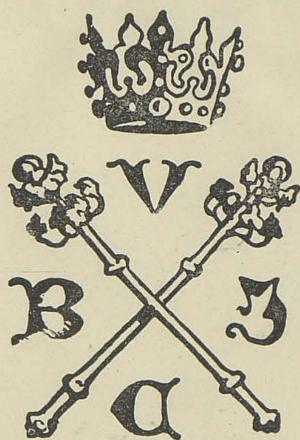
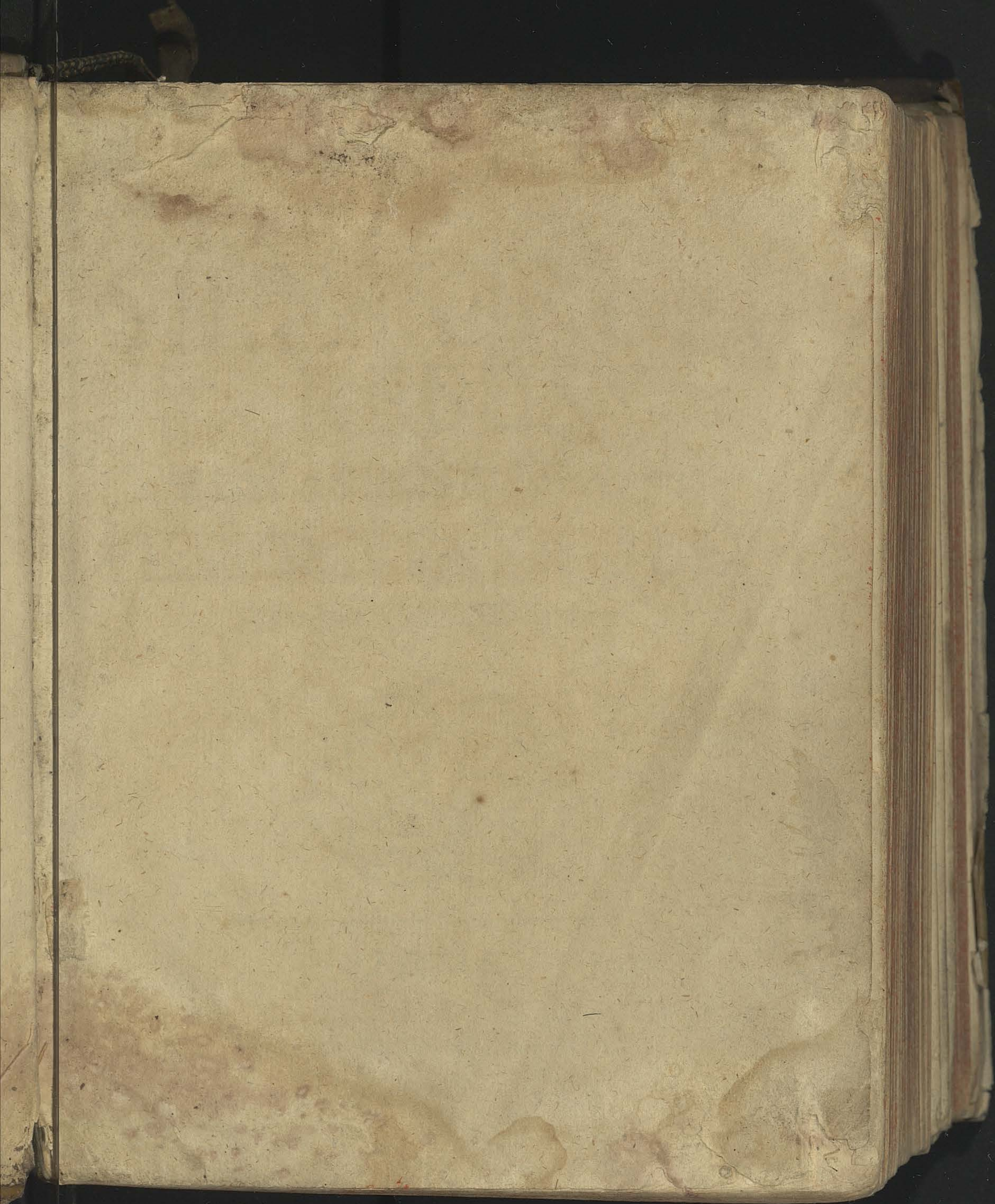

MARTINI HANKII

DE

SILESIORUM REBUS

Ab Anno CHRISTI 550. ad 1170.

EXERCITATIONES.

Additi sunt INDICES quatuor.

Sam: Günther.
Lips. 1712.

LIPSIÆ,

Sumtibus CHRISTIANI BAUCHII,

Bibliopolæ Vratislaviensis. M. DCC. V.

587001-587007

I I

REVERENDISSIMO ILLUSTRISSIMOQUE

DOMINO
GERARDO ABBATI

LIBERI ET IMPERIALIS COENOBII

LUCCENSIS:

IN ELECTORATU BRUNSVICO-LUNÆBURGICO

ECCLESIARUM DIRECTORI:

CONSISTORII ÆRARIIQVE PROVINCIALIS

CONSILIARIO:

MAGNORUM PRINCIPUM AULIS

OB AUTORITATEM VENERABILI,

OB DEXTERITATEM AMABILI:

PER OPTIMAS LITERARII REGNI PARTES,

OB SCIENTIAS ET VIRTUTES,

ACUTIORIBUS ETIAM CENSORIBUS HONORABILES,

SUMMIS GERMANORUM INGENIIS

ANNUMERANDO:

HAS DE SILESIORUM REBUS EXERCITATIONES:
IN POSTERITATIS MEMORIAM,
SI QUAM OBTINEBUNT,
SUBTILI OMNIUM NOTITIARUM ÆSTIMATORI,
MULTIPLICES INTER NATIONES
ETIAM EX SILESIIS FUISSE CULTORES,
AD DECORIS INCREMENTUM RELATURAM:
UNUS E PLURIBUS,
DE OPUSCULIS SUIS TENUIORIBUS
PRIVATO BENIGNI JUDICII SENSU
EXCITATUS,
PUBLICUM GRATI ANIMI DOCUMENTUM
ESSE CUPIT
DEVOTUS GRATIOSO PATRONO CLIENS
MARTINUS HANKIUS,
ANNO M DCC V. DIE XV. FEBRUARII,
NATALI SUO LXXIII.

PRÆFATIO ad LECTOREM.

I.

ILESIORUM prius de NOMINIBUS, mox etiam de MAJORIBUS ab Orbe condito ad Annum Chriſti 550, ANTIQUITATES nuper in Lucem protulimus. Jam de REBUS, quibus deinceps ultra Sæculum ſextum Varietate mirâ geſtis Annus 1170 novum Habitum induit, EXERCITATIONES ſub Aſpectum exponimus.

II. Initiô parum aberat, quin editis contenti, ab ineditis tam perficiendis, quam divulgandis averteremus Induſtriam, non unam ob Cauſam. Idque nobis permittebat ſeparabilium Materiarum Diſpoſitio. At poſtea ſe nobis Rationes in Contrarium offerebant, ne publicatis, cum quibus neceſſariam quidem Connexionem non habent, bene tamen componi poſſunt, reſervata ſubtraheremus.

III. Silentiô præteribimus frequentes Monitores Amicos: quibus, incepta probantibus, reſidua non diſplicitura videbantur. Efficacius nos urgebat communis Utilitatis ſpes: quæ, ſicut olim majus Otium nactos ad priorem Operam ſtimulaverat: ita, licet Horis ſucciſivis paucioribus gaudere ſolitos, ne pluribus majoribusque Difficultatum Moleſtiis deterriti, poſteriorem Laborem ſeponeremus, incitabat. Hoc Argumento victos, ad extremum maximè faciebat proclives ſingularis Amor Hiſtoriæ Patriæ: cujus hanc, præcedentibus proximam, eamque pariter

Scriptoribus ante nos, aut neglectam penitus, aut leviter investigatam, potioribus Circumstantiarum Momentis vel omissis, vel dubiis consignatam esse, nostrum sæpe notaverat, sæpius doluerat Desiderium. Ideo pridem fortiore Conatu annotata, Curis secundis elaboranda subjecimus: unde SILESIORUM Status, non tantum per media Tempora, quibus Salvatoris Nativitas Initium dedit, sed etiam per subsecutas Ætates ad nostrum Ævum, aliâ super aliam Formâ, seu in meliorem, seu in deteriorem Conditionem mutatus, multò rectius, quam hactenus fieri consuevit, simul ad Vetustatis Probabilitatisque Normam æstimandus, tanquam ê primis genuinisque Principiis, dependet.

IV. Eam nobiliorem exoptatioremque SILESIACARUM RERUM Notitiam, (I) Quô Dictionis Genere: (II) Quibus ê Monumentis: (III) Intra quos Materiæ Limites: (IV) Quâ tum Veritatis, tum etiam Perspicuitatis Curâ: (V) Quô præcipuô Intentionis Scopô, Lectoribus capiendam exhibeamus, ingenuè profitebimur.

V. PRIMO: quia non nihil ad Historiarum Intelligentiam interest, quomodo seu loquamur, seu scribamus: nos in Exercitationibus his, quantum fieri potuit, commodioris puriorisque Latinitatis Amatores quidem, non tamen propterea Vocum illarum, quibus aut Originem, aut Significationem, Veteribus ignoratam, junior Ætas contulit, Osores tantos egimus, ut eas excluderemus omnes: quarum Ordinem ingrediuntur, *Ducatus*, *Comitatus*, *Baronatus*: *Cancellarius*, *Capitaneus*, *Secretarius*: *Cardinalis*, *Abbas*, *Prior*: *Canonicus*, *Decanus*, *Sacellanus*: & multò plures: quas ob Rerum novarum, citra tædiosos Ambages, intra Historias luculenter indicandarum, celeriterque concipiendarum Facilitatem, jam dudum quoddam Necessitatis Jus Civitate Latina donavit: Sæculumque nostrum, quamvis ad Orationis Culturam erectius, adeo non superstitio-

sum

ſum in Morem faſtidit, ut potius, tanquam uſitatas, inuſitatis, quales fingere non nulli ſtuduerunt, præferat.

VI. Non autem nos ſenſimus obſtrictos ad ſeveriores Oris externi Voces, Latinis exoſas & ineffabiles. Quales Plinius in Præfatione, quam Hiſtoriarum ſuarum Libro V. præmiſit, in Africæ Populis notavit: Populorum ejus, inquiens, Oppidorumque Nomina vel maxime ſunt ineffabilia, præterquam ipſorum Linguis. His, quas in Barbaris Africani coluerunt, Leges, Slavis obſervabiles, ſunt conſimiles: quæ Literis vel abundantibus, vel deficientibus Voces aliter, quam conſignatæ ſunt, proferri jubent. Tales ſunt *Brzega* pro Brega: *Dobrzinum* pro Dobrinum: *Krzemenecium* pro Cremenecium: *Luczko* pro Luſca: *Mlada* pro Milada: *Misdzibozia* pro Miſacibocia: *Mscislavia* pro Micislavia: *Mſtovia* pro Meſtovia: *Oczwienzinum* pro Oſuencinum: *Przemislia* pro Præmislia: *Rikscha* pro Rixa: *Srbia* pro Sorabia: *Wislicza* pro Vislicia: *VVlodimirza* pro Volodimiria: *Zbigneus* pro Sbigneus. Quales, Slavicè ſcriptas Voces, Linguis exteris pronunciatu vel difficiles, vel impoſſibiles ſunt. De cujus Generis Nominibus, niſi mutatis, Latino Stylo applicari non aptis, ante quingentos, & quod excurrit, Annos jam conqueſtus eſt Guntherus in Poëmate, quod de Friderici I. Cæſaris Rebus geſtis compoſuit, Lib. I. Verſu 56: ubi de Polonis agens,

- - - *Sed*, inquit, *Nomina noſtris*
Barbara legitimè nequeunt accedere Libris.

VII. Certè, ſi Rerum, quibus Cogitationes noſtras in aliorum Notitiam proferre ſolemus, Naturam per ſe, citra ſuperadditam ei Conſuetudinem, pro lege ſuſceptam, inter quoſdam Populos, ſeu nullo, ſeu vano Judicio introductam, circumſpectius intuemur: Norma genuina, ſicut Locutio recta Scriptionis, ita Scriptio recta Lectionis eſt: quæ Scriptioni conformis eſt Pronunciatio. Quamobrem, quia Sermo Latinus non fert,

ut

ut Lectores à Scriptoribus discrepantes, Literis aliis omissis, aliis adjectis Voces aliter, quam pictæ sunt, exprimant: Sed requirit, ut nativum in Modum Locutioni Scriptio, Scriptioni Lectio respondeat: in hanc Regulam, licet omni tum Loquelæ, tum Scripturæ naturalem, supra cœteros peccare nihil veretur quorundam obstinatior Slavorum Genius, non in suo tantum, verum in alieno etiam Foro: cum Latina consignaturus, ita consignat, ut Latinis Lectoribus, Indolem Slavicarum Syllabarum nescientibus, ideoque Vocabula secundum Literas sonô justô exprimere laborantibus, procreet tantum Fastidium, quantum Impedimentum.

VIII. Hoc jam olim commovit Gallos, ut Mieslai II. Polonorum Ducis Filium CASIMIRUM, Anno M. XXXVI. Parisiis humaniores Literas discentem, cujus Nomen Slavicè scriptum proferre Linguâ suâ non poterant, propterea vocarent CAROLUM. De quô Joannes DLUGOSSUS, Canonicus Cracoviensis, in Historia Polonica, Lib. II. ad Annum 1036: *Ut autem Filius suus Cazimirus ad Virtutum Specimen possit pertingere, in Studium eum Galliarum Parisios Temporis Processu transmittit: ubi Polonico Nomine CAZIMIRUS, quod illius Expressio & Sonus barbarus videbatur, immutatô, CAROLUS cœpit deinceps vocari.* Ibidem Lib. III. ad Annum 1041: *Qui* (Cazimirus) *& alio Nomine CAROLUS Urbanitatis Gratiâ dictus est.*

IX. Quamobrem primus è Polonis Martinus CROMERUS Episcopus Varmiensis, quemadmodum ab Historiis Polonicis hoc Fastidium Obstaculumque Partem maximam removit: ita singularem apud Exteros iniit Gratiam. Inter hos eum Franciscus ROBORTELLUS Italus, Bononiensium prius, deinde Patavinorum, & doctissimus, & clarissimus Professor, propterea compellat in Epistola peculiari, de Slavis locutus: *Huc*, inquiens, *accedit, quod Nomina Slavica tam aptè ad Sonum Romanum redegisti, ut nihil inconcinnum, nihil durum, nihil asperum*

rum in iis relictum sit: quod Te Exemplo Cæsaris & aliorum fecisse video: qui, ut satis constat, Dumnorigis, Orgetorigis & aliorum Nomina quam plurima ita effinxerunt, ut Romanorum Aures non offenderent. Tam vero aptè efficta, præterquam quod gratiora nobis sunt, etiam ad Memoriam videntur esse firmiora: nec tamen â communi loquendi Consuetudine ita recedunt, ut quivis Provincialis ea non agnoscat.

X. Idque postea CROMERUS ipse, cum Opus suum Historicum Industriâ secundâ emendavisset, in Literis ad Sigismundum Augustum, Polonorum Regem, Anno M. D. LXVIII. exaratis, monuit. *Ita vero Stylum*, ait, *temperavimus, ut Latinè quidem, quoad â nobis præstari potuit, scriberemus, & succinctè: intelligi tamen cum ab aliis, tum â nostris Hominibus, etiam qui leviter Literis tincti essent, non difficulter possemus. Quo factum est, ut nobis non nunquam Verbis minus puris uti necesse fuit, dum Lectorum Captui servimus. Cæterum Locorum & Hominum barbara Nomina, Exemplo veterum Græcorum & Latinorum Scriptorum infleximus, ita, ut Romanum quidem Sonum, & quasi Civitatem acciperent: Indolem tamen suam genuinam, quoad fieri posset, retinerent: quô agnosci â peritis Linguæ Polonicæ & Slavicæ absque Negocio possent.*

XI. Sed tamen, quanquam in multis & potioribus, non in omnibus eandem Asperitatis evitavit Notam. Indicat hoc in Literis ad Lectorem Anno M. D. LXV. scriptis: *Commonendus autem*, inquiens, *es nobis, optime Lector, in Polonicis & aliis barbaris Nominibus, quo peculiarem Sonum exprimas, ut legas: VV sequente Litera consonante, medio Sono inter B & F: quomodo Græci B pronunciant, ut in VVladislav. Z pro C exili non nunquam, quemadmodum â Latinis in Cibo, vel Zera legitur: ut in IablaneZ: non nunquam asperiore Sono, quemadmodum Germani SZ proferunt: ut in Zarnovecia. SS. etiam sperius: sicut Germani SCH: ut in ZaviSSa. CI in Principio Nominum*

pro CZ, Boëmorum Imitatione usurpavimus: ut in Clapla: interdum etiam in Medio, SochaCIoviam pro SochaCZoviam scribentes. Alicubi inter plures consonantes vocalem inseruimus, quô mollior esset Vox, ut pro MScislaus, MEScislaus: MESClugus pro MSCZugo. In Summa: Stridores omnes & Sibilos Vocum barbararum, qui vix, aut ne vix quidem Latinis Literis exprimi possunt, quoad potuimus, emollivimus. Sanè laudatissimo huic Instituto minimè tum Stylum suum accommodat, cum W pro V adhibet in Nominibus Slavicis, præsertim proximam Literam non Vocalem, sed Consonantem habentibus: â quô tamen Latinitatis Nœvo, præter Necessitatem admisso, alii moderatiores elegantioresque Scriptores in Polonicis, partim ante CROMERUM, partim post eum, abstinuisse constat. Etenim, ut Exemplo Rem unico illustremus: quem latet, curiosiores Literarum Æstimatores *Varsoviam*, non *Warsoviam*: multô minus *VVladislaum* pro *Vladislao* existimavisse scribendum Latinè scribentibus?

XII. Proinde nos meliora Vestigia sequentes, ad Morem prudentioribus approbatum, cujus ponderosiores Rationes Cap. VII. in medium attulimus, eô magis decenter Patriam nostram, non *VVratislaviam*, sed *Vratislaviam* nominandam judicavimus: maximè, quia W pro V, præpostero Judicio arripientium, quô facilius evitabilem, eô sensibilius inamabilem Duritiem acutioribus Philologis Fastidium peperisse notavimus.

XIII. Hæc tamen non eò pertinent, ut cuiquam circa Literas omnem Legem posthabendi Jus amplissimum vel subtrahant vel imminuant: Stylumque Latinum Slavicè corruptum, vel olim, vel nuper assumtum, circumcidendi Necessitatem imponant. Stabit usitata Sæculi Genio Libertas, non minus in Verbis, quam in Conviviis. Unum Cibi Genus Amatori Oblectamentum, Osori Tædium excitat. Idem Vocis Habitus incuriosis, ut formosus, arripitur: delicatis, ut monstrosus, rejicitur.

citur. Neque Morum hæc Diverſitas inhærentem Animis Amicitiam diſſolvit, cum ferre poſſunt Affectu quieto gaudentes, ut, quod ipſi Faſtidiis ſuis repudiant, id alii pro Deliciis ſuis excipiant. Cujus Moderationis documentum edidimus potiſſimum in Polonorum Teſtimoniis: etſi Nomina Licentiam Slavicam retinentia continentibus, tamen non mutatis, ſed quemadmodum conſignata vidimus, ita productis.

XIV. SECUNDO: quicquid commemoramus, è Monumentis, quorum vel Uſus, vel etiam Proprietas noſtro Fini ſervit, partim MStis, partim emiſſis, & antiquiſſimis, & optimis, quibus potiri nobis licuit, proponimus.

XV. In Manuſcriptis conſuluimus (I) JOANNIS, cujus ignoramus Cognomentum, de Polonia Chronicon Latinum. Id Autor, Vincentio KADLUBKONE, qui Anno 1226 deceſſit, recentior: at Joanne DLUGOSSO, quem Annus 1480 exſtinxit, antiquior, â primo Polonorum cum Sileſiis conjunctorum Duce Lecho ad Annum 1277 extendit: Anno 1359 abſolvit: LUDOVICUS Primus Dux Sileſiorum Bregenſis, Anno 1360, Bibliothecâ ſuâ dignum judicavit. (II) Poloniæ Chronicon Latinum, quod AUTOR Natione Polonus ex diverſarum Eccleſiarum Annalibus, poſt Vincentium KADLUBKONEM [cujus MSto in Vratislavienſium Bibliotheca publica Rehdigeriana connexum exſtat] â Lecho I. ad Annum 1277 conſignavit. (III) Joannis LONGINI, Cognomine Polonico DLUGOSSI, Chronicon Latinum de Vratislavienſibus Epiſcopis: â Gothofredo, Anno 966, ad Rudolphum, Annum 1477. (IV) Sileſiæ Chronicon Germanicum, quod Franciſcus KOECKERICIUS Cognomento FABER [ille Sabothi, hoc eſt, Poëmatis non tam de Montis Sabothi, quam de totius Sileſiæ notabilibus Rebus, Conditor] Vratislavienſium Civitatis Secretarius, Decretô publicô, ab Anno 965 ad 1443 compoſuit. (V) Sileſiæ Chronicon Germanicum, quod

 Augu-

Auguſtinus KROMAYERUS, Eques Sileſius, ab Anno 965 ad 1543, quô Senator Vratislavienſis eligebatur, concinnavit. (VI) Sileſiæ Chronicon Germanicum, quod Nicolaus POLIUS, Diaconus Vratislavienſis Magdalenæus, ab Anno 965 ad 1623 conſcripſit. (VII) Sileſiæ Chronicon Germanicum, quô Anonymus Autor Memorabilia refert; ab Anno 965. ad 1563: Jeremias MULLERUS, Diaconus Vratislavienſis, fuit potitus. Hæc multôque plura, nondum communis Juris facta, ſuggeſſerunt nobis perlegenda ſingulares Amici: quorum in Numero, præter alios, fuerunt, Nobiliſſimus Wolfromus Chriſtianus ARZATIUS, Eques Sileſius, Patritius Vratislavienſis eruditiſſimus: & Clariſſimus Gothofredus THILO, Gymnaſii Bregenſis Rector, de Literaria Re diu bene meritus. Eos tamen Codices, quanquam è priſcis Voluminibus confectos, raro ad confirmanda, quæ narramus, allegavimus: primum, quia Teſtimonium per ſe non ſatis validum adverſus diſſentientes præbere potuerunt: deinde, quia non defuerunt nobis cum vetuſtiores, tum probatiores in divulgatis, plus Autoritatis habentes.

XVI. Inter hos eminent Rerum Germanicarum Scriptores: quos per Sæcula, quibus vixerunt, recenſebimus. Sæculô Nonô: (I) EGINHARDUS, Imperatoris Caroli Magni & Gener, & Cancellarius. (II) Anonymus AUTOR Annalium Francicorum Fuldenſium: quos primum Petrus PITHOEUS, deinde Marquardus FREHERUS, tandem Andreas DUCHESNIUS in Rerum Francicarum Scriptoribus edidit: Melchior GOLDASTUS Walafridum STRABUM Conditorem habuiſſe putat.

XVII. Sæculô Decimô: (I) REGINO Prumienſis in Trevirenſium Terris Abbas, Anno 907 ſuperſtes. (II) WITICHINDUS, Cœnobii Corbejenſis in Saxonia Monachus, Anno 973 mortuus.

XVIII.

XVIII. Sæculô undecimô: (I) DITMARUS [quemadmodum jam in Antiquitatibus de Silesiorum Nominibus, Cap. V. §. IX. indicavimus] Sigefridi, Comitis Saxonici Filius, Anno 976 natus, prius Magdeburgensis Monachus, deinde Walbicensis Præpositus: Anno 1005, Henrici II. Cæsaris, cujus in Sacello Palatino Sacerdos erat, Boleslaum I. Polonorum Ducem debellantis, Comes: Lusatiam, Silesiam, Poloniam ingressus: Anno 1008, Martisburgensis Episcopus in Misnia creatus: Anno 1017, Chronici, cujus octo Libris Res Imperatorum, Henrici I. Ottonis I. II. III. & Henrici II. commemorat, scriptor: Anno 1018 mortuus. Cujus maximè nobis utile Chronicon, sicut à Reinero REINECCIO & Joachimo Johanne MADERO editum reperitur, passim esse mancum, nos supplementa in publicatis omissa docuerunt, quæ Nobilissimus Godefridus Guilielmus LEIBNITIUS, de Literaria Re dudum insigniter meritus, per Reverendum Præcellentemque Virum, Alphonsum VIGNOLIUM, Regiæ Scientiarum Academiæ Prussicæ singulariter eruditum Collegam, ad exercitatissimi Polyhistoris, Johannis Georgii ECCARDI pro nobis Preces, propensissimè nobiscum communicavit. (II) WIPPO Presbyter, Imperatoris Henrici II. Sacellanus, Anno 1040 superstes. (III) Hermannus CONTRACTUS, Wolferadi Weringensis Comitis Filius, Monachus Augiensis, Anno 1054 mortuus. (IV) LAMBERTUS, Schafnaburgensis in Diœcesi Moguntina Monachus Hirsfeldensis, Anno 1077 superstes. (V) ADAMUS Bremensis Canonicus Anno 1077 creatus. (VI) Marianus SCOTUS, prius Coloniensis, postea Moguntinus Monachus, Anno 1088 mortuus.

XIX. Sæculô Duodecimô: (I) SIGEBERTUS, Gemblacensis in Brabantia Monachus, Anno 1112 mortuus. (II) OTTO, Frisingensis Episcopus Anno 1138 creatus, Marchionis Austriaci Filius, Anno 1158 mortuus. (III) RADEVICUS,

CUS, Frisingensis Canonicus, Ottonis Frisingensis Episcopi Sacellanus, Anno 1163 superstes. (IV) GUNTHERUS, non Ligurinus, sed Ligurini, hoc est, Poëmatis, quod de Friderico I. Ænobarbo, circa Urbem Italiæ Ligurinam, Mediolanum, sæpius occupato, decem Libris composuit, Autor, Anno 1173 superstes.

XX. Sæculô Decimô Tertio: (I) OTTO Sanblasianus, id est, de Sancto Blasio, Benedictini Ordinis Monasterio, intra Constantiensem Diœcesin, Anno 1210 superstes. (II) Conradus LICHTENAVIUS, Urspergensis in Moguntinorum Diœcesi Abbas, Anno 1240 mortuus. (III) ALBERTUS, Stadensis Abbas Ordinis Benedictini, Anno 1232 creatus: postea Ordinis Franciscanorum Minister Generalis, Anno 1256 adhuc superstes.

XXI. Huc videntur referendi, quorum Ætatem nondum satis habemus exploratam: (I) CHRONOGRAPHUS Saxo, cujus Annales ad Annum 1188 extenduntur. (II) ALBERICUS, Trium Fontium Cœnobii Monachus, cujus Chronicon in Anno 1242 terminatur. In quibus omnibus Historiarum Germanicarum Scriptoribus Res, non adeo quidem multas, peculiares tamen, ad Silesiam cum Polonia conjunctam pertinentes, invenimus.

XXII. Multo plura, sed non raro discrepantia, suppeditaverunt nobis annotanda Scriptores Polonici, Germanicis contrarii: de quorum Dissensu Censuram plerumque nostram subjunximus, interdum Lectoribus integram reliquimus. Inter ineditos, neque Martinus GALLUS, aliis GALLICUS, omnium vetustissimus: nec huic proximus BASCO, Posnaniensis Custos, Anno 1370 superstes, nostris Conatibus in Adjumentum fuerunt impetrabiles. Utrumque Joannes DLUGOSSUS interdum citat: neutrum, de quô mireris, Martinus CROMERUS vidit.

XXIII. Inter editos Labori nostro servierunt: (I) Vincentius KADLUBKO, aliis CADLUBCUS, Polonus, Episcopus Cracoviensis Anno 1208 creatus: Anno 1218 Monachus Andreioviensis: Anno 1223 mortuus, aliquam, sed non crebram Silesiorum, quibus Sileuciorum Nomen imponit, Mentionem facere solitus. Ex cujus Historia Polonica, Dobromili Anno 1612 edita, cum MSto, quod in Vratislaviensium Bibliotheca publica Rehdigeriana superest, collectâ, quibusdam in medium allatis Emendationem addidimus. (II) Kadlubkonis Commentator ANONYMUS, Vladislai V. Jagellonidis, Polonorum ab Anno 1434 ad 1445 Regis Tempore superstes: qui Kadlubkonis de Silesiis Narrationes quasdam illustravit Explicationibus, non Accessionibus dilatavit. (III) Joannes LONGINUS, Cognomine Polonico DLUGOSSUS, Polonus, Canonicus Cracoviensis, designatus Archiepiscopus Leopoliensis, Anno 1480 mortuus. Cujus non omnes, id est, duodecim, sed tantum priores sex Libros, Operi nostro sufficientes, [quos, paucis â Diluvio universali præmissis, â Lechi Slavorum Ducis in Germaniam Adventu incipit, & in Anno 1240 finit] Herbultus DOBROMILSKIUS Anno 1615 edidit. Deprehendimus in eo plus Cognitionis de Silesiis, plus Candoris in Germanos, quam in aliis, potissimum iis Rerum Polonicarum Scriptoribus, quos vel Temeritatis reos Incuria, vel Livoris suspectos Injuria reddit, cum Res Silesiis speciatim attribuendas, generatim Polonis attribuunt: quorum Nomine Silesios comprehendi, sæpius Circumstantiæ non indicant. Cœterum Ævi sui Voces adhibet interdum rarissimas, quas ne Carolus quidem DUCHESNIUS in suo ad infimam Latinitatem Glossario dedit explicatas: nos, quantum potuimus, Verbis usitatis declaravimus. (IV) Matthias MICHOVIUS, Polonus, Medicinæ Doctor, Canonicus Cracoviensis, Anno 1523 mortuus: qui Polonica plerumque distinguit à Silesiacis.

XXIV. In omnibus, tam vetustioribus, quam recentioribus universalis Polonorum Historiæ Conditoribus facile nobilissimus haberi meretur Martinus CROMERUS, Biecensis Polonus, Regum Polonicorum, Sigismundi Augusti & Henrici Valesii Secretarius, postea Stephani I. Consiliarius, tandem Varmiensis Borussorum Episcopus, etiam Legationibus ad Carolum V. & Ferdinandum I. Imperatores, aliosque summos Principes gestis, non tantum Scriptis, clarus: Anno 1589 mortuus. Ei debemus XXX Librorum Opus, quod, de Polonorum Origine quibusdam præmissis, à Lecho Polonorum Duce primo, Anno 550, incipit: & in Alexandri Polonorum Regis Excessu, Anno 1506 finit: Joannes OPORINUS, Basileensis Typographus, primum Anno 1555: iterum, & aliquantô melius, Anno 1568 edidit: Secundum Editionem primam, retentis Nœvis, Joannes PISTORIUS, per Sebastianum HENRICPETRUM, Basileensem Typographum, in Historiæ Polonicæ Corpus, Anno 1582 transtulit: tandem ipse CROMERUS, Regio Archivo recognoscendo præfectus, postremis Curis perlustratum, quibusdam vel ablatis, vel additis, vel mutatis, aptiorem in Formam redegit: Anno 1586 absolvit. Sic elaboratum, Anno 1589, quô Autor Diem suum obiit, intra Coloniam Agrippinam, per Arnoldum MYLIUM, Bibliopolam, in Lucem prodiit. Ex eo, simul & emendato, & aucto desumsimus, quicquid in medium attulimus. Idque propterea monendum censuimus, ne Diversitatem Inquisitor animadversam nobis adscribat.

XXV. Præterea non nunquam nobis profuit Alexander GUAGNINUS, Italus Veronensis, Eques Auratus, Militum in Polonia, sub Rege Sigismundo Augusto, Præfectus, ab Armis ad Literas reversus: non Sarmatiæ quidem Europææ, quam Matthias STRIKOUSKIUS in Historia Lithuanica suum Opus esse commemorat, sed Polonicorum Chronicorum Com-

pen-

pendii, quod Joannes PISTORIUS Anno 1582 primum divulgavit, Autor : Anno 1614 mortuus.

XXVI. His crebrius, cœteris rarius è Polonicarum Rerum Scriptoribus sumus usi : quod ii vel parum nostro Instituto applicandum narrent : vel antiquioribus, præsertim Martino CROMERO sua referant accepta : cujus eadem Verba, cum Joannes HERBURTUS, Polonici Regni Senator, tum maximè Salomon NEUGEBAUERUS, Graudentinus Borussus, tantum non ubivis repetunt.

XXVII. Polonicis Bohemicos interdum adjunximus Historicos : in quibus tres potiores sunt. Primus est COSMAS, Pragensis Ecclesiæ Decanus, Anno 1125 Octogenarius Senex : cujus Chronicon ad Annum 1036, in Rerum Bohemicarum Scriptoribus Anno 1602 : totum, ad Annum 1125, separatim Anno 1607 Marquardus FREHERUS edidit. Alter est Æneas SYLVIUS, Senensis Italus, denique Pontifex Romanus, PIUS II, Anno 1464 exstinctus : qui, præter alia, Bohemicam Historiam composuit. Tertius est Joannes DUBRAVIUS, Olomucensis Moravorum Episcopus, Anno 1553 mortuus.

XXVIII. Ipsos Rerum Silesiacarum Scriptores jam editos, Joachimum CURÆUM, Johannem SCHRAMMIUM, Nicolaum HENELIUM, Johannem MOLLERUM, Jacobum SCHICKFUSIUM, Nicolaum POLIUM, Gothofredum BUCKISIUM, Fridericum LUCÆ, quanquam Monumentis suis de Patria nostra omnino præclarum in Modum meritos, minus frequenter in Testes advocamus, præcipuè, quoniam Historiam Partem maximam in hunc Librum congestam, vel planè Silentio transierunt, vel obiter paucissimis tetigerunt. Eos, cum adducimus, plerumque Polonis subjungimus, ad eô clarius ostendendum inter utrosvis seu Consensum, seu Dissensum : ex quô, Silesios à Polonis vel acce-

 pta

pta referre, vel præterita supplere, vel corrupta restituere, satis evidenter patet. Cœterum, ne Silesiorum quidem [ut est facillimus potissimum in Rebus Historicis Lapsus] admissis non nunquam Erroribus aut blandimur, aut patrocinamur: non in Decrementum Autoritatis, sed in Veritatis Stabilimentum. Inter Silesiacos autem Historiographos sæpissimè Joachimum CURÆUM allegamus ideo, quia non tantum ex eo sua plures in cœteris desumserunt, sed etiam Latinè scripsit: cujus Verba nostris adscribi, commodum Exteris putavimus, Notitià Sermonis Germanici destitutis.

XXIX. TERTIO: quod Materiam nostri Codicis attinet: non imitamur Annalium Silesiacorum Scriptores illos, quibus aliena multa, cum alia, tum maximè Polonica, etiam, quæ cum nostris nullo Vinculo necessario cohærent, liberalius immiscere placuit. Ea nos separanda excludendaque judicantes, solis contenti fuimus Memorabilibus inter Extera, quæ, licet utique sint peregrina, si per se considerentur, ad nostrorum tamen integram luculentioremque Cognitionem faciunt. Hinc Silesiorum Polonorumque Ducibus non omnia, sed quicquid ut Silesiorum Duces, aut pro Silesiis, aut contra Silesios, seu in Silesia, seu extra Silesiam gesserunt: quicquid autem, ut Polonorum Duces, vel in Lithuania, Livonia, Russia, Mazovia, Samogitia, Prussia, Pomerania, vel alibi egerunt, præterimus. Rursum, quemadmodum nihil, quod revera Silesios attinet, publica Memoria dignum, omittendum existimavimus: sic tacenda non censuimus, quæ proprias Silesiæ Provincias spectant, quamvis extero Imperio subjectas. Quo Titulo Silesiacis adjunximus, non tantum Res Glacensium, quorum hodie Comitatus ad Bohemiæ Jurisdictionem, non Terram, referendus est: verum etiam Res Crosnensium, quorum hodie Ducatus agnoscit omnino Matrem Silesiam, etsi Marchiam Dominam. De Silesiis tamen non nulla Silentio tegere, quam certis

certis dubia miſcere maluimus. Quare multa Polonorum Acta, quibus Sileſios non defuiſſe Probabilitas innuit, poſthabuimus: quoniam non niſi Polonis [quorum Vocabulo Sileſios etiam olim deſignatos fuiſſe conſtat] generatim attribuit, ſeu negligentior in Poſteritatis accuratam Notitiam, ſeu propenſior in unius Gentis Magnitudinem, utroque Modo culpabilis, quorundam Stylus.

XXX. Præterea in Rebus noſtris, ab Anno 550 ad 1170 recenſendis, obſervantiſſimi fuimus, & Ordinis, & Veritatis. Ordinem nobis dedit Chronologiæ juſtæ Studium: quô & Annos, & Dies inveſtigavimus. Hos enim paſſim Locorum in Sileſiorum Chronicis, ſeu Ignorantiâ, ſeu Negligentiâ omiſſos deſideravimus.

XXXI. Veritatem Vanitati præponentes, non eorum Morem propagare ſuſtinuimus, qui peculiare Populis adſcripturi Decus, neſcio quam, certè non ingenuam Perſonam repræſentant, cum audaciores Literis Diſputatores, quam Bellatores Armis ſunt, Placita ſua propugnant: in quorum Gratiam contrarios veterum, etſi probatiſſimorum Teſtium Calculos, vel circumcidunt, vel albos in nigros vertunt. Id enim nihil aliud eſt, quam Sæculi ſemper in Progeniem vitioſiorem degenerantis ſequi Genium, qui Rebus geſtis nativum adimit Colorem, &, tanquam Corporibus, per ſe Pulchritudinis aut nihil, aut parum nactis, ex addito Veſtitu Splendorem attrahere conatur: Ingeniô decepturus Poſteritatem, cui defuturum exiſtimat Ingenium. Sanè, ſi non Priorum noſtrorum, quibus aut Vitam referimus acceptam, aut Patriam debemus conſervatam, egregiis Factis, tanquam Encomiis, ut externis, ſic alienis, promicare poſſumus: ſatis eſt, noſtris Operibus, & per ea meritis Laudibus, inclareſcere: quoniam omnis commentitius in Majoribus noſtris Honor, quemadmodum ſolido Fundamento caret, ita, quô ſpecioſior aliquandiu ſtat exſtructus,

ctus, eô turpior ad extremum destructus jacet. Quò pertinet in primis antiquum inter Populos Paganos Litigium de Gloria: cujus aut præcipuum, aut omne Momentum in Armorum, non Justitia, sed Efficacia ponebant. Hæc enim, Fortitudinis Nomen consecuta, præpotentibus propemodum sola, tum etiam, cum neque Rationis, neque Consultationis, sed vel Roboris, vel Temeritatis prospero Eventu speciosus Effectus erat, Virtus in Bellis audiebat. Hinc transiit ad ipsos etiam Christianos illa Prærogativæ Laus de Majoribus, aliarum Gentium & Victoribus, & Dominatoribus: minimè Laus, quoties ab illegitimis seu Principiis, seu Circumstantiis, tanquam impuris aut Fontibus, aut Rivis promanat. Nam Honoris Genuini Scaturigo & unica, & perennis est, non Umbra Virtutis, sed ipsa Virtus.

XXXII. Contra, non ideo par esse judicamus, honestè Actorum Copiâ nostris Majoribus partum Famæ Nitorem, in perpetuam velut Hæreditatem Posteris transmissum, quô lætentur, quô excitentur, contemnere supinâ, Incuriâ dicemus, an Injuriâ? Quem in Scopum defixi, non â justa recedunt Via, qui debitam suæ Nationi Existimationem, vel ab Oblivione vindicant, vel adversus Invidiam defendunt.

XXXIII. Proinde nos ita SILESIORUM [de quorum Majoribus ab O. C. ad A. C. 550, singulari Opusculo egimus] ab A. C. 550 ad 1170, Memorabilia proponimus hoc Libro, ut, sive culpandis, sive laudandis annumerari mereantur, non excedant Fidem. Quô Pacto in obliquis recta longè sinceriorem constantioremque sustinent Decorem: cui serenum stabilemque Vigorem Veritas, Historiarum Vita, suggerit.

XXXIV. Hæc ut integra Lectoribus pateat: quicquid vel affirmamus, vel negamus, Testimoniis annexis confirmamus: quæ, tanquam Probationes, plus interdum, adeo nunquam minus continent, quam in præmissis Assertionibus indicavimus.

Quare

Quare Silentiô transmittendas existimavimus quasdam Silesiorum Res, ad Tempora, de quibus agimus, spectantes quidem: at vel nullis, vel parum idoneis Testimoniis gaudentes: quales non nunquam Melchior GOLDASTUS in suis de Bohemia Commentariis affert, citra Vetustatis Characterem in recentibus Scriptis obvias. Per singulas Periodos, prius Narrationum Pensa, mox Testimoniorum Verba repræsentamus: eum in Modum disposita, ut posthabitis etiam Testimoniis, Narrationes solas, diversâ Literarum Formâ distinctas, justâ Cohærentiâ percurrere, sit commodum. Testimoniorum plerumque plura conjungimus, vel ut ê plurium Testium Consensu clarior certiorque promicet in dubium vocata Veritas: vel ut Circumstantiarum Momenta quævis demonstrentur, quæ citatis in Autoribus distracta, non collecta, reperiuntur. Accedit huc, quod inter se conferri tantô expeditius ipsa possint Testimonia: quorum Scriptores non in omnibus ad Manum Bibliothecis exstantes, consulere laboriosum est. Qua in Re, Viros summos citra Dubium, iisdem de Causis, quæ nos impulerunt, commotos, imitati sumus. Cœterum, in Testibus [quoties Ratio peculiaris aliud non suasit] antiquiores præposuimus recentioribus: quorum illi patefaciunt, quid ab his seu bonâ, seu malâ Fide sit vel omissum, vel additum. Nec erit, cur Testimoniorum damnetur interdum aut horridior Stylus, barbaris Sæculis pulcher: aut inamœnior Prolixitas, Dictioni laxiori usitata: quoniam inde subortum Tædium eô major Rerum & Integritas, & Perspicuitas lenit.

XXXV. QUARTO: superest, ut has secuti Leges, quas ipsi nobis posuimus, paucis commemoremus, quidnam hoc Scriptum, inter Utilitates multiplices, quas perfectior Rerum nostrarum ex Tenebris tandem in Lucem productarum Cognitio afferre potest, pro Fine suo primario respexerit. SILESIOS in antiquissimis GERMANIS, maximè sub QUADORUM LYGIORUMque Nominibus, liberrimum Populum, rarô Veterum Exemplo, nun-

quam Romanis subjectum, Sedibus avitis, mox in amplius extensis, mox in angustius contractis [quem aut profugum, aut oppressum trivialis seu Error, seu Livor divulgavit] ad mediam Christiani Sæculi sexti Ætatem, hæsisse fixum, in ANTIQUITATIBUS nostris de SILESIORUM MAJORIBUS ab O. C. ad A.C.500, demonstravimus. Jam eandem SILESIORUM Germanicam Gentem ne postea quidem aut penitus exstinctam, aut in SLAVOS mutatam, quos circiter Annum 550 in Terras suas receperat, ideo SLAVIS aliquandiu annumeratam, GERMANIS semper annumerandam, omnino Germanici Generis, Sermonis, Juris ad Annum 1170 permansisse, multis patefaciunt Documentis præsentes de SILESIORUM REBUS EXERCITATIONES.

XXXVI. Quam Indigenæ SILESII Germani Societatem cum Advenis Slavis POLONIS, ab Anno 550 ad 800 [quò usque nusquam reperimus interruptam) id est, ad Imperium in Occidente Romanum per Francos Germanos, Autore Carolo Magno instauratum, coluerint: ob altum in Temporum illorum Monumentis rarioribus Silentium, dicere non possumus. Itaque dubium est, quô Jure, pari an dispari, Societas ea SILESIOS POLONIS constrinxerit.

XXXVII. Post Annum 800, SILESII, quanquam sub Germanicum Imperium solum, quod suo cultius meliusque notaverant, citra Juris Læsionem, in pleniorem Libertatem redeundi commodo nec Consilio, nec Auxilio caruerunt: tamen antiqua, id est, Germanica Fide Sarmatis, nullo Studiorum Genere politis, adhærere diu maluerunt. Mutantibus Animum Circumstantiis, Conjunctionem cum POLONIS aliquoties vel imminutam, vel dissolutam senserunt: maximè, solam cum GERMANIS cœteris antiquam renovantes Societatem. Plerumque simul POLONIS, simul GERMANIS dediti obstrictique vivebant: illis, ut suis Polonorumque Ducibus: his, ut suis cœterorumque Germanorum Cæsaribus. Per eos Romano GERMA-

MANORUM Imperio ad Tributum, imo ad Obſequium etiam, quod in ſubjectos fideleſque cadit, ab ipſis CAROLI Magni Temporibus ad FRIDERICI I. Ænobarbi Ævum, interdum aperto Specimine ſubditos, interdum tacita Obligatione quadam devinctos exſtitiſſe, tantô evidentius oſtendimus, quantô pertinacius à multis negari cognovimus.

XXXVIII. Huc pertinet: acerrimos Partium Polonicarum Defenſores, quas in primis Martinus CROMERUS fortiter agit, hoc Nervis omnibus propugnare, POLONOS Exteris fuiſſe nunquam ſubjectos, nunquam tributarios. Idque magis ſtabilire conatur ê noviſſimis Chriſtophorus HARTKNOCHIUS, diligentiſſimus Scriptor, in ſuis de Polonica Republica Libris: ſupra cœteros, Johannes SCHULTZIUS, celeberrimus ICtus, in Opere ſingulari, quod de Polonia nunquam tributaria compoſuit. Ibi, cum aliorum, tum etiam præcellentiſſimi Antiquitatum Scrutatoris, Hermanni CONRINGII Argumenta, contrariam Aſſertionem confirmantia, per Rationes ſummô Studiô, rarâque Solertiâ excuiſitas ſubvertere contendit. Nos eam intricatam diffuſamque Controverſiam, quia declinare totam Hiſtoria noſtra minimè conceſſit, non attigimus, niſi quatenus ad Sileſiam pertinet.

XXXIX. Quantum videmus, ea Lis erudita potiſſimum duobus acquieſcit Fundamentis. Horum prius eſt: quam Terram Scriptores ancipiti POLONIÆ Vocabulo deſignent. Nam Veteres quoque, non Recentiores ſolum, generali Notione POLONIAM ſæpius vocant, non tantum, quam hodie Cognomento vel MAJOREM, vel MINOREM nuncupamus: verum ab utrâque diſtinctam etiam quamcunque Provinciam cum Polonia ſub eodem communi Capite conjunctam, LITHUANIAM, RUSSIAM, MASOVIAM, SAMOGITIAM, PRUSSIAM, POMERANIAM. Quo Pacto, quicquid Juriſdictioni Polonicæ ſubditum aut fuit, aut eſt, POLONICUM dici conſuevit.

ſuevit. Hinc parem ad Legem noſtra GERMANIÆ Pars SILESIA ſæpius Antiquis Vocabulô alienô, quam ſuô, denotari ſolita, ob annoſam cum Polonia Conjunctionem, dicta reperitur POLONIA. Quemadmodum igitur POLONIA, quoties aut Germanis, aut Exteris aliis vel Tributaria, vel Subjecta fuiſſe dicitur, num tota, num ejus quædam, & quænam Pars innuatur, Occaſionem dubitandi præbet: ſic unius Vocis ambiguus Intellectus miris Umbris Lucem Hiſtoricam obſcurat. Poſterius eſt: utrum de Polonia ſeu Tributaria, ſeu Subjecta diſſentientibus Scriptoribus GERMANICIS an POLONICIS ſubſcribendum in ea Re ſit, unde priſcus & GERMANORUM, & POLONORUM Status, in alterius Nationis Gloriam, ſeu adaugendam, ſeu imminuendam, ſolidè cognoſcendus dependet.

XL. Hinc, cum SILESIOS Imperatoribus Germanicis vel ad Tributum, vel ad Obſequium etiam, quod Principibus Cives ſupremis debent, obligatos paſſim aſſerimus, Viam Probationi tutiſſimam elegimus. Nihil enim Sententiæ, quam tuemur, decedit: etiamſi POLONIA, quatenus SILESIAM noſtram Vocabulo ſuo non comprehendit, Germanicis Auguſtis nullo Modo unquam ſubdita fuiſſe ſtatuatur. Sanè ipſa noſtræ Cauſæ Bonitas propenſiores Judices reddidit eos, qui vehementiſſimè Polonorum ab omni & Tributaria, & alia Subjectione, quô fuerint Exteris obſtricti, propugnant Immunitatem: Sed tamen, cum eam Teſtimoniis validiſſimis tantas in Anguſtias redactam vident, ut veritatem, quanquam depreſſam, adhuc reluctantem, ne ſatis cohibere quidem, adeo non univerſam opprimere poſſint, POLONIA ſua libera contenti, jam Pomeraniam, jam SILESIAM, veteri Poloniæ conjunctas Provincias, GERMANIS paruiſſe non diffitentur.

XLI. Ea verò, quibus noſtram de SILESIIS Aſſertionem demonſtramus, non tam Polonorum, quam Germanorum debemus Hiſtoriis. Sæpius invicem planè diſcrepantibus, utris acce-

accederemus, dubii, non præter Rationem, Germanis, quam Polonis Assensum præbere maluimus. Ex Indiciis enim non incertis deprehendimus, Germanicos Scriptores multò sinceriores Polonicis esse, quos frequenter ex Germanicis, tanquam vetustioribus, hausta corrupisse notavimus: cum de Silesiis obvia, vel inter omittenda reposuerunt, vel in opposita converterunt: fictitia non impossibilium quidem, tamen incredibilium Habitu repræsentantes: quô, Germanum in Germanos Animum non testati, seipsos reddiderunt Odii suspectos. Contra non reperire potuimus, cur Rerum Germanicarum Scriptores pro Testibus contra Polonos parum aptis declarari mereantur.

XLII. Nam primum, si Germanus in Re pro Germanis contra Polonos Testis aptus non est: in quâ Re Polonus pro Polonis contra Germanos idoneus erit Testis? Quid ejusmodi reciproca Suspicionis Contentio intra Historiarum Cancellos, quæ non nisi Testium Calculis vel stant, vel cadunt, ad extremum designabit? Deinde, Conditores Historiarum Germanos, quorum sequimur Fidem, quos major Antiquitatis Prærogativa, certiorque sui Temporis Notitia Posteris fecit commendabiles, in nostra Controversia nondum vel Adulatoribus, vel Convitiatoribus annumerandos quisquam firmis Rationibus docuit. Adhæc Artes Interpretationesque, licet ingeniosæ, quibus illorum quosdam Locos in alienum Sensum non nulli detorquent, si paulo acutioribus Oculis excipiantur, non id, quod Fronte promittunt, in Recessu habere conspiciuntur. Quare nos tam diu innocentibus, donec convincantur, malè damnatis leviter aspersam, non graviter impressam, cum Inscitiæ, tum Malevolentiæ Notam delevimus: plerumque non tam refutando iniquiores Animadversiones, quam confirmando veriores Narrationes.

XLIII. Tum autem, cum SILESIOS Imperio magis GERMANORUM, quam POLONORUM addictos, certè obligatos fuisse statuimus: non potuimus semper Argumenta Polono-

rum prorſus inconcuſſa relinquere, quibus Aſſertionem ii ſuam defendere, noſtram deſtruere conantur. Ideo tamen non habebit Cenſor æquior cordatiorque, cur ſiniſtram in Partem hoc vertat: quoniam eodem Jure, quô Cauſam ſuam Polonis contra Germanos, Germanis contra Polonos agere Fas eſt.

XLIV. Hoc geminum Vinculum SILESIOS, quos non tam POLONORUM Ducibus, quam GERMANORUM Imperatoribus, ab Anno 800 ad 1170 tenuit devinctos, quanquam in Solum ſuum admiſſis SLAVIS, adeo non SLAVOS eſſe docuit, ut potius GERMANOS eſſe docuerit. Etenim, quantum ê potioribus vetuſtioribusque Codicibus, partim MStis, partim editis erui perſpicique poteſt: Libertate SILESII POLONIS pares, conjunctim eligebant ſibi Duces, neque patiebantur alias Leges, niſi quas ſeu Neceſſitas præceperat, ſeu Commoditas ſuaſerat, Calculisque ſuis comprobaverant: itaque ſuam non SLAVICAM, id eſt, ſervilem, ſed GERMANICAM, id eſt, liberam eſſe Nationem, quoties Occaſio ferebat, monſtrabant. Quo Pacto etiam intra continuatam diu cum Polonis Connexionem patefaciebant, nondum Avitam in Animis ſuis exſtinctam Germanicam Libertatem: quam, poſt Annum 1170, clarioribus Fiduciæ Radiis oſtendentes, Juribus Moribusque Polonicis Nuncium remittebant: pro quibus Germanicas Leges Conſuetudinesque complexi, denique nihil Slavicum retinebant.

XLV. Cœterum, ſic Patriam, ſic Nationem SILESIIS GERMANICAM ſingulari Conatu aſſerentes, abſit, ut in Sarmatis SLAVORUM, aut in Slavis POLONORUM Generis Tædiô duci credamur. Nam, cum omnes Populi per communem â primis Parentibus Originem ſint naturaliter Conſanguinei, quos diſſimilis vel Progenies, vel Patria, vel Lingua civiliter diſtinguit: non videmus, cur inter Homines, Humanitatis memores, maximè Chriſtianos, Gens Genti per ſe faſtidienda ſit: quamvis ob Res diſpari Fama geſtas, potiſſimum ob inæquales in Mentibus Notas,

uni

uni altera non immerito vel præferenda, vel postponenda sit. Quò si respicias, quis prudens, quis bonus non in tantum quosque Populos & diligendos, & honorandos censeat, in quantum eorum Virtus & diligi, & honorari meretur? Certè, in Sarmatis SLAVI, & in Slavis POLONI, dudum melioribus Sacris, liberalioribus Studiis, præclaris & Scriptis, & Factis, præsertim Arma fortissima testantibus, ita Gentem suam nobilitaverunt, ut vilem, nisi manifesto injurius, nemo habere possit.

XLVI. Quamobrem Causa legitima, quemadmodum GERMANIS non est, ut SLAVOS nauseent: ita multô minus SILESIIS est, ut POLONOS, diu Socios, diutius Vicinos, despiciant. Quô magis nos procul ab ejusmodi Nævis, quos damnamus, non Partium, sed Historiarum Amore, quarum Anima Veritas est, SILESIIS Germanicam & Originem, & Terram ideo Nervis paulô intentioribus vindicavimus, quia nos diu in Antiquitatibus versatos curiosior Investigatio tandem omnino certos fecit, non nullos ingenuos quidem, at credulos Rerum Silesiacarum Amatores Scrutatoresque vanis, quanquam speciosis quorundam Narrationibus deceptos, in hunc Errorem traductos: SILESIAM vetustis Habitatoribus QUADIS & LYGIIS, seu digressis, seu deletis, ab Anno 500 non nisi SLAVOS sustinuisse Possessores, donec in eam ex diversis Locis GERMANI commigrarent: quorum Copia demum post Annum 1170 Slavis prævalens, antea totam SLAVICAM, id est, POLONICAM, sensim GERMANICAM effecerit SILESIAM. Quibus dediti Fabulis non potuerunt non MAJORES hodiernorum SILESIORUM statuere prorsus incertos, magis SLAVOS, quam GERMANOS.

XLVII. His, non habent dissentientes, cur opponant: SILESIIS obtigisse quidem jam Anno 1163, potissimum Anno 1169, Duces proprios, à POLONORUM Ducibus distinctos: non verò GERMANOS, sed SLAVOS, ex PIASTI, Natione POLONI, tam Polonorum, quam Silesiorum Ducis Sanguine progenitos.

XLVIII. Nam primo, id SILESIOS minimè SLAVOS efficit. Num, quorum Duces Ortu Slavi sunt, ii Populi propterea ipsi aut Ortu, aut Transmutatione SLAVI sunt? Deinde PIASTUS, Silesiæ Ducum, quos GERMANIS annumerandos statuimus, Progenitor, Crusuicium Oppidum in majore Polonia, Germanica Silesiæ antiquæ Provincia, situm, Patriam nactus erat: cujus Nomen æquè, si non magis Germanicum, quam Slavicum videri potest: maximè, quia Grusuicium etiam, non modo Crusuicium, sicut in Polonicis ad Silesiam Finibus Oppidum & Globuscum, & Clobuscum dicitur. Præterea PIASTUS utrum Slavico an Germanico Stemmate sit natus, in Dubio est.

XLIX. Accedit huc, quod VLADISLAUS II. post divisas POLONIS addictas Provincias, SILESIORUM, Cracoviensium, Siradiensium, Lanciciensium Dux, Anno 1146, â suis Fratribus in Exsilium depulsus, Conjuge RIXA, Germanicæ Stirpis Fœminâ, procreaverit tres Filios, BOLESLAUM Procerum, MIESLAUM & CONRADUM Loripedem: quos Historiæ loquuntur in Polonia prius, post intra Germaniam, in cognatorum Principum Germanicorum Aulis, Præceptoribus Germanicis educatos, Sermonis Germanici peritos, Germanicorum tam Jurium, quam Morum Cultores, mutatô Ingeniô Slavicô, quod acerbis Odiis Mater prosecuta exstirpari curaverat; ab Exsilio reduces, Animum in SILESIAM, quam Anno 1169 universam pro suo Patrimonio accipiebant, attulisse Germanicum: postea cum illustribus Germanicorum Procerum Familiis, per Filiorum Nepotumque Progeniem, partim Affinitatem, partim Consanguinitatem assecutos: ideoque plures ob Causas, etiam ob SILESIAM, Germaniæ cum veteris, tum recentioris Terram, merito GERMANIS adscriptos.

L. Ab hoc Rerum nostrarum Termino, cui novum Annus 1170 Principium dedit, ulterius, ad SILESIORUM â POLONIS separatorum, initam cum BOHEMIS Societatem: id est, ad Annum 1327, imò 1368, eâdem Industriâ progredi, nobis olim erat Consilium, inter Historicos Labores Utilitatem publicam Æstimatione privata perspicientibus. Observavimus enim, ne posteriora quidem SILESIORUM cum BOHEMIS connexorum Acta, sub BOHEMORUM Regibus, SILESIORUM Ducibus supremis, tum LUCENBURGICIS, ad Annum 1526: tum AUSTRIACIS, ad nostrum Ævum, satis elaborata: quibus ingentem, partim emendandorum, partim addendorum deesse Copiam, nemo facile, nisi peregrinus in Patriæ nostræ Monumentis nondum editis, negaverit. Id vero, jam non amplius est, ut â nobis LECTOR benevolus exspectet. Non enim esse potest nostrarum Virium Opus: cui nec rarius Otium, nec imbecillius Senium respondet: ut alias Silentiô transmittamus Rationes. Si tamen ultra Spem, supra Votum, per Divinam Gratiam, ordinariis catenatisque Curis, & superesset necessarius Vigor, & contigerit largior Quies: inter Operas Historicas utrumque Bonum diu & intentis, & promissis, tandem in Lucem proferendis, consecrabimus Eruditis, maximè Scriptoribus SILESIIS. Neque tum ei, quem in EXERCITATIONIBUS his peregimus, planè dissimilem suscipiemus Laborem, antecedentia de SILESIORUM REBUS ab Anno 1170 velut continuaturum. Nam SILESIORUM VITÆ quid sunt, nisi RES SILESIORUM? Vratislaviæ, Die XVIII. Martii, Anno M. DCC. IV.

DE

DE SILESIORUM REBUS *LIBER.*

CAPUT I.

SILESIORUM Germanorum cum POLONIS Slavis coniunctorum ORIGO.

ANNO CHRISTI 550.

GRÆCORUM Romanus Imperator IUSTINIANUS I.

SILESIORUM Dux LECHUS I.

I.

SILESIAM, Germaniæ Provinciam, ad Orientem Sarmatis Baſtarnis, dexteram Viſtulæ Ripam contingentibus, hodie *Polonis:* ad Meridiem Sarmatis Iazygibus, dexterum Danubii Latus habitantibus, hodie *Hungaris:* ad Occidentem, partim Marcomannis, hodie *Moravis:* partim Bojis, hodie *Bohemis:* ad Septentrionem Vandalis, hodie *Marchicis Brandenburgicis*, proximam, tenuerunt Germani QUADI Superiorem: LYGII, quorum Pars ELYSII fuerunt, infe-

ANNO 550.

GRÆCORUM Romanus Imperator IUSTINIANUS I.
SILESIORUM Dux LECHUS I.

riorem: ab Alexandri Magni Temporibus, ante CHRISTUM natum Anno 333, ad Annum CHRISTI 550. Id evidenter ostendit noster de SILESIORUM MAIORIBUS Liber.

II. Post hæc QUADI & LYGII, mutatis Nominibus SILESII [hoc deinceps illos indicabimus Vocabulo, cujus Origines noster de SILESIORUM NOMINIBUS Liber exhibet.] in Terras suas, plus quam octo Sæculis retentas, quas, post destructum in Occidente Romanum Imperium, neque Possessionum meliorum Spe, nec Adversariorum prævalentium Vi mobiles, unquam deseruerant, exceperunt Advenas, Germanis Ortu, Linguâ, More dissimilem Populum, SLAVOS; [quantum, non Antiquitate quidem, Ratione tamen docente, provehimur in Notitiam] non ut Hospites, sed ut Hostes. Tum SILESII & SLAVI, sub Initium dissidentes [incertum est, utri vel superiores, vel inferiores, an utrique pares Armis] quonam Vinculo Pacis ad ultimum concordes, in unius Corporis Statum civilem coaluerint: quis enarrare, citra Dubitationem, potest: de quo silent in vetustis Monumentis, alieniores à Figmentis, præter alios, & Silesii, & Slavi? Tamen id affirmare sustinemus, quod Eventus patefecit: Silesios non sub Slavis, nisi forsan primo Impetu Victoribus, sed cum Slavis postea in Quietem compositos, plerumque sub uno, sæpe sub electo Capite, connexos vixisse, tanquam æquales consortesque Socios. Quare statim post communis Ducis Lechi I. Excessum, Suffragiis etiam suis Formam Reipublicæ, cujus Pars erant, cœperunt vel confirmare priscam, vel excitare novam: nec Germanorum heroicam rejicientes, nec Slavorum servilem arripientes Indolem.

III. Nimirum SILESIOS, quos SLAVIS sub Principium Necessitas, non Voluntas, in Conjunctionem difficiles adduxerat; interjecto paucorum Annorum Spatio, seu tacitus, seu apertus in Communionem Assensus proniores declarabat: sed tamen residuæ Libertatis potior Pars, quacunque Pacti Conditione violatâ, jubentibus, certè concedentibus Gentium Legibus naturalibus, indicabat separabiles. Ideo GERMANIS, ab instaurato intra Occidentem Romano Imperio, semper aut Subjectionis, aut Obligationis Nexu addicti, aliquoties PO-

LONIS

ANNO 550.
GRÆCORUM Romanus Imperator IUSTINIANUS I.
SILESIORUM Dux LECHUS I.

LONIS defertis, adhærebant BOHEMIS: â quibus diffoluti, cum Polonis ad veteres Leges, inter utriusque variabiles Fortunæ Vices, admittebant Connexionem, ad Annum 1169.

IV. Hanc Silefiacarum Hiftoriarum Partem, quam Commemoratione quadam generaliore, nondum diftinctiore Momentorum Indiciô repræfentatam vidimus, Curis noftris pauló fcrupulofioribus inveftigandam judicavimus. Quemadmodum ergo SILESIORUM Res ab Orbe condito ad Annum CHRISTI 550, Scriptoribus aut parum tactas, aut prorfus præteritas, in Antiquitatibus de Silefiorum Majoribus concinnatas expofuimus: Sic porro SILESIORUM Germanorum, cum POLONIS Slavis conjunctorum, Res hoc in Codice proferemus, ab Anno 550, ad 1169: quô, divifis totius Imperii Polonici, tum & SLAVOS & GERMANOS, in iisque SILESIOS, fub eodem Regimine comprehendentis, Regionibus, SILESII non amplius temporarios Præfectos, fed perpetuos Duces, Nationi fuæ proprios, hæreditario Iure multiplicabiles, accipiebant. Per quos ulterius quidem cum POLONIS Societatem colebant, verum, quafi revivifcente Spiritu Germanico, intra Pectus, quantô minus Obligationis perferebant Onus, tantô majus Libertatis obtinebant Præfidium.

V. Eft illa de SLAVIS Narratio, quam explicandam ob SILESIOS aggredimur, plena Difficultatibus. Quis enim peritus Hiftoriarum nefcit, Slavorum & Nomen, unde fufceperint; & Populum, quinam in Sarmatis fuerint: & Tempus, quô in Silefiam venerint: & Dominatum, quem ibi occupaverint, Obfcuritatis habere multum, plurimum admittere Dubitationis? Quô magis laborandum nobis erit, ut fua noftris Affertionibus & Perfpicuitas, & Soliditas conftet.

Unde SLAVORUM Nomen.

VI. SLAVOS, non SCLAVOS effe dicendos, ii maxime Scriptores, quos fui Generis Amor in Curam Nominis excitavit, monent. Imo funt, qui propemodum Scriptoribus Legem ponunt, ne SLAVOS appellent SCLAVOS. Procopius Lupacius Pragenfis in Rerum Bohemicarum Ephemeride, ad Ianuarii diem XXVIII: de Carolo Magno:

ANNO 550.

GRÆCORUM Romanus Imperator IUSTINIANUS I
SILESIORUM Dux LECHUS I.

Ut scribit Urspergensis, Boemiam, item SCLAVOS (corruptè: SLAWOS, expunctâ Litera C, propriè) tum Viulczos subjugavit.

VII. Slavis enim SLAVUS patriâ Linguâ vel â SLOWO, id est, *Verbo*, SLOVACUS *Verbosus*: aliter interpretantibus, *Verax*: vel â SLAVO, id est, *Gloria*, SLAVUS *gloriosus* dici creditur. De quô Testes quatuor adducemus, Italum, Germanum, Polonum, Bohemum. Primus est Æneas Sylvius in Historia Bohemica, Cap. II: *Bohemi, sicut cæteri Mortalium, Originem quam vetustissimam ostendere cupientes, SCLAVORUM se Prolem asserunt. SCLAVOS autem inter eos fuisse, qui, post universale Diluvium, condendæ famosissimæ Turris Babel Autores habentur, atque ibi, dum Linguæ confusæ sunt, SCLAVONOS, id est, VERBOSOS appellatos, proprium Idioma sumsisse.* Secundus est Albertus Krantzius in Vandalia, Cap. VI: *Cujus Nominis Originem haud aliam invenio, præter eam, quam ostendit Æneas in sua Bohemica, SCLAVONOS eos, hoc est, suâ Linguâ VERBOSOS appellari, quod multa loqui, nativum sit Genti.* Tertius est Martinus Cromerus de Polonorum Rebus, Lib. I. Cap. XIII: *Plerique SLAVORUM Etymologiam â SLAVA, quod FAMAM sive GLORIAM Genti significat, derivant: ita ut ipsi se SLAVUNOS & SLAVACOS, quasi CELEBRES & ILLUSTRES dicerent, â Latinis SLAVINI & SLAVI dicti sint.* Ibidem post quædam: *Corrigendus autem hic est Error eorum, qui eos SCLAVOS sive SCLAVINOS vocant. Qui quidem etiam in pleraque Procopii, Iornandis & Blondi Exemplaria irrepsit, ab Italis, nisi fallor: quod ii, dum mollius loqui student, I pro L proferunt: ut, pro Flatu, Fiato: pro Placet, Piacet. Sic pro Slavo, Siavo. Et, cum ferè nihil intersit apud eos in enunciando, si quis dicat Siavum sive Sciavum, C Literâ intersertâ: inde fortassis imperiti, cum Latinè loqui vellent, vel scribere, non SLAVUM reddidere, sed SCLAVUM.* Præterea post quædam: *Igitur â Slava SLAVI & SLAVINI Nomen sumsere, nisi quis forte id â SLOVO, hoc est, VERBO deductum esse malit: ut ii SLOVUNI & SLOVACI, quasi VERACES & dictorum ac promissorum tenaces appellari voluerint.* Iterum post pauca: *SLOVACI quidem, non SLAVACI vernaculâ Linguâ vocantur. Quanquam non est magnum in ea Discrimen in enunciando, inter SLAVA & SLOVO, in priore Syllaba.*

ANNO 550.

GRÆCORUM Romanus Imperator IUSTINIANUS I.
SILESIORUM Dux LECHUS I.

laba. Nam quod Albertus Crantius SLOVACOS quasi VERBOSOS dici vult, ridiculum est. Neque enim credibile est, eos novum Nomen, Contumeliæ Causâ, usurpasse, aut â Cognatis inditum accepisse. Postremus est Bohuslaus Balbinus in Miscellaneis Bohemicis, Decade I. Lib. II. Cap. V: *Notandum est, vernaculâ Linguâ non SLAVOS, sed SLOVACOS dici: quod Nomen Externi, Linguæ nostræ ignari, nobis indere non potuerunt: neque credibile est, Majores nostros novum Nomen, Contumeliæ Causâ, assumsisse.* Post quædam ibidem, de Bohemis & Polonis: *Quando SLAVORUM Appellationem assumserint, â SLAVO vel SLOVVO, GLORIA vel VERBO Voce ducta, dubium controversumque est.* Idem in Rerum Bohemicarum Epitome, Lib. I. Cap. X: *Ob Familiarum Celebritatem, & Multitudinem Nobilitatis [nam plerique nobili Genere orti erant] SLOWACOS se vel SLAVACOS, id est, NOMINATOS & GLORIOSOS vocarunt. Itali corruptè, eorumque Imitatione quidam imperiti SCLAVOS dicere maluerunt, ut Cromerus demonstrat.*

VIII. At hæc tam firma non sunt, ut subverti nequeant. Nam primum illa recentiorum eruditorumque Slavorum Inventis est adscribenda Nominis, ut Mutatio, sic Interpretatio: cum non SCLAVI, sed SLAVI, Latinis aut VERBOSI, hoc est, VERACES: aut GLORIOSI, hoc est, CELEBRES dici malunt: quos prius SCLAVOS, quam SLAVOS dictos esse constat. Eos certè nullus Autor vetus, nec Græcus, nec Latinus, qui nostram in Notitiam pervenerit, ante Iustinianum Magnum, qui Sæculo sexto Imperium & accepit, & finiit, secundum optimos in editis Codices, SLAVOS nominat. Omnium principes, qui Slavorum meminerunt, Sæculô sextô vixerunt. Eô Slavos nuncupat σκλαβηνὲς SCLAVENOS Procopius Claudii Maltreti, de Bello Gothico, Lib. I. Cap. XXVII. Lib. III. Cap. XIII. & XIV. Theophylactus Simocatta Iacobi Pontani & Caroli Annibalis Fabroti, de Mauritianis Rebus Lib. I. Cap. VII. Lib. VI. Cap. II. & VII. SCLAVINOS vocat Iornandes Iani Gruteri & Friderici Lindenbrogii, de Regnorum Successione, Cap. CXXII. & de Gothorum Rebus, Cap. V. SCLAVOS appellat idem Iornandes de Gothorum Rebus Cap. XXIV. & Gregorius Magnus Lib. VIII. Epist. XXXVI. Sæculo octavo similem in Modum SCLA-

ANNO 550.

GRÆCORUM Romanus Imperator IUSTINIANUS I.
SILESIORUM Dux LECHUS I.

VOS ſalutat Paulus Diaconus Iani Gruteri & Friderici Lindenbrogii, de Longobardorum Rebus, Lib. IV. Cap. VII. Sæculo IX: SCLAVINOS uſurpat Landulphus Sagax, Pauli Diaconi Continuator, Petri Pithœi & Iani Gruteri, in Hiſtoria miſcella, Lib. XVII. Cap. XXIV. Lib. IX. Cap. XXVII. & XLIII. Videantur, quæ proferemus §. XXIII.

IX. Deinde Sarmatarum Pars, ſi ob Facta glorioſa Nomen SLAVORUM, id eſt, CELEBRIUM, vel aſſumſit, vel accepit: antea non Slavorum, ſed in tot Sarmatarum Generibus aliud habebat, proprium quidem, nondum verò Slavorum Nomen. Hoc autem quodnam fuerit, ſub quô Res glorioſas prius geſſerint, quam ob eas ſuum in Slavorum converterent Vocabulum, quod, ut diximus, Imperatoris Iuſtiniani Magni Ætate non vetuſtius eſt: quis certus eſſe poteſt, niſi demonſtretur, illi Sarmatarum Parti, quæ nunc gerit, propterea celebrium, id eſt, SLAVORUM acceſſiſſe Nomen? Quod ſi verò SCLAVORUM antiquius, quam SLAVORUM eſt: illud quidem integrum, hoc autem corruptum eſt Nomen.

Quis SLAVORUM Populus.

X. Quod SLAVORUM Gentem attinet: eos SARMATAS, quos Græci SAUROMATAS nominant, eſſe, communis omnium, certè potiorum Hiſtoricorum Conſenſus indicat. Non eſt autem propterea, quicquid de Sarmatis Memoriâ dignum reperitur, Slavis applicandum: quemadmodum perperam multi faciunt: quaſi par ſit, ad eandem Conditionem, omnia vel Italorum, vel Germanorum Acta, inter illos Neapolitanis, inter hoc Saxonibus attribuere. Nam in Sarmatis, numeroſiſſimo Populo, Nationes plurimæ, partim Aſiaticæ, partim Europææ fuerunt. De quibus agunt inter antiquos Herodotus Lib. IV. Cap. CX. Pomponius Mela Lib. III. Cap. IV. Plinius Lib. IV. Cap. XII. Claudius Ptolemæus in Geographia, Lib. III. Cap. V. & Lib. V. Cap. IX. Ex recentioribus Matthias Michovius de utraque Sarmatia Libris duobus: & Reinerus Reineccius in Heroico Syntagmate, quod Hiſtoriam Iuliam vocat, Parte III. Regno XXXVIII, quod eſt Sarmaticum.

XI. In Europæis Sarmatis fuerunt VENEDI: quos multipliciter mutato Vocabulo alii VENDOS, aut WENDOS, alii VINIDOS aut

WINI-

ANNO 550.

GRÆCORUM Romanus Imperator IUSTINIANUS I.
SILESIORUM Dux LECHUS I.

WINIDOS, alii Modis aliis appellant. Circa eos quidam Convenientiâ Vocum decepti geminum committunt Errorem.

XII. Primum errant, qui VENEDOS cum ENETIS, HENETIS, VENETIS, quorum Vocabulis una Gens denotari solet, confundunt. Inter hos est Ioachimus Curæus, in Silesiorum Annalibus. Matthæus Dresserus in Historiarum Millenario VI, Parte II, de Saxonum Ducibus, ad A. C. 633. de Pomeranorum ducibus, ad A. C. 1226. de Anhaltinorum Principibus, ad A. C. 1142. Melchior Goldastus de Bohemorum Regno, Lib. I. Cap. IX. §. III. & V. Bohuslaus Balbinus in Rerum Bohemicarum Epitome, Lib. I. Cap. X. & in Miscellaneis Bohemicis, Decade I. Lib. II. Cap. V.

XIII. Nam ENETI, HENETI, VENETI, non Sarmatica Gens sunt: quam prius in Asiaticis Paphlagonicam, postea in Europæis Italicam plerique statuunt. De quibus agunt, inter antiquos, Homerus in Iliade, Lib. II. Versu 852. Herodotus Lib. I. Cap. CXLVI. & Lib. V. Cap. IX. Apollonius Rhodius in Argonauticis Lib. II. Versu 358. Iulius Cæsar de Bello Gallico, Lib. III Cap. VIII. Livius Lib. I. Cap. I. Cornelius Nepos apud Solinum Cap. XLVI. Plinius Lib. VI. Cap. II. Curtius Lib. III. Cap. I. & XXII. Tacitus in Annalibus Cap. XI. §. XXIII. Servius ad Virgilii Lib. I. Æneidos, Versum 247. Inter recentiores, Leander Albertus in Italia, de Marchia Tarvisina, Regione XVII. Petrus Iustinianus in Historia Veneta, Lib. I. Philippus Cluverius in antiqua Germania, Lib. III. Cap. XLV.

XIV. Præterea errant, qui VENEDOS pro VANDALIS habent. Sunt, quibus Erroris hujus Autor creditur Albertus Krantzius, Anno 1517. mortuus. Inter hos est Hermannus Conringius de Imperii Germanici Finibus Lib. III. Cap. XVI. At est hic Error ipsis quatuor, & quod excurrit, Sæculis antiquior. Adamus [ut ipse Lib. III. Cap. V. indicat] Bremensis Canonicus Anno 1077 creatus, in Historia Ecclesiastica, Lib. II. Cap. X: *Slavania igitur amplissima Germaniæ Provincia à WINULIS incolitur, qui olim dicti sunt VANDALI.* Helmoldus, Bosoviensis Presbyter, Anno 1170 mortuus in Slavorum Chronico, Lib. I. Cap. II: *Ubi ergo Polonia Finem facit, pervenitur ad amplissimam SLA-*

VORUM

ANNO 550.

GRÆCORUM Romanus Imperator IUSTINIANUS I.
SILESIORUM Dux LECHUS I.

VORUM Provinciam, eorum, qui antiquitus WANDALI, nunc autem WINITHI sive WINULI appellantur. Cum quibus consentiunt Leovoldus Northofius, Anno 1278 natus, in Chronico de Comitibus Marcanis, ad Annum 1011: & Iohannes Schiphovverus in Oldenburgensium Archicomitum Chronico, quod Anno 1504 scripsit. Hos prævios habuit Duces Albertus Krantzius, in Præfatione, quam de Vandalia Libris præmisit: *Hodie tamen,* inquiens, *quæ fuerit olim Gens Wandalorum in universum ignoremus, nisi vernacula Saxonum Lingua hoc Vocabulum conservasset, ut inter eos, qui olim WANDALI, fractô, ut fit, vocabulô nunc WENDEN vocitentur.*

XV. Præter hos alii VENEDOS esse VANDALOS putant: Ioannes Magnus in Gothorum & Sueonum Historia, Lib. VI. Cap. XXII. Ernestus Brotuffius in Martisburgensium Chronico, Lib. I. Cap. II. Paulus Hachenbergus in Germania media, Dissertatione I. §. VI. Et quis nescit, etiamnum, qui VENDORUM sunt, dici VANDALORUM Reges? Videantur, quæ commemorabimus §. XXIX. XXX. XXXI.

XVI. Sanè VANDALI Germanicus, VENDI autem Sarmaticus, Germanis planè dissimilis, fuerunt Populus. In hoc circumspectiores, tum antiqui, tum recentiores consentiunt: Plinius Lib. IV. Cap. XIV. Tacitus in Germania, Cap. I. §. V. Blondus Flavius in Historiis, Decade I. Lib. I. Bilibaldus Pirckheimerus in Germaniæ Descriptione. Martinus Cromerus de Polonorum Rebus, Lib. I. Cap. II. V. VI. X. Franciscus Irenicus in Exegesi Germanica, Lib. I. Cap. XXXV. Beatus Rhenanus de Rebus Germanicis, Lib. I. Cap. XXXIII. & Lib. III. Cap. I. Michael Beutherus in Animadversionibus Historicis, Cap. I. Iohannes Michael Beutherus (Filius) in Notis ad eas, §. CII. Cyriacus Spangenbergius in Saxoniæ Chronico, Cap. XIV. & in Nobilitatis Speculo, Parte I. Lib. X. Cap. V. Petrus Albinus in Misniæ Chronico, Lib. I. Tit. IV. & VI. Marcus Velserus in Rebus Boicis, Lib. IV. ad A. C. 697. Philippus Cluverius in Antiqua Germania, Lib. III. Cap. XLVI. Iohannes Micrælius de Pomerania, Lib. I. Cap. XIII. Hermannus Conringius de Imperii Germanici Finibus, Lib. III. Cap. XVI. Henricus Bangertus in Notis ad Helmoldi Chronicon Slavicum, Lib. I. Cap.

ANNO 550.

GRÆCORUM Romanus Imperator IUSTINIANUS I.
SILESIORUM Dux LECHUS I.

Cap. I. Num II. Thomas Zechorodus in Marte Moravico, Lib. I. Cap. III. Bohuslaus Balbinus in Miſcellaneis Bohemicis, Decade I. Lib. II. Cap. XI.

XVII. Cœterum, in Sarmatis VENEDOS intra Sarmatiam Europæam, ad Viſtulam Fluvium, qui Sarmatas olim â Germanis ad Orientem ſeparavit, ſed diverſiſſimis Locis adſcriptos invenimus. Nam eos ad Oſtia Viſtulæ, circa Sinum Venedicum, qui Mare Sarmaticum dicitur, habitaviſſe tradit Claudius Ptolemæus [ut Suidas indicat, ſub Imperatore Marco Antonino, Anno 165 clarus] in Geographia, Lib. III. Cap. V. Iisdem ad Ortum Viſtulæ [circa Sileſiæ ſuperioris Fines] Domicilium fuiſſe narrat, prope quingentis Annis junior Scriptor, Iornandes Gothorum Epiſcopus [ut Cap. XIX. innuit, Anno 552 ſuperſtes] de Gothorum Rebus Cap. V. Unde colligas, olim VENDOS intra Sarmatiam Europæam ad Viſtulam hærentes, aut tenuiſſe totam circa Flumen hoc ſpatioſiſſimam Terram, aut mutatis poſtea Sedibus, â Septentrione longius ad Meridiem digreſſos.

XVIII. Præter VENEDOS in Europæis Sarmatis SLAVI reperiuntur. Quô ſub Nomine SARMATIS & SILESIIS Societas diuturna fuit. Idque Sarmatarum Genus adeo vetus ipſis habetur Slavis, ut Slavicam Linguam, non ex aliis ortam ſed primigeniam, in Babylonicâ Linguarum Mixturâ ſuis Majoribus, Babylonicæ Turris Conditoribus, â Deo infuſam aſſerere nihil vereantur. Æneas Sylvius in Hiſtoria Bohemica, Cap. II: *Bohemi, ſicut cæteri Mortalium, Originem quam vetuſtiſſimam oſtendere cupientes, SCLAVORUM ſe Prolem aſſerunt. SCLAVOS autem inter eos fuiſſe, qui, poſt univerſale Diluvium, condendæ famoſiſſimæ Turris Babel Autores habentur, atque ibi, dum Linguæ confuſæ ſunt, SCLAVONOS, id eſt, VERBOSOS appellatos, proprium Idioma ſumſiſſe. Relicto deinde Campo Sennaar, ex Aſia in Europam profectos, eos Agros occupaſſe, quos nunc Bulgari, Servi, Dalmatæ, Croati & Boſnenſes incolunt. Nondum ego quempiam legi Autorem, cui Fides adhibenda ſit, qui tam altè Gentis ſuæ Initium reddiderit. Hebræos excipio, omnium Mortalium primos. Multi ex Germanis ſatis ſe nobiles arbitrantur ex Romanis ortos. Romani ex Teucris Originem ducere, glorioſiſſi-*

ANNO 550.
GRÆCORUM Romanus Imperator IUSTINIANUS I.
SILESIORUM Dux LECHUS I.

mum putant. Franci [qui & Germani fuerunt] Trojani se Sanguinem esse dixerunt. Eadem Britannis Gloria satis est, qui Brutum quendam Exsilio profectum, Generi suo Principem dedisse affirmant. At Bohemi longè altius orsi, ab ipsa Confusionis Turre se missos jactitant. Cæterum, nec qui tunc Principes fuerint, nec quem Regem habuerint, nec cujus Terræ Cultores exstiterint, nec sub quo Duce, nec quibus Periculis in Europam venerint, nec quo Tempore tradunt. Fuisse illico SCLAVONOS ajunt, dum Labium universæ Terræ confusum est. Vana Laus ac ridenda. Quod si qui Bohemos imitari velint, Nobilitatem Generis ex ipsa Vetustate quærentes, non jam ex Turri Babylonica, sed ex Arca Noe, atque ex ipso Deliciarum Paradiso, primisque Parentibus, & ab Utero Evæ, unde omnes egressi, facile sibi Principia vendicabunt. Nos ista, tanquam anilia Deliramenta, prætermittimus.

XIX. His, ab eruditissimo Viro, tandem Pontifice Romano Pio II, scriptis, nequaquam deterritus, verum irritatus Bohuslaus Balbinus, in Refutationis Speciem, tantò securius eandem Slavici Populi Sermonisque commendat Vetustatem in Bohemicis verè Miscellaneis, Decade I. Lib. II. Cap. V. *Permirum*, ait, *& verò etiam non nihil injuriosum semper visum est Æneam legenti, quod acerbius Gentem nostram perstringere & irridere Majores nostros videatur ex eo Capite, quod tam altè Gentis suæ Primordia, ab ipsa scilicet Confusionis Turre, dum Labium universæ Terræ confusum est, petant. Vana, inquit, Laus & ridenda. Ego, quid rideri possit, non video. Dicere voluerunt Majores, Linguam suam [quâ maxima Septentrionalis Europæ, nonnulla etiam Asiæ Pars hodieque utitur, ut Vaticana Bibliotheca, Liber Romæ editus, demonstrat] primigeniam esse, atque inter duas illas & septuaginta Orbis universi Linguas censeri. Quod verissimè dici, quisquis Amplitudinem ejus Linguæ, Nationum in ea Diversitatem, Linguæ ipsius Elegantiam & Sanctitatem [nam in Sacris eâ uti etiam apud Moravos & Bohemos olim licebat, & hodie apud Ruthenos, pluresque alios licet] ac cæteras ejus Prærogativas examinarit, facile concesserit.* Ibidem post quædam: *Plerique Germanicæ Historiæ Conditores ab Iapheto Noe Filio & Gomero, & nescio*

ANNO 550.

GRÆCORUM Romanus Imperator IUSTINIANUS I.
SILESIORUM Dux LECHUS I.

nescio quô Asceneze, Noemi Pronepote, Celtas [quo Nomine Gallos & Germanos comprehendunt] provenisse scripserunt: idque superbum nulli est visum: quô ignoscendum magis est nobis, si modestè Linguam Slavicam, quæ prope Dimidium Septentrionalis Europæ, non nullam etiam Asiæ Partem complectitur, cum Linguis cæteris primoribus in illa Confusione prima Gentium â Deo infusam affirmemus.

XX. Sed, cujuscunque sit Antiquitatis SARMATARUM Europæorum Pars, quæ SLAVORUM Nomen sustinet: sub eo certè Vocabulo nunquam ante CHRISTUM natum, sero post eum natum â Scriptoribus indicata reperitur.

XXI. Iam, Anno Christi 405, Mentionem SLAVORUM inveniri statuit Bohuslaus Balbinus: quoniam eo Anno intra Germaniam Radagastus [aliis Radagaisus] SLAVORUM Rex Romanos intra Italiam oppugnaverit. Id refert in Miscellaneis Bohemicis, Decade I. Lib. II. Cap. III. his Verbis: *Marcomanni cum Quadis per hæc Tempora Regem Hermanricum vel Ermanricum habuere. Hic Radagaiso vel Radagasto Venedorum SLAVORUM Regi [quem pro Deo Slavi Vinidi seu Obotriti & Polabi, ubi nunc Mechlburg est, habitantes, postea coluerunt] adversus Romanos Bellum gerenti militavit, eôque in Italia cæso, Alarico Gotho adhæsit.* Quâ inventâ lætus Antiquitate, *Notet*, ibidem addit, *obsecro, Lector, ex Radagasto, jam eo Tempore SLAVOS Regnum in GERMANIA habuisse.* Nos id, non veri, sed falsi Notâ signandum censemus.

XXII. His enim, quæ Balbinus affirmat, geminus Error subest. Prior est, Hermanricum fuisse Marcomannorum & Quadorum Regem: qui nec Marcomannorum, nec Quadorum, sed Gothorum in Germania Rex fuit: ut commemorant, Iornandes de Gothorum Rebus, Cap. XXIII. & XXIV. Hermannus Contractus & Marianus Scotus in Chronicis ad A. C. 400. Sigebertus Gemblacensis in Chronico ad A. C. 407. Martinus Cromerus de Polonorum Rebus, Lib. I. Cap. X. Posterior est: Radagaisum fuisse SLAVORUM Regem. Quis ex antiquis hoc asserit? Quantum investigare potuimus, Nemo. Gotho-

ANNO 550.

GRÆCORUM Romanus Imperator IUSTINIANUS I.
SILESIORUM Dux LECHUS I.

rum in Germania Rex fuit: de quo Paulus Diaconus in Hiſtoria Miſcella, Lib. XIII. Cap. XXV: *Radagaiſus Rex Gothorum totam repentino Impetu invaſit Italiam.* Quare, cum Obſervatio, tum Admonitio ſingularis, quæ SLAVORUM in Germania Sedem ante juſtum Tempus ſtabilire conatur, Rerum auget Numerum, quas Bohuslaus Balbinus, ſeu Autores novitios [multa Veterum corrumpere ſolitos] ſecutus: ſeu Memoriæ ſuæ nimium confiſus: ſeu, quod interdum facit, ut Intentioni ſerviant, ex Ingenio ſuo, non ſemper ingenioſè, ſupra Fidem, imò contra Fidem mutatas ſcripſit.

XXIII. Hoc extra Dubitationem poſitum eſt, inveniri SLAVORUM, quos antiquiſſimi vel SCLAVOS, vel SCLAVINOS appellant, Sæculo demum ſexto Mentionem primam. Idque Balbinus ipſe [qui non eſt ubique conſtans in ſuis Aſſertionibus, ſed interdum ſibi contradicit] alio in Loco agnoſcit. Nam Bohemicorum Miſcellaneorum Decade I. Lib. II. Cap. V: *Primi*, ait, *quod ſciamus, Iornandes & Procopius SLAVORUM vel SLAVINORUM Nomen in Hiſtoriis uſurparunt, paulo ante Annum Chriſti 550 ſcribentes.* Procopius ab Anno Chriſti 550, Imperatoris Iuſtiniani Magni 24, quô plerique SLAVOS in Germaniam primum adveniſſe tradunt, Scriptis clarus, ad Annum Chriſti 562, Iuſtiniani 36, ſuperſtes [ut de Byzantinarum Rerum Scriptoribus Liber noſter Parte I. Cap. V oſtendit] de Bello Gothico, Lib. I. Cap. XXVII: Καὶ ἀυτῶν οἱ πλεῖςοι Οὖννοί τε ἦσαν καὶ ΣΚΛΑΒΗΝΟῚ, καὶ Ἄνται. *Et eorum plerique Hunni erant & SCLAVINI, & Antæ.* Lib. III. Cap. XIII Βαρβάρων γὰρ ΣΚΛΑΒΗΝΩΝ πολὺς ὅμιλος. *Barbarorum enim SCLAVENORUM ingens Multitudo.* Cap. XIV: Οὖννοι καὶ Ἄνται, καὶ ΣΚΛΑΒΗΝΟῚ. *Hunni & Antæ, & SCLAVENI.* Iornandes, Anno 552, Hiſtoriæ Gothicæ Scriptor, ut Cap. XIX refert, in Libro de Regnorum Succeſſione, quem, ut in Proœmio ad Vigilium indicat, Anno 550 edidit, Cap. CXXII: *Hi ſunt Caſus Romanæ Reipublicæ, præter Inſtantiam quotidianam Bulgarorum, Antarum & SCLAVINORUM.*

XXIV. Iam inter Sarmatas VENEDOS, quos alii VENDOS appellant:

ANNO 550.

GRÆCORUM Romanus Imperator IUSTINIANUS I.
SILESIORUM Dux LECHUS I.

pellant: & Sarmatas SLAVOS, quos alii SLAVINOS dicunt: Si quod est, quodnam sit Discrimen, non immerito quæras, luculenter cogniturus, quodnam Sarmatarum Genus SILESIIS se miscuerit. At hoc, in Opinionum Diversitate nimiâ, quis exponere satis aut evidenter, aut probabiliter potest? Sunt, qui VENEDOS & SLAVOS unum statuunt Populum: ideoque mox Venedos Slavorum, mox Slavos Venedorum Vocabulô designant. Sunt etiam, qui VENEDOS & SLAVOS differre judicant: in quibus VENEDOS pro Majoribus, SLAVOS pro Posteris habent: quoniam illorum antiquius, hoc recentius est Nomen.

XXV. Cæterum, Habitationis Locus quandam VENEDIS & SLAVIS Affinitatem conciliat. Sedes enim VENEDIS, ut §. XVII diximus, ad Vistulam erat: SLAVIS autem circa sinistrum Danubii Latus, non magno Spatio â Vistula, fuit. Procopius de Bello Gothico, Lib. I. Cap. XXVII: Καὶ αὐτῶν οἱ πλεῖστοι Οὖννοί τε ἦσαν, καὶ Σκλαβηνοὶ, καὶ Ἄνται. οἱ ὑπὲρ ποταμὸν Ἴστρον ὀ μακρὰν τῆς ἐκείνη ὄχθη ἵδρυνται. *Et eorum plerique Hunni erant, & SCLAVENI, & Antæ: qui trans Fluvium Istrum, non procul â Ripa, Sedes patrias habent.* Lib. III. Cap. XIII: Βαρβάρων γὰρ Σκλαβηνῶν πολὺς ὅμιλος ἔτυχον ἔναγχος διαβάντες μὲν ποταμὸν Ἴστρον. *Cum enim Barbarorum SCLAVENORUM ingens Multitudo nuper illas Partes occupavisset, Fluvium Istrum transgressa.* Ibidem Cap. XIV: Τὰ γὰρ ἔθνη ταῦτα Σκλαβηνοί τε καὶ Ἄνται, οὐκ ἄρχονται πρὸς ἀνδρὸς ἑνός. *Hi verò Populi SCLAVENI & Antæ non uni parent Viro.* De iisdem post quædam: Τὸ γὰρ πλεῖστον τῆς ἑτέρας τοῦ Ἴστρου ὄχθης αὐτοὶ νέμονται. *Maximam verò Partem ulterioris Istri Ripæ illi habent.* Quare parum â Procopio discrepat Iornandes, cum Domicilium SLAVIS ad Ortum Vistulæ tribuit, de Gothorum Rebus, Cap. V: de Scythia: *Introrsus illi Dacia est, ad Coronæ speciem arduis Alpibus munita: juxta quorum sinistrum Latus, quod in Aquilonem vergit, & ab Ortu Vistulæ Fluminis per immensa spatia venit, Winidarum Natio populosa consedit. Quorum Nomina licet nunc per varias Familias & Loca mutentur, principaliter tamen SCLAVINI & Antes nominantur.*

ANNO 550.

GRÆCORUM Romanus Imperator IUSTINIANUS I.
SILESIORUM Dux LECHUS I.

XXVI. Nos ab ea Controverſia, utrum VENDI Slavorum, an, quod multô credibilius eſt, SLAVI Vendorum Pars fuerint, abſtinentes, SILESIIS propinquos SARMATAS, ſeu ad DANUBIUM, ſeu ad VISTULAM Colonos, quamvis olim Nominibus aliis denotatos, intra Sæculum ſextum aſſociatos, ideo SLAVOS, quam VENDOS appellere malumus, quoniam in antiquis & Germanorum, & Polonorum Monumentis, Res noſtras commemorantibus, ſi non ſemper, at plerumque SLAVI nominantur.

Unde SILESIAM intraverint SLAVI.

XXVII. Unde SLAVI, num ex Dalmatarum, an Illyriorum, an Slavoniorum Terra in Germaniam pervenerint, magnus eſt inter Hiſtoricos Diſſenſus. De quo legi poſſunt Ioannes Longinus Cognomento Polonico Dlugoſſus in Polonorum Rebus Lib. I. Cap. II. Albertus Krantzius in Vandalia, Lib. I. Cap. V. Martinus Cromerus de Polonorum Rebus, Lib. I. Cap. XVI. Michael Beutherus in Animadverſionibus Hiſtoricis, Cap. II. Melchior Goldaſtus de Bohemiæ Regno, Lib. I. Cap. IX. §. IV. & Cap. XIV. §. IV. Bohuslaus Balbinus in Miscellaneis Bohemicis Lib. II. Cap. XXII. Andreas Stredonius in Diſſertatione, quam de Bohemorum Originibus ſcripſit, Balbinus ibidem Capiti XXIII inſeruit.

XXVIII. Nos Viam, quæ SLAVOS in Germaniam duxerit, quantum licebit, monſtraturi, pro Fundamento Indiciis ponimus: eos per Sarmatiam, Germanis proximam longè lateque diffuſos, Sæculo ſexto, circa Viſtulæ tum Fontes, tum Oſtia ſedem habuiſſe: quod jam oſtendimus §. XVII. & XXV. Addimus, quod Dubiô caret: SLAVIS Germaniam invaſuris Duces fuiſſe duos, ZECHUM & LECHUM, Fratres. Unde novum SLAVIS poſtea Vocabulum, aliis ZECHITARUM [Bohemorum] aliis LECHITARUM [Polonorum] acceſſit. Ex quibus Slavorum Pars Zechitica Marcomanniam & Bojohemiam: id eſt, Moraviam & Bohemiam: Lechitica verò Quadiam & Lygiam, id eſt, ſuperiorem & inferiorem Sileſiam, hodiernâ multis Partibus ampliorem, tum ſolis Germanis ſubditas Regiones intraverunt.

ANNO 550.

GRÆCORUM Romanus Imperator IUSTINIANUS I.
SILESIORUM Dux LECHUS I.

XXIX. Quantum igitur Conjecturis omnium maximè probabilibus aſſequi poſſumus; SLAVIS in Germaniam tendentibus, ſeu conjunctis, ſeu diviſis, commodum Iter eſſe potuit ex Sarmatia, non tantum ZECHITIS, propius ad Viſtulæ Fontes hærentibus, Viſtulam transgreſſis, per Moraviam in BOHEMIAM: verum etiam LECHITIS propius ad Oſtia Viſtulæ ſubſiſtentibus, Viſtulam transgreſſis, per Vandaliam: ob Incolas verè ſui Nominis, hoc eſt, Ambulatores, crebris Sedium Mutationibus adſuetos, in Terras remotas, Italicas, Hiſpanicas, Africanas profectos, ſi non ubivis deſertam, certè paſſim enervatam, repellendis Advenis imparem: in SILESIAM.

XXX. Sanè VANDALIAM, ad Viſtulæ ſiniſtrum Latus in Germania ſitam, SILESIÆ propinquam, pro Sede ſua tenuerunt. Id, præter alios, Suffragiis Rationibusque ſuis ſtabiliunt, Beatus Rhenanus de Germanorum Rebus Lib. I. Cap. LXVIII. Cyriacus Spangenbergius in Querfurtenſi Chronico, Lib. I. Cap. XIV. & in Saxoniæ Chronico, Cap. L. Petrus Albinus in Miſniæ Chronico, Lib. I. Tit. IV. Martinus Cromerus de Polonorum Rebus, Lib. I. Cap. XVI. Henricus Bangertus in Notis ad Helmoldi Chronicon Slavicum, Lib. I. Cap. I. Num. IV. Chriſtophorus Hartknochius in Originibus Pomeranicis, quas Martinus Rango edidit, Cap. IX. Nicolaus Henelius in Sileſiographia, Cap. I: *QUADIS ſucceſſerunt SLAVI, Gens Sarmatica: qui quodam Tempore prægravantem domi Multitudinem ductis Coloniis exonerare aggreſſi, ſive aliis de Cauſis, Sedibus ſuis exciti, cum transmiſſo VISTULA Flumine in ea Germaniæ Loca, quæ prius VANDALI tenuerant, immigraſſent, hanc etiam QUADORUM Sedem occuparunt.*

XXXI. Hinc natus videtur Error, qui VANDALOS Germanos cum VENDIS Sarmatis confundit: duas ob Cauſas excuſabilis. Prior eſt: quoniam Vendi, quemadmodum ex antecedentibus colligi poteſt, in Germania primum occupaverunt Vandaliam: itaque Succeſſionis quaſi Iure Nomen Vandalorum acceperunt: quod aliis poſtea Vendis, quanquam ex Vandalia digreſſis, adhæſerit. Poſterior eſt: quod VANDALORUM & VENDORUM Vocabula Cognationem quandam & Originis & Significationis habeant. Germanis enim utrique dicuntur

à Motu:

ANNO 550.

GRÆCORUM Romanus Imperator IUSTINIANUS I.
SILESIORUM Dux LECHUS I.

â Motu: quo VANDALI seu WANDALI, hoc est, WANDELER, ambulant: & VENDI seu WENDI, hoc est, WENDENDE, vertuntur. Utramque Rationem connectit Davides Chytræus in Saxoniæ Chronico, Lib. I. de Vandalia: *Etsi autem de Nomine Vandalorum quidam verè disputant, non rectè illud his Populis, quos Wendos aut Slavos vulgo vocamus, assignari: cum inter Germanicas Gentes Tacitus & Plinius Lib. IV. Cap. XIV Vandalos recenseant: & Procopius Initio Belli Vandalici, quod Belisarius, Iustiniani Imperatoris Auspiciis, in Africa gessit, Vandalos Gothicam Gentem, eâdem cum Gothis [Germanicè locutos non dubium est] Linguâ usos fuisse affirmet: tamen, cum vel â Nominum Affinitate [vicina enim inter se se Sono Nomina sunt WENDEN & VANDALI] vel â Sedibus iisdem, quod post Migrationem Vandalorum in Gallias, Hispaniam & Africam, Heneti seu Wendi eorum Terras possederunt: [sicut post Migrationem Bojorum ex Bohemia in Bavariam, nihilominus novi Incolæ Zechi seu Slavi, veterum Incolarum Nomen retinent] hæc Appellatio Henetis tum â multis aliis nostræ Ætatis Hominibus eruditis, tum verò ab Helmoldo etiam, qui Chronica Slavorum ante quadringentos Annos Lubecæ scripsit, tribuatur: communem Usum Nominis Vandaliæ nos quoque retineamus.* Rationem posteriorem Hugo Grotius in Prolegomenis ad Gothorum, Vandalorum & Langobardorum Historiam exponit. *Non absurdum*, inquit, *cogitatu, etiam illos, qui Tacito Venedi, Ptolemæo Venedæ, posterioribus Winidæ dicuntur, Nomen habere ab eadem vagandi Significatione: non, quod hos quoque Germanici Sanguinis esse velim: de quô dubitavit Tacitus: exactior enim Inquisitio Linguæ, Morum, Historiarumque denique Indicio, Sarmatas eos esse nos docuit: sed quod, qui â Rerum Gloria Slavi sibi ipsis dicebantur, eos Germani Winidas dixerint: quod verissimè tradidit Ioannes Aventinus, & ex Speculo Saxonico aliisque eô antiquioribus Libris facile diligenti Lectori perspicuum fiet: sicut & Verbum WENDEN affinem cum WANDLEN apud Germanos, extritâ Literâ L, habet Intellectum. Atque hoc Sensu eandem esse Vocem Winidorum, Winulorum, Wandalorum sensit non male ignotus ille Chronici Slavorum Scriptor. Non ergo quærendum nobis est,* quam

ANNO 550.

GRÆCORUM Romanus Imperator IUSTINIANUS I.
SILESIORUM Dux LECHUS I.

quam latè patuerit Wandalorum Appellatio. Patere enim tam latè potuit, quam ipse vagandi alienaque occupandi Mos.

Quando SILESIAM intraverint SLAVI.

XXXII. Præterea de SLAVORUM Transitu, quemadmodum Locus, ex quô venerint: sic Tempus, quô venerint in GERMANIAM ipsamque SILESIAM, Opinionibus Historicorum & Chronologorum maximè discrepantibus subjacet: quarum nulla solido ex Antiquitate Fundamento innititur. Dissensionis hujus Causa præcipua est, quod plerique Scriptores in recentioribus, aut VANDALORUM Germanorum Res VENDIS Sarmatis, aut omnium Sarmatarum Res singulari Sarmatarum Genti, seu VENDIS, seu SLAVIS attribuant. Quamobrem idoneô Veterum Testimoniô destitutus, pro suo quilibet Arbitrio ex obviis Sententiis aliquam sibi delegit probabilem. Nos eas certos ad Annos restrictas, tribus distinctas Ordinibus proferemus.

XXXIII. Primo sunt, qui SLAVORUM in Germanicas Terras Migrationem referunt ad Annos, Annum CHRISTI DL. antecedentes: quamvis eodem Anno vetustius Slavorum Nomen ostendi nequeat. Nam illam referunt ad Annum CC. LXXVIII. Bohuslaus Balbinus, Petrum Codicillum in Libro de Zechi & Lechi Adventu secutus, in Rerum Bohemicarum Epitome, Lib. I. Cap. X. Ad Annum CCCC: Iohannes Lampadius in Mellificio Historico, cujus Partes duas priores Christophorus Pezelius composuit, Parte III. Ad Annum CCCC. LI: Cyriacus Spangenbergius in Saxoniæ Chronico, Cap. L. & in Querfurtensi Chronico, Lib. I. Cap. XIV. Ad Annum CCCC. XXXXVI: Elias Reusnerus in Chronclogia ad hunc Annum. Ad Annum D. Davides Chytræus in Saxoniæ Chronico, Lib. I. de Vandalia. Ad Annum D. XXXIII: Petrus Opmeerus in Chronographia ad hunc Annum.

XXXIV. Deinde sunt, qui SLAVORUM eam Migrationem referunt ad Annum D. L. Inter hos reperitur Bernhardus Vapovius, cujus Sententiam indicat Martinus Cromerus de Polonorum Rebus, Lib. I. Cap. II. Alexander Guagninus in Chronici Polonici Compendio ad Annum 550. Stanislaus Sarnicius in Polonicis Annalibus

ANNO 550.

GRÆCORUM Romanus Imperator IUSTINIANUS I.
SILESIORUM Dux LECHUS I.

Lib. IV. Ioannes Herburtus in Hiſtoria Polonica, Lib. I. Cap. II. Salomon Neugebauerus in Hiſtoria Polonica, Lib. I. Iacobus Schickfuſius in Sileſiæ Chronico, Lib. I. Cap. VI. Sethus Calviſius in Chronologia ad A. C. 550. Iohannes Henricus Alſtedius in Theſauro Chronologico, de Polonorum Regno. Iohannes Micrælius de Pomerania, Lib. II. Cap. XIII. Albertus Ines in Lechiade, Parte I. in Lecho. Henricus Bangertus in Notis ad Helmoldi Chronicon Slavicum, Lib. I. Cap. II. Num. V. Ioannes Baptiſta Ricciolus in Chronologia Reformata, de Polonorum Regibus. Ioachimus Paſtorius in Floro Polonico, Lib. I. Cap. I. Iohannes Schultzius in Polonia nunquam tributaria, Sectione IV. §. II.

XXXV. Denique ſunt, qui SLAVORUM eandem Migrationem referunt ad Annos, Annum CHRISTI D.L. ſubſequentes. Ad Annum D. LVII: Marcus Zuerius Boxhornius in Chronologia ad hunc Annum. Ad Annum DC. XXXIX: Martinus Boregkius in Bohemiæ Chronico. Procopius Lupacius in Rerum Bohemicarum Kalendario, ad Diem Iulii XV. Ad Annum DC. XXXXIV: Wenceslaus Hagecius in Bohemiæ Chronico, Lib. I. Ad Annum DC. XXXXV: Georgius Bartholdus Pontanus in Bohemia Pia, Lib. I. Ad Annum DC. XXXXIX: Matthæus Dreſſerus in Millenario VI. Parte II. de Bohemia.

XXXVI. Nobis, tanquam probabilior, arridet illorum Aſſertio, quibus cenſetur SLAVORUM Adventus in GERMANIAM, Sarmatisque Proximas Regiones, QUADIAM & LYGIAM, quas hodie ſuperiorem & inferiorem SILESIAM dicimus, Anno CHRISTI 550 adſcribendus.

An SILESIOS deleverint SLAVI.

XXXVII. QUADOS & LYGIOS, Indigenas GERMANOS, Patriam SILESIAM, nec ſpontaneâ, nec imperatâ Migratione SLAVIS Advenis vacuam occupandam reliquiſſe, variis Argumentis monſtravimus in Antiquitatibus de SILESIORUM Majoribus, Cap. XXI. Quamobrem, cum SLAVI Anno 550 penetraverunt in SILESIAM, utrum QUADI & LYGII, vel imbecilles ad reſiſtendum profugi, vel poſt adhibitum

ANNO 550.

GRÆCORUM Romanus Imperator IUSTINIANUS I.
SILESIORUM Dux LECHUS I.

hibitum Robur devicti SLAVIS universam SILESIAM possidendam cesserint: in quâ penitus oppressi exstinctique sint, ut hodiernorum SILESIORUM Majores, non pro GERMANIS, sed pro SLAVIS haberi mereantur, in Controversiam venit.

XXXVIII. De nostrâ Sententiâ, qui GERMANORUM, aut Regiones omnes, in quibus SLAVI sedem fixerunt, Incolis prorsus vacuas: aut omnes ibidem Populos, quamvis & bellicosos, & exercitatos, â novis Colonis vel abactos, vel exstirpatos credunt: digni sunt, quibus nihil credatur: quia non impossibilia quidem, tamen incredibilia, pro Temporum, Locorum, Gentium Eventuumque Circumstantiis, ex Vetustate cognitis, ab impossibilibus parum discrepantia credunt.

XXXIX. Nam primô, sub æquis Iudicibus, antiquam QUADORUM & LYGIORUM Fortitudinem, per tot Sæcula Romano Imperio semper oppositam, aliquando succumbentem, sæpius resurgentem, nunquam emorientem, nec Ignorantiâ posthabentibus, nec Invidiâ prosequentibus, utique non tantum Veritati non repugnat, sed Assensui quoque sic congruit, ut vix Suspicionem Falsitatis admittat: â QUADIS & LYGIIS, Vicinis & Sociis, quorum Pectoribus avitus Libertatis Amor, strenuè factis ad ea Tempora declaratus, adhæserit invictus, Sarmatas SLAVOS, â Sarmatis antea SILESIÆ proximis, & IAZYGIBUS, & BASTARNIS, planè diversos, ad Servitutem faciliter, ut imponendam, sic recipiendam natos, magno Fastidio exceptos Adversarios: eosque Viribus, quantis potuerunt, maximis rejectos, ne cogerentur tolerare Dominos.

XL. Deinde, quanquam SILESIIS non fuit SLAVORUM in Silesiam Irruptio declinabilis: ut Eventus ipse docuit: in Quæstione tamen adhuc versatur, quô SILESII Modô, cuncti, an plurimi: statim, an paulatim: nullis, ut Bello subacti, an certis Conditionibus, ut Prælio superati, se SLAVIS submiserint: quorum pertulerint pro Tempore Insolentiam, cum Limitem, qui Germanos â Sarmatis hactenus separaverat, Vistulam semel transgressi, Ius in Armis repositum arbitrati, Germanicum VANDALORUM iisque proximorum SILESIORUM invaderent solum: cujus olim ad Vistulæ, non, ut hodie, modò

ANNO 550.

GRÆCORUM Romanus Imperator IUSTINIANUS I.
SILESIORUM Dux LECHUS I.

dò Caput, Hungaris propinquum, ſed longo etiam Tractu, per Cracovienſes adjacentesque multos Agros, latis trans Viadrum Finibus, partim QUADIÆ, partim LYGIÆ proprios, ad Wartæ, circa Terminos MARCHIÆ Brandenburgenſi præfixos, Decurſum in Viadrum, extenſa fuit Amplitudo.

XLI. Iam, quis vetuſtus Scriptor illas SLAVORUM primas intra GERMANIAM Antiquitates, Fabulis deſtitutas [quales nec Vincentius KADLUBKO, nec Ioannes DLUGOSSUS, nec alius, priſcis annumerandus, omittere gauiſus eſt] in medium hactenus attulit, ex quibus pateat, quisnam Germanos SILESIOS Status inter Principia conjunxerit Sarmatis SLAVIS? Recentioribus autem, citra Teſtes idoneos, citra ſolidas Rationes, contra GERMANOS, in propriâ præſertim Nationis Sarmaticæ Cauſa, quicquid placuit, narrantibus, incertum, an fingentibus, cur Fides habeatur in Rebus, Annos mille tranſcendentibus? Quare tam diu SILESIIS plena Subjectio, quam connexi SLAVIS debuerint, adjudicari non poteſt, priusquam demonſtretur, SILESIORUM cum SLAVIS Conjunctionem fuiſſe quandam Servitutem, non Societatem.

XLII. Certè, non â SLAVIS, quantumvis preſſi, penitus oppreſſi GERMANI ſunt: nec in aliorum, nec in SILESIORUM Terris. Quis enim peritus Hiſtoriarum neſcit, paſſim GERMANOS prius magis magisque circumciſô, denique prorſus abjectô SLAVORUM Regimine, Provincias ſuas, in quas priſtinum, hoc eſt, integrum Libertatis uſum revocaverant, non SLAVICAS, ſed GERMANICAS eſſe, multis patefeciſſe Documentis, præſertim Romanô intra Occidentem Imperiô, per Francos, in Germanis præpotentes, inſtauratô? Quin GERMANI Iugum Slavicum, quod paſſim aliquandiu inviti patiebantur, ſic ad ultimum abjiciebant, ut ipſis SLAVIS Frenum injicerent, & ex Dominis facerent Servos.

X III. Idque SLAVI communiter â GERMANIS, pro Iure ſuo, pro Libertate ſua, potiore Salutis Parte, fortiter pugnantibus, tandem aut profligati, aut exſtincti Merito ſuô, tanquam injuſti alienarum Terrarum Poſſeſſores, reportaverunt, ut Gentibus plerisque MANCIPIUM

ANNO 550.

GRÆCORUM Romanus Imperator IUSTINIANUS I.
SILESIORUM Dux LECHUS I.

PIUM etiamnum dicatur SCLAVUS. Albertus Krantzius in Vandalia Lib. I. Cap. VI. de Nomine Slavorum locutus: *Hodie tamen ad summam Indignitatem apud nos traductum est Nomen: quod, cum nostræ Regionis WANDALI* [quorum Vocabulo perperam usurpato, SLAVOS intelligit] *sint hodie gravissima pressi â Saxonibus Servitute, serviles Homines, & ultimæ Sortis MANCIPIA, SCLAVOS cum Indignatione solent vocitare.* Aloysius Cadamustus de Navigatione ad Terras ignotas, Cap. XXXV: *Hi igitur Turcimani sive MANCIPIA* [*SCLAVOS vulgo appellant*] *Christi Fidem in Lusitania suscepere.* Martinus Cromerus de Polonorum Rebus, Lib. I. Cap XIII: *Quo* [SLAVORUM] *Nomine nunc quemlibet SERVUM appellant Itali, cum alii, tum Adriatici Maris Accolæ.* Andreas Stredonius in Dissertatione, quam de Bohemorum Originibus scripsit, Bohuslaus Balbinus in Miscellaneis Bohemicis, Decade I. Lib. II. Cap. XXIV. integram exhibet, §. II: *Nomen SCLAVI servile tunc Germanis factum, quando in Pomerania & vicinis Provinciis, â Saxonibus & aliis domiti subjugatique Slavi fuerunt.* Melchior Goldastus in Commentariis de Bohemia, Lib. II. Cap. II. §. I: *GERMANI ægerrimè sustinentes in Sinu suo Alienigenas, ceu prosequentes quasdam Bestias, fovere, assiduo laborabant, ut SLAVOS Sedibus occupatis rursum depellerent: aut, si id fieri propter Multitudinem eorum non posset, Frenum saltem injicerent, ne ulterius progredi ac grassari auderent. Hinc Bella ingentia orta sunt, SLAVIS pro Possessione, TEUTHONIS pro Iure suo pugnantibus. Et Fortuna plerumque GERMANIS favebat, ut victos & captos SLAVOS in miserrimam servitutem abducerent, eosque Iumentorum Instar, passim per Europam distraherent, ad Operaque publica destinarent. Hinc nata est illa vulgaris loquendi Formula, quâ non GERMANI modo, sed plerique EUROPÆI etiamnum utuntur, ut SLAVOS pro SERVIS & Mancipiis in communi Sermone usurpent.*

XLIV. Hanc GERMANIS, adeo strenuis SLAVORUM Domitoribus, generatim adscriptam Victoriam, SILESIIS speciatim applicabilem esse, vix, ac ne vix quidem in dubium vocabunt æqui Germanicarum & Slavicarum Regum Æstimatores. Quorum Sententiam

ANNO 550.

GRÆCORUM Romanus Imperator IUSTINIANUS I.
SILESIORUM Dux LECHUS I.

illi fulciunt, qui GERMANOS in SILESIA diu SLAVIS junctos, nunquam eradicatos fuiſſe ſtatuunt. Ioachimus Curæus in Sileſiorum Annalibus: ubi Slavos Sileſiis admixtos perperam Henetos appellat: *Omnino autem conſentaneum eſt, etiam antiquis Temporibus, præſertim in his Finibus vetuſtæ Sarmatiæ, promiſcuas Sedes fuiſſe Germanorum & Henetorum: ſicut paſſim ejus Rei exſtant Documenta. Uſitatum eſt, ut ſæpe vicina Loca easdem habeant Appellationes, ſed aliter Linguâ Teutonicâ, aliter Henetâ.* Quibus conſentit Iacobus Schickfuſius in Sileſiæ Chronico, Lib. I. Cap. III. Melchior Goldaſtus in Commentario de Bohemia, Lib. I. Cap. XIV. §. V: *Nec enim priſci illi GERMANI â SLAVIS fuerunt prorſus pulſi vel exſtincti, ſed, ut in Bohemia ac Moravia, ita etiam in SILESIA permiſſi ſunt mixtim habitare. Interim tamen non negamus, etiam poſterioribus Sæculis alios Germanos â SILESIÆ Principibus undique accitos, cum LECHITÆ in POLONIÆ interiora ſuccedentes, vacuos Agros & Vicos relinquerent.*

XLV. Cœterum Notas illas, ex quibus Indigenæ SILESII, quanquam cum SLAVIS Lechitis, hoc eſt, POLONIS Societatem colentes, non SLAVI, Sed GERMANI agnoſcantur: paſſim proferemus ad Sæculorum ſequentium Annos: quibus, præter alia Indicia, ſæpenumero ſeu Conſenſus, ſeu Diſſenſus verum inter SILESIOS Germanos & POLONOS Slavos Diſcrimen patefecit. Videatur Cap. II. §. III. VI. VII. & X.

SILESII Germani ob SLAVOS admixtos
Cognomento SLAVI.

XLVI. GERMANIS omnibus, in quorum Provinciis SLAVI Sedem fixerunt, generale SLAVORUM acceſſit olim Nomen. Inde Luſatos, Misnenſes, Saxones, Marchicos, Pomeranos, alios etiam, non tantum SILESIOS, quamvis GERMANOS, tamen SLAVIS annumeratos in vetuſtis Monumentis reperimus. Teſtimonia, quibus id ſpeciatim de Sileſiis confirmari poteſt, ob alias Res allegata inveniuntur, Cap. IV. §. II. Cap. V. §. XIII. & XIV. multisque ſubſequentibus Locis.

SILESII

ANNO 550.

GRÆCORUM Romanus Imperator IUSTINIANUS I.
SILESIORUM Dux LECHUS I.

SILESII Germani Slavis POLONIS cohærentes
Cognomine POLONI.

XLVII. LECHITIS, hoc eſt, SARMATIS SLAVIS, quorum Dux LECHUS erat, habitatam cum Sarmaticam, tum Germanicam Terram, cujus Pars SILESIA fuit, non LECHIAM, ſed POLONIAM ſera nominavit Poſteritas. His verò Sarmatis Slavis quando & unde Vocabulum POLONORUM impoſitum ſit, non extra Dubitationem poſitum eſt. De quô tres invenimus Sententias.

XLVIII. Prima POLONOS à BULANIS, Gente Sarmatica, dudum ante SLAVOS in SILESIAM progreſſos, jam Seculô ſecundô clara, Nomen accepiſſe ſtatuit Chriſtophorus Hartknochius, de Polonica Republica, Cap. II. §. I: cum Polonorum Nominis alias Origines produxiſſet: *Verum, quaquam hæc probabilia videri poſſunt, nos tamen arbitramur, hoc Nomen Sarmaticæ Gentis cujusdam antiquiſſimum eſſe, quod jam Tempore Ptolemæi habuit, antequam Campeſtrem hanc ingrederetur. Audivimus enim jam antea Cap. I. Num. I. ex Ptolemæo ad VISTULAM Amnem collocari BULANOS, Sarmaticam Gentem; quod idem eſſe Nomen cum POLONIS haud invitus largietur, qui apud antiquos Germanicos Scriptores legerit, noſtros POLONOS appellari BOLANOS vel BOLANIOS, ut eſt apud Wipponem aliosque.* Conjecturam eandem in Hiſtoria Pruſſica repetit Parte I. Cap. I. §. X.

XLIX. Eô BULANORUM antiquior fuit BOLANORUM Populus, à BOLA, Italorum Urbe, Nomen conſecutus. Hanc indicat Virgilius Lib. VI. Æneidos, Verſu 775: & Dionyſius Halicarnaſſenſis Lib. VIII. Antiquitatum, Cap. XVIII. BOLAS vocat Livius Lib. VI. Cap. II. Incolas BOLANOS appellat Dionyſius ibidem, Cap. XIX. Plinius Lib. III. Cap. V. Stephanus Byzantius de Urbibus & Populis: Βῶλα, ὡς Νῶλα, πόλις Ἰταλίας. Τὸ ἐθνικὸν Βωλανοὶ, ὡς Νωλανοί. *BOLA, ut Nola, Urbs Italiæ. Gentile, BOLANI, ut Nolani.* Sed à BOLANIS Italis quæ Nominis Acceſſio ad POLONOS Sarmatas?

L. Præterea BULANES in Sarmatia Europæa, inter minores Gentes, circa VISTULAM reperimus apud Claudium Ptolemæum in Geographia,

ANNO 550.

GRÆCORUM Romanus Imperator IUSTINIANUS I.
SILESIORUM Dux LECHUS I.

graphia, Lib. III. Cap. V: Ἐλάττονα δὲ ἔθνη νέμεται Σαρματίαν, παρὰ μὲν Οὐΐςελαν ποταμὸν ὑπὸ τὰς Ὀυενέδας ΓΥΘΩΝΕΣ. εἶτα ΦΙΝΝΟΙ. εἶτα ΒΟΥΛΑΝΕΣ. *Minores autem Gentes tenent SARMATIAM prope VISTULAM Fluvium: ſub Venedis Gythones ſunt: poſt Phinni: poſt BULANES.* At, quantum nobis conſtat, unius Petri Bertii, non aliorum Ptolemæus nominat Βουλάνες, BULANES. Certè, cum Ioſephi Moletii, tum etiam Ioannis Antonii Magini Ptolemæus vocat Σουλάνες, SULANES. Accedit, quod â Ptolemæi Temporibus, qui Sæculo ſecundo vixit, Sarmatarum BULANORUM, quantum cognovimus, nulla ſubſequentibus Sæculis Mentio reperiatur. Hinc in ea Derivatione POLONORUM Nominis omnino aut exiguum, aut nullum videtur ponendum eſſe Momentum.

LI. Secunda Sententia POLONOS â SPALIS, hoc eſt, POLIS Sæculo Sexto claris Nomen traxiſſe putat. In eam Opinionem non nihil propendet Hermannus Conringius de Imperii Germanici Finibus, Lib. I. Cap. XVIII. *Gentem POLONORUM*, ait, *quorum erga Imperium diuturnam ſatis Reverentiam nunc dicturi ſumus, jam illo ſuo Nomine cognitam videor mihi obſervare primo omnium apud Iornandem Libro de Rebus Gothicis, Cap. IV. ubi ille ſcribit: Gothos trajecto Viſtulâ Amne ex Germania in Scythiæ Terras perveniſſe, quæ Linguâ eorum Ojum vocabantur, & illico ad Gentem SPALORUM profectos, conſertô Præliô Victoriam adeptos, ad extremam Scythiæ Partem, quæ Pontico Mari vicina eſt, properaſſe. Habitaverant ſcilicet hactenus Gothi Litora Maris Balthici, inter Oderam fere & Viſtulam. Circa Thorunium igitur præterpropter trajectô Viſtulâ pervenere in Maſoviam: quæ omnis Terra frequentia admodum Nomina in Oiu aut Ou terminantia habet. Inde POLI aut SPALI Gothis occurrerunt: prout hodieque ex Ponto occurrunt. Quibus emenſis ad Ponticum Mare jam facilius deſcenditur. Cœterum huic Conjecturæ meæ pro ſe quisque addat, ſive demat Fidem.* Eadem ex Conringii Mente commemorat Philippus Andreas Oldenburgerus in Rerumpublicarum Theſauro, Parte II. Tit. XI.

LII. Nos, cur etiam huic Opinioni Calculum denegemus, habemus Cauſas. Primum, & Ioannis Leunclavii, & Bonaventuræ Vulcanii,

ANNO 550.

GRÆCORUM Romanus Imperator IUSTINIANUS I.
SILESIORUM Dux LECHUS I.

canii, & Iani Gruteri, & Friderici Lindenbrogii Iornandes SPALOS, de quibus loquitur, non POLOS vocat. Deinde Iornandes de Gothis Opusculum scripsit Novennio post magnam Pestem in Italia Gothis, sub Imperatore Iustiniano I. exitiosam: ut indicat ipse Cap. XIX. Ea verò Pestis, cujus Mentionem Procopius de Bello Gothico, Lib. II. Cap. IV. facit, in Annum Christi 543 incidit. Iornandes igitur laudatum Opusculum Anno Christi 552 scripsit. Eo jam POLONORUM Nomen Iornandi fuisse cognitum, minus credibile videtur. Præterea, propemodum quatuor Sæculorum Intervallo SPALI Lechitis, quos jam POLONOS dicimus, vetustiores, Sarmaticus quidem, non Europæus tamen, sed Asiaticus Populus, jam Sæculo Primo, sub Imperatore Vespasiano clarus, fuerunt: quorum sub SPALEORUM Vocabulo meminit Plinius Lib. VI. Cap. VII. Accedit, quod Iornandes Cap. II. de Vistula Poloniæ Fluvio locutus, interjectis plurimis, Cap. IV. Amnem, quem Gothi sub Rege Filimero transgressi, mox ad SPALOS, iisque victis ad extremam Scythiæ Partem, Mari Pontico vicinam, pervenerunt, non appellet VISTULAM. Idque satis ex ipsius Iornandis colligi verbis potest. *Hæc igitur*, ait, *Pars Gothorum, quæ apud Filimer dicitur, in Terras Ouin emenso Amne transposita, optatum potita Solum. Nec Mora: illico ad Gentem SPALORUM adveniunt, consertoque Prælio Victoriam adipiscuntur. Exindeque jam, velut Victores, ad extremam Scythiæ Partem, quæ Pontico Mari vicina est, properant.* Videlicet Iornandes majore Curâ lectus omnino de SPALIS Asiaticis, non de POLONIS Europæis loqui deprehenditur.

LIII. Tertia sententia censet, SLAVOS Lechitas demum post eos SILESIIS Germanis conjunctos, incertum, quô Sæculo, POLONOS esse dictos. Cujus Vocis ex Slavica Lingua provenientis Originem triplicem observavimus. Nam POLONORUM Nomen Voce Slavica, vel I. PLANITIEM, quâ Polonorum Tellus spectabilis est: vel II. VENATIONEM, quâ Polonorum Alacritas delectatur: vel III. LECHI I. Slavorum Ducis, sub quo sedem in Polonia primam fixerant, POSTERITATEM, denotante: natum est. Huic enim Lecho, cui Fortunam, non Ortum debebat, in Honoris Gratiam, universus

ANNO 550.

GRÆCORUM Romanus Imperator IUSTINIANUS I.
SILESIORUM Dux LECHUS I.

Polonorum Populus, quamvis olim â Viadro ad Viſtulam, & per Cracovienſes Agros ad Wartam Germanicus, Originem adſcribere ſuſtinuit. Martinus Cromerus de Polonorum Rebus, Lib. I. Cap. XV: *Duplex autem hujus Nominis Ratio redditur. Vel enim â POLE, quod & PLANICIEM & VENATIONEM Slavis ſignificat, POLONOS quaſi POLANOS & POLACOS appellari volunt, propterea, quod & planam ferè apertamque Regionem ii tenent, & apprimè tenentur venandi Studio: vel â Conditore ac primo Duce Gentis LECHO ſive Lacho POLACOS quaſi POLACHOS, hoc eſt, POSTERITATEM LACHI dici autumant. Cui Rationi ac Denominationi adſtipulatur illud, quod Ruſſi & Moſchi, nec ſcio, an alii quoque Slavi, præter Boëmos, non POLONOS, neque POLANOS, verum LACHOS eos in hanc usque Diem vocant.*

LIV. Ex his Rationibus, Vocabulum Slavicum, quod PLANITIEM indicat, pro Fundamento habentibus, plerique primam comprobant; POLONIAM prius LECHIAM, poſtea ob Planitiem, ad Bohemiæ montoſæ Diſcrimen, POLONIAM dictam ſtatuentes. Æneas Sylvius in Hiſtoria Bohemica, Cap. III: de Lecho: *Hic ubi Germanum* [Zechum] *Agris ditatum, Bobusque potentem animadvertit, ad Orientem profectus, in magna Camporum PLANICIE ſedem collocavit, POLONIAMque Nomen ex Loco dedit.* Ioannes Dlugoſſus in Hiſtoria Polonica, Lib. I. Cap. XVIII: *Quamvis autem â primo Principe & Conditore LECH, Regio ejus LECHIA & Gentes ejus LECHITÆ appellatæ ſunt: quia tamen in plerisque Locis Camporum PLANICIES ad ſerendum aptæ, recenti Cultorum Diligentia & Induſtria, in brevi Tempore, Exciſione Nemorum auctæ, & in ſimilem Planiciem redactæ, Speciem naturalium quaſi Camporum præbuerunt: Lechitæ, & hi præſertim, qui in campeſtribus habitabant, & â cæteris Cognatis & Familiis, qui Silvas inſiderant, & â vicinis Gentibus in Circum habitantibus POLIANIE, id eſt, Campeſtres tam frequenti Uſu & Appellatione vocati ſunt, ut veteri Nomine abolito tam Gens, quam Regio generali jam & uſitato Vocabulo POLONIA etiam â Scriptoribus aliquibus nominetur. Vicinæ tamen Nationes & præſertim Ruthenorum, quæ in ſuis Annalibus de Stirpe Principis Lech ortas ſe gloriantur, POLONOS, & eorum Regiones LECHI-*

ANNO 550.

GRÆCORUM Romanus Imperator IUSTINIANUS I.
SILESIORUM Dux LECHUS I.

CHITAS appellant. Iohannes Nauclerus in Chronographia, Volumine II, Generatione XXXIX: *Zechio Frater fuit Leches. Hic, ut vidit Fratrem ditatum in Terram planam juxta profectus, POLONIAM vocavit. Nam POLE Slavonica lingua planum dicitur.* Marcus Antonius Coccius Sabellicus in Historiarum Enneade X. Lib. IV: *Ajunt, POLONIÆ Nomen â POLE esse, quæ Vox planiciem significet: plana est plurimum Regio.* Albertus Krantzius in Vandalia, Lib. I. Cap. III: *Proxima Wandalicæ Gentis Portio POLONIA est, quæ â PLANICIE Nomen accepit, ad Discrimen Bohemiæ, quæ ut dicemus, tota Montibus includitur.* Cap. XVI. de Zecho: *Huic Fratrem faciunt Lechem: quem, ubi cerneret Germanum ditatum, in ulteriora concessisse, POLONIAMque Regno tenuisse. Inde Nomen mutatum, quod plana sine montibus Terra sit. Nam POLE Linguâ Gentis Vernaculâ PLANUM dicunt.* Hos sequitur Iacobus Augustus Thuanus, Lib. VI. Historiarum, ad Annum 1573: *POLONIA, cui â POLE Nomen, quod Vocabulum PLANICIEM & VENATIONEM sonat, eò, quod plana majori ex Parte Provincia & Venationibus exercendis opportuna sit, in majorem & minorem dividitur.*

LV. De SILESIA Scriptores, aut in ambiguo relinquunt, aut dubiè quandam comprobant POLONORUM Nominis Originem: quam, parum abest, quin vel Slavico Russorum cuidam POLENIORUM Populo; vel POLO Arctico, id est, Septentrionali, cui Polonia subest, adscribant. Ioachimus Curæus in Silesiorum Annalibus: *De Appellatione POLONIÆ, quæ Genti Slavicæ, propagatæ in has nostras Regiones, attributa est, etiam ipsi Autores patrii non consentiunt. Derivant alii Vocem â PLANICIE, alii â DUCTORE GENTIS. Mihi verisimilia protulisse videtur Vir omnibus Vitæ Ornamentis clarissimus Dominus, Sigismundus ab Herberstein, qui in Historia sua Moscovitica ex Annalibus Moschorum tradidit, olim ad Urbem Kioviam, ubi est Confluens Neparis & Borysthenis, non longè â Ripa Paludis Mœotidis, habitasse Populos Ruthenicos, qui dicebantur POLENI, id est, Campestres. Inde igitur procul Dubio commota est maxima Multitudo Sarmatica, quæ in nostra Loca migravit. Et credibile est, Nomen illud vetustum esse. Nam amplis-*

ANNO 550.

GRÆCORUM Romanus Imperator IUSTINIANUS I.
SILESIORUM Dux LECHUS I.

sima illa Gens Sarmatica, olim etiam Vocabulis diversis fuit distincta, quæ secum deinde in has Regiones importarunt. Nicolaus Henelius in Silesiographia, Cap. I: *Generali Nomine POLONI, sive â POLE, quod Vocabulum PLANICIEM & VENATIONEM significat, eò, quod plana majori ex Parte & Venationibus exercendis opportuna sit Provincia: Sive â POLO, Aquilonio nimirum, cui Regio subjecta, sive denique â Duce Auctoreque suo LECHO vel LACHO, quasi POLACHI [quomodo ipsi se appellant, atque ita ferè etiamnum â vicinis & externis Populis appellantur] nuncupati.* Consimilia proferunt Iacobus Schickfusius in Silesiæ Chronico, Lib. I. Cap. VI. Et Fridericus Lucæ in Silesiorum Memorabilibus, Parte I. Cap. II.

LVI. Quando illa Terrarum Amplitudo, quarum Possessores veteres quidem ultra Vistulam SARMATAS BASTARNAS: citra Vistulam GERMANOS QUADOS & LYGIOS: recentiores autem, partim SARMATAS SLAVOS LECHITAS; partim GERMANOS SILESIOS fuisse constat: POLONIA nominari cœperit: utrum statim post Slavorum fixam in Germania eique vicina Sarmatia Sedem, an postea, non liquet. Id constat, POLONORUM non reperiri Nomen in antiquioribus, quam Sæculi undecimi Scriptoribus. Ditmarus, Martisburgensis Episcopus [Anno 1028 mortuus] in Chronico, sicut â Reinero Reineccio & Ioachimo Ioanne Madero editum invenitur, GERMANOS â SLAVIS separans, hos POLENIOS vocat: quorum Regionem interdum POLENIAM, interdum POLONIAM nominat: Lib. IV: *Unde Miseconis POLENIORUM inclyti Ducis, & in superioribus Libris ex magna Parte signati residuum explico Factum.* Lib. V: *Tunc destructa penitus eadem divisaque inter suos POLENIORUM Multitudine.* Lib. VI: *Assimulatô namque in POLONIAM Itinere, Naves glomerantur.* Ibidem post multa: *Magna POLENIORUM Caterva in primo Diei Crepusculo Albim transgressa.* Lib. VII: *Cæsar autem in Inventione Christi Protomartyris ODERAM transmeans reluctantem POLENIORUM Multitudinem admodum prostravit.* Ibidem post quædam: *Post hæc autem Eid Antistes egregius â POLONIA saltem cum Muneribus magnis reversus ægrotare cœpit.* Lib. VIII: *Frater suus diu â me desideratus â POLENIA veniens.*

ANNO 550.

GRÆCORUM Romanus Imperator IUSTINIANUS I.

SILESIORUM Dux LECHUS I.

ens. Ibidem post quædam: *Urbs autem Kiovia nimis valida ab Hostibus POLENIIS Hortatu Bolizlavi crebra Impugnatione concutitur.*

LVII. Aliter POLONOS dictos legimus: quos appellat POLLIANOS Ademarus, Chabanensis Monachus [Anno 1030 superstes] in Chronico, quod Philippus Labbæus in Bibliotheca MStorum Tomo II, Parisiis M.DC.LVII. edidit: de Adalberto: *Pedibus nudis abiit in POLLIANAM Provinciam.* Ibidem post quædam: *Convertit ad Fidem Christi quatuor istas Provincias, quæ antiquo Paganorum Errore detinebantur: scilicet POLLIANAM, Sclavaniam, Waredoniam, Cracoviam.* BOLANOS Wippo Presbyter [Anno 1040 superstes] in Imperatoris Conradi Salici Vita, Cap. IX: *Bolislaus Sclavigena, Dux BOLANORUM.* POLANOS Adamus, Canonicus Bremensis [Anno 1077 declaratus] in Historia Ecclesiastica, Lib. II. Cap. X: de Slavania: *Decies major esse dicitur, quam nostra Saxonia, præsertim si Boemiam, & eos, qui trans ODDERAM sunt, POLANOS, quia nec Habitu, nec Lingua discrepant, in Partem adjeceris Slavaniæ.* Et in Opusculo, quod de Situ Daniæ conscripsit, Cap. CCXXI: *Deinde latissima POLANORUM Terra diffunditur: cujus Terminum dicunt in RUZZIÆ Regnum connecti.*

LVIII. Eosdem SLAVOS, quô gaudent hodie Vocabulô, POLONOS [pariter Anno 1077 superstes] Lambertus Schafnaburgensis Monachus nominat in Chronico ad A. C. 1015: *Imperator ad POLONOS cum Exercitu abit.* Ad Annum 1017: *Imperator contra POLONOS iterum Exercitum duxit.* Pari Voce nominat in Sæculi Duodecimi Scriptoribus, Otto Frisingensis Episcopus in Chronico, Lib. VII. Cap. XIX: *Inde in Saxoniam divertens, POLONORUM Ducem cum multis Muneribus obvium habuit.* Radevicus Frisingensis Canonicus in Chronico, Lib. I. Cap. I: *Mense Augusto contra POLONOS Procinctum movet. Est autem POLONIA, quam modo SCLAVI inhabitant.* Guntherus Poeta in Ligurino, de Friderici I. Cæsaris Rebus, Lib. VI. Versu XII.

Constituit sævis indicere Bella POLONIS.

Ibidem Versu XXII:

Hæc Regio SCLAVOS complectitur atque POLONOS.

ANNO 550.

GRÆCORUM Romanus Imperator IUSTINIANUS I.
SILESIORUM Dux LECHUS I.

Gotfridus, Viterbiensis Presbyter, in Chronico, Parte XVII. ad A. C. 1020: *Provincia POLONORUM Imperio nostro solvit Tributum.* Nuba Scriptor Arabs [circiter Annum 1150 superstes] in Geographia, quam Gabriel Sionita & Ioannes Hersonita in Latinum verterunt, Parte III, Climate VI: *Prodeunt autem ea duo Flumina è Monte Meluat vocato, qui Bohemiam dirimit à POLONIA.*

LIX. Proinde SILESII, quanquam ne tum quidem, cum fuerunt Sarmatis Slavis POLONIS conjuncti, desierunt esse Germani: tamen Majorum suorum QUADORUM LYGIORUMque Nominibus Germanicis, aut exstinctis, aut corruptis, aut præteritis, sæpe SLAVI, quod SLAVIS cohærerent: sæpius, quod & ipsi Partem maximam in plana Terra viverent, & Imperii Polonici Populus aut essent, aut fuissent, Scriptoribus interdum vetustis, interdum etiam recentioribus POLONI vocantur: revera, nec SLAVI, nec POLONI, sed GERMANI, ut ex subsequentibus patebit. Cosmas Pragensis in Bohemiæ Chronico, Lib. III. ad Annum 1109: de Silesiorum Urbe Glogovia: *Intrat POLONIAM, & circa primum ejus Oppidum GLOGOU disposita Obsidione devastat eam.* Imperator Carolus IV. in Commentario de Vita sua: ubi de Silesiorum Ducatibus agit: *Ducatus OPAVIÆ, sicut alii POLONIÆ Ducatus, ad Regem Bohemiæ & Coronam Regni Respectum habere dignoscitur.* Theodoricus Niemus in Unionis Nemore, Tractatu VI. de Imperatore Carolo IV, Lusatiam vicinam Silesiæ Provinciam occupante: *Ac etiam* [Boemiæ adjecit] *Lusatiam, quæ inter Fines Saxoniæ, Misniæ & POLONIÆ consistit.* Ioannes Dlugossus in Historia Polonica, Lib. IV. ad Annum 1096: de Silesiorum circa Nissam Fluvium Terra: *Eam Partem POLONIÆ, quæ circa Fluminis NISSÆ consistit Oram, invadens.* Ibidem ad Annum 1109: de Silesiorum Oppidis ad Viadrum, Leubusio locutus, & Bythonia locuturus: *In POLONIÆ ulteriora processit, & continuo Gradu ad Territorium BITHOMIENSE pervenit.* Matthias Michovius in Polonorum Chronico, Lib. I. Cap. II: *Cæteri verò SLESITÆ, & qui in plana Terra Mansionem sortiti sunt, à Iugis Montium remoti, POLONORUM Nuncupationem acceperunt à POLE, quod est PLANURA seu Campus, & non à POLO Arctico,*

ANNO 550.

GRÆCORUM Romanus Imperator IUSTINIANUS I.
SILESIORUM Dux LECHUS I.

Ctico, quoniam non subsunt ei. Verum enim verò, quoniam prima Arx & Sedes Lech, quæ est Gnezna, fuit in Terra plana, eorum, quibus Nomen POLONORUM inditum erat, ideo omnes præfatæ Provinciæ POLONIA dictæ sunt, tanquam Membra à Capite & sui Principis primæva Arce. Longissima itaque latissimaque POLONORUM fuit Patria. Stanislaus Sarnicius in Polonicis Annalibus, Lib. V: *Contra Sorabos* [Lusatos] *Marchia Landsburgensis* [posita est]: *contra POLONOS SYLLESIOS Marchia Misnensis.*

LX. Hæc POLONORUM Nominis, quod simul Germanos SILESIOS & Sarmatas SLAVOS indicat, Usura duplex multas horum diversissimorum Populorum Rebus objecit Nebulas: quoniam sub uno, tum Nomine, tum Regimine comprehensorum Discrimen ignorantes, propria SILESIIS ad POLONOS, & propria POLONIS ad SILESIOS retulerunt. Quô magis oportet tam SILESIORUM, quam POLONORUM Antiquitatibus addictos, generale Nomen & SLAVORUM & POLONORUM, non ubique SILESIOS designans, utrum hos, an illos denotet, majore Curâ subjicere Iudicio. Quare nos in hoc Libro, ne ambigua Vocum Notio Historiam nostram turbet, quemadmodum à Germanicis Slavicas, sic à Silesiacis Polonicas Res dissimili Nominum Formâ separabimus.

SILESII quamvis Cognomento aut SLAVI, aut POLONI, revera GERMANI.

LXI. Res non semper Nominibus æstimandas, quoniam hæc illis sæpe citra Convenientiam imponuntur, innumeris Exemplis constat. Non igitur par est, ut ideo SILESII, quoniam vel SLAVI, vel POLONI quondam vocabantur, vel pro SLAVIS, vel pro POLONIS habeantur, quibus erant conjuncti. Certè, non ea, licet diuturna, cum SLAVIS POLONIS Societas obstitit, quô minus SILESII permanerent GERMANI.

LXII. Nam Populum a Populo diversus & Ortus, & Locus, & Sermo justum in Modum distinguit. At SILESII, antequam in Terras suas recipiebant SLAVOS, non tantum Origine QUADI & LYGII, hoc est, GERMANI erant; sed antiquissimas etiam intra Germaniam,

ANNO 550.

GRÆCORUM Romanus Imperator IUSTINIANUS I.
SILESIORUM Dux LECHUS I.

niam, circa Sarmatiam, Sedes, in Sæculum nonum retentas, possidebant: quod de Silesiorum Majoribus Liber noster jam demonstravit. Quô igitur Pactô SILESIOS, intra Patriam suam, Germaniæ Provinciam, GERMANOS, illa cum Slavis Connexio ex GERMANIS efficere potuit SLAVOS?

LXIII. His quædam oppositurus, primum SILESIOS, ais, non cum SLAVIS Conjunctio, sed SLAVORUM in SILESIOS Iurisdictio declaravit SLAVOS. At enim, quæ SLAVORUM, inter initia præsertim, Potestas in SILESIOS fuerit, propterea nos latet, quoniam ignoramus, quænam SILESIOS SLAVIS Societas, utrum Lege nulla, ut victos Victoribus; an certa Lege, tanquam deditos validioribus, quandamque Libertatis Partem sibi reservantes; an, ut æquales paribus, aut primum conjunxerit, aut postea retinuerit conjunctos. Fac, SILESIOS SLAVIS seu Vi, seu Voluntate subditos. Numquid sola Iurisdictio, cui Populus subest, talem facit Populum, qualis est ille Populus, cujus patitur Iurisdictionem: seu simplicem, quæ jus dicit, non exsequitur: seu cum Imperio, quæ Ius & dicit, & exsequitur: eamque si penitus inspicias, seu mixtam, unde provocari potest: seu meram, Appellatione carentem, id est, liberam? Quis Gallorum Iurisdictioni Germanos Alsatos subjectos nescit? Nemo tamen ideo Alsatos pro Gallis habendos censuerit. Crosnenses Iurisdictio Marchica Silesios permittit esse, non affirmat esse Marchicos. Non igitur SILESII, quamvis Sarmatarum, Slavorum, Polonorum Ditioni subjectos fuisse statuas, evaserunt SARMATÆ, SLAVI, POLONI.

LXIV. Deinde SILESIOS, inquis, etsi neque Generatio, neque Regio, neque Iurisdictio, tamen ipsa Lingua, cum hæc pro Germanico Sarmaticum Slavicum Polonicum induit Habitum, in Sarmatis SLAVOS, & in Slavis POLONOS reddidit. Num verò peregrinæ Linguæ quilibet Usus Populum alterius Populi, ad quem, ut nativa, pertinet, Partem esse loquitur? An omnes Slavice loquentes sunt Slavi: omnes Polonicè loquentes sunt Poloni? De quibus Iodocus Ludovicus Decius in Polonorum Vetustatibus Lib. I: *Conformem de Lechitis Rationem ab ipso primo Principe Lechio, qui in Plani-*

ANNO 550.

GRÆCORUM Romanus Imperator IUSTINIANUS I.
SILESIORUM Dux LECHUS I.

Planicie consederant, quam Pole, id est, Campos dixere: inde Poloniam Initium sumsisse perhibent: id astruentes ex eo, quod Linguæ Commercium hæ Gentes in hanc Diem habeant: atque ita omnium Gentium, qui Slavonica utuntur Lingua, Slavos Parentes fuisse asserunt. Certè non magis omnes GERMANI, Slavicè loquentes, ideo SLAVI sunt: quam omnes SLAVI, Germanicè loquentes, ideo sunt GERMANI. Quamobrem Albertus Krantzius, quia Bohemos ob Germanicæ Linguæ non infrequentem Usum pro Germanis habuit, Censuram meruit Martini Cromeri, de Polonorum Rebus, Lib. I. Cap. VI. *Quod*, inquit, *idem Crantzius ex Usu Germanicæ Linguæ non infrequenti apud Boemos, addam ego, & apud Polonos, & è Germanis Concionibus colligit, eos Germanicam Gentem esse: eâdem Ratione colligat, licebit, Italos vel Latinos eos esse. Nam hæ quoque Linguæ in Usu esse cœpere, apud Polonos præsertim. Hispanis quoque & Italis nostrâ Tempestate, iis præsertim, qui vel militarunt, vel negotiati sunt in Germania, non insolens est Usus Linguæ Germanicæ. Ne Latinæ quidem olim fuit Græcis, cum Romanis parerent: neque Romanis Græcæ. Ergóne iidem erunt aut Græci cum Romanis, aut Itali & Hispani cum Germanis. Non rectè hîc ratiocinatur Crantzius.*

LXV. Inde non immerito quæras, si Slavicæ Linguæ quisquam, etsi non quilibet, quisnam ostendat Usus Natione SLAVUM? Non privatus, qui voluntarius est. Sic enim Gallos ex Germanis Gallica, Germanos ex Gallis Germanica Lingua procreabit. Non publicus, quamvis necessarius: ad quem Obligatio SILESIOS Slavis subditos, non SLAVOS ipsos demonstrare potuit.

LXVI. Num autem SILESII Slavos adepti Socios, seu primis, seu cœteris Temporibus, tàm publicè, quam privatim, vel omnes, vel plures Slavicè, non Germanicè locuti sunt? Olim, non addit, quando, universam SILESIAM Slavicè locutam, ut est in asserendis audax, Bohuslaus Balbinus in Miscellaneis Bohemicis affirmat Decade I. Lib. III. Cap. XX. §. V: *Quid ego*, inquit, *de SILESIA loquar, quam UNIVERSAM olim SLAVICA LINGUA locutam, & Poloniæ Nomine censam, Polonis Principibus Piastææ Gentis paruisse, omnes Historicorum Pueri*

ANNO 550.

GRÆCORUM Romanus Imperator IUSTINIANUS I.
SILESIORUM Dux LECHUS I.

[*ut Græcanicè dicam*] *sciunt*. Ubi, More solito, falsum vero miscet. SILESIAM olim Poloniam dictam, olim Polonorum Principibus Piastæis paruisse constat: UNIVERSAM olim SLAVICA LINGUA locutam quomodo Historicorum sciant Pueri, quod Viri, quod Senes ignorant?

LXVII. Nam primum quis hoc tradit Autor, cui non desit Autoritas: qui Causâ non cadat, si Probatio deficiat: si Testimonium, quod ipse non præstare potest, idoneum non afferat? Non diffitemur quidem: suasit, &, quod majus est, imperavit omnino SILESIIS Germanis cum POLONIS Slavis Societatem colentibus, creberrimum Slavici Sermonis Usum, & domi, & foris, quotidiana cum Slavis agendi Necessitas. Sed an non par, si non major POLONOS Slavos impulit cum SILESIIS Germanis agendi Necessitas ad Germanicæ Linguæ Culturam? Certè Slavis quondam ut horridior, sic difficilior fuit Lingua. Procopius Lib. III. de Bello Gothico, Cap. XIV: de Sclavenis & Antis: Ἔςι δὲ καὶ μία ἑκατέροις φωνὴ ἀτεχνῶς βάρβαρος. *Est autem & una utrisque Lingua inartificialiter barbara.* Proinde citius Slavi Germanicas multô leniores, quam Germani Slavicas longè duriores Voces addiscere potuerunt. Sanè, si ex perpetuo Sermonis Commercio colligis, quondam omnes in Silesia Germanos Slavicè locutos: non video, cur ex eodem non etiam colligas, quondam omnes in Silesia Slavos Germanicè locutos. Ergo tum in universa Silesia nulli vel Slavi Germanicam, vel Germani Slavicam Linguam consecuti, cœterorum Interpretes fuerunt?

LXVIII. Deinde, si unquam, quô Ævo SILESIA universa locuta est Slavicè? Non inter Imperii Slavici, quod Silesiam comprehendebat, Initia. Non enim adeo repente Linguam Germanicam cum Slavica dissimillima permutare potuit totus Silesiorum Populus. Temporum verò Diuturnitas, ad Sæculi octavi Exitum, quin Sermonem, quamvis non omnibus, tamen plurimis, ut Germanis Silesiis Slavicum, ita Sarmatis Slavis Germanicum reddiderit familiarem, vix erit, cur dubitetur. Sub Principium Sæculi noni, cum Imperium in Occidente Romanum Carolus Magnus, Francorum Rex, instaurasset: Germani Sarmatis prævalentes, passim Slavos, tanquam Possessores injustos, in Germa-

ANNO 550.

GRÆCORUM Romanus Imperator IUSTINIANUS I.
SILESIORUM Dux LECHUS I.

Germaniæ Provinciis ſubigebant: ipſasque Sileſiorum Terras ab Exterorum jugo vindicandas ingrediebantur. Hoc Pacto fiebat, ut cœterorum Germanorum Exemplum imitantes, quos interdum Auxiliatores habebant, SILESII magis magisque SLAVORUM & imminuerent Potentiam, & abjicerent Linguam: ut ex proferendis patebit.

LXIX. Sed fingamus, aliquando SILESIAM univerſam Slavicè locutam. Num SILESII, tum Slavicè loquentes, non amplius Germanicè loqui potuerunt: quia Germanicam Linguam vel Oblivione contriverant, vel nunquam didicerant? Crede, SILESIOS, quamdiu SLAVIS conjuncti fuerunt, vel omnes, vel plurimos, cum privatim, tum publice, potiſſimum in Iudiciis, Slavice cum Slavis locutos: num par, ut ideo credas, vel avitæ Linguæ Notitiâ deſtitutos, vel eâ non uſos in Negotiis cum Germanis, ſeu Indigenis, ſeu Alienigenis, intra Moraviam, Bohemiam, Luſatiam, Marchiam vicinis?

LXX. Præterea conſtat ex antiquiſſimis plurimarum Rerum Nominibus, intra SILESIAM obviis, revera GERMANICIS, ne tum quidem, cum SLAVOS haberent Hoſpites, defuiſſe publicum Germanici Sermonis Uſum SILESIIS. Fallit enim [ut creberrime ſolet] Bohuslaus Balbinus in Miſcellaneis Bohemicis, Decade I. Lib. II. Cap. V. cum ſcribit: *Rectius Henelius nobiliſſimæ Gentis nobilis Scriptor ait: eos, qui SILESIÆ & CIVITATUM ac LOCORUM in ea Origines aliunde, quam ex SLAVICA LINGUA petant, GRAVITER INSANIRE.* Quod repetit Lib. III. Cap. XX: *Henelius*, inquiens, *pereruditus Scriptor, & Sileſiæ ſuæ nobilis Hiſtoricus, ait, GNAVITER INSANIRE illos, qui ORIGINEM URBIUM & OPPIDORUM SILESITICORUM & NOMINA aliunde, quam è SLAVICA LINGUA conantur deducere.* Ubi quantum Henelii cum Verbis Mentem Balbinus pervertat, Henelius ipſe nobis indicat: cujus hæc ſunt in Sileſiographia, Cap. I: *Non facile pro certo dixerim* [Sileſios ſive Slezacos, quaſi Convenas dici Polonicâ Linguâ:] *& perquirant alii, qui LINGUÆ POLONICÆ non ignari. Ex hac enim ſola NOMINIS SILESIÆ, ut & URBIUM VETUSTIORUM, Rationem petendam eſſe, altè mihi ſedet. Quod qui negare audebunt, & mero Meridie lucere, per me quidem negent.* Nam Henelius, Scriptor utique

ANNO 550.

GRÆCORUM Romanus Imperator IUSTINIANUS I.
SILESIORUM Dux LECHUS I.

cordatus, Balbinô rectius ſtatuit: ex *Polonica Lingua ſola* petendam eſſe Rationem *Nominis*, cum *Sileſiæ*, tum etiam *Urbium*, non promiſcuè quarumvis, ſed *vetuſtiorum:* licet à Germanis, non Slavis, conditarum, Germanicôque prius Vocabulô, deinceps in Slavicum converſô, retentoque ſignatarum: non, quatenus his, tanquam majoribus, opponuntur, etiam *Oppidorum*, aliorumque *Locorum.* Porro, id audentes negare, moderatior Cenſor, *mero Meridie lucere*, id eſt, aperta *negare:* non autem, ut Interpres durior aſſerit, & *gnaviter, & graviter inſanire* putat. Ita ſæpius Memoriæ (cui malumus imputare) nimium confiſus Balbinus Sententias Autorum, quos citat, in alienum deflectit ſenſum: ideo tamen laudandus, quod interdum Nævos ſuos & agnoſcat, & profiteatur.

LXXI. Henelium certè non niſi quarundam, & vetuſtiorum quidem Urbium Nomina Ortu Polonica judicare, docent ipſa plurimarum Sileſiacarum Urbium manifeſto Germanica Nomina. Quis enim, niſi Germanici Sermonis expers, non Germanici Nominis Urbes ſtatuat, *Bernſtadium*, *Bobersbergam*, *Bolckenhainum*, *Creutzbergam*, *Cunſtadium*, *Engelsbergam*, *Falckenbergam*, *Feſtenbergam*, *Franckenſteinium*, *Freibergam*, *Freiſtadium*, *Freiwaldam*, *Freihanum*, *Freudenthalium*, *Fridebergam*, *Frideckam*, *Fridlandium*, *Gebbersdorfium*, *Georgenbergam*, *Goldbergam*, *Gotsbergam*, *Greiffenbergam*, *Grunbergam*, *Habelsuerdam*, *Haynoviam*, *Henrichaviam*, *Hirſchbergam*, *Hernſtadium*, *Hundesfeldam*, *Iægerndorfium*, *Kaltenſteinam*, *Ketzerdorfium*, *Kunsbergam*, *Kupferbergam*, *Landeshuttum*, *Lauterbachium*, *Lœwenium*, *Leuenbergam*, *Liebenaviam*, *Liebenthalium*, *Monſterbergam*, *Naumburgum*, *Neukirchenium*, *Neurodam*, *Neumarcum*, *Neuſtadium*, *Niclasſtadium*, *Oderbergam*, *Olaviam*, *Pauerwicium*, *Reichenbachium*, *Reichenſteinam*, *Reichenthalium*, *Roſenbergam*, *Schmidebergam*, *Schœnaviam*, *Schweinicium*, *Silberbergam*, *Sommerfeldam*, *Steinaviam*, *Suebuſium*, *Trachenbergam*, *Waldenbergam*, *Wartam*, *Wartenbergam*, *Weidenaviam*, *Weiskretſchemium*, *Wigſtædelium*, *Wogſtadium*, *Wolaviam*, *Ziegenhalſum*, *Zuckmantelium*, *Zulauffium* ? In quibus vetuſtiſſimas reperiri Urbes, à Sileſiis Germanis, adhuc Slavorum Polonorum Sedes, excitatas: vix erit, cur dubitetur. Sane VRATISLAVIAM

LAVIAM

ANNO 550.

GRÆCORUM Romanus Imperator IUSTINIANUS I.
SILESIORUM Dux LECHUS I.

LAVIAM ipſam, ſatis antiquam, non, ut vulgo creditur, Slavicum, ſed Germanicum inter Initia Nomen habuiſſe, commemorabimus Cap. VII. §. LII. & ſequentibus.

LXXII. Et, an non errabit, quisquis omnia cæterarum Sileſiacarum Urbium Nomina Polonica declaraverit: qualia ſunt [ut quædam profe- ramus] *Auraſium*, *Beuthena*, *Bicina*, *Bilicium*, *Boberavia*, *Boleslavia*, *Brega*, *Cantium*, *Cæbena*, *Coſela*, *Crappicium*, *Croſna*, *Glacium*, *Glogovia*, *Grotkovia*, *Guravia*, *Iablunca*, *Iavoria*, *Lehnum*, *Leobſchucium*, *Lignicium*, *Liſſa*, *Meziboria*, *Milicium*, *Namslavia*, *Niſſa*, *Olſna*, *Oppolia*, *Parchuicium*, *Pleſſa*, *Prauſnicium*, *Pribuſium*, *Ratiboria*, *Rauda* [*Ruthena*] *Saganum*, *Soravia*, *Sprottavia*, *Strela*, *Strelicia*, *Strigovia*, *Stroppavia*, *Tarnovicium*, *Teſchenium*, *Troppavia*, *Winzigia*, *Zullichovia*? Quis enim ſatis certus eſt, an non in Nominibus his multa Germanicam ex Vocabulis omnino Germanicis, ſed partim non amplius uſitatis, partim Slavicè formatis Originem trahant?

LXXIII. Accedit huc, quod inter Nomina, quæ Sileſiorum Rebus impoſita ſunt, multa pro Slavicis habeantur, quæ, ſi non potiori, tamen pari Iure pro Germanicis haberi poſſunt. Nam, ſi peculiaris hæc Slavorum Sermoni Prærogativa non contigit, ut Voces ab Exteris receptas poſſideat nullas: non videmus, quomodo fieri potuerit, ut Germani Slavicas, non autem Slavi Germanicas Vocabulorum Radices admitterent. Hinc, quemadmodum Slavi [quod Vero ſimillimum eſt] plurima Sileſiorum Rebus jam dudum adhærentia Nomina Germanica, quibus exprimendis non fuerunt, ad Oris ſui Genium accommodantes corruperunt: ita [quod ſagacior quisque videt] non præter Cauſam inter curioſos, de multis oritur Vocabulis Dubium, Germanicis, an Slavicis annumeranda ſint Originibus.

LXXIV. In Exemplum ſit Oppidum Sileſiæ NIMICIUM, in Bregenſi Ducatu ſitum: quod Milliaribus ſeptem Vratislaviâ, duobus Francoſteinâ diſtat. Id â Germanis, non â Slavis conditum [ab Henrico II. Imperatore, Polonos debellante, cum Annus 1017 ageretur, obſeſſum] teſtatur Ditmarus, Martisburgenſis Epiſcopus, in Chronico, Lib.

ANNO 550.

GRÆCORUM Romanus Imperator IUSTINIANUS I.
SILESIORUM Dux LECHUS I.

VII: *Duodecim Legiones* [Imperator] *ad Urbem, eò, quod à nostris* [Germanis] *olim sit condita, NEMETZI dictam præmisit.* Huic Urbi Germanicæ Nomen, cui Germanicum nescio quod Germani Conditores indiderant, Poloni Slavicum, quod etiamnum illa possidet, imposuerunt. NIEMEZ enim Polonis GERMANUM denotat. De quô Martinus Cromerus in Polonorum Rebus, Lib. XXII, ad Annum 1451: *Ioannes NIEMETZ, quô Nomine Poloni GERMANUM appellant.* Inde quis non videt, NIMICIUM, vetustissimum Oppidum, tenere Nomen quidem Polonicum, sed quod ê Germanico mutatum est in Slavicum?

LXXV. In clarius Exemplum adduci potest Silesiæ Flumen, olim ODORA, nunc ODERA: cujus Nomen Ortu Slavicum statuit Ioannes Dlugossus in Historia Polonica, Lib. I. Cap. IV: de primariis septem Poloniæ Fluviis: quibus, ut ait, *Nomina sua Lingua Slavonica dedit: ODRA alter: quasi spolians eo, quod præcipiti Cursu suo Spolia Nemoribus & Campis solitus est inferre.* Ioachimus Curæus in Silesiorum Annalibus: *Lingua Heneta* [sic vocat Slavicam] *eum Fluvium* [antea Guttalum dictum] *deinde nominavit ODERAM: quod, Teste Duglosso, est à rapiendo vel spoliando: quod Inundationibus crebris late vicinos Campos vastet.* Franciscus Faber in Silesiæ Chronico MSto, Cap. I: *Nostrates enim* [Polonorum Sermonem intelligentes & adhibentes] *ODERAM nuncupant ab Aucupibus mutuato Vocabulo, qui Speculas Avibus captandis constitutas ODRI appellant.* Cur autem Ortu Slavicum ODORÆ Nomen est? Quoniam in Bohemorum, Polonorum, aliorumque Slavicorum Populorum Lingua reperitur? Ideo Germanicum non est? Unde constat, huic Amni, cujus Accolas demum circiter Annum Christi 550 egerunt, Slavos indidisse, non arripuisse quondam à Germanis inditum ODORÆ Nomen? Nos, cur pro Germanico haberi non debeat, reperire Causam non possumus. Nam, quid obstat, quo minus VIADRUM Germani, tum alii, tum SILESII, quorum intra Fines antiquos, ad Oppidum ODERAM, Fons ODERÆ dimanat, velut Regionis suæ quandam VENAM, Linguâ suâ dixerint DIE ADER? Ideo videtur Exteris Germanica Nomina vel Latinum, vel Græcum in Modum flectentibus VIADER, VIADERUS, VIA-

ANNO 550.

GRÆCORUM Romanus Imperator IUSTINIANUS I.
SILESIORUM Dux LECHUS I.

VIADRUS nominatus. Certe ODERA, non incelebris Germanorum Fluvius, jam Sæculo ſecundo, quatuor Sæculis ante Slavorum Sedes ad Oderam poſitas, invenitur 'Ουίαδος, VIADUS Claudio Ptolemæo dictus in Antiqua Geographia, Lib.II. Cap. XI. Ubi rectius 'Ουίαδρος, VIADRUS, Latinè VIADER appellari judicatur. De quo Philippus Cluverius in Antiqua Germania, Lib. III. Cap. XLIX: de Viado: *Eſſe hodie eum, qui Vulgo dicitur DIE ADER, & variante Dialecto, ODER, nemo dubitat. Ideoque plerique in Ptolemæo Vocem 'Ουιάδȣ correxerunt in Ουιάδρȣ, tanquam â Nominativo 'Ουίαδρος. At ego vereor, uti hoc etiam ſatis rectè. Poſtea quippe in Recenſione Nationum Germaniæ, ejusdem Amnis Genitivus Caſus, qui antea erat Ουιάδȣ, dicitur τȣ̃ 'Ιαδȣ̃α. Poterat heic equidem τὸ ȣ̓ Incuria imperiti Librarii omiſſum eſſe, quia idem præcedebat in Articulo τȣ̃. At eâdem Facilitate in 'Ουιάδȣ Transpoſitio Literarum eſſe potuit, pro 'Ιάδρȣ. Hoc certè propius accedit ad genuinum Amnis Vocabulum, quô etiamnum appellatur DIE ADER. Ἴαδρος igitur fuerit Ptolemæo, Græca Formatione, qui Latinè IADER. Haud tamen diſſimulaverim, apud Marianum quoque, qui Geographica ſua â Ptolemæo ſe habere, palam profitetur, legi hujus Amnis Genitivum Caſum τȣ̃ 'Ουίδȣ: unde haud temnendum Argumentum, omnino Ptolemæo id Vocabulum fuiſſe 'Ουίαδρος, VIADER. Neque enim de Litera ρ quicquam dubitari poteſt, quandoquidem genuinum id Germanumque Amnis Nomen etiamnum durat. Helmoldo in Chronico* [Lib. I Cap. II.] *dicitur ODORA: non Germanica, ſed Slavorum tunc accolentium ſic Dialecto. Sic quippe etiam nunc Czechis ſive Bojohemis, Vinidis Adcolis & Polonis aliisque ejusdem Generis Populis vocatur.*

LXXVI. Hinc colligas, VIADRUM, quia primis ad eum Habitatoribus Germanis aut DIE ADER, aut die ODOR diceretur: quemadmodum Sileſiis plebejis, potiſſimum Agricolis, etiamnum dicitur: unicâ Litera in utroque Vocabulo mutatâ, ſicut hodie dicitur, dictum fuiſſe DIE ODER: unde Latinum ODERA: idque Nomen habere non Slavicam, ſed Germanicam Origenem, Slavis multo antiquiorem. Tantum abeſt, ut vetuſta rerum ſuarum Nomina, ſeu omnia, ſeu pleraque Sileſii Slavis, ut potius Slavi Sileſiis debeant.

LXXVII

ANNO 550.

GRÆCORUM Romanus Imperator IUSTINIANUS I.
SILESIORUM Dux LECHUS I.

LXXVII. Quantum igitur perſpicere licet: Bohuslaus Balbinus, cum Sileſiam univerſam Slavice locutam commemorat, quorundam commentitiam ſequitur Opinionem, SILESIOS veteres, QUADOS & LYGIOS, aut ſponte profugos, aut Vi depulſos, reliquiſſe totam Regionem ſuam inanem advenientibus Slavis occupandam. Hoc enim fingentibus credidit; quod indicat in Miſcellaneis Bohemicis, Decade I. Lib. II. Cap. XV: *Poſtea*, inquiens, *maximam Mutationem SILESI ſubiit: cum Venedorum Populi ſucceſſere, & prioribus Incolis Sponte vel Vi adactis, & alio migrantibus, qui remanſerant, in unum Populum coaluere.* Ibidem poſt quædam: *Conficitur & illud: malè SILESIOS ſuperiores QUADOS appellari: cum Quadi Conſenſu omnium Scriptorum Suevica & Germanica Gens fuerit: quæ pridem eſt exſtincta. At SILESII ſuperiores Sarmatica Gens eſt, & Colonia ducta Slavorum vel Polonorum.* Non ergo mirum, ſi veterum SILESIORUM Germanorum, QUADORUM & LYGIORUM Populus univerſus erat deletus, per SLAVOS Succeſſores, hodiernorum Sileſiorum Majores, SILESIAM univerſam Slavice locutam. At omnes SILESIOS veteres, id eſt, QUADOS & LYGIOS evanuiſſe, cum SLAVI vel intrarent, vel intraviſſent Sileſiam, in tantô majorem, & Fabularum Fidem, & Slavorum Gloriam, à quibusdam, non vetuſtiorum, ſed recentiorum Temporum Scriptoribus inventum eſſe, jam oſtendimus in Antiquitatibus de SILESIORUM Majoribus, Cap. XXI.

LXXVIII. Nondum igitur demonſtratum eſt, SILESIAM univerſam olim Slavicè locutam. Sed fac, SILESIOS, quamvis Germanos, & in Negotiis domeſticis, & in Iudiciis publicis omnes communi, partim Conſuetudine, partim Lege, non niſi Slavicè locutos. Non hinc ex iis factos Natione SLAVOS agnoveris. Non enim, cui univerſo peregrini Sermonis Uſum, aut Neceſſitas præcipit, aut commendat Utilitas, ideo, quaſi patriô ſimul & Ortu, & Solô, & Iure privatus, deſinit eſſe Populus Germanicus. Errant proinde, qui Majores hodiernorum SILESIORUM non QUADOS, non LYGIOS, ſed SLAVOS ſtatuunt: cujus Aſſertionis nullum in Slavica, id eſt, Polonica Lingua quondam SILESIIS uſitata reperire poſſunt Præſidium.

ANNO 550.

GRÆCORUM Romanus Imperator IUSTINIANUS I.
SILESIORUM Dux LECHUS I.

LXXIX. Præterea nondum eſt, cur SILESIOS, quamvis olim Familiis ſuis SLAVOS miſcuerint: & poſtea ſeu propinquos, ſeu longinquos Germanos alios ſuæ Nationi, velut inſititios Cives, in Iurium Bonorumque publicorum Communionem admiſerint: hodie, tanquam dubiis, obſcuris, mixtisque Progenitoribus, ſeu SLAVIS, ſeu GERMANIS ortos, non tam Germanici Sanguinis, quam Stemmatis Slavici Majoribus præditos judicemus. Nam, ſi quævis Exterorum, præſertim pauciorum, Peregrinitatemque ſuam exuentium Acceſſionibus corroborata Gens mutatur in aliam: quis tandem in Orbe ſupererit Populus, qui ſuis aut gloriari, aut lætari poſſit Majoribus, certô ex Antiquitate Vocabulô, quod Majores, velut Radices, indicet, ſignatis? Numquid vel Luſatorum, vel Miſnenſium, vel Saxonum, vel Marchicorum Brandenburgicorum [ut aliarum Provinciarum Germanicarum Poſſeſſores Silentiô prætereamus] Populus non amplius pro Germanico æſtimandus, quoniam ipſius Majoribus SLAVI ſe conjunxerunt: tandem prævalentibus GERMANIS aut ſubacti, aut exſtincti? Certè non exigua, non minor, ſed major potiorque Pars ſuum Populis conciliat & Genus, & Nomen.

Quid SILESII Germani cum POLONIS Slavis conjuncti
Ab ANNO 550 ad 600 geſſerint.

LXXX. QUADI & LYGII veteres, quibus, unum Reipublicæ Corpus repræſentantibus, Nomen SILESIORUM recentius acceſſit, pro communi GERMANORUM Genio, hactenus non alias leges, niſi quas vel Natura cunctis Gentibus ponit, vel Principis & Populi Conſenſus approbat, receperant: Gubernatoribus, quos aut Duces, aut Reges vocaverunt, parere ſoliti: quemadmodum de Sileſiorum Majoribus Antiquitates noſtræ prodiderunt. Denique mutatis omnium Germanorum Rebus, Anno circiter 550, LECHUM Sarmatam SLAVUM, importunum alienarum Terrarum Invaſorem, quia declinare non poterant, primum, ſi Attilam Hunnum excipias, in Exteris non Germanis admittebant Rectorem: quem non nulli REGEM, plerique DUCEM nuncupant.

ANNO 550.

GRÆCORUM Romanus Imperator IUSTINIANUS I.
SILESIORUM Dux LECHUS I.

LXXXI. Sub eo, ſimul Sarmatarum SLAVORUM, ſimul Germanorum SILESIORUM Principe, quos unà POLONORUM Appellatione priſcus Hiſtoricorum Stylus interdum deſignat, quid POLONI Slavi egerint, non referemus: quia nobis eſt Animus, nihil commemorare, niſi quod ad POLONOS SILESIOS, ſi non per ſe, tamen per Cohærentiam, ſpectat. In quorum Rebus, ne quod Lectoribus Tædium Ambiguitas procreet, ſicut SLAVOS à Germanis per POLONORUM, ita GERMANOS à Slavis per SILESIORUM Vocabulum diſtinguemus. Quid ſub LECHO SILESII geſſerint, non habemus cognitum: de quô altum in vetuſtis Annalibus eſt Silentium.

LXXXII. Non multô poſt ſuſceptum in Polonos & Sileſios Imperium, LECHUS extra Sileſiam, extra Poloniam minorem, quondam Sileſiæ, jam Poloniæ Partem, id eſt, intra majorem Poloniam, inventô Aquilæ Nidô, velut Regiminis & ſublimis, & felicis Omine, Propoſitum vel capiebat, vel confirmabat, ibidem Urbis condendæ, quam Polonica Voce, NIDUM indicante, vocabat GNESNAM: olim Ducis Regiam, nunc Primatis Archiepiſcopi Sedem. Ex eo Reſpublica Polonica pro Inſigni, quo etiamnum gaudet, AQUILAM recepit ALBAM, expanſis Alis erectam. De quo [diſſentientibus aliis] conſentiunt, Ioannes Dlugoſſus in Hiſtoria Polonica, Lib. I. Cap. XXIV. & XXXVI. Matthias Michovius in Poloniæ Chronico, Lib. I. Cap. I. Martinus Cromerus in Polonorum Rebus, Lib. I. Ioannes Herburtus in Hiſtoria Polonica, Lib. I. Cap. II. Salomon Neugebauerus in Hiſtoria Polonica, Lib. II. Cap. I. Simon Starovolſcius in Polonia, Cap. III. Ioachimus Paſtorius in Floro Polonico, Lib. I. Cap. I. Chriſtophorus Hartknochius de Polonorum Republica, Lib. I. Cap. II. §. VI.

LXXXIII. Talis AQUILA num SILESIIS etiam Inſigne fuerit, ſaltem, quam diu POLONIS cohæſerunt, in dubium vocari poteſt. Id affirmant, qui demum poſt Annum 1320, cum à POLONIS ad Bohemos SILESII receſſiſſent, mutatam cenſent: in qua non tantum Color albus in nigrum abierit, ſed etiam Pectus quodam Cingulo candido, ad Lunæ cornutæ Formam, ſignatum fuerit. Amplectuntur hanc Opinionem, Iacobus

ANNO 550.
GRÆCORUM Romanus Imperator IUSTINIANUS I.
SILESIORUM Dux LECHUS I.

cobus Schickfusius in Silesiæ Chronico, Lib. II. Cap. I. & Fridericus Lucæ in Silesiorum Memorabilibus, Parte V. Cap. I.

LXXXIV. Nos huic Assertioni subscribere non sustinemus: quoniam etiamnum in antiquis Patriæ Monumentis, ante SILESIORUM à POLONIS ad BOHEMOS Transitum conditis, AQUILAM SILESIACAM reperimus POLONICÆ disparem: qualem Insignibus suis applicuerunt SILESIORUM Duces, Anno 1201 mortuus IAROSLAUS I. Boleslai Proceri Filius, Dux & Episcopus Vratislaviensis: Anno 1241. HENRICUS PIUS, in Prælio adversus Tartaros peremtus Dux Lignicensis: Anno 1290 humanis exemtus HENRICUS PROBUS, Vratislaviensium Dominus.

LXXXV. Quamobrem in eam propendemus Sententiam, jam circiter Annum 1140, cum post Boleslai III. Cognomine Distorti, Polonorum Ducis, Excessum, divisis ad Poloniam pertinentibus Provinciis, ad ejus Filium ULADISLAUM hæreditario SILESIA Iure transiret, AQUILAM Silesiis â Polonica diversam & inventam, & receptam: quam deinceps Silesiorum Duces, in Poloniæ Ducum Regumque Discrimen, & Imperio Polonico adhuc conjuncti, & ab eo separati, constanter ad Ætatem nostram retinuerint.

LXXXVI. Cæterum nihil à LECHO, nihil sub eo gestum invenimus, quod SILESIOS attineat: nisi quod eorum plenam Libertatem, post Attilam, Hunnorum Regem, primus aut oppresserit, aut imminuerit: nullo Iuris Colore, sola Roboris Audacia, ut Barbarus. Idem quando finierit seu Vitam, seu Regimen: an è sua Prosapia quendam Successorem vel habuerit, vel habere potuerit, prorsus incertum est: dissentientibus Historicis Polonicis.

LXXXVII. Eorum quidam LECHO Nepotes attribuunt: de quibus autem nihil referre possunt. Ioannes Dlugossus in Historia Polonica, Lib. I. Cap. XXXVIII: *Inter autem Filios & Nepotes primi Principis & Conditoris Polonorum LECH, ex illo Rebus humanis absumto, nulla contingebat Divisione & Dissensione interponi. Primus enim dum viveret, & communi omnium Deliberatione major natu in Solium & Principatum decedentis succedebat. Quæ quidem Constitutio solidam castam-*

ANNO 550.

GRÆCORUM Romanus Imperator IUSTINIANUS I.
SILESIORUM Dux LECHUS I.

que habuit Observationem Exsecutionemque, donec universa Principis LECH per Lineam rectam descendens consumeretur Progenies, in longas Successiones, Ætates & Tempora derivata. Sub quibus omnia Memorabilia gesta & Bella â LECHONE & suis Nepotibus illata atque repulsa, & Res gestæ, quamvis illustres & memorabiles, & magnificæ, Casusque eorum & Successus, quibusque & quot Annis apud Lechitas seu Polonos gessere Imperia: quibus quoque fulsere Virtutibus & Moribus, aut quibus Vitiis abundarunt, & quæ inproprios & exteros ediderunt Facinora, Temporis Diuturnitate & Literarum Penuria, nullis tum apud Polonos exstantibus Scriptoribus & Literis, in perpetuam Oblivionem venere, ita, ut illorum Nomen obscurum prorsus sit & obsoletum. Matthias Michovius in Poloniæ Chronico, Lib. II. Cap. IV: *Ex humanis autem LECH absumto, Filii ejus & Nepotes, [quorum quilibet Nomine avito LECH nominabatur] secundum senium principabantur. Sic enim Parens eorum cum suis Satrapis & Dignitariis constituerat, ut major natu dominaretur, prout dominati sunt per plures Genealogias & Successiones: quorum tamen gesta & egregia Facinora Scriptorum penuriâ vel Temporum Injuriâ perierunt: nec, quot Sæculis dominati sint, certo habetur.*

LXXXVIII. His, nullum Fundamentum habentibus, alii contrarii, LECHO fuisse Filium, aut negant, aut dubitant. Iodocus Ludovicus Decius in Polonorum Vetustatibus, Lib. I: de Lecho: *Imperii illius neque Principium, neque Finis certo habetur. Ab hoc LECHO quondam Lechitæ Gens appellabatur, apud quasdam Nationes in hanc Ætatem Vocabulo manente. Eô mortuô traduntur [Opinione potius, quam certâ Scientiâ] Filii sibi in Regno successisse, Patris avitôque Nomine LECHOS quoque appellatos. De qua Re nullæ reperiuntur certæ Traditiones.* Alexander Guagninus in Chronicorum Polonicorum Compendio, Cap. I: *Post Mortem LECHI nihil certi de legitimis Hæredibus Successoribusque ejus reperitur, magnaque hac de Re Historiographorum Lis est. Sed hic Testamento moriens legaverat, ut aliquem dignum Virum ex sua Gente de Patria & Rebus bellicis bene meritum summæ Rerum præficerent: cui in omnibus obtemperarent.* Ioannes Herburtus in Historia Polonica, Lib. I. Cap. II

Quam-

ANNO 550.
GRÆCORUM Romanus Imperator IUSTINIANUS I.
SILESIORUM Dux LECHUS I.

Quamdiu verò LECHUS regnaverit, quid præclari Bello Paceque gesserit, quosve Liberos post se reliquerit, nihil comperti habemus. Ioachimus Pastorius in Floro Polonico, Lib. I. Cap. II: *Facilis Mutationi* [Polonorum Respublica] *fuit, cum vel LECHUS nullam Sobolem, aut non capacem Sceptri reliquisset: vel Populus Libertatis pertinax, uni in omnes dare Imperium nollet.* Id omnes concedunt, interiisse totam LECHI Familiam, intra Sæculum aut sextum, aut septimum.

LXXXIX. Tum igitur, vel cum LECHUS, vel cum ipsius Nepos ultimus exspiravit, utique SILESIORUM Germanorum, seu violento, seu voluntario Principio, præsertim ad Gentium non nisi naturales Leges, per mutuum Consensum excitata in Societatem cum POLONIS Slavis, sub eodem Capite continuandam, Obligatio, si non penitus evanuit, tamen alio Modo redintegranda fuit. De quo speciatim proferre nihil possumus: silentibus Chronicis omnibus, quæ consuluimus.

CAPUT II.
SILESIORUM RES.

ANNO 680.
GRÆCORUM Romanus Imperator CONSTANTINUS III.
SILESIORUM Gubernatores PALATINI.

I.

SILESII, post Ducem LECHUM I, quantum Conjectura docet, intra Sæculi Sexti postremos Annos amissum, quo per Annos plus quam LXXX Statu vixerint: num aliquem, an nullum Ducem habuerint: neque Polonorum, neque Silesiorum, nec alia Monumenta produnt.

ANNO 680.

GRÆCORUM Romanus Imperator CONSTANTINUS III.
SILESIORUM Gubernatores PALATINI.

II. Circiter Annum 680, quo Græcorum Romanus Imperator CONSTANTINUS III. Cognomine POGONATUS erat, Populus dissimillimis è Nationibus Germanis, SILESIIS & Sarmatis Slavis compositus, Imperii, quod ab unius Arbitrio pendet, jam pertæsus, Libertatem Principi anteponebat. Divisam in XII Regiones universam Terram committebat totidem Proceribus regendam: quos Polonis VOIEVODAS, id est, Belli Duces: Latinè loquentibus PALATINOS invenimus dictos. Ioannes Dlugossus in Historia Polonica, Lib. I. Cap. XXXIX: *Stirpe LECH, primi Parentis & Principis POLONORUM, radicitus sublatâ, primis Polonorum Proceribus & Nobilitate apud Gnesnam de Principe surrogando deliberantibus, id omnibus pro ea Tempestate optimum visum est, ut Principatus Iugô soluti omnibus Viribus Libertatem sectarentur, & ad subeundum novum Iugum, cum antiquæ Recordationis Gravitate tenerentur, nulla Ratione assentirent. Monarchiæ itaque Statum abrogant: in quo pro Libidine impune agere omnia Reges & Tyrannos licenter viderant.* Ibidem post quædam: *Universis autem hanc Sententiam prona Approbatione secutis, ne Respublica in longas Terrarum Propagines derivata, sine Rectoribus remaneret: Leges patrias, & quas rudi illi & agresti Sæculo sufficere arbitrabantur, in primis condunt. Deinde XII. Viros ex Proceribus innocentis Vitæ, & recentioris Spiritus Nobilitate & Divitiis præstantes eligunt, illisque Summam administrandæ Reipublicæ & omnium Quæstionum, Injuriarum, Differentiarumque Decisionem Punitionemque committunt.* Martinus Cromerus de Polonorum Rebus, Lib. II. Cap. II: *Cum autem Stirps LECHI defecisset, POLONI Comitiis de constituenda Republica Gnesnæ habitis, ad neminem unum Principatum deferunt: vel quod in pari multorum Dignitate variarent Sententiæ, vel quod Monarchiæ ad Tyrannidem [ut sunt Res humanæ in deterius mutabiles] declinantis pertæsi jam essent. Duodecim verò ex omni Procerum Numero potentes & spectatos in primis Viros, deligunt: qui, sive novô tunc Populi Placitô, sive usitatô etiam sub Principibus Institutô, suæ quisque Regioni, divisâ in totidem Regiones Polonia, præessent: & VOIEVODÆ, id est, Duces Belli & Copiarum, Vernaculâ Linguâ dicerentur. His Reipu-*

blicæ

ANNO 680.

GRÆCORUM Romanus Imperator CONSTANTINUS III.
SILESIORUM Gubernatores PALATINI.

blicæ in Pace juxta ac in bello Summam in commune mandant. Eadem alii Rerum Polonicarum Scriptores narrant.

III. Iam, unum an plures: & quos, utrum POLONOS an GERMANOS SILESIA Præfectos acceperit, quæri potest. Nam illis Temporibus, quibus veteres Limites adhuc conservaverat, amplissima Provincia SILESIA fuit: in Meridiem, ultra Iabluncam, ad Danubium: in Orientem, ad Vistulam extensa, longissimum Spatium, per Cracoviensium Campos, in Wartæ Ripas diffusum possidebat: quod nunc minori POLONIÆ subest. POLONIA verò, quatenus à SILESIA distinguitur, tum nondum adeo multas sibi Terras subjecerat. Unde conjicias, è PALATINIS Numerum, etsi non æqualem, non tamen multô majorem POLONIS, quam SILESIIS præpositum.

IV. Occurrit porro, cur SILESIIS non Polonos, verum SILESIOS Palatinos datos esse, probabiliter colligas: quia, nisi Germanicæ Linguæ satis peritus, GERMANIS expeditum in Modum præesse non potuit: iisque facilius in Obsequio & Officio retinendis aptior GERMANUS, quam SLAVUS, ob discrepantes Mores, fuerit.

V. Accedit huc, quod sublatô LECHO simul SLAVORUM nativô, simul GERMANORUM peregrino Duce, liber uterque, tam SILESIORUM Germanicus, quam SLAVORUM Sarmaticus Populus, paris Iuris exstiterit: inter quos & Libertatis, & Honoris Æmulatio vix permiserit, ut vel Polonis alius, nisi POLONUS: vel Silesiis alius, nisi SILESIUS admitteretur Gubernator.

VI. His annuere videtur Iodocus Ludovicus Decius in Polonorum Vetustatibus, Lib I: de Lecho mortuo locutus: *Successere Iudices seu Principes PALATINI Duodecim, qui apud SARMATAS GERMANOSque Leges dixere. Quantum enim ultra VISTULAM Amnem POLONIS seu Sarmatis semper paruit, tantum in GERMANIA Imperium retinuere.* Porro ibidem, cum Germanicas Poloniæ conjunctas Terras, in quibus SILESIAM reponit, indicavisset: *Sarmatum in GERMANIA Imperium diminutum est. Quod verò ad hæc Tempora Sarmatæ ultra VISTULAM Amnem tenent, GERMANIÆ quidem magnæ adscribitur, sed POLONORUM paret Imperio.*

VII. Erat

ANNO 690.

GERMANORUM Francorum Dux PIPINUS I.

SILESII à POLONIS separati.

VII. Erat hoc PALATINORUM & in POLONIA, & in SILESIA Regimen infelix: quoniam incertum, omnes an plerique, Discordiâ, Superbiâ, Injustitiâ & Avaritiâ notabiles, prius Dissidiis internis, postea Bellis externis Materiam offerebant. Ioannes Dlugossus in Historia Polonica, Cap. XXXIX: *Ipsi quoque Duodecim Præfecti â Vulgo Ingeminatione Querelarum insimulabantur, quod, Republica posthabita, privatis tantummodo Commodis & Utilitatibus cum Legum promulgatarum Prævaricatione inhiarent. Ex quo crebræ inter Præfectos & Communitatem Contentiones & Odia exorta bene fundatam Rempublicam pessundare cœperunt.* Ibidem post quædam: *Paucis siquidem exceptis, cæteri insolentes, arrogantes, & rixosi facti, sive id Natura Gentis, sive Moles dilati Imperii causabat, impunita Transgressione, & suapte illecti, ad quæque illicita & noxia dilabebantur. Iam domesticis & civilibus non contenti Facinoribus, etiam in vicinas & Regiones suas Factiones diffundebant. Hinc quoque Effectum, ut VICINÆ GENTES ab illis violatæ, variisque duris Bellis eos affligerent, &, in Regionibus POLONORUM nullo hostile Bellum repellente, grassando illas pro Lubitu vastarent.* Martinus Cromerus de Polonorum Rebus Lib. II. Cap. II. de XII Palatinis: *Sed post aliquantô ad Ambitionem versi, dum suo quisque Nutu omnia geri vult, & Rem privatam Potentiamque suam augere studet, assentari Multitudini, ejusque Licentiam alere, suos quisque per Fas Nefasque defendere & evehere, Terrori esse iis, quos Benevolentiâ sibi adjungere non posset. Inde Contentiones, Simultates & Factiones denique â Studiis Partium exortæ: inde Edicta & Imperia ipsorum vulgo negligi cœpta, Rempublicam ab unius Imperio ad paucorum Dominatum dudum traductam, nec multô post eò redactam, ut Rex jam sibi quisque & Lex esset, pene funditus everterunt. Quibus Rebus commoti FINITIMI POPULI, Polonorum Vim atque Potentiam dudum veriti, & experti etiam, celatum bene ad eam Diem Timore Odium, atque Dolorem in apertum profundendum, & Armis vindicandum, Nomenque POLONORUM delendum, vel affligendum certè sibi esse existimarunt, tam luculenta Occasione se offerente.*

VIII. Hoc

ANNO 690.
GERMANORUM Francorum Dux PIPINUS I.
SILESII à POLONIS separati.

VIII. Hoc Rerum Statu, à quibus EXTERIS, quos Dlugossus VICINAS GENTES, Cromerus FINITIMOS POPULOS appellat, POLONI Bello petiti & afflicti fuerint, non in Polonorum Scriptis expositum invenimus. Illos igitur POLONORUM Hostes aliunde nobis cognitos fecimus. Gerentibus Polonicum Imperium PALATINIS, Dux Orientalium FRANCORUM, quos peritioribus GERMANOS fuisse constat, PIPINUS, Imperatoris CAROLI Magni Proavus, Pronepoti suo, Imperium in Occidente Romanum instauraturo, velut prælusurus, subactis Suevis, Bavaris, Saxonibus, multôque pluribus, ad Invidiam, in Metum cœterorum Populorum, auxerat suam Potentiam. Annales Francicarum Rerum Metenses, quos Franciscus Duchesnius in Francicarum Historiarum Scriptoribus Tomo III edidit, ad Annum Christi 688: de Pipino: *Hinc Suavos & Bajoarios & Saxones crebris Irruptionibus frequentibusque Præliis contritos, suæ Ditioni subjugavit. Hæ enim Gentes olim & aliæ plurimæ multis Sudoribus acquisitæ Francorum summo obtemperabant Imperio.* Hoc Pipinus Successu formidabilis etiam fuit SLAVIS: quorum Legatis & Muneribus in Amicitiam stimulabatur Anno 692. Iidem Annales ad hunc Annum: de Pipino: *Confluebant autem ad eum circumsitarum Gentium Legationes, Græcorum scilicet & Romanorum, Langobardorum, Hunnorum quoque & SCLAVORUM, atque Saracenorum. Exierat enim Fama Victoriæ & Triumphorum ejus in omnes Gentes, ut merito propter Virtutem & Prudentiam ejus cunctæ circumsitæ Nationes Amicitiam illius magnis oblatis Muneribus implorarent.* Sed utrum Zechitis, hoc est, BOHEMIS, an Lechitis, hoc est, POLONIS, an utrisque SLAVIS metuendus PIPINUS, Suevorum, Bavarorum, Saxonum Domitor, adeo reverenter fuerit habitus, incertum est. Sanè FRANCOS etiam POLONIS formidabiles fuisse, monstrabimus Cap. III. §. I.

IX. Quamobrem, ut Circumstantiæ docent, SLAVORUM Rebus intra POLONIAM ad Annum 700 turbatis, GERMANI propinqui, fortassis SAXONES, Francis parentes, crescentem POLONORUM non pertimescentes Potentiam, sed detestantes Injuriam, quâ SILESIAM Corpori Germanico subtraxerant, propensis ad Defectionem SILESIIS,

 & Auto-

ANNO 690.

GERMANORUM Francorum Dux PIPINUS I.

SILESII â POLONIS Separati.

& Autores, & Auxiliatores, debellaturi SLAVOS in Poloniam irruperunt.

X. Tum certe SILESII, commodam Occaſionem arripiendam eſſe ſtatuentes, POLONIS per inteſtinas Contentiones fractis, tantôque magis ad GERMANORUM hoſtile Robur opprimendum ineptis, animoſiores in Libertatem priſtinam ſe vindicabant. De quô Alexander Guagninus in Chronicorum Polonicorum Compendio, Cap. II: de XII Palatinis: *ſed multis & diverſis imperantibus, Diſcordiæ & Ambitionis Impulſu, Bellis Civilibus, Cladibusque mutuis & inteſtinis ſe ſe afficiebant. Finitimæ verò Gentes, præcipuè GERMANI, Diſcordiâ Polonorum conſideratâ, rebellare cœperunt, Iugoque excuſſo, SUAS PROVINCIAS, ab eis occupatas, recuperaverunt.*

XI. Cæterum, quamdiu Palatini POLONOS gubernaverint, dubium eſt. Ita, præter alios, ſentiunt, Martinus Cromerus & Salomon Neugebauerus: â quibus diſſentit Alexander Guagninus. Hic enim Polonicum Imperium Annis XX per PALATINOS adminiſtratum ſcribit. Eos, ad quorundam probabilem Chronologiam, POLONI, â quibus SILESII defecerant, Regimine circiter Annum 700 privabant.

CAPUT III.

SILESIORUM RES

ANNO 701.

GERMANORUM Francorum Dux PIPINUS I.

POLONORUM Dux CRACUS I.

SILESII â POLONIS Separati.

I.

POLONI, male Provincias ſuas â Palatinis gubernatas experti, amiſsis SILESIIS territi, de amittendis aliis ſoliciti, maximè ob GER-

ANNO 701.
GERMANORUM Francorum Dux PIPINUS I.
SILESII à POLONIS ſeparati.

GERMANORUM FRANCORUM [quos Hiſtorici Polonici veteres plerique GALLOS perperam nominant] ſupra cæteros eminentem Potentiam, delendis SLAVIS imminentem, neſcio, majorem Libertatis, an Salutis Curam gerentes, mutandum Regiminis Statum exiſtimabant. Hinc, quemadmodum antea judicaverant, plures uni præferendas: Sic jam unum pluribus anteponendum cenſebant. Ideo inter GERMANOS, & FRANCIS repellendis, & SILESIIS revocandis idoneo ſummum Imperium conferebant CRACO: qui & CROCUS, & CROCCUS nominari ſolet. Ioannes Dlugoſſus in Hiſtoria Polonica, Lib. I. Cap. XLI: *Progredientibus in hunc Modum POLONORUM Rebus, & civili Diſcordia Colliſioneque, & externa Hoſtilitate per Tempora plura debilitatis & afflictis, rurſus omnis Nobilitas Vulgusque deſiderare unum Principem Monarchamque cœpit. Quamvis enim Libertas experta dulceſceret, ſpecioſaque & jucunda, ac omnibus præferenda eſſet, ad retinendum tamen Statum Reipublicæ, ſub pluribus Rectoribus dilapſum, ne Servitutem ex Hoſtibus experiri cogantur, Libertatem abdicant, & ad regendos frequentes Populos, latasque Terras, ex Re viſum eſt, unum Principem ac Rectorem aſſumere, illique parere.* Anonymus Polonus in Poloniæ Chronico MSto: quod, ut in præfatione fatetur, ex diverſarum Eccleſiarum Annalibus, Procerumque Polonicorum Senum Narrationibus, poſt Vincentium Kadlubkonem [Anno 1226 mortuum: cujus Chronico MSto, in Vratislavienſium Rehdigeriana Bibliotheca ſubjectum reperitur] à Lecho ad Annum 1271, quô Boleslaus V. Pudicus, Polonorum Rex obiit, conſcripſit: Cap. I: cum duodecim Palatinorum Mentionem feciſſet: de Lechitis, ſeu Polonis: *GALLORUM* [id eſt, Orientalium FRANCORUM, Germanorum] *Impetum formidantes, quendam Virum ſtrenuiſſimum, Nomine CRACUM, cujus Manſio pro tunc circa Fluvium Wislam fuerat, forte ſibi divinitus inter Fratres ſuos Lechitas attributa, in eorum Capitaneum ſeu Ducem Exercitus, ut verius dicam: nam juxta Polonicam Interpretationem, Dux Exercitus Woyewoda appellatur, unanimiter elegerunt.*

 II. Cu-

ANNO 701.

GERMANORUM Francorum Dux PIPINUS I.

SILESII à POLONIS Separati.

II. Cujus Nationis fuerit CRACUS, in Quæstionem venit. Sunt, quibus Origine ROMANUS creditur, ex Tiberii & Caji CRACCHORUM Familia: quorum ille quidem Anno Urbis 620, ante Christum natum 131: hic autem Anno Urbis 632, ante C. N. 119, intra Seditionem, quam uterque moverat, Romanam occisus est, progenitus: quia Scriptoribus non nullis GRACCHUS dicitur. Ioannes Dlugossus in Historia Polonica, Lib. I. Cap. XLI: *Hunc GRACHUM existimant non nulli Romanum de Stirpe & Familia Grachorum Genus duxisse, & civili Seditione duobus Grachis Tiberio videlicet & Cajo Tribunitiam Potestatem immoderatè pro Lege Agraria exercentibus mota, Anno ab Urbe condita DC.II. Factione Principum, occisis, Româ relictâ, ad POLONOS quæsitum Otia & Latebras divertisse: & summâ Rerum apud POLONOS sortitum esse.*

III. Horum Sententiam refutat Martinus Cromerus de Polonorum Rebus, Lib. II. Cap. III: *Conventu apud Gnesnam instituto, post longam Consultationem, una omnes Sententia ad CRACUM Principatum deferunt: quem nostrates quidam, Similitudine Nominis decepti, perperam GRACCHUM appellant, Romanumque Exsulem fuisse, & supra CCCC. vel, ut alii volunt, D. Annum, ante Christum natum apud POLONOS regnasse fabulantur. Quô quidem Tempore necdum POLONORUM Gens exstiterat: & incognitum, ni fallor, adhuc erat apud Romanos GRACCHORUM Nomen. Ac ne iis quidem Temporibus, in quæ nos hunc CRACUM conjicimus, aliquem de GRACCHORUM Familia superfuisse, in Romana Historia reperimus.* Consentientem habet Ioachimum Curæum in Silesiorum Annalibus: *Abrogato rursus Statu Aristocratico, delatum est Regnum ad quendam CRACUM: quem multi ineptè nominant GRACCHUM, & affingunt Fabulas de Romana Origine.*

IV. Aliis CRACUS Ortu SLAVUS existimatur. De quô minus convenit, utrum Zechitis, hoc est, BOHEMICIS, an Lechitis, hoc est, POLONICIS SLAVIS Natales suos debuerit.

V. Nam, secundum non nullos SLAVUS BOHEMICUS est, Zechi, è Slavis primi, Bohemorum Ducis, Nepos. Alexander Guagninus in Chronicorum Polonicorum Compendio, Cap. II: *Hoc Detrimentum &*

& Diminutionem Imperii sui Polonici ex Pluralitate Gubernatorum animadvertentes, Comitiis generalibus celebratis, ad CRACUM quendam sive Crocum, Virum tunc Temporis insignem de Genere CECHII oriundum, Sceptra deferunt. Ibidem Cap. III: *CRACUS Nepos CECHII, BOHEMORUM Principis, ad Imperii Polonici Fasces communibus omnium Suffragiis evectus.*

VI. At si ZECHUS BOHEMORUM Dux primus SLAVUS Liberos nullos reliquit, cui successit CROCCUS: quomodo CRACUS noster illius Zechi Nepos in Bohemia Successor esse potuit? Ioannes Dubravius in Historia Bohemica, Lib. I: *Defuncto sine Liberis CZECHIO, BOIEMI ex vetere Gentis Instituto, popularem Statum amplectuntur.* Ibidem post quædam: *Quibus Malis tandem defatigati* [Bohemi] *victique, rursus Animum ad reparandum Reipublicæ Statum convertunt. Et, cum Democratia non placeret, respicere Monarchiam, qualis sub Czechio fuerat, incipiunt. CROCCUS tunc erat, in quem Oculos suos omnes conjecerant, idoneumque esse putabant, qui in Locum Czechii succederet.*

VII. Secundum alios CRACUS est SLAVUS POLONUS, Lechi è Slavis primi Polonorum Ducis Filius. Inter hos est Wenceslaus Hagecius in Bohemorum Chronico ad Annum 674, & 711. Ab eo dissentit Martinus Cromerus de Polonorum Rebus, Lib. II. Cap. III: ubi agit de Tempore, quô Cracus Polonorum Dux evaserit: *Vapovius quidem circa DCC. Annum à Christo nato id factum esse vult: fingitque idem LECHI Filium CRACUM sive CROCUM hunc fuisse: verum neque hoc, neque item alia multa nobis probat.*

VIII. In hoc, tum plerique, tum potiores consentiunt, CRACUM fuisse, non Exterum, sed POLONUM. Quia verò Temporibus illis POLONI vocabantur, non tantum SLAVI, sed etiam conjuncti Slavis GERMANI SILESII: ut Cap. I. §. LIX ostendimus: utrum SLAVUS an GERMANUS, isque SILESIUS fuerit, disputari potest. Nam, qui POLONUM statuunt, Assertioni suæ majorem Fidem à Domicilii Loco faciunt: quod CRACUS, amplis Possessionibus abundans, intra POLONIAM habuit. Habuit autem in Polonicâ non SLAVORUM, sed GERMANORUM eâ Terrâ, quæ Pannonum respicit Mon-

ANNO 701.
GERMANORUM Francorum Dux PIPINUS I.
SILESII à POLONIS Separati.

tes, ad VISTULÆ Fluminis, à Fontibus ex Ducatu SILESIORUM Teschinensi procurrentis, Lapidem XIII: hoc est, intra vetustæ SILESIÆ Partem Occidentalem, circa VISTULAM, olim QUADOS à SARMATIS separantem. Ioannes Dlugossus in Historia Polonica, Lib. I. Cap. XLI: de Polonis: *Scrutinio tandem diligenti habito, ad Virum quendam ad Fluenta WISLÆ* [id est, VISTULÆ] *& Regione ad Montes Pannoniæ porrectâ habitantem, animosum, strenuum, industrium, & solertem, Nomine GRAK, sive GRACHUM: quod & Specimine Ingenii cæteris præstare, & cujus Probitatem plurimis jam Experimentis didicerant clarescere, universi sua Vota concordi Deliberatione convertunt.* Matthias Michovius in Polonorum Chronico, Lib. I. Cap. V: *Scrutiniôque factô elegerunt Virum idoneum, solertem & strenuum, Nomine CRACUM, ad Radices Montium Sarmaticorum, juxta ISSULAM* [id est, VISTULAM] *commorantem, in Rectorem Rerumque suarum Tutorem.* Martinus Cromerus de Polonorum Rebus Lib. II. Cap. III: *Sive autem CRACUS unus de VOIEVODIS* [PALATINIS] *fuit, sive non: Domicilium quidem habebat apud VISTULAM, XIII. Milliario â Fontibus ejus Fluminis: Vir, cum Amicitiis, Copiis & Facultatibus potens, tum Prudentia, Animi Magnitudine, & Iustitiæ atque Integritatis Opinione apud omnes gratiosus, ita ut solus rectè dilabentem Rempublicam sustinere & recreare posse videretur.* Eadem commemorant in Historia Polonica, Ioannes Herburtus & Salomon Neugebauerus.

IX. Accedit huc, quod CRACUS [ut ex antecedentibus Testimoniis patet] aut omnium, aut plurimorum Suffragiis, non ob Divitias, sed ob Virtutes, maximè Fortitudinem alacrem, & mansuetam Prudentiam fuerit Dux POLONORUM electus. Quæ Dotes raro junctæ, pro Temporum illorum Habitu, magis Germanico, quam Slavico Ingenio convenisse videntur. Nec obstat, quod tum SILESII Secessionem à POLONIS fecerant. Potuit enim CRACUS, quanquam ob Fundos suos Finibus Sarmaticis proximos, adhuc POLONORUM SLAVORUM esse constans Amicus: ad reliquos SILESIOS in veterem cum SLAVIS Societatem tantô facilius revocandos aptus.

ANNO

ANNO 710.
GERMANORUM Francorum Dux PIPINUS I.
SILESIORUM Dux CRACUS I.

ANNO 710.
SILESIORUM ad POLONOS reverſorum
Dux CRACUS I.

X. Iam SILESII ſub PALATINIS, [ut Cap. II. §. X. indicavimus] ſolutâ cum POLONIS Societate, Libertatem veterem Germanicam recuperaverant. Eâ per Annos plures gaviſi, Polonicum Vinculum, quod disruperant, GERMANIS, maximè FRANCIS Orientalibus, quorum Ope Iugum Slavicum abjecerant, iterum POLONIAM ingreſſis, â Duce CRACO, circiter Annum 710, victis rurſus ſubibant: forſan ideo faciliores, quod CRACUS, ſi non SILESIUS, tamen GERMANUS eſſet: melioribusque Conditionibus. Ioannes Dlugoſſus in Hiſtoria Polonica, Lib. I. Cap. XLI: *Cum itaque GALLI* [perperam ita Polonis nominati Orientales FRANCI Germani] *cæteris Provinciis peragratis etiam Pannoniam contigiſſent, & eam variis Guerrarum* [Bellorum] *Turbinibus vexaſſent, in POLONIAM ingreſſuris, GRACHUS POLONORUM Princeps occurrit, & Pugna commiſſa, inſignem & memorabilem Victoriam de GALLIS cum Robore veteranorum & exercitatorum Militum, tum Aſtu & Arte militantium, reportavit. Qui etſi ſuis charus eſſet, hoc tamen triumpho de GALLIS relato charior honoratiorque eſſe cœpit, majorique Devotione erat ſibi extunc â POLONIS obtemperatum.* Matthias Michovius in Poloniæ Chronico, Lib. I. Cap. V: de Craco: *Qui Faſces Reginimis aſſumendo, Invaſores quosdam per Pacta, quosdam per Bella exturbavit. GALLOS eâ Tempeſtate Regna Pannoniæ demolientes, LECHIAM* [Poloniam] *ingredi volentes, forti Marte repreſſit, & ex eis Victoriam reportavit.* Martinus Cromerus de Polonorum Rebus, Lib. II. Cap. III: de Craco: *Hoſtes alios Fœderibus, alios Armis, â Cervicibus Patriæ removit. In his GALLOS, ut volunt noſtrates plerique omnes, per Pannoniam ſe ſe magnis Copiis in POLONIAM infundentes, profligat atque depellit. Unde verò hi GALLI venerint in has Oras, inveſtigare difficile eſt.* Ibidem poſt quædam: *Aut certè credendum eſt, eos FRANCOS fuiſſe Orientales, quorum Regnum Auſtraſiam & Bavariam complexum, ad Pannoniam*

ANNO 710.

GERMANORUM Francorum Dux PIPINUS I.
SILESIORUM Dux CRACUS I.

noniam & Ungariam usque pertinuisse fertur: apud quos per ea Tempora PIPINUM, Caroli Magni Proavum, dominatum esse, Blondus & Sabellicus Memoriæ prodidere. Illud autem fortasse nostris errandi Occasionem præbuit, quod ea Gens, cum Gallias subegisset & insedisset, priscorum GALLORUM Nomine etiam nunc â Latinis appelletur. Sed quicunque tandem ii fuere Populi, qui tunc POLONIAM Bello vexaverunt, eos CRACUS repressisse memoratur. Alexander Guagninus in Chronicorum Polonicorum Compendio, de Craco: *Finitimas Gentes jam POLONIS rebellantes, Iugumque excutientes, coërcuit, Finesque Regni ab omni Insultu Hostium tutavit. GALLORUM Copias prostravit, quæ Hungariâ devastatâ in Poloniam excurrebant.*

XI. Cæterum CRACUS, ad sinistram VISTULÆ RIPAM, intra SILESIÆ superioris antiquæ Partem, QUADORUM Patriam, hodie minorem Poloniam, excitavit Urbem, quam de suo Nomine CRACOVIAM dixit, &, relicta Gnesna, POLONIÆ Caput fecit. De quô agunt, Vincentius Kadlubko, Lib. I. Chronicorum Polonicorum, Epistola VI. Ioannes Dlugossus in Historia Polonica, Lib. I. Cap. XLII. Matthias Michovius in Polonorum Chronico, Lib. I. Cap. V. Iodocus Ludovicus Decius in Polonorum Vetustatibus, Lib. I. Hartmannus Schedelius in Libello de Cracovia. Clemens Ianitius in Polonicorum Principum Vitis. Martinus Cromerus de Polonorum Rebus, Lib. II. Cap. III. Ioannes Herburtus in Historia Polonica, Lib. I. Cap. IV. Alexander Guagninus in Chronicorum Polonicorum Compendio, Cap. III. Stanislaus Sarnicius in Annalibus Polonicis, Lib. IV. ad Annum 700. Salomon Neugebauerus in Historia Polonica, Lib. II. Cap. III. Ioachimus Pastorius in Floro Polonico, Lib. I. Cap. III. Christophorus Hartknochius de Polonica Republica, Lib. I. Cap. II. §. VI. Ioachimus Curæus in Silesiorum Annalibus: de Craco: *Ille condidit Urbem in veteri Sede QUADORUM, CRACOVIAM.* Ex eô Pars illa SILESIÆ, quasi Pars esse jam desiisset, CRACOVIENSIS Provinciæ Nomen accepit. CRACUS obiit suum Diem circiter Annum 745.

ANNO

ANNO 745.
GERMANORUM Francorum Dux PIPINUS II.
SILESIORUM Dux LECHUS II.

XII. Circiter Annum 745., Craco I successit LECHUS II. Filius, SILESIORUM Polonorumque Dux: qui Fratrem natu majorem CRACUM II, quasi fortuito Casu, intra Venationem interemerat. Ideo, Fraude cognitâ, in Exsilium agebatur. Sub eo quid memorabile SILESII vel susceperint, vel sustinuerint, nusquam reperire potuimus.

ANNO 750.
GERMANORUM Francorum Dux PIPINUS II.
SILESIORUM Dux VENDA.

XIII. Post hæc SILESIORUM & Polonorum Imperio præerat VENDA, Lechi II. Soror Virgo. Ea, sicut Polonorum Annales commemorant, cum in Matrimonium expeteretur Ritigero [aliis Rithogaro] vicinorum Germanorum Principi, fastidivit Conjugium, quia Princeps, quam Uxor Principis esse mallet: postea cum armatus armatam nec Timore, nec Amore vinceret, ideoque Vitam Morte voluntariâ finiisset, eum imitatura, circiter Annum 753, seipsam Vistulæ submergendam tradidit, virilis Gloriæ nimium avara, nimium prodiga Mulier. Hujus etiam Temporibus nihil, quod SILESIOS attineat, invenimus à Scriptoribus annotatum.

ANNO 753.
GERMANORUM Francorum Rex PIPINUS II.
SILESIORUM Gubernatores PALATINI.

XIV. Ducis CRACI I. Familiâ per VENDAM exstinctâ SILESIIS Polonisque rursus arridebat, non unius, sed plurium Regimen. Id Duodecim PALATINIS, Polonico Sermone VOIEVODIS, circiter Annum 753, committebant: qui totidem Provinciis præessent. Quare dubium non est, quin SILESII tum eandem pari Iure cum POLONIS Societatem colentes, è Palatinis electis suos, &, quod Vero simillimum est, si non SILESIOS, tamen GERMANOS acceperint Gubernatores. Ioannes Dlugossus in Historia Polonica, Lib. I. Cap. XLVIII: *Principatus Iugo, ex Morte VANDÆ, POLONI soluti, ad firmandum Libertatis Statum, omnium adspirabat Intentio.* Ibidem post quædam: *Abrogato*

ANNO 753.

GERMANORUM Francorum Rex PIPINUS II.

SILESIORUM Gubernatores PALATINI.

taque unius Regimine & Principatu, duodecim Præfectos, juxta Numerum Provinciarum, quæ tunc Regno POLONORUM subjacebant, creant, eosque vulgari Vocabulo Woiewodas, id est, Exercituum Ductores appellant: quibus Regimen Provinciarum & Bellorum administrandorum Curam committunt, ut pro defendendâ Patriâ, tutandâque ab hostili Invasione, diligenter Excubias facerent, &, quoties id exigeret Necessitas, Delectus agerent, & vocarent quoslibet ad Arma, Copiasque in Hostes ducerent, & Disciplina quoslibet contumaces & rebelles coercerent: Pace autem redditâ, Iura Populis subjectis darent. Videantur, quæ diximus Cap. II. §. II. & III.

ANNO 755.

GERMANORUM Francorum Rex PIPINUS II.

SILESIORUM Gubernatores PALATINI.

XV. Horum PALATINORUM Temporibus, circiter Annum 755, nescio quis, certè non Alexander Magnus, ille Macedonum Rex, plus quam decem Sæculis antiquior, ut Vincentius Kadlubko in Historia Polonica, Lib. I. Epist. VIII, narrat: sed fortassis, aut Orientalium Francorum, tum PIPINUM II, Caroli Magni Patrem, Regem habentium: aut aliorum Germanorum, quibus antea SILESII, â POLONIS separati, adhæserant, seu Rex, seu Dux, Tributum â POLONIS, haud certum est, omnibus, an SILESIIS solis, olim Polonorum Vocabulo denotari solitis, exegit: negantibus intulit Bellum: quô statim POLONIAM, per Pannoniam & Moraviam ingressus, assumtis harum Provinciarum Auxiliis, enervavit & afflixit. Tributi â POLONIS postulati recusatique facit Mentionem, præter Vincentium Kadlubkonem, Martinus Cromerus, de Polonorum Rebus, Lib. II. Cap. V. Cœtera commemorat, præter Cromerum, Ioannes Dlugossus in Historia Polonica, Lib. I. Cap. XLIX: *Duplex enim & uterque in grandi & frequenti Numero, ex Pannoniis primum, deinde ex Moravia, quibus cæteræ Nationes præbuerunt Auxilia, in POLONORUM Regiones concitatus Hostis Copias ducebat, POLONOS sui Iuris, ademta Libertate, facturus. Quibus, etsi POLONORUM Turmæ, sub ductu & Auspiciis suorum PALATINORUM occur-*

ANNO 755.

GERMANORUM Francorum Rex PIPINUS II.

SILESIORUM Gubernatores PALATINI.

occurrissent, & Prælio conserto pro Viribus dimicassent, lævam tamen & adversam Fortunam experti, & Cladem aliquoties ab Hostibus perpessi, ne de Summa Rerum periclitarentur, cœpit illos Anxietas & Formido horrere, dum Hostes quotidie per Agros Prædas agerent, & liberâ Licentiâ vagarentur. Matthias Michovius in Poloniæ Chronico, Lib. I. Cap. VII: de XII Palatinis: *In Libertate vixerunt, donec exorti Grassatores & POLONORUM Expilatores, non mediocriter eos afflixerunt: ad ultimum verò Exercitus validi Pannoniorum & Moravorum Poloniam invadentes, Prædam agebant impune, Agros depopulantes, & Res diripientes, ut, Libertate ablatâ, sub Iugum Servitutis miseros Lechitas mitterent, & cogerent: Woiewodis nequicquam repugnantibus, quoniam adversam Fortunam experti, de Summa Rerum desperabant.*

XVI. Quisquis fuerit eo Tempore discordibus POLONIS præpotens Hostis, pro Alexandro Magno habitus: per Pannoniam & Moraviam primum SILESIORUM Agros TESCHINENSES & CRACOVIENSES invasit & subegit. De quo Vincentius Kadlubko in Historia Polonica, Lib. I. Epistola VIII: cum barbarum Polonorum Facinus, in Legatos Tributa poscentes commissum (quod alii, forsan ut fictum, Silentio præterierunt] indicavisset: *Legatorum*, inquiens, quos Alexandri Magni fuisse narrat, *itaque præcipui prius vivi exossantur: deinde Cutes eorum Corporibus exutæ, partim Auro, partim Alga farcinantur, vilissimâ humanâque Pelle, sed inhumanè vestitum Metallum cum hac remittitur Epistola.* Ibidem post quædam: ubi, & SILESIAM vocat SILEUCIAM, & SILESIÆ, tanquam non amplius Partem, ad VISTULÆ sinistrum Latus sitam, novo CRACOVIÆ Vocabulo indicat: *His auditis Alexander, Multum, inquit, sibi adjicit Virtus lacessita. Hinc tandem dignum est, ut meæ Indignationis Virgâ* [Poloni] *visitentur. Per infinitis Hostium itaque Copiis undique versus POLONIAM irrepentibus, ipsa Præambula Pannoniorum Obsequela, per posticum ingreditur Moraviæ, Alas Exercituum expandit: victoriosisque CRACOVIÆ & SILEUCIÆ subactis Provinciis, perpetui Operis Moenia prosternit, redigit in Favillas, Sulco discissas Urbes jubet sale conspergi.*

ANNO 755.

GERMANORUM Francorum Rex PIPINUS II.

SILESIORUM Gubernatores PALATINI.

XVII. Ulteriores Hostibus Provincias intra Polonicarum Terrarum Ditionem oppugnantibus & devastantibus, tandem PRÆMISLAUS, aliis PRÆMISLUS, Homo plebejus, sed ingeniosus, Armis exercitatus, Aurum petentibus mortifer Aurifex, Arte singulari obstitit: & modicâ voluntariorum Militum Copiâ plurimos in Perniciem præcipitavit, cæteros in Fugam conjecit. Vincentius Kadlubko in Historia Polonica, Lib. I. Epist. VIII: de Alexandro: *Hinc dum ulteriores aggreditur Provincias omnium Armis invictus, simplicis Astu Homunculi conficitur. Omnibus enim de Salute desperantibus, quidam Aurificii Arte præditus Galearum & Clypeorum Formas ex quovis Ligno seu Subere præcipit effingi: quarum quasdam Lithargyro, alias Felle superlinivit, easque ex opposito Solis, quô magis resplendeant, in celso Montis erigit Cacumine. Quibus Argyraspide invictus Alexandri Exercitus visis Acies ordinatissimas eminere suspicatur. Itaque præcipites â Castris evolant, passim discurrunt, Hostes hinc inde quæritant, quos putant diffugiô dilapsos. Illas namque Arborum Umbras ille Ingenii Artifex dudum Flammis injecerat, ne ullum Doli deprehendi posset Vestigium. Iusserat enim non parvam robustorum Manum in Insidiis delitescere. Proinde prima discurrentium Portio incautè Insidias incidit, occupatur, prosternitur, occisorumque Armis Victores indusiantur, se Argyraspidarum Socios simulant, &, quotquot ex Argyraspidis eis junguntur, More Gladii absorbentur, ut ne unus quidem ex eis remanserit. Cujus Fiduciâ Successus sub earum Argyraspidarum Simulatione, Alexandri Castra ingrediuntur, Insignia præferentes Victoriæ. Credunt Alexandritæ suos de Hostibus triumphasse, eminus præsalutant venientes, aggratulantur, affavent, quasi Sociorum Triumpho. Igitur inermes â POLONIS obruuntur & improvidi.* Post quædam ibidem: *Vix tandem Dolo deprehenso, cum perpaucis Alexander evasit inglorius. Sic cessavit Exactor, cessavit TRIBUTUM.* Idem PRÆMISLI Stratagema, sed paulô aliter exponit Ioannes Dlugossus in Historia Polonica, Lib. I. Cap. XLIX: *Omnibus itaque Reipublicæ POLONORUM Exercitibus deletis, Hostibus dietim grassantibus, existimantibus amissam, Vir unus restituit, retinuitque hanc Rempublicam. Erat eâ Tempestate Vir quidam impiger PRZEMYSL Nomine, inter POLONOS Industriæ Disciplinæque militaris, aliquan-*

ANNO 755.

GERMANORUM Francorum Rex PIPINUS II.

SILESIORUM Gubernatores PALATINI.

quantò quam pro Sorte, in qua erat, expertior; Ingeniô itaque atque Industria, quam Prosapiæ Genere major, Iustitiæ Opinione insignis, ac apud vulgares propterea celebris, & Vir multiplici Præstantia clarus: quæ Res certiori Spe POLONOS, quam quæ Oculis subjici potest, impleverant: cui ad naturalem Indolem frequens Præliorum, in quibus militaverat, accesserat Exercitatio. Is cum apud Hostes omnia negligentius agi explorasset, ad Consilium magis dolosum, quam audax, Animum adjecit, & secum tacitus circumspiciens, diuque agitans, quanam Arte hostilis superaretur Potentia, quam languidis suis Viribus videbatur frangi non posse, solerti Rem insolitam Animo excogitat, & vani Terroris, vanæque ad Pugnam Simulationis, instituit Apparatum. Simulacra siquidem Galearum in crebra Multitudine, in Collibus, Castris, hostilibus confrontatis, primo Mane, Sole oriente, ordinavit suspendi. Quarum Reverberatio, Solis facta Radiis, adeo hostilem exterruit Exercitum, ut universi Armis certatim utcunque comprehensis, nulla Lege, nullo Ordine servato, illuc, ubi micantes Galeas viderant, præcipiti Cursu concurrerent, novam Victoriam de POLONIS relaturi. Verum, dum ad Loca, in quibus ab illis Simulacra Galearum conspecta erant, pervenissent, & nullas illic POLONORUM Acies, sed nec prius visas Galeas reperissent [repente enim illas Exercitum hostilem Pannoniorum & Moravorum armari videns, ut averteret illos ab ea, quam ceperant, Opinione, PRZEMYSL subduci mandaverat] comperissent diffugisse POLONOS, qui apparuerant, rati, solutioribus Ordinibus in Stativa revertuntur. PRZEMYSL verò Occcasionem bene gerendæ Pugnæ, quam quæsiverat, se videns magis Simultate & Arte, quam veris Viribus consecutum: POLONORUM Milites, qui se illi junxerant, animat hortaturque ad Pugnam, certam illis spondens, si & ipsi quoque devoverint ad vincendum Animos, Victoriam. Atque ita illis, acerrimum ad Triumphum, conceptum infundens, ut ea aggredi auderent, quod non ausuros eos Hostes verisimiliter videantur, a Tergo & Lateribus somno stratos, & Corpora curantes, prima Vigilia Hostes aggressus fortissimè & audacissimè excipientibus, obtruncat: & plurimis occisis, cæteris verò

ANNO 755.
GERMANORUM Francorum Rex PIPINUS II.
SILESIORUM Gubernatores PALATINI.

rò omnibus Metu nimio perterritis fugientibus, hostiles Copias cum paucis prosternit & devicit.

ANNO 760.
GERMANORUM Francorum Rex PIPINUS II.
SILESIORUM Dux LESCUS I.

XVIII. Felicior ingenio, quam Manu PRÆMISLUS, cujus Nationis, SLAVUS an GERMANUS, isque SILESIUS fuerit, investigantes non invenimus. Ille simul & Germanis & Slavis consulens, utrisque suo Merito amabilis, Præmio peculiari, quod illius Sæculi populique rudior quidem, justior tamen Indoles, non alienâ Prosapiæ Gloriâ, sed propriâ Virtutis Eminentiâ celsis destinabat, tam SILESIORUM, quam POLONORUM Dux, circiter Annum 760 creabatur: utrosque non minore gubernandi, quam conservandi Solertiâ præditum se Facto memorabili testatus.

XIX. Eidem PRÆMISLO deinde novum imponebatur Nomen: (I) LECHI, ut quidam referunt, in Lechi, Slavorum Polonorum primi Ducis Memoriam. (II.) LESCI, ut plerique statuunt, ob salutarem Dolum, quia Lescus Vafrum Notione Polonica denotat. (III.) LISTIGII, Germanis Astuti, ob eandem adversus Hostes bonam Fraudem: quod sine Dubio â Silesiis tum Polonorum Genti conjunctis reportaverit. Ioannes Dlugossus in Historia Polonica, Lib. I. Cap. XLIX: *Tantus verò ob defensam liberatamque Patriam erga PRZEMISLAUM Amor esse cœpit, ut tam militari, quam vulgari Favore, dignus Imperio acclamaretur, mox in POLONORUM Monarcham & Principem, universorum Suffragiis & Consensu, crearetur. Ab eo autem Tempore, prisco Nomine abrogato, LESZKO appellatus est, quod significat VAFER & Dolosus: eò, quod Astu & Vafricie â Calliditate magis, quam Armis & Robore, hostilem & aliquoties Victorem Exercitum superavit: Sive, quod verum magis reor, ne quid illi ad Conditionem Antiquitatemque Principatus deesset, Nomen vetus & commune Principum Poloniæ ei impositum est: quod â LECHONE primo cæteri Principes ex eo descendentes Appella-*

ANNO 760.
GERMANORUM Francorum Dux PIPINUS II.
SILESIORUM Dux LESCUS I.

latione diminutiva, quæ ſingulis ferè Gentibus in Uſu eſt, vocabantur LESZKONES, non LECHONES. Ioannes, neſcio quis, Vincentio Kadlubkone [qui Anno 1226 deceſſit] recentior: at Ioanne Dlugoſſo [quem Annus 1480 exſtinxit] antiquior Scriptor: in Poloniæ Chronico MSto, quod Anno 1359 abſolvit: & Ludovicus Primus Dux Sileſiorum Bregenſis, Anno 1360, ſibi comparavit: de Præmislo: [cujus Succeſſores duos, Leſcum II. & III. ubique, non LESCOS, ſed LISTIGIOS appellat:] *Tandem ille tam ſaluberrimæ Magiſter Artis, Patriæ, quam ſalvaverat, Princeps conſtituitur, dictusque eſt LISTIG, id eſt, ASTUTUS, eò, quod Aſtutia plures Hoſtium interfecerit, quam Viribus.*

XX. Quo LESCUS Anno ſine Liberis deceſſerit, non liquet, Martinus Cromerus de Polonorum Rebus, Lib. I. Cap. VI: de Leſco I: *Quamdiu verò regnaverit, ubi, quaque Morte abſumtus ſit, non conſtat. Liberos quidem poſt ſe nullos reliquiſſe fertur.* Eum circiter Annum 803 è vivis abiiſſe, quidam ſcribunt.

CAPUT IV.
SILESIORUM RES.

ANNO 805.
GERMANORUM Romanus Imperator CAROLUS Magnus.
SILESIORUM Dux LESCUS II.

I.

LESCO I. à Populis ad Poloniam ſpectantibus eligebatur circiter Annum 804 Succeſſor LESCUS II. Sub quo ignobili propter Originem, at propter Fortitudinem laudabili Duce, tum POLONIS, tum maximè SILESIIS accidit magna Rerum Commutatio.

SILESII Romano GERMANORUM Imperio Tributarii.

II. Principiò Sæculi noni, quod inſtauratus Imperii Romani per Occi-

ANNO 805.

GERMANORUM Romanus Imperator CAROLUS Magnus.

SILESIORUM Dux LESCUS II.

Occidentem Honor maximè nobilitavit, crescentibus GERMANORUM, præsertim Francorum Orientalium Viribus, ad SLAVORUM, passim Germanicas Terras retinentium, Robur vel opprimendum, vel imminuendum satis potentibus: SILESII, cum aliis Germanis Slavicam Societatem fastidientes, Occasionem consequebantur revertendi â POLONORUM Slavico ad GERMANORUM Francicum Imperium: cui tum CAROLUS Magnus, Pipini Filius, Caroli Martelli Nepos, Anno 768, Francorum Orientalium Rex: Anno 800, Romanorum Imperator creatus præerat. Hic GERMANORUM magis magisque Gloriam Virtute conspicuam renovaturus, SLAVOS in Germanicis Provinciis, quas Iure nullo invaserant & insederant, effrenata Licentia sævos, non amplius ferendos censebat. Quamobrem iis hactenus vel attritis, vel profligatis, se Populis & suis, & exteris, Fortitudinem Germanicam Slavica simul & prudentiorem, & efficaciorem monstravisse, non satis habebat, nisi tandem, subverso plurimarum Gentium Statu, GERMANIS ubique SLAVOS subjiceret.

III. Respondebat Proposito Successus. Expeditionibus enim sæpius iteratis omnes, cum ab Occidente ad Orientem, inter RHENUM & VISTULAM: tum a Meridie ad Septentrionem, inter DANUBIUM & OCEANUM Populos, aut rebelles, aut indomitos, Romano GERMANORUM Imperio faciebat Tributarios. Testis est in Vita Caroli Magni, cujus & Gener, & Cancellarius fuit, Eginhardus Cap. XII: *Post quam* [Saxoniam] *utramque Pannoniam, & appositam in altera Danubii Ripa Daciam, Histriam quoque & Liburniam atque Dalmatiam, exceptis maritimis Civitatibus, quas ob Amicitiam & junctum cum eo Fœdus, Constantinopolitanum Imperatorem habere permisit: deinde OMNES barbaras ac feras NATIONES, quæ in RHENUM ac VISTULAM Fluvios, OCEANUMque ac DANUBIUM positæ, Lingua quidem pene similes, Moribus verò atque Habitu valdè dissimiles, GERMANIAM incolunt, ita PERDOMUIT, ut TRIBUTARIAS efficeret. Inter quas ferè præcipui sunt Weletabi, Sorabi, Abodriti, Boemani. Cum his namque Bello conflixit: cœteras, quarum multô major est Numerus, in DEDITIONEM*

ANNO 805.

GERMANORUM Romanus Imperator CAROLUS Magnus.
SILESIORUM Dux LESCUS II.

NEM suscepit. Quorum velut Interpretem agit Huldericus Mutius, de Germanorum Rebus Lib. VIII: *Adjecit etiam Saxoniam, citra & trans Albim, magnam GERMANIÆ Partem. Adjecit & Pannoniam & Ungariam, & Regiones sitas in altera Danubii Ripa, Daciam scilicet, Istriam & Liburniam Dalmatiamque. Adjecit etiam barbaras illas Gentes, quæ intra RHENUM ac VISTULAM Fluvios, OCEANUM Mare & DANUBIUM degunt: quæ GERMANIS annumerantur, quanquam Moribus & Habitu dissimiles sint, Linguâ autem non multum variant.*

IV. Hæc docent primum, Imperatore CAROLO Magno, Populos cunctos, intra Germaniæ Circulum, quem RHENUS, DANUBIUS, VISTULA & OCEANUS componunt, habitantes, More quidem dissimiles, at Sermone consimiles, nondum Christianis Sacris, nondum Literis humanioribus excultos, adhuc barbaros & feros, GERMANIAM incolentes, GERMANIS annumeratos: inter quos utique fuerunt, ut alios transeamus, mixti GERMANIS, partim BOIOHEMIS Zechitæ, partim SILESIIS Lechitæ SLAVI, quos hodie POLONOS dicimus.

V. Eadem porro indicant, omnino etiam SILESIOS ab Imperatore CAROLO Magno sic perdomitos, ut sub Potestatem suam redactos efficeret TRIBUTARIOS. Nam SILESIA, Germaniæ Provincia, pro Limite suo ad Orientem, ab Alexandri Magni Temporibus ad Christi Sæculum sextum, quo SILESIIS, olim QUADORUM LYGIORUMque Nomen sustinentibus, SLAVI se miscuerunt, Amnem VISTULAM tenuit: cujus possederunt Latus dexterum quidem SARMATÆ, Sinistrum autem QUADI: ut evidenter ostendimus in Antiquitatibus de Silesiorum Majoribus, Cap.X. §.XVIII. Cap.XIV. §. XXIII & sequentibus. Non enim SILESII aut profugi Patriam suam reliquerant, cum ea reciperet SLAVOS: aut, cum Francorum Regem Imperatoremque Romanum CAROLUS Magnus ageret, exstirpati â Slavis erant: quorum prius ibidem Cap. XXI. demonstravimus: posterius etiam ex antecedentibus patet.

VI. At per Imperatorem CAROLUM Magnum etiam SILESIOS, ad GERMANORUM Societatem revocatos, solvendisque Tributis sub-

jectos concedentibus, quô dubii reddantur, se monstrat Obstaculum. Nam hujus Cæsaris Ætate POLONI & SILESII, ad VISTULAM usque, licet non ultra Vistulam, conjuncti, repræsentabant unum Populum: quanquam ex diversis Gentibus, GERMANIS SLAVISque compositum: cujus Universitatem POLONI, Partem SILESII Nomine suo denotabant. Quamobrem, quo Pacto SILESII fuerunt, si POLONI haudquaquam fuerunt, nec illis, nec ullis Temporibus Imperio Germanorum aut subditi, aut tributarii? GERMANIS autem POLONOS nunquam subditos, nunquam tributarios fuisse, tum POLONI, tum Polonis addicti contendunt. Inter quos, in Polonicæ Libertatis & Existimationis Gratiam, POLONOS nulli Populo extero tributarios unquam fuisse, statuentium Sententiam præcellens ICtus, Iohannes Schultzius, summo Studio defendere conatur in peculiari Tractatu, quem de Polonia nunquam tributaria scripsit.

VII. De hac Germanorum & Polonorum Lite, pro GERMANIS contra POLONOS Sententiam generatim pronunciant duo celebres Scriptores Hermannus Conringius de Imperii Germanici Finibus, Lib. I. Cap. XVIII: *Instituti nostri est, duntaxat videre, quid in* [Polonorum] *Gentem illam Iuris Imperium* [Germanicum] *aut habuerit olim, aut habeat hodieque. Qua in Re multum profecto intererit nostrâ, an Polonica Monumenta sequaris: usque adeo â se invicem dissident. Nostris tamen, iis præsertim, quæ Rei gestæ Ævo sunt scripta, ab Hominibus piis & Fidei alias haud suspectæ, nisi vehementer fallor, præ Polonicis fidendum potius. Utpote cum Polonica omnia recentia admodum sint, ceu Poloni ipsi fatentur, & excusso jam Germaniæ Obsequio scripta, cum puderet, vel Memoriam pristini Status superesse: nostra ex adverso, prætèrquam, quod Antiquitate veneranda sunt, aliorum quoque Testimoniis corroborentur.* Bohuslaus Balbinus in Rerum Bohemicarum Epitome, Lib. III. Cap. VIII: *Perpetua est, ut hoc semel dicam, inter Scriptores POLONOS Parte ex una, atque inter nostros GERMANOSque Scriptores Parte ex altera* [*nam hi sibi congruunt*] *de Tributo illo Polonis imperato Digladiatio. Cromerus quidvis prius videtur concessurus, quam ut Tributum â Polona Gente liberrima, nulli obnoxia, suis Iuribus & Auspiciis vivente & militante, aliquan-*

ANNO 805.

GERMANORUM Romanus Imperator CAROLUS Magnus.
SILESIORUM Dux LESCUS II.

quando exactum fateatur. Unde Tributum illud, plurimis Historiæ suæ Locis adversus Sylvium, Hagecum & Dubravium oppugnat: quasi illi confinxissent, cum in tot Scriptoribus antiquis idem legere potuerit. Sed alia nunc sunt Tempora, alia fuerunt: aliud est, Vota facere & optata ferre, aliud Historiam condere. Nam si id demum Historicus credere & scribere velit, quod Genti suæ gloriosum fuerit, quodque ipse tacitis Votis factum optarit, Historici Personam, quam malè sustinet, exuat oportet.

VIII. Nos, quibus Acta POLONORUM, quatenus ad SILESIORUM Res non pertinent, Silentiô transire placet, Controversiam quidem illam generalem, num Exteris POLONI unquam Tributarii fuerint, expediendam non suscipiemus: quia verò nihil prætermittendum esse judicamus, quô incorruptam SILESIORUM Historiam ingenua Veritatis Cura condecorare jubet: non intra hunc Codicem de SILESIIS specialem Investigationem subterfugere possumus, an eos, adhuc POLONIS annexos, GERMANI ad Tributum solvendum habuerint obligatos. Ideo primum hanc singularem aggredimur Quæstionem: an SILESIOS Germanos, Slavis POLONIS conjunctos, ad sinistram VISTULÆ Ripam, intra veteris Germaniæ Partem habitantes, olim communi tam SLAVORUM, quam POLONORUM Vocabulo sæpius denotatos, CAROLUS Magnus Romano GERMANORUM Imperio Tributarios adstrinxerit. In quâ Re, cum affirmantium Partes nobis præsens imponat Necessitas, primariis duabus negantium Rationibus Vires circumcidere confidentius, imo penitus adimere conabimur.

IX. Prior in contrarium Ratio est: nondum patere satis, utrum ad SILESIOS ipsosque POLONOS, intra veteris GERMANIÆ Partem, ad VISTULAM hærentes, sub Imperatore CAROLO Magno GERMANIS vel subditos, vel tributarios declarandos idoneum validumque sit Eginhardi allatum § II[i]. Testimonium: quod diversi Censores diversis excipiunt Iudiciis.

X. Quidam severiores Eginhardo Fidem abrogant: quia, vel Oratoris ad Indolem, speciosiora Verba liberalius adhibuerit: vel Laudatoris in Modum, Principi suo plus attribuerit. Inter hos eminet Iohannes Schultzius in erudito ingeniosoque Scripto de Polonia nunquam

ANNO 805.

GERMANORUM Romanus Imperator CAROLUS Magnus.
SILESIORUM Dux LESCUS II.

tributaria, Sectione IV. §. IX: *Sit ergo jam præcipuum Quæstionis Momentum, â cujus Præjudicio Libertatis Polonæ Iactura aut Robur dependeat: An sub Nomine Slavorum POLONI â Carolo Magno devicti aut Tributarii facti præsumendi sint? Equidem non inficior, POLONOS olim magnam Slavorum Partem constituisse: ast omnem Gentem Slavicam, POLONORUM Nomine & Limitibus circumscribere velle, esset, Vim sanæ concludendi Rationi inferre: nec inferunt Præjudicium: omnem nimirum SLAVORUM Gentem â CAROLO Magno subactam. Docent enim Rhetores, Tropum sapere istam Phrasin, quæ Partem pro Toto exprimit.* Christophorus Hartknochius de Polonica Republica, Lib. I. Cap. II. §. IX: *Quin etiam dici potest, Eginhardum in Laudes Carolinas effusum, hic nimium sibi indulsisse, ut hoc in aliis quoque Scriptoribus non infrequens esse consuevit.* Quibus Calculum suum addit laudatus Schultzius Loco dicto, §. X: *Non sine Ratione Eginhardo ipsi Fidem detrahit Hartknoch, dum in Laudes eum Carolinas effusum, nimium sibi indulsisse judicat. Rara enim apud Scriptores Principibus coævos Posteritatis Cura haberi solet.* Ibidem post quædam: *Taceo illud Affinitatis cum Carolo contractæ Vinculum, illum a Carolo Beneficiorum ipsi collatorum Cumulum.*

XI. At, si nobis non minor est pro GERMANIS adversus POLONOS, quam dissentientibus est pro POLONIS adversus GERMANOS agendi Potestas: nullum videmus Probabilitatis alicujus Indicium, quod Eginhardo, quanquam in aliis, non tamen in eo, quod de SLAVIS asserit, Fidem habendam ostendat. Quo enim Iure potest Criminis, cujus accusatur, non convincitur, damnari? Contra Eginhardo nequaquam deest, quô Suspicionem Adversariorum iniquam demonstremus. Nam ille Caroli Magni Res notabiles, quarum secretiore gaudebat Conscientiâ, Posteris traditurus erat in Opere, non Panegyrico, sed Historico: quod intuentibus patet. Ad hoc intentus, quâ Æquitate sustinet imputatam vel Amplificatoris Rhetorici Maculam, vel Adulatoris Politici Culpam? Certè sui Cæsaris Socerique cum SLAVIS Acta quodam ficto Additamento in majus extendere, nullo quasi Materiæ non sufficientis ad Gloriam Stimulô urgebatur. Accedit huc, quod minus credibile sit, Carolo Magno Eginhardum tribuisse Manu liberaliore quicquam supra

ANNO 805.
GERMANORUM Romanus Imperator CAROLUS Magnus.
SILÆSIORUM Dux LESCUS. II.

ſupra Verum, nullâ Temporis ſui Reverentiâ, poſthabitô Famæ ſuæ Diſpendiô, certam geſtorum Notitiam nondum obliteratâ Memoriâ tenentibus, & Aulicis, & Militibus, & aliis. Quamobrem neque Commenti, neque Blandimenti Suſpicio, donec firmius acquirat Fulcrum, apud circumſpectiores, ab omni Partium Studio recedentes, facile ſtabilem inveniet Locum.

XII. Alii leniores, in Eginhardi Verbis Senſum, non Fidem, in dubium vocant. Hi, nec de SILESIIS, nec de POLONIS, tum Sileſiæ Colonis, ad VISTULAM, intra GERMANIAM, hærentibus Eginhardum loqui credunt: â quô expreſſa nec POLONORUM, nec SILESIORUM fit Mentio. Ad eam Interpretationem propenſus Hermannus Conringius de Imperii Germanici Finibus, Lib. I. Cap. II: adductis Eginhardi Verbis hæc ſubjicit: *Ex quo Eginharti Teſtimonio diſcere eſt: Slavicas aut Venedicas illas Gentes [POLONIS tamen forte, adeoque & SILESIIS, Polonorum tum Parte, exceptis: nec enim de his perinde conſtat] quæ omnia a Sala uſque Amne [ut qui, eodem Teſte Eginharto, Thyringos & Sorabos Sclavos tunc diviſit] ad Albim, & inde trans Albim, circa Maris Balthici Litora, usque ad VISTULAM, Bojohemum item ac Moraviam ad Danubium uſque, tum Temporis jam dudum [ex quo inde Germanicæ Gentes, Migratione in Provincias Romani Imperii facta, diſceſſere] impleverant, quadantenus in Ditionem Francorum perveniſſe.*

XIII. Nos, cur ſit dubitandum, an etiam SILESIOS ad VISTULAM vetuſtiſſimis Domiciliis gaudentes, CAROLUS Magnus Imperator ſub Poteſtatem ſuam redegerit, Cauſam reperire non poſſumus. Nam primum, SILESIIS QUADIS ſedem, quam multis Sæculis conſtanter fixam tenuerant, Imperatore CAROLO Magno, ad VISTULAM, intra GERMANIAM, non amplius fuiſſe, quis facile probaverit? Certè, cui perſpectum habetur, Temporibus & antecedentibus, & quibus Imperator CAROLUS Magnus vixit, GERMANIAM, cujus ad Orientem ultima Regio SILESIA fuit, a Sarmatia, cujus Partem Slavi POLONI occupaverant, Amne VISTULA diſtinctam fuiſſe: quis ex Egin-

ANNO 805.

GERMANORUM Romanus Imperator CAROLUS Magnus.
SILESIORUM Dux LESCUS II.

ginhardi Verbis non videt, Germanos SILESIOS, inter quos ad lævam VISTULÆ Ripam Sedes QUADIS fuit, CAROLO Magno Cæsari, quantum Conjecturis assequi possumus, prisco GERMANORUM Amore, non tam subactos, quam deditos, auxisse spatiosissimum Imperium?

XIV. Deinde SILESIOS, quia neque suo, neque POLONORUM Nomine signatos apud Eginhardum reperimus, ideo non, ut cæteros, partim SLAVIS, partim GERMANIS annumeratos Populos, ab Imperatore CAROLO Magno superatos, GERMANISque Tributarios additos fuisse, quis rectè colligat? Tum enim SILESII, quantum ex Monumentis veteribus liquet, quamvis GERMANI, propter admixtos Slavos, aut generale SLAVORUM, aut LECHITARUM speciale Nomen sustinebant. Præterea, num Imperatore CAROLO Magno SILESIOS cum POLONIS Societatem colentes, superante, jam Nomen aut SILESIORUM, aut POLONORUM, vel inventum & receptum ab Indigenis, vel cognitum & usurpatum ab Exteris fuerit, dubites. De quô videantur, quæ diximus in Antiquitatibus de Silesiorum Nominibus, Cap. XI.

XV. Quæ cum ita sint: ex iis etiam, qui POLONIAM, quatenus ultra VISTULAM, veteris Germaniæ Sarmatiæque Limitem, excurrit, neque CAROLO Magno, nec ulli GERMANORUM Imperatori, vel subditam, vel tributariam fuisse contendunt: & solertiores & sinceriores ipsa melioris Sententiæ Lux invitare potest, ut SILESIOS, saltem, quamvis non simul POLONOS, nisi quos ex Polonis tum Silesia tenebat Incolas, Cæsari CAROLO Magno Tributarios fuisse concedant. His, quatenus SILESIAM, tanquam GERMANIÆ Partem, tum ad VISTULÆ sinistrum Latus per Cracovienses Agros extensam, à POLONIA, tanquam SARMATIÆ Provincia, tum ad VISTULÆ Ripam dexteram, solis SLAVIS Lechitis subjectâ, separant, proclives Calculum adjicimus: Imperatori CAROLO Magno Subditos, sanè tributarios asserturi Germanos SILESIOS, non POLONOS Slavos: nisi quos, tanquam Incolas peregrinos Indigenæ SILESII tum sibi connexos in Patria sua tolerabant.

XVI.

ANNO 805.

GERMANORUM Romanus Imperator CAROLUS Magnus.
SILESIORUM Dux LESCUS II.

XVI. Talem in Modum de SILESIIS Cæsari CAROLO Magno tributariis formato Assertionis, quam fovemus, Habitu, faciliores, ut arbitramur, ex ipsis etiam dissentientibus, POLONOS unquam Tributarios pernegantibus, habebimus Asseclas. Inter hos est Christophorus Hartknochius, de Polonica Republica, Lib.I. Cap.II. §.IX: *In hoc*, inquiens, *sine dubio, non nulli Germanorum Scriptores POLONIS Injuriam faciunt, quod POLONIAM jam à CAROLO Magno Imperatore domitam, Imperioque GERMANICO subjectam fuisse tradunt.* Ibidem post quædam: *Hoc tamen concedi posse videtur, SILESIAM ab ipso CAROLO Magno, aut ab ejus Successoribus fuisse jam tentatam, ut infra de Silesia acturi probabimus. Et hoc etiam tantum, & non amplius probari posse videtur ex adducto Eginharti Loco, quô dixerat: CAROLUM Magnum Nationes OMNES inter RHENUM & VISTULAM perdomuisse. Nam eo Tempore SILESIA se usque ad VISTULAM extendebat.* Ibidem Cap.III. §.I: *Non minus autem & hoc certum est: SILESIAM sæpius à Germanicis Imperatoribus jam olim fuisse infestatam, & forsan etiam aliquoties vectigalem factam.* Quibus deinde subjicit: *Poterit etiam hæc Curæi* [CAROLUM Magnum SILESIOS domuisse statuentis] *sententia probari ex Eginhardi Loco, supra allegato: ubi dixerat, CAROLUM Magnum Gentes inter RHENUM & VISTULAM perdomuisse.*

XVII. Præterea, non solus Eginhardus, aut ex eo Mutius, POLONOS, si non Slavos Lechitas, certè conjunctos iis Germanos SILESIOS, per CAROLUM Magnum Romano GERMANORUM Imperio in Tributariis additos innuit: verum alii quoque Scriptores, POLONIAM [seu totam, seu Poloniæ Vocabulo denotatam Germaniæ Partem SILESIAM intelligant] eidem Cæsari subjectam fuisse tradunt. Gotfridus Viterbiensis Presbyter [Anno 1186 superstes: Bibliothecarum Antiquitates Annis XXXX scrutatus] in Chronico, Parte XVII: de Carolo Magno: *Regni ejus tum erat Terminus in Bulgaria sive ab Illyrico usque ad Hispanos: atque à Danis usque ad Pharum Siciliæ: exceptis adjacentibus Regionibus, utpote Boemia, POLONIA, Dalmatia, Histria, Venetia, Britannia, aliisque Provinciis.* Albericus Monachus Trium Fontium in Chronico ad Annum 813: *Regni vero KAROLI Terminus fuit à Bul-*

ANNO 805.

GERMANORUM Romanus Imperator CAROLUS Magnus.

SILESIORUM Dux LESCUS II.

Bulgaribus usque ad Hispanos, & â Danis usque ad Calabros: exceptis adjacentibus quibusdam Regionibus, POLONIA, Bohemia, Dalmatia, Histria, Venetia & Britannia. Eadem Canonicus Nussiensis in Chronicon magnum Belgicum, quod Iohannes Pistorius in Rerum Germanicarum Scriptoribus edidit, transtulit ad Caroli Magni Annum XII.

XVIII. In his enim Testimoniis, absit, ut â Provinciis per CAROLUM Magnum Imperio adjectis POLONIAM excludendam putes, quoniam â Regionibus, quas ille possedit, *excipitur.* Cujus Vocis ambigua Notio in Errorem duxit Christophorum Hartknochium, de Polonica Republica Lib. I. Cap. II. §. IX. *Manifestum id,* ait, *pro nostra Sententia Argumentum est, quod Autor Chronici magni Belgici intra Fines Imperii Carolini non recenset POLONIAM: quando ait: Regni CAROLI [Magni] Terminus fuit a Bulgaris usque ad Hispanos, & â Danis usque ad Calabros, EXCEPTIS adjacentibus quibusdam Regionibus, POLONIA, Bohemia, Dalmatia, Histria.* Nam illorum Temporum Scriptoribus *exceptum* sæpius est, non, *ab indicato exclusum,* sed *Silentio præteritum:* seu idem, quod *præter.* Iulius Africanus in Apostolici Certaminis Historia [quam Abdias Babylonius Hebraicâ Linguâ scripsisse dicitur: Laurentius Barræus in veterum Patrum Historia Parisiis edidit] Lib. VI: *In quo Spatio amplius, quam sexaginta millia Virorum baptizati sunt: EXCEPTIS Parvulis & Mulieribus:* id est, *præter Parvulos & Mulieres.* Ita verò *exceptum* in Testimoniis adductis etiam accipi, Res ipsa loquitur. Numquid enim CAROLUS Magnus DALMATIAM & HISTRIAM non possedit? De quibus, præter alios, Eginhardus in Caroli Magni Vita, Cap. XII: *Post quam* [Saxoniam, Regno suo adjecit] *utramque Pannoniam, & appositam in altera Danubii Ripa Daciam, HISTRIAM quoque & Liburniam, atque DALMATIAM.*

XIX. Cœterum, ex iisdem Testimoniis colligere licebit, â Cæsare CAROLO Magno, non tantum præcipua duo SLAVORUM Genera, LECHITAS Germanis SILESIIS conjunctos, hodie POLONOS, & ZECHITAS Germanis BOIOHEMIS conjunctos, hodie BOHEMOS: verum ipsos etiam GERMANOS, quibus utraque SLAVORUM Gens adhæ-

ANNO 805.
GERMANORUM Romanus Imperator CAROLUS Magnus.
SILESIORUM Dux LESCUS II.

hæsit, & SILESIOS & BOHEMOS fuisse Romano GERMANORUM imperio subjectos: si genuinum in Modum Populos CAROLO Magno subditos recenset Ioannes Aventinus in Bojorum Annalibus, Lib. IV: *Illinc* [CAROLUS subegit] inquiens, *Italiam, Regnum Longobardorum, cum Terrarum Dea Gentium Roma, Histros, Carnos, Liburniam, Venedorum Marchiam, Dalmatiam, Sclavoniam, Noricum inferius, Pannonias, Hunniam, Avariam, Daciam, Saxoniam, Venedorum atque Sclavorum Nationes ferocissimas & valentissimas: Sorabes, Mæsos, BOIEMOS, ZECHOS, Moravos, Lusatios, SILESIOS, BOLIOS, Abroditas, Mechelburgenses, Pomeranos, Borussos. Atque hæ Gentes nunc intima GERMANIÆ magnæ à Sala & Albi, atque Sinu Codano, usque VISTULAM & Danubium incolunt: opulentissima ibi Regna possident: quæ Loca quondam SUEVI tenuere. Imperio FRANCORUM isthæc omnia MAGNUS adjecit.*

XX. Posterior in contrarium Ratio est: inter POLONORUM SILESIORUMque Duces nullum indicari posse, cujus vel in Clientelam Deditione suscepti, vel sub Angustias Bello redacti, vel ad plures Obitu missi Populum CAROLUS Magnus Imperio suo tributarium fecerit. Nam reperitur quidem, cum in veteribus, tum in recentioribus Historiarum Monumentis LECHUS, aliis LECHO, LEO, LESCO, LESCUS aliterque dictus, SLAVORUM seu Dux, seu Rex, Anno 805, ab Imperatore CAROLO Magno per Filium CAROLUM Prælio victus, Imperio Spirituque privatus: cujus Populum Germanico FRANCORUM Imperio tributarium reddiderit: quis autem LECHUS ille SLAVORUM, num Zechitarum, id est, BOHEMORUM, an Lechitarum, id est, POLONORUM seu Dux, seu Rex fuerit, non præter Causam dubitatur.

XXI. Scriptoribus enim plurimis aut Dux, aut Rex BOHEMORUM, non POLONORUM dicitur. Anonymus Autor in Caroli Magni Vita, quam primum Andreas Duschesnius in Rerum Francicarum Scriptoribus, Tomo II, edidit, ad Annum 805: *Eodem Anno misit Exercitum cum Filio KAROLO in Terram SLAVORUM, qui vocantur BEHEIMI: qui omnem illorum Patriam depopulatus, Ducem eorum, No-*

ANNO 805.
GERMANORUM Romanus Imperator CAROLUS Magnus.
SILESIORUM Dux LESCUS II.

mine LECHONEM occidit. Monachus Egolismensis in Caroli Magni Vita, quam primum Petrus Pithœus, post Andreas Duschesnius in Rerum Francicarum Scriptoribus edidit, ad Annum 805: *Eodem Anno misit Filium suum CAROLUM in SCLAVANIAM, ad illos, qui vocantur BEHEIMI: qui omnem Patriam depopulatus, Ducem eorum, Nomine LECHONEOGO occidit.* Annales de Caroli Magni Gestis, quos Marquardus Freherus quidem Adelmo, aliis Ademaro, Monacho Benedictino: Andreas Duchesnius autem Eginhardo, Imperatoris Caroli Magno in suis Rerum Francicarum Scriptoribus attribuit, ad Annum 805: *Eodem Anno misit Exercitum suum cum Filio suo KAROLO in Terram SCLAVORUM, qui BEHEMANNI vocantur: qui omnem illorum Patriam depopulatus, Ducem eorum, Nomine LECHONEM, occidit.* Annales Francorum Fuldenses, quos & Petrus Pithœus, & Marquardus Freherus, & Andreas Duschesnius edidit, ad Annum 805: *CARLUS Iunior in BOEMANOS SCLAVOS cum Exercitu â Patre missus, depopulata Provinciâ, Regem eorum, Nomine LECHONEM, occidit.* Regino Prumiensis Abbas in Chronico, Lib. II. ad Annum 805: *Eodem Tempore misit Exercitum cum Filio suo CAROLO super SCLAVOS, qui vocantur BOEMI: qui omnem Terram eorum depopulantes, Ducem eorum, qui appellabatur LETZO, occiderunt.* Marianus Scotus in Chronico, Lib. III. Ætate VI. ad Annum 804: *CAROLUS Filius CAROLI Imperatoris BOEMOS vastat, LECHONEM Regem eorum occidens.* Sigebertus Gemblacensis Monachus in Chronographia, ad Annum 805: *CAROLUS, Filius Imperatoris CAROLI, BEHEMANOS rebellantes devicit, & LETHONEM eorum Ducem peremit.* Conradus Urspergensis Abbas in Chronico ad Annum 805: *Anno Domini 805, Imperator misit Filium suum cum Exercitu in BOEMIAM, qui depopulatis omnibus Ducem Terræ illius Nomine LECHONEM occidit.* Albertus Stadensis Abbas in Chronico ad Annum 805: *ANNO DOMINI 805, KAROLUS Filius Imperatoris missus a Patre BOEMIAM depopulatus est, & Ducem illius Terræ LECHONEM occidit.* Albericus Monachus in Chronico ad Annum 805: *KAROLUS Filius Imperatoris KAROLI, BEHEMANOS rebellantes devicit, & LETHONEM eorum Ducem peremit.*

Mar-

ANNO 805.

GERMANORUM Romanus Imperator CAROLUS Magnus, SILESIORUM Dux LESCUS II.

Marcus Antonius Coccius Sabellicus in Hiſtoriarum Enneade VIII. Lib. IX: *Interfecit eô Bello CAROLUS* [Caroli Magni Filius] *LEONEM, BOHEMORUM Ducem, omnemque eorum Terram, quatenus colitur, fœdè populatus eſt.* Albertus Krantzius in Saxonia, Lib. II. Cap. XIX: *Anno proximo* [805] *Filius CAROLUS magnas Res in BOHEMOS peregit, & Ducem Terræ LETHONEM occidit.* Ioannes Trithemius in Compendio de Francorum Origine, ad Annum 805: *Anno Domini 805, Imperator miſit Filium ſuum CAROLUM cum Exercitu in BOHEMIAM, qui depopulatis omnibus Ducem Terræ illius, Nomine LECHONEM, occidit: & ejus DUCATUM Regno FRANCORUM fecit SUBIECTUM.*

XXII. At Imperatoris CAROLI Magni Temporibus nullum inter BOHEMORUM Duces invenimus, cui vel LECHI, vel conſimile Nomen fuerit: ut Bohemicarum Rerum Scriptores, Coſmas Pragenſis, Ioannes Dubravius, Wenceslaus Hagecius & Martinus Boregkius indicant. His non tantum Ioannes Baptiſta Ricciolus, Italus, in Reformata Chronologia: ſed etiam Bohuslaus Balbinus, Bohemus, cum in Rerum Bohemicarum Epitome, tum in Miſcellaneis Bohemicis, Decade I. Lib. II. Cap. XX. conſentiunt. Quare mireris, unde Scriptoribus adeo multis, quos recenſuimus, de BOHEMORUM Duce LECHO per Imperatoris CAROLI Magni Filium CAROLUM occiſo natus ſit Error.

XXIII. Huic à tot Hiſtoricis removendo ſervire poteſt, ſi demonſtrabilis eſt, Aſſertio: Ab Imperatoris CAROLI Magni Filio CAROLO trucidatum in Prælio LECHUM fuiſſe BOHEMORUM non POPULO imperantem, ſed BELLO præfectum, id eſt, militarem DUCEM: quem NECLANUS Bohemorum Dux Copiis ſuis, Carolino Germanorum Exercitui oppoſitis, addiderit. Huic Opinioni ſubſcribit Bohuslaus Balbinus in Rerum Bohemicarum Epitome, Lib. I. Cap. X: de Caroli Magni contra Bohemos Bello: *NEKLAN Bohemiæ eo Tempore imperabat, & Srbiam* [Sorabiam] *ſeu Luſatiam contra CAROLUM tuebatur: per Legatos Bellum adminiſtravit: præcipui nominantur, LESCUS ſeu LECHUS Princeps & Mildrubus: uterque in hoc Bello periit.* Et in Miſcellaneis Bohemicis Decade I. Lib. II. Cap. XX: *WELESLAVINUS, accuratiſſimus Re-*

ANNO 805.

GERMANORUM Romanus Imperator CAROLUS Magnus.

SILESIORUM Dux LESCUS II.

rum Bohemicarum Scriptor, narrat: NEKLANUM, Bohemiæ Principem, Bellum cum CAROLO Magno ejusque Filio gessisse: sed, cum imbecillior & ignavior esset, Duces suos, Principem LECHUM vel LESCHUM, & quendam Mildruchum sibi substituisse: ambos verò Duces in diversis Præliis periisse. Cum Weleslavino facit vetus Scriptor, Hermannus CONTRACTUS, qui, dum hoc CAROLI Iunioris Bellum annotat, nullum CZECHUM aut CZECHONEM, sed Regem [Regulum sine Dubio aliquem] BOHEMIÆ, Anno 805 occisum, LECHONEM vocat: cui Anno sequenti Dux Bohemorum dictus MILODUCH successerit, isque etiam in Prælio sit occisus.

XXIV. At hæc Conjectura prorsus infirmum, imò nullum habet Fundamentum. Nam primum, quô NECLANUS, an Imperatoris CAROLI Magni Tempore Dux BOHEMORUM fuerit, ob Diversitatem Annorum, quibus Neclanus vixisse dicitur, incertum est. Wenceslao Hagecio [ut alios prætereamus] in Chronicis Bohemicis, post Imperatorem CAROLUM Magnum, Anno 814 mortuum, Neclanus ab Anno 852 ad 873 Imperio præfuisse traditur. Deinde nihil probant, quos Balbinus adducit, Testes. Daniel enim WELESLAVINUS quam sit accuratus in Neclani Rebus Scriptor, ipse Balbinus in Bohemicarum Rerum Epitome docet, Lib. I. Cap. X: *WELESLAVINUS agens de Neklani Imperio, sibi ipse contradicit. Nam, cum in Calendario scripsisset, Neklanum regnasse Anno 869: postea in Genealogia scripsit, Hostivitum, Neklani Filium, regnare cœpisse, Anno Christi 823.* Hermannus autem CONTRACTUS in Chronico suo ab Anno 768 ad 813, de CAROLI Magni Rebus ne uno quidem Verbo, aut NECLANI, aut LECHI, aut MILODUCHI, aut ullius cum Bohemis commissi Prælii meminit. Ita sæpe non tutum est, allegatis, sed non inspectis credere Balbini Testimoniis.

XXV. Nobis longè probabilius videtur, â Cæsaris CAROLI Magni Filio, CAROLO peremtum in Prælio LECHUM, non BOHEMORUM, sed POLONORUM fuisse Ducem: ideo, quia POLONIS conjunctos Auxiliatores BOHEMOS in Bello adversus GERMANOS, tanquam Imperator, direxerit, habitum BOHEMORUM Ducem.

XXVI.

ANNO 805.

GERMANORUM Romanus Imperator CAROLUS Magnus.

SILESIORUM Dux LESCUS II.

XXVI. Nam Cæsarem CAROLUM Magnum SLAVI & POLONI & BOHEMI duabus irritaverant Offensis, ad Bellum contra utrosque suscipiendum. POLONI, cum ille gravi multorum Annorum Bello premeret Hungaros, his Opem adversus GERMANOS ferebant. Ioachimus Curæus in Silesiorum Annalibus, ad Annum 786: de Caroli Magni contra Polonos Bello: *Excitatum est hac Occasione, quod POLONI, aut Aviditate Prædæ, aut Metu Potentiæ Hungaricæ, conjunxerint se cum Hungaris adversus Germanos.* Hungaris autem jam in Quietem compositis SLAVI, & POLONI, & BOHEMI Saxonibus aliisque CAROLO Magno subditis Gentibus Defectionem suadebant. Blondus Flavius in Historiarum Decade II. Lib. I: de Carolo Magno: *Primumque vocatis ad se Filiis, Munera illis obeunda mandavit. CAROLUM namque ex Concubina susceptum & natu majorem in SCLAVOS, nunc BOHEMOS POLONOSque ducere jussit, qui Saxones vicinos & Romano parentes Imperio Motibus agitabant.* Antonius Bonfinius in Hungaricarum Rerum Decade I. Lib. IX: *CAROLUS compositis Italiæ Rebus, ad Germanicas Hungaricasque Animum convertit: ne parvi quidem Momenti utraque Provincia videbatur. Nam Bellum Pannonicum vix Annis octo confectum.* Ibidem post quædam: *Mox Slavonicum Boemicumque Bellum, præter Opinionem, exortum est. Quippe BOEMI & POLONI, Slavâ Gente editi, vicinos Saxones & Romano Imperio parentes, ad Defectionem solicitare ferebantur.*

XXVII CAROLUS igitur Magnus in Ultionem propensissimus, simul & in BOHEMOS, & in POLONOS Arma direxit: quos ingentibus Copiis aut delendos, aut enervandos statuit. Adversus eos, Anno 805, triplicem mittebat Exercitum: primum per Orientalem Franciam, secundum per Saxoniam, tertium per Bavariam. GERMANI cum intra BOHEMIAM obvios SLAVOS invaderent, ad Pugnam non præparatos in Latebras compulerant. Quorum Provinciâ per quadraginta dies vastatâ, in POLONORUM, imò SILESIORUM [quemadmodum §. XXIX indicabimus] Terram progressi, tam POLONORUM, quam SILESIORUM Ducem LESCUM, illum BOHEMORUM contra GERMANOS Auxiliatorem, interfecerunt. Annales Francorum Me-

ANNO 805.
GERMANORUM Romanus Imperator CAROLUS Magnus.
SILESIORUM Dux LESCUS II.

tenſes, quos Franciſcus Ducheſnius in Hiſtoriæ Francorum Scriptoribus, Tomo III, Pariſiis edidit, ad Annum 805: *Eodem Anno cum eſſet Imperator* [CAROLUS Magnus] *in Palatio, quod ſitum eſt Aquis, miſit Exercitum ſuum cum Filio ſuo CAROLO in Terram SCLAVORUM, qui vocantur BEHEMI, & per tres Vias in eandem Regionem penetrare præcepit. Partem autem Exercitus cum KAROLO Rege Filio ſuo per Orientalem Partem Franciæ ſeu Germaniæ ire præcepit, ut Hircano Saltu transjecto, jam dictos SCLAVOS invaderet. Aliam verò Partem per Saxoniam dirigens, ut ex altera Parte cum Saxonibus & innumerabilibus SCLAVIS tranſito ab Aquilone jam dicto Saltu in SCLAVOS prorumperet. Tertia quoque ex Parte Expeditionem totius Bajoariæ in eandem Regionem intrare juſſit. Venientes autem undique in Planiciem BEHEMI univerſi Principes diverſarum Gentium in conſpectu Regis KAROLI pervenerunt. Caſtra metati ſunt autem haud procul à ſe illi innumerabiles Exercitus diſtantes. KAROLI autem Regis & Principum, qui cum eo erant, Imperio uſus totus ille Exercitus, ipſam Regionem invaſit. Sed SCLAVI invia & Saltus inpenetrantes, ſe minimè ad Pugnam præparaverunt. Vaſtatâ autem & incenſâ per XL Dies eadem Regione, Ducem eorum, Nomine LECHONEM occidit.*

XXVIII. Nam eodem Anno 805, quo CAROLUS Magnus per Filium CAROLUM, ſeu prius BOHEMOS, poſtea POLONOS, ſeu utrosque, cum in Bohemia, tum in Polonia congregatos oppugnabat, POLONIS, quod ex horum Chronologia colligi poteſt, Dux præerat LESCUS II. Quamobrem, cum BOHEMI neminem hujus aut conſimilis Nominis Ducem tum habuerint, extra Controverſiam videtur ponendum, ab Imperatoris CAROLI Magni Filio CAROLO, non aliorum SLAVORUM, niſi Lechitarum, id eſt, POLONORUM Ducem in Prælio, quod GERMANI cum POLONIS, Socios BOHEMOS habentibus, commiſerunt, exſtinctum. Id agnoſcunt Rerum Polonicarum Scriptores: Martinus Cognomento aliis Gallus, aliis Gallicus, apud Ioannem Dlugoſſum Lib. I. Cap. LII: de Leſco II: *Non nulli aſſerunt, hunc LESZKONEM in Prælio cum Cæſare CAROLO Magno inito victum & occiſum eſſe. Ita enim reperi, Martinum Gallicum de eo ſcripſiſſe. Anno 805, Imperator* CA-

ANNO 805.

GERMANORUM Romanus Imperator CAROLUS Magnus.
SILESIORUM Dux LESCUS II.

CAROLUS misit CAROLUM Filium suum in POLONIAM, qui depopulatis omnibus, Ducem Terræ illius LESZKONEM occidit. Martinus Cromerus Lib. II. Cap. VII. de Lesco II: *Ad hunc LESCUM pertinere existimandum est id, quod Dlugossus Martinum Gallum Memoriæ prodidisse refert, LECHUM seu LECHONEM, ut scribit ille, Principem, in Prælio cum CAROLO, CAROLI Magni Imperatoris Romani Filio notho, quem Pater contra POLONOS & BOEMOS, Saxoniam Bello vexantes, cum Exercitu miserat, occubuisse: idque actum esse Anno quarto vel quinto, post octingentesimum, â Christo Servatore nostro nato, translato jam ad Francos & Germanos Occidentis Imperio.*

XXIX. Illud Prælium, quô GERMANI, Duce CAROLO, Imperatoris CAROLI Magni Filio, SLAVOS, maximè POLONOS, vicerunt, eorumque Ducem, LESCUM Secundum, Anno 805 peremerunt, committebatur intra POLONIÆ non SLAVICAM, sed GERMANICAM Terram: id est, intra SILESIAM, ad VIADRUM Amnem. Id Alexander Guagninus in Chronicorum Polonicorum Compendio refert: nisi quod Lesco III, quam Lescus II obiit, adscribit Mortem: *A CAROLO*, inquiens, *in SILESIA cruento Prælio, ad ODERAM Fluvium prostratus est.*

XXX. Hæc inter se comparata, secundum omnes Circumstantias, tantum abest, ut labefactent, ut potius confirment nostram Sententiam: SILESIOS, ab Anno 805, quo GERMANI fuerunt Slavorum Bohemorum atque POLONORUM Victores, maximè post amissum Ducem LESCUM II, fuisse Romano GERMANORUM Imperio, si non majoris aut Subjectionis, aut Obligationis aliquo Vinculo, certè, quod TRIBUTARII ferunt, obstrictos.

XXXI. LESCUS II. Anno 805 peremtus, â SILESIIS & POLONIS electum sibi Ducem accipiebat Successorem Filium, LESCUM III. Is ad Imperatorem CAROLUM Magnum in Urbem Aquisgranensem missis Legatis & Muneribus Pacem iniit cum GERMANIS: eô Anno, quô Carolus, Caroli Magni Filius, obiit: hoc est, 811. Marcus Antonius Coccius Sabellicus in Historiarum Enneade VIII. Lib. IX. de Carolo Magno: *Reverso dein Aquisgranum Sclavorum POLONORUM & BOE-*

ANNO 805.

GERMANORUM Romanus Imperator CAROLUS Magnus.

SILESIORUM Dux LESCUS II.

BOEMORUM Legati, cum amplissimis MUNERIBUS præsto adfuerunt. Horum postulata fuere, ut Pax sibi cum GALLIS [id est, FRANCIS Germanis] *incolumis maneret. Id cum perhumanè CAROLUS dedisset, ne non semper esset aliquid, quapropter Res lætæ tristibus miscerentur, ecce, non minus tristi Nuntio affertur, CAROLUM alterum, Filium, præstanti Indole Iuvenem, qui cum Exercitu Germaniæ Limen obtinebat, immatura Morte consumtum.*

XXXII. Ea MUNERA, secundum adductam EGINHARDI, quæ propensior Germanis est, Interpretationem, TRIBUTA nominat Ioachimus Curæus in Silesiorum Annalibus: de Carolo Magno: *POLONOS etiam*, inquiens, *CAROLUS terruit, & ad Petitionem Pacis adegit, qui Aquisgrani per Legatos reconciliati sunt CAROLO, ea Conditione, ut perspicuè testantur Scriptores illius Sæculi, Eginhartus & alii, ut Imperatori solverent TRIBUTUM.* Ibidem in Mutationum Annotationibus: *Usque ad CAROLUM MAGNUM mediocres fuerunt Successus nostrorum, quia Franci diu occupati fuerunt in Bellis Italicis & Saracenicis: Sed eo Temporis Articulo, cum media Periodus esset expleta, Potentia Slavonica non nihil est languefacta. Nam a CAROLO Poloni cæsi sunt, & ad Pensionem TRIBUTI adacti.* Id, suæ Causæ contrarium, strenuus Polonicæ Libertatis Defensor, Iohannes Schultzius, improbat in Polonia nunquam tributaria, Sectione IV. §. X: *Curæus certè Eginhardi aliorumque illius Sæculi Scriptorum Autoritati Opinionem suam, POLONOS nimirum a CAROLO Tributarios factos referens, affinxisse, merito dicendus: cum de POLONIS altum in ipso aliisque Silentium sit.*

XXXIII. At enim, Curæus habet, quô Sententiam suam, nihil antiquis Scriptoribus, nihil POLONIS affingentem, ostendat. Certè CAROLO Magno Cæsari, non SILESIOS tantum, verum POLONOS etiam, hos quidem non omnes, tamen intra GERMANIAM veterem, ad VISTULÆ Ripam sinistram, in Agris Cracoviensibus, sedentes, an non Eginhardus, quantumvis omisso, tam SILESIORUM, quam POLONORUM Nomine, subjectos & vectigales indicat: cum OMNES ad VISTULAM usque NATIONES ita PERDOMITAS, ut TRIBUTARIAS efficeret, commemorat? Idque satis luculenter patefaciunt, tam Got-

ANNO 811.

GERMANORUM Romanus Imperator CAROLUS Magnus. SILESIORUM Dux LESCUS III.

Gotfridus Viterbiensis, quam Albericus Fontanus, cum & BOHEMIAM, & POLONIAM inter Provincias Imperatori CAROLO Magno subditas recensent. De quo videantur, quæ diximus, §. III. & XVII.

XXXIV. Nos illam sub Imperatore CAROLO Magno Libertatem à Tributo GERMANIS solvendo immunem SLAVIS quidem POLONIS ultra VISTULAM relinquimus intactam: quibus eandem citra VISTULAM non asserere possumus: GERMANIS autém SILESIIS ad VISTULÆ sinistrum Latus inter POLONOS hærentibus abjudicamus: quia Testimoniis nondum videmus aut destructam, aut debilitatam Fidem, quâ ducti censemus, cœteris GERMANIS sub Imperatore CAROLO Magno SILESIOS, quanquam Nomine POLONOS, tamen Natione GERMANOS, si non ampliore, saltem tributaria subjectione connexos, ab Anno 805, ad illius Imperatoris & Ducis LESCI III. Mortem: id est, Annum 815: imò ultra: sicut ex iis, quæ proferemus, patebit.

ANNO 815.

GERMANORUM Romanus Imperator LUDOVICUS Pius. SILESIORUM Dux POPIELUS I.

XXXV. Post CAROLUM Magnum, Anno 814 mortuum, Romano GERMANORUM Imperio LUDOVICUS Pius ad Annum 840: post LESCUM III. Anno circiter 815 exstinctum, POPIELUS I, Filius, electus SILESIIS & POLONIS Dux, ad Annum circiter 830, præfuit.

XXXVI. POPIELUS nihil aut parum ad Regiminis Curas intentus, SILESIOS Romano GERMANORUM Imperio subjectos, sanè tributarios, Imperio SLAVORUM Polonico restituisse, nusquam legitur: nihilque suscepit, unde probabiliter colligi possit. Ioannes Dlugossus in Historia Polonica, Lib. I. Cap. LIV: de Popielo I: *Nullum autem Opus insigne aut heroicum prædictum POPIEL scimus edidisse: neque avita aut paterna in administrando Regno, in propagandis ejus Finibus, in edendisque militaribus Actibus in eo reluxit Propago, sed parta tantummodo gubernare contentus de Conjuge legitima unico Filio suscepto, quem suo Nomine*

ANNO 815.

GERMANORUM Romanus Imperator LUDOVICUS Pius.

SILESIORUM Dux POPIELUS I.

mine POMPILIUM appellavit, nondum ad Senectam perveniens, in marcida & torpente Ætate, Morbo correptus, Vitâ decessit. Eadem in Polonorum Historiis narrant, Matthias Michovius, Iodocus Ludovicus Decius, Martinus Cromerus, Iohannes Herburtus, Alexander Guagninus, Stanislaus Sarnicius, Salomon Neugebauerus, Ioachimus Pastorius. Quare tantô credibilius est, â POPIELO, sub Imperatore LUDOVICO Pio, relictos GERMANIS addictos tributariosque SILESIOS ad Annum 830.

ANNO 830.

GERMANORUM Romanus Imperator LUDOVICUS Pius.

SILESIORUM Dux POPIELUS II.

XXXVII. Post POPIELUM I, Anno circiter 830 mortuum, Filius, quibusdam POMPILIUS, plerisque POPIELUS dictus, Imperium per Electionem adeptus, non administrabat, Ingenio stupidus & rudis, Animo timidus & ignavus, sed Uxori committebat. Hæc vicini GERMANORUM Principis Filia, Consensu Procerum, ad mores nimium perversos emendandos in Matrimonium Popielo data, non meliorem corruptissimo Vitam quidem formabat, sed tamen Vicarium Regiminis agere solita, miram & Frontis elegantis, & sagacis Indolis Excellentiam pro Instrumento adhibebat in obtinendum simul & Mariti, & Populi Obsequium: nihil verita POLONORUM Slavorum de se Iudicium sinistrum: quasi Iuris naturalis non sit, ut melior deteriori præsit, desipientisque Viri Defectum Prudentia Mulieris suppleat, in Commodum præsertim publicum. Ioannes Dlugossus in Historia Polonica, Lib. I. Cap. LVI: de Popielo II: *Nulla in eo nobilis Indoles, nullus Actus Viro heroico & Principe dignus, nullum Virtutis Specimen, nullus Honestatis Amor, Somno aut Ventri, aut Crapulæ deditus.* Ibidem post quædam: *Procatur autem illi & desponsatur ex Principibus Almaniæ vicinis Polonico Regno Conjux, Generis Nobilitate præstans, & Formæ Elegantiâ rarâ, Fœminas plures suæ Ætatis supergressa, in omne Facinus, & præsertim in Am-*

ANNO 830.

GERMANORUM Romanus Imperator LUDOVICUS Pius.
SILESIORUM Dux POPIELUS II.

Ambitionem & Avaritiam muliebri Ingenio prona. Ea Spe & Respectu à Patruis & Proceribus Poloniæ illi conjuncta, ut Viri Actus detestabilesque Mores in meliora verteret. Verum illa Blanditiis suis muliebribus Calliditatibusque illectum captumque illaqueavit adeo, ut apud illam magis, quam apud Regem totius Regni administrandi consisteret Potestas. Singulaque per Legem decernenda non secus rata habebantur, ac illa Reginæ Consensus & Autoritas probavisset. Martinus Cromerus in Polonorum Rebus, Lib. II. Cap. X: de Popielo II: *Ad Res agendas ineptus, Ingenio nullo, Stipes Caudexque: indeque omnibus jam erat despicabilis, ita ut Chostek* [id est, attrita Scopa] *Vulgo per Contemtum appellaretur, cum dissolutos & perditos Mores ejus deformis Facies, rarus in Capite & in Barba Pilus, quales ferè lascivi sunt, magis etiam deformaret. Capiunt Patrui cum aliis Proceribus Consilium, quonam Modo tam dissoluta illa Principis sui Vita, tamque profligata Licentia refrenaretur. Uxorem ei petunt eleganti Forma Puellam, Theutonici Principis cujusdam Filiam. Et videbatur sanè mulier avara & ambitiosa, Mariti Vitam ad meliorem Frugem reductura, Torporemque ignavo excussura. Sed Res aliter cecidit: nimirum ut nihil ille de Flagitiis & Nequitia sua remitteret.* Ibidem post quædam, de Popieli II. Uxore: *Quæ degustatâ semel Dominatus atque Lucri Dulcedine, despectâque Viri Inertiâ, muliebri Astu Imperium omne ad se transtulerat.* Stanislaus Sarnicius in Polonorum Annalibus, Lib. V. ad Annum 830: de Popieli II. Uxore: *Ipsa Uxor eô despectô ad augendam Rem privatam sese convertit. Omnia Munia regia ad se callide & sensim attraxit: ita ut Maritus Rex quidem nominaretur, & pro Rege se gereret: sed Justitiæ Administratio, Fisci Potestas penes unam Mulierem esset.*

XXXVIII. Talis cum POLONORUM Status esset, SILESIIS [quod in eorum Annalibus MStis reperitur] inter Initia Secessionem ad GERMANOS facturis, quos Imperator CAROLUS Magnus domitos, Imperio suo ad Tributum obligatos reddiderat, sub LUDOVICO Pio, Caroli Magni Filio, Dissidiis Clericorum & Filiorum suorum enervato, Spem contra POLONOS se tuendi, ob Auxiliorum Defe-

ANNO 830.

GERMANORUM Romanus Imperator LUDOVICUS Pius.
SILESIORUM Dux POPIELUS II.

ctum, amittentibus, per Uxorem Germanicam POPIELUS tantô facilius persuadebat, ut [non Timore Popieli, sed Amore Conjugis, quam Originis patriæ satis memorem Patronam sentiebant]Provinciarum Polonicarum retinerent Consortium.Id verò,quamvis magnum Germanicæ Mulieris in POLONOS Beneficium, altô Silentiô transeunt Rerum Polonicarum Scriptores: forsan Odiô Germanicæ Dominationis, cujus impatientes SLAVOS semper fuisse constat. Vitam suam POPIELUS II, circiter Annum 833, finiit: Murium, sicut â Polonis traditur, non solus, sed cum duobus Filiis, & Conjuge, cui sceleratam in Mariti Patruos, Veneno per Fraudem sublatos, Crudelitatem adscribunt, horribile Pabulum.

ANNO 833.

SILESII Ducem nullum habentes,
Liberrimus POPULUS.

XXXIX. Post exstinctum POPIELUM II, circa Ducem ex Indigenis an Peregrinis eligendum, GERMANI POLONIque discordes, inque Factiones distracti, suâ Libertate, suô Iure vivebant æquales, communi propemodum Vinculo planè carentes. Ioannes Dlugossus in Historia Polonica, Lib.I. Cap.LXI: *Morsu Murium Tyranno POPIEL consumto, & Filiis ejus una deletis, & justo Dei Iudicio exstinctis, Proceres Nobilesque POLONORUM universi ad providendum de futuro Rege & Principe generalem Conventum apud Crusuiciam indicunt.* Ibidem post quædam: *Variæ Dissensiones Contentionesque subortæ sunt, & inter eligentes Schismata, non nullis privata Ambitione & Suffragiis Cognatorum, Principatum molientibus usurpare. Cœteris verò contraria Oppositione reluctantibus, indignum judicantibus aliquem INDIGENAM in Principatum surrogari.* Rursus post quædam: *Votis itaque eligentium in diversas Partes divisis, infensis Animis ex Crusuica discessum est: nullo Ordine pro administranda Republica procurato. Interea per Circuitum vicinæ NATIONES infesto Agmine POLONIAM ingressæ, pro Lubitu eam, nullo resistente, Spoliis & Rapinis affligebant, & non nullos ejus DISTRICTUS & ORAS*

ANNO 833.

GERMANORUM Romanus Imperator LUDOVICUS Pius.
SILESII sui Iuris POPULUS.

RAS Iuri & PROPRIETATI suæ usurpabant. Procerum insuper & Nobilium Poloniæ deterior erat Conditio, qui mutuis in se grassantes Odiis, continuis se Cladibus & Depopulationibus consumebant. Propter quod POLONIA aliquanto Tempore propriis & externis Bellis defervescens, magnæ patuit Ruinæ & Calamitati, gaudentibus & in singulari exsultantibus per Circuitum NATIONIBUS Tripudio, quod Polonico Regno plurimorum Bellorum intestinorum Stridoribus seipsum collidenti crediderunt Exterminium proventurum.

XL. Sic turbatis POLONORUM Slavorum Rebus, quidnam SILESII Germani, certè nondum veteris Libertatis immemores, egerint, non distinctè cognitum habemus. Id non abhorret à Vero, tum SILESIOS, accedentibus in Poloniam vicinis GERMANIS excitatos, POLONIS ob Ingeniorum Germanicorum Slavicorumque Discrepantiam perpetuam, pristinam initæ Societatis denegavisse Concordiam. Salomon Neugebauerus in Historia Polonica, Lib. III. Cap. I: *Exstincto POPELO cum Uxore & Liberis, convenit magna Procerum Multitudo Crusuiciam, ad creandum novum Principem. Agitatâ Re aliquandiu, eò, quod varia essent Hominum Studia, & ambitiosi quidam magnas post se traherent Factiones, infecto tandem Negotio disceditur. Ac, dum nemo alteri paret, neque cedit: in summa omnium Licentia, Cædes & Latrocinia passim exercebantur, & justis interdum Prœliis inter dissidentes concurrebatur. Nec finitimæ Gentes, GERMANI præsertim, Occasionem impune vel proferendorum Finium suorum, vel Prædas agendi prætermittunt: divexatur miserè Polonia.* Cum his consentientia scripsit ante Neugebauerum Stanislaus Sarnicius in Annalibus Polonicis, Lib. V. ad Annum 830.

XLI. Illo Temporis Habitu SILESII, tantopere dissidentibus invicem POLONIS non amplius connexi, sed per se liberi, patere quidem Viam non ignorabant, quâ vel à Gentibus aliis separati, peculiarem sibi Rempublicam formare: vel, posthabitô SLAVORUM Consortiô, tandem ad reliquum GERMANORUM Corpus, cui tum Imperator LUDOVICUS Pius, CAROLI Magni Filius, præerat, redire

ANNO 833.

GERMANORUM Romanus Imperator LUDOVICUS Pius.
SILESIORUM ſui Iuris POPULUS.

poſſent. Reſpondebat etiam Cognitioni Voluntas, ſed non Voluntati Facultas: quoniam in Germaniæ Finibus defixi, SLAVOS, ad oppugnandam Germanicam Libertatem natos, circumcirca metuendos prævidebant Hoſtes: inteſtinis Calamitatibus obnoxii Cæſaris LUDOVICI Pii ſuccumbente Fortuna, quem prævalido adverſus SLAVOS Præſidio Auxiliatorem promittere ſibi non poterant. Quamobrem, quia Viribus ſuis, ad Patriam contra Oſores vicinos defendendam, nondum ſatis confidebant, duobus ê Malis, quorum neutri declinando erant, minus eligentes, POLONIS adhærere, quam GERMANIS accedere malebant: quod meliores Sileſiacorum Chronicorum Codices MStos, quanquam ſubobſcurum in Modum, indicare notavimus. Cœterum, in eodem Libertatis Statu SILESII, ad Cæſaris LUDOVICI Pii Mortem, id eſt, ad Annum 840, perſeverabant: quô Succeſſor Filius LOTHARIUS I. Imperator GERMANIS recipiebatur.

CAPUT V.

SILESIORUM RES.

ANNO 842.

GERMANORUM Romanus Imperator LOTHARIUS I.
SILESIORUM Dux PIASTUS.

I.

COmitiis, poſt multos Annos, intra Poloniæ majoris Urbem Cruſuiciam, iterum habitis, concors denique POLONORUM SILESIORUMque Populus in præficiendum ſibi Ducem conſentiebant. Ioannes Dlugoſſus in Hiſtoria Polonica, Lib. I. Cap. LXII: *Poloniæ Oram dum vidiſſent primi Proceres ex Diſſenſione domeſtica magis, quam hoſtili Bello vexatam & attritam, ſecundum apud Cruſuiciam indicunt pro eligendo Principe Conventum: ad quem dum univer-*

ANNO 842.

GERMANORUM Romanus Imperator LOTHARIUS I.
SILESIORUM Dux PIASTUS.

versus Procerum & Popularium Cœtus de Principe ordinando convenisset, sedatis inveteratis Odiis & Simultatibus [sedari enim illas & componi extrema Calamitas Regno imminens compellebat] modestos concordesque cœperunt habere de surrogando Principe Tractatus.

II. Uterque Populus, usitatô per illa Tempora Geniô ductus, non ad externum Stirpis Decus, sed ad internam Virtutis Gloriam directis Suffragiis, statuebat Imperio, cui non inhabilis erat, ideo non indignum Virum, nonnullis PASCHIUM, plerisque PIASTUM dictum, Cosiisconis Filium, Repichæ Maritum, Staturâ brevem, unde Nomen accepit: modici Agri Dominum, Animo in omnes justum, Manu in egenos liberalem. Vincentius Kadlubko in Historia Polonica, Lib. II. Epist. III: *Fuit enim quidam pauperculus, Cossyskonis Filius, cui Nomeu PYASTH: cujus Conjugi Nomen Rzepycza. Ambo nam infimi, Rebus exigui, Extenuatione nulli, sed purioris Vitæ Studio sublimes, Æstuque Misericordiæ ferventissimi, ut eorum Substantiola, in se plerumque nulla, Hospitalitatis non nunquam augeretur Impendio.* Anonymus Polonus [quem Cap. III. §. I. citavimus] in Chronico MSto: *Divina disponente Clementia memoratum PASCH in suum Regem unanimiter elegerunt. Hic ob hoc dictus PASCH est, quia fuit Statura brevis, sed robustus Corpore, & decorus Aspectu.* Ioannes Dlugossus in Historia Polonica, Lib. I. Cap. LXII: *Erat autem in Urbe Crusuiciensi Vir quidam Nomine PIAST, ab eo, quod Staturæ quidem depressæ, sed robustæ atque crassæ esset, Nomen hujusmodi sortitus. POLONI enim suo Vulgari eam Partem Rotæ, quæ in Axe volvitur, truncam & crassam, Piastam appellant. Vir simplex & rectus naturali Iustitia, cæterisque Gradibus Virtutum insignis, sed ob Inopiam Agellum exiguo colens Aratro. Cui, ut plerisque, Tenuitas Causa Probitatis erat. Habebat paribus Virtutibus & Moribus Uxorem, quæ Rzepica vocabatur, & unicum Filium ex ea susceptum, nondum aliquo Nomine appellatum, ambo Agrorum Cultui intenti, cunctaque Humo gignente Victum quæsiverunt. Admirandâ & per omnium Ora celebratâ Charitate indigentibus Advenis, peregrinis miserabilibus Personis & quibuscunque aliis eorum Opem implorantibus, cum tamen Gentiles ipsi & Ethnici essent,*

ANNO 842.

GERMANORUM Romanus Imperator LOTHARIUS I.
SILESIORUM Dux PIASTUS.

essent, erogabant, ut ad eorum Tuguria major, quam ad regiam Stipem mendicantium Frequentia conveniret. Martinus Cromerus de Polonorum Rebus, Lib. II. Cap. XII: *Erat Crusuiciæ oppidanus, PIASTUS Nomine, Cossisconis Filius, Statura infra mediocrem, crassis atque robustis Artubus, mediam Ætatem supergressus Agello modico colendo & Mellificio Vitam sustentans, Homo simplex & justus, & beneficus in egenos, atque hospitalis pro Modo Facultatum suarum.*

III. Hanc Electionem an prævium Miraculum, per duos â PIASTO, quamvis Pagano, receptos Hospites, seu Angelos, seu Martyres, exiguum & Cibum, & Potum in Abundantiam [quæ laborantibus Inopiâ Convenis, Ducem constituturis, suffecerit] convertentes editum, omnibus commendaverit: nos affirmare non sustinemus, quibus Antiquitatem credulam sæpius ficta pro veris arripuisse, non est incognitum. De quo Miraculo in Historiis Polonicis agunt, Ioannes Dlugossus Lib. I. Cap. LXII. & LXIII. Matthias Michovius Lib. I. Cap. XII. Martinus Cromerus Lib. II. Cap. XI. Alexander Guagninus Cap. X.

IV. Id nos Iure potiore suspensos facit, cur ex Scriptoribus hactenus editis nemo in Posteritatis Gratiam consignaverit: an PIASTUS, sede POLONUS, etiam Gente POLONUS exstiterit. Nam probabile quidem non est, â prævalentibus SLAVIS Electoribus Imperio tractando GERMANUM designatum esse: tamen impossibile non est: quia potuit hoc suadere turbulento afflictoque POLONORUM Statui necessitas. Certè PIASTUS, etiamsi non SLAVIS LECHITIS, sed GERMANIS SILESIIS, per ea Tempora communi POLONORUM Nomine comprehensis, Originem suam debuisse statuatur: eoque Pacto simul SLAVIS LECHITIS Alienigena, simul GERMANIS SILESIIS indigena fiat: neutro fuit Modo, nec tanquam Alienigena, neque tanquam Indigena, repudiandus omnibus: ex quorum Cœtu in prioribus Comitiis contendebant quidem, non INDIGENAM eligendum. De quo Ioannes Dlugossus in Historia Polonica, Lib. I. Cap. LXI: *Variæ dissensiones subortæ sunt, & inter eligentes Schismata, non nullis privata Ambitione & suffragiis Cognatorum Principatum molientibus usurpare.*

ANNO 842.

GERMANORUM Romanus Imperator LOTHARIUS I.
SILESIORUM Dux PIASTUS.

pare. Cœteris verò, contraria Oppositione reluctantibus, indignum judicantibus aliquem INDIGENAM in Principatum surrogari.

V. Auget Dubitationem, quod PIASTUS ad Goblonem Lacum, non procul à VISTULA Fluvio, Prussiam ingressuro, intra POLONIÆ majoris Urbem CRUSVICIAM, nonnullis GRUSWICIAM dictam, Civis fuerit: cui Urbi vetustissimus SILESIORUM LYGIORUM ELYSIORUM Limes, olim ad Amnem WARTAM extensus, propinquus erat: ubi & Lacus, & Oppidum, quibus Nomen SLESINONIS est, etiamnum reperitur. De quibus Ioannes Dlugossus in Historia Polonica, Lib. I. Cap. XX: *Goplo in Provincia majoris POLONIÆ Lacus amplissimus & POLONIS celeberrimus est.* Ibidem post quædam, de vicinis Lacubus: *SLESINO lacus Oppido sui Nominis imminens, ex Monte Przewloki ortus, quatuor Milliaria Polonica in longum, quartale Milliaris in Latitudinem conficit, & Fluvium Goplenica ex se circa Villam Gappa parturiens, Fluvio WARTHÆ apud Villam Morzyslaw miscetur.*

VI. Præterea succurrunt, ex quibus PIASTUM, non Slavum POLONUM, sed Germanum SILESIUM agnoscas. Etenim LECHITA non fuit: si credimus Polono Anonymo, cujus in Chronico MSto antiquo reperiuntur hæc: *Diversis in diversos sua Vota dirigentibus in unum ex ipsis non poterant concordare: proprium, plusquam commune Bonum præferendo. Decreverunt itaque aliquem infimæ & modicæ Cognationis eligere, quamvis ingenuum, non tamen ex LECHITARUM Propagine procreatum. Fuit namque quidam pauper Agricola Nomine PASCH, & Nomen Conjugis ejus Rzepicza in Urbe Cruszuiciensi commorantes prædicta.* ELYSIUS, id est, SILESIUS fuit: si Casparem Ursinum Velium audimus, in Epigrammatibus ad Ioachimum Silesiæ Ducem:

Sanguine SARMATICO genitum dixere PIASTUM:
ELYSIO natum Pagina prisca docet.

VII. Quæ tamen proferenda censuimus, non, quasi plenam dubitantibus Fidem conciliare possint, fuisse PIASTUM Ortu non SLAVUM LECHITAM, sed omnino GERMANUM, imo SILESIUM: po-

M tius

ANNO 842.

GERMANORUM Romanus Imperator LOTHARIUS I.
SILESIORUM Dux PIASTUS.

tius ideo, ut inde capiant Anſam perquirendi Monumenta meliora vel poſſidentes, vel impetraturi: unde quantô certior, tantô gratior Amatoribus elucefcat Veritas. Sanè, PIASTUS, tanquam POLONUS Patriâ, Proſapiâ GERMANUS, in Nepotibus, ad nonum Sæculum propagatis, & SLAVIS POLONICOS, & SILESIIS GERMANICOS reliquit Duces.

VIII. Ad Imperium PIASTUS evectus eſt Anno, ſecundum alios alio: Secundum potiores atque plures, 842: in quam Chronologiam conſentiunt Hiſtoriarum Polonicarum Scriptores, præter alios, Iohannes Herburtus, Alexander Guagninus, Stanislaus Sarnicius, Salomon Neugebauerus: Chriſtophorus Hartknochius de Polonica Republica, Lib. I. Cap. II. §. VII. Horum Sententiam firmat Inſcriptio, quam Imago Piaſti repræſentat in Ducum Lignicenſium Aulico Bregenſi Templo, ſupra Suggeſtum: *Exſtinctâ veterum POLONIÆ Ducum Familiâ in POPILIO, POLONI ſibi præfecerunt PYASTUM, Virum humili Loco natum: ſed Virtute & Iuſtitia excellentem, circiter Annum Domini D. CCC. XLII. â quô priſca POLONIÆ REGUM Progenies, & SILESIÆ DUCES deſcendunt.*

IX. Optatô, ut Decretô, ſic Eventu PIASTUS electus, poſt aſperos, iniquos, inutilesque Duces, Bonis amandus, timendus Malis, ſuſpiciendus Finitimis, omnes POLONORUM SILESIORUMque Provincias, non Belli, ſed Pacis Artibus, intra ſe concordes, ab exteris, tam Inſidiatoribus, quam Invaſoribus immunes, non mediocriter Nomini Stemmatique ſuo reddidit devinctas. Martinus Cromerus de Polonorum Rebus, Lib. II. Cap. XII: *Inauguratus Principatui PIASTUS, non mutavit cum Statu Animum. Quin auctus Copiis multum ad priſtinam ſuam Beneficentiam atque Benignitatem adjecit: Uxore non modo non dehortante, verum adjuvante etiam. Conquierunt autem ſub ejus Principatu Hoſtium Incurſiones: ceſſarunt & inteſtina Diſſidia, Cædes & Latrocinia: Reverentiâ magis boni & vigilantis Principis, quam Armis, Severitate & Suppliciis.* Eadem commemorant in Hiſtoriis Polonicis, Ioannes

ANNO 842.

GERMANORUM Romanus Imperator LOTHARIUS I.

SILESIORUM Dux PIASTUS.

annes Dlugoſſus Lib. I. Cap. LXII. Iohannes Herburtus Lib. I. Cap. XIII. Salomon Neugebauerus Lib. III.

X. Relictâ CRUSVICIA, cui POPIELUS fœda ſimul & Vita, & Morte ſuâ Contemtum attulerat, PIASTUS Sedem figebat GNESNÆ, quam LECHUS Slavorum Lechitarum primus in POLONIA Dux excitaverat. Ioannes Dlugoſſus in Hiſtoria Polonica, Lib. I. Cap. LXIV: de Piaſto: *Patrato per POMPILIUM, ſuum immediatum Prædeceſſorem in Patruos & Proceres ſuos Sceleri plurimum infeſtus, Regiam in GNESNAM ex CRUSVICIA, Originarium & vetuſtum Locum, transtulit.* Martinus Cromerus de Polonorum Rebus, Lib. II. Cap. XII: *Abominatus vero CRUSVICIAM PIASTUS, nefario Scelere, diroque Interitu POPIELI contaminatam, GNESNAM priſci LECHI Regiam, Domicilium ſuum transtulit.*

XI. Vixit PIASTUS Annos CXX: ut in Rebus Polonicis narrant, Ioannes Dlugoſſus, Matthias Michovius, Iodocus Ludovicus Decius, Martinus Cromerus, Iohannes Herburtus, Alexander Guagninus, Stanislaus Sarnicius, Salomon Neugebauerus, Ioachimus Paſtorius. Ideo, quibus creditur Anno 775 natus: Anno 842 Imperium nactus: quod Anno Ætatis 67 ſuſceperit, & per Annos 53 geſſerit: iis demum Anno 898 ſtatuitur mortuus. Ab his autem diſſentiunt alii: ſecundum quos PIASTUS Imperium Anno 842 accepit: [quos §. VIII indicavimus:] at Imperii non 53, ſed 19 Anno: Chriſtique non 895, ſed 861, [incertum, quo Ætatis] Anno cenſetur mortuus: quibus, Rationes meliores amplectentibus, noſtrum addimus Calculum.

ANNO 861.

GERMANORUM Romanus Imperator LUDOVICUS II.

SILESIORUM Dux SEMOVITUS.

XII. GERMANIS poſt LOTHARIUM I. Filius LUDOVICUS II. Imperator, ab Anno 855, ad 875: SILESIIS & POLONIS, poſt PIA-

ANNO 861.

GERMANORUM Romanus Imperator LUDOVICUS II.
SILESIORUM Dux SEMOVITUS.

STUM Filius SEMOVITUS Dux electus, ab Anno 861, ad 892, præfuit.

ANNO 869.

GERMANORUM Romanus Imperator LUDOVICUS II.
SILESIORUM Dux SEMOVITUS.

XIII. SILESII majora Libertatis Iura sub SEMOVITO, quam sub antecedentibus Ducibus, vel possidentes, vel arripientes, cum vicinis Bohemis, Lusatis aliisque Populis Arma jungebant, remotaque transgressi Loca, Thuringos & Bavaros invadebant Anno 869. Id referunt Annales Francorum Fuldenses, quos Pithœus, Marquardus Freherus, Andreas Duchesnius edidit: Melchior Goldastus Walafridum Strabum Autorem habere putat in Commentariis de Bohemia, Lib. II. Cap. X. Ille, quisquis fuerit, antiquus Autor, de SIUSLIS, hoc est, SILESIIS, quos etiam SUISOLOS invenimus dictos, & SORABIS, hoc est, LUSATIS, quos, ut cœteros GERMANOS, passim SLAVIS admixtis oneratos, Ætas illa Populis Slavicis annumerabat, hæc scribit ad Annum 869: *SORABI & SIUSLI junctis sibi BEHEIMIS & cœteris circumcirca Vicinis, antiquos Terminos Thuringiorum transgredientes, plurima Loca devastant, & quosdam sibi incautè congredientes interficiunt.* Ioannes Aventinus in Annalibus Boicis, Lib. LIV: *Sed majore rursus Vi SCLAVORUM Nationes pleræque, instigante Ratislao* [Moravorum Rege] *adversus Regem* [Bojorum & Francorum Ludovicum, Ludovici Germanici Filium, Imperatoris Ludovici Pii Nepotem] *insurgunt. BOIEMI Terminos Boiariæ incursant, Pagos quosdam incendunt, Pecora, Mulieres captivas abigunt. SORABES, SUISOLI Turogos* [Thuringos] vastant: *plerosque nostratium incautius resistere conantes interficiunt.*

ANNO 870.

GERMANORUM Romanus Imperator LUDOVICUS II.
SILESIORUM Dux SEMOVITUS.

SILESII Romano GERMANORUM Imperio Tributarii.

XIV. Hoc Imperator LUDOVICUS II. non ferendum esse ratus,

SILESI-

ANNO 870.

GERMANORUM Romanus Imperator LUDOVICUS II. SILESIORUM Dux SEMOVITUS.

SILESIOS cum Auxiliatoribus ſuperatos reddebat Romano Germanorum Imperio Tributarios, circiter Annum 870. Adamus, Bremenſis Canonicus, in Hiſtoria Eccleſiaſtica, Lib.I. Cap. XXXI: [aliis XXXIV:] *Anno Domini Rimberti XII, LUTHEWICUS Pius, Cæſar Magnus, obiit. Ipſe BOEMANOS, SORABOS,* [Luſatos] *SUSOS* [Sileſios] *& cæteros SCLAVORUM Populos ita perdomuit, ut TRIBUTARIOS efficeret.*

XV. At in Dubium vocari poteſt, uter LUDOVICUS, Primus an Secundus, Imperator, victos SILESIOS Tributo ſubjecerit. Hoc feciſſe LUDOVICUM Primum, Caroli Magni Filium, Cognomento PIUM, Melchior Goldaſtus in Commentariis de Bohemia, Lib. II. Cap. X: & Chriſtophorus Hartknochius de Polonica Republica, Lib. I. Cap. III. §. I. putant. LUDOVICUS autem Primus, cum ſit Anno 840 mortuus, quomodo id poſt Annum 869 præſtiterit? Præſtiterit ergo LUDOVICUS Secundus, ab Anno 855 ad 875 Imperator.

XVI. Nec obſtat, quod Adamo dicitur LUTHEWICUS PIUS CÆSAR: quô PII Cognomento publico LUDOVICUS Primus denotari ſolet. Nam de LUDOVICO Primo Adamus jam in præcedentibus egerat: de quo narrat hæc Cap. XVIII. [aliis XXII.] *Anno Leuderici, Bremenſis Epiſcopi, tertio, LUTHEWICUS IMPERATOR obiit, Regnumque in Contentione remanſit. Multa inter Fratres Diſcordia, Bellum maximum.* Quamobrem, quæ Cap. XXXI. [aliis XXXIV.] de Ludovico Cæſare commemorat, omnino ad Ludovicum II. Imperatorem ſpectant. Videlicet Adamus, quod Res ipſa docet, privato Affectu Ludovicum II. Imperatorem ita ob Pietatem nominat LUTHEWICUM PIUM CÆSAREM, ſicut eundem Cap. XXIII. [aliis XXVII] ob Orthodoxiam vocat ORTHODOXUM CÆSAREM LUTHEWICUM.

XVII. Sed ne ſic quidem omnis eradicari poteſt Dubitatio. Nam, quod Adamus LUDOVICO II. Ludovici I. Pii Cæſaris Filio, Caroli Magni Nepoti: hoc Albertus, Stadenſis Abbas, LUDOVICO I. Pio Cæſari, Caroli Magni Filio attribuit in Chronico ad Annum 876: ubi, quos Annalium Francicorum Conditor SIUSLOS, Aventinus SUISOLOS, Adamus SUSOS nuncupat: LUSOS appellat SILESIOS: prioribus dua-

ANNO 870.

GERMANORUM Romanus Imperator LUDOVICUS II.
SILESIORUM Dux SEMOVITUS.

bus Literis omiſſis, quô SILUSOS alii nominant. *Anno Domini*, ait, *DCCC. LXXVII. LOTHEWICUS PIUS Imperator, ſuperioris LOTHEWICI Filius, obiit. Ipſe BOEMANNOS, SORABOS, LUSOS & cœteros SCLAVORUM Populos ita perdomuit, ut TRIBUTARIOS efficeret.* LUDOVICUS autem Secundus Imperator, Imperatorum Lotharii I. Filius, Ludovici I. Cognomine PII, Nepos, Caroli Magni Pronepos, Anno 875, non 876 mortuus eſt. Quis ergo ſuperioris LUDOVICI Filius, LUDOVICUS PIUS Imperator eſt, ille SILESIORUM Victor, quem Albertus intelligit?

XVIII. Certè non alius, niſi LUDOVICUS, Imperatoris Ludovici I. Cognomento PII, Filius: non Romanorum IMPERATOR, ſed Germanorum REX: quem Anno 876 mortuum Annales, tum alii, tum etiam Francorum Fuldenſes luculenter indicant. Quicquid igitur Adamus Imperatori LUDOVICO II, id Albertus LUDOVICO Germanorum Regi, quem Imperatorem dicere non veritus eſt, adſcribit. Qua in Re plus Fidei meretur Adamus, ſæculis duobus antiquior, cui ſua debet Albertus. Faç autem, SILESIOS à LUDOVICO, Germanorum Rege, non Romanorum Imperatore ſubactos: an non Germania tum Romani GERMANORUM Imperii Pars erat, cui LUDOVICUS Rex SILESIOS reddiderat TRIBUTARIOS?

ANNO 874.

GERMANORUM Romanus Imperator LUDOVICUS II.
SILESIORUM Dux SEMOVITUS.

XIX. SILESII, poſt Trachulfum, Luſatiæ Gubernatorem [quem, ſi deficerent, Vindicem timuerant] mortuum, ad Luſatorum Exemplum, Romano Imperio Germanico Subjectionem Tributariam denegabant Anno 873.

XX. Ideo SILESIOS Anno 874. LUDOVICUS, Germanorum Rex, Imperatoris LUDOVICI II. Patruus, per Luitbertum, Archiepiſcopum Moguntinum, & Ratolfum, Luſatis præfectum, quibus inuſitata Hiemis Aſperitas, Fluvios indurans ſerviebat, ad priſtinum Ob-

ſequium

ANNO 874.
GERMANORUM Romanus Imperator LUDOVICUS II.
SILESIORUM Dux SEMOVITUS.

ſequium Armis revocabat. Annales Francorum Fuldenſes ad Annum 873: *Trachulfus Comes & Dux Sorabici* [Luſatici] *Limitis, Menſe Auguſto defunctus eſt.* [Anno] *DCCC. LXXIIII. Hiems aſpera nimis & ſolito prolixior, Nix quoque immenſa â Kalendis Novembris usque in Æquinoctium vernale ſine Intermiſſione cadens, magnum Hominibus fecit Impedimentum, Silvas petere, Lignaque colligere. Unde accidit, ut non ſolum Animalia, verum etiam Homines plurimi Frigore perirent. Sed & Rhenus, & Mœnus glaciali Frigore conſtricti, longo Tempore ſe ſub Veſtigiis incedentum calcabiles præbuerunt. Sorabi & SIUSLI, eorumque Vicini, Thaculfo defecerunt. Quorum Audaciam Luitbertus Archiepiſcopus & Ratolfus, Thaculfi Succeſſor, ultra Salam Fluvium Menſe Ianuario profecti, Prædis & Incendiis ſine Bello compreſſerunt, & eos ſub priſtinum SERVITIUM redegerunt.*

ANNO 877.
GERMANORUM Romanus Imperator CAROLUS Calvus.
SILESIORUM Dux SEMOVITUS.

SILESII Romano GERMANORUM Imperio Tributarii.

XXI. Poſt Ludovici, Germanorum Regis, Exceſſum, id eſt, poſt Annum 876, SILESII Onus tributarium â GERMANIS impoſitum dejiciebant. Helmoldus, Boſovienſis Presbyter, [qui Vocabulo SILESIOS corrupto, aliis SILUSOS, aliis SIUSLOS, aliis SUISOLOS dictos, corruptiore SUSOS appellat] in Slavorum Chronicis, Lib. I. Cap. VII. §. II: *Noſter autem Ludovicus, Rex ſcilicet Germaniæ, Nortmannos Fœderibus ſive Præliis hoc Modo retinuit, ut, cum Franciam totam vaſtaverint, Regno ejus vel minimè nocuerint. Poſt cujus Mortem effera Barbaries laxis regnabat Habenis. Nam BOEMI, SORABI, SUSI & SLAVI, quos ipſe TRIBUTIS ſubjecerat, tunc SERVITUTIS Iugum excuſſerunt.* Paucis mutatis eadem profert Albertus Krantzius in Vandalia, Lib. II. Cap. XXV.

ANNO 877.

GERMANORUM Romanus Imperator CAROLUS Calvus. SILESIORUM Dux SEMOVITUS.

XXII. Sic aversos ab Imperio Germanico SILESIOS, Imperatore CAROLO Calvo, Imperatoris Ludovici II, Anno 875 mortui, Patruo, LUDOVICUS, Ludovici Germanorum Regis Filius, Francorum & Bavarorum Rex, Anno 877, non Armis petendos ratus, per Legatos acceptis & Muneribus, & Obsidibus, in Obsequium priscum efficiebat obstrictiores. Annales Francorum Fuldenses ad Annum 877: *LUDOVICUS* [Iunior] *Rex Mense Ianuario, generali Conventu habito apud Francofurt, quos de Regno Caroli tenuit captivos, remisit in Galliam. SCLAVI, qui vocantur Linones & SIUSLI, eorumque Vicini Defectionem molientes, solitum dare CENSUM renuunt. Quos LUDOVICUS Rex missis quibusdam Fidelibus suis circa mediam Quadragesimam sine Bello compressit, acceptisque Obsidibus non nullis & Muneribus non paucis eos sub pristinum redegit SERVITIUM.*

GERMANORUM Romanus Imperator ARNOLPHUS. SILESIORUM Dux LESCUS IV.

An SILESII SUATOPLUCO Moravorum Regi paruerint circiter Annum 893.

XXIII. GERMANIS, post CAROLUM II. Calvum, LUDOVICUM III. Balbum, CAROLUM III. Crassum, ARNOLPHUS Imperator ab Anno 887: SILESIIS & POLONIS post SEMOVITUM Filius LESCUS IV, ab Anno 892 ad 913 Dux electus præfuit. Matthias Michovius in Poloniæ Chronico, Lib. I. Cap. XIV: *LESKO Ætatis nondum debitæ, de Procerum & Nobilium communi Assensu in Principem assumitur.* Martinus Cromerus de Polonorum Rebus, Lib. II. Cap. XIV: *Magno tam boni, tamque bene merentis de Republica Principis* [Semoviti] *Desiderio ducti Proceres, Filium ejus unicum cui LESCO Nomen erat in Principatum ipsi surrogant Adolescentulum: eique Custodes & Moderatores Consiliorum primores aliquot adjungunt.*

XXIV. Eo Tempore SUATOPLUCUS, aliis etiam SUENTOPELCUS dictus, aliis Nominis Formâ denotatus, Moravis erat Rex: quem Annus 894 vivis eripuit. Regino, Prumiensis Abbas in Chronico, ad Annum

ANNO 893.

GERMANORUM Romanus Imperator ARNOLPHUS.

SILESIORUM Dux LESCUS IV.

Annum 890: *ARNOLPHUS Rex concessit ZANDEBOLCH Marahensium Sclavorum Regi Ducatum Bohemicum: qui hactenus Principem suæ Cognationis ac Gentis super se habuerant, Francorumque Regibus Fidelitatem promissam inviolato Fœdere conservaverant.* Ibidem ad Annum 894: *Circa hæc etiam Tempora ZUNDIBOLCH Rex Marahensium Sclavorum, Vir inter suos prudentissimus & Ingenio callidissimus Diem clausit extremum.*

XXV. Huic SUATOPLUCO, Moravorum Regi, ex vicinis Populis, non tantum Bohemos, verum etiam POLONOS paruisse scribit Æneas Sylvius in Historia Bohemica, Cap. XIII: *SUATOCOPIUS eo Tempore Moravis imperabat, Christianæ Religionis Cultor.* Ibidem post quædam: *Hungari, Bohemi, Russiani POLONIque Moravorum Principi paruerunt: Princeps ipse Romano Imperio.*

XXVI. Eidem SUATOPLUCO subjectos etiam SILESIOS fuisse tradit Albertus Krantzius in Vandalia, Lib. II. Cap. XXVI: *ZUANTOCOPIUS eâ Tempestate Moravorum Rex, Ditione tenebat Bohemiam, SLESIAM POLONIAMque, & Animis sublatis de Magnitudine Ditionis, Imperatori Romano ARNULPHO, fortissimo Principi, Tributa solvere [quæ aliquandiu solvisset Ludovico Germaniæ Regi] pernegabat.* Ibidem post quædam: *Tum Bohemia, POLONIA & SLESIA suum quæque Provincia Ducem constituit, libere vivens. Tributa tamen Superioritatis Agnitione vel modica pendebant Romano Imperio.*

XXVII. At non est, ut his Testimoniis solis credamus, quibus in Fulcrum meliora desunt. Nullus enim, quod sciamus, vel Polonicorum, vel Silesiacorum, vel aliorum Annalium Scriptor, qui per se Fidem mereatur, quicquam profert, unde SUATOPLUCO Moravorum Regi aut POLONOS, aut SILESIOS, seu Pacto allectos, seu Bello devictos paruisse colligi possit.

XXVIII. Nos Erroris hujus Fontem statuimus Rem veram Interpretatione falsâ corruptam. SUATOPLUCUS enim Moravorum Rex Slavus, quanquam Christianus, Imperatori ARNOLPHO rebellis, tanquam communi SLAVORUM eradicandorum Hosti, non tantum suas, verum etiam circumcirca intra Bohemiam, Lusatiam, POLONI-

ANNO 893.

GERMANORUM Romanus Imperator ARNOLPHUS.
SILESIORUM Dux LESCUS IV.

AM irritatorum Slavorum Sociorum opponebat Vires. Id, præter alios, plenissimum in Modum commemorat Thomas Ioannes Pessina Zechorodus, Episcopus Samandriensis, in Marte Moravico, Lib. II. Cap. VI: ad Annum 892: *Sequens porro Hiems, nonnisi in novo Belli Apparatu consumta utrinque fuit: SUATOPLUCO de iis omnibus, quæ Belli Necessitates requirebant, serio prospiciente. Qui etiam, ut eo validior in Hostem prodiret, & Injurias tot sibi illatas egregiè ulcisceretur, Nuncios ad vicinos Slavonici Nominis Regulos, petendorum Auxiliatorum Causâ misit: simul ac moneri jussit, in præsenti Rem quoque illorum agi, eò, quod compertum sit, GERMANUM Principem* [ARNULPHUM] *non ad ejus duntaxat Perniciem, sed ad commune Slavonicarum Gentium, in primis verò Bohemorum, Soraborum, POLONORUM tendere Excidium: ut se primum oppresso, sumtis velut inde Victoriæ Auspiciis, ac Ferociæ Alimentis, cæteros quoque Libertate & Fortunis omnibus exuat. Qua Legatione movit plerosque, Bohemos in primis & Sorabos: quos vicini Belli Contagio maximè terrebat.* Ibidem post pauca: *Quare secretioribus Consiliis mutuo habitis, POLONI in primis Equestris Militiæ promiserunt Auxilia, statim ad Veris mittenda. Bohemi verò & Sorabi Bellum Thuringis & Saxonibus inferendum, ad distrahendas Cæsaris Vires statuere.* Iterum post quædam de Arnolpho: *Eo haud dubie Proposito, ut Multitudine Equitum stipatus, totam pervaderet prius Moraviam, quam Auxilia POLONORUM Moravis opitulatum accederent.* Porro quibusdam interjectis: *Triduum sequens Induciis pactis, Corporibus occisorum sepeliendis indultum fuit. Post cujus Decursum, cum GERMANORUM Animi ea Clade fracti languescerent, de Pace agi utrinque cœpit: in quam ipsi etiam Proceres Moravi, Metudio Archiepiscopo ut plurimum satagente, inclinabant, & Regem ab ulteriore Prosecutione Belli, multis Rationibus dehortabantur. Verum POLONORUM Turmis advenientibus, Pacis Tractatio omnis â SUATOPLUCO abjecta est.* His deinde subjungit Cæsaris ARNOLPHI cum SUATOPLUCO Rege gravissimum Prælium: in quo GERMANI omnibus SLAVIS, & Moravis, & eorum auxiliaribus Copiis superiores discesserunt.

XXIX.

ANNO 893.

GERMANORUM Romanus Imperator ARNOLPHUS.
SILESIORUM Dux LESCUS IV.

XXIX. Ea Tempestate POLONOS, certè SILESIOS, tum Nomen Polonorum gerentes, hactenus Imperatoribus Germanicis aliis vectigales, ARNOLPHUS etiam [ut §. XXVI. Albertus Krantzius indicat] tenebat sibi devinctos. Quare fieri tantò facilius potuit, ut Tributorum impatientes, cum in POLONIA, tum in SILESIA potissimum Ortu SLAVI, fortassis etiam GERMANI, adversus Cæsarem ARNOLPHUM, à quô SLAVI Exitium metuebant, SUATOPLUCO adhærentes, ut DUCI, non Civili, sed Militari, donec illud Bellum finiretur, intra Exercitum, parerent. Hinc Errorem arbitramur natum, SUATOPLUCO Moravorum Regi subjectos fuisse POLONOS & SILESIOS.

CAPUT VI.

SILESIORUM RES.

ANNO 913.

GERMANORUM Romanus Imperator HENRICUS I.
SILESIORUM Dux SEMOMISLAUS.

I.

GERMANIS, post ARNOLPHUM, LUDOVICUM IV, CONRADUM I. HENRICUS I. Cognomento AUCEPS, Imperator ab Anno 913 ad 936: SILESIIS & POLONIS Dux electus SEMOMISLAUS, aliis SEMOMISLUS dictus, Semoviti Filius, ab Anno 913, ad 964 præfuit.

ANNO 921.

GERMANORUM Romanus Imperator HENRICUS I.
SILESIORUM Dux SEMOMISLAUS.

SILESII Romano GERMANORUM Imperio subjecti.

II. Cum Annus 921 agebatur, Cæsar HENRICUS I. Populos in GERMANIÆ Provinciis SLAVICOS, intra VISTULAM, VIADRUM, AL-

ANNO 921.
GERMANORUM Romanus Imperator HENRICUS I.
SILESIORUM Dux SEMOMISLAUS.

ALBIM & SALAM fixos, ſub Poteſtatem ſuam redigebat. Luitprandus, Ticinenſis Diaconus, in Imperatorum & Regum Geſtis, Lib. III. Cap. V: de Imperatore Henrico I: *Hic etiam SLAVORUM Gentem innumeram ſubjugavit, ſibique tributariam fecit.* Adamus, Bremenſis Canonicus, in Hiſtoria Eccleſiaſtica, Lib. I. Cap. XLVII: *HENRICUS Rex jam tunc â Puero timens Deum, & in ejus Miſericordia totam ſuam habens Fiduciam, Ungros quidem multis gravibusque Prœliis triumphavit: item Bohemos & Sorabos ab aliis Regibus domitos, & cœteros SLAVORUM Populos uno grandi Prœlio ita percuſſit, ut reſidui, qui pauci remanſerant, & Regi Tributum & Deo Chriſtianitatem ultro promitterent.* Eadem iisdem commemorant Verbis, Albertus, Stadenſis Abbas in Chronico ad Annum 921. Paucis mutatis, Albertus Krantzius [qui More ſuo Vandalos dicit Slavos, etſi non Slavos, ſed Germanos] in Vandalia, Lib. II. Cap. XXVII: *Cum autem ad Romanum Imperium HENRICUS Dux Saxoniæ allectus eſſet, Romanorum Rex, Ungarorum inſolentiſſimos Auſus magna Parte repreſſus eſt. Nam Gentem [quod in Saxonia diximus] magno Prœlio vicit, docuitque intra ſuam conſiſtere Provinciam. Bohemos quoque & Wandalos, Sorabos, ab aliis Regibus edomitos, & cœteros Wandalorum* [Slavorum] *Populos uno grandi Prœlio ita perfregit, ut cæteri, qui perpauci remanſerant, & Regi Tributum, & Deo Chriſtianitatem ultro promitterent.* Davides Chytræus in Saxonia, Lib. I: *Primus autem Gentes Henetas* [Slavicas] *totam hanc Arctoam GERMANIÆ Oram, â VISTULA usque ad ALBIM & SALAM, Annis jam quadringentis poſſidentes, coercere & vera Chriſti Religione imbuere cœpit HENRICUS Auceps, ex laudatiſſima Saxonicorum Principum Stirpe Imperator.*

III. Iam, quia Cæſar HENRICUS I. cunctos GERMANIÆ Populos SLAVICOS, intra VISTULAM & ALBIM habitantes ſubegit: at inter VISTULAM & ALBIM medius per SILESIAM decurrit VIADRUS: quis facile dubitet, quin etiam SILESIOS, quanquam GERMANOS, tum verò quia POLONIS SLAVIS adhærebant, pro SLAVIS haberi ſolitos, illo Terrarum Tractu comprehenſos, Romano GERMANORUM Imperio ſubditos reddiderit?

IV. Ean-

ANNO 921.
GERMANORUM Romanus Imperator HENRICUS I. SILESIORUM Dux SEMOMISLAUS.

IV. Eandem Sententiam confirmant, qui tradunt, SILESIAM Anno 922, ab Imperatore HENRICO I. inter Pacis Conditiones Arnolpho Bavarorum Duci oblatam. Ioannes Aventinus in Annalibus Boicis, Lib. IV: ubi Henricus ad Arnolphum: *Atque, inquit, ut apertè tute sentias, quam nihil minus mihi cordi, quam dominandi Libido siet, non solum Boioariæ Regnum locupletissimum, Nariscos, Alemannos, Chamabos, Boethos, Sudinos, Ilissos, Marcomannos, QUADOS* [SILESIOS] *Vindelicos, Noricos, Austriacos, Tyrollios, Athesinos, Vennonas, Stirios, Charinos, Venedos, Carnos, Pannonias tibi, sicuti possides, permitto.* Eadem non paulo clarius Veroque similius disposita commemorat Cyriacus Spanngenbergius in Saxoniæ Chronico, Cap. CXIX: *Und damit du, mein Arnolph, sehen mœgest, das mirs nicht eben um die Herschaft zu thun sey, das ich allein alles haben, und einem andern nichts gœnnen wolle: so bin ich nicht allein zu frieden, das dir das gantze Bayerland bleibe, sondern wil dich hiemit auch, so dirs angenem ist, mit dem Norckaw, Schwaben, Vogtlande, SCHLESIEN, Mehrerland, Oesterreich, Tyrol, Etschland, Steyermarck, Kerndten, Crain, Istereich, und dem Obertheil des Ungerlandes BELEHNET haben.* Nam quomodo Cæsar HENRICUS I. Arnolpho Duci Bavaro SILESIAM in FEUDUM offerre potuisset, nisi jam Romano GERMANORUM Imperio subjectam?

ANNO 941.
GERMANORUM Romanus Imperator OTTO I. SILESIORUM Dux SEMOMISLAUS.

SILESII Romano GERMANORUM Imperio Subjecti.

V. GERMANIS, post HENRICUM I. Aucupem, Filius OTTO I. Cognomento MAGNUS, ab Anno 936 ad 973, Imperator: SILESIIS & POLONIS, ut diximus, SEMOMISLAUS, aliis SEMOMISLUS, electus Dux ab Anno 913 ad 964, præfuit.

VI. Hic OTTO, ad Patris Exemplum, Germanicam Libertatem passim à Slavis aut pressam, aut oppressam in integrum restituturus, Anno 941, SLAVIS omnibus intra GERMANIAM, in parem Injuriæ Vindi-

ANNO 941.
GERMANORUM Romanus Imperator OTTO I.
SILESIORUM Dux SEMOMISLAUS.

dictam, Germanicum imponere Iugum & cogitabat, & tentabat. Helmoldus, Bosoviensis Presbyter, in Slavorum Chronico, Lib.I. Cap.III. §. VIII: *Fortissimus OTTO Rex convertit Exercitum ad subjugandos SLAVORUM REBELLES. Quos Pater ejus uno grandi Prælio domuerat, ipse tanta deinceps Virtute constrinxit, ut TRIBUTUM & Christianitatem pro Vita simul & Patria libenter offerrent Victori, baptizatusque est totus Gentilium Populus.* Paucis mutatis Adamus, Bremensis Canonicus, in Historia Ecclesiastica, Lib.II. Cap. III. [aliis LI.] *Quo etiam Tempore fortissimus Rex OTTO universos SLAVORUM Populos suo subjecit Imperio. Et quos Pater ejus uno grandi Bello domuerat, ipse OTTO deinceps tantâ, Dei Adjutorio, Potentiâ constrinxit, ut TRIBUTUM & Christianitatem pro Vita simul & Patria offerrent Victori: Sicque baptizatur Gentilium Populus universus.* Eadem tradit Albertus Stadensis in Chronico ad Annum 948. Chronographus Saxo in Chronico ad Annum 960, & Paulus Langius in Chronico Citizensi ad Annum 936.

VII. Idem Otto Imperator, eodem Anno 941, per Geronem Lusatiæ Comitem Limitaneum, id est, Marchionem, omnes SLAVOS Orientales, quorum Duces, intra unam Noctem, prope XXX occiderat, ad ODERAM usque TRIBUTARIOS Imperio Germanico reddebat. Witichindus, Corbejensis Monachus, in Annalibus, Lib.II: *Barbari autem Labore nostro elati, nusquam ab Incendio, Cæde ac Depopulatione vacabant, Geronemque, quem sibi Rex* [Imperator Otto Magnus] *præfecerat, cum Dolo perimere cogitant. Ipse Dolum Dolô præoccupans, Convivio claro delibutos ac Vino sepultos ad Triginta ferè Principum Barbarorum una Nocte exstinxit.* Ibidem post quædam: *Quô factô, omnes barbaræ Nationes usque in ODERAM Fluvium simili Modo TRIBUTIS Regalibus se subjugarunt.*

VIII. Inter hos SLAVORUM Populos, ab Ottone Magno subactos, vix erit, cur dubites, SILESIOS fuisse, quamvis GERMANOS, ob admissos Slavos ea Ætate Nomen SLAVORUM consecutos: quorum erat Dux Semomislus. Hoc enim ex Ottonis ejusdem per Geronem Actis colligas, quæ mox recensebimus.

ANNO

ANNO 964.
GERMANORUM Romanus Imperator OTTO I. SILESIORUM Dux MIESLAUS I.

IX. Germanis adhuc Imperante Ottone I: poſt SEMOMISLUM mortuum Filius MIESLAUS I. Anno 964, declarabatur SILESIORUM Polonorumque Dux. Cujus Res notabiles, quantum ad Sileſiorum Hiſtoriam eô plenius & rectius intelligendam pertinent, ideo majore Curâ proferemus, quoniam inter Sileſiorum Duces CHRISTIANOS fuit omnium primus.

X. Diverſâ Vocabuli Forma, non tantum aut MIESLAUS, aut MIECISLAUS, verum etiam MIESCO, MYESCA, MYSCA dictus reperitur. Ioannes Dlugoſſus in Hiſtoria Polonica, Lib. I. Cap. LXXI: *Naſcitur Filius Zemomislao cæcus MIESKO.* Cap. LXXII: *Cum poſt Septennium MIESCO tonderetur.* Alexander Guagninus in Chronico Polonico, ad Annum 962: *MIESCO, qui erat cæcus natus.* Iodocus Ludovicus Decius in Polonorum Vetuſtatibus, ad Annum 963: *Aſſumtus igitur ad Regni Solium MIESKO.* Vincentius Kadlubko in Polonica Hiſtoria, Lib. II. Epiſt. IX: *De Zemislo autem famoſus ille MYESKA cæcus gignitur.* Epiſtola X: *Dictus autem eſt MYESKA, id eſt, Turbatio: quia cæco naſcente, Parentes turbati ſunt.* Hinc facili, quæ Nominibus maximè propriis accidit, Literarum Tranſpoſitione, non MIESCO, ſed MISECO appellari Germanis ſolet: non ideo â MIESLAO noſtro diverſus: ut poſtea demonſtrabimus.

XI. Cæcus natus permanebat Septennio cæcus, dum Ritu Polonorum Ethnico Sacris initiaretur: hoc eſt, dum ei Coma detonderetur, Nomen imponeretur. Solebant enim Pagani Pueris ademtos Capillos, tanquam Primitias, conſecrare ſuo Deo. Plutarchus in Theſeo, Cap. III: Ἔθȣς δὲ ὄντος ἔτι τότε μεταβαίνοντας ἐκ παίδων, ἐλθόντας ἐις Δελφȣ̀ς ἀπέρχαιϑαι τῷ Θεῷ τῆς κόμης. Ἦλϑε μὲν ἐις Δελφȣ̀ς ὁ Θησεὺς, καὶ τόπον ἀπ᾽ ἀυτȣ̃ τὴν Θησείαν ἔτι νῦν ὀνομάζεϑαι λέγȣσιν. Ἐκείρατο δὲ τῆς κεφαλῆς τὰ πρόσϑεν μόνον. *Conſuetudo autem tum erat, ut, qui ex Pueris excederent, Delphos profecti de Coma Primitias Deo conſecrarent. Venit ergò Delphos Theſeus: & Locum ab eo Theſeam etiamnum dictum affirmant. Totondit autem Partem Capitis anteriorem ſolam.* Martialis Lib. IX. Epigr. XVIII, ad Æſculapium, de Coma, quam Eari-

ANNO 964.
GERMANORUM Romanus Imperator OTTO I.
SILESIORUM Dux MIESLAUS I.

Earinus, Domitiani Eunuchus, Æsculapio, Sanitatis Deo, ut tam formosus esset detonsus, quam intonsus erat, cum Speculo Pergamum miserat:

Latonæ venerande Nepos, qui mitibus Herbis
Parcarum exoras Pensa brevesque Colos:
Hos tibi laudatos Domino sua Vota Capillos
Ille tuus Latiâ misit ab Urbe Puer.
Addidit & nitidum sacratis Crinibus Orbem,
Quô felix Facies Indice tota fuit.
Tu juvenile Decus serva, ne pulchrior ille
In longa fuerit, quam breviore Coma.

XII. Cum idem Tonsuræ Mos Slavis Polonis adhuc Paganis usitatus ademisset MIESLAO septenni Capillos, cæco mirus Casus mox aptos ad videndum efficiebat Oculos. Id antiquissimus, præter alios diffusius describit Ioannes Dlugossus in Historia Polonica, Lib.I.Cap.LXXI: *Omnium autem, quos unquam legi, Polonorum Historiographorum Annales & Literas, de Cæcitate hujus Mieskonis concordant, scribentes, illud adhuc intra Cellam materni Uteris, Cæcitatis contraxisse Tenebras, cæcumque effusum integro Septennio ab Ortu Cæcitatis Ærumnas tolerasse ajunt.* Ibidem Cap. LXXII: *Instante denique Septennio, in quô juxta Ritum Polonorum veterem & gentilem Filius Principis debebat tonsurari, & Nomen illi aptari & imponi. Zemomisl Princeps Proceres & Nobiles Poloniæ Gnesnam ad Solennitatem Tonsurationis in Filio suo, quamvis cæco, peragendam invitat, Dieque constituta advenientes, dum de Nomine Puero aptè imponendo quæreret: MIESKUM illum, & Patris, & Procerum Decreto appellari placuit, quod in vulgari Polonico sonat Turbatio vel Commotio: eò, quod Conditione suæ Cæcitatis & Parentibus, & Genti Polonicæ in suo Exortu Confusionem intulit. Tonsurato itaque Principis Zemomysl Filio, cæperunt tam ipse, quam omnes Proceres epulari.* Post quædam ibidem: *Nuncius advenit, denuncians, Filium Mieskonem in ipsa Hora perfectam Cla-*

ANNO 964.
GERMANORUM Romanus Imperator OTTO I.
SILESIORUM Dux MIESLAUS I.

Claritatem & Visionem Oculorum accepisse. Sed Patre Principe & Convivis omnibus dubitantibus magis, quam credentibus, Mater Pueri Principissa de epulantium Triclinio exsilit, Experimentum denunciatæ Novitatis palpatura. Quæ Cubile, quô Puer asservabatur, ingressa, videns in Orbibus Oculorum prioribus Nebulam dissolutam, & veram Claritatem illuxisse, atterrita præ Gaudio decidit in Terram, & â Ministris sublevata resumtô Spiritu, rapto in Ulnas Puero ad Conjugis & Convivarum defert Conspectum: sciens, nisi coram cernerent Puerum, accidenti Miraculo nullatenus credituros. Repletur summo Gaudio Pater, replentur & Convivæ.

XIII. Ita Visionis, nondum Rationis, assecutus salutarem Lucem MIESLAUS, Paganis Erroribus adhuc imbutus, post Genitoris Excessum, jam Imperio præfectus, duplicem ingrediebatur Viam perveniendi ad Christianam Veritatis Notitiam. Prior erat Subjectio, quâ Cæsari Ottoni Magno per Geronem Lusatiæ Marchionem victus, Christianis obligabatur. Posterior erat Conjugium, quod cum Dambronica, Boleslai Bohemorum Ducis, Filia, Christiana Virgine, tandem inibat. Occasionem priorem hoc, posteriorem proximo Capite suis ê Principiis commemorabimus.

SILESII Romano GERMANORUM Imperio subjecti.

XIV. Inter Orientalium SLAVORUM Duces, quos Imperator Otto I, simul ad Subjectionem Germanis debitam, simul ad Veritatem Christianis cognitam traducturus erat: unus, per Geronem Lusatiæ Comitem Limitaneum, id est, Marchionem, Armis superatus, circiter Annum 964, fiebat eidem Cæsari, non Tributarius solum, verum etiam, ad Fidelium Legem, subjectus. Quisnam ille fuerit, plures ob Causas in Controversiam ducitur. Defensores Polonorum, quos Germanis nunquam subjectos, nunquam tributarios fuisse contendunt, negant, fuisse nostrum MIESLAUM, Silesiorum Polonorumque Ducem, quos Ætas illa sub SLAVORUM Voce comprehendit. Ut eô facilius Veritas investigata reperiatur, præcipua Ducis, de quô disputatur, Momenta singillatim exponemus: an huic Mieslao applicabilia sint, nostrum interposituri Iudicium.

ANNO 964.
GERMANORUM Romanus Imperator OTTO I.
SILESIORUM Dux MIESLAUS I.

XV. Primô, si requiras Nomen: nec MIESLAUS, nec MIESCO, sed vel MISECO, vel MISICO, vel MISICA, vel MISCA dicitur. Ea Diversitas Nominis haudquaquam obstat, quô minus ille fuerit noster MIESLAUS. Nam, ut supra indicavimus §. X. etiam MIESCO appellatur. Quis autem non videt omnino facilem unius Literæ, cum Transpositionem, per quam ex MIESCO nascatur MISECO: tum Mutationem, per quam ex MISECO prius MISICO, deinde MISICA fiat: tum etiam Omissionem, per quam MISICA denique MISCA nuncupetur.

XVI. Secundô, si spectes Subjectionis Occasionem: Imperatori Ottoni I. per Geronem Orientalium Slavorum Lusiciorum, id est, Lusatorum aliorumque Marchionem MISECO, citra dubium victus, in Subditorum Ordinem cum Populo suo receptus est. Ditmarus in Chronico, Lib. II: *Imperator* [Otto Magnus] *autem hoc ut audivit, vocatum ad se venerabilem Virum Popponem, si Pugil Christi esset, interrogat, & Sacerdotali Honore sublimat. Gero, Orientalium Marchio Lusizi & Selpuli, MISECONEM quoque cum sibi SUBIECTIS IMPERIALI subdit DITIONI.* Proinde non difficulter potuit Gero, Lusatis præfectus, SILESIIS proximus, orto inter utrosque Dissidio, Armis Arma propulsuros SILESIOS cum POLONIS conjunctos, eorumque Ducem MISECONEM Manu prævalida redigere sub Imperatoris Obsequium.

XVII. Tertiô, si Modum Subjectionis attendas: MISECO Cæsari Ottoni Magno, tum ipse, tum etiam cum Populo, ad certum Imperii sui Terminum, id est, â Lusatiæ Finibus non tantum ad ODERAM, ut Witichindus de Slavis per Geronem subactis §. VII. citatus narrat: verum etiam ultra Oderam, ad Vartam [intra quod spatium SILESIIS & olim amplior erat, & nunc est, quamvis angustior Sedes] fuit geminâ Obligationis Conditione, tum ad TRIBUTUM solvendum, tum ad præstandam FIDEM subjectus. Ditmarus eodem Lib. II. post multa: *Interea Udo venerabilis Marchio MISECONEM Imperatori FIDELEM, TRIBUTUMque usque VURTA* [VARTA] *Fluvium, solventem Exercitu petivit collecto.* Inde colligas, SILESIOS etiam, non tantum POLONOS, quamvis non omnes, tamen ad Vartam usque, MISECONEM

Ducem

ANNO 964.
GERMANORUM Romanus Imperator OTTO I.
SILESIORUM Dux MIESLAUS I.

Ducem suum agnoscentes, Imperatori Ottoni Magno fuisse tributarios atque subjectos. Hinc Otto simul & Udoni, & Miseconi, tanquam subditis, præcipiebat, ut Pacem interea colerent, dum ex Italia redux [unde sub Initium Anni 965 in Germaniam revertebatur] commodè posset ipsorum componere Dissidium. De quo ibidem Ditmarus, cum Prælium MisecONis & Udonis cruentum descripsisset: *Hac de Fama miserabili Imperator turbatus, de Italia Nuncios misit, præcipientes Udoni atque MISECONI, si Gratiam suimet habere voluissent, usque dum ipse veniens Causam discuteret, in Pace permanerent.*

XVIII. Quartò, si Populum consideres: ille, sicut ex antecedentibus Ditmari Verbis patet, intra Terras à LUSATIÆ Finibus ad VARTÆ Ripam extensus habitabat: ubi Germanos SILESIOS receptis Slavis POLONIS conjunctos hæsisse fixos extra Controversiam est. Subjectus ergo Cæsari Ottoni I. Dux SILESIORUM [qui mox SLAVORUM, mox POLONORUM Vocabulo denotari solet] noster MISECO, id est, MIESLAUS esse potuit. Imò fuit: ut evidenter Ditmarus indicat Lib. IV: *Unde MISECONIS POLENIORUM inclyti Ducis, & in superioribus Libris ex magna Parte signati residuum explico Factum.*

XIX. Quid multis? Eundem fuisse, non alium MISECONEM, nisi nostrum MIESLAUM, Silesiorum Polonorumque Ducem, peculiares docent duæ Notæ: quarum prior BOHEMORUM Ducis BOLESLAI Senioris GENERUM: posterior DAMBRONICÆ, quam Poloni DAMBROUCAM nominant, MARITUM: per quam Christianam Virginem, Bohemorum Ducis BOLESLAI Iunioris Sororem, ad Sacra CHRISTIANA fuit conversus, declarat. Ditmarus ibidem, Miseconis residuum Factum explicaturus: *Hic à BOHEMIA Regione nobilem sibi Uxorem, Senioris* [legendum, aut Secundi, aut Iunioris] *BOLIZLAVI duxerat Sororem: quæ, sicut sonuit in Nomine, apparuit veraciter in Re. DOBRAVA enim Slavonicè dicebatur, quod Latino Sermone BONA interpretatur. Namque hæc Christo fidelis, dum Conjugem suum, vario Gentilitatis Errore implicitum esse perspiceret, sedula revolvit angustâ Mentis Deliberatione, qualiter hunc sibi sociaret in Fide.* Hæc nostro MISECONI,

ANNO 964.
GERMANORUM Romanus Imperator OTTO I.
SILESIORUM Dux MIESLAUS I.

NI, Silesiorum Polonorumque Duci, eique soli coveniunt: de quô Caput proximum commemorabit, quemadmodum per Bohemorum Ducis Boleslai I. Filiam, Boleslai II. Sororem, Dambronicam, Virginem Christianam, non alium, nisi Christianum Maritum, recepturam, in Matrimonium assumtam, Religione Paganorum abjectâ, Christianum DEI Cultum Anno 965 fuerit amplexus.

XX. At occurrit hæc probantibus alius ex Slavis eum Populo suo Dux, Imperatori Ottoni I. per laudatum GERONEM, Lusatiæ Comitem Limitaneum, subjectus: qui multis Characteribus nostro MISECONI respondet. De quô Witichindus in Annalibus, Lib. III: *GERO igitur Comes, non immemor Iuramenti, cum Wigmannum accusari vidisset, Reumque cognovisset, Barbaris, â quibus eum assumsit, restituit. Ab eis libenter susceptus, longius degentes Barbaros crebris Prœliis contrivit. MISCAM REGEM, cujus Potestatis erant SCLAVI, qui dicuntur LICIKAVICI, duabus Vicibus superavit, FRATREMque ipsius interfecit, Prædam magnam ab eo extorsit.* Ibidem post quædam: *Audiens autem Wigmannus Urbem captam, Sociosque afflictos, ad Orientem versus iterum se Paganis immersit, egitque cum Sclavis, qui dicuntur Vuloini, quomodo MISICAM, AMICUM IMPERATORIS, Bello lacesserent: quod eum minimè latuit. Qui misit ad BOLUZLAUM Regem BOHEMORUM: GENER enim ipsius erat: accepitque ab eo Equitum duas Acies.*

XXI. Hic SLAVORUM Dux nostro MIESLAO partim est, partim haberi potest consimilis: (I) ob Nomen: quô prius MISCA, deinde MISICA dicitur. MIESLAUS enim MIESCO dictus, facile, potissimum Exteris, propterea MISECO, MISICO, MISICA, MISCA dici potuit. (II) ob Titulum: quô REX, Mieslaus autem DUX appellatur. Sed ea quoque Discrepantia nullius est Ponderis: quoniam DUCES interdum etiam REGES Scriptoribus horum Temporum vocari consueverunt. Quâ Licentiâ Witichindus Boleslaum I. Bohemorum Ducem nuncupat Regem. (III) ob Statum. Erat IMPERATORIS Ottonis I. AMICUS. Quô vel parum, vel nihil â Mieslao differt, qui erat Cæsari FIDELIS: quoniam recentioribus Sæculis, etiam in SUBDITIS eminentes seu Duces, seu

Comi-

ANNO 964.

GERMANORUM Romanus Imperator OTTO I.
SILESIORUM Dux MIESLAUS I.

Comites, cum FIDELES, tum Amici nominantur. (IV) ob Conjugium: BOHEMORUM Ducis BOLESLAI GENER: quô planè conformis nostro Mieslao fuit.

XXII. Idem verò Slavorum Dux nostro MIESLAO dissimilis est: (I) ob Fratrem: quem Gero trucidavit. Nostro enim Mieslao Frater nullus invenitur assignatus. (II) ob Populum. Fuit enim seu Rex, seu Dux LICICAVICORUM: quos unquam vel in Polonia, vel in Silesia Locum habuisse, nusquam reperitur. Dubitare quidem possis, an Witichindus Nomen Slavorum, quorum Dux Cæsari Ottoni I. subjectus erat, rectè protulerit: de quo nascitur Suspicio, si non Autoris, tamen Librarii culpâ, corruptum esse: quoniam Licicavicorum [quibus Zuiccavicorum, Slavorum Misnensium, confine Vocabulum est] Mentio in Slavorum Historiis alibi nulla superest. Sed huic tamen Conjecturæ nimium non est tribuendum.

XXIII. Nobis hoc inter Ditmarianum & Witichindæum Slavorum Ducem MISECONEM multiplex Discrimen tanti non censetur, ut Sententiam eorum, quibus propterea MIESLAUS noster â Subjectione, quâ Cæsari Ottoni I. Dux SLAVORUM quidem, non autem POLONORUM, sed LICICAVICORUM cum Populo suo fuit obligatus, absolvitur, satis corroborare possit. Etenim Slavorum Ducem Imperatori Ottoni Magno subjectum, aut eundem, aut non eundem intelligunt Ditmarus & Witichindus.

XXIV. Si non eundem intelligunt: is, de quô Witichindus loquitur, Slavorum, licet non intra Lusatiam, tamen circa eam, vel in Saxonia, vel in Misnia Dux esse potuit, â nostro, de quô Ditmarus agit, diversus. Nam, cum per illa Tempora plurimi Slavorum seu Reges, seu Duces fuerint: quorum XXX [ut §. VII. diximus] Gero intra Noctem unam occiderat: non videmus, cur non eorum duo, quos idem Gero Cæsari Ottoni Magno subjectos fecerit, in paucis dispares, in plerisque pares, exstare potuerint. An non Bohemorum Dux Boleslaus I. Filias duas habere potuit, quarum alteram Duci Polonorum, alteram Licicavicorum Regi Uxorem tradiderit? Hoc Pactô neque Ditmarus Witichindo, neque Witichindus Ditmaro adversa scripserit.

ANNO 964.
GERMANORUM Romanus Imperator OTTO I.
SILESIORUM Dux MIESLAUS I.

XXV. Si verò eundem Slavorum Ducem Cæsari Ottoni Magno subjectum, de quô repugnantia commemorant, intelligunt: aut DITMARUS, aut WITICHINDUS, tanquam Erroris suspectus, deferendus erit Asseclis, neutrum alteri conciliare scientibus. Hinc utri Calculus meliore Iure vel subtrahendus, vel addendus sit, sub Quæstionem venit. WITICHINDUS sub Imperatore Ottone Magno superstes, Annales suos finit in Ottonis hujus Excessu, id est, Anno 973. Ditmarus autem Anno 976 natus, ad Annum 1018 vixit. Antiquior proinde Witichindus Ditmaro plus Autoritatis habere videtur in Re sui Temporis.

XXVI. Sed non residet in ea Prærogativa Momentum satis ponderosum. Nam erat WITICHINDUS quidem intra Westphaliam Corbejensis Monachus, à Silesiis & Polonis remotior, clausus in Cœnobio Præceptor Iuventutis: ut Ioannes Trithemius in Hirsaugiensis Monasterii Chronico refert ad Annum 954. DITMARUS autem intra Misniam fuit Martisburgensis Episcopus, Silesiis & Polonis propinquior; cujus Pater Sigefridus Comes Saxonicus sub Imperatore Ottone I. Rebus, quas MISECO Dux Silesiorum Polonorumque gessit, interfuit. Huic enim, tanquam Cæsareo Clienti, opportunus Amicus, contra Udonem Adversarium in Auxilium veniebat. Ditmarus in Chronico: Lib. I. *Udo venerabilis Marchio MISECONEM Imperatori Fidelem, Tributumque usque Vurta* [Varta] *Fluvium solventem, Exercitu petivit collecto. Ad cujus Auxilium PATER meus Comes Sigefridus, tunc Iuvenis, nec dumque conjugali sociatus Amori, venit solum cum suis.* Imò Ditmarus, cui Patris Acta cognoscere facillimum erat, ipse post Intervallum Temporis non adeo longum, Anno 1005, Henrici II. Cæsaris, cum Boleslaum I. Miseconis, hoc est, Mieslai nostri Filium, Polonorum Silesiorumque Ducem debellaret, Comes Sacerdos, Lusatiam, Silesiam, Poloniam [ubi nullo Negotio Scientiam Rerum, de quibus scripsit, comparare sibi certissimam potuit] perlustravit: ut in Antiquitatibus de Silesiorum Nominibus, Cap. V. §. IX. indicavimus.

XXVII. Quamobrem, cum illius SLAVORUM Ducis, quem OTTO primus Romano GERMANORUM Imperio subjectum adscripsit suis,

70

ANNO 964.

GERMANORUM Romanus Imperator OTTO I.
SILESIORUM Dux MIESLAUS I.

ſuis, maximè Populus in Controverſiam venit, quem Witichindus LICICAVICOS, Ditmarus POLENIOS fuiſſe narrat: & unum ab Hiſtorico utroque Ducem reſpici negantes urget Neceſſitas, ut vel Witichindo, vel Ditmaro Aſſenſum præbeant: omnino tutius eſt, ut Witichindum potius, quam Ditmarum arguant Erroris: cujus nondum videmus convictum eſſe Ditmarum.

XXVIII. Certe, nos rejectis Partium Studiis, non major Veritatis Probabilitas, ſed, quantum perſpicere poſſumus, ipſa Veritas jubet ſtatuere, SILESIOS, etſi non ſimul POLONOS, niſi quos SILESIIS annexos, Tellus à LUSATIÆ Finibus, ultra VIADRUM, ad VARTAM extenſa continuit, MIESLAO Primo Duci parentes, Romano GERMANORUM Imperio ad TRIBUTUM ſolvendum, præſtandamque FIDEM ſubjectos. Quam ſententiam noſtram utique firmam declarabunt ea, quibus Caput proximum oſtendet, noſtrum MIESLAUM I. inter Romanos Germanorum Imperatores OTTONIBUS omnibus, ſi non ut POLONORUM, tamen ut SILESIORUM Ducem ſubditum.

XXIX. Hac Occaſione MIESLAUS ille Primus, Sileſiorum Polonorumque Dux, jam ſub Ottonis Primi Cæſaris Imperio Chriſtianis, quanquam civili tantum Subjectionis Obſequio addictus, nondum è Paganis egreſſus, ſubinde quasdam Religionis utriusque Notas impreſſit Animo: quas, poſtea ſolertiore comparatas Cura, prorſus diſpares vidit: adeoque magis magisque Sacris deterioribus abjiciendis, melioribus arripiendis evaſit propenſior.

CAPUT

CAPUT VII.
SILESIORUM RES.

ANNO 965.
GERMANORUM Romanus Imperator OTTO I.
SILESIORUM Dux MIESLAUS I.

Origo SILESIORUM CHRISTIANORUM.

I.

HActenus & Slavi POLONI, & Germani SILESII Pagani Diis suis fictis adhæserant. Inter hos præcipuum POLONI colebant IOVEM. De quo Ioannes Dlugossus in Historia Polonica, Lib. I. Cap. XXXIV: *Appellabant autem* [Poloni] *IOVEM Iessem Linguâ suâ: â quô velut Deorum summo, omnia temporalia Bona, & omnes tam adversos, quam felices Successus sibi credebant præstari. Cui etiam præ cæteris Diis amplior impendebatur Honos, frequentioribusque colebatur Sacris.* Eundem SILESII Deum, sub variis aliorum Deorum, seu potius Nominum Formis, repræsentatum IOVEM, maximè SABOTHUM, tanquam omnium Frugum Datorem, in Monte summo, qui etiamnum SABOTHI Vocabulo denotatur, venerabantur. Id jam ostendimus in Antiquitatibus de SILESIORUM Nominibus, Cap. V. Ab hoc falso ad verum Deum, quô cœlestis Providentiæ Modô cum POLONI, tum SILESII Animum converterint, breviter suis ê Fontibus proferemus.

II. Quantum ex horum Temporum Monumentis colligi potest: circiter Annum 864, SUATOPLUCUS [aliis Suentopelcus] MORAVORUM prius Dux, postea Rex, Slavus, jam Christianus, ad rectius excolendos Doctrinâ Christianâ Moravos Slavos, ab Imperatore, non Romano, ARNOLPHO, quemadmodum in Ioannis Dlugossi Capite, quod mox indicabimus, Titulum sequentes, Rerum Silesiacarum Scriptores, Ioachimus Curæus, Iacobus Schickfusius, Fridericus Lucæ statuunt, sed Constantinopolitano, MICHAELE [cujus Imperium Anno 842 susceptum, Anno 867 finiebatur] duos Viros, simul & sacrarum, & Slavicarum Literarum peritos, CYRILLUM & METHODIUM Mona-

chos

ANNO 965.

GERMANORUM Romanus Imperator OTTO I.
SILESIORUM Dux MIESLAUS I.

chos Græcos obtinuerat. Inter hos CYRILLUS, Genere Nobilis, Patriâ Thessalonicensis, Nomine, quod antea gesserat, CONSTANTINI, Cognomine PHILOSOPHI nonnullis denotatus, Latinum, præter Græcum & Slavicum, optime Sermonem callebat: perpetuus Methodii Comes. Christianus Scala, Monachus Benedictinus, Boleslai II. Bohemorum Ducis Frater, in Ludmillæ, quam Borivorius, Bohemorum Dux Christianus habuit Uxorem, Vita: quam ad Albertum, Archiepiscopum secundum Pragensem [Anno 980 creatum] scripsit: & Bohuslaus Balbinus primus Editor in Rerum Bohemicarum Epitomen, Lib. I. Cap. X. transtulit: *QUIRILLUS quidam Natione Græcus, tam Latinis, quam ipsis Græcorum Apicibus instructus, postquam Bulgri crediderunt, aggressus est in Nomine SS. Trinitatis ac individuæ Unitatis etiam supra dictæ Genti MORAVIÆ degenti Fidem D. N. Iesu Christi prædicare.* Libellus veteris Autoris de Cyrillo & Methodio, in Ioannis Bollandi, Godefridi Henschenii, Danielis Papebrochii Actis Sanctorum, Martii Tomo II, ad Diem IX, editus, §. I: *Tempore igitur, quô MICHAEL Imperator novæ Romæ regebat Imperium, fuit quidam Vir nobili Genere, Civitate Thessalonica ortus, Vocabulo CONSTANTINUS, qui ob mirabile Ingenium, quô ab ineunte Infantiâ mirabiliter claruit, veraci Agnomine PHILOSOPHUS est appellatus.* Ibidem §. VII: *PHILOSOPHO autem reverso Constantinopolin, audiens RASTILAUS Princeps MORAVIÆ, quod factum fuerat â PHILOSOPHO in Provincia Cazarorum: ipse quoque Genti suæ consulens, ad prædictum Imperatorem Nuncios misit, nuncians hoc, quod Populus suus ab Idolorum quidem Culturâ recesserat, & Christianam Legem observare desiderabat: verum Doctorem talem non habent, qui ad legendum eos, & ad perfectam Legem ipsum edoceat; rogare se, ut talem Hominem ad Partes illas dirigat, qui pleniter Fidem & Ordinem Divinæ Legis & Vim Veritatis Populo illi ostendere valeat. Cujus Precibus annuens Imperator, eundem super nominatum PHILOSOPHUM ad se venire rogavit: eumque illuc, id est, in Terram SCLAVORUM cum METHODIO Germano suo transmisit.* Ioannes Dlugossus in Historia Polonica, Lib. I. Cap. LXVIII: cui Titulus: *Tres Duces Slavorum ad ARNOLPHUM Imperatorem Nuncios mise-*

ANNO 965.
GERMANORUM Romanus Imperator OTTO I.
SILESIORUM Dux MIESLAUS I.

miſerunt, petentes ſibi Viros doctos in ſacra Scriptura transmitti: ſed perperam præfixus eſt. ARNOLHUS enim poſt MICHAELEM mortuum Anno 20, Chriſti 887 ſuſcepit Imperium. Ideo fallit etiam Capitis hujus Initium: *ARNOLPHO Imperatore, qui Anno Nativitatis Domini noſtri 800 cæpit apud Romanos regnare:* quibus hæc ſubjunguntur: *Tres Slavorum Duces, videlicet ROTISLAUS, SUENTOPELCUS & KOCZIEL miſſis ad GREGORIUM* [ſicut editus Liber indicat, ſed malè: nam & Codex MStus, quem inſpeximus, & Res ipſa legendum eſſe docet, ad CONSTANTINOPOLITANUM] *Imperatorem MICHAELEM Nunciis, petierunt, quatenus pro ipſis & eorum Gentibus in Fide Chriſtiana erudiendis, doctos Viros illuc transmitteret. METHODIUM & CYRILLUM mittit, qui Duces & Gentem Slavonicam tum primum ad Fidem convertunt.* Stanislaus Sarnicius in Annalibus Polonicis Lib. V. ad Annum 862: *Circa hæc Tempora Slavis etiam in MORAVIA Evangelium à CYRILLO annunciatur, Autore MICHAELE Imperatore Conſtantinopolitano.*

III. Hi duo SLAVORUM, iisque conjunctorum GERMANORUM Doctores Chriſtianam Religionem Slavicâ Linguâ, non tantum Res Officiorum Eccleſiaſticorum publicas adminiſtrando, verum etiam Iuventutem Literis erudiendo, maximè Libros utriusque ſacri Fœderis, & ex iis compoſitos divulgando intra MORAVIAM in Annum quintum fideliter propagabant. Chriſtianus Scala in Ludmillæ Vita, de Cyrillo: *Et cooperante Gratiâ Divinâ, poſtquam illos* [Moravos] *Chriſto lucratus erat, etiam Apices & Characteres comperit, & vetus novumque Teſtamentum, pluraque alia de Græco ſeu Latino Sermone Slavonicam in Linguam tranſtulit.* Anonymus de Cyrillo & Methodio, ſupra citatus: *Cœperunt itaque ad id, quod venerant, peragendum ſtudioſè inſiſtere, & parvulos eorum Literas edocere, Officia Eccleſiaſtica inſtruere, & ad Correptionem diverſorum Errorum, quos in Populo illo repererant, Falcem Eloquiorum ſuorum inducere: ſicque abraſis & exſtirpatis de Agro illo peſtifero multifariis Vitiorum Sentibus, Divini Verbi Gramina ſeminare. Manſerunt ergo in MORAVIA per Annos quatuor & dimidium, & direxerunt Popu-*

ANNO 965.
GERMANORUM Romanus Imperator OTTO I.
SILESIORUM Dux MIESLAUS I.

Populum illum in Fide Catholica, & Scripta ibi reliquerunt omnia, quæ ad Ecclesiæ Ministerium videbantur esse necessaria. Ioannes Dlugossus in Historia Polonica, Lib. I. Cap. LXVIII: de Methodio & Cyrillo ad Moravos missis: *Scripturas de Græco in Slavonicum transferunt, Sacra in vulgari Slavonicâ peragenda instituunt Linguâ, Sedem Pontificalem apud Wielogrod* [Willegradum, aliis Velehradum in Moravia] *ponunt.*

IV. Tum Controversia inter Græcam & Latinam, id est, Constantinopolitanam & Romanam Ecclesiam, de Potestatis Ecclesiasticæ summâ Prærogativâ, quô Iure, num Pontifici Romano, an Constantinopolitano Patriarchæ conveniret, ab Anno 847 ad 900, agitabatur: donec Orientalis Ecclesia Dominium Episcoporum Romanorum Pacto nullo ferre docilis, solis Patriarchis suis contenta, se Communioni cum Occidentalis Ecclesiæ primario Episcopo Romano subtraheret: itaque soluto Pacis Vinculo, quod Græcam & Latinam Ecclesias, instar Sororum, copulaverat, Schisma separaret: quod etiamnum durat. Cujus Ortum Progressumque satis exposuimus in Libro de Byzantinarum Rerum Scriptoribus Græcis, Parte I. Cap. XVIII: quod de Photii Patriarchæ Constantinopolitani Rebus agit. Tantô magis proinde Romanis Pontificibus displicebat, intra Germaniam [cujus Provincia semper MORAVIA fuit] Constantinopolitanis Patriarchis quoddam Ius Ecclesiasticum per Monachos Græcos attrahi: de quibus erat Suspicio, ne Christianis MORAVORUM teneris Animis radicitus imprimerent Dogmata, non tantum, & Græcis, & Romanis comprobata, verum etiam Græcis approbata, reprobata Romanis.

V. Quamobrem Anno 879, Iohannes VIII, [aliis IX] Pontifex Romanus [cujus Temporibus illa de Primatu Lis fervebat] certior factus, Monachos Græcos in Occidente, cujus Ecclesias suo Imperio subjacere statuebat, Slavis in MORAVIA Religionem Christianam, nequaquam suo Iudicio in omnibus convenienter, Ore Slavico tradidisse capiendam: præterea Sacram Cœnam [quam Ætas illa quoque Missam nominabat] celebrare Slavicâ Linguâ: id exprobrabat Methodio in Epistola CXCV: quam ad eum Anno 879 scripsit: [Philippus Labbeus & Gabriel Cos-

ANNO 965.
GERMANORUM Romanus Imperator OTTO I.
SILESIORUM Dux MIESLAUS I.

ſartius in Conciliorum Tomo X ediderunt:] *Audivimus, quod non ea, quæ Sancta Romana Eccleſia ab ipſo Apoſtolorum Principe didicit, & quotidie prædicat, tu docendo doceas, & ipſum Populum in ERROREM mittas.* Ibidem poſt quædam: *Audivimus etiam, quod MISSAS cantes in barbarâ, id eſt, in Slavina Lingua: unde jam Literis noſtris per Paulum Epiſcopum Anconitanum tibi directis prohibuimus, ne in eâ Linguâ Sacra Miſſarum ſolennia celebrares, ſed vel in Latinâ, vel in Græcâ Linguâ.*

VI. Non in hoc acquieſcebat, ſed eosdem Monachos, ut Arbitrio ſuo devinctos redderet, Romam vocatos Anno 880 examinabat, in primis ob Slavicum, non Latinum in Sacris apud MORAVOS adhibitum Sermonem, reprehendebat. Tum Cyrillus cum Methodio ſuam Græcorum Libertatem omnium efficaciſſimo Reſponſo defendebant: *DEO Iudice par eſſe, Linguis omnibus laudari DEUM.* Eâ victus Ratione Iohannes, primum orthodoxam declarabat Doctrinam, quam profeſſi erant: deinde Latini commendabat quidem, ſed tamen Slavici concedebat etiam peragendis Sacris commodum Sermonis Uſum. Narrationi huic notabili, ne quis deneget, conciliabimus per Teſtimonia Fidem: in quibus imbecilliora ſemper â fortioribus majorem capiant Vigorem. Stanislaus Sarnicius in Polonicis Annalibus Lib. V. ad Annum 862: de Cyrillo: *Quem Pontifex una cum Methodio Romam evocaverat, quò eos moneret, quô Pactô erga Gentem iſtam ſe gerere deberent. Ac inter colloquendum cum Pontifex quodammodo expoſtulaſſet cum eis, quod absque illius Conſenſu Linguâ vulgari Slavonicâ ſacra tractarent: Cyrillus reſpondiſſe fertur, adducta Sententiâ ex Pſalmis Davidicis: Omnis Spiritus laudet DOMINUM, & omnis LINGUA confiteatur ei. Ac cum multi multa in hanc & in illam Partem diſputarent, atque eam Quæſtionem ſedulo verſarent, tandem communi Aſſenſu itum eſt in hanc Sententiam, ut Slavicæ Gentis Hominibus, ob Linguæ illorum latiſſimum per varias Nationes & Dialectos Uſum, patria Lingua liceret Sacrum peragere.* Ioannes Dlugoſſus, Canonicus Cracovienſis, in Hiſtoria Polonica, Lib. I. Cap. LXVIII: de Methodio & Cyrillo: *Accerſiti poſt hæc Romam, & a ſummo Pontifice argu-*

ANNO 965.
GERMANORUM Romanus Imperator OTTO I.
SILESIORUM Dux MIESLAUS I.

arguti, quod Rem Divinam Slavonicâ Linguâ agerent, respondent è Scripturâ: Omnem Spiritum laudare Dominum debere. Disceptatione tandem in sacro Senatu habitâ, licet non pauci apparuissent Contradictores, obtentum tamen & decretum est, ut Sacra in Lingua Slavonica juxta atque Latina, Græca & Hebraica peragantur. Æneas Sylvius postea Pius II, Pontifex Romanus, in Historia Bohemica, Cap. XIII: de Cyrillo: *Baptizato quondam Suatocopio, Moravis Christiana Sacra crediderat, multasque alias Slavorum Gentes ad Fidem Christi converterat. Referunt, Cyrillum, cum Romæ ageret, Romano Pontifici supplicasse, ut Slavorum Linguâ, ejus Gentis Hominibus, quam baptizaverat, Rem Divinam faciens, uti possit. De qua Re cum in Sacro Senatu disceptaretur, essentque non pauci contradictores, auditam Vocem, tanquam de Cœlo, in hæc Verba missam: Omnis Spiritus laudet DOMINUM, & omnis LINGUA confiteatur ei: indeque datum Cyrillo Indultum.* Ipse Iohannes VIII. Pontifex Romanus, in Epistola CCXLVII: quam ad Sfentopulcrum [aliis Suentopelcum, Suatoplucum, aliterque dictum] MORAVORUM Ducem, quem vocat Comitem, Anno 880 scripsit: Cæsar Baronius in Annalibus Ecclesiasticis, Tomo X, ad Annum 880, Num. XV: Philippus Labbeus & Gabriel Cossartius in Conciliis, Tomo X, exhibent: *Hunc Methodium, venerabilem Archiepiscopum Vestrum* [quem Suentopelcus expetenti Pontifici transmiserat] *interrogavimus coram positis Fratribus nostris Episcopis, si orthodoxæ Fidei Symbolum ita crederet, & inter sacra Missarum solennia caneret, sicuti Sanctam Romanam Ecclesiam tenere, & in Sanctis sex universalibus Synodis â sanctis Patribus secundum Evangelicam Christi Dei nostri Autoritatem promulgatum atque traditum constat: ille autem professus est, se juxta Evangelicam & Apostolicam Doctrinam, sicut Sancta Romana Ecclesia docet, & â Patribus traditum est, tenere & psallere: vobis iterum ad regendam commissam Ecclesiam Dei remittimus.* Ibidem post quædam: *Literas denique Slavonicas â Constantino quodam Philosopho* [Methodii Socio Cyrillo] *repertas, quibus Deo Laudes debitas resonent, Iure laudamus, & ut in eadem Lingua Christi Dei nostri Præconia & Opera enarrentur, jubemus.* Iterum post quædam: *Nec sanæ Fi-*

ANNO 965.
GERMANORUM Romanus Imperator OTTO I.
SILESIORUM Dux MIESLAUS I.

dei vel Doctrinæ aliquid obstat, sive Missas in eadem Slavonica Lingua canere, sive sacrum Evangelium, vel Lectiones Divinas novi & veteris Testamenti bene translatas & interpretatas legere, aut alia Horarum Officia omnia psallere: quoniam, qui fecit tres Linguas principales, Hebræam scilicet, Græcam & Latinam, ipse creavit & alias omnes ad Laudem & Gloriam suam. Iubemus tamen, ut in omnibus Ecclesiis Terræ vestræ, propter majorem Honorificentiam, Evangelium Latinè legatur, & postmodum Slavonicâ Lingua translatum in Auribus Populi, Latina Verba non intelligentis, annuncietur: sicut in quibusdam Ecclesiis fieri videtur. Et si tibi & Iudicibus tuis placet, Missas Latinâ Lingua magis audire præcipimus, ut Latinè Missarum tibi solennia celebrentur.

VII. Talem in Modum dispositis Rebus intra MORAVIAM Ecclesiasticis, præsertim Codicibus Divinis Sermone Slavico divulgatis, per laudatos Græcos Monachos CYRILLUM & METHODIUM, Notitia Christianorum Sacrorum postea in BOHEMIAM, & utrique proximam SILESIAM procedebat: per quam denique POLONIAM intrabat. In quibus Provinciis, partim GERMANOS, partim SLAVOS tenentibus, ideo Germanis facilior ad cœlestis Veritatis Agnitionem Via per Slavos patebat, quoniam Germanorum Pars magna Sermoni Germanico Slavicum jam superaddiderat. Itaque contigit, ut SILESIORUM & POLONORUM ipse Dux MIESLAUS Primus tandem minore Difficultate fieret CHRISTIANUS.

VIII. Ille, magnâ Vitæ post Genitoris Excessum Licentiâ Dux, Pellices Specie Conjugum assumtas, quarum septem habebat, cunctas experiebatur steriles. Tum Christiana Religio per MORAVIAM in SILESIAM, per SILESIAM in POLONIAM, crebris Populorum vicinorum Negotiis, tam bellicis, quam civilibus extensa, quosdam sibi fecerat, sed intra privatam Pietatem, publico Paganorum Metu, passim Loca deserta petentem, Asseclas & SILESIOS, & POLONOS. Ex iis nonnulli cum Indigenæ, tum Alienigenæ Consiliis valentes in Aula persuadebant MIESLAO, ut CHRISTO & seipsum, & Populos suos devoveret: rejectis Concubinis, legitimam eamque Christianam Uxorem sibi jun-

ANNO 965.

GERMANORUM Romanus Imperator OTTO I.
SILESIORUM Dux MIESLAUS I.

jungendam respiceret, Spe majoris Felicitatis, maximè virilis Prolis. Ioannes Dlugossus in Historia Polonica, Lib. I. Cap. LXXIII: de Mieslao I: *In Venerem namque More barbarico proclivis erat. Cujus licet castissima fuerit Adolescentia, libidinosa tamen & lasciviens fuit Ætas provectior. Septem enim Pellicibus, quas Uxores nominabat, utebatur. Non tamen ex aliqua illarum Sobolem & futurum suæ Successionis Solatium susceperat. Qui dum Orbitatem suam crebris accusaret Sermonibus, per nonnullos Viros Catholicos spirituales atque sæculares, qui in Curia sua observabantur, & qui ex finitimis Regionibus Curiam suam accedebant, per quos jam Fidei Splendor & Christi Redemtoris Adventus lucere in POLONIA cæperat, sensim sibi suggestum est, ut Sacrilego Idololatriæ Culture relicto, unum verum DEUM agnosceret, & Fidem Catholicam cum Gente sua profanis Ritibus dedita susciperet: tunc enim & Fœcunditatem sibi Prolis, & cuncta alia feliciter proventura, & ipsum inter Principes Catholicos Slavonici Generis atque Linguæ in se & Filiis suis celsiorem sortiturum Thronum, & magnum, & celebrem futurum. Cui Suggestioni benignas Aures accommodanti plurima per Viros Religiosos & Eremitas adjecta sunt.* Ibidem post pauca: *Salutaribus Consiliis & Monitis Virorum Religiosorum & Eremitarum persuasus, flexus est Christianum venerari Dogma, & se per omnia eorum Doctrinis acquieturum promisit, & omnes Polonorum Regiones â Diis Gentium ad veram orthodoxam Religionem Cærimoniasque ejus adducturum se spopondit.* Ibidem Lib. II. ad Annum 965: *Monentibus autem Viris Catholicis & Religiosis, septem Pellices, quarum carnali detinebatur Amore, a se abdicare jussus, ne Mollicies muliebris eum in assuefacta detineret Idololatria.* Martinus Cromerus de Polonorum Rebus, Lib. III. in Miecislao: *Uxores septem barbarico More duxit: iisque & Libidini suæ liberius indulgens, nullos suscipiebat Liberos. Erant jam tunc inter POLONOS nonnulli, qui peregrè revertentes a BOEMIS & MORAVIS Religionem Christianam domum referebant. Erant & externi, partim in Ministerio & Comitatu Principis, partim Mercaturam in Polonia exercentes, partim etiam in Recessibus Silvarum & Solitudinum, quò liberius Cultui Divino vacarent, degentes CHRISTIANI non pauci. His monentibus atque sua-*

ANNO 965.
GERMANORUM Romanus Imperator OTTO I.
SILESIORUM Dux MIESLAUS I.

ſuadentibus & Religionis Chriſtianæ Veritatem Caſtitatemque prædicantibus, Poſteritatem denique & Felicitatem Principi, ſi eam Religionem amplecteretur, pollicentibus MIECISLAUS priores Uxores dimittit. Ioachimus Curæus in Sileſiorum Annalibus: ad Annum 895: *In Provinciis etjam Poloniæ paulo poſt emanabat Notitia Evangelii, & paſſim inſtituebantur Congreſſus in Silvis & Locis ſolis, ob Metum Magiſtratus: tandem cum in Aula quoque Religio illuceſceret, Princeps, perſuaſus a ſuis, appetit Nuptias.*

IX. Ad Chriſtianam Religionem propenſus MIESLAUS in Matrimonium expetebat Bohemorum Ducis Boleslai I, propter occiſum Fratrem S. Wenceslaum, Cognomento Sævi, Filiam: Boleslai II, Cognomento Pii, Sororem, CHRISTIANAM Virginem, Scriptoribus Sileſiis DAMBRONICAM, Polonis DAMBROUCAM, non Maritum, niſi CHRISTIANUM, recepturam. Tum MIESLAUS intra Poloniæ majoris Urbem Gneſnam, uno Die, Martii quinto, prius per Baptiſmum CHRISTO, mox per Nuptias Conjugi ſe conſecrabat, Anno 965. Quô & Annô & Die primarii Provinciarum & Urbium Proceres ad Chriſtum accedentes ſuſceperunt Baptiſmum. Vincentius Kadlubko in Hiſtoria Polonica, Lib. II. Epiſt. IX: *His* [Pellicibus] *tandem repudiatis, de Bohemia quandam DOBRAWKAM Nomine, Matrimonio copulat: cujus felici Conſortio Glacies Infidelitatis diſſolvitur, & noſtrorum Labruſca Gentilium in veræ Vitis Palmites transmigrat. Hinc etiam Catholicæ Fidei amantiſſimæ non prius nubere collibuit, quam univerſum Poloniæ Regnum cum CHRISTO Rege Chriſtianæ Profeſſionis ſuſcepiſſet Characterem. Didicerat namque, quod diſpar Cultus unum erat Impedimentum Matrimoniis. Primus itaque POLONORUM Rex MYESKA Gratiam Baptiſmi ſuſcepit.* Ioannes Dlugoſſus in Hiſtoria Polonica, Lib. II. ad Annum 965: *Ad Principem Bohemiæ Boleslaum, Sancti Wenceslai Interfectorem & Germanum Procos mittit, Filiam ſuam DAMBROWKAM pro unica & legitima Uxore ſibi petituros. Verum, dum Bohemiæ Princeps reſponderet, ſe magnificum & inſignem Generum non abominaturum, ſi illum Ritus Gentiles abjicere & Fidei ſanctæ Catholicæ*

licæ

ANNO 965.
GERMANORUM Romanus Imperator OTTO I.
SILESIORUM Dux MIESLAUS I.

licæ Normam suscipere contigisset. Aliter enim Filiam suam nulla Ratione Gentili & Idolorum Cultori Principi aliquatenus desponsaturum esse. Eodem etiam Responso Virgo Ducalis DABROWKA Procis & Nunciis MIECSLAI Poloniæ Ducis illam de ineundo Fœdere Matrimonii interpellantibus usa respondit: non convenire Professioni suæ Christianæ Idololatræ nubat: ubi tamen MIECSLAUS Dux Poloniæ Spurcitias Idolorum abjecerit, & Baptismatis Lavacro renatus fuerit, non recusaturam se, ut in ejus transeat Amplexus. Ibidem post quædam: *Transactis autem Pactis Diebus, Dux MIESCLAW de Fidei orthodoxæ Articulis & Ritu sufficienter per Viros religiosos & Anachoriticam Vitam in Religionibus suis ducentes, quos eam ob Rem singulariter accersiverat, instructus, Tenebris vetusti Erroris renunciat cum principalioribus Baronibus & Nobilibus, Urbiumque Poloniæ Primoribus saluberrimam orthodoxæ Religionis Catholicæ Legem amplexurus, suæ de Tenebris Idololatriæ, in Lumen Fidei, Conversionis Primitias sacro Fonte consecrat, sacrum in Gnesna suscepit Baptisma, & deposita per Regenerationis Undam Vetustate Peccati, in novam Animæ Innocentiam Vitæque Infantiam est renatus Lavacro Baptismatis Sordes abluens, tam Facinorum, quam Idolorum, ex cæca & vetusta Caligine Idololatriæ, in Agnitionem, Puritatem atque Religionem Fidei orthodoxæ vocatus, Lumenque ejusdem Fidei Lumine Rationis naturalis, quâ etiam illum vigere Altissimus concesserat, excedente illustratus ex Gratia Spiritus Sancti, & Aqua & Spiritu renatus est, vetustoque Nomine MIESZKO abrogato, velut barbaro, MIECSLAUS nominatur.* Iterum post quædam: *Eodem insuper Die, Sacramento Baptismi suscepto, Dux MIECSLAUS aliud suscepit Sacramentum & Virginem DABROWKAM Ritu Catholico sibi desponsat, & Nuptiæ felicissimæ corrogatis vicinis Principibus Gnesnæ pluribus Diebus magnifico celebrantur Apparatu.* Ioachimus Curæus in Silesiorum Annalibus, ad Annum 859: *Appetit Nuptias Filiæ Ducis Bohemorum Boleslai [qui jugulavit postea Fratrem Venceslaum, quem Bohemi inter Sanctos numerant] PUELLÆ DAMBRONICÆ: quod Nomen fuit etiam Aviæ paternæ, Fœminæ sceleratæ. Cum his Nuptiis MIESLAUS simul Religionem Christianam suscepit, accepto sacro Baptismate Gnesnæ. Fuit hoc Anno 965.* Eadem commemorant, Mat-

ANNO 965.
GERMANORUM Romanus Imperator OTTO I.
SILESIORUM Dux MIESLAUS I.

thias Michovius in Chronico Polonico, Lib. II. Cap. I. Martinus Cromerus de Polonorum Rebus, Libro III. ad Annum 965. Iohannes Mollerus in Ducum Lignicensium Historia, Lib. I. Cap. V. Iacobus Schickfusius in Silesiæ Chronico, Lib. I. Cap. XI. Fridericus Lucæ in Silesiæ Memorabilibus, Parte I. Cap. III. Num. V. Diem utriusque Solennitatis indicat Nicolaus Polius in Hemerologio Silesiaco, ad Diem Martii V.

X. Quin Gnesnæ, cum Solennitas & Baptismi, & Conjugii celebraretur, eodem Die, quo MIESLAUS, ex Primoribus inter POLONOS quidam SILESII se CHRISTO per Baptismi Sacramentum devoverint & obligaverint, non est dubium. Quia verò paucis ad Christianismi Professionem Obsignationemque Locum illa Temporis exigua Mora permittebat: eodem 965 Anno, DIES MARTII SEPTIMA, quæ Christianis DOMINICA LÆTARE nominari solet, ad Mieslai Ducis & Exemplum, & Mandatum, SILESIIS etiam, non tantum cœteris ad Poloniam spectantibus Populis, afferebat in melius exoptabilem Mutationem, ut Idololatriam rejicientibus, sic arripientibus Christianum DEI Cultum. Matthias Michovius in Chronico Polonico, Lib. II. Cap. I: *Et quia multi restabant sacro Fonte baptizandi, ideo per Edictum* [Mieslaus] *strictè demandavit, ut omnes in Civitatibus & Villagiis nobiles atque ignobiles, SEPTIMA DIE MARTII adveniente, Idolis confractis & in Lacubus aut Aquis submersis, simul & Lapidibus ab utriusque Sexus Hominibus obrutis, sub Confiscatione Bonorum & Exterminatione baptizarentur. Quô Die superveniente, ut erat Statutum, cuncti Iussa exsolventes, renascebantur in Christo & baptizabantur.* Alexander Guagninus in Chronico Polonico, de Miescone I: *Mandavitque confestim omnibus & singulis suo Imperio subjacentibus, DIE SEPTIMA MARTII, Idola omnium Deorum comminuere, demolire, Igneque consumere.*

XI. Inde Mos geminus intra Tempus solenne, quô CHRISTI Passio in Ecclesiis consideratur, sacro Die quarto repetitus, diu servatus, nondum abolitus SILESIIS est. Nam illâ Die sacrâ, quæ Christianis Occidentalibus DOMINICA LÆTARE, Popularibus nostris DOMINICA MORTIS nominatur, annuo Pietatis Zelô, quidam ob devictam Idololatriam,

ANNO 965.
GERMANORUM Romanus Imperator OTTO I.
SILESIORUM Dux MIESLAUS I.

latriam, unde MORS & Idololatris, & Simulacris ad Idololatriam conditis immineat, quicquid Idoli Formam vel habet, vel habere judicatur, cum Dehonestamento destruxerunt: alii ob devictam MORTEM, unde Vita Christianis ad æternam Vitam creatis accedat, virescentem Arbusculam, quasi Tropheum, sub Veris Adventum, in aliquod Resurrectionis Documentum, Deo Laudes Gratiasque Pueris Adolescentibusque canentibus circumportant: qui posterior Mos etiamnum VRATISLAVIENSIBUS integer superest. Utriusque Consuetudinis Originem, quam in Operibus de Christianorum Diebus Festis, neque Matthæus Dresserus, neque Rodolphus Hospinianus ad Diem Martii XIV, satis habuerunt cognitam, Testimoniis & Polonorum, & Silesiorum confirmabimus. Ioannes Dlugossus [ad Annum 1480 superstes] in Historia Polonica, Lib. II ad Annum 965: *SEPTIMA DIES MARTII ad confringendum abolendumque ea* [Idola] *in universis POLONORUM Regionibus à Miecslao indicta est: quâ adveniente, quælibet Civitas, quæque Villa, Deorum suorum Simulacra confringere, & confracta in Paludes, Lacus & Stagna, prosequente utriusque Sexus Populo, demergere Saxisque obruere, Cultoribus Deorum Dearumque, & iis præsertim, quibus Sacra eorum erant Quæstui, profusius ingemiscentibus illachrimantibusque, non tamen quicquam, Metu Præfectorum Ducalium, mutare audentibus coacta est. Quæ quidem Deorum & Dearum Idolorumque Confractio & immersio tunc facta apud non nullas Polonorum Villas, simulacris Dziewannæ* [Dianæ] *& Marzannæ* [Cereris] *in longo Ligno extollentibus, & in Paludes in DOMINICA Quadragesimæ LÆTARE projicientibus & demergentibus repræsentatur, renovatur in hunc Diem, nec hujus Consuetudinis vetustissimô Effectus usque Modô apud Polonos defluxit.* Matthias Michovius [ad Annum 1523 superstes] in Chronico Polonico, Lib. II. Cap. I: de Idolorum Polonicorum Exstirpatione locutus: *Servaturque ille Mos usque in hodiernum Diem in majori Polonia. Nam Pueri in DOMINICA LÆTARE, factô Idolô, seu Imagine, alicubi in Ligno longo portant, alibi in Vehiculo ducunt, & in Aquam projicientes demergunt.* Ioachimus Curæus in Silesiorum Annalibus [quos Anno 1570 scripsit] ad

ANNO 965.

GERMANORUM Romanus Imperator OTTO I.

SILESIORUM Dux MIESLAUS I.

Annum 965: *Edictô itaque* [Mieslai] *Regiô simulacra Idololatrica ubique in Polonia publicè confracta & exusta sunt, DIE SEPTIMO MARTII. Is fuit eo Anno Dies Dominicus Quartus in Quadragesima, quem nominant LÆTARE Hierusalem. Horum Encæniorum Memoria diu conservata est in hac Gente, & eo Dominico Die gestata sunt Simulacra terribilia, similia Spectris, in Perticis, eaque tandem in Cœnum deturbata: qui Mos adhuc hodie â Pueris & Puellis in SILESIA repræsentatur, & nominatur Dies ille DOMINICA MORTIS.* Iohannes Mollerus in Ducum Lignicensium Historia, Lib. I. Cap. V: de Mieslao I:

SLESIA tu Testis, præsertim infantior Ætas
Symbola quæ ficta MORTE quotannis agit.
Dum Statuas Ritu deformes Ethnico adornat,
Cœnosisque fero Carmine mersat Aquis.

Quibus ibidem addit: *DOMINICA IV. Quadragesimæ* [*Vulgo appellatur LÆTARE*] *Memoria hujus Emendationis Ritu publico, adornatâ deformi Statuâ, quam adhibitis certis Imprecationibus & Cantibus in proximam Paludem deturbant, â Pueris & Puellis in SILESIA & vicinis Locis celebrari consuevit.* Eadem commemorant, Nicolaus Polius in Hemerologio Silesiaco ad Diem Martii VII. Iacobus Schickfusius in Silesiæ Chronico, Lib. I. Cap. XI. Gothofredus Ferdinandus Buckisius in Ecclesiasticæ Silesiorum Historiæ Prolegomenis, Cap. I. §. V. Fridericus Lucæ in Silesiæ Memorabilibus, Parte II. Cap. I.

XII. Mireris, nusquam reperiri consignatum, quibus ante Baptismum Doctoribus, & Dux MIESLAUS, & POLONORUM SILESIORUMque Populus, quamvis non universus, tamen Partem maximam, in Sacris fuerit eruditus. Hos Ecclesiæ novellæ Plantatores, seu Græcos, seu Slavos, seu Germanos, Ortu vel MORAVOS, vel BOHEMOS, imò ab iis doctos, vel POLONOS, vel SILESIOS statueris: ad Doctrinam Polonis & Silesiis Evangelicam proponendam potissimum Sermonis, tam Germanici, quam Slavici perfectior Intellectus reddiderit satis aptos

ANNO 965.
GERMANORUM Romanus Imperator OTTO I.
SILESIORUM Dux MIESLAUS I.

aptos: quam à primis MORAVORUM Apoſtolis Græcis longè lateque divulgatam hauſerint: de quibus §. II. & III. diximus.

ANNO 966.
GERMANORUM Romanus Imperator OTTO I.
SILESIORUM Dux MIESLAUS I.
SILESIORUM Epiſcopus Primus SMOGRENSIS,
GOTHOFREDUS Romanus.

XIII. Chriſtianam propagaturus in Terris ſuis Religionem MIESLAUS Primus, Sileſiorum Polonorumque Dux, Animô deſtinabat conſtituere novem Epiſcopos: in POLONIA Gneſnenſem, Cracovienſem, Poſnanienſem, Cruſuicenſem [hodie Vladislauienſem,] in MAZOVIA Plocenſem: in RUSSIA Camenecenſem: in PRUSSIA Culmenſem: in MARCHIA Lubuſſenſem: in SILESIA verò SMOGRENSEM [poſtea Bicinenſem, hodie Vratislavienſem]: quibus totidem Cathedralia Templa exſtruenda judicabat. De his pleniorem in Modum agunt Rerum Polonicarum Scriptores, Ioannes Dlugoſſus Lib. II. ad Annum 966. Matthias Michovius Lib. II. Cap. I. Martinus Cromerus Lib. III. ad Annum 966.

IXV. Horum MIESLAI Eccleſiaſticorum Actorum ignoraverat Principia Iohannes XIII [aliis XIV] Pontifex Romanus. Notitiam, ſeu Famâ publicâ, ſeu privatô Indiciô adeptus, ne Limitibus Regiminis ſui provehendis deeſſet, Sponte ſuâ Terris ad Poloniam ſpectantibus, univerſalem Eccleſiarum Curam ſibi commiſſam oſtenſurus, ad omnia commodam in Formam diſponenda mittebat Ægidium Cardinalem, Epiſcopum Tuſculanum. Per eum MIESLAO perſuadebat, ut poſthabiti omnibus & SLAVIS, & GERMANIS, tum MORAVIS, & BOHEMIS, tum POLONIS, & SILESIIS, & inter hos illis etiam, qui nuper in Poloniæ Provinciis magnam Hominum Copiam Chriſtianis Sacris præparaverant, imo baptizaverant: quoniam eos, aut dirigendis excolendisque novis Eccleſiis putabat inidoneos: aut, quod veriſimilius eſt, Græcorum ad-

ANNO 966.
GERMANORUM Romanus Imperator OTTO I.
SILESIORUM Dux MIESLAUS I.

dictos Sententiis Romano Gubernaculo parum faciles credebat: alios, in quibus Fiducia firmior residebat, GERMANOS & GALLOS paucissimos, ITALOS plurimos Episcopatibus præficeret. Ioannes Dlugossus in Historia Polonica, Lib. II. ad Annum 966: *Egidius Episcopus Tusculanus Cardinalis Poloniam à summo Pontifice Iohanne XIII. missus, singulos Episcopatus Poloniæ, videlicet duas Metropoles, Gnesnensem & Cracoviensem, item Posnaniensem, WRATISLAVIENSEM* [tum SMOGRENSEM,] *Wladislaviensem* [tum Crusuiciensem,] *Plocensem, Chelmensem,* [Culmensem] *Lubecensem,* [Lubussensem,] *& Kamionecensem, Cathedrales Ecclesias confirmavit, & singulis Diœcesibus Terminos posuit & distinxit.* Idem Dlugossus in Episcoporum Posnaniensium Vitis, quas Thomas Treterus, Canonicus Varmiensis, edidit, Cap. I: quod de Iordano Italo, Episcopo Posnaniensium primo agit: ubi Rationem, cur Polonis ad Christum conversis Episcopi è solis Exteris contigerint, his Verbis affert: *Nemo ex POLONIS eâ Tempestate Neophytis idoneus Sacerdotio reperiebatur.* Martinus Cromerus de Polonorum Rebus Lib. III. ad Annum 966: *His autem Rebus perficiendis Ægidius Cardinalis, Episcopus Tusculanus, Iohannis XIII, Pontificis Maximi, qui per illud ipsum Tempus Leoni VIII successerat, Legatus præfuit: qui primos Archiepiscopos & Episcopos ITALICI, non nullos etiam GALLICI & GERMANICI Generis fecit. Quod deinceps quoque aliquandiu factitatum est: cum nostri rudes adhuc essent & novitii.* Ioachimus Curæus in Silesiorum Annalibus, ad Annum 965: de Mieslai ad Christianismum Conversione locutus: *Statim, posteaquam hoc Romam delatum est, Pontifex Iohannes XIII misit in Poloniam Egidium Cardinalem Tusculanum: qui hinc inde in Regno constituit Episcopatus, ut nominant, & Ecclesiis præfecit Homines ITALOS & GERMANOS, qui facerent Initium Religionis & Populum erudirent.* Cæsar Baronius in Ecclesiasticis Annalibus, Tomo X, ad Annum 965, Num. VII: de Polonorum Statu locutus: *Ubi ista tam læta accepit Ioannes Pontifex, Stupore simul & Gaudio affectus, continuo ad ipsos decernens Legationem, a Latere misit Ægidium Tusculanum Episcopum, qui credentem Regem cum*

Populo

ANNO 966.
GERMANORUM Romanus Imperator OTTO I.
SILESIORUM Dux MIESLAUS I.

Populo ſtabiliret in Fide, & Epiſcopatus erigeret, Sacerdotesque & Miniſtros reliquos in iisdem ad omnes erudiendos conſtitueret.

XV. SILESIIS EPISCOPUS primus dabatur GOTHOFREDUS: quemadmodum Scriptores, quos conſuluimus, omnes tradunt, Natione Italus, Patriâ Romanus, quamvis Germanicum Nomen indeptus: fortaſſis Ortu Germanus, Sermonisque tam Germanici, quam Slavici peritus, ad docendos in Sileſia tum viventes & Germanos & Slavos. Sedem accipiebat in VRATISLAVIENSIUM Ducatu, NAMSLAVIENSIUM Diœceſi, ad Fluvium Weidam, intra Vicum SMOGRAM: cui, More ſuo, Polonicus Sermo alias Nominis Formas imponit. Ea Sedes poſtea BICINAM in BREGENSEM Ducatum, denique VRATISLAVIAM transferebatur. Ioannes Dlugoſſus in Hiſtoria Polonica, Lib. II. ad Annum 966: de Gnesnenſi Epiſcopatu primario locutus: *Duæ autem* [Eccleſiæ] *Suffraganeæ, quas nominavimus, SMOGORZOVIENSIS & Cruſuicienſis propter Locorum Transmutationem etiam Titulos ſuos variare coactæ ſunt. SMOGORZOVIENSIS enim primum in BYCZINUM, Oppidum Diſtrictus BRZEGIENSIS, ſed propter uberiorem ſitum tandem in WRATISLAVIAM translata eſt, & ultimi Loci ſortita eſt Appellationem.* Ioachimus Curæus in Sileſiorum Annalibus, ad Annum 965: de conditis à Mieslao Epiſcopatibus: *Inter cœtera Collegia fuit etiam SMOGRENSE, quod deinde Succeſſu Temporis BICINAM, tandem VRATISLAVIAM translatum eſt. Eſt autem SMOGRA ignobilis Pagus in Parte Aquilonari VIADRI, Milliaribus fermè decem à VRATISLAVIA.*

XVI. Huic SILESIORUM, quemadmodum reliquis POLONORUM Epiſcopatibus, in Dotem annuam MIESLAUS deſtinabat omnium ex Terra naſcentium Frugum Decimas, olim Duci traditas. Ioannes Dlugoſſus in Hiſtoria Polonica, Lib. II. ad Annum 967: *Novem Eccleſiis à ſe fundatis MIECSLAUS Polonorum Dux Dotes ſufficientes aſſignat, & tam Pontificibus earum, quam perſonalibus Dignitatibus & Canonicalibus, & Cathedralibus, & in aliis inſtitutis Monaſteriis & Eccleſiis Parochialibus omnem univerſæ Polonorum Regionis omnium Frugum naſcentium deputavit Decimationem: ſed & omnes Barones, Proceres, Cives, & Ruſticos*

non

non solum ad Redditionem, sed etiam ad Ducturam campestralis Decimæ subjiciens, largitus est. Martinus Cromerus de Polonorum Rebus, Lib. III. ad Annum 965: de Episcopis â Mieslao creatis: *Iisque Decimas omnis Generis Frugum de suis juxta ac Nobilitatis Plebisque Agris Edictô perpetuô adscribit, ita quidem, ut eæ Decimæ post Messem ab ipsis Aratoribus ad constitutum Locum convehantur.* Clemens Ianitius de Polonorum Ducibus, in Mieslao, ad Christum:

Plurima tunc data sunt Tibi Templa, novemque Cathedræ,
Et quas Sacrifici dilapidamus, Opes.

Stanislaus Lubienskius in Episcoporum Plocensium Primo, Angeloto, de Mieslao I: *Decimas, tam ex Nobilium, quam Agrestium Bonis, omnium Frugum, quæ ex Cultura Agrorum totius Poloniæ colliguntur,* [*Census is fuit, qui olim Principi, dum adhuc hic nondum Christiana Religio illuxisset, debebatur, & quotannis in Fiscum Decimatione, ut ajunt, manipulari assignatis, ad id Regiis Horreis inferebatur*] *unicuique in suo Episcopatu concessit.* Ioachimus Curæus in Silesiorum Annalibus, ad Annum 965: de iisdem Episcopis: *Beneficentia tamen Principis etiam istis Doctoribus locuples constitutus est Victus. Nam attributæ sunt Episcopis in omnibus Provinciis Decimæ ex omnibus Frugibus Agrorum.*

XVII. Ea Redituum Episcopalium Copia, quos Dux beneficus, quoniam Natura, quô pauciores, eô pretiosiores Fruges dat Fundorum Possessoribus, satis & amplos, & certos futuros præviderat, intra SILESIAM denique multiplex inter Episcopum & Incolas Dissidium excitavit. Ioachimus Curæus in Silesiorum Annalibus, ad Annum 965: de Redituum Episcopalium Abundantia: *Sequenti Ætate multas peperit Offensiones in SILESIA, Episcopo Ius suum defendente, Principibus vero & Ordinibus volentibus excutere illud Onus nimis, ut visum est, grave.* Iacobus Schickfusius in Silesiæ Chronico, Lib. I. Cap. XI. eadem narrat: plura eò pertinentia commemorat Fridericus Lucæ in Silesiæ Memorabilibus, Parte II. Cap. I.

XVIII. Cœteras, omnium primas, de nostro Episcopatu Smogren-

ANNO 966.

GERMANORUM Romanus Imperator OTTO I.
SILESIORUM Dux MIESLAUS I.

grensi Antiquitates invidit Posteris illa Temporum Infelicitas, quæ Monumentis eas continentibus Interitum attulit. De quo Ioachimus Curæus in Silesiorum Episcopo I. Gothofredo: *Literæ Fundationis* [Episcopalis Ecclesiæ Smogrensis] *ut quidem in quodam Scripto Canonicorum Vratislaviensium refertur, non exstant.* Eadem repetit Iacobus Schickfusius in Silesiæ Chronico, Lib. III. Cap. II. & Gotfridus Ferdinandus Buckisius in Ecclesiasticæ Silesiorum Historiæ Prolegomenis, Cap. I. §. V. Imo jam dudum omnes omnium per Mieslaum Ducem conditorum, & per Iohannem XIII, Pontificem Romanum confirmatorum Episcopatuum Literas periisse, Scriptor Anno 1480 mortuus, Ioannes Dlugossus in Historia Polonica, Lib. II. ad Annum 966, testatur his Verbis, de iisdem Episcopatibus: *Etsi singulæ* [Episcopales] *Ecclesiæ ejusdem Egidii Cardinalis & Legati Privilegia & Literas habuissent, singularum tamen Ecclesiarum Literæ singulæ, aut parum solerti Cura custoditæ, amissæ sunt: aut frequentibus, cum tunc in Polonia non frequentes forent Muri, periere Incendiis.*

XIX. Quæ cum ita successerint: non immerito mireris, nusquam in Polonicarum Rerum Monumentis annotatum inveniri, quemadmodum [ut demonstravimus Cap. VI. §. XIV & sequentibus] Imperatori OTTONI I. subjectus MIESLAUS I. quasi Potestatis absolutæ, non Superiorem agnoscentis Dux, ad Arbitrium suum, licet ad Romani Pontificis Consilium, per omnes POLONIS addictas Provincias, constituerit EPISCOPOS: circa quos, tanquam potiorem Sacrorum Partem, Ius per ea Tempora penes Imperatores GERMANICOS in omnibus ipsorum Ditioni subjacentibus Terris erat summum. Certè, non est, ut ex eo Silentio quisquam colligat, OTTONI I. Cæsari Ducem MIESLAUM I. haudquaquam subditum fuisse. Nam, quod fecit, facere potuit MIESLAUS inter Initia per OTTONIS, pro illius Ævi Statu, ne MIESLAUM, Christianum recentem, importunior Turbator offenderet, tacitam quidem, sed æquam Conniventiam. De quâ Polonicorum Annalium Conditores nihil, seu ob Ignorantiam, seu ob Arrogantiam scripserunt.

ANNO 970.
GERMANORUM Romanus Imperator OTTO I.
SILESIORUM Dux MIESLAUS I.

XX. Nobis apud Polonicos Historicos non obvia Scriptores Germanici luculenter ostendunt. His Testibus, tantum abest, ut OTTO Acta MIESLAI Ecclesiastica nesciverit, ut iis utique cognitis, postea Consensu aperto Valorem, Decretôque publicô Dispositionem addiderit. Nam post Episcopos in Polonia creatos, antea Moguntino Archiepiscopo subditos, elapsô Trienniô, id est, Anno 970, ARCHIEPISCOPO Magdeburgico ADALBERTO, Germano, plurium Slavicarum Gentium Paganarum Apostolo, subjiciebat EPISCOPOS, tam GERMANICOS, quam POLONICOS: id est, ut interpretamur, in Terris POLONIÆ quidem annexis, at olim GERMANIÆ cohærentibus: â Lusatiæ Finibus, ultra Viadrum, ad Vartæ Ripam extensis: tum Romano GERMANORUM Imperio subjectis: ut monuimus Cap. VI. §. XVII. Ad Vartam verò jam tum exstabat Posnaniensis, ut Civitas, sic Episcopatus: cujus Episcopus primus IORDANUS, in posterum Archiepiscopo Magdeburgico subjiciendus, Magdeburgum, ad indictam ab OTTONE I. Cæsare Solennitatem, quâ ibi ADALBERTUS Archiepiscopus declarandus erat, invitatus perveniebat. Ditmarus, Martisburgensis Episcopus, in Chronico, Lib. II: de Ottone I: *ADELBERTUMque Treverensem, Professione Monachum, sed Russiæ* [ubi legendum, Rugiæ] *prius ordinatum Præsulem, & hinc â Gentilibus expulsum, ad Archiepiscopatus Apicem, inclitum Patrem & per omnia probatum, Anno Dominicæ Incarnationis DCCCC. LXX. XV. Kalendas Novembris, Apostolica Autoritate promovit. Tum misit eum ad Sedem suam cum magno Honore, præcipiens universis Saxoniæ Principibus, ut proximum Natale Domini cum eo essent. ARCHIEPISCOPUS autem â Clero & omni Populo magnificè susceptus, in his festivis Diebus consecravit Bosonem Merseburgensis Ecclesiæ Pastorem, Burckardum Misnensis Ecclesiæ Provisorem, Hugonem Episcopum Cizensem, Havelburgensis Ecclesiæ Custodem his Tudonem cooptavit, prius consecratum. Omnes hos, inquam, consecravit, subjectionemque sibi suisque promittentes Successoribus, disposita singulis quibusque Parochia speciali. Additus est his Confratribus Brandenburgensis Ecclesiæ Pastor Ditmarus, ante hos unctus, & IORDANUS Episcopus POSNANIENSIS.*

Go-

ANNO 970.
GERMANORUM Romanus Imperator OTTO I.
SILESIORUM Dux MIESLAUS I.

Gobelinus Persona in Cosmodromio, Ætate VI. Cap. XLVIII: *Anno Domini DCCCC.LXX. OTTO Imperator Confirmatione Sedis Archiepiscopalis in MAGDEBURG, cum Consensu Hildewardi Episcopi Halberstadensis, à Sede Apostolica obtenta, XV. Kalendas Novembris, ATHELBERTUM quendam Treverensem, Professione Monachum, ad Archiepiscopatus Apicem, ejusdem Apostolicæ Sedis Autoritate, in ipsi MAGDEBURGENSI Ecclesia primum promovit: sex Suffraganeos ei subjiciendo, qui fuerunt Merseburgensis, Misnensis, Cizensis, qui alias dicitur Nuwenburgensis & Havelburgensis. Prædictos quatuor Episcopos supra dictus ARCHIEPISCOPUS eodem Die in MAGDEBURG consecravit, Anno Regni OTTONIS XXIV, Imperii ejus IX. Et deinde iidem Episcopi per Archiepiscopum prædictum per Parochias destinati sunt. Cæteri duo, qui his additi sunt, fuerunt Brandenburgensis & POSNANIENSIS, qui prius consecrati fuerunt.* Autor Chronici, quod Henricus Meibomius in Rerum Germanicarum Scriptoribus, Tomo II, primus edidit, de Magdeburgensibus Archiepiscopis: cum in antecedentibus narravisset, quemadmodum Cæsar Otto I. Archiepiscopatum Magdeburgicum constituturus, cum Archiepiscopo Moguntino Hattone, cui hactenus Episcopi plures paruerant, ob aliquos eidem subtrahendos, iniisset Concordiam: in Giselhario, de Posnaniensium intra Poloniam Terrâ locutus: *Tota hæc Provincia unius POZNANIENSIS Episcopi erat Parochia, & ipsa cum omnibus futuro Tempore illic* [intra Poloniam] *fundatis Episcopatibus, Autoritate Primi Ottonis Imperatoris & Pontificum Apostolicæ Sedis Metropolitano MAGDEBURGENSI ARCHIEPISCOPATUI fuerat subjecta.* Chronographus Saxo, quem in Accessionibus Historicis Godefridus Guilielmus Leibnitius primum edidit, ad Annum 970: de Ottone I: *Præterea statuit eum* [Adalbertum] *esse Metropolitanum totius ultra Salam & Albiam SLAVORUM Gentis tunc ad Deum conversæ vel convertendæ, & ut secundum Desiderium Imperatoris in his Civitatibus, in quibus olim barbari Ritus maxima viguit Superstitio, id est, Cizi, Misni, Merseburch, Brandeburch, Havelberga, POZNANI, in Honore Domini Episcopia fundarentur: quorum Pastores secundum Canonicam Autoritatem MAGDE-*

BURGENSI ARCHIEPISCOPO Fidem & Subjectionem debendo sociarentur. His & aliis, quæ Privilegia adhuc inibi conservanda testantur, Synodali Decreto ordinatis, & sub Interminatione Dei & Apostolici Nominis confirmatis, præfatus Archiepiscopus cum Legatis Romanæ Ecclesiæ, Widone scilicet Episcopo Bibliothecario & Benedicto Cardinali, qui illum cum Hildewardo Halverstadensi Episcopo, Sedi suæ inthronizarent, dimissus. Georgius Fabricius in Originibus Saxonicis, Lib.II. ad Annum 973: *Subjecit* [Otto I. Cæsar] *eidem* [Archiepiscopo Magdeburgico] *Hillivardo* [legendum, Adalberto] *Dudonem Havelburgium, Ditmarum Brandeburgicum, IORDANEM POSNANIENSEM, qui antea Moguntino paruerant Antistiti, & illi ipsi Conventui intererant.* Ibidem ad Annum 998: de Ottone III. Cæsare: *Nec Antistitem MAGDEBURGICUM audierat, cui ab OTTONE I. omnes ECCLESIÆ POLONICÆ subjectæ erant.* Videlicet, tum erat Imperatoribus Germanicis summum, tam civile, quam Ecclesiasticum, maximè circa Episcopos Ius: quod Imperator Otto Primus etiam in POLONIÆ Provincias, non, ut arbitramur, omnes, sed, quantum investigare potuimus, tantum vetustis GERMANIÆ Limitibus comprehensas, à Lusatiæ Finibus, ultra VIADRUM, ad VARTAM, imo VISTULAM extensas, obtinuerat. Quibus Terrarum Spatiis, cum POLONORUM Gnesnensis, Cracoviensis, Posnaniensis, Crusuiciensis, tum etiam SILESIORUM Smogrensis continebatur.

XXI. Citra Dubium igitur GOTHOFREDUS noster, SILESIORUM Episcopus SMOGRENSIS, ad Annum 983 superstes, Exemplô cœterorum Episcoporum, ad POLONORUM Provincias, Romano GERMANORUM Imperio addictas, spectantium, mox inter Initia, non, ut Vulgo creditur, POLONORUM Gnesnensi, sed GERMANORUM prius Moguntino, deinde Magdeburgico Archiepiscopo fuit ab Imperatore OTTONE I. subditus: quoniam MIESLAUS Primus SILESIORUM Polonorumque Dux, ob Terras intra GERMANIAM veterem, quamvis POLONIÆ Nomen indeptas, eidem Cæsari, ad Fidelium Morem, subjectus erat. Videantur, quæ diximus Cap. VI. §. XIV. &, quæ dicemus hujus Capitis §. XXV.

ANNO 970.
GERMANORUM Romanus Imperator OTTO I.
SILESIORUM Dux MIESLAUS I.

XXII. Cœterum GOTHOFREDUS EPISCOPUS erat Vir eruditus, pius, modeſtus, aſſiduus in Eccleſiaſticis Scholaſticisque Laboribus, quibus SILESIOS, non SMOGRÆ tantum, verum aliis etiam in Locis ad Chriſtianas Virtutes humanioresque Literas præparabat: licet obnoxius Ærumnis variis, maximè cum in Auditoribus ſeu Proſapiâ, ſeu Opulentiâ eminentiores deprehenderet obſtinatiores. Ioachimus Curæus in Sileſiorum Annalibus, ad Annum 966: *Fuit autem primus EPISCOPUS SMOGRENSIS GODEFRIDUS Romanus Vir doctus & pius, qui rexit Eccleſiam Annos ſeptendecim inter magnas Ærumnas & Labores, cum Populus adhuc mordicus quasdam Opiniones & Ritus Idololatricos retineret, & Nobilitas, ſicut narrat Hiſtoria, barbaricam exerceret Crudelitatem.* Ibidem in Sileſiorum Epiſcopis, de Gothofredo: *Verâ Morum Pietate ornatus, & infirmæ atque imperitæ Plebeculæ Verba Symboli, Decalogi & Dominicæ Precationis eſt præfatus. Abducebat paulatim Animos ab Opinionibus & Cultibus Ethnicis, & monſtrabat Elementa Doctrinæ de Eſſentia & Voluntate veri DEI. Sæpe etiam iter faciebat per Provinciam in Loca, ubi aliqua erat Frequentia Hominum, & Cives ſuos erudiebat, & impios Ritus Sacrificiorum & Rituum abolebat. In hoc laudabili Vitæ Curſu & digno vero Epiſcopo conſumſit Annos ſeptendecim inter Ærumnas graviſſimas. Nam multi ex Populo Idolomaniam ethnicam pertinaciter defendebant: Nobilitas etiam Vocem pii Paſtoris aſpernabatur, & ipſi adverſabatur, atque omnia plena erant, ut Initia Mutationum ſolent eſſe turbulenta, Confuſionum. Ipſe tamen in Statione ſua fideliter manſit.* Par ei Teſtimonium perhibet Iacobus Schickfuſius in Sileſiæ Chronico, Lib. I. Cap. XI. & Lib. III. Cap. II. Num. I. Plura de Gothofredo memorabimus §. XXVII.

SILESIORUM Templum Chriſtianum SMOGRÆ Primum.

XXIII. Docebat GOTHOFREDUS Epiſcopus ſub Initium intra privatas Ædes, tandem in publico Templo: quod Anno 970, in SILESIA primum SMOGRÆ ligneum exſtruebatur, Sancto IOANNI BAPTISTÆ con-

ANNO 970.
GERMANORUM Romanus Imperator OTTO I.
SILESIORUM Dux MIESLAUS I.

consecratum. Ioannes Dlugossus in Historia Polonica, Lib. II. ad Annum 966; de Mieslao I: *SMOGORZOVIENSEM seu WRATISLAVIENSEM* [Ecclesiam fundavit] *Sancto IOANNI BAPTISTÆ, Principatum, post intemeratam Virginem, inter omnes Sanctos retinenti.* Matthias Michovius in Poloniæ Chronico, Lib. II. Cap. I. de Mieslao I: *SMOGORZOVIENSEM* [Ecclesiam Episcopalem consecrari disposuit] *quæ translata primum fuit RYCIZNAM* [Bicinam] *Oppidum Districtus BREGENSIS, ex post, propter uberiorem Situm, in VRATISLAVIAM: in Honorem Sancti IOANNIS BAPTISTÆ, post intemeratam DEI Genitricem, inter Sanctos majorem.* Ioachimus Curæus in Silesiorum Episcopis: *Unicum longo Tempore, ut scriptum illud Canonicorum recitat, in tota hac Provincia fuit Templum, dicatum Memoriæ Divi BAPTISTÆ.* Ibidem paulo post: *Ad illud ligneum & vile Templum nostra Gens ad certas Festivitates convenit: in illo sedit Episcopus humilis.* Templi hujus conditi Annum indicat Iacobus Schickfusius in Silesiæ Chronico, Lib. II. Cap. XL.

ANNO 973.
GERMANORUM Romanus Imperator OTTO II.
SILESIORUM Dux MIESLAUS I.

SILESII Romano GERMANORUM Imperio subjecti.

XXIV. GERMANIS post Ottonem I. Magnum, Filius OTTO II. RUFUS, ab Anno 973 ad 984, Imperator: SILESIIS Polonisque MIESLAUS I. jam Christianus Dux, ultra 984 Annum, præfuit.

XXV. Per hoc Temporis Spatium, ab Anno 973 ad 984, quô Cæsar Otto II. è vivis abibat, SILESII Romano GERMANORUM Imperio subjecti permanserunt: quorum Dux MIESLAUS, quamdiu vixit, â Romanis Germanorum Imperatoribus adeo nunquam defecit, ut eis potius Reverentiam Subjectionemque singularem nunquam non probaverit. Quam humili Cultu MIESLAUS Udonem, Imperatoris Ottonis I. Comitem in Germania Limitaneum, id est, Marchionem, prosecutus fuerit, Ditmarus in Chronico, Lib. V. indicat his Verbis: *Quam iniquè comparandi sunt Antecessores nostri & contemporales? Vivente egregio Udone, Pater istius*

ANNO 973.
GERMANORUM Romanus Imperator OTTO I.
SILESIORUM Dux MIESLAUS. I.

istius [Boleslai I. Silesiorum & Polonorum Ducis] *MISECO* [Mieslaus] *Domum, in quâ eum esse sciebat, intrare, vel eô assurgente, nunquam præsumsit sedere.* Quibus ibidem Ditmarus addit, quemadmodum â MIESLAI, quem vocat MISECONEM, Genitoris sui Exemplo, qui nec Honorem, nec Obsequium Romano Germanorum Cæsari debitum imminuerit, Filius Boleslaus I, Imperatoris Ottonis III. Adversarius recesserit. De quô videantur, quæ proferemus Cap. VIII. §. XXIII.

ANNO 979.
GERMANORUM Romanus Imperator OTTO II.
SILESIORUM Dux MIESLAUS I.

XXVI. Ecclesiasticus Anno 979 Mos oriebatur, quem Dux MIESLAUS etiam SILESIIS, non tantum POLONIS præscripserat, ut, Diebus Deo sacris, potiores in Templis armati Gladios, ad Evangelii Recitationem, tanquam Christianorum Religionem Armis etiam defensuri, mediôtenus stringerent, mox reconderent. Ioannes Dlugossus in Polonica Historia, Lib. II. ad Annum 979 de Mieslao I: *Ipsius siquidem Operâ & Instinctu sacrosanctus Mos in Proceres, Militares & quoslibet Nobiles eo Anno introductus est, prope ad nostra usque Tempora servatus, ut præfati Proceres Polonorum & Milites Diebus Dominicis audituri Divina, Ecclesias sacras militari Gladio ingrederentur accincti, & ad Divina, Sacerdote canente: Sequentia S. Evangelii secundum Matthæum vel alios Evangelistas: ê Vestigio omnes, velut Certamen inituri, extendebant pro Dimidietate ê Vagina Gladios, quò usque â Scholaribus responderetur: Gloria Tibi Domine: Vice versâ in Vaginas recondebant. Demonstrantes eô, tam frequenti & quolibet Die Dominico, repetitô Actu, pro Defensione Veritatis Evangelicæ ab eis cognitæ & professæ, intrepidè & alacriter pugnaturos, &, si oporteret, Mortem etiam oppetituros.* Martinus Cromerus de Polonorum Rebus, Lib. III. de Mieslao I: *Non videtur Silentiô prætereundum esse, quod sub hoc Principe Mos inolevit apud POLONOS, ut Homines Equestris Ordinis in Templis, dum Sacerdos apud Altare pronunciat,*

ANNO 979.

GERMANORUM Romanus Imperator OTTO II.

SILESIORUM Dux MIESLAUS I.

at, unde recitaturus ſit Evangelium, Gladios mediotenus ſtringerent, quaſi profitentes Evangelii & Religionis Defenſionem. Choro autem reſpondente: Gloria Tibi Domine: rurſus reconderent. Diuque hic Mos manſit in Polonia. Ioachimus Curæus in Sileſiorum Annalibus, ad Annum 979: *Inter alia ſcribitur in Hiſtoria, Nobilitatem, ut teſtaretur Studium ſuum in defendenda & propugnanda Religione recens accepta, Anno Chriſti 979 feciſſe publicum Decretum, ut Sacerdote inchoante Recitationem Evangelii ad Aram, omnes Nobiles Gladios aliqua ex Parte nudarent, eosque Choro reſpondente uſitato Cantu, tandem reconderent.* Moris hujus præterea meminerunt, Nicolaus Polius in Hemerologio Sileſiaco, ad Diem Martii VII, Annum 965. Iacobus Schickfuſius in Sileſiæ Chronico, Lib. I. Cap. XI. Gotfridus Ferdinandus Buckiſius in Eccleſiaſticæ Sileſiorum Hiſtoriæ Prolegomenis, Cap. I. §. IV.

ANNO 983.

GERMANORUM Romanus Imperator OTTO II.

SILESIORUM Dux MIESLAUS I.

SILESIORUM Epiſcopus II. SMOGRENSIS,

URBANUS Romanus.

XXVII. GOTHOFREDUS primus SILESIORUM Epiſcopus Smogrenſis per Annos XVII Officio defunctus, ex humanis abibat Anno 983, Smogræ nactus Sepulcrum. Ioannes Dlugoſſus in Hiſtoria Polonica, Lib. II ad Annum 983: *Primus WRATISLAVIENSIS Epiſcopus, qui SMOGORZOVIENSIS tunc intitulabatur, GOTFRIDUS Genere Romanus, Pontificatu ſuo per Annos XVII continuato moritur, & ibidem ſepelitur.*

XXVIII. Succedebat Gothofredo URBANUS, Patriâ Romanus, Stirpe nobilis, S. Mariæ Majoris Canonicus Romanus: quem Boleslaus I. quidem, non autem, ut quidam referunt, jam Polonorum Rex, ſed Mieslai I. Polonorum Sileſiorumque Ducis, ad Annum usque 999, & viventis, & regnantis Filius, â Romano Pontifice, non, ut quidam commemorant, Iohanne XII, quem Annus 964 exſtinxit, ſed Benedicto VII, qui demum

ANNO 983.

GERMANORUM Romanus Imperator OTTO II.

SILESIORUM Dux MIESLAUS I.

mum 984 deceſſit, expetitum obtinuerat. Laudatus Dlugoſſus ibidem: *Cui* [Gothofredo] *URBANUS Primus ad Petitionem Boleslai Chrabri Ducis Poloniæ & Monarchæ, nobilis Genere, Natione Romanus, ad Proviſionem Papæ* [Iohannis] *XII, fuit ſubſtitutus.* Idem Dlugoſſus in Epiſcopis Vratislauienſibus MStis, Num. II: *UBBANUS Primus, ſecundus SMOGROVIENSIS Epiſcopus, ob Petitionem Boleslai ante dicti Poloniæ Regis, per Iohannem Papam XII, Anno Domini 983, fuit proviſus & datus.*

SILESIORUM prima SCHOLA SMOGRENSIS.

XXIX. Eruditionis propagandæ ſtudioſiſſimus neceſſarios ex Italia ſecum afferebat & Libros, & Viros, per quos Iuventuti conſulebat intra Scholam SMOGRÆ publicam, in SILESIA primam. Literas humaniores, cum alias, tum Latinas Diſcentibus etiam, non ſolum Docentibus Manu beneficâ ſimul Vitæ Subſidia, ſimul Præmia Diligentiæ porrigebat: egregiô Urbanitatis, quod Succeſſoribus in Exemplum reliquit, Documentô verè Urbanus. Idem Dlugoſſus in Vratislavienſibus Epiſcopis MStis, Num. II: *Non multos Viros Spirituales & Sacerdotes, Libros quoque Eccleſiaſticis Officiis deſervientes ſecum ex Italia detulit. Hic primo Curam adhibuit, ut Pueri & Adoleſcentes in Latinis erudirentur Literis, SCHOLAMque ob id in SMOGRA conſtituit, & tam Doctores Scholarium, quam Scholares ipſos de Menſa ſua liberaliter reficiebat & providebat.* Ioachimus Curæus de Sileſiorum Epiſcopis, Urbano: *Vidit, nec propagari, nec conſervari Religionem poſſe ſine Eruditione: ideo, ſicut ab Initio Eccleſiæ ſemper fuerunt conjunctæ Scholæ: ita ipſe ex Italia adduxit Cœtum piorum & doctorum Hominum, & Supellectilem utilium Librorum. Inſtituit igitur SCHOLAM ad Templum SMOGRENSE, in quâ Viri docti Adoleſcentiæ inſtillarunt Semina Pietatis, Linguam Latinam, & Initia Artium, eamque ad Exercitia Pietatis & utiles Ceremonias aſſuefecerunt. Hoc igitur tunc fuit COLLEGIUM SMOGRENSE, in quo EPISCOPUS, tanquam ſupremus Inſpector, & totius Miniſterii Gubernator, Doctoribus & Auditoribus Victum ex ſua Menſa dedit.* Ibidem poſt quædam: *Ab hoc igitur URBANO SILESIA verè urbana & civilia Ornamen-*

ANNO 983.
GERMANORUM Romanus Imperator OTTO II.
SILESIORUM Dux MIESLAUS I.

ta Studiorum accepit: in quibus etsi tunc multum fuit Caliginis & Barbariei, ex Vitio barbari Sæculi: tamen recta Voluntas meretur Approbationem: neque illa Initia fuerunt sine Fructu. Nam & Religio felicius fuit propagata, & Mores Gentis sunt facti molliores & humaniores.

XXX. Ita sui Nominis Homo, partim Ore, partim Opere præsentibus ad Commoditatem, Posteris ad Imitationem vivebat URBANUS: quem eâdem Laude condecorant, Iacobus Schickfusius in Silesiæ Chronico, Lib. III. Cap. II. Num. II. Gotfridus Ferdinandus Buckisius in Ecclesiasticæ Silesiorum Historiæ Prolegomenis, Cap. I. §. VIII. Fridericus Lucæ in Silesiæ Memorabilibus Parte II. Cap. I. Num. II. Plura de Urbano dicemus Cap. VIII. §.

ANNO 984.
GERMANORUM Romanus Imperator OTTO III.
SILESIORUM Dux MIESLAUS I.

SILESII Romano GERMANORUM Imperio subjecti.

XXXI. Post Imperatorem Ottonem II. Anno 983 extremo vivis exemtum, Successor Filius OTTO III. ad Patris Exemplum SILESIOS suo, id est, Romano GERMANORUM Imperio subjectos tenebat.

XXXII. Nam Cæsaris OTTONIS III. & Patruus magnus, & Tutor, Henricus Bavarorum Dux Imperium affectare nihil veritus, à quibusdam Principibus, Magdeburgum convocatis, mox Quedlinburgum traductis, renunciabatur Imperator Anno 984. Inter hos autem, qui malebant Henrico Viro, quam Ottoni Puero subesse, quanquam invitis repugnantibusque multis, Henricum pro Imperatore colentes, cui Subjectionem jurabant, præter Mistuium Obotritorum, & Boleslaum Bohemorum Ducem, erat MIESLAUS, quem MISECONEM dici jam sæpius indicavimus, SILESIORUM Polonorumque Dux. Ditmarus in Chronico, Lib. IV. ad Annum 984: de Henrico Bavarorum Duce: *Qui cum Palmarum Solennia in Magdeburg celebrare voluisset, omnes Regionis illius Principes huc convenire rogavit, atque præcepit, tractans, quomodo se suæ Potestati subderent, Regnique cum Fastigio sublevarent. Huic Consilio*

ANNO 984.

GERMANORUM Romanus Imperator OTTO III. SILESIORUM Dux MIESLAUS I.

filio maxima Pars Procerum hoc Dolo consensit, quod Licentiam à Domino suimet Rege, cui juraverat prius, peteret, postque secura novo Regi serviret. Quidam autem ob ejus indignationem digressi, occultis meditantur Astutiis, qualiter hoc unquam fieret. Inde egressus Henricus proximum Pascha Quidilingiburg festivis peregit Gaudiis. Quo magnus Regni Primatus colligitur, â quibusdam venire illò nolentibus, ad omnia diligenter inquirenda Nuncius mittitur. Hac in Festivitate idem â suis publicè Rex appellatur, Laudibus divinis attollitur. Huc MISECO & Mistui, & Bolislaus Duces cum cæteris ineffabilibus confluebant, Auxilium sibi deinceps, ut REGI & DOMINO cum IURAMENTIS affirmantes.

ANNO 985.

GERMANORUM Romanus Imperator OTTO III. SILESIORUM Dux MIESLAUS I.

XXXIII. Henricus Imperium Anno 985 in Comitiis Francofurtanis OTTONI III. permittebat. MISECO igitur mutatô Animô, se OTTONI III. Cæsari subjectum in Quedlinburgensi Conventu declarabat. Ditmarus eodem Lib. IV: *Celebrata proxima Paschalis Solennitas in Quidilingeburg â Rege* [Imperatore Ottone III,] *ubi quatuor ministrabant Duces, Henricus ad Mensam, Conradus ad Cameram, Hecil ad Cellarium, Bernhardus Equis præfuit. Hic etiam Bolizlaus & MISECO cum suis conveniunt. Omnibus rite peractis, muneribus locupletati discesserunt. In Diebus illis MISECO semetipsum Regi dedit, & cum Muneribus aliis Camelum ei præsentavit, & duas Expeditiones cum eo fecit.*

XXXIV. Post ea diu SILESIOS, & quantum perspicere possumus, ad Annum 999, quô MISECO, id est, MIESLAUS, eorum Dux, Mortem obiit, Imperatori OTTONI III. ad Obsequia non tantum obligatos, verum etiam propensos fuisse, Ditmarus indicat, cum MISECONIS Imperatori semper fidelis, Filium BOLESLAUM, Mores Patris non imitantem, magis magisque Subjectionem Imperatori subtraxisse commemorat: ut ex iis patet, quæ jam diximus §. XXIV. & patebit, quæ dicemus Cap. VIII.

ANNO 997.
GERMANORUM Romanus Imperator OTTO III.
SILESIORUM Dux MIESLAUS I.

XXXV. Nam MIESLAUS quidem poſtremis, & Regiminis ſui, & OTTONIS III. Annis, majore Libertatis Appetitu ſtimulatus, hoc agebat, ut à Subjectione, quam Romano GERMANORUM Imperio debebat, ſe tandem, non bellicæ Fortitudinis, ſed Dignitatis Regiæ Titulô vindicaret. Ideo in quendam Poteſtatis abſolutæ Characterem Diadema Regium, quod è ſola Cæſaris Manu pendere, Dux Romano Imperio ſubjectus ignorare non poterat, certè non debebat: Anno 997, à Pontifice Romano, non, ut plerique ſtatuunt, Benedicto VII, qui jam Anno 984 mortuus erat, ſed Silveſtro II, per Lambertum Epiſcopum Cracovienſem, Italum, expetebat. Idque faciebat, à Proceribus, potiſſimum Epiſcopis intra Poloniam & Ortu, & Obſequio Romanis, creſcentem Epiſcopi Romani Autoritatem ad celſius Faſtigium evehere conantibus, in Romani Cæſaris Præjudicium, perſuaſus novitius Chriſtianus. Sed Imperatorem Romanum, à quo Decus intentum capere potuiſſet, capiendum verò deſperaverat, poſthabere nihil veritus; non à Pontifice Romano capiebat: qui dare non tam nolebat, quam non valebat, niſi gravem Indignationem Ultionemque ſubiturus eô Sæculô, quô Imperatores Romani ne totam quidem Eccleſiaſticam, adeo non Summam Civilem Poteſtatem Romanis Pontificibus concedebant. Ita fiebat, ut MIESLAUS à minus propitio Patrono diſſimulatis veris, divulgatis falſis Cauſis, deteriorem Nationi Polonicæ Notam imprimente, pro Regia Corona, Repulſam ſordidam reportaret. Ioannes Dlugoſſus in Hiſtoria Polonica, Lib. II. ad Annum 997: *MIECSLAUS interim Polonorum Dux, Prælatorum & Baronum Poloniæ ſedula Admonitione & Conſilio perſuaſus, ut ad ſummum Pontificem Benedictum VII. Nuncios mittat, & Coronam ſibi & Polonorum Regionibus dari petat.* Quid Lamberto Mieslai Legato reſponderit tandem Pontifex, ibidem addit: *POLONOS magis Sanguini, Cædi & Venationibus, quam Devotioni & Miſericordiæ Operibus: magis Oppreſſioni Subditorum & Rapinis, magis Mendacio & Dolis, quam Veritati deditos & intentos eſſe: majorem illos agere Belluarum & Canum, quam Hominum Curam, in Effuſionemque Sanguinis humani proclives, nondum dignos exſiſtere, quibus Corona hactenus de-*

ANNO 997.
GERMANORUM Romanus Imperator OTTO III.
SILESIORUM Dux MIESLAUS I.

debeatur conferri. Paria commemorant, præter alios Hiſtoriarum Polonicarum Conditores, Matthias Michovius Lib. II. Cap. I. Alexander Guagninus in Mieſcone I, ad Annum 965. Martinus Cromerus Lib. III. de Miecislao I.

XXXVI. Ab iis per varias Circumſtantias diſſentiunt, qui eandem Coronam, non omnes MIESLAO I. ſed quidam ejus Filio BOLESLAO I. negatam: ſub Imperatore, non OTTONE III, ſed HENRICO II: à Pontifice, non Benedicto VIII, ſed SILVESTRO II: [cujus Regimen ab Anno 997, ad 1002 duravit:] non Anno 997, ſed 1000 expetitam: Stephano Hungarorum Regi collatam ſcribunt. Inter quos ſunt, Petrus Damianus, Epiſcopus Oſtienſis, in S. Romualdi Vita: quam Henricus Surius in Sanctorum Actis, Tomo III, ad Diem XIX Iunii edidit, Cap. XXXII. Cartuitius Epiſcopus in S. Stephani Hungarorum Regis Vita: quam idem Surius Tomo IV, ad Diem XX Auguſti exhibet. Antonius Bonfinius in Rebus Hungaricis, Decade II. Lib. I. ad Annum 997. Cæſar Baronius in Eccleſiaſticis Annalibus, Tomo X, ad Annum 1000, Num. XVIII. Chriſtophorus Katskius in Epiſcoporum Cracovienſium Vitis: quas Ioannes Cæſarius edidit, Num. III. de Lamberto. Petrus Revva in Rerum Hungaricarum Centuria I.

XXXVII. Nihil hæc Diſcrepantia facit ad mutandam Sententiam noſtram: quia, ſeu Mieslao I, ſeu BOLESLAO I, Regiam Coronam quæſitam credas: nihilô ſecius ſtat Fulcris ſuis adhuc firmum, ſub MIESLAO I. conſtanter SILESIOS fuiſſe Romano GERMANORUM Imperio devinctos, ad Annum 999, quô, Imperii ſui XXXV Anno, Vitam MIESLAUS I. clauſit.

SILESIÆ Caput VRATISLAVIA
num à MIESLAO I. SILESIORUM Duce Chriſtiano Primo, Intra 964 & 999 ANNUM condita ſit.

XXXVIII. VRATISLAVIA, primaria SILESIORUM Urbs, un-

ANNO 999.
GERMANORUM Romanus Imperator OTTO III.
SILESIORUM Dux MIESLAUS I.

unde Nomen acceperit, quem Conditorem, quem Annum natalem habuerit,

Hiſtorici *certant*, *& adhuc ſub Iudice Lis eſt.*

Autorem habuiſſe MIESLAUM I. ab Anno 964 ad 999, Sileſiorum Polonorumque Ducem primum Chriſtianum, ſemper Chriſtianam, pauciores affirmant, plures negant.

XXXIX. Primò negant, certè non affirmant: quibus, incertum, quando ad VIADRUM Amnem à Trajectu Nomen Slavicum ſortita creditur. Slavis enim TRAIECTUS & BRODA & BRATA vocatur. Hinc quod ad Viadrum eſſet quidam TRAIECTUS SLAVORUM, Germanis EINE UBERFAHRT DER SLAVEN, Slavicè cum BRODSLAVA, tum BRATSLAVA, denique BRATISLAVA & BRATISLAVIA cenſetur dicta. Fovent hanc Opinionem Caſpar Peucerus in Ioannis Carionis Chronico, quod auxit, Lib. IV: locutus de Viadro: *A SCLAVORUM TRAIECTU*, inquiens, *VRATISLAVIA Nomen adepta videtur.* Clarius hæc indicat Petrus Albinus in Miſnenſium Chronico, Lib. I. Tit. VII: *Von der SLAVEN UBERFAHRTEN ſol auch BRESLAW oder VRATISLAVIA den Namen haben. Denn BRATA oder BRODA ſo viel heiſt, als eine UBERFAHRT.* Erneſtus Ludovicus, Pomeraniæ Dux, Academiæ Witebergenſis Rector, in Teſtimonio, quod Iohanni Sitſchio Sileſio dedit, Anno 1564, Die XX. Martii: *BRATISLAVIA, princeps Civitas Regionis SILESIACÆ, vel à VRATISLAO Conditore, uno ex priſcis Ducibus Bohemiæ appellata eſt: vel, ut alii ſuſpicantur, à SLAVORUM TRAIECTU Nomen accepit, qui Vandalicâ Linguâ BROTO eſt, quaſi BROTOSLAVIA: cum & in Ripa Viadri jaceat, & tunc Slavi ibi tranſierint, in illis Locis Sedem quærentes.* Quò ſi reſpicias, etiam ſecundum Slavicam Originem ſcribi meretur BRATISLAVIA, non autem B in V præter Neceſſitatem mutato, VRATISLAVIA, multô minus V duplicatô WRATISLAVIA. Sed in eâ Conjecturâ, quibusdam recentioribus Autoribus inventâ, quæ nihil, niſi quandam Vocum Slavicarum Convenientiam pro Fulcro habet, aut nullum, aut exiguum Momentum eſt ponendum.

XL.

ANNO 999.

GERMANORUM Romanus Imperator OTTO III.

SILESIORUM Dux MIESLAUS I.

XL. Secundo negant, MIESLAUM I. Ædificatorem VRATISLAVIÆ, cujus Natalem Anno 758 adſcribunt: à quo 206 Anni præterfluxerunt ad 964: quo Mieslaus I. Regimen ſuſcepit. Hos ſecutus eſt Duces in Ephemeridibus, ab Anno 1669 ad 1688, Vratislaviæ publicatis, Chriſtophorus Neubarthius, Boleslavienſis Sileſius, ejusque Filius Iohannes Neubarthius. Sed quis hanc eis Sententiam perſuaſerit, non habemus cognitum.

XLI. Tertio negant, ſub MIESLAO I. exſtructam eſſe VRATISLAVIAM, quibus in Vratislavienſium Inſignium Clypeo Litera W Fundatorem WRATISLAUM denotare judicatur. At ea quidem Litera per ſe non denotat Conditorem: quoniam plures intra Germaniam Urbes, Brunſuicenſium Göttinga, Suevorum Campidonum & Werda, Sileſiorum Monſterberga & Glogovia Literas Nominum ſuorum Initiales, G. K. W. M. G. in Clypeis ſuis tenent: quæ tamen Conditores non deſignant. Certò non WRATISLAI Conditoris, ſed Urbis WRATISLAVIÆ Nomen per W indicant Nummi VRATISLAVIENSES, ſub Bohemorum Regibus, Sileſiorum Ducibus, Matthia I, Ludovico I, Ferdinando I, Matthia II, Ferdinando II cuſi. Evidenter hoc Inſcriptiones, quarum duas recentiores proferemus, docent. Prior eſt: FERDINANDUS II. D. G. R. IMP. S. A. G. H. B. REX. DVX SIL. 1627. In averſa Parte: NEC NON ARCHIDVX AVS. DVX BVR. M. M. C. T. (W). Poſterior eſt: MON. ARG. PRINC. ET STAT. EVANG. SIL. In averſa Parte: IEHOVA SALVS ET VICTORIA NOSTRA. 1634. (W).

XLII. Accedit huc, quod Inſignia Civitatis VRATISLAVIENSIS Anno 1530 aucta repræſentent, cum S. IOHANNIS Baptiſtæ, tum etiam S. IOHANNIS Apoſtoli Caput. Quibus additum W videri poteſt indicare S. WENCESLAUM, Bohemorum Ducem Martyrem: cujus Memoriam non minus in Pretio habuerunt VRATISLAVIENSES. In quorum tamen non nullis Nummis, & Imaginem, & Nomen expreſſum Wenceslai exhibentibus, W adjectum non Wenceslaum, ſed Wratislaviam, etſi non per W, ſed per V ibidem ſcriptam, denota-

ANNO 999.
GERMANORUM Romanus Imperator OTTO III.
SILESIORUM Dux MIESLAUS I.

denotare judicamus. In Exemplum ſit Nummus ſub Ludovico I. aureus: cujus Inſcriptio: MO. AVR. VRATISLAVIENS. 1525. Ubi ſupra Leonem: W: infra Leonem: XX. In averſo Latere: S. WENCESLAUS D. B. ubi ſtans, Dexterâ Vexillum, Siniſtrâ Gladium tenet.

XLIII. At eſt, cur in VRATISLAVIENSIUM Clypeo Literam W non S. WENCESLAUM, ſed WRATISLAUM Conditorem deſignare vix dubites. Id enim docet nos Interpres Carolus V. Imperator in Literis, Auguſtæ Vindelicorum, Anno M.D. XXX, Die X Iulii ſcriptis, Civitati Vratislauienſi renovata Inſignia conferentibus: ubi legas hæc: *So haben Wir Ihnen noch hierüber ihr alt und vorig Stadt-Wapen, ſo Ihnen zuvor berührter unſer freundlicher lieber Bruder, Khunig FERDINAND gebeſſert, nachfolgender maſſen, noch weiter geendert, gezieret, gebeſſert, und alſo hinfüran zu führen vergundt und erlaubt: nemlichen den Schild Quartirter Weiſe, abgetheilet: in Mitte deſſelben ein Silber-farbe Schüſſel, darinnen St. IOHANNIS des TÆUFFERS Haubt, und in dem andern hintern rothen, St. IOHANNIS des EVANGELISTEN Haubt, am Halſe unter ſich, mit einer gulden Cron verbræmt: und in dem fordern untern Goldfarben Theil ein ſchwartz W: welches bedeutet den Nahmen WRATISLAI, der die Stadt BRESLAU erſtlich gebauet, und nach ſeinem Nahmen WRATISLAW genandt hat.*

XLIV. Tamen inde non ſatis certus quisquam ſubtilior Hiſtoriarum ſpeculator fiet, Urbi VRATISLAVIÆ primum Conditorem fuiſſe VRATISLAUM. Nam uſitatum Scriptoribus eſt, Urbium conditarum etiam INSTAURATORES vocare CONDITORES: quemadmodum Medorum Urbem Ecbatana, quam, ut Herodotus Lib. I. Cap. XCVIII, refert, Deioces condidit: Seleucum condidiſſe Plinius commemorat Lib. VI. Cap. XIV. Ita Iuſtinus Gentem Tyriorum, quam â Phænicibus conditam Lib. XVIII. Cap. III. §. II. ſcripſerat: ab Alexandro Magno conditam, id eſt, inſtauratam eodem Libro, Cap. IV. §. I. narrat. Sanè Carolus V. WRATISLAUM (quod deinde confirmabimus) WRATISLAVIÆ non aliâ Notione, niſi quâ primum REPARATOREM denotat, Veritate ſalvâ, primum CONDITOREM dicere potuit.

ANNO 999.
GERMANORUM Romanus Imperator OTTO III.
SILESIORUM Dux MIESLAUS I.

XLV. Primum, quisnam ille VRATISLAUS, noſtræ VRATISLAVIÆ primus, ſeu CONDITOR, ſeu INSTAURATOR fuerit, dubium & controverſum eſt. SLAVUM vel POLONUM, vel BOHEMUM [ut alias Circumſtantias Silentiô tranſeamus] indicat Nomen ipſum Slavicum. POLONUM nemo ſtatuit. BOHEMUM etiam qui unum eundemque, non tamen paris Temporis VRATISLAUM exiſtimant.

XLVI. Etenim non nulli putant, illum VRATISLAUM circiter Annum 666 exſtructæ VRATISLAVIÆ Fundatorem è Bohemicis Ducibus progenitum, fuiſſe Bogenii [Anno circiter 656 mortui] Filium: Mnatæ Nepotem: Nezamlyslii Pronepotem: Libuſſæ Abnepotem: Croci II. Trinepotem: cujus Tritavus Crocus II, Croci I. Filius, Avum habuerit Zechum, Slavorum Bohemicorum Ducem primum: Lechi, Slavorum Polonicorum Ducis, Fratrem, Bohemiam Anno circiter 278 ingreſſum. De quô Vratislao Bohuslaus Balbinus in Rerum Bohemicarum Epitome, Lib. I. Cap. X, intra Genealogiæ Tabulam, ex recentioribus Bohemorum Hiſtoricis, Petro Codicillo & Daniele Weleslavino compoſitam: *WRATISLAUS, Princeps Lucenſis, & Partis SILESIÆ, putatur condidiſſe WRATISLAVIAM.* Idem Lib. III. Cap. VIII: de Vratislavia: *Niſi cum Weleslavino & Cutheno dicere alicui placeat, â VVRATISLAO Lucenſi Principe eam Urbem circa Annum 660 conditam eſſe, & â Conditore Nomen accepiſſe.*

XLVII. At primum Hiſtoricorum illorum Bohemicorum ea Chronologia longius abit à melioribus Chronographis, qui Zechum circiter Annum 550 in Bohemiam veniſſe ſtatuunt: quô Lechus Frater intravit Poloniam. Deinde Narratio, quæ VRATISLAUM Bohemiæ quidem, ſed etiam SILESIÆ Principem, VRATISLAVIÆ Conditorem, circiter Annum 660 exſtitiſſe tradit, Rem minus credibilem profert: de quâ nihil, vel Coſmas Pragenſis, vel Ioannes Dubravius, vel Wenceslaus Hagecius, vel Martinus Boregkius, Vratislavienſis, vel alii probatiores Hiſtorici Bohemici referunt.

XLVIII. Id quidem non negamus, illum VRATISLAUM Lucenſium [deinde Saltzenſium dictorum] in Bohemia Ducem fundaſſe quandam,

ANNO 999.
GERMANORUM Romanus Imperator OTTO III.
SILESIORUM Dux MIESLAUS I.

dam, incertum, quando, ſed in BOHEMIA Urbem, cui de ſuo dederit Nomen, VRATISLAVIAM. De quâ Coſmas Pragenſis in Chronico, Lib. I: cum de Bello eſſet locutus: *quod*, ut ait, *olim antea retro Dierum, Tempore Ducis Neclam in Campo, qui dicitur Iurtzo, conſertum eſt inter Bohemos & Lutzanos, qui nunc â modernis ab Urbe Satz vocantur Satzenſes:* iis addit poſt quædam: *His* [Lutzanis] *præfuit Dux Nomine VVRATIZLAU, Vir bellicoſus in Bellis, Armis animoſus, ac Conſiliis ſupra Modum doloſus.* De quô iterum poſt non nulla: *Hic condidit Urbem, quam appellavit Nomine ſuo VVRATIZLAU, inter duos Montes Meduez & Pripek: ſcilicet in Confinio duarum Provinciarum, Belina & Lutomerici.* Eum verò Ducem VRATISLAUM etiam in SILESIA, cujus Partem poſſederit, ſui Nominis quandam Urbem condidiſſe, nusquam reperimus, nec in Bohemicis, nec in Polonicis, nec in Sileſiacis, nec in aliis facilem Aſſenſum merentibus Scriptoribus.

XLIX. Accedit huc, quod Vero ſimile non ſit, VRATISLAVIAM circiter Annum 660 jam conditam, per Annos trecentos, ad 965, quô SILESII pro Pagana Chriſtianam Religionem ſunt amplexi, nondum ita fuiſſe diſpoſitam, ut Epiſcopatui, ad Evangelium per SILESIAM feliciter propagandum inſtituto, cui Gothofredus, Patriâ Romanus, melioribus Vitæ Subſidiis aſſuetus, præficiebatur, magis commodum & Habitaculum, & Templum præbere poſſet, quam prius SMOGRA, deinde BICINUM præbuit.

L. Alii VRATISLAUM quidem eundem, cujus Mentionem §. XLVI. fecimus, ſed alio Ævo, cum Carolus Magnus ab Anno 800 ad 814, Romano Germanorum Imperio præeſſet, VRATISLAVIÆ Conditorem fuiſſe tradunt. Ioannes Dubravius in Hiſtoria Bohemica, Lib. II. de Vogeno, qui aliis Bogenus dicitur: *Hic duos poſt Obitum ſuum Filios ſuperſtites reliquit, Uneslaum natu majorem, & minorem VRATISLAUM.* Ibidem poſt quædam: *Ita inter illos Hæreditatem dividi placuit, ut Septentrionalis Plaga, ad quam Lucenſis ſeu Zatecenſis Regio poſita eſt, VRATISLAO attribueretur: totam autem reliquam Boiemiam Uneslaus, tanquam Boiemiæ Princeps, ut obtineret. Sorte ſuâ uterque contentus, fra-*

ter-

ANNO 999.

GERMANORUM Romanus Imperator OTTO III.

SILESIORUM Dux MIESLAUS I.

ternam inter se Benevolentiam colebant, mutuaque sibi invicem Auxilia præstabant adversus CAROLUM Cæsarem, Saxones etiam tum & Vandilos, ipsosque præterea Boiemos oppugnantem. Albertus Krantzius in Vandalia, Lib. I. Cap. XX: *Mnata*, [non Mnata, sed, ut Dubravius narrat, Vogenus Mnatæ Filius] *Rex Bohemiæ, duos reliquit Filios, Urislaum* [Uneslaum] *& VRATISLAUM. Urislaus major natu successit in Regnum. Frater contentus Portione Ditionis in ea, quæ nunc est SLESIA, præclaram Urbem fundavit, de suo Nomine VRATISLAVIAM: BRESLOVV vulgo appellant. Quæ Res indicat, omnem tunc SLESIAM paruisse Bohemiæ.*

LI. At Cosmam Pragensem secutus, non assecutus videtur Albertus Krantzius. Nam ille VRATISLAUM quidem VRATISLAVIAM, sed in BOHEMIA, non in SILESIA condidisse narrat: ut §. XLVIII. indicavimus. Præterea tum SILESIAM totam BOHEMIÆ subjectam fuisse, quisnam Fide non indignus ex antiquioribus refert? Quæ non inani Suspicioni Locum faciunt, Errore conversam Bohemicam in Silesiacam VRATISLAVIAM.

LII. Hæc cum ita sint: nos aliam ingrediemur Viam, quâ Urbis VRATISLAVIÆ primum verumque simul & Nomen, & Conditorem investigemus, inventumque monstremus. Quantum variis è Circumstantiis colligere possumus: VRATISLAVIA nostra primum accepit Nomen a Solo, cui stat imposita, generandis Plantarum optimarum Radicibus habili. Nam conspicitur, ut Nicolai Henelii Verbis utamur, quibus eam in Breslographia, Cap. II. describit, *in pulcherrima, neque minus ab Aeris Salubritate, quam Amœnitate commendanda Planicie: in Territorio quaqua versum fœcundissimo, &, quod adeo aut florulentum Pratis, aut consitum Pomariis, aut amœnatum Lucis, aut Amnibus irrigatum, aut interfusum Piscinis, aut Lini, Cannabis, Rubiæ, cujus præ tota SILESIA Ager VRATISLAVIENSIS abundat, Culturis distinctum: aut Tritici, Adorei, Hordei, Avenæ, Milii aliarumque Frugum Messibus circumdatum.* Idque circumcirca fertilissimum VRATISLAVIÆ Solum, adeo multis, præsertim Rubiæ sativæ Radicibus beari, quas & arefactas, &

T 2 con-

ANNO 999.
GERMANORUM Romanus Imperator OTTO III.
SILESIORUM Dux MIESLAUS I.

contritas, fixis durabilibusque Coloribus, in Lanam, & quicquid ex eâ fieri potest, inducendis aptissimas, Exteris transmittere SILESIA consuevit, universa GERMANIA Commodo suo dudum cognovit.

LIII. Ob hanc Soli Bonitatem videtur amplus ille Tractus, qui Ducatum hodie VRATISLAVIENSEM complectitur, neque multum inæquati Fundo præditus est, olim Germanicum, ê duabus Vocibus composilum, Nomen habuisse. Prior quidem est RADIX, Germanis aut WURZEL, aut WORZEL. Posterior autem est PRATUM, Germanis vel AUE, vel AU. Nam, ut illud hodiernis est, sic fuit hoc antiquis usitatius. Ideo Ditmarus Episcopus Martisburgensis [Anno 1018 mortuus] Misnensium ad Moldaviam Urbem WURZENAM vocat WORZINAM, in Chronico, Lib. VII: *Cum juxta VVORZIN Civitatem, Mildam nimis effusam transire voluissent.* Hinc VRATISLAVIENSIUM illa Regio non præter Causam dicta fuit RADICIS PRATUM: Germanis WORZELAU, Latinis WORZELAVA & WORZELAVIA. Hoc genuinum WORZELAVIÆ Vocabulum, Ortu Germanicum, censemus Slavis, Multiplicationem consonantium Literarum amantibus, ideoque Mollitiem Nominum Germanicorum in Duritiem mutantibus, corruptum.

LIV. Certè Boleslai II. Polonorum Silesiorumque Ducis Uxor Germanica, quæ RIXA Germanis, Polonis non sine trium Literarum Additamento RIKSCHA nuncupatur: quô Modô eam vocat Ioannes Dlugossus in Historia Polonica, Lib. II. ad Annum 1021. 1026. & 1033. Sic, ut Proposito nostro præsenti convenientius præmittamus Exemplum: inter Silesiorum Polonorumque Duces MIESLAUS I. & II. Historicis Germanicis leniorem in Modum Sonumque scribi Latinè solitus, Polonicis, aliis MIECZSLAUS, aliis omisso vel C, MIEZSLAUS: vel Z, MIECSLAUS: aliis inserto I, vel MIEZISLAUS, vel MIECISLAUS Latinè scribentibus reperitur appellatus: quæ tamen unius Nominis adeo multiplex Varietas non semper Autoribus, opinamur, sed interdum Librariis est imputanda.

LV. Non igitur abhorret à Vero, mediam SILESIÆ Partem, quæ Ducatum VRATISLAVIENSEM continet, Germanis seu WORZELAVIAM,

ANNO 999.
GERMANORUM Romanus Imperator OTTO III.
SILESIORUM Dux MIESLAUS I.

VIAM, seu ejecto E, WORZLAVIAM dictam, Licentiâ consimili Polonis admodum Slavicè WORCZSLAVIAM, nimiamque Literarum Asperitatem fugientibus, præsertim Latinè scribentibus, seu Polonis, seu Germanis, omissô vel C, WORZSLAVIAM: vel Z, WORCSLAVIAM: aliis addito I, vel WORZISLAVIAM, vel WORCISLAVIAM esse nominatam.

LVI. Hoc magnum SILESIÆ PRATUM, ob insignem RADICUM Copiam, Germanicô WORZELAVIÆ, Slavicô WORCISLAVIÆ Vocabulo designatum, recepit ejusdem Appellationis Urbem. Usitatius quidem est, Regiones ab Urbibus consequi Nomen: quô Modô SILESIORUM ad Viadrum â primariis Urbibus, Ratiboria, Oppolia, Brega, Glogovia, Crosna vocantur Ratiborensis, Oppoliensis, Bregensis, Glogoviensis, Crosnensis: non tamen inusitatum est, â Regionibus etiam Urbes capere Nomen: quo Modo GERMANORUM ad Rhenum Regio, tum RHENI CAMPUS, id est, RHEINFELDIA, dedit Urbi RHEINFELDIÆ: tum RHENI PRATUM, id est, RHEINAVIA dedit Urbi RHEINAVIÆ Nomen: de quibus agit Iohannes Stumpfius in Helvetiorum Chronico, Lib. V. Cap. VIII. & Lib. XII, Cap. XI. Videantur, quæ proferemus §. LXXVI.

LVII. Quia vero demonstrata Nominis solius nec Origo, neque Significatio id, quod affirmavimus, per se confirmat: illam peculiarem SILESIÆ Planitiem, Germanicè WORZELAVIAM, Slavicè WORZISLAVIAM dictam, Urbe, cui par Nomen primum contigerit, postea Vocabulum VRATISLAVIÆ consecutâ, nobilitatam fuisse, probabilem ignorantibus Notitiam, dubitantibus Fidem conciliabunt, quæ mox dicemus.

LVIII. Primum Assertionis nostræ Fundamentum est hoc. Intra 964 & 999 Annum, MIESLAUS I, Silesiorum Polonorumque Dux Christianus primus, eam in SILESIA ædificavit Urbem, quam Posteritas, & dixit olim, & etiam nunc dicit VRATISLAVIAM. Hujus ille fuit CONDITOR, non INSTAURATOR: nisi credere malueris, ex Lygiorum veterum Oppidi, quod Claudio Ptolemæo in antiqua Geogra-

 phia,

ANNO 999.

GERMANORUM Romanus Imperator OTTO III.
SILESIORUM Dux MIESLAUS I.

phia, Lib. II. Cap. XI. BUDORGIS nominatur, Ruderibus excitatam. Ioannes Dlugoſſus in Polonica Hiſtoria, Lib. I. Cap. XXXVI: quo Civitates ad Poloniam ſpectantes recenſet: *WRATISLAVIA à MIECZSLAW Polonorum Principe, ſub quô primum Poloni à Diis Gentium ad Chriſtianitatis Iura converſi ſunt, condita, Cathedræ Honore, & Corporibus Beatorum Martyrum, ac Templis Sanctorum pulchro Opere fabrefactis, Fluvioque Guttalo* [Viadro] *illam alluente celebris.*

LIX. Quo Anno MIESLAUS I. Urbem VRATISLAVIAM condiderit, nusquam reperire potuimus. Eam quidem jam Anno 983 conditam ſcribit, Dlugoſſo Teſte, Nicolaus Polius, in Hiſtoria Incendiorum de Urbe Vratislavia: *MIESLAUS*, inquiens, *der Erſte getauffte Herzog in Polen, ſo Anno 999. geſtorben, hat ſie Anno 983, zu einer Stadt angeleget: wie Dlugoſſus berichtet.* At inveſtigare fruſtra tentavimus, ubi hoc Dlugoſſus commemoret. Certè non in Polonica Hiſtoria; cujus ad Annum 983 narrat, eô primum SILESIORUM Epiſcopum VRATISLAVIENSEM Gothofredum eſſe mortuum: de quo tamen addit: *qui SMOGORZOVIENSIS tunc intitulabatur.*

LX. Alii VRATISLAVIAM paulo ante 1000 Annum conditam eſſe tradunt. Ioachimus Curæus in Sileſiorum Annalibus: *Dugloſſus, quô nullus inter Scriptores Polonos eſt locupletior, commemorat, VRATISLAVIAM conditam eſſe à MIESLAO Polonorum Principe, paulo ante Annum Chriſti Milleſimum.* Curæum ſequitur Nicolaus Henelius in Breslographia, Cap. II: *Dlugoſſus*, inquiens, *VRATISLAVIAM à MICISLAO Polonorum Principe primum conditam paulô ante Chriſti Annum Milleſimum commemorat.* Eis conſentit Iacobus Schickfuſius in Sileſiæ Chronico, Lib. I. Cap. XI. & XIV. Lib. IV. Cap. VIII.

LXI. Horum verò Sententiam, More ſuo, pervertit Bohuslaus Balbinus, pro Teſtibus Dlugoſſum, Curæum & Henelium citare nihil veritus, cum VRATISLAVIAM poſt Annum Milleſimum conditam eſſe narrat in Miſcellaneis Bohemicis, Decade I. Lib. III. Cap. VI. §. V: *VVRATISLAVIA*, inquiens, *Urbs pulcerrima, & nullâ, etiam Imperialium Urbium inferior, BRESLA à Sileſiis appellatur: condita eſt à MIECZISLAO Po-*

90

ANNO 999.
GERMANORUM Romanus Imperator OTTO III.
SILESIORUM Dux MIESLAUS I.

Polonorum Principe, PAULO POST Annum Millesimum. Illam certè post hunc Annum condere MIESLAUS I. non potuit, Anno 999 vivis exemtus.

LXII. Mireris, unde statuentes, paulo ante Millesimum Annum VRATISLAVIAM esse conditam, id hauserint. Dlugossus enim, ut diximus, nullum indicat nobis Annum, quo sit exstructa: nisi quod ante Millesimum Annum conditam innuit, cum ejus Fundamenta MIESLAUM I. [Anno 999 mortuum] posuisse tradit. Hinc autem non rectè colligas, paulo ante Millesimum Annum esse compositam: præsertim quoniam ille MIESLAUS per Annos XXXIV Imperio præfuit.

LXIII. Nobis, ad secundum Assertionis nostræ Fundamentum progredientibus, occurrit, ex quô ducamur in Notitiam, non paulô, sed multô ante Millesimum Annum â MIESLAO Primo WORZELAVIAM nostram, postea VRATISLAVIAM dictam, esse conditam.

LXIV. Nam, ut eam Rem suis è Principiis provehamus, & WORZELAVIÆ Nomen SILESIACÆ cum REGIONI, tum URBI datum ostendamus: Anno 966, MIESLAUS I. simûl & SILESIORUM, & POLONORUM Dux, in Provinciis suis Episcopos novem constituebat: in Polonia Gnesnensem, Cracoviensem, Posnaniensem, Crusuiciensem [postea Vladislaviensem dictum:] in Masovia Plocensem: in Russia Camenecensem: in Prussia Culmensem: in Marchia Lubussensem: in SILESIA verò SMOGRENSEM: qui deinde BICINENSIS, denique VRATISLAVIENSIS factus est. Id confirmant Historici, quos hujus Capitis §. XIII. indicavimus. His novem Episcopatibus, quamdiu Mieslaus I. vixit, residuâ Sæculi Decimi Parte nullum: nullum inter Initia Sæculi Undecimi accessisse constat: nisi quod iisdem in Pomerania Colbergensem non nulli adjectum statuunt.

LXV. At verò intra Polonicas Provincias, cum Annus 1001 ageretur, Episcopatus WIOTISLAENSIS exstabat: quem Cæsar OTTO III. Archiepiscopo Gnesnensi subjiciebat. De quô Ditmarus, Martisburgensis Episcopus, in Chronico, Lib. IV: *Fecit* [Cæsar OTTO III] *ibi* [Gnesnæ Polonorum Oppido] *Archiepiscopatum, ut spero, legitimè, sine*

Con-

ANNO 999.
GERMANORUM Romanus Imperator OTTO III.
SILESIORUM Dux MIESLAUS I.

Consensu tamen præfati Præsulis: cujus Diœcesi omnis hæc Regio subjecta est: committens eundem prædicti Martyris Fratri Kadimo: eidemque subjiciens Reinbernum sanctæ Cholbergensis Ecclesiæ Episcopum, Popponem Cracuensem, Ioannem WIOTISLAENSEM. Ea Vox, quæ, citra Dubium, depravata legitur, si Convenientiam Nominum spectes, non alium indicare videtur Episcopatum, nisi vel POLONORUM Crusuiciensem, deinde WLADISLAVIENSEM dictum: vel SILESIORUM Smogrensem, postea Bicinensem, denique WRATISLAVIENSEM nuncupatum. Tum verò, cum Annus 1001 ageretur, nondum erat Episcopatus, neque WLADISLAVIENSIS: quoniam Crusuiciensis Crusuiciô Wladislaviam Anno 1156 translatus est: ut Ioannes Dlugossus refert in Historia Polonica, Lib. V. ad Annum 1156. Neque WRATISLAVIENSIS: quoniam Smogrensis Smograˆ Bicinum Anno 1041: & Bicino Vratislaviam Anno 1052 translatus est: ut ex iis, quæ Cap. VIII. ad Annum 1041 & 1052, dicemus, constabit.

LXVI. Ditmarus, ais, corruptâ Voce WIOTISLAENSEM nominat Episcopatum, quem Posteritas nominavit WRATISLAVIENSEM: eâ Sermonis usus Figurâ, quæ Prolepsis Rhetoribus appellatur, Temporibusque Nomen prioribus attribuit, posterioribus inventum. Quô Dictionis Genere Constantinopolis, antea Byzantium vocata, Christo nato antiquior statuitur, cum ante Christum natum a Byzante condita legitur: quæ Nomen Constantinopoleos demum Anno Christi 330 accepit: ut in Rerum Byzantinarum Scriptoribus, Parte I. Cap. I. §. CLII. indicavimus. Hinc non rectius ex Ditmaro Episcopatum WIOTISLAENSEM, id est, WRATISLAVIENSEM, Anno 1001, Archiepiscopatui Gnesnensi subjectum: quam eundem Anno 966, per Romani Pontificis Autoritatem confirmatum ex Dlugosso colligas: cujus hæc Lib. II. ad Annum 966, Verba sunt: *Egidius Episcopus Tusculanus Cardinalis, â summo Pontifice Iohanne XIII missus, singulos Episcopatus Poloniæ, videlicet biduas Metropoles, Gnesnensem & Cracoviensem: item Posnaniensem, VVRATISLAVIENSEM, VVladislaviensem, Plocensem, Chelmensem, Lubecensem, & Kamionecensem, Cathedrales Ecclesias, confirmavit.*

LXVII.

ANNO 999.

GERMANORUM Romanus Imperator OTTO III.

SILESIORUM Dux MIESLAUS I.

LXVII. At est, cur talis loquendi Forma Ditmaro attribui nequeat. Nam is Anno 1005 intra SILESIAM Poloniamque cum Henrico II. Imperatore, Boleslaum I. Mieslai I. Filium, Silesiorum Polonorumque Ducem Armis prosequente, fuit: Chronicon suum Anno 1017 composuit: Anno 1018 vivis excessit: ut commemoravimus in Antiquitatibus de Silesiorum Nominibus, Cap. V. §. IX. Quo igitur Modo scire Ditmarus potuit, Episcopatum Smogrensem, postea Bicinensem, denique VRATISLAVIENSEM Anno 1052 futurum?

LXVIII. Nos igitur alium monstrabimus Modum, quo Ditmarus Episcopatum suo Tempore SMOGRENSEM, postea BICINENSEM, denique VRATISLAVIENSEM Nomine postremo indicare potuerit. Primum in Dimaro pro WIOTISLAENSEM arbitramur legendum esse WORZISLAENSEM, id est, WORZELAVIENSEM: quoniam Ditmari Ætate non SILESIÆ tantum REGIO media, verum intra eam Urbs etiam WORZELAVIA nominabatur. Quod partim ex iis patet, quæ diximus. §. LIII & LVI, partim ex iis patebit clarius, quæ dicemus §. LXXI. Ditmarus enim, sicut eum SILESIÆ Locum, a quo Episcopum WIOTISLAENSEM appellat, vel WIOTISLAAM, vel WIOTISLAVAM nuncupandam Libro IV innuit: ita Libro VII, Urbem in SILESIA sitam WORCIZLAVAM, id est, WORCISLAVAM nominat: quoniam More Polonico, Z pro S ponit: ideoque BOLIZLAVUM dicit, quem alii BOLISLAVUM dicunt.

LXIX. Quamobrem, quoniam SILESIÆ Tractus ille, qui SMOGRAM, itaque simul Smogrensis Episcopi Sedem complectebatur, hodieque Ducatus VRATISLAVIENSIS nominatur, tum WORZELAVIENSIS, corrupteque WORZISLAVIENSIS appellabatur: Episcopatus Smogrensis pari Iure potuit, ut ab Oppido SMOGRENSIS, sic a Provincia WORZELAVIENSIS nuncupari: quemadmodum jam, præsertim Exteris, mox VRATISLAVIENSIUM, mox SILESIORUM Episcopatus vocatur.

LXX. Deinde Ditmari Episcopum WIOTISLAENSEM non alium esse, nisi WORZELAVIENSEM, confirmat Autor Chronici Magdeburgensis, quod in Rerum Germanicarum Scriptoribus Henricus Meibomius edidit. Nam is Episcopum, quem Ditmarus WIOTISLAEN-

ANNO 999.

GERMANORUM Romanus Imperator OTTO III.
SILESIORUM Dux MIESLAUS I.

SEM nominat, WORTISLAVIENSEM appellandum indicat, de Giſelharii, Archiepiſcopi Magdeburgenſis Secundi Rebus agens. *Iſte*, ait, *Imperator* [Otto III. Polonicam Provinciam] *in quinque dividens Epiſcopatus, in ipſa Urbe Gnezi, Gaudentium, Beati Alberti Germanum, conſecrari Archiepiſcopum fecit: eique tres alios Epiſcopos in tribus Locis, id eſt, Slazcholberg, Crackawe, VVORTIZLAVE ordinatos ſubjecit.* Hinc eundem WORTIZLAVIENSEM Epiſcopum Georgius Fabricius VRATISLAVIANUM nominat in Originibus Saxonicis ad Annum 989: *Subjecit autem Gneſnano* [Archiepiſcopo Cæſar Otto III.] *Eccleſiam Slazocolbergiam, Cracovianam, VRATISLAVIANAM.* Videantur, quæ proferemus Cap. VIII. §.

LXXI. Tertium, quod ſecundo Fulcrum præbet, Aſſertionis noſtræ Fundamentum eſt hoc. SILESIORUM Urbs WORZELAVIA, cum Annus 1017 ageretur, & eo Nomine gaudebat, & munita ſic erat, ut in ea MIESLAI I. Filius, BOLESLAUS I. Sileſiorum Polonorumque Dux cum Imperator Henricus II. in SILESIA NIMICIUM obſideret, GLOGOVIA WORZELAVIAM, id eſt, VRATISLAVIAM, velut in propinquiorem tutioremque Locum diſcederet, Obſidionis Eventum ibi exſpectaturus. Ditmarus, cum reliquorum in præcedentibus Mentionem jam feciſſet, Lib. VII: *BOLIZLAVUS verò in WORCIZLAVA Civitate Eventum Rei* [Nimicii ab Henrico Militibus circumdati] *ſolicitus exſpectans, cum Imperatorem abiiſſe, Urbemque ſuam incolumem ſtare audiret, lætatur.* Videantur ea, quæ commemorabimus Cap. VIII. §. LI. ad Annum 1017.

LXXII. Hinc verò, ſi jam tum WORZELAVIA, id eſt, VRATISLAVIA, quoddam ſuo Duci Receptaculum Propugnaculumque contra præpotentem Cæſarem præbuit: probabiliter colligas, eam non demum ante paucos, circiter XVIII Annos, itaque non pauló, ſed potius multô ante Milleſimum Annum â MIESLAO I. eſſe conditam.

LXXIII. His, quanquam luculenter propoſitis, quæ SILESIORUM Metropolin VRATISLAVIAM, primô eôque Germanico Nomine WORZELAVIAM dictam, â MIESLAO I. Sileſiorum Duce, quantum videtur, non pauló ante Milleſimum Annum, sed aliquantô, ſi non multô

ANNO 999.
GERMANORUM Romanus Imperator OTTO III.
SILESIORUM Dux MIESLAUS I.

tô prius, conditam fuiſſe docent, imò demonſtrant: tamen contrarium ſentientes, non unum, quod opponant, producere poſſunt Argumentum.

LXXIV. Primum eſt: Si WORZELAVIAM, deinde VRATISLAVIAM dictam, MIESLAUS I. eamque non paulô, ſed multô ante Milleſimum Annum condidit: cur in eam recentem non SILESIORUM Epiſcopatum Anno 966 inſtitutum, collocavit: per quem ſimul & Incolis, & Chriſtianis convaleſceret? Cur eandem ſub Initium Imperii, quod Anno 964 aggrediebatur, & Chriſtianiſmi, quem Anno 965 amplectebatur, conditam, per tam multos Annos recipiendo Epiſcopatui, quem in Smogrenſium Oppido reliquit, non fecit aptam? Et cur MIESLAI I, neque Filius BOLESLAUS I, neque Nepos MIESLAUS II. ſed Pronepos CASIMIRUS I. Epiſcopatum SILESIORUM demum Anno 1041, Smogrâ Bicinum, & Anno 1052, Bicino VRATISLAVIAM tranſtulit? Quæ cum Probabilitati parum reſpondeant, an non innuunt, VRATISLAVIAM, prius WORZELAVIÆ Vocabulo deſignatam, vel non à MIESLAO I, vel ſub Imperii, quod geſſit, Terminum, id eſt, paulô Ante 1000 Annum conditam?

LXXV. Nos his Dubiis per multiplices Cauſas expediendis non immorabimur. Fac, MIESLAUM I. jam ſub Initium Regiminis, quod Anno 964 obtinuit: vel Anno 965, quo Chriſtianam Religionem ſuſcepit: vel Anno 966, quo Epiſcopatum Smogrenſem conſtituit, Urbi WORZELAVIÆ prima poſuiſſe Fundamenta. Numquid ab eis perficiendis & in juſtam Urbis commodioris conſpectiorisque Formam convertendis, MIESLAUS I, ejusque Filius BOLESLAUS I, & Nepos MIESLAUS II, crebro ſeu Bellorum Studio, ſeu Impendiorum Defectu ſeu aliorum Obſtaculorum Concurſu non revocari potuerunt? An non etiam certo juſtoque Conſilio fieri potuit, ut VVORZELAVIA, licet primis MIESLAI I. Temporibus exſtructa: licet ſub BOLESLAO I, & MIESLAO II, magis atque magis exculta: licet nutriendo & ſuſtinendo Epiſcopatui ſatis jam idonea judicaretur, tamen non applicaretur? Sanè; ſi non cum MIESLAUS I. ab Anno 964 ad 999: at, cum ejus Filius

ANNO 999.
GERMANORUM Romanus Imperator OTTO III.
SILESIORUM Dux MIESLAUS I.

lius BOLESLAUS I. ab Anno 999 ad 1025 imperaret, intra SILESIAM, tum GLOGOVIA Ducem Boleslaum I. Anno 1008 defendens: tum NIMECIUM Anno 1017 Obsidionem Cæsaris Henrici II perferens, Munimentis stabiles, Episcopatuique capiendo aut parem, aut majorem in Modum, quam WORZELAVIA fortassis habiles Urbes inveniebantur: [de quibus Cap. VIII. ad Annum 1008. & 1017, agemus:] tamen neutra Smogrensi Episcopatui destinabatur in Sedem.

LXXVI. Secundum est: Si VRATISLAVIA Polonum MIESLAUM I, Conditorem habuit: cur ea nec Mieslai, nec Polonico alio, sed Germanico signata Vocabulo, dicta fuit WORZELAVIA? Unde Vires capit Dubitatio, num à MIESLAO I, Silesiorum Duce Polono exstructa sit VRATISLAVIA.

LXXVII. Sed nihil hæc in Recessu tenere videmus. Non enim Rationem invenimus, cur WORZELAVIA, quæ MIESLAVIA dici potuisset, Appellatione Conditoris posthabitâ, non à Regione suâ WORZELAVIA potuerit æquè vocari, quam Germanorum Alsatorum LANDAVIA, Bohemorum FALCKENAVIA, Holsatorum ALTENAVIA, Palatinorum HIRSCHAVIA, Silesiorum & LIEBENAVIA, & SCHOENAVIA.

LXXVIII. Tertium est: Si VRATISLAVIA Conditore MIESLAO I. primum WORZELAVIÆ Nomen accepit: hoc utique longô Temporis Spatiô retinuit: donec à Reparatore suo VRATISLAO novum VRATISLAVIÆ Nomen obtineret. Scriptores autem, qui de SILESIORUM Rebus ad Tempora MIESLAUM I secuta pertinentibus agunt, non WORZELAVIAM, sed VRATISLAVIAM nuncupant, quoties faciunt ejus Mentionem. Unde Suspicio quædam in Autores, quibus WORZELAVIA nominatur, non immerito cadit, Vocabulô in WRATISLAVIAM mutandô appellari WORZELAVIAM. Hinc verò in eam Sententiam provehi curiosiores possunt, VRATISLAVIAM non à MIESLAO I. esse conditam: quia primum à Conditore VRATISLAO impositum VRATISLAVIÆ Nomen Constantiâ perpetuâ gesserit.

LXXIX. At solidum nec huic Argumento subest Robur: quod à Tem-

ANNO 999.

GERMANORUM Romanus Imperator OTTO III.
SILESIORUM Dux MIESLAUS I.

à Tempore, quô WORZELAVIA dici VRATISLAVIA cœperit, potissimum dependet. Ducem illum VRATISLAUM, cui VRATISLAVIA Nomen suum acceptum refert, POLONUM fuisse, quod sciamus, nemo statuit. Non fuisse BOHEMUM, Anno circiter aut 660, aut 800 superstitem, MIESLAO I. Polono, [cujus Imperium ab Anno 964 ad 999 duravit] longè antiquiorem, ostendimus §. XLVI. & L. Quare jam quæritur, quanam Ætate, post MIESLAUM I. Polonum, VRATISLAUS ille Bohemus, Vratislauiensis Urbis, non Conditor, sed Instaurator vixerit.

LXXX. Non diu post MIESLAUM I. Silesiorum Polonorumque Ducem, mortuis ejus Filio, BOLESLAO I, & Nepote MIESLAO II, cum inter se discordibus POLONIS nullus esset Dux, SILESIIS peculiarem Gubernatorem CONRADUS II. Imperator præfecisset: VRATISLAVIAM Anno 1038 Dux BOHEMORUM occupabat, incendebat, retinebat: eamque post exstinctum Imperatorem CONRADUM II. contra Filium Successorem HENRICUM III. Cæsarem, Anno 1040 defensurus, citra Dubium reficiebat exustam, tum etiam SILESIORUM, partim subactorum & à Polonis Separatorum Dux ad Annum 1052: quô SILESIAM, in eâque VRATISLAVIAM Duci Polonorum CASIMIRO I. reddebat. Ea cum Circumstantiis pleniorem in Modum commemorabimus Cap. VIII. ad Annum 1038, 1040, 1052.

LXXXI. At ille BOHEMORUM Dux, quantum habemus cognitum, nemini seu VRATISLAUS, seu WRATISLAUS appellatur: quem BISETISLAUM Æneas Sylvius in Historia Bohemica Cap. XIX. Ioachimus Curæus in Silesiorum Annalibus, ad Annum 1038. BRECISLAUM Cosmas Pragensis in Bohemiæ Chronico, Lib. I. ad Annum 1054. BRZEMISLAUM Wenceslaus Hagecius in Bohemiæ Chronico, ad Annum 1054. BRZETISLAUM Matthias Michovius in Poloniæ Chronico, Lib. I. Cap. XI. & XIII. Thomas Zechorodus in Marte Moravico, Lib. III. Cap. II. Bohuslaus Balbinus in Rerum Bohemicarum Epitome, Lib. III. Cap. II. & in Miscellaneis Bohemicis Decade I. Lib. VII. Sectione I. Cap. XX. BYZETISLAUM Antonius Bonfinius de Hungarorum Rebus, Decade II. Lib. II. PRÆDISLAUM Martinus Cromerus de Polonorum

 Rebus,

ANNO 999.
GERMANORUM Romanus Imperator OTTO III.
SILESIORUM Dux MIESLAUS I.

Rebus, Lib. IV. ad Annum 1038, vocant. Præterea BRETISLAUM Ioannes Dlugossus in Historia Polonica, Lib. II. ad Annum 1038. Ioannes Dubravius in Historia Bohemica, Lib. VIII. ad Annum 1038. Martinus Boregkius in Bohemiæ Chronico, Duce XXII. Iacobus Schickfusius in Silesiæ Chronico, Lib. I. Cap. XIV. BRATISLAUM Nicolaus Polius in Incendiorum Historia, Num. II. ad Annum 1038. aliique nominant.

LXXXII. Quemadmodum ergo Dubium non est, quin VRATISLAVIA hunc BOHEMORUM Ducem, antea Destructorem, postea Reparatorem habuerit: sic WORZELAVIA prius dicta, vel ab eo, vel sub eo videtur consecuta recentius VRATISLAVIÆ Nomen. Id â BRETISLAI Vocabulô, cum discrepet, quô Factô vel sit derivatum, vel derivari potuerit, breviter, tamen luculenter, ostendemus.

LXXXIII. Quantum assequi Conjecturâ possumus: Urbs nostra prius WORZELAVIA, deinde VRATISLAVIA dicta, cum pro Germanico Slavicum, idque Bohemicum Nomen accepit ab Instauratore suo, Bohemorum Duce, qui neque WRATISLAUS, neque VRATISLAUS, sed Curam Vocum meliorem suscipientibus vel BRATISLAUS, vel BRETISLAUS reperitur appellatus: sicut ex antecedentibus patet: Latinè scribentibus, ad legitimam Literarum Compositionem vel BRATISLAVA, vel BRETISLAVA: & injecto I, vel BRATISLAVIA, vel BRETISLAVIA fuit nuncupata. Unde, quod ejusmodi Verba solent habere Fatum, omisso I, ut ille Dux BRATSLAUS, aut BRETSLAUS est dictus, ita Urbs hæc vel BRATSLAU, vel BRETSLAU, & ejecto T, vel BRASLAU, vel BRESLAU Germanis quidem, Latinis autem vel BRASLAVIA, vel BRESLAVIA, sæpius etiam posthabitis ultimis tribus Literis, BRESLA vocari cœpit: secundum Originem Bohemicam.

LXXXIV. Contra, quoniam Bohemorum Dux laudatus, vel BRATISLAUS, vel BRETISLAUS plerisque dictus, Polonis Vocabulum prius posteriori præferentibus, W tanquam B pronunciantibus, & propterea B aut in VV, aut in V mutantibus, vel WRATISLAUS, vel VRATIS-

ANNO 999.

GERMANORUM Romanus Imperator OTTO III.

SILESIORUM Dux MIESLAUS I.

TISLAUS est appellatus: inde WORZELAVIA multis WRATISLAVIA, cœteris VRATISLAVIA nominari consuevit.

LXXXV. Iam quis non videt, Nominis Originem suo Merito attendentibus, omnino rectius nostram Urbem VRATISLAVIAM, non autem WRATISLAVIAM nominari: quoniam Vocabulum prius est magis genuinum, quam posterius, quod à Fonte suo per Licentiam Scripturæ Slavicam longius præter Necessitatem, intra Sermonis Latini Cancellos abit? Ideo semper fuerunt Viri præclari, tam Silesii, quam Exteri, Verborum etiam, non tantum Rerum studiosiores, qui Barbariem, ut in Moribus, ita Vocibus abjecturi, Latinius VRATISLAVIAM censuerunt scribendam, & scripserunt: quod editi partim Codices, partim Nummi cum antiquiores, tum recentiores docent. E Contrario aut nihil, aut certè parum Præsidii, quo se tueantur, ex Instauratoris pro Conditore jam recepti BRATISLAI Vocabulo, in asperiorem Habitum depravato, capiunt: qui Patriæ nostræ, nunquam omnino Slavicæ, dudum penitus Germanicæ, non VRATISLAVIÆ gratiosius, sed inamœnius WRATISLAVIÆ Nomen attribuere non verentur: imò, quos antea diu VRATISLAVIAM appellavisse, tandem sic pœnitet, ut velut emendaturi Nævum, magno Studio WRATISLAVIAM nuncupent: veram Nominis Originem aut ignorantes, aut posthabentes. Idque tanto minus iis excusabile videtur, quibus ne Vox quidem VRATISLAVIA [cui parem Latina Lingua non habet, ideoque, nisi V primum in U vertas, itaque duas ex una Syllabas formes, inusitata contingit Lectio] aut semper, aut satis arridet. In Exemplum est Antonius Bonfinius, cui VRATISLAVIA sæpius BRATISLAVIA nuncupatur in Rebus Hungaricis, Decade III. Lib. II: *In SLESIAM Sigismundus Iter forte divertit, VRATISLAVIAMque pervenit, quæ Caput Gentis est.* Decade IV. Lib. II: de Matthia I. Bohemorum Rege: *In SILESIAM deinde Castra mota; quæ, ne â Fide Bohemica Tractatione deficere videretur, ultro eum advocarat. In primis BRATISLAVIA, quæ Provinciæ Caput est.* Ibidem paulo post: *Id ipsum cæteræ Civitates & Oppida faciunt, BRATISLAVIENSIUM Exemplo.* Iterum post quædam: *Antequam BRATISLAVIAM intraret.*

LXXXVI.

ANNO 999.
GERMANORUM Romanus Imperator OTTO III.
SILESIORUM Dux MIESLAUS I.

LXXXVI. Post Bretislaum Filius VRATISLAUS, Spitignei, cui mortuo, cum Annus 1061 ageretur, successit, Frater, Bohemorum Dux, SILESIAM quidem Polonis â Bretislao dudum redditam, Iure novo acquirebat: ab Henrico IV. Imperatore [cui, tanquam summo Principi, quanquam Poloniæ conjuncta, suberat] non tantum Bohemorum Regis Titulum, verum etiam SILESIORUM Ducis Terram Anno 1086 consecutus: hic autem VRATISLAUS, Bohemorum prius Dux, postea Rex, Armis Ius donatum obtenturus, SILESIAM quidem ingrediebatur, VRATISLAVIAM verò, tum Vladislao I. Silesiorum Polonorumque Duci subjectam, non in suam Potestatem redigebat: Anno 1093 mortuus. De quo pluribus agemus Cap. VIII. ad Annum 1038. 1040. 1052. Cap. IX. ad Annum 1086. & 1093.

LXXXVII. Quare nostra WORZELAVIA, si non a BRETISLAO, certè non a VRATISLAO videtur VRATISLAVIÆ Nomen accepisse: nisi statueris, a BRETISLAO prius BRETISLAVIAM, deinde BRESLAVIAM: & â Bretislai Filio VRATISLAO tandem VRATISLAVIAM dictam: quod â Bohemis inventum utrumque Vocabulum postea Silesii, Poloni, aliique Scriptis suis adhibuerint. Hoc autem Pacto ab Imperatoris Caroli V. recesseris Testimonio: quod §. XLIII. adduximus. Id enim VRATISLAVIAM non ab alio VRATISLAO, nisi â quo primum exstructa, id est, instaurata fuit, Nomen suum obtinuisse docet.

LXXXVIII. Quare justô magis ad Urbis Conditorisque Vocabulum solum [non ad ea, quæ commemoravimus] respexerunt, qui statuunt, VRATISLAVIAM non BRETISLAO, verum ejus Filio VRATISLAO, licet Urbis Vratislaviensis neque Possessor, neque Reparator fuerit, debere posterius hodieque nobis usitatum Nomen. Inter hos Ioachimus Curæus in Silesiorum Annalibus: de Vratislavia: *Ego verò arbitror*, ait, *Urbem hanc, etsi fortassis ipsius Fundamenta jacta sunt â MIESLAO, & Structurâ deinde per illa continua Bella impeditâ, redactam in quandam Civitatis Formam eô Tempore, quô Bohemi in Silesia dominati sunt.* Ibidem post quædam: *Circa hunc igitur Temporis Articulum colloco vera Primordia & veram Exornationem hujus Urbis, quæ tunc etiam*

Nomen

ANNO 999.

GERMANORUM Romanus Imperator OTTO III.
SILESIORUM Dux MIESLAUS I.

Nomen suum, quod omnino Bohemicum est, accepit. Fuit autem is VRATISLAUS, Filius Bisetislai, natus ex Matre Germanica Iuditha: qui mortuo Patre, factus est Dominus Moraviæ & vicinæ Silesiæ: & demum ab Henrico IV. renunciatus est Rex Bohemiæ: illique permissum, ut, quoniam Poloni Pacta inita cum Casimiro Monacho non servabant, SILESIAM Bello repeteret. Curæi Iudicio subscribunt, Iacobus Schickfusius, in Silesiæ Chronico, Lib. IV. Cap. VIII. Nicolaus Henelius in Breslographia, Cap. II. Fridericus Lucæ in Silesiorum Memorabilibus, Parte IV. Cap. I.

LXXXIX. Iam, ut propius ad Scopum nostrum progrediamur: VRATISLAVIAM sub Polonorum & Silesiorum Duce MIESLAO I, intra 964 & 999 Annum conditam, primum WORZELAVIÆ Nomen Germanicum retinuisse, donec vel à BRETISLAO intra 1040 & 1052 Annum reparata: vel à Bretislai Filio VRATISLAO intra 1086 & 1093 Annum, etsi nec subacta, nec possessa, nec exculta, tamen Donô accepta, novum VRATISLAVIÆ Nomen Slavicum acciperet, verosimillimum existimamus, quia Mutationis aliam Causam nullam, nullum aliud Indicium, cui quoddam insit Pondus, in Antiquitatibus reperimus.

XC. Quamobrem nostræ non obstat Assertioni, quod VRATISLAVIA, Silesiæ postea Metropolis, à MIESLAI I. Temporibus, hoc est, ab Anno 964 ad 1045, imò ad 1093, ultra Sæculum, non quidem à nullis, tamen à paucissimis, iisque nec Polonicis, nec Bohemicis, nec Silesiacis Chronicographis, Res Urbis nostræ commemorantibus, unquam WORZELAVIA dicta reperiatur. Nam, si Ortu Germanum Saxonem Ditmarum, Martisburgensem in Misnia Episcopum, excipias, Anno 1018, ut diximus, mortuum: cujus Ætate WORZELAVIA nominabatur: cœteri omnes, quos VRATISLAVIÆ quandam Mentionem fecisse nobis constat, diu post Annum 1093 vixerunt. Inter quos antiquissimus, Cosmas Pragensis Decanus, Anno 1225 superstes, Urbem WRATISLAI ad Annum 1054 appellavit: Æneas Sylvius Anno 1464: Ioannes Dlugossus Anno 1480 vivis excessit. Ideo non est, ut mireris, cur nec per antecedentes quidem Annos, ad 1045 & 1093, cum Res Vratislavienses commemorant, Nomen WORZELAVIÆ, quamvis ultra Sæculi Ætatem

ANNO 999.

GERMANORUM Romanus Imperator OTTO III.

SILESIORUM Dux MIESLAUS I.

usitatum, Scriptores illis Annis multô recentiores usurpaverint: seu, quod antiquius WORZELAVIÆ Nomen ignoraverint: seu quod VRATISLAVIÆ jam Ævo suo receptum Nomen adhibere maluerint: nihil veriti, WORZELAVIAM, etsi nondum Vratislaviam dictam, præposterô loquendi Modô appellare VRATISLAVIAM: quemadmodum Autoribus multis Episcopatus Silesiorum, Anno 966 institutus, licet sub Initium SMOGRENSIS, posteaBICINENSIS, nondum Vratislaviensis, tamen ad Annos etiam 1052 antiquiores VRATISLAVIENSIS nominari solet: ut innumera potissimum Ioannis Dlugossi Loca docent: quorum non nulla reperies Cap. VIII. ad Annum 1045. §. LXXIV.

XCI. Proinde, cum hæc, quô diffusius, eô clarius in medium allata, non citra ponderosiores Rationes rejici mereantur: nihil obstare videmus, quô minus admittamus, â SILESIORUM Duce Polono MIESLAO I, Religionis Christianæ cum intra Poloniam, tum etiam intra Silesiam Propagatore studiosissimo, inter 964 & 999 Annum conditam WORZELAVIAM: pro quô RADICIS PRATUM denotante Vocabulo Germanico, deinde Silesiorum Duce Bohemo, BRETISLAO, intra 1040 & 1052, in integrum restituta, susceperit Slavicum, prius Bohemicum BRETISLAVIÆ, BRETSLAVIÆ, BRESLAVIÆ: postea Polonicum BRATISLAVIÆ, VRATISLAVIÆ, WRATISLAVIÆ Nomen.

XCII. Unde non abhorret â Vero illud, quod in duobus Chronicorum Silesiacorum MStis, altero Latino, altero Germanico, cujus olim Possessor Diaconus Vratislaviensis Ieremias Multerus fuit, annotatum invenimus: eô SILESIÆ Locô, quô in Viadrum Olavia decurrit, â SILESIORUM Duce MIESLAO I. Christiano, Fundamentum Urbi Vratislaviensi, jam tum in Episcopalem Sedem destinatæ primum præparatum esse, cum ageretur Annus 966. Quæ si Lectorem non fallunt: VRATISLAVIA, semper Christiana, per Annos XXXIII magis magisque culta, pro Temporum illorum Ædificiis atque Munimentis, melior firmiorque conspici potuit, cum MIESLAUS I. more-

ANNO 999.
GERMANORUM Romanus Imperator OTTO III.
SILESIORUM Dux MIESLAUS I.

retur, Anno 999: duravitque, licet variis obnoxia Mutationibus, jam 739 Annos, ad hunc 1705 Annum.

Caput VIII.
SILESIORUM RES.

ANNO 1001.
GERMANORUM Romanus Imperator OTTO III.
SILESIORUM Dux BOLESLAUS I.

SILESII Romano GERMANORUM Imperio subjecti.

I.

GERMANIS ad Annum 1002 OTTO III Imperator: SILESIIS & Polonis post Mieslaum I, Anno 999 exstinctum, Filius BOLESLAUS I, Cognomine Polonico CHROBRUS, Latino ACER, ad Annum 1025 Dux præfuit: sub quô SILESIOS Romanum GERMANORUM Imperium Populis subjectis additos retinebat. Id duobus Argumentis validissimis confirmabimus: quorum prius circa Res sacras, posterius circa Res Civiles Potestatem summam Imperatori OTTONI III in Polonorum Provincias fuisse, luculenter ostendet.

II. Quod Res saeras spectat: Adalbertus [non Germanus, Archiepiscopus ille Magdeburgensis, ab Imperatore Ottone I. Episcopis intra Polonorum Terras præfectus: Anno 981 mortuus; cujus Mentionem Cap. VII. §. XX. fecimus, sed] Bohemus, Episcopus Pragensis, ad Polonos Anno 996, Cracoviam, postea Gnesnam pervenerat. A Polonis ad Borussos digressus, Anno 997 Martyr trucidabatur: cujus emtum à Borussis Corpus, Gnesnam in Poloniam translatum Reverentiâ singulari honorabatur. De quô agunt in Adalberti [quos habuit coævos] Vitâ Scriptores duo: quorum prior quidem Cosmas Decanus Pragensis Editoribus Henrico Canisio & Marquardo Frehero: alius autem Bohus-

lao Balbino existimatur: uterque publicatus in Godefridi Henschenii & Danielis Papebrochii Actis Sanctorum, Mensis Aprilis Tomo III, ad XXIII Diem, reperitur: praeterea Ioannes Dlugossus in Historia Polonica, Lib. II. ad Annum 989. 993. 994. 995.

III. Eundem Adalbertum Caesar OTTO III. in Amicis planè familiaribus habuerat. Id narrant in Adalberti Vita Scriptores duo Anonymi, quos jam indicavimus. Prior Cap. IV. §. XXI, de Ottone III. locutus: *His Temporibus Christianissimus ille Caesar, cui circa Servos Dei maximum Studium semper & diligens Cura fuit, crebro alloquitur sanctum Adalbertum, & habebat eum sibi familiarem, audiens libenter, quaecunque sibi diceret.* Ibidem, Cap. V. §. XXIII: de Adalberto & Ottone III: *Cumque velut duorum prope Mensium Iter agerent, venerunt Mogontiam, ubi regressus ab Italicis Oris Imperator commoratus est: cum quô Vir Dei mansit bonum Tempus, quia valde familiarissimus sibi erat, & Nocte pariter ac Die velut amicissimus Cubicularius Imperiali Curti vel Camerae adhaesit.* Posterior, Cap. V. §. XX: de Adalberto: *Hinc ad Imperatorem redit: qui Hominem Dei adeo dilexit: cujus Mores nobiles novimus, quia omnes bonos eô plus amare studuit, quô quemque majorem habita Bonitas fecit. Cum quô aliquos Dies commoratus, nec Nocte, nisi ante Conspectum Imperatoris jacere permissus est. Intellige, quantum Charitate sibi junctus erat, quamvis Puer & errans Moribus Caesar, tamen benignus, sine Comparatione OTTO Imperator Augustus.*

IV. Iam tum valebat Opinio, Preces ad Sanctorum apud Deum pro nobis intercedentium Sepulcra fusas plus Efficaciae consequi. Quamobrem Anno 1001, Caesar OTTO III, vel circa singularis Amici sanctique Martyris Adalberti Reliquias Orationem ad Deum habiturus: vel, quod probabilius est, sub hoc specioso Titulo, post Imperatorum Germanicorum multiplices cum Slavis ad Germaniae Fines haerentibus, partim Hostibus, partim Amicis, & Bello, & Pace gestas, in futurarum Expeditionum meliorem Successum [quem ostendit Eventus] Poloniam ipse cogniturus, Iter longum, per Provincias Imperio suo deditas, Misniam, Lusatiam, SILESIAM, in POLONIAE majoris Urbem,

ANNO 1001.
GERMANORUM Romanus Imperator OTTO III.
SILESIORUM Dux BOLESLAUS I.

bem, prius Posnaniam, postea Gnesnam, ad SILESIORUM & POLONORUM Ducis Mieslai I. Filium BOLESLAUM [qui suum jam virilis Ætatis Ingenium Germanis ante Patris Obitum patefecerat] intuendum peragebat. Ditmarus in Chronico, Lib. IV: de Ottone III: *Postea Cæsar auditis mirabilibus, quæ per dilectum sibi Martyrem Dominus fecit Adelbertum, Orationis Gratiâ eò pergere festinavit.* Ibidem post quædam: *Decursis tunc Milcieni* [Soraborum in Lusatia] *Terminis, huic ad Diedesisi* [Silesiis propinquum] *Pagum primo venienti, BOLIZLAUS, qui major Laus non Merito, sed More antiquo interpretatur, parato in Loco, qui Ilua dicitur, suimet Hospitio multum hilaris occurrit. Qualiter autem Cæsar ab eodem tunc susciperetur, & per sua usque Gnesin* [Gnesnam] *deduceretur, dictu incredibile ac ineffabile est. Videns à longe Urbem desideratam, nudis Pedibus suppliciter advenit, & ab Episcopo ejusdem* [Boleslai Ducis, intra Urbem non Gnesnensem, sed Posnaniensem, per quam ad illam tendebat, habitare solito] *Ungero* [Iordano Ursino] *venerabiliter susceptus, Ecclesiam introducitur, & ad Christi Gratiam sibi impetrandam, Martyris Christi intercessio profusis Lacrumis invitatur.* Martinus Polonus in Chronico de Ottone III: *Imperator, ordinatis Imperii Rebus, ducens secum nobiles aliquos Romanos, in Saxoniam est reversus: & visitans Locum in Polonia, ubi S. Adelbertus quiescebat Martyr: acceptô ipsius Brachiô, Romam est reversus.* Vincentius Kadlubko in Polonica Historia, Lib. II. Epist. XI: *Imperator OTTO Rufus* [non Rufus, id est, Secundus, sed Tertius] *Desiderio experiendi ea, quæ Fama de BOLESLAO diffuderat, Poloniam ingreditur, quasi Beato Martyri Adalberto votivam exhibiturus Reverentiam.* Ioannes Dlugossus in Historia Polonica, Lib. II. ad Annum 1001: *Miraculis singularibus & stupendis, quæ Clementia Salvatoris per Merita S. Adalberti, Gnesnensis Archiepiscopi, operata est, & in Oras longè lateque diffundentibus, OTTO III. Imperator Romanorum æger, & suo Instinctu, & aliorum Familiarium suorum Avisamento* [Consilio] *permotus, sanctum Dei Adalbertum pro sua Liberatione cœpit solicitè invocare, vovensque Votum Domino, promisit ejus Sepulcrum personaliter adire, si illum contingeret priori restitui Sanitati, mirum*

ANNO 1001.
GERMANORUM Romanus Imperator OTTO III.
SILESIORUM Dux BOLESLAUS I.

rum in Modum facto Voto, ab eâ, quâ detinebatur, Infirmitate sensit se perfectè ad Invocationem S. Adalberti liberatum. Voto itaque suo satisfacturus, ad Corpus sacrum digna Sancto Munera oblaturus, in Poloniam versus, stipatus Multitudine Principum & Militum procedebat, simul, & ut Votum suum persolveret, & Ducis BOLESLAI Personam, quam universorum Fama magnis celebrabat Laudibus, videret. Constabat quoque, illum non solum pro visendo Corpore Beati Adalberti, Poloniam profectum fuisse, sed etiam BOLESLAI Ducis Polonorum Famâ pertractum. Cujus Adventum BOLESLAUS, Polonorum Dux, plurimorum Denunciatione præsentiens, singularum Rerum, quibus tam magnificus Hospes & ejus Exercitus excipi procurarique posset, instituit Apparatum, & venienti Imperatori ad Fines Poloniæ, eum cum omni excepit Reverentiâ & Honore. In Finibus autem suis exceptum, omnibus necessariis, tam ipsum, quam omnes suos Milites abundè & liberaliter procurat, & per Loca directiora usque Posnaniam deducit. Et, quoniam OTTO Imperator in Conditione Voti sui habebat, septem milliaribus ad Corpus S. Adalberti pedestre Iter conficere, ex Posnania [tanto enim Spatio Iter intermedium versus Gnesnam protenditur] ire decrevit. Quâ Re ad Notitiam BOLESLAI perlatâ, quò omnem possibilem sibi Honorem Imperatori exhiberet, omne Iter â Posnania usque Gnesnam, variorum Pannorum Coloribus, per quod Imperator OTTO transiturus erat, consterni disposuit, ut in gradiendo Imperator cum Militibus nullibi Terram contingeret. Ibidem post quædam: *Imperator itaque Romanorum OTTO III. in Civitatem Gnesnensem perveniens, Ecclesiam maiorem ingressus ad Corpus S. Adalberti se prosternens, cum magnâ Devotione Gratias Deo egit, & S. Adalberto de sua ad bonam Valetudinem Restitutione.*

V. Tum Gnesnensibus Episcopus quidem, Archiepiscopus autem nondum erat. Nam, licet iis ab Anno 966 ad 996, Vilibaldum, Hattonem, Robertum Episcopos datos, quidam Archiepiscopos fuisse contendant: non tamen in antiquâ Re, quam Silentiô veteres omnes transierunt, Assensum merentur recentiores.

VI. At, post Robertum, inquis, Anno 996, Adalbertum, illum

Pra-

ANNO 1001.

GERMANORUM Romanus Imperator OTTO III.

SILESIORUM Dux BOLESLAUS I.

Pragenſem Epiſcopum, cujus Mentionem jam crebram fecimus, Archiepiſcopum Gneſnenſem fuiſſe ſtatuunt Rerum Polonicarum Scriptores, Vincentii Kadlubkonis Commentator, Ioannes Dlugoſſus, Matthias Michovius, Bernardus Vapovius, Martinus Cromerus, Ioannes Herburtus, Salomon Neugebauerus. Quibus accedit Stephanus Damalevicius in Archiepiſcoporum Gneſnenſium Vitis.

VII. Tamen non eſt, ut horum & plurium, quos præterimus, ab Adalberto, ultra quintum, imò ſextum Sæculum diſtantium, quamvis concordibus Calculis habeamus Fidem. Nam primum ex duobus illis, quos Vitæ ſuæ coævos Scriptores Adalbertus habuit, ſupra citatis, neuter commemorat, Gneſnenſem ſeu Epiſcopatum, ſeu Archiepiſcopatum ſuſceptum Adalberto: quem Hiſtorici antiquiores, in Polonicis Vincentius Kadlubko: in Bohemicis Æneas Sylvius: in Germanicis Adamus Bremenſis, Marianus Scotus, Helmoldus Boſovienſis, Theodorus Engelhuſius, Paulus Langius Epiſcopum Pragenſem, nunquam vel Epiſcopum, vel Archiepiſcopum Gneſnenſem nominant. Præterea Gneſnam Adalbertus Anno 996 intrabat: quô Robertus ibi Epiſcopus ê vivis excedebat: cujus, quemadmodum arbitramur, ad Tempus exiguum Vicarius, non Succeſſor Epiſcopus, adeo non Archiepiſcopus, erat. Non enim credibile videtur, Adalbertum Pragenſem Epiſcopum, ob ſævam Bohemorum Duritiem, Pragâ profectum, convertendis ad Chriſtum Slavis pluribus intentum, ideoque mox ê Polonia in Boruſſiam digreſſurum, recepiſſe Munus Archiepiſcopi Gneſnenſis ordinarium.

VIII. Quid multis? Cæſar OTTO III. ſuam in ſacris Poteſtatem ſummam Polonis præſens oſtenſurus, Gneſnenſibus Adalbertum, cujus, ſingularis Amici ſui Honorem Poſteritati commendatiſſimum reddere conabatur, & cuſtodientibus, & amantibus, & venerantibus, Epiſcopo quidem non deſtitutis, nullum tamen Archiepiſcopum habentibus, primum, ipſius Adalberti Fratrem Germanum Kadimum, quem Poloni & Radzinum, & Gaudentium nominant, præficiebat: citra Conſenſum, & Archiepiſcopi Magdeburgenſis, cui jam Imperator OTTO I. in Polonorum Regionibus Epiſcopos ſubjecerat: & Epiſcopi Poſnanienſis, ad quem, tan-

ANNO 1001.

GERMANORUM Romanus Imperator OTTO III.
SILESIORUM Dux BOLESLAUS I.

tanquam Archiepiscopi Magdeburgici Vicarium, illa Polonicarum Provinciarum Pars antea pertinebat. Ditmarus in Chronico, Lib. IV. de Ottone III: *Nec Mora: fecit ibi* [Gnęsnæ] *Archiepiscopatum, ut spero, legitimè, sine Consensu tamen præfati Præsulis* [Posnaniensis, Ungeri] *cujus Diœcesi omnis hæc Regio subjecta est, committens eundem* [Archiepiscopatum] *prædicti* [Adalberti] *Martyris Fratri Kadimo.* Autor veteris Hildesheimensis Chronici, ad Annum 1000: *Imperator OTTO III. Causâ Orationis ad S. Adalbertum Episcopum & Martyrem, Quadragesimæ Tempore Slaviam* [Poloniam] *intravit: ibique coadunatâ Synodo Episcopia VII disposuit: & Gaudentium, Fratrem B. Adalberti, in principali Urbe Slavorum* [Polonorum] *Gnesnâ ordinari fecit Archiepiscopum, Licentiâ Romani Pontificis, Causâ Petitionis BOLIZLAVONIS Polonorum Ducis.* Chronographus Saxo ad Annum 996: *Hanc ergo Urbem* [Gnesnam] *devotus Imperator* [Otto III.] *occurrente sibi Loci Episcopo nudis Pedibus intravit, & post lacrymosam ad S. Adelbertum Orationem, novâ illum Institutione, id est, Archiepiscopatus in eodem Loco Fundatione, sed non legitimâ honoravit. Nam tota hæc Provincia unius Poznaniensis Episcopi erat Parochia, & ipsa cum omnibus futuro Tempore illic fundandis Episcopatibus, Autoritate Primi OTTONIS, & Pontificum Apostolicæ Sedis, Metropolitano Magdeburgensis Archiepiscopii fuerat subjecta. Hanc ergo* [Poloniæ Provinciam] *sine utrorumque Episcoporum* [Magdeburgensis & Posnaniensis] *Consensu, iste Imperator* [Otto III] *in quinque dividens Episcopatus in Urbe Gnesi, Gaudentium Beati Adelberti Germanum consecrari fecit Archiepiscopum.* Quæ iisdem Verbis Autor Chronici Magdeburgici de Giselharii, Archiepiscopi Magdeburgensis Secundi Rebus narrat. Georgius Fabricius in Originibus Saxonicis, Lib. II. ad Annum 998: cum Cæsaris Ottonis III. Adventum in Poloniæ Civitatem Gnesnensem commemoravisset: *Instituta tunc ibidem Sedes Metropolitana ab Imperatore est, propter Honorem* [ibidem sepulti Adalberti] *Martyris. Quod tamen eum non legitimè fecisse, Annales Saxonici testantur. Nam nec Antistitem Magdeburgium audierat, cui ab OTTONE Primo omnes Ecclesiæ Polonicæ subjectæ erant: nec Posnaniensem, Magdeburgii Vicarium, in Consilium adhibuerat.*

IX. Quos-

ANNO 1001.

GERMANORUM Romanus Imperator OTTO III.
SILESIORUM Dux BOLESLAUS I.

IX. Quosnam Gnesnensi Archiepiscopo Episcopos Cæsar OTTO III. subjecerit, non est controversum: nisi quod eorum Nomina diversissimis proferuntur Formis. Ob quas potissimum Ditmarus, Martisburgensis Episcopus, quanquam Ottonis III. Ævo superstes, Polonicarumque Rerum Notitiam intra Poloniam ipsam consecutus, apud non nullos sinistram incurrit Suspicionem. At Polonorum Nominibus Slavicâ Linguâ duriorem in Modum formatis raro Habitum Latinum citra Mutationem grandiorem contingere, quis nescit? Hoc vel ipsius Polonorum Ducis MIESLAI, de quô supra egimus, Cap. VI, §. X. & XV, Vocabulum docet: cum & MIECISLAUS, & MIESCO, & MISECO, & MISICA, & MISCA dicitur: in quibus tamen aliquid Æqualitatis remansit. In multis ne una quidem Litera superest, ex qua Vocum, eosdem Homines indicantium, Similitudinem minimam æstimes. Quem in Morem ADALBERTUS quidem WOYTECHUS: primus autem Crusuiciensis Episcopus LUCIDUS appellatur IASNOCHUS: Cracoviensis Episcopus XIII, & GAUDENTIUS & RADOSTUS: Episcopus XVII, & FULCO, & PELKA nominatur. Sed fac, Ditmarum, Germanum Saxonem, in exponendis Polonorum Nominibus [nisi quædam Librarius etiam corruperit] aliquando, aut, si mavis, sæpe lapsum: an ideo eum in Rebus ipsis ab Errore non immunem habere Prudentia permittit?

X. Ut igitur ad Scopum propius accedamus: Cæsar OTTO III. Gnesnensium Archiepiscopo, Adalberti Germano Fratri GAUDENTIO, quem Ditmarus KADIMUM, alii RADINUM, alii RADZINUM [inter quos ipse Polonicus de Gnesnensium Episcoporum Vitis Scriptor, Stephanus Damalevicius est] appellant, subjiciebat Episcopos tres: (I) REINBERNUM, in Pomerania COLBERGENSEM: (II) LAMBERTUM, Ditmaro PAPPONEM, in Polonia minore CRACOVIENSEM: (III) URBANUM, Ditmaro IOANNEM, in Silesia tum SMOGRENSEM, postea Bicinensem, hodie Vratislaviensem. Posnaniensem, Ditmaro UNGERUM, aliis vel IORDANUM, vel URSINUM dictum, Obsequia novo Archiepiscopo suo Gnesnensi denegantem, prio-

ANNO 1001.
GERMANORUM Romanus Imperator OTTO III.
SILESIORUM Dux BOLESLAUS I.

ri Archiepiſcopo Magdeburgico ſubjectum relinquebat. Ditmarus in Chronico, Lib. IV: *Eidemque* [Kadimo, Gneſnenſium Archiepiſcopo, Imperator Otto III] *ſubjiciens* (I) *REINBERNUM*, *ſanctæ CHOLBERGIENSIS Epiſcopum:* (II) *PAPPONEM CRACUENSEM:* (III) *IOANNEM WIOTISLAENSEM:* [ut Cap. VII. §. LIV. & LXVII, jam indicavimus, non ita corruptè WORZISLAENEM, aliquantô rectius â Terrarum Vratislavienſium Tractu, qui WORZELAVIA nominabatur, in quô jacet Smogra, pro SMOGRENSI quondam WORZELAENSEM, id eſt, WORZELAVIENSEM dictum:] *UNGERO POSNANIENSE exceptô: factoque ibi Altari, ſanctas in eo honorificè condidit Reliquias.* Chronographus Saxo ad Annum 996: *Eique* [Gaudentio, Gneſnenſium Archiepiſcopo] *tres alios Epiſcopos in tribus Locis, videlicet* (I) *SALTZCOLBERCH,* (II) *CRACOUWE,* (III) *WROTISLA* (legendum, transpoſitis Literis, WORTISLA) *ordinatos ſubjecit: POZNANIENSEM vero Epiſcopum, non aſſentientem, priori Iuri & Magdeburgenſis Archiepiſcopi Subjectioni reliquit.* Eadem paulô aliter diſpoſitis Nominibus profert Autor Magdeburgici Chronici, de Giſelharii, Archiepiſcopi Magdeburgenſis Secundi Rebus: *Eique* [Gaudentio, Gneſnenſium Archiepiſcopo Cæſar Otto III] *tres alios Epiſcopos in tribus Locis, id eſt,* (I) *SLAZCHOLBERG,* (II) *CRACKAWE,* (III) *WORTIZLAWE ordinatos ſubjecit. POZANIENEM verò Epiſcopum non aſſentientem, priori ſuo Iuri & Magdeburgenſis Archiepiſcopi Subjectioni reliquit.* Clarius hæc tradit, partim interpretatus, Georgius Fabricius in Originibus Saxonicis, Lib. II. ad Annum 998: *Subjecit autem Gneſnano* [Archiepiſcopo Cæſar Otto III] *Eccleſiam* (I) *SLAZOCOLBERGIAM,* (II) *CRACOVIANAM,* (III) *VRATISLAVIANAM: quorum Præſulum tum Nomina erant, REINBORNI, POPPONIS & IOANNIS. Sed POSNANIENSIS, cum de ſuo Iure pugnaret, ſub Ditione Magdeburgicâ permanſit: & ei per Poloniam Ingenuitatis conceſſa Privilegia.*

XI. Quæ cum ita ſint: errant, qui jam ab Anno 966, quô primi per Polonorum Provincias Epiſcopi conſtituti ſunt, Polonis ARCHIEPISCOPUM GNESNENSEM, aliis VILIBALDUM, aliis VILIBALINUM dictum, aſſignatum fuiſſe narrant: cui, præter alios, SILESIORUM

RUM

ANNO 1001.

GERMANORUM Romanus Imperator OTTO III.
SILESIORUM Dux BOLESLAUS I.

RUM Episcopum SMOGRENSEM perperam subjiciunt: ab Imperatore OTTONE I, cum Annus 970 ageretur, non POLONORUM Gnesnensi, sed GERMANORUM Magdeburgico Archiepiscopo parere jussum.

XII. Cœterum Polonis [ut solet Ingeniis liberrimis Observantia Legum minor esse] quantum videtur, aliis veteri Magdeburgico, aliis novitio Gnesnano Archiepiscopo subesse nolentibus, præscriptus inter Episcopos Ordo, ultra Sæculum, ab Anno 970 ad 1075, si non penitus, tamen Partem maximam posthabebatur. Testis est ipse Pontifex Romanus, Gregorius VII, Lib. II. Epist. LXXIII: quam Anno 1075, ad Boleslaum II, Polonorum Ducem, scripsit. *Verum*, ait, *quia Christianæ Religionis Ordo & provida Dispensatio ab his permaximè post Deum pendet, qui Dominici Gregis Pastores & Rectores esse videntur: illud nobis primo attendendum est, quod Episcopi Terræ Vestræ non habentes certum Metropolitanæ Sedis Locum, nec sub aliquô positi Magisteriô, huc & illuc, pro suâ quisque Ordinatione vagantes, ultra Regulas & Decreta sanctorum Patrum liberi sunt & absoluti.* Per has in Polonorum Ecclesia Turbas, utri Archiepiscopo, POLONORUM Gnesnano, an GERMANORUM Magdeburgico, an neutri Episcopus SILESIORUM Smogrensis adhæserit, exploratum non habemus: de quô altum in Polonorum Annalibus est Silentium.

XIII. Iam, quod Res Civiles attinet: eodem Anno 1001, Cæsar OTTO III, SILESIOS Romano GERMANORUM Imperio subjectos esse, duobus Gnesnæ patefaciebat Documentis. Prius edebat, cum BOLESLAUM Primum, SILESIORUM Ducem, hactenus POLONORUM Ducis contentum Titulô, declarabat solenniter POLONORUM REGEM, Imperii Romani Amicum. Posterius edebat, cum eundem Boleslaum â pristina Imperii Romani Subjectione tum alia, tum etiam Tributariâ liberum pronunciabat.

XIV. Sunt, qui utrumque: sunt, qui non prius quidem, posterius autem fictum esse judicant: præsertim Defensores Polonicæ Libertatis, quam ab omni, Populis aliis, potissimum Germanis, debito & Tributo, & Obsequio statuunt immunem. Ut harum Rerum, seu Falsitas, seu Ve-

ANNO 1001.
GERMANORUM Romanus Imperator OTTO III.
SILESIORUM Dux BOLESLAUS I.

Veritas eô clarius agnoſcatur, potiora utrumque cum affirmantium, tum negantium Argumenta proferemus, explicabimus, &, quantum valebimus, excutiemus.

XV. Affirmantibus in Sententiæ ſuæ Stabilimentum ſervit Teſtium partim Multitudo, partim Autoritas: ex quibus adducemus præcipuos. Autor antiquiſſimi Epitaphii, quod Boleslao I, Polonorum Regi conditum in Poſnanienſium Templo etiamnum reperitur: de quo Stanislaus Lubienskius, Epiſcopus Plocenſis, in Martialis Epiſcopi Plocenſis Secundi Vita: *Epitaphium hujus Regis BOLESLAI Chobrii, Tumulo ejus, quod adhuc Poſnaniæ in Eccleſia Cathedrali viſitur, vetuſtisſimis Literis, & jam Antiquitate arroſis ſcriptum, his Vetuſtatem ſatis redolentibus, incomtis quidem, nec ſatis ſuis Numeris conſtantibus, ut rude illud Sæculum quivis agnoſcat, Verſibus comprehenſum.* Horum Verſuum ultimo proximus eſt:

Ob Famam bonam Tibi contulit OTTO Coronam.

Vincentius Kadlubko, Epiſcopus Cracovienſis, in Polonica Hiſtoria, Lib. II. Epiſt. XI: de Imperatore Ottone III: quemadmodum in Vratislavienſi MSto legitur: *Imperiale itaque Diadema trahens, Capiti BOLESLAI non ſine Reverentiâ imponit: illius ê converſo Gulimate* [id eſt, Pileo, ad Modum Galeæ facto] *ſuum Caput convenuſtans.* Ubi vetus Kadlubkonis Commentator: *OTTO Imperator III. Rufus BOLESLAUM conſortem IMPERII ordinavit, ſibique cum magna Reverentia Diadema impoſuit.* Ioannes Dlugoſſus, Canonicus Cracovienſis, in Hiſtoria Polonica, Lib. II. ad Annum 1001: *Imperator OTTO ex Thalamo egreſſus, cum Duce BOLESLAO in Gneſnenſem Eccleſiam pergit, utrumque comitante Frequentiâ Militum & utriusque Sexus in Multitudine infinita. Ubi dum perventum eſſet, mandat Imperator OTTO Gaudentio Archiepiſcopo, cæterisque Epiſcopis Poloniæ, BOLESLAUM in REGEM POLONIÆ ſacro Chriſmate inungi, & ſingula, quæ in Regum Coronationibus & Unctionibus fieri ſolita ſunt, cum Orationibus & Obſecrationibus conſuetis juſto Ordine perſolvi. Quô expletô, in Sellam eminentiorem, ex quâ ab omni circumſtanti Turba videri poteſt, Imperator OTTO BOLESLAUM perducit, & Diademate nobili,*

ANNO 1001.
GERMANORUM Romanus Imperator OTTO III.
SILESIORUM Dux BOLESLAUS I.

bili, quod tunc in Capite gestabat, ex Vertice suo deposito, Caput ejus coronat & insignit, constituens & decernens eum, & quemlibet ejus Posterum & Successorem POLONORUM REGEM & IMPERII ROMANORUM SOCIUM & AMICUM: subjiciens sibi & Regno suo omnes Polonorum Regiones Nationesque: donans verò singulos Principatus, Terras & Districtus per eum & Successores suos Reges Poloniæ, sub Barbarorum infidelibus & Schismaticis Nationibus acquisitas, & in posterum Munere & Suffragio Divino acquirendas. Ibidem post quædam: *Et quô Donatio ipsa diuturnior esset, Privilegio Imperiali auream Bullam habente roborat & communit: Reges Regnumque Poloniæ singularibus Privilegiis, Libertatibus & Prærogativis eximens, libertans & extollens, & â suâ suorumque Successorum ROMANA OBEDIENTIA & SUBIECTIONE perpetuo remittens & absolvens. BOLESLAUS autem REX Poloniæ novellus, modestâ Oratione super his, quæ eum admonuerat, respondens, & de his, quæ sibi præstiterat, Gratias ingentes agens, IMPLETURUM se OMNIA pro posse cum Dei assistentiâ repromisit.* Matthias Michovius, Canonicus Cracoviensis, in Chronico, Lib. II. Cap. III: de Ottone III. Imperatore: *percontatus est, quo Genere renumerandi tantus Princeps* [Boleslaus] *dignus Nomine Regiô esset præmiandus, & an Coronâ insigniendus: de cæteroque Rex vocandus Autoritate Imperiali veniret. Cunctis autem Propositum Imperatoris extollentibus, consulebant coronandum. Itaque sequenti Die, acceptô BOLESLAO, processit cum eo Imperator in Ecclesiam: convocatisque Gaudentio Gnesnensi cæterisque Pontificibus, jussit eum in REGEM POLONIÆ inungi, & deductum supra Sedem Majestatis, Corona sua, Tempora BOLESLAI ornavit & coronavit: a sua suorumque Successorum, ROMANORUM IMPERATORUM OBEDIENTIA, eum & Posteros ejus Reges Poloniæ perpetuo absolvit.* Alexander Guagninus, Veronensis Italus, Civis Polonus, in Poloniæ Chronico, de Boleslao I. Polonorum Rege: *Hospitalitatis Officiis OTTO in se exhibitis consideratis, BOLESLAUM eodem in Templo Gnesnæ Imperiali Diademate solenniter coronavit: eumque REGEM POLONIÆ declaravit, & in æternum Autoritate Imperiali confirmavit: ab omnibusque TRIBUTIS & OBSEQUIIS Romanis IMPERATO-*

ANNO 1001.
GERMANORUM Romanus Imperator OTTO III.
SILESIORUM Dux BOLESLAUS I.

TORIBUS pendendis, Posteros ejus omnes in Regno sibi succedentes, immunes fecit. Martinus Cromerus, Episcopus Varmiensis, de Polonorum Rebus, Lib. III. in Boleslao I: *Volens autem* [Imperator Otto III. Boleslao I.] *tam splendido Hospiti & Amico Principi, parem referre Gratiam, collocutus cum Consilio, quod secum in Comitatu habebat, REGEM eum appellat, SOCIUMque & AMICUM Romani IMPERII, a TRIBUTO & omni IURISDICTIONE IMPERATORUM immunem. Ac Diadema, Gaudentiô Archiepiscopô solennes Ceremonias peragente, ipsi imponit: eumque Honorem sempiternum ipsi & Posteris ipsius in Polonia regnaturis esse jubet.* Eadem iisdem Verbis referunt in Historia Polonica, Ioannes Herburtus Lib. II. Cap. IV. & Salomon Neugebauerus Lib. III. Cap. VIII.

XVI. His Rerum Silesiacarum Scriptores consentiunt. Ioachimus Curæus in Annalibus de Boleslao I: *BOLESLAUS Primus, dictus ACER, primus Poloniæ REX.* Ibidem paulo post: *Impetravit ab Imperatore OTTONE Tertio Nomen Regium. Imposita est ipsi Corona Gnesnæ ab ipso Cæsare.* Iterum post quædam: *Credibile est, BOLESLAUM, ut Exemplo Hungariæ, suas Provincias in certam Formam Regni redigeret, quod ad Hæredes suos posset transmittere, appetivisse Nomen Regium a Cæsare: & OTTONEM etiam, Pacis & Quietis publicæ Causa, ut tandem illa longa Bella inter Slavos & Principes Imperii, præsertim Marchiones, finiret, non gravatim hoc Iter suscepisse.* Curæo Suffragium suum addunt, Iacobus Schickfusius in Chronico, Lib. I. Cap. XII. Iohannes Mollerus in Ducum Lignicensium Historia, Lib. I. Cap. VI: Gotfridus Ferdinandus Buckisius in Ecclesiasticæ Silesiorum Historiæ Prolegomenis, Cap. I. §. VII. Fridericus Lucæ in Silesiorum Memorabilibus Parte I. Cap. III. Num. VI.

XVII. Præter hos idem statuunt, Albertus Krantzius in Vandalia, Lib. II. Cap. XXXVI. Iodocus Ludovicus Decius de Polonorum Vetustatibus Lib. I. de Mieslao I. Stanislaus Sarnicius in Annalibus Polonicis, Lib. VI. ad Annum 1068. Ioannes Pistorius in Regum Polonicorum Genealogia. Ioachimus Pastorius in Floro Polonico, Lib. II. Cap. I. Thomas Zechorodus in Marte Moravico, Lib. III. Cap. I. Caspar Schu-

ANNO 1001.

GERMANORUM Romanus Imperator OTTO III.
SILESIORUM Dux BOLESLAUS I.

Schutzius in rerum Prussicarum Chronico, Lib.I. ad Annum 997. Iohannes Micrælius de Pomerania, Lib. II. ad Annum 1000. Thomas Iordanus in Genealogiis ad Ioannis Dubravii Bohemicam Historiam. Abrahamus Bucholcerus in Indice Chronologico, ad Annum 999. Caspar Iongelinus in Abbatiarum Ordinis Cistertiensis Notitia, Lib. V. intra Præfationem, quam Silesiæ Monasteriis præmisit. Marcus Zuerius Boxhornius in Historia universali, ad Annum 984. Georgius Hornius in Historiæ Politicæ Compendio, de Polonia. Bohuslaus Balbinus in Miscellaneis Bohemicis, Decade II. Lib. II. Tabula Silesiæ Ducum Genealogica.

XVIII. Quid aliud hinc colligas, nisi BOLESLAUM I. Polonorum Silesiorumque Ducem, ob Polonicarum Provinciarum, quamvis non Universitatem, attamen Partem magnam, in quâ SILESIAM reponas, Romano GERMANORUM Imperio fuisse, cum TRIBUTARIORUM, tum etiam FIDELIUM Iure subjectum: â quo duplici Obligationis Genere BOLESLAUM Primum Polonorum REGEM Autoritate suâ creatum Cæsar OTTO Tertius absolverit? Præterea peculiariter id notari meretur: Imperatorem OTTONEM Beneficia in Ducem BOLESLAUM, etsi maxima, non citra Leges quasdam collata, saltem eas, ad quas IMPERII ROMANI SOCIUS ac AMICUS Iure Populorum etiam liberrimorum naturali ferendas & implendas BOLESLAUS, etsi REX, adstringebatur. Has indicat Ioannes Dlugossus Verbis, quæ §. XIV. adduximus his: *Imperator OTTO BOLESLAUM perducit, & Diademate nobili, quod tunc in Capite gestabat, ex Vertice suo deposito, Caput ejus coronat & insignit, constituens & decernens eum, & quemlibet ejus Posterum & Successorem POLONORUM REGEM, & IMPERII ROMANORUM SOCIUM & AMICUM.* Iisdem Legibus, & quorum admonitus erat, BOLESLAUS se, quantum posset, satisfacturum promittebat. Idque Dlugossus ibidem his exprimit: *BOLESLAUS autem REX Poloniæ novellus modestâ Oratione super his, quæ eum* [Cæsar Otto] *admonuerat, respondens, & de his, quæ sibi præstiterat, Gratias ingentes agens, IMPLETURUM se OMNIA pro POSSE cum Dei Assistentiâ, repromisit.* Ita non est, ut

ANNO 1001.
GERMANORUM Romanus Imperator OTTO III.
SILESIORUM Dux BOLESLAUS I.

ut BOLESLAUS I. quantumvis POLONORUM REX, à Tributo & Obsequio liberatus, intra GERMANORUM Imperium prorsus exlex factus ideo credatur.

XIX. Hæc, quæ commemoravimus, negantes variis, plerisque vanis, ducti Conjecturis, Testimonia in medium allata, vel in Dubium vocantibus, vel ex arbitrio interpretantibus, Assertionem contrariam firmare conantur: per OTTONEM primum BOLESLAO primo, partim Regium Titulum donatum agnoscentes, partim nec hunc collatum, neque Tributum, nec Obsequium ablatum concedentes. Nos Rationum, quibus gaudent, primariam solidioremque, posthabitis tenuioribus, per ea, quæ mox in Æstimationem producemus, ex facili seipsas refutantibus, exponemus.

XX. Ne Fidem narratis habeant integram, circumspectioribus potissimum suadet DITMARUS, Martisburgensis Episcopus: qui Res in Polonia & Silesia, sub OTTONE III gestas ignorare non potuit: cujus Filio HENRICO II. Imperatori, BOLESLAUM I. debellanti Comes in utraque Provincia fuit: tamen inter sui Temporis Memorabilia, ne unius quidem in Beneficiis tribus meminisse judicatur: quibus Cæsar OTTO III. BOLESLAUM I. Ducem creando Regem, Tributo liberans, Obsequio exuens, ornaverit. Inter hos est Reinerus Reineccius in Proœmio, quod Ditmari Chronico præmisit. *Addo his*, ait, *Expositiones luculentas de tribus Poloniæ Principibus, Misecone, Boleslao Chrobro, & Misecone altero. E quibus cum BOLESLAO vulgo Regii Nominis Dignitas tribuatur, & ita tribuatur, ut Autor hujus adstruatur Imperator Cæsar OTTO III. Augustus: DITMARUS hac de Re Verbum nullum: ut dubitare de ea forte liceat: cum interim, qua is & Miseco Pater devincti Imperio essent, Clientelam non dissimulet.* Hermannus Conringius de Imperii Germanici Finibus, Lib. I. Cap. VIII: cum ab Ottone III. Boleslaum I. Coronâ Regiâ condecoratum dixisset: *Argueret etiam hoc Cæsaream Autoritatem, si esset verum, & deberet Polonia Beneficio huic Germanici Cæsaris Gratias immortales. At verò nusquam DITMARO BOLISLAUS Regio Nomine nuncupatur, sed Dux: & tamen persecutus ille est Bolislai omnia sic satis accuratè ad Annum M.XVIII.*

At

ANNO 1001.

GERMANORUM Romanus Imperator OTTO III. SILESIORUM Dux BOLESLAUS I.

XXI. At verò, DITMARI Chronicon, ſicut à Reinero Reineccio & Ioachimo Ioanne Madero publicatum reperitur, paſſim eſſe mancum, partim Narrationes in eo patefaciunt, partim etiam illud MStum docet, ex quô Additamenta in editis omiſſa, per celeberrimum Virum, Godefridum Guilielmum Leibnitium humaniſſimè nobiſcum communicata vidimus. Unde ſuſpicari poſſimus, BOLESLAI Polonorum REGIS Mentionem fortaſſe cum omiſſis hactenus in Ditmaro deſideratam. Sed faciamus, eandem à Ditmaro præteritam, quam nec in Additamentis jam indicatis conſignatam invenimus: neminem Admiratio ſubibit, cur Ditmarus BOLESLAUM, quem ab OTTONE III. Regem Polonorum declaratum omnino ille ſciverit, etſi frequenter commemoratum, nusquam REGEM, ubique DUCEM nominet: ſi perpenderit Æſtimatione curioſâ notabiles Circumſtantias. BOLESLAUS I. Polonorum REX Anno 1001 creatus, vix decem Menſibus hoc Titulo gaudebat, cum Cæſar OTTO III, primo Anni 1002 Menſe, vivis eriperetur. Tum BOLESLAUS ſtatim elatô bellicoſôque mutatus Animo, amare Beneficium, Benefacientem odiſſe nihil veritus, ſe Romano GERMANORUM Imperio non amplius AMICUM, adeoque non SOCIUM oſtendebat, ut apertum potius ADVERSARIUM in Ottonis III Succeſſorem HENRICUM II, Cæſarem ageret: ſicut ex iis, quæ mox, Ditmaro Teſte, proferemus, patebit. Ita violatô Pactô, id eſt, ſubverſô triplicis Beneficii, per quod & REX, & à TRIBUTO, & ab OBSEQUIO liber evaſerat, Fundamentô, BOLESLAUS, repentinâ omnium Cæſareanorum Munerum Iacturâ, ſub priſtinum Statum redactus, amiſſô Regiæ, non tantum Dignitatis Titulô, verum etiam Libertatis Poteſtatisque Privilegiô, Dux POLONORUM, ut antea, Romano GERMANORUM Imperio & TRIBUTARIUS, & SUBIECTUS conſtanter habitus dictusque fuit. Quam nos etiam cenſemus eſſe Cauſam, quod in Rerum Germanicarum Scriptoribus, quanquam BOLESLAI Res attingentibus, neque DITMARUS Martisburgenſis, nec Hermannus Contractus, neque Marianus Scotus, nec Otto Friſingenſis, nec Albertus Stadenſis, vel Nominis, vel Iuris Regii, quod Imperator OTTO Tertius BOLESLAO Primo Polonorum Duci conceſſerit, Mentionem faciant: ſed

ANNO 1001.
GERMANORUM Romanus Imperator OTTO III.
SILESIORUM Dux BOLESLAUS I.

ſed potius inter eos quidam, BOLESLAUM I. ejusque Succeſſores, Polonorum Sileſiorumque Duces, quanquam Romano GERMANORUM Imperio ad Obedientiam devinctos, in plenæ Libertatis, quam ſemper affectabant, quoddam Signum, propriô Auſu, in Germanicorum Imperatorum Injuriam, ſibi Regium Nomen impoſuiſſe conquerantur.

XXII. Fortaſſis etiam peculiarem Silentii Cauſam DITMARUS habuit, quô magis in Amorem Cæſaris HENRICI II. propenſus, eô magis in BOLESLAI I Odium excitatus, cum illum hic ſæpius injuſtis Armis peteret, perverſisque Moribus læderet. Nam ſecretiorem utriusque Cognitionem aſſecutus, BOLESLAUM potuit non habere dignum, cujus in Honorem illa Regiæ Solennitatis Acta Literis committeret. Certè Faſtidium ex affectatâ Boleslai Gloriâ Ditmarus ſenſit, quod patefacit in Chronico, Lib. IV: de Boleslao I. hæc ſcribens: *BOLIZLAUS, qui MAIOR Laus, non Merito, ſed More antiquô interpretatur.* Id Boleslai Factis, Odium merentibus adſcribit, Lib. VIII: *Nec opus eſſe autumo, de BOLESLAO amplius diſſerere: cujus Nomen & Converſatio, ſi Dominus omnipotens vellet, ſatis nobis lateret. Omne hoc, quod Pater ſuus* [Miſeco, id eſt, Mieslaus] *& iſte nobis in Conjugio ac Familiaritate magna copulati ſunt, plus Damni ſubſequentis, quam Boni præcedentis attulit: ac in futuro infert: quia, etſi Pace ſimulatâ nos ad Tempus diligat, attamen per ſecretas Tentationum Varietates nos â Charitate innata deducere, &, ſi quando Tempus ei ac Locus contingit, in Perniciem apertam aſſurgere non deſiſtit.*

XXIII. Imo DITMARUS alicubi BOLESLAUM etiam REGEM indicare videtur, cum ejus Terram, non Ducatum, ſed REGNUM appellat, Lib. VIII: de Odâ Boleslai Sponſâ: *Nupſit DUCI prædicto poſt Septuageſimam, absque Canonica Autoritate, quæ vivebat hactenus ſine matronali conſuetudine, admodum digna tanto Fœdere. In hujus Sponſi REGNO ſunt multæ Conſuetudines.*

XXIV. At BOLESLAUM propterea pro REGE habitum ſtatuere, non eſt tutum. Sæpius enim ab Hiſtoricis ejusmodi, quorum in Ordinem DITMARUS referendus eſt, DUCATUS vocatur REGNUM. Lex Ba-

ANNO 1001.

GERMANORUM Romanus Imperator OTTO III.
SILESIORUM Dux BOLESLAUS I.

Baiuvariorum, Tit. II. Cap. X. §. I: [in Friderici Lindenbrogii Legum Antiquarum Codice:] *Si quis Filius DUCIS tam superbus vel stultus fuerit, ut Patrem suum dehonestare voluerit per Consilium malignorum, vel per Fortiam, & REGNUM ejus auferre ab eo.* Tassilo, Baioariorum Dux, in Decreto, §. I: (quod ibidem reperitur:) *Regnante in perpetuum Domino nostro Iesu Christo, in Anno vero XXII, REGNI religiosissimi DUCIS Tassilonis, Gentis Baioariorum.* Ioannes Dlugossus in Historia Polonica, Lib. IV. ad Annum 1137: de Boleslao Polonorum & Sobieslao Bohemorum Ducibus: *Priusquam Triennales Treugæ* [Induciæ] *cum Sobieslao Bohemiæ Duce per Lotargium* [Lotharium] *Romanorum Imperatorem confectæ exspirarent, communibus Baronibus tam Poloniæ, quam Bohemiæ agentibus, de Pace perpetua inter REGNA & DUCES firmanda, Tractatus haberi cœpti sunt.* Inde quis non videt, pari Conditione DITMARUM potuisse BOLESLAO, quamvis DUCI, attribuere tamen REGNUM, id est, Imperium?

XXV. Alius, isque, nisi fallimur, non adeo ambiguus Locus invenitur, ubi DITMARUS ab OTTONE III. in BOLESLAUM I. collata Beneficia, obscurissimè quidem, sed tamen indicat: cum narrat, quemadmodum Polonorum Duces, MIESLAUS I. quem MISECONEM vocat, BOLESLAI I. Pater, adeo non Imperatori debitam subtraxerit Reverentiam, ut etiam Præfecto Marchioni Udoni, quô surgente non sedere sustinuerit, satis humilem Cultum præstiterit: BOLESLAUS autem, quem Cæsar OTTO III ex TRIBUTARIO fecerit DOMINUM, id est, REGEM, mox GERMANORUM non AMICUS, sed HOSTIS: non SOCIUS, sed OPPUGNATOR, ad Conditionem priorem Vi subactus, non ad MISECONIS I. Patris Exemplum, illud ab Imperio Germanico impositum & SUBIECTIONIS & SOLUTIONIS Onus fideliter tulerit. Hunc enim Sensum reconditum habere videntur DITMARI Verba, quibus Lib. V, cum recensuisset Boleslai I. Ducis, contra Henricum II. Cæsarem, in Lusaticas Terras Irruptionem, præcedentia præsentibus Temporibus opponit: *Quam iniquè*, inquiens, *comparandi sunt Antecessores nostri & contemporales? Vivente egregio Hudone, Pater istius* [Boleslai I.] *MI-*

ANNO 1001.

GERMANORUM Romanus Imperator OTTO III.
SILESIORUM Dux BOLESLAUS I.

MISECO [Mieslaus] *Domum, in quâ eum esse sciebant, *** intrare, vel eo assurgente, nunquam præsumsit sedere. DOMINUS indulgeat* [Deus ignoscat] *IMPERATORI* [Ottoni III.] *quod TRIBUTARIUM* [Boleslaum I.] *faciens DOMINUM* [REGEM, â Tributo & Subjectione liberum] *ad hoc unquam elevavit, ut* [collatis Privilegiis orbatus, & prioribus Obsequiis adstrictus] *oblitâ sui Genitoris* [Misiconis] *Regulâ, semper sibi Præpositis auderet in Subjectione paulatim detrahere: vilissimôque Pecuniæ transeuntis inescatô Hamô, in Servitutis Libertatisque Detrimentum capere.*

XXVI. Quæ, cum ita sint, evidenter ostendunt, SILESIOS cum POLONIS sub eodem Duce BOLESLAO I. junctos, Imperatori OTTONI III. absolutam simul in Polonos & Silesios Potestatem, luculentis Speciminibus, circa Res cum Sacras, tum Civiles demonstranti, omnino fuisse, tanquam summo Principi, subjectos. Quo in Statu ad Cæsaris OTTONIS III. Mortem, id est, ad Annum 1002 perseverarunt.

ANNO 1002.

GERMANORUM Romanus Imperator HENRICUS II.
SILESIORUM Dux BOLESLAUS I.

XXVII. GERMANIS post Ottonem III. HENRICUS II. Cognomentô aliis SANCTUS, aliis CLAUDUS, Ortu Saxonum, Imperiô Bavarorum Dux, ab Anno 1002 ad 1024, Imperator: SILESIIS & Polonis, ut supra diximus, BOLESLAUS I. ab Anno 999 ad 1025, Dux præfuit.

XXVIII. BOLESLAUS electo quidem HENRICO Cæsari, cui Martisburgum in Misniam tendenti occurrerat, ibi supplex Pacem promittebat, sed fallax non servabat. Chronographus Saxo ad Annum 1002: de Proceribus Martisburgum ad Henricum profectis locutus: *Sed & BOLISLAVONEM Poloniæ Ducem occurrisse, & Regis* [Imperatoris] *Gratiæ ibi supplicasse, Pacis Fœdere promisso reperiunt: quæ quia firma non fuit, postmodum patuit.*

XXIX. Eckardus aliis Saxonum, aliis Misnensium Marchio, quem BO-

ANNO 1002.

GERMANORUM Romanus Imperator HENRICUS II. SILESIORUM Dux BOLESLAUS I.

BOLESLAUS I. Polonorum Dux timuerat, post Imperatoris Ottonis III. Excessum, ob affectatum Imperium Romanum trucidabatur. Tum Boleslaus, quantum valebat, Potentiam Germanorum enervaturus, suam extensurus, statim contra HENRICUM II. Imperatorem arreptis Armis LUSATIAM, quam Præfectus Cæsareus GERO Comes Limitaneus defendebat, posteaque malis Artibus MISNIAM occupabat. Ditmarus in Chronico, Lib. V: *BOLIZLAUS, Misecönis Filius, Patre longè inferior, de Morte lætatur Comitis Ekkehardi, moxque electo Exercitu omnem Geronis Comitis Marcham citra Albim jacentem: denique præmissis Obsidibus BUDISSINAM Civitatem, cum omnibus Appertinentiis comprehendens, statim STRELAM Urbem invasit, MISNENSES Pecuniâ corrumpere tentans.* Ibidem post quædam, de Misnensium Urbe Misnâ Boleslao deditâ: *Ducem BOLIZLAVUM per Internuncios invitant, Portisque eundem suscipiunt apertis, completurque, quod scriptum est: Lætantur, cum male fecerint, ac exsultant in Rebus pessimis. Et iterum: sunt Principia eorum, ut Mel, & novissima quasi Absinthium. Hac elatus Prosperitate BOLIZLAVUS, omnes Regionis illius Terminos, usque ad ELSTRAM Fluvium præoccupavit, Præsidiisque suismet muniit. Congregantibus tum se se ad hæc unanimiter prohibenda nostris, dolosus ille Legatum obviam misit, qui se protestaretur, cum Gratiâ HENRICI Ducis* [Imperatoris nondum coronati] *ac Licentiâ hæc incepisse: in nullo se Incolis nociturum, & se, quando is in Regno* [Imperio Romano] *vigeret, Voluntati ejusdem in omnibus assensurum: sin autem, quod his tum placeret, libenter facturum. Hoc animadvertentes nostri, Verbis credidere phaleratis, & inhonestè, quasi ad Dominum, ad eundem profecti, Honorem innatum Supplicatione & injusta Servitute mutabant.*

SILESIORUM Regio GLACENSIS
Per Boleslaum III. Bohemorum Ducem occupata.

XXX. Illa SILESIÆ Pars, quæ finitimos habet ad Occidentem Bohemos, ad Meridiem Moravos, hodieque COMITATUS, à primaria Urbe

ANNO 1002.

GERMANORUM Romanus Imperator HENRICUS II.
SILESIORUM Dux BOLESLAUS I.

Urbe GLACIO, quæ Scriptoribus Slavicis KLECKO, KLOCKO, CLOSCUM dicitur, GLACENSIS nominatur, cum reliquo Silesiæ Tractu olim Ducibus SILESIORUM subjecta, cum eorum Dux BOLESLAUS I, circa Lusatiam & Misniam HENRICO II. Imperatori eripiendam peregri hæreret, vehementer affligebatur. Hanc enim totam SILESIÆ Provinciam BOLESLAUS III. Bohemorum Dux hostiliter invadebat, devastabat, subactamque sibi reddebat tributariam. Ioannes Dlugossus in Historia Polonica, Lib. II. ad Annum 1002: *Perniciosò Dux BOLESLAUS III. Bohemiæ Consilio seductus, Guerram* [Bellum] *Causâ non præcedente, aut de Merito Regi Polonorum movens, in Terras Polonorum, versus KLECKO armatus descendens, cœpit illas hostiliter vastare Igne, Populatione, & Gladio, suaque Ditioni subjicere & Tributo.* Martinus Cromerus de Polonorum Rebus, Lib. III: de Boleslao III. Bohemorum Duce: *Improbo quorundam Procerum suorum Consilio adductus, quod ii non permissos se à Miecislao Boemiam pro Libidine sua vexare dolerent, Poloniæ* [Silesiæ] *Fines circum CLOSCUM Oppidum Ferro & Igni Prædisque agendis vexabat.*

ANNO 1004.

GERMANORUM Romanus Imperator HENRICUS II.
SILESIORUM Dux BOLESLAUS I.

XXXI. Hanc ulturus Injuriam BOLESLAUS I. Polonus Bohemicam Terram invadebat & occupabat. Hinc verò per HENRICUM II. Cæsarem ex Italia reversum depellebatur profugus, Bohemis Deditionem Cæsari facientibus. Chronographus Saxo ad Annum 1004: de Henrico II. Imperatore: *Rex de Italia reversus paulo post Tempore Boemiam, quam BOLIZLAUS Polniensis injustè possederat, pugnaturus intravit. Sed, Deo adjuvante, tota illa Gens se se cum Pace suaque omnia dedere, & ille Tyrannus BOLIZLAUS contumeliosè evasit.* Cœteras Res, inter Boleslaum I. Polonorum, & Boleslaum III. Bohemorum Ducem, iisdem Annis gestas, ad Silesiorum Historiam non pertinentes, enarrare non immerito supersedemus: quas, præter Polonicos Bohemicosque Scriptores, u-

tris

ANNO 1004.

GERMANORUM Romanus Imperator HENRICUS II.
SILESIORUM Dux BOLESLAUS I.

trisque multô antiquior, tanquam sui Temporis Acta, commemorat Ditmarus, Martisburgensis Episcopus, non tam in editis, quam nondum editis, ex MSto excerptis, ad Librum V. Additamentis Leibnitianis.

ANNO 1005.

GERMANORUM Romanus Imperator HENRICUS II.
SILESIORUM Dux BOLESLAUS I.
SILESIORUM Episcopus III. SMOGRENSIS,
CLEMENS Italus.

XXXII. URBANUS, ille SMOGRENSIUM Episcopus, per Annos XXII, de SILESIORUM Scholis laudabilem in Modum meritus, Anno 1005 decedebat. Ei Successorem CLEMENTEM Italum, Stirpe nobilem, quem Opportunitas URBANO in SILESIAM tendenti Comitem adjunxerat, simul & Clerus, & Populus SMOGRENSIS, ad veteris Ecclesiæ Morem, eligebat. Ioannes Dlugossus in Episcoporum Vratislaviensium Vitis MStis, Num. III: *CLEMENS Primus SMOGERZOVIENSIS Ecclesiæ Pontifex â Clero & Populo SMOGERZOVIENSI electus.* Ioachimus Curæus in Silesiorum Annalibus, de Episcopis, Num. III: *Considerandus est Mos Electionis usitatus illo Tempore, congruens ad Consuetudinem primæ & purioris Ecclesiæ. Manifestè dicit Historia, fuisse eum* [Clementem] *electum â COLLEGIO & Populo Ecclesiæ SMOGRENSIS.*

XXXIII. Eundem CLEMENTEM Episcopum BOLESLAUS Primus SILESIORUM Dux electum admittebat: Iohannes XVII (aliis XVIII) Pontifex Romanus confirmabat: Hippolitus Archiepiscopus Gnesnensis solenniter inaugurabat: SILESII tantô magis amabant, quod Sermonis Germanici Peritiam consecutus, eô felicius & in Ecclesia, & in Schola discentibus consuleret. De quô agunt, Iacobus Schickfusius in Silesiæ Chronico, Lib. I. Cap. XIII. & Lib. III. Cap. II. Num. III. Fridericus Lucæ in Silesiæ Memorabilibus, Parte II. Cap. I. Num. III. Nos agemus etiam ad Annum 1027. §. LXII.

AN-

ANNO 1006.

GERMANORUM Romanus Imperator HENRICUS II.
SILESIORUM Dux BOLESLAUS I.

SILESII Romano GERMANORUM Imperio subjecti.

XXXIV. Cæsar HENRICUS II. Expeditionibus aliis per Italiam & Germaniam defunctus, MISNIAM & LUSATIAM, quas Polonorum Dux BOLESLAUS I. occupaverat, sub pristinum GERMANORUM Obsequium redigebat. Hinc sub Regimine Polonico Terras, â Lusatiæ Finibus, ultra VIADRUM ad VARTAM extensas, ad veterem SILESIAM pertinentes, BOLESLAO I, quas ipsius Pater MIESLAUS I. [ut Cap. VI. §. XVII. & XXVII. ostendimus] Imperio Romano subditas possederat, vel prorsum erepturus, vel ad Leges antiquas permissurus, oppugnabat. SILESIAM Anno 1006 ingressus ad ODERAM circa BOBERUM hærebat: ubi Germanis ad Urbem Crosnensem Poloni Transitum prohibebant. Intra Hebdomadem invento per BOBERUM Vado, HENRICUS statim BOLESLAUM in Fugam Terrore conjiciebat: nemine Moram objiciente, Victor in Septentrionem versus, peragrabat SILESIAM: majorem intrabat POLONIAM; ubi MESERICIO POSNANIAM tendebat. Quâ si potiretur HENRICUS, metuebat BOLESLAUS suorum Militum Defectionem, pluriumque Provinciarum Amissionem. Quamobrem BOLESLAUS ab HENRICO, qui secundum ad Lapidem â Posnania cum Exercitu consederat, Precibus, non Armis superando, Veniam Pacemque solicitus expetebat, lætus impetrabat. Tangit hæc paucis Chronographus Saxo ad Annum 1005: *Rex* [Imperator Henricus II.] *Irâ permanente, contra BOLIZLAVONEM reparato Agmine POLONIAM accelerans fugientem insequitur, suam quasi Injuriam defensurus.* Ea verò, quibus Spectator adfuit, Cæsaris Henrici II Comes, multô, ut prolixiorem, ita meliorem in Modum exponit Martisburgensis Episcopus Ditmarus in Chronico, Lib. VI: *Inde mox imparibus Ducibus* [Henrico & Boleslao] *inæquales Turmæ usque ad ODERAM Fluvium provenientes, fixerunt Tentoria juxta Amnem qui BOBER dicitur Slavonicè, Castor Latinè. Quos BOLIZLAUS munitis Litoribus præfati Fluminis cum Exercitu grandi in CROSNO sedens, ullo Modo transire prohibuit. Sed cum Rex* [Imperator Henricus] *septem Diès ibi moratus Naves atque Pontes pararet, Divinus Respectus missis Speculatoribus suis Vadum ostendit optimum. Quem sex Legiones*

ANNO 1006.
GERMANORUM Romanus Imperator HENRICUS II.
SILESIORUM Dux BOLESLAUS I.

nes in ipso Diei Crepusculo, Iussu Regis, intrantes, incolumes eo fruuntur. Quod eminus agnoscentes BOLIZLAVI Custodes, triste Nuncium ac incredibile Seniori suimet detulerunt. Hic tandem per tres vel amplius Legatos certus effectus, amotis propere Castris, ipse cum suis pluribus ibidem relictis Rebus fugit. Id Rex cum suis cautè considerans, Christo Laudes cum Clero & omni Populo altâ Voce cecinit, & cum Securitate Flumen pertransiit. Hi autem qui praecesserunt, cum Luiticios [Lusatos Auxiliatores sub Imperium Henrici II revocatos] *diu tardantes exspectarent, evenit, ut Hostes in Tentoriis improvisos opprimerent. Quos nostri alacriter insecuturi, velut fugaces Cervos, persequi cum non valerent, ad consociatos revertuntur. Profectus est inde Rex, & usque ad Abbatiam, quæ MEZERICI dicitur.* Ibidem post paucissima: *Dehinc Hostem in nulla suimet Urbium pernoctare præsumentem, proxima quæque vastando persequitur: & non longius, quam duo Milliaria ab Urbe POSNANI rogatus â suis Primatibus consedit. Exercitus autem in colligendis Frugibus cœterisque Rebus necessariis divisus, magnum ab insidiantibus Inimicis sustinuit Damnum. Interim per fidos Intercessores, Regis Gratiam BOLIZLAUS petiit, & exaudiri mox promeruit. Tagmo Archiepiscopus* [Magdeburgicus] *cum aliis Familiaribus Regis ad Civitatem prædictam, â BOLIZLAO rogatus venit, & cum Iuramentis ac Commendationibus condignis firma Pacis Fœdera apud eundem pepigit.* Eadem commemorat Georgius Fabricius in Originibus Saxonicis, Lib. II. ad Annum 1006: ubi talem in Modum postrema explicat: *Aberat Miles Saxonicus tantum duobus â POSNONIA Milliaribus: ad eamque Urbem capiendam, Prædæ Causâ, cupidè festinabat. Eâ Urbe si potirentur, Polonus suorum Defectionem metuebat: propterea, quod Bellum intulisset Hominibus quietis, quos propulsare non posset amplius. Quocirca Solicitudine anxius, Gratiam Imperatoris per Legatos implorat, & Veniam Facinoris petit: & Obsides mittit, ut sine Mora Conditiones conscribi & obsignari possent: quas Magdeburgius Antistes, Urbem una cum aliis ingressus ferebat, & Imperatori Regis* [Ducis Boleslai] *Mentem referebat. Novô inter ipsos Fœdere firmato, Saxones Domum redeunt.*

ANNO 1006.

GERMANORUM Romanus Imperator HENRICUS II.
SILESIORUM Dux BOLESLAUS I.

XXXV. Quibus Pacem Conditionibus ab HENRICO Imperatore Dux BOLESLAUS obtinuerit, non Ditmarus addit. Sed quis temere dubitet, quin Henricus Boleslao, inter Pacis Leges, ſubjectionem Romano Germanorum Imperio [ad quam Pater Mieslaus I. obſtrictus erat] debitam, in poſterum Tributarius, conſtanter obſervandam præſcripſerit? Et quis non videt ad eam HENRICO præſtandam ſingulariter obligatos SILESIOS: quorum Terram, â fugientibus POLONIS deſertam, ille jam ſuæ Poteſtati ſubditam, citra Obſtaculum, vel jam reddiderat, vel mox redditurus erat?

XXXVI, Id certè confirmant, quibus ab HENRICO victus & ſubactus BOLESLAUS narratur. Hermannus Contractus in Chronico ad Annum 1004: *HENRICUS Rex Italiam & Bohemiam, & BOLIZLAUM Ducem Slavorum cum prima Gente ſua ſubjugavit.* Marianus Scotus in Chronico ad Annum 1004: *HENRICUS Rex Italiam, Bohemiam & BOLIZLAUM cum omni Slavorum Gente ſubjugavit.* Eadem Albertus Stadenſis in Chronico iisdem Verbis commemorat, ad Annum 1003.

XXXVII. His verò in Locis non alium SLAVORUM, quam POLONORUM Ducem intelligendum, Otto Friſingenſis docet in Chronico, L.VI. c. XXVIII: ubi de Imperatoris Conradi II. [quem Cæſar Henricus II. Succeſſorem habuit] Rebus agit: *BOLESLAUS POLONORUM Dux, qui ab Anteceſſore ſuo HENRICO noviter ſubactus fuerat.* Autor Anonymus in Imperatoris Henrici II. Vita: quam Henricus Caniſius in Antiquæ Lectionis Tomo VI. edidit: *Convocatis Principibus Regni ſui* [Henricus] *apud Chutelingeburg Curiam celebravit, atque univerſis in id ipſum conſentientibus, POLONIAM & Bohemiam, cæterasque Slavorum adjacentes Regiones, quæ Fines Regni ſui devaſtaverant, debellare diſpoſuit.* Ibidem poſt quædam: *Ut verò Principes POLONIÆ & Bohemiæ, & cæterorum Sclavorum Primates Romanum Imperatorem cum Exercitu ſuo, ut eos debellaret, advenire cognoverunt, collectâ innumerabili Barbarorum Multitudine, in Bellum obviam proceſſerunt. Quod Regi piiſſimo per Speculatores ſuos citiſſimè innotuit.* Iterum poſt quædam: *Victis itaque Barbaris, & quæ ad futuram Pacem prodeſſe poterant, Pactione firmiſſimâ ſtabili-*

ANNO 1006.

GERMANORUM Romanus Imperator HENRICUS II. SILESIORUM Dux BOLESLAUS I.

bilitis, Rex beatissimus cum suis reversus est ad propria: Universis glorificantibus Deum & laudantibus, qui præstat Auxilium omnibus in se sperantibus. Cumque Imperator Christianissimus POLONIAM, Bohemiam & Moraviam TRIBUTARIA fecisset, ob Reverentiam S. Laurentii Martyris, Conculcationem & Destructionem Merseburgensis Ecclesiæ cœpit pro Misericordiæ & Pietatis Intuitu respicere.

ANNO 1007.

GERMANORUM Romanus Imperator HENRICUS II. SILESIORUM Dux BOLESLAUS I.

XXXVIII. BOLESLAUS I. Polonorum Dux, præposterus Germanorum Adversarius, vanam sine Viribus Iram nuper iterum expertus, tandem impatientior Subjectionis, quâ Cæsari HENRICO II devinctus erat, in recuperandæ Libertatis Spem erectus, missis ad Imperatoris Hostem Boleslaum III, Bohemorum Ducem Exsulem Auxiliis, prius clam, denique palam, & LUSATOS, & MISNENSES iterum invadens, Pacis Violatorem, Imperatoris Oppugnatorem agebat. Hinc, quod BOLESLAUS I. Polonus per BOLESLAUM III Bohemum fecit, utrivis reperimus assignatum. Ditmarus in Chronico, Lib. VI: *BOLIZLAUS autem Luzici, Zala & Selpuli* [Lusatiæ Oppida] *denuo occupat: & longè post BUDISSIN Civitatem, Præsidio Hermanni Comitis munitam.* Ibidem post quædam: *Venit* [Misnensium] *Marchio Hermannus ad Magdeburg, Walterdum tunc Præpositum interpellans, omnesque specialiter per Legatos evocat Primates, quos multum hic tardasse vehementer queritur, & tamen Milites suos* [Budissinam defendentes] *per Internuncios solatur. Qui cum assidua BOLZLAVI Impugnatione laborarent, viriliterque diu resisterent, videntes non nullos ex Sociis suis nutare, Dominumque se ad liberandos non venisse, Licentiam hinc exeundi cum omnibus, quæ habebant apud Ducem præfatum impetrantes; Urbem ei reddiderunt, tristesque Patriam repetebant.* Ibidem post multa: *Interea prædictam Urbem* [Misnam] *Bruno Comes Frater Guncelini, Ordine Vicis suæ custodiebat: & ecce, priori Die, quam Hermannus adventaret, magna POLENIORUM Caterva in primo Diei Cre-*

ANNO 1007.

GERMANORUM Romanus Imperator HENRICUS II.

SILESIORUM Dux BOLESLAUS I.

pusculo Albim transgressa, usque ad Portam Civitatis sibi promissæ silenter veniebat. Sed cum positis ibidem Militibus facilis ei non pateret Introitus, reversa tristis, proh Dolor, illæsa & nemini nocens. Iterum post quædam: *BOLIZLAVUS autem inter Spem Metumque solicitus, in BUDISSIN hos exspectabat, &, ut adventare Socios comperit, delusum se graviter portat.*

ANNO 1008.

GERMANORUM Romanus Imperator HENRICUS II.

SILESIORUM Dux BOLESLAUS I.

XXXIX. Hæc non impune passurus HENRICUS Imperator, BOLESLAUM Polonorum Ducem Anno 1008 debellaturus, in SILESIAM Copias mittebat. BOLESLAUS ibi GLOGOVIAM, ubi Sedem habebat tutam, non egredi, Hostesque non aggredi ausus, circumcirca SILESIAM devastare patiebatur. Ditmarus Lib. VI: *Rex* [Imperator] *autem in hac Ætate & proxima Hieme, Consilio & Virtute pacatis Hostibus, Contumeliam & Damnum â BOLIZLAVO sibi illatum crebra Meditatione revolvit, & post Pascha Expeditionem suam atroci Jussione indixit.* Ibidem post quædam: *Prædicti Seniores, cum Urbem GLOGUA dictam, ubi BOLIZLAUS ipse fuerat, ac eos perspicere poterat gregatim, loricati transirent, Militum hæc â Muris cernentium Animos provocant, & hi Ducem suimet, cur hoc pateretur, alloquentes: sibi eos tentandi Licentiam poscunt. Quibus talia refert: Exercitus, quem videtis Multitudine parvum, Virtute magnus est, & ê Militibus cœterisque electus. Hunc si aggrediar, sive vincam, seu superabor, in postremum depressus sum. Regi possibile est, alium ilico Exercitum congregare: multô melius, nos hoc Modo patienter ferre, & alias, si posset fieri, absque magno nostri Detrimento his superbientibus nocere.* Pauló post ibidem: *Quamvis crebra Imbrium Inundatione nostri tardarentur, tamen latè Hostibus Damna intulerunt: tandem vastatis omnibus circumquaque jacentibus.*

ANNO 1010.
GERMANORUM Romanus Imperator HENRICUS II.
SILESIORUM Dux BOLESLAUS I.

XL. Post hæc, paratis ad novam Expeditionem contra Polonorum Ducem BOLESLAUM Copiis, Cæsar HENRICUS ne prosequeretur eam cœptam, Valetudine sinistrâ impediebatur: devastatâ nihilô secius Polonorum Terrâ, non exiguam Prædam reportabat. Chronographus Saxo ad Annum 1010: *HENRICUS Rex in Expeditionem suas contrahens Copias, BOLIZLAUM Poloniæ quæsiturus: Sed quò velle ducebat minimè perventurus, gravi ingruente Ægritudine, mediâ revertitur Viâ: cæteris, ut erant Bello parati, plurima devastantibus Loca, multamque Prædam secum reportantibus.*

ANNO 1012.
GERMANORUM Romanus Imperator HENRICUS II.
SILESIORUM Dux BOLESLAUS I.

XLI. Hanc ulturus Cladem BOLESLAUS, invadebat HENRICI Regionem MISNIAM: ejusque Partem Dalamantiam, aliis Daleminciam dictam occupabat: cujus Urbem Misenam expugnabat: par, quod intulerat, Damnum passus, Domum redibat. Chronographus Saxo ad Annum 1012: *BOLIZLAVO multis Millibus suorum contractis Dalamantiæ Terminos occupavit, Urbem eô Loci noviter instauratam dolose expugnavit, & utrinque magna Strage peracta cum captivis Domum reversus est.*

ANNO 1013.
GERMANORUM Romanus Imperator HENRICUS II.
SILESIORUM Dux BOLESLAUS I.

XLII. Tandem BOLESLAUS Propositis exsequendis se rursus imparem ab Eventu certus, ad Imperatoris HENRICI Gratiam confugiebat. Ab eô, intra Misniam apud Martisburgenses commorante, per missos Nuncios, etiam per Archiepiscopum Magdeburgicum expetebat, sed non impetrabat Pacem, toties sine justâ Causâ dissolvere nihil veritus, experiebatur Imperatorem ad Belli Continuationem propensissimum. Chronographus Saxo ad Annum 1013: de Henrico II. Cæsare: *Merseburg venit, & BOLIZLAVI Nuncios Pacem poscentes, & Confirmationem cum Mise*

ANNO 1013.

GERMANORUM Romanus Imperator HENRICUS II.
SILESIORUM Dux BOLESLAUS I.

Misecone ejusdem Filio fieri promittentes audivit. Autor Chronici Magdeburgici de Magdeburgensibus Archiepiscopis, in Waltardo: *Invitatus â BOLESLAO, Polonorum Duce, qui REBELLABAT Regi* [Imperatori] *componendæ Pacis Gratiâ citiûs venit: ibique Biduo commoratus, sed nil proficiens, pro quâ accersitus fuerat Causâ, magnificè ab illo donatus remeavit. Indicitur ergo â Rege generalis Expeditio contra BOLISLAUM.*

XLIII. BOLESLAUS igitur Armis territus, per Filium suum MIESLAUM, quem plerique MISECONEM vocant, HENRICO Fidem Sacramentô firmabat. Ditmarus in Chronico, Lib. VI: *Interpositis Diebus paucis MISECO, BOLIZLAVI Filius, cum magnis veniens Muneribus, Regis* [Imperatoris] *efficitur, & Fidem cum Sacramento firmat.* Eadem profert Chronographus Saxo ad Annum 1013.

XLIV. Mox ipse BOLESLAUS Martisburgum ad HENRICUM, obsidibus in Securitatem acceptis, extremô Vere digressus, Gratiam plenam certamque Pacem obtinebat: præsertim novâ Muneris Obligatione vinctus, Imperatoris creatus MILES, id est, EQUES, quem Ætas illa Militem nominabat: & ARMIGER, id est, Scuti Gladiique Portator, primarius in Palatio Augusto Minister. Ditmarus, eô Tempore Martisburgensis Episcopus, Lib. VI: *In cujus* [Pentecostes] *Vigiliâ BOLIZLAVUS cum Securitate Obsidum apud se relictorum venit, & optimè suscipitur. In Die sancto Manibus applicatis MILES efficitur, & post Sacramenta Regi ad Ecclesiam ornato incedenti ARMIGER habetur. In secunda Feria Regem magnis Muneribus â se & Contectali* [hoc est, sub eodem Tecto habitante Uxore] *suâ oblatis placavit: deinde Regiâ Largitate his meliora ac multo majora cum Beneficio diu desiderato suscepit, & Obsides suos cum Honore & Lætitia remisit.* Eadem profert Chronographus Saxo ad Annum 1013.

XLV. Tali POLONORUM Statu, quem nemo satis exposuit, quæ SILESIORUM fuerit Sors, ambiguum quidem est: probabile tamen est, in Polonorum Terris, tanquam Beneficiis, Romano GERMANORUM Imperio addictis, fuisse nostram SILESIAM: quam BOLESLAO amissam infra commemorabimus ad Annum 1018. §. LVI.

XLVI.

ANNO 1013.

GERMANORUM Romanus Imperator HENRICUS II. SILESIORUM Dux BOLESLAUS I.

XLVI. Cœterum BOLESLAUS quantamcunque contestatus HENRICO, licet juratam, Fidem, palam quidem Amicus, clam vero Inimicus, Expeditionem in Italiam suscepturo promissas Copias nequaquam mittebat, insidiis deditus: quibus Fortunæ Vices observabat, Imperatorem Vires augentem formidaturus, perdentem debellaturus. Ditmarus Lib. VI: *Hinc usque ad Romam Rex* [Imperator Henricus II] *sine omni Scrupulo Regina comitante venit. Ad Supplementum hujus Itineris* BOLIZLAVUS *antea invitatus nil aspiravit, & in bene promissis More solito mendax apparuit. Insuper antea Domino Papæ questus est per Epistolæ Portitorem, ut non liceret sibi propter latentes Regis Insidias promissum Principi Apostolorum Petro persolvere Censum. Tunc verò missis illo Nunciis, tacitus miratur, qualiter Rex in his Partibus haberetur: quoscunque potuit, ab ejus Gratia per hos amovere conatus. Tantus fuit hic Respectus Domini* [Cæsaris] *& sic piorum quæsivit Interventum, ac ita elucebat MILITIS* [EQUITIS ARMIGERI] *inclyti firma Fides, & de Sacramentis terribilibus adeo curavit.* Horum Interpretem agit Georgius Fabricius in Originibus Saxonicis, Lib. II. ad Annum 1012: *In Equitatu mittendo, ita, uti convenerat, POLONI magnifica Promissa fefellerunt. Nam non modo Rex* [Dux Boleslaus] *misit neminem: sed etiam Literas præmisit Romam, quibus Imperatorem accusavit, quod per ejus Insidias sibi factas staret, quò minus Votum Principi Apostolorum, quod fecerat, hactenus persolvisset: eludens sua Vanitate & Imperatorem, & Pontificem. Nam Legationis ejus Causa non erat Religio, sed ut exploraret Imperatoris Fortunam: quæ si fuisset adversata ejus Honori aut Felicitati, ut pro Tempore invadendi Germaniam sumeret Consilium.*

ANNO 1014.

GERMANORUM Romanus Imperator HENRICUS II. SILESIORUM Dux BOLESLAUS I.

XLVII. In his BOLESLAUS non acquiescebat, sed HENRICO intra Italiam commoranti Bellum illaturus, per Filium suum MIESLAUM, qui pluribus MISECO dicitur, Bohemos in Partes suas pertrahere cona-

ANNO 1014.
GERMANORUM Romanus Imperator HENRICUS II.
SILESIORUM Dux BOLESLAUS I.

nabatur. MISECONEM ab Othelrico [Udalrico] Ianmiri [Iaromiri] Bohemorum Ducis Fratre captum, & HENRICO traditum, Gero Archiepiscopus Magdeburgicus non dimittendum suadebat ideo, ut, cum BOLESLAUM, tum MISECONEM, Polonorum Duces, Romano Germanorum Imperio subjectos retineret. Sed tamen HENRICUS, â corruptis Auro Polonico Aulicis persuasus BOLESLAO expetenti sæpius MISECONEM, iterum in Fidem receptum, quanquam difficulter, restituebat. Ditmarus Lib. VII: *Præfatus Dux* [Boleslaus] *mille Artium Scientiâ plenus, Filium suimet MISECONEM ad Othelricum Bojemorum Provisorem misit, ut memores mutuæ Consanguinitatis, se invicem pacificarent, & cunctis Hostibus suis, & maximè Cæsari resisterent.* Ibidem post quædam: *Tunc Othelricus nolens volens captivum* [Misiconem Henrico] *reddidit, & Imperatorem multum placavit. BOLIZLAUS autem de Ereptione Filii supra Modum gavisus, per Internunc[illegible] suimet condignas Cæsari Gratias egit, postulans, ut eum sibi ad Honorem, Inimicis autem suis ad Dolorem remitteret, & futuram utriusque Remunerationem veraciter agnosceret. Quod Imperator tunc non posse fieri, respondit: sed, cum ad Merseburg veniret, cum communi Principum Consilio suorum Voluntati suimet se tunc satisfacturum promisit. Hoc BOLIZLAVUS ut audivit, non bene suscepit, qualiterque Filium in suam redigeret Potestatem, semper tacitâ Mente & crebra Legatione revolvit. At condictum Cæsar ut venit Locum, cunctos Optimates, quid sibi de hac re esset faciundum, consuluit. E quibus Gero Archiepiscopus loquitur primus; cum Tempus fuit, & cum Vestro Honore id fieri potuit, me ista hortantem non exaudistis. Nunc â Vobis est Mens BOLIZLAVI ob longam Filii retentionem & Custodiam aversa: & vereor, si hunc, sine Obsidibus, cum aliis Confirmationibus remittitis, ut in posterum FIDELI SERVITIO amborum careatis. Talia loquentem maxima præsentium Turba consequitur: & Pars corrupta id cum Honore magno fieri non posse ingeminat. Vicit Pecunia Consilium, & ut hoc BOLIZLAVO charius esset, in Fidem suam, cum omnibus, quæ habebat, MISECONEM recipi jubeat. Et* [Boleslai Legatus] *hæc â Cæsare suscipiens, reduxit & promissa percepit: admonens eundem & Filium, ut memores Christi & Fidei,*

ANNO 1014.

GERMANORUM Romanus Imperator HENRICUS II. SILESIORUM Dux BOLESLAUS I.

dei nullum Cæsari Incommodum amplius inferrent, nec suos decipi paterentur Amicos. Unde colligas, tum adhuc SILESIOS [si non à POLONIS jam separati fuerunt] cum BOLESLAO Duce suo prius Vinculum passos, quô GERMANIS, tanquam Imperii Romani Populus, obligabantur.

ANNO 1015.

GERMANORUM Romanus Imperator HENRICUS II. SILESIORUM Dux BOLESLAUS I.

XLVIII. Sed ne posthac quidem in Cæsaris HENRICI Obsequio diu BOLESLAUS Dux persistebat. Ideo illum partim Nuncio suo, partim Responso duro, quod ipse misso Cæsaris Legato reddebat, geminô Superbiæ Documento graviter offendebat: nihil ablatorum HENRICO restituturus. Chronographus Saxo ad Annum 1015: *Digressus* [Cæsar Henricus] *Merseburg, Paschale Festum peregit: ubi BOLIZLAVO omnia munera, quæ illi miserat, simul cum Gratia perdit, dum illum Legatione superbâ infestum reddidit.* Ibidem post quædam: *Addidit etiam hoc Anno Imperator Legationem mittere ad BOLIZLAVUM pro restituendis Regionibus, quas abstulerat. Ille verò, More consueto, superbe respondit: se non solum propria retinere velle, quin potius non sua diripere malle.*

XLIX. Hanc BOLESLAI perpetuam Contumaciam HENRICUS castigaturus, directo ad POLONIAM Exercitu, intrabat SILESIAM. Ibi, cum ad Urbem VIADRO adsitam CROSNAM hæreret, per Legatos in Vicinia cum Copiis subsistentem MISECONEM, Boleslai Filium, admonebat, ut promissæ Fidei memor, depositis Armis, Deditione sibi consuleret, neque pateretur Bonorum suorum Iacturam. Is verò, se Patris, talia prohibentis, cujus adhuc in Potestate sit, Iussa non posse non fideliter exsequi; Patriam suam, dum accederet Pater, defensurum respondebat. Tangunt hæc, Lambertus Schafnaburgensis in Chronico, ad Annum 1015: *Imperator ad POLONOS cum Exercitu abit.* Chronographus Saxo ad Annum 1015: cum Boleslai Responsum Legato Cæsaris datum indicavisset: *Ad hæc Imperator merito indignatus Bella parat, fortiaque Virorum Millia vocat in Arma, cum quibus sine Mora Poloniæ* [Silesiæ] *atti-*

ANNO 1015.

GERMANORUM Romanus Imperator HENRICUS II.
SILESIORUM Dux BOLESLAUS I.

attigit Fines. Plenius ea commemorat Ditmarus in Chronico, Lib. VII. de Henrico II: *Inde ad Magdaburg proficiscens, Interventum Christi Militis Mauritii, ad exsuperandam Hostis BOLIZLAVI Contumaciam, suppliciter rogavit.* Ibidem, cum Cæsaris per Lusatiam Iter narravisset: *Inde usque ad ODERAM Imperator profectus, ad Locum, qui CROSNA dicitur, optimos ab Exercitu ad MISECONEM, ibi turmatim sedentem, misit, ut eum de promissâ sibi Fide admonerent: & , ne propter eum ab Imperatore sua perderet Bona, cum Deditione sua præoccupare voluisset, unanimiter rogarent. Quibus is talibus respondit: Agnosco, me Gratiâ Cæsaris ab Inimici Potestate ereptum, ac Vobis Fidem promisisse: & eam libenter, in omnibus adimplerem, si liber existerem. Nunc autem, ut ipsi scitis, sum mei Patris Dominio subditus: &, quia ille hoc prohibet, & sui Milites hic modo præsentes talia fieri non patiuntur, invitus omitto. Patriam, quam quæritis, meam, si possum, defendere usque ad Adventum Patris volo: & tunc eum ad Gratiam Cæsaris & ad Amorem vestrum inclinare cupio. Hoc nostri audientes egressi sunt, & hæc Imperatori Responsa detulerunt.*

L. His tanto majus Cæsar HENRICUS irritatus, obluctantes Copias Polonicas reprimebat: deletisque multis, seu sexcentis, seu nongentis, amplissima Spolia consequebatur. Eâ perculsus Clade BOLESLAUS, repellendis Hostibus impar, Fugâ sibi consulebat: HENRICUM superato VIADRO Terras Polonicas depopulari sustinebat. Ditmarus in Chronico, Lib. VII: *Cæsar autem, in Inventione Christi Protomartyris, ODERAM transmeans, reluctantem POLENIORUM Multitudinem admodum prostravit.* Ibidem post quædam: *Eorum autem, qui ex Parte hostili oppetierunt, non minor erat Numerus, quam sexcenti: Prædam relinquentes nostris ineffabilem. Hoc BOLIZLAVUS, ubi tunc mansit, ab Internunciis festinantibus mox rescivit: & quamvis eo libenter pergere voluisset, tamen præsentibus Inimicis Introitum patefacere ausus non est. Quocunque nostri in Navibus declinabant: illuc ipse cum suis Equô sequebatur alatô. Ad ultimum verò, erectis celeriter Velis, nostri per Amnem, unum navigabant Diem: & Inimicis eos tunc comitari non volentibus, Litus optatum securi comprehendunt, & proxima incendunt Loca. Quod cum eminus*

ANNO 1015.

GERMANORUM Romanus Imperator HENRICUS II. SILESIORUM Dux BOLESLAUS I.

nus Dux præfatus agnosceret, More solitô fugit, & nostris Fiduciam, & Locum nocendi invitus concessit. Chronographus Saxo ad Annum 1015: *In primo* [Poloniæ] *Aditu Divina* [Henrico] *adsunt Solatia. Hostes enim terga verterunt: sed alibi nongenti ceciderunt: ipse quoque BOLIZLAVUS à Facie eminus fugit.* Ibidem post quædam: *Cæsar, ODERAM transmeans, reluctantem POLONIORUM Multitudinem admodum prostravit.*

LI. HENRICUM ex SILESIA discedentem BOLESLAUS Pace falsâ per Exploratorem circumvenire conabatur: Fraude cognitâ, per Vim, intra SILESIAM non nihil persequebatur. Ditmarus in Chronico, Lib. VII: *BOLIZLAVUS autem audiens, Imperatorem aliâ, quam intraverat, Viâ hinc exiturum, juxta ODERAM omnimodis sua firmavit. Sed cum hunc jam abiisse comperiret, magnam Peditum Multitudinem ad Locum, ubi noster consedit Exercitus, præmisit: præcipiens eis, si aliqua Opportunitas sibi accidisset, hujus saltem aliquam Partem lædere tentaret. Insuper Abbatem suum, cum Nomine, simulatâ Pace ad Cæsarem misit, qui protinus ab eo Explorator esse cognoscitur, & ibidem, quousque omnis pene Exercitus, factis in præcedenti Nocte Pontibus, Paludem transcenderet prætercentem, detinetur.* Ibidem post quædam: *Post hæc ab Hostibus prope in Silva latentibus magnus Clamor ternis Mugitibus attollitur, & mox nostrum Agmen Sagittariis intermixtim currentibus ab his appetitur. Quibus primo Conflictu secundoque fortiter resistunt, & ex eis multos palantes occidunt.*

ANNO 1016.

GERMANORUM Romanus Imperator HENRICUS II. SILESIORUM Dux BOLESLAUS I.

LII. BOLESLAUS, quem HENRICUS, nisi Bellis aliis fuisset impeditus, facile sub priorem Subjectionem & Obedientiam redigere potuisset, post hæc quietus, iterum, sed citra Successum, ab illo Pacem expetebat. Denique Submissionem cum Elatione commutans, Bohemiam, HENRICO subjectam Provinciam, per MISECONEM Filium, deprædatur, ingentemque Captivorum Copiam reportat, in Patris Applau-

 sum.

ANNO 1016.

GERMANORUM Romanus Imperator HENRICUS II. SILESIORUM Dux BOLESLAUS I.

sum. Ditmarus Lib. VII: *Hostis autem noster BOLIZLAVUS inter hæc nil nostra læsit, sed sua munit, & certus de Eventu Cæsaris effectus, lætatur & nimis extollitur. Namque multi, quibus hoc cognitum erat, veraciter asserebant, si Cæsar ad eum tunc turmatim veniret, Timore, quod eundem de nostris respiceret, & eum ad SERVITUTEM suam, Pace tantum concessâ, promtum & FIDELEM habere potuisset.* Ibidem post multa: *HENRICUS, quondam Bavariorum Dux, a BOLIZLAVO, quò Pacis firmandæ Gratiâ perrexit, cum Nunciis ejusdem rediit: quem Imperator audita referentem sua iterum Legatione remisit: nilque ibi proficientem, ad Dominam & Sororem suam abire sinit.* Iterum post quædam: *Dum hæc aguntur, MISECO, BOLESLAVI Filius, Bojemiam, Absentia Othelrici Ducis sui, minus solitô repugnantem, cum decem Legionibus invadens, duos Dies prædatur eandem, & cum innumerabili captivorum Multitudine reversus, Patrem Gaudiis implevit immensis.*

ANNO 1017.

GERMANORUM Romanus Imperator HENRICUS II. SILESIORUM Dux BOLESLAUS I.

LIII. HENRICUS igitur â Bohemia MISECONEM aversurus, BOLESLAUM in SILESIA debellabat. Ibi adventurum Hostem ad Urbem GLOGOVIAM exspectabat: quò HENRICUS Die IX Augusti perveniebat. Inde missis duodecim Legionibus NIMICIUM occupare conabatur. Eam non â Slavis, sed â Germanis conditam, quam fortiter oppugnabat, rarâ Obsidionis Patientiâ resistentem, quô minus expugnaret, Moravorum in Bohemiam [ad quam defendendam stimulabatur] Impetu prohibebatur. BOLESLAUS ut Nimicensium Obsidioni propinquior esset, GLOGOVIA progrediebatur VRATISLAVIAM: quam Ditmarus WORCIZLAVAM, id est, WORZELAVIAM, nominat. Ibi lætus ob induratam Nimicensium Constantiam, ê suis clam in Bohemiam missos sexcentos, non Prædam, sed Damnum assecutos mœstus audiebat. Lambertus Schafnaburgensis in Chronico ad Annum 1017: *Imperator contra POLONOS iterum Exercitum duxit.* Ditmarus in Chronico,

ANNO 1017.

GERMANORUM Romanus Imperator HENRICUS II. SILESIORUM Dux BOLESLAUS I.

co, Lib. VII: *Cæsar verò cum Exercitu suo & Bohemiorum atque Luticiorum Comitatu obvia quæque devastans, quintò Idus Augusti, ad Urbem GLOGUAM, ubi BOLIZLAVUS cum suis eos præstolatur, solicitus venit, & provocantem inter Sagittarios latitantès Hostem nostros persequi prohibuit. Inde electas ab Exercitu valido XII Legiones ad Urbem, eò, quod à nostris olim sit condita, NEMETZI dictam, præmisit.* Ibidem post quædam: *Tunc omnigenarum Species Instrumentorum à nostris parari jubentur, & mox Parte contraria his admodum similia videntur. Nunquam audivi aliquos, qui meliori Patientia ac prudentiori Consilio se unquam defendere niterentur. Si quid his prosperi accidit, nunquam exclamabant: nec Adversitatem aliquô Gemitu ingravescente aperiebant. Interim Mararenses Bohemiam ingressi, Urbem quandam expugnant, & cum Præda ingenti incolumes exibant.* Iterum post quædam: *Cæsar autem videns Exercitum, Infirmitate depressum, in Urbe capienda invanum laborare, Iter suum nimis arduum ad Bohemiam direxit.* Iterum post quædam: *BOLIZLAVUS verò in WORCIZLAVA Civitate Eventum Rei solicitus exspectans, cum Imperatorem abiisse, Urbemque suam incolumem stare audiret, lætatur, Militibusque congaudet. Pedites autem plus quam sexcenti Bohemiam clanculum petentes, Prædamque sibi More solito inde sperantes, quem Hostibus Laqueum extendére, paucis excedentibus incurrére.*

ANNO 1018.

GERMANORUM Romanus Imperator HENRICUS II. SILESIORUM Dux BOLESLAUS I.

LIV. Tandem BOLESLAUS, licet Fidei toties Violator, ad Preces iteratas, intra Lusatiæ Budissinam Urbem, obtinebat ab HENRICO Pacem Die Ianuarii XXX: eamque, sicut ex Circumstantiis partim recensitis partim recensendis patet, ad veteres Leges, quas Romanum Germanorum Imperium Ducibus in Beneficium indultas Provincias possidentibus præscribere solet. Ditmarus Lib. VIII: *Anno Dominicæ Incarnationis M. XVIII. Indictione II. Anno autem Domini HENRICI Imperatoris Augusti XVII, Imperii autem IV. Circumcisio Domini & Theophania in prædicta Civitate ab eo-* *dem*

ANNO 1018.

GERMANORUM Romanus Imperator HENRICUS II.
SILESIORUM Dux BOLESLAUS I.

dem venerabiliter colebatur: posteaque Jussu suo & assidua BOLIZLAVI Ducis Supplicatione in quadam Urbe Budissin dicta, à Gerone & Arnulpho Episcopis, & à Comitibus Herimanno atque Thiedrico & Friderico suimet Camerario, Pax Sacramentis firmata est III. Calendas Februarii: non, ut decuit, sed sicut tunc fieri potuit, electisque Obsidibus acceptis, præfati Seniores reversi sunt.

LV. Eandem Pacem, quam cum HENRICO inire BOLESLAUM Necessitas jusserat, neque sinceram, neque diuturnam declarat ibidem Ditmarus, cui Boleslaus non ex Fama, sed ex Vita, cujus intra Poloniam & Silesiam præsens fuerat Æstimator, bene cognitus erat. *Nec,* inquit, *opus esse autumo, de BOLESLAO amplius disserere: cujus Nomen & Conversatio, si Dominus omnipotens vellet, satius nobis lateret. Omne hoc, quod Pater suus* [Mieslaus, quem vocat Misegonem] *& iste* [Boleslaus] *nobis in Conjugio ac Familiaritate magna copulati sunt, plus Damni subsequentis, quam Boni præcedentis attulit, ac in futuro infert: quia, etsi Pace simulatâ nos ad Tempus diligat, tamen per secretas Tentationum Varietates nos â Charitate mutuâ, â Libertate innatâ, deducere: &, si quando Tempus ac Locus contingit, in Perniciem apertam assurgere non desistit.*

LVI. Ita verò nunquam inter HENRICUM II. Cæsarem, & BOLESLAUM I. Silesiorum Polonorumque Ducem stabilis Amicitia fuit: quoniam Henrico nunquam Boleslaus servabat Fidem: nunquam Henricus indulgebat Boleslao immunem ab Obsequiis Romano Germanorum Imperio præstandis Libertatem: cujus semper Affectator maximus exstitit. Cœterum, in Bellis toties contra Germanos renovatis, sub Henrico Boleslaus amittebat SILESIAM: incertum, quando recuperatam. Eandem, quantum videtur, BOLESLAUS Bello subactam, ad ultimum propitiô Pacis Pactô retinebat. Vincentius Kadlubko, per SELEUCIAM intelligens SILESIAM, in Polonica Historia, Lib. II. Cap. XIII: de Boleslao I: *Armorum Strenuitate resplenduit: quibus SILEUCIAM, Pomeraniam, Prussiam, Russiam, Moraviam, Bohemiam, suæ subjiciens Ditioni, suis Posteris reliquit vectigales.* Commentator vetus ibidem: *Sic enim strenuus exsti-*

ANNO 1018.

GERMANORUM Romanus Imperator HENRICUS II.
SILESIORUM Dux BOLESLAUS I.

exstitit, quando SLEZIAM, Pomoraniam, Prussiam, Russiam, Moraviam, Bohemiam, suæ Ditioni subjiciens, suis sic succedaneis reliquit tributarias & vectigales. Quare jam ex antecedentibus rectè ponderatis colligas: SILESIOS, ab HENRICO II Cæsare, tanquam summo Principe, Duci BOLESLAO I. cum ereptos, tum permissos, nunquam non permansisse Romano GERMANORUM Imperio subjectos.

ANNO 1024.

GERMANORUM Romanus Imperator CONRADUS II.
SILESIORUM Dux BOLESLAUS I.

LVII. GERMANIS post Henricum II. CONRADUS II. Cognomentô SALICUS, ab Anno 1024, ad 1039 Imperator: SILESIIS & Polonis BOLESLAUS I. ad Annum 1025 Dux præerat.

LVIII. Tum BOLESLAUS, tanquam sui Iuris Dux, plenam REGIS Potestatem iterum affectare gavisus, Titulum REGIS usurpabat: quô, tanquam Imperatoribus Germanicis tributarius subjectusque, nuper HENRICO II. refractarius subactusque Dux, in CONRADUM II. injuriosus habebatur. At resumto Superbiæ Spiritu mox edebat Vitæ Spiritum, Anno 1025. Wippo Presbyter, Cæsaris Henrici II Sacellanus de Conradi II Vita [quam Cæsari Henrico III, Conradi II Filio dedicavit,] Cap. IX: *Eodem Anno, quem supra notavimus* [Conradi II primo, Christi 1024] *BOLISLAUS Sclavigena, Dux BOLANORUM, Insignia Regalia, & REGIUM Nomen in INIURIAM Regis* [Imperatoris] *CHUONRADI*] *sibi adaptavit: cujus Temeritatem cita Mors exinanivit.* Otto Frisingensis in Chronico, Lib. VI. Cap. XXVIII: *In Primordio Regni ejus* [Conradi II. Cæsaris] *BOLESLAUS Polonorum Dux, qui ab Antecessore suo Henrico* [Secundo, Imperatore] *noviter SUBACTUS fuerat, â Regno* [Imperio Germanorum Romano] *dividi, REXque per se vocari molitur. Qui non multô post moriens, Misiconem Filium suum Successorem reliquit.* Gotfridus Viterbiensis in Chronico, Parte XVII, ad Annum 1020: *In Principio Regni sui* [quod Cæsar Henricus II susceperat] *Dux Polonorum BOLESLAUS, quem Prædecessor suus HENRICUS* [Secundus] *noviter Regno SUBIECERAT,*

per

ANNO 1024.

GERMANORUM Romanus Imperator CONRADUS II.
SILESIORUM Dux BOLESLAUS I.

per seipsum REX vocari intendit, & ab Imperio [Germanorum Romano] *dividi proponit.* Ioannes Nauclerus in Chronographia, Vol. II. Generatione XXXV, ad Annum 1025: *In Principio Regni CUNRADI Dux Poloniæ BOLESLAUS, cujus Regnum HENRICUS Imperator Romano Imperio TRIBUTARIUM fecit, absque CUNRADI Requisitione Nomen sibi REGIUM imposuit.* Henricus Mutius in Chronico Germanico, Lib. XIV: *Non diu post susceptum â CONRADO Imperium, BOGISLAUS* [Boleslaus] *Dux Poloniæ, spreta CONRADI Autoritate, seipsum REGEM appellavit, & TRIBUTUM, quod debebat CONRADO ex Fœdere, negavit.*

ANNO 1025.

GERMANORUM Romanus Imperator CONRADUS II.
SILESIORUM Dux BOLESLAUS I.

LIX. BOLESLAUS, Anno 967 natus, [post Misnensium Marchionis Ridagi Filiam, Caroli Sororem, Ditmari, Martisburgensis Episcopi, Comitis Saxonici, Cognatam, ante Nuptias Repudium passam] IUDITHAM, Hungarorum Ducis Geysæ Filiam, Stephani Sororem, Uxorem adeptus, Romanis GERMANORUM Imperatoribus Ottoni III. & Henrico II, quanquam sæpe contumax, omnino subjectus SILESIORUM Dux, obibat ultimum Diem Aprilis tertium, Anno Ætatis LVIII, Imperii XXVI, Christi 1025.

SILESIORUM Dux MIESLAUS II.

SILESII Romano GERMANORUM Imperio subjecti.

LX. Bost Boleslaum I. exstinctum, SILESIIS & Polonis Filius MIESLAUS II, quibusdam MIESCO, plerisque MISECO dictus, ab Anno 1025, ad 1034, Dux præfuit.

LXI. Ingenio hebes, Animô levis, Uxorem habebat RIXAM, Ehrenfridi, quem alii vel Gothofredum, vel Ezonem, vel Ezelinum vocant, Comitis Palatini ad Rhenum, ex Imperatoris OTTONIS III. Sorore Mechtilde, Filiam, Fœminam prudentem, magnanimam, justam. Huic committebat Imperium, cui parum aptus erat. RIXA, non tantum ipsa moderatioris aviti Moris retinentissima, ferociorem Affectuum

In-

ANNO 1025.

GERMANORUM Romanus Imperator CONRADUS II. SILESIORUM Dux MIESLAUS II.

Intemperantiam in Proceribus cohibebat: verum etiam Marito semper suadebat, ut â Romano GERMANORUM Imperio, cui vectigalis & subjectus erat, nunquam deficeret. Quô utroque Virtutis Documentô, & imperans, & Germanica Mulier, ab immorigeris & insolentibus POLONIS pro Gratiâ reportabat Odium: cujus Reliquias in Scriptoribus Polonicis etiamnum reperimus. Ioannes Dlugossus in Historia Polonica, Lib. II. ad Annum 1026: *MIECSLAUS, Poloniæ Rex, tardus ingeniô, hebes Animô, Moribus quoque incultus, Consiliô ineptus, Actione levis, ad Res, Dignitatem aut Gravitatem deposcentes, expediendas parum idoneus.* Ibidem ad Annum 1034: *Administratio interim Regni apud RIKSCHAM Reginam erat, & singula ex ejus Arbitrio gerebat.* Martinus Cromerus de Polonorum Rebus, Lib III. ad Annum 1034: de Mieslao II: *Uxori tamen, Mulieri avaræ & importunæ ita fuit obnoxius, ut ejus maximè Nutu & Arbitrio Regnum administraret. Quæ quidem deinceps, cum Rex Amentiâ correptus, sui compos non esset, Dominatum omnem Regium ad se transtulit: quô majus etiam Hominum in se & in Regem Odium concitavit.* Ioachimus Curæus in Silesiorum Annalibus, de Mieslao II: *Hic multum fuit dissimilis Patri, imbecillis Corpore & Animo, adeo, ut ante Mortem parum Mente constaret. Rexit eum Regina Conjux, Mulier sapiens, quæ, cum ex Consideratione Potentiæ Germanicæ, & Amore suæ Gentis Hortatrix esset Viro, ne opponeret sese Imperatori, venit in Odium apud Polonos.* Videantur Testimonia, quæ proferemus ad Annum 1032. & 1036. de Rixa, §. LXXX. LXXXVI. LXXXVII, & LXXXVIII.

ANNO 1027.

GERMANORUM Romanus Imperator CONRADUS II. SILESIORUM Dux MIESLAUS II.

SILESIORUM Episcopus IV. SMOGRENSIS, LUCILIUS Italus.

LXII. CLEMENS, Smogrensis Episcopus, post XII Annos in Ecclesiæ Commodum impensos, Febre consumtus exspirabat Anno 1027. Tum assiduus Eruditionis, serius Honestatis Cultor, etiam Germanicæ, non tan-

ANNO 1027.

GERMANORUM Romanus Imperator CONRADUS II.
SILESIORUM Dux MIESLAUS II.

tantum Polonicæ Linguæ Notitiam consecutus, Smogrensis Canonicus, LUCILIUS Italus, â cœteris Canonicis Episcopali Cathedrâ dignissimus censebatur: ad quam, concordi & MIESLAI II. Silesiorum Ducis, & Iohannis XIX [aliis XX] Pontificis Romani, Consensu, per Bossutam Archiepiscopum Gnesnensem solennibus Ceremoniis evehebatur. Ioannes Dlugossus in Polonica Historia, Lib. II. ad Annum 1027: *Febre gravi correptus CLEMENS Smogorzoviensis sive Wratislaviensis Episcopus, Annis duodecim in Pontificatu exactis, moritur, & in Smogorzoviensi Ecclesia sepelitur. Cui LUCILIUS Primus, Canonicus Smogorzoviensis â Capitulo electus, â MIECSLAO, Poloniæ Rege, promotus, per Silvestrem secundum* [quem Anno 1003 mortuum esse constat: pro quô scribendum erat, per Iohannem XIX] *confirmatus, & per Stephanum* [pro quô legendum, Bossutam] *Archiepiscopum Gnesnensem consecratus. Vir Italici Generis; sed Polonicæ Linguæ satis gnarus.* Idem Dlugossus in Episcoporum Vratislaviensium Vitis MStis, Num. IV: *Defuncto CLEMENTE, LUCILLUS, unus ex Smogorzoviensibus Canonicis ad Cathedram elatus & suffectus est. Vir Italicus Genere & Lingua: cujus Electionem Romanus Pontifex Silvester Papa Secundus ad instantes Preces Poloniæ Regis, Anno Domini M.XXVII, confirmavit: cui postea Bossuta Gnesnensis Archiepiscopus Consecrationem contulit.*

LXIII. Ipse castus castos in magno Pretio habebat, impudicos justissimis Pœnis afficiebat Clericos. Ioannes Dlugossus in Episcoporum Vratislaviensium Vitis MStis, Num. IV: *Vitâ pudicâ & nitidâ clarebat. Clericos, quos noverat castos & pudicos, singulari prosequebatur Benevolentia & Charitate: Incontinentiam verò Clericorum vario Pœnarum Genere mulctabat.* Ioachimus Curæus in Silesiorum Annalibus de Episcopis, in Lucilio: *Mores ejus fuerunt casti & honesti. Iam tunc enim, crescentibus Opibus, nimium sibi indulgebant Sacerdotes, & multi sibi sumebant Licentiam non bonam. Ideo severè Flagitia illa punivit Episcopus, & asperas Pœnas in delinquentes sancivit.*

LXIV. Primus conspectiorem in SILESIA Bibliothecam sibi compara-

ANNO 1027.

GERMANORUM Romanus Imperator CONRADUS II.

SILESIORUM Dux MIESLAUS II.

parabat non exiguis Sumtibus: Libros Aurô Argentôque potiores ratus: ex quibus ſemper aliquid ſalutare diurnus nocturnusque capiebat Lector inſatiabilis. Eos in Hæreditatem SMOGRENSI Collegio relinquebat. Ioachimus Curæus Loco dicto: *Inſtructus magna Eruditione, amavit Studia & doctos. Comparavit ſibi Bibliothecam ampliſſimam, & omne Tempus, quod à Labore docendi habebat vacuum, conſumſit in Studiis.* Ibidem poſt quædam: *Moriens reliquit Bibliothecam ſuam Collegio Smogrenſi.* Mentionem horum & plurium faciunt etiam, Iacobus Schickfuſius in Sileſiæ Chronico, Lib. I. Cap. XIII. & Lib. III. Cap. II. Num. IV. Gotfridus Ferdinandus Buckiſius in Eccleſiaſticæ Sileſiorum Hiſtoriæ Prolegomenis, Cap. I. X. IX. Fridericus Lucæ in Sileſiorum Memorabilibus, Parte II. Cap. I. Num. IV. ut MSta Chronica Silentiô prætereamus. Cœtera de Lucilio proferemus ad Annum 1036. §. LXXXII.

ANNO 1031.

GERMANORUM Romanus Imperator CONRADUS II.

SILESIORUM Dux MIESLAUS II.

LXV. MIESLAUS, Germanis pleriſque MISICO dictus, non ſemper Uxoris, meliora ſuggerentis, ſed interdum etiam vel ſuum, vel alterius Conſilium ſecutus, extremis Temporibus affectatô REGIS Titulô, ad Patris Exemplum, Cæſaribus Germanicis Obſequium denegaturus erat. Ideo Fratrem OTTONEM, Imperatori CONRADO addictum, Patriâ depellebat. CONRADUS, cujus Opem OTTO implorabat, Poloniam ingreſſus Armis ſuperabat MIESLAUM. Hæc, & alia, quæ mox in medium afferemus, de quibus Polonorum Annales ſilent, Hiſtorici Germanici narrant: ideo plurium firmanda conſentientibus Suffragiis, quoniam Libertatis Polonicæ Propugnatoribus, tanquam ficta, repudiantur. Wippo Presbyter in Cæſaris Conradi II. Salici [cujus fuit Sacellanus] Vita [quam Henrico III, Conradi II Filio dedicavit] Cap. IX: *Filius autem ejus* [Boleslai Polonorum Ducis] *MISICO ſimiliter REBELLIS Fratrem ſuum OTTONEM, quoniam Regis* [Imperatoris Conradi II] *Partibus favebat, in Ruſſiam Provinciam pepulit. Qualiter verò*

ANNO 1031.
GERMANORUM Romanus Imperator CONRADUS II.
SILESIORUM Dux MIESLAUS II.

rò ejusdem MISICONIS Protervitatem, & cujusdam Udalrici Ducis Bohemiæ Perfidiam Rex CHOUNRADUS postea compesceret, in Loco suo dicam. Ibidem Cap. XXIX: ad Annum 1032: *Supra dictus BOLESLAUS Dux BOLANORUM mortuus, reliquit duos Filios, MISICONEM & OTTONEM. MISICO dum Fratrem suum OTTONEM persequeretur, expulerat eum in Russiam. Dum ibi aliquantum Tempus miserabiliter viveret, cœpit rogare Gratiam Imperatoris CUNRADI, ut, ipso imperante & juvante, restitueretur Patriæ suæ. Quod dum Imperator facere vellet, decrevit, ut ipse cum Copiis ex una Parte, ex altera Frater OTTO MISECONEM aggrederetur.* Cum Wippone consentit Otto Frisingensis in Chronico, Lib. VI. Cap. XXVIII: *In Primordio Regni ejus* [Cæsaris Conradi II] *BOLESLAUS Polonorum Dux, qui ab Antecessore suo HENRICO* [Secundo, Cæsare] *noviter SUBACTUS fuerat, â Regno* [Imperio Romano] *dividi, REXque per se vocari molitur. Qui non multô post moriens, MISICONEM Filium suum Successorem reliquit. Is, dum Patrem imitari cogitaret, insuperque Fratrem suum OTTONEM expulisset, Rex* [Imperator Conradus II] *tam profugum in Patriam reducturus, quam de contumace* [Misicone] *Regni INIURIAM vindicaturus, in POLONIAM Procinctum movet.* Nec ab Ottone discrepat Gotfridus Viterbiensis in Chronico, Parte XVII. ad Annum 1020: *In Principio Regni sui* [quod Cæsar Conradus II susceperat] *Dux Polonorum BOLESLAUS, quem Prædecessor suus HENRICUS noviter Regno SUBIECERAT, per se ipsum REX vocari intendit, & ab Imperio dividi omnino proponit. Qui cum Morte Propositum prævenisset, MISICONEM Filium suum Successorem relinquit. Ille dum Patrem imitari cogitat, & insuper Fratrem suum OTHONEM â Patria expulisset: Rex tum expulsum ejus Fratrem in Patriam reducturus, quam de CONTUMACIA MISICONIS se & Regnum vindicaturus, in POLONIAM transit.*

LXVI. His antiquioribus tribus adjungemus totidem recentiores quidem, non tamen contemnendos Testes. Ioannes Nauclerus in Chronographia, Volumine II. Generatione XXXV. ad Annum 1025: de Boleslao I. Polonorum Duce: *MISICONEM Filium reliquit, qui mox defuncto Patre Fratrem suum OTHONEM acquiescere* [consentire] *REBELLIO.*

ANNO 1031.

GERMANORUM Romanus Imperator CONRADUS II.
SILESIORUM Dux MIESLAUS II.

LIONI nolentem, â Patria expulit: qui ad CUNRADUM Regem confugit. Iratus CUNRADUS, præmisso OTHONE cum magno Teutonicorum Exercitu, statim ipse cum maximo Robore Militum secutus est, ac omnia intra POLONIAM Armis miscebat. Ioannes Aventinus in Annalibus Boicis Lib. V. ubi nostrum MIESLAUM, aliis MISICONEM, vocat MITZKONEM. *Inter hæc MITZKO Polonus, pulso Fratre OTTONE, Regem se appellat: & Ulricus quoque Boiemus, occiso Fratre suo Iacomaro, nova molitur. Hi ambo IUGUM IMPERII NOSTRI rigida Cervice excutere, & sui Iuris esse conantur. OTTO â Fratre Polonia pulsus, ad CUNRADUM confugit, ab eôque Armis restituitur.* Huldericus Mutius in Chronico de Germanorum Rebus, Lib. XIV: *Non diu post susceptum â CONRADO Imperium, BOLISLAUS Dux Poloniæ, spretâ CONRADI Autoritate, seipsum REGEM appellavit, & TRIBUTUM, quod debebat CONRADO ex Fœdere, negavit. Quem Majestatis Imperialis Contemtum iniquissimè ferens CONRADUS, cogere Copias incipit. Interea moritur BOLISLAUS, duos Filios relinquens, Nominibus MISICONEM & OTHONEM, ambos strenuos ex strenuo Patre: quorum alter, OTHO scilicet, nolens CONRADO REBELLARE, periculosum nimirum existimans, â Fratre Regno ejicitur. Quare fugit ad Imperatorem, apud quem multa pro se contra MISICONEM Germanum Fratrem dicit: currentemque CONRADUM concitat magis. Coactis igitur Copiis in POLONIAM profectus, assumto OTHONE, MISICONIS Germano, quærit Hostem REBELLEM: Militibus prohibens, ne quem ex Plebe non armatâ tangerent, & Manus abstinerent ab omnium Facultatibus. Esse enim hoc Regnum magis OTHONIS, qui esset in Exercitu, quam MISICONIS.*

ANNO 1032.

GERMANORUM Romanus Imperator CONRADUS II.
SILESIORUM Dux MIESLAUS II.

LXVII. MIESLAUS, ab Imperatore CONRADO victus, ad Udalricum Bohemorum Ducem, Cæsaris Adversarium confugiebat. CONRADUS Imperiô MIESLAUM privabat, OTTONEM donabat: quem crea-

ANNO 1032.

GERMANORUM Romanus Imperator CONRADUS II.
SILESIORUM Dux MIESLAUS II.

creabat POLONORUM Ducem. Hic CONRADO, tanquam summo Principi suo, cum Diadema, quô Pater BOLESLAUS I, in Romani GERMANORUM Imperii Præjudicium, se Polonis Regem ostenderat, transmittebat: tum etiam seipsum declarabat omnino subjectum: non diu eâ Felicitate gavisus, quem per Insidias non multô post Armiger Miles clam trucidabat. Wippo Presbyter in Conradi II. Vita, Cap. XXIX. ad Annum 1032: *Hinc* [Cæsaris] *Impetum MISICO ferre non valens, fugit in Boemiam ad Udalricum Ducem, cui tunc Temporis Imperator iratus fuerat.* Ibidem post quædam: *OTTO restitutus Patriæ & Dux factus à Cæsare, dum post aliquod Tempus minus cautè ageret, â quodam familiari suo clam interfectus est.* Otto Frisingensis in Chronico, Lib. VI. Cap. XXVIII: *MISICO Regis impetum ferre non valens, fractis quibusdam Regni insignibus, ad Ulricum Boemiensium Ducem, qui & ipse tunc Temporis Hostis Regni fuerat, fugit.* Ibidem post quædam: *OTTO vero liberè Ducatu* [Poloniæ] *potitus, Diadema, quod Pater ejus* [Boleslaus I.] *ad IGNOMINIAM REGNI* [Imperii Romani] *ILLICITE fecerat, Regi* [Cæsari Conrado II] *misit, seque per omnia DITIONI ejus SUBIECIT. Ipse autem non multo post Fraude Armigeri sui Vitâ privatus est.* Gotfridus Viterbiensis in Chronico, Parte XVII. ad Annum 1020: *MISICO cum non posset* [Cæsari Conrado] resistere, ad Ulricum Boemorum Ducem, *qui etiam tunc Hosti: Imperii erat, confugit.*

LXVIII. Udalricus, Bohemorum Dux, fallax MIESLAI, Polonorum Ducis, Exsulis recepti AMICUS, ad exstinguendam Cæsaris promeritam Iram, se commendaturus CONRADO MIESLAUM traditurus erat. At eam Proditoris Fraudem Magnanimitas Imperatoris repudiabat. GERMANOS, inquiens, Virtute, non Scelere Vim nocendi adimere suis Hostibus. Wippo Presbyter in Conradi II. Vita, Cap. XXIX. ad Annum 1032: de Udalrico Bohemorum Duce: *Ille, ut sic placaret Imperatorem, voluit sibi reddere MISICONEM. Quod Pactum sceleratum renuit Cæsar, dicens: se nolle Inimicum emere ab Inimico.* Otto Frisingensis in Chronico, Lib. VI: Cap. XXVIII: *Quem* (Misiconem) *cum Ulricus Regi* (Cæsari) *dare, & sic ad Gratiam ejus redire vellet, ipse, ut erat serenissimus* (sin-

ce-

ANNO 1032.

GERMANORUM Romanus Imperator CONRADUS II.
SILESIORUM Dux MIESLAUS II.

cerissimus) *cum hoc Modo à perfido Duce recipere noluit.* Gotfridus Viterbiensis in Chronico, Parte XVII: ad Annum 1020: *Quem cum Ulricus Regi reddere, & per hoc in Gratiam cogitasset redire, Rex eum sub Perfidia illiusmodi recipere contemsit.* Ioannes Nauclerus in Chronographia, Vol. II. Generat. XXXV. ad Annum 1025: *MISICO videns, se nulla Ratione posse consistere, relicta POLONIA, ad Waldricum, Ducem Bohemiæ, Hostem Imperii confugit. Waldricus verò credens, Imperatoris Gratiam, quam amiserat, recuperare, Polonorum Ducem, quem Exsulem & Supplicem susceperat, tradere CUNRADO statuit: atque hoc illi per secretum Nuntium intimavit. Sed Imperator, Vir magnanimus illius detestatus Perfidiam, Oblationem proditoriam contemsit, & MISICONEM alibi Salutem quærere, quam in Bohemia, admonuit.* Ioannes Aventinus in Annalibus Boicis Lib. V: *MITZKO* (id est, Mieslaus) *externæ Opis egens, in Bojemiam ad Ulricum Regulum aufugit: quem, cum Ulricus CONRADO Augusto prodere, ab eoque Gratiam inire vellet, Imperator rescripsit: Solere GERMANOS Virtute cum Hostibus, non Fraude certare, nihilque acrius, quam Perfidiam ulcisci: Sceleribus, non Nomini Hostium irasci: oportere armatum esse, quem oderint.* Huldericus Mutius de Germanorum Rebus Lib. XIV: *MISICO suorum Animos magis inclinari ad Fratris* [Ottonis] *Partes [sive quod Imperatorem timebant, sive quod meliorem de se præbebat OTHO spem] videns, desperat, cedit, in Boemiam fugit. Nam illius Rex Waldrichus erat Hostis Imperatoris. Sed Hospes exceptus à Rege Hospite tutus non fuit. Waldrichus enim MISICONEM, quem supplicem susceperat, conjectum in Vincula mittere ad CONRADUM, Exsulemque Ducem, qui se Fidei ejus commiserat, perfidus Proditor tradere Hosti decrevit. Hoc clam Boëmus per Literas significat CONRADO, sperans hoc nefando Munere Gratiam Imperatoris redemturum. CONRADUS detestatus Regis Impietatem, clam admonet, ut aliorum Fidei se credat, si velit esse salvus, simul Regis illi mittit Literas.*

LXIX. Hac inusitata Cæsaris Æquitate stimulatus MIESLAUS, mutatô in melius Animô, ad obtinendam Veniam Gratiamque supplex Arbitrio CONRADI se totum devovebat. Wippo Presbyter de Conradi II. Vi-

ANNO 1032.

GERMANORUM Romanus Imperator CONRADUS II.
SILESIORUM Dux MIESLAUS II.

II. Vita, Cap. XXIX ad Annum 1032: *Tunc MISICO omnibus Modis quærebat Gratiam Imperatricis Giselæ & reliquorum Principum, ut mereretur redire ad Gratiam Imperatoris. Cæsar Misericordiâ motus dedit sibi Veniam.* Ioannes Nauclerus in Chronographia, Vol. II. Generat. XXXV. ad Annum 1025: de Mieslao, quem Misiconem vocat: *Imperatoris miratus Bonitatem, clam relictâ Bohemiâ, ad propria remeavit, atque abjectis Regni Insignibus, quæ Pater* [Boleslaus I.] *assumserat, modico Comitatu contentus, ad Imperatorem CUNRADUM ultro accessit, atque ejus Voluntati se subjiciens, Coronam humiliter Imperatori resignavit.* Huldericus Mutius de Germanorum Rebus Lib. XIV: *MISICO Proditoris* [Bohemorum Ducis] *Animô cognitô, Bonitatemque & Magnanimitatem Imperatoris videns, subducit se ex Boemia, & ultro supplex venit ad CONRADUM, illique offert TRIBUTI IUS, quod debitum Pater negarat dare, IMPERIO se OBSECUTURUM pollicetur, Veniam Temeritatis juvenilis rogat: impetrat Veniam.*

LXX. CONRADUS â MIESLAO talem in Modum agnitus Princeps omnium supremus, omnino suæ Potestati subjectas POLONORUM & SILESIORUM Terras dividebat in tres Partes: quarum uni [Polonicum Solum, idque non universum comprehendenti] præficiebat MIESLAUM Triarcham: reliquas duas Præsidibus citra Dubium Germanicis subjiciebat. Sic, præter alias POLONIS addictas Provincias, SILESIA per MIESLAUM II. Polonum circumciso Iure Ducem, amissa Postliminiô ad pristinam Imperii GERMANORUM Reverentiam & Subjectionem Anno 1032 tota revertebatur. Wippo Presbyter de Conradi II. Vita, Cap. XXIX. ad Annum 1032: *Cæsar Misericordia motus dedit sibi* [Misiconi] *Veniam: & divisâ Provinciâ BOLANORUM in tres Partes, MISICONEM fecit TETRACHAM* [Triarcham] *reliquas duas duobus aliis commendavit. Sic imminutâ Potestate minor facta est Temeritas.* Adamus Bremensis in Historia Ecclesiastica, Lib. II. Cap. XXXIX: [aliis XCIV:] *Fortissimus Cæsar CONRADUS mox POLANOS & Regem eorum MISINGUM magnâ Virtute PERDOMUIT, & Auxiliatores Bohemos, cæterosque Slavorum Populos sub TRIBUTUM misit.* Eadem profert Albertus Stadensis in Chronico, ad Annum 1027. Otto Frisingensis in Chronico, Lib.

ANNO 1032.

GERMANORUM Romanus Imperator CONRADUS II.
SILESIORUM Dux MIESLAUS II.

Lib. VI. Cap. XXVIII: *At MISICO à Rege* [Imperatore] *Exsul factus, ad Imperatorem supplex venit: Interventuque Reginæ divisâ in tres Partes Provinciâ, tertiam Partem ipse obtinuit. Ex hinc Provincia illa Regibus* [Imperatoribus] *nostris sub TRIBUTO SERVIRE cognoscitur:* seu, ut in quibusdam Codicibus legitur, *cogitur.* Gotfridus Viterbiensis in Chronico, Parte XVII, ad Annum 1020: *MISICO autem accepto à Rege* [Cæsare CONRADO] *Ducatu Poloniæ, Coronam, quam Pater ejus* [Boleslaus I.] *sibi imponere CONTRA IMPERIUM cogitaverat, CONRADO resignavit, seque DITIONI suæ SUPPOSUIT.* Ibidem post quædam: *Ab illo Tempore Provincia POLONORUM Imperio nostro* [Germanico] *solvit Tributum.* Ioannes Nauclerus in Chronographia, Vol. II. Generat. XXXV. ad Annum 1025: de Mieslao apud Conradum in Gratiam recepto locutus: *Ab eo Tempore POLONIA Romano Imperio prius ab HENRICO tributaria facta permansit.* Ioannes Aventinus in Annalibus Boicis, Lib. V: *MITZKO hisce Rebus, Perfidia nimirum Ulrici, & Iustitia Augusti compertis, supplex ad hunc venit, ab eoque divisa POLONIA, Partem Ducatumque recepit.* Videantur, quæ proferemus §. LXXVIII.

LXXI. His adeo antiquis, adeoque multis contrarii Testimoniis detrahunt Fidem, qui POLONOS nunquam GERMAN S, nunquam Exteris, vel tributarios, vel aliâ Lege subjectos fuisse contendunt. In eis Polonicæ Libertatis Assertoribus Martinus Cromerus Rationes plures, cur recensita pro falsis habenda sint, affert, de Polonorum Rebus Lib. III. in Miecislao II. his Verbis: *Nam* (I) *iidem* [Historici Germanici] *scribunt, & sequitur Bonfinius, BOLESLAUM Regium Titulum imperante adhuc HENRICO usurpantem, à CONRADO multis & gravibus Præliis superatum & subactum esse: MIESCONEMque Filium ejus aliquantô post eadem molientem, ejectum: & Fratrem ejus OTTONEM, qui à MIESCONE pulsus fuerat, restitutum: MIESCONEM verò profugum ad Böemos, ab Udelrico quidem penè proditum, Imperatoris verò Clementiam & Magnanimitatem expertum, ejus Fidei sese commisisse: reversumque in Poloniam Principatum cum Fratre partitum, Regiâ Dignitate se abdicasse, contentum Principis Nomine: POLONIAM verò Imperatori tributariam mansisse; longè in his aberrasse à Vero videntur. Nam* (II) *neque CONRADUS Imperium vivente BOLES-*

ANNO 1032.
GERMANORUM Romanus Imperator CONRADUS II.
SILESIORUM Dux MIESLAUS II.

LESLAO adeptus est: (III) *neque BOLESLAUS præter MIECESLAUM sive Miesconem alium Filium habuit*: (IV) *neque Diadema Regium ille ipse BOLESLAUS temere usurpavit*: *sed ab OTTONE III. Imperatore ultro oblatum accepit, atque Posteris suis reliquit*: (V) *neque CONRADUS compluribus aliis externis pariter ac civilibus Bellis distentus, Otium ad persequendos Bello POLONOS habuit*: (VI) *neque vero POLONOS PRINCIPES cuiquam omnino IMPERATORI ROMANO unquam tributarios fuisse, isti* [Germanici Scriptores] *vetustioribus & Fide dignis Testimoniis aut Argumentis docere possunt. Sed cum Partem aliquam Poloniæ Germani, ut superius meminimus, seu per Deditionem, seu Vi cepissent, universam se Poloniam subjugasse jactarunt. Hoc unus aliquis ab aliis auditum, vel ne auditum quidem fortassis, postea Literis mandavit, & cæteri secuti sunt.* At nihil solidi Ponderis subest omnibus his Rationibus.

LXXII. Prima est: *De BOLESLAO I. & MIESLAO II. Polonorum Ducibus expositas Narrationes Germanici, non Polonici consignaverunt Scriptores.* Numquid autem propterea pro certis eas non haberi par est? An, propter tacentes Polonos, Germani loquentes suspecti sunt? Est, cur Polonos, non Germanos, Veritatis neglectæ postules. Quantum enim cunctis è circumstantiis perspici potest: Germanos, ut suorum Gloriam publicè cognitam profiterentur, Fiducia Veritatis impulit: Polonos, ne quod suorum Dedecus Posteris facerent manifestum, Veritatis Fastidium deterruit. Nec est, ut solis Germanis in Re contra Polonos Fidem dubiam esse statuas: nisi parem Fidem attribuas solis Polonis in Re contra Germanos. Quo Pacto, si Natio quæque parum aut prorsus inidoneos declarabit Testes Nationis alterius Historicos: quæ tandem relinquetur omnium Gentium Annalibus Fides? Nos in hac Controversia censemus Scriptoribus Germanicis, maximè Wipponi Presbytero, Acta Cæsaris Conradi II, cujus Sacerdos aulicus erat, commemoranti, tam diu stare Fidem integram, dum ea per Causam probabilem demonstrabilemque subversa collabascat. Huc accedit, quod in Germanis laudatus Wippo Sæculo XI, Otto Frisingensis & Gotfridus Viterbiensis Sæculo XII Libros suos, itaque multò ante scripserint, quam ullus è Polonis Manum ad Res Gentis suæ

con-

ANNO 1032.
GERMANORUM Romanus Imperator CONRADUS II.
SILESIORUM Dux MIESLAUS II.

consignandas adhibuit. Quin Polonos cum Germanis gesta potissimum à Scriptoribus Germanicis accepisse, nisi quod displicentia Silentiô præterierint, variis ê Documentis constat.

LXXIII. Secunda est: *BOLESLAUS I, Polonorum Dux, ante susceptum â CONRADO II Imperium Romanum mortuus, quomodo ab eodem Imperatore potuit debellari & subigi, ob commissas sub HENRICO II Res: usurpatum Titulum Regium & negatum Tributum?* At BOLESLAUS omnino, imperante jam CONRADO, ultra sex Menses vixit. Nam CONRADUS Anno 1024, Die, quô S. Maria nata creditur, id est, VIII Septembris, consecrabatur Imperator: ut ipsius Sacellanus Wippo in Vita refert, Cap. III. BOLESLAUS autem vivis eximebatur Anno 1025, Die III Aprilis: ut Ioannes Dlugossus in Historia Polonica, Lib. II. ad Annum 1025 indicat. Utrumque confirmant ea, quæ diximus §. LVIII.

LXXIV. Tertia est: *Nullus OTTO fuit Polonorum Duci BOLESLAO I. Filius, MIESLAO II. Frater. Hinc omnia OTTONIS, omnia CONRADI II. pro Ottone contra MIESLAUM Acta sunt ficta.* Sed unde constat, BOLESLAO I. Filium, MIESLAO II. Fratrem OTTONEM non fuisse? Scriptores Polonici Boleslao I. Mieslaum II. Filium, nusquam simul Ottonem Filium adscribunt: de quô nihil quicquam referunt. Contra in Scriptoribus Germanicis præcipuus Wippo, quem Imperatoris CONRADI II. [sub quo vixit] gesta non latere potuerunt, disertè narrat: BOLESLAO I. duos Filios relictos, MIESLAUM, quem MISICONEM vocat, & OTTONEM. Cum Wippone consentiunt, in antiquioribus Otto Frisingensis & Gotfridus Viterbiensis: in recentioribus, Ioannes Nauclerus, Ioannes Aventinus & Huldericus Mutius: quorum Testimonia produximus §. LXV. & LXVI. Certè Polonicorum Scriptorum Silentium tanti non est, ut Germanicorum Scriptorum Assertionem in Fabulam mutare valeat.

LXXV. Quarta est: *BOLESLAUS I. Polonorum Dux Titulum Regium non temere sibi dedit: sed ab Imperatore OTTONE III. sponte collatum recepit: Filioque MIESLAO II. reliquit. Hic, cum eundem Titulum adhiberet, quomodo CONRADUM II. Cæsarem ad sui Oppressionem incitare potuit?*

ANNO 1032.

GERMANORUM Romanus Imperator CONRADUS II.
SILESIORUM Dux MIESLAUS II.

tuit? At Titulum Regium, quem ab Imperatore OTTONE III. certis Legibus acceperat, an non his statim post Ottonis Excessum violatis, BOLESLAUS amisit? Mox enim ab HENRICO Imperatore, Ottonis III. Successore, cui Hostis Lusatiam eripuerat, ad vetus & Obsequium, & Tributum Germanis præstandum adigebatur: ut ostendimus §. XXXIV. & XXXV. Quare MIESLAUS II. usurpatô Regis Titulô, quem Genitor BOLESLAUS semel perditum recuperare nunquam poterat, utique CONRADUM II. ad Arma in sui Perniciem irritare potuit: imò irritavit maximè, cum debitam Romano Germanorum Imperio Subjectionem denegaret: ut §. LXV. LXVII. LXIX. LXX. indicavimus.

LXXXVI. Quinta est: *CONRADUS II. Imperator & internis, & externis Bellis occupatus, non habuit Otium ad POLONOS persequendos.* Ideo Bellum, quod CONRADUS pro OTTONE, contra MIESLAUM gessit, & quicquid eò pertinet, vanum est Inventum? Sed quam frigida sit hæc Ratio, quis per se non videt?

LXXVII. Sexta est: *Scriptores Germanici nullis vetustis Fideque dignis, seu Testimoniis, seu Argumentis docere possunt: POLONORUM Duces cuiquam Romano GERMANORUM Imperatori fuisse Tributarios.* Ergo falsis, certè nondum probatis annumerandum est: MIESLAUM II. Polonorum Ducem CONRADO Imperatori fuisse Tributarium? At verò in præcedentibus, omnino vetustis, partim etiam Tempori, de cujus Rebus scripserunt, coævorum Historicorum, Fideque dignissimis Testimoniis evidenter ostendimus, è Silesiorum Polonorumque Ducibus alios Tributariorum, alios præterea Fidelium Iure subjectos fuisse Romanis Germanorum Imperatoribus: CAROLO Magno LESCUM Secundum: LUDOVICO Secundo & CAROLO Calvo SEMOVITUM: HENRICO Primo & OTTONI Primo SEMOMISLUM: OTTONI Primo & Secundo MIESLAUM Primum: OTTONI Tertio, HENRICO Secundo, & CONRADO Secundo BOLESLAUM Primum. De quibus egimus Cap. IV. V. VI. & hoc ipso VIII. cujus §. XV. indicavimus, etiam in Polonis quosdam, BOLESLAUM I. Polonorum Ducem, per Imperatoris OTTONIS III. Gratiam, simul & à Tributo, & ab Obsequio, ad quod

Cæ-

ANNO 1032.

GERMANORUM Romanus Imperator CONRADUS II. SILESIORUM Dux MIESLAUS II.

Cæsaribus Germanicis obstrictus erat, absolutum profitentes. Inter hos ipse Martinus Cromerus de Boleslao I: *Regem*, inquiens, *eum* [Otto III] *appellat*, *Sociumque & Amicum Romani Imperii*, *à TRIBUTO & omni IURISDICTIONE Imperatorum immunem*: quid aliud denotat, nisi malus Verborum suorum Interpres malit esse? Nam Imperatoris OTTONIS III. quodnam fuisset BOLESLAO I. Duci Beneficium, declarari se, cum à Tributo, tum à Iurisdictione prorsus immunem: qui nec ad Tributum solvendum, nec ad Iurisdictionem patiendam fuisset unquam GERMANIS obligatus?

SILESIORUM à POLONIS separatorum Cæsareus Præfectus Germanus.

LXXVIII. Cœterum non diffitemur, moveri de POLONIA posse Dubium, an, comprehensis omnibus ad eam spectantibus Provinciis unquam fuerit tota Romano GERMANORUM Imperio, seu Feudi, seu Tributi Iure subjecta. Nos eam Controversiam non suscipimus expediendam: qui satis habemus, ex Wipponis aliorumque validis Assertionibus patere, cum ante divisam, tum post divisam in tres Partes POLONIAM, quamdiu MIESLAUS Secundus Silesiorum Dux vixit, CONRADO Secundo Imperatori subditus, SILESIAM, seu, tanquam tertiam POLONIÆ Partem Mieslao solam contigisse, quod probabile non est, existimes: seu, quod Vero similius, imò, ut mox indicabimus, in reliquis duabus Partibus, tanquam proximam GERMANIÆ Provinciam Præfecto Germano commissam concedas: omnino fuisse Romano GERMANORUM Imperio subjectam ad Annum 1034: quô Mieslaus II. decessit.

LXXIX. His, quæ sub quadam Dubitationis Formâ potissimum de SILESIIS affirmavimus, certiorem majoremque Fidem conciliat Vetus Chronicon MStum Polonicum, cujus Possessor Hieronymus Kromayerus, Anno 1543 electus Senator Vratislaviensis olim fuit, de Mieslao II: *CHUNRADUS Saliquus SLEZIOS, quos Lechitis Victor rapuerat, sub Teutonico Præposito regebat: prætextu, quod ii erant GERMANI. Hi de POLONIS*

ANNO 1032.

GERMANORUM Romanus Imperator CONRADUS II.
SILESIORUM Dux MIESLAUS II.

divisis divisi triumphabant. Eadem ampliorem, partimque Scriptoribus Germanicis conformem in Modum ipsis è Polonis patefacere nihil veritus est Ioannes Dlugossus in Historia Polonica, Lib. II. ad Annum 1031: de Gentibus ad Poloniam pertinentibus: *Sæpius Bellis finitimorum ALMANORUM* [Germanorum] *lacessitæ, crebrisque Præliis & Spoliis hostilibus vexatæ, nihil Defensionis & Præsidii â MIECSLAO Polonorum Rege tulerant, facile â sua & POLONORUM desciverunt Obedientia, in variasque Ditiones & Proprietates scissæ: nonnullæ ad IMPERIALEM OBEDIENTIAM SUBACTÆ, cæteræ â finitimis Principibus occupatæ, aliquæ verò suis PARERE PRÆSIDIBUS & illorum suscipere DOMINIUM compulsæ sunt. Ab eo autem Tempore Gentes Oræque prædictæ, discerptæ & â Corpore Regni POLONIÆ distractæ, variosque Dominos & Principatus sortitæ, per tam longum & diuturnum Tempus earum Defectionem secutæ, nunquam ad Integritatem ejus potuerunt reduci.*

LXXX. Hac turbulenta POLONORUM Tempestate, SILESII Ducem prius MIESLAUM Polonum, deinde CONRADUM Germanum solum habentes, disparem quidem, plerumque tamen mitiorem sentiebant Sortem. Nam sub MIESLAO viventibus, tanquam Germanis, propensior RIXA, Ortu Germanica, Mieslai Uxor, & Imperii Polonici præpotens Administrator, multas & Libertatis, & Honoris, & Æris accessiones faciebat. De quibus Ioannes Dlugossus in Historia Polonica, Lib. II. ad Annum 1036: *Regina RIKSCHA, & in Regis MIECSLAI Mariti sui Vita, diuturno Tempore, & postquam è Vita subtractus erat, POLONOS perosa, Mores eorum & Conversationem fastidiens, rigidâ interdum Sugillatione carpebat. Tenebat insuper & in Aula sua, & in Officiis ALMANNOS* [Germanos] *neglectisque, &, ut verius loquar, contemtis Polonorum Proceribus & eorum Filiis, quantumcunque primis & ingenuis, quoslibet TEUTONICOS Inquilinos, Sortis & Conditionis tenuis ac infimæ Homines in conferendis Officiis & in largiendis Pecuniis præferebat.* Prorsus autem SILESIIS â Polonici Corporis Gubernaculo Separatis, sub Imperatoris CONRADI Præfecto Germanico agentibus, præterita Regiminis Forma præsentem tantò magis reddebat

com-

ANNO 1032.

GERMANORUM Romanus Imperator CONRADUS II.

SILESIORUM Dux MIESLAUS II.

commendabilem, quantô plus Malorum intra Societatem cum Polonis pertulerant: quemadmodum commemorant meliores de Silesiorum Rebus MSti Codices.

LXXXI. MIESLAUS II. Polonorum, non amplius SILESIORUM Dux, Die XV Martii, Anno 1034, finiebat Vitam. Quis postea fuerit Status SILESIIS, solum Imperatorem CONRADUM II Ducem, cujus Præfecto Germano suberant, agnoscentibus, mox distinctâ secundum Annos Narratione proferemus.

ANNO 1036.

GERMANORUM Romanus Imperator CONRADUS II.

SILESIORUM à POLONIS separatorum

Cæsareus Præfectus Germanus.

SILESIORUM Episcopus V. SMOGRENSIS,

LEONHARDUS Italus.

LXXXII. LUCILIUS, Smogrensis Episcopus, per Annos IX Sacris defunctus, Anno 1036, vivis eximebatur: postremus Episcoporum, quibus SMOGRA Sepulcrum dedit. Tum novo Electionis Modô, quô tres fidi Scrutatores à singulis, penes quos Electionis Ius residet, Suffragia diligenter inquirunt & annotant, id est, Scrutiniô, accipiebat Successorem LEONHARDUM Italum, Genere Nobilem, hactenus Smogrensium Canonicorum Decanum. Ioannes Dlugossus in Vratislaviensium Episcoporum Vitis MStis, Num. V: *Post Mortem Lucilii, LEONARDVS, ejusdem Ecclesiæ Decanus, â Capitularibus, per Modum Scrutinii eligitur: Vir Generis Italici & Linguæ, ex Stirpe nobili ducens Ortum.*

LXXXIII. Hic LEONHARDUS Consensu Benedicti VIII, Pontificis Romani, solenniter Smogrensibus repræsentabatur Episcopus, per Archiepiscopum Gnesnensem: non, ut plerique commemorant, Stephanum: sed, ut potiores narrant, Bossutam. Nam Anno 1036, quô Episcopatum Smogrensem LUCILIUS amittebat, & LEONHARDUS suscipiebat, Gnesnensium adhuc Archiepiscopus Bossuta erat, demum Anno 1038 mor-

ANNO 1036.

GERMANORUM Romanus Imperator CONRADUS II.
SILESIORUM à POLONIS ſeparatorum
Cæſareus Præfectus Germanus.

mortuus: ut, præter Ioannem Dlugoſſum in Hiſtoria Polonica, Lib. II ad Annum 1038: Stephanus Damalevicius in Archiepiſcoporum Gneſnenſium Vitis, Num. VII. indicat.

LXXXIV. Quibus ſe Virtutibus amabilem LEONHARDUS reddiderit, laudatus Dlugoſſus eodem in Loco exponit: *In Moribus*, inquiens, *affabilis & humanus, in Choleram proclivis, Vitæ caſtæ & mundæ.* Poſt quædam ibidem: *Hic ſingulari Dei Gratiâ profuſus, uti etiam in Conſpectu Hominum gratioſus habebatur, verax in Sermone, & juſtus in Iudicio, in agendisque Rebus adeo efficax, ut ejus Prudentiâ & Diligentiâ Epiſcopatus Smogorzovienſis notabile Incrementum acceperit.* Cætera de Leonhardo proferemus ad Annum 1041. §. CII. & ad Annum 1045. §. CX.

SILESII tumultuantibus POLONIS quieti.

LXXXV. Hanc Sileſiorum in Eccleſiaſticis Mutationem major in civilibus, poſt Quietem non diuturnam excipiebat Motus. Nam SILESII, cum MIESLAUS II, Polonorum Dux, Anno 1034 decederet, ſub Cæſaris CONRADI II Præfecto, ut diximus, Tranquillitate vix per Biennium gaudebant. Interea diſſidentes, & interno externum Bellum addentes POLONI tandem SILESIIS etiam gravem attrahebant Fortunæ Vicem.

LXXXVI. Reliquerat MIESLAUS II, Polonorum Dux, Filium CASIMIRUM Adoleſcentem, nondum Regiminis capacem. Quamobrem Mater RIXA, conſentientibus Populi Suffragiis, Gubernacula ſuſcipiebat, exoptata quidem GERMANIS, at inviſa POLONIS. Hos maximè, quia Germanicas & Leges, & Conſuetudines, quantum poſſet, introduceret, Polonicis anteponendas, nimium acerbos Perſecutores experta, ne Vim pateretur apertam, cum Filio deſerebat: quem è Polonico in Germanicum ſolum, aſſumto cum Viæ, tum Vitæ, quod ſufficeret, Subſidiô, ad Imperatorem CONRADUM, tanquam Tutorem, cui Ius in Poloniam integrum, allatis duabus Coronis Regiis, conſervare cupiebat, Anno 1036, transferebat: ex eo majora ſemper capientibus Incrementa Polonorum Diſſidiis. Ioannes Dlugoſſus in Hiſtoria Polo-

ANNO 1036.

GERMANORUM Romanus Imperator CONRADUS II. SILESIORUM à POLONIS separatorum Cæsareus Præfectus Germanus.

lonica,Lib.II. ad Annum 1036: *RICKSCHA post Mortem Mariti MIECSLAI,*
Poloniæ Regis, regerabat Regnum Polonicum, nutriens in Sceptra Adolescen-
tem CAZIMIRUM, quem ex Miecslao Rege susceperat: Fœmina quidem viri-
lem gerens Animum, & in Christi Religione non feriata, Pietati & Virtuti
dans Operam, sed quæ Habenas Polonici Regni parum providè & civiliter
visa est Polonis administravisse. Virium enim suarum & fœmineæ Conditio-
nis immemor, Felicitatem in Stultitiam vertit, malo graviorique Consilio
usa. Primum Contemtui habere Nomen Polonicum cœpit, despiciens omnes,
& sola universa pro Imperio agens. Nulli, præterquam ALMANO [Ger-
mano] *sua credere Consilia, Polonorum verò aspernari, potioresque con-*
suevit Magistratus in ALMANOS conferre, POLONOS abjicere. Quarum
Rerum Indignitate moti Proceres Regni in Stultitiam Reginæ & Filii sui CA-
ZIMIRI, Stulti & ipsi conspirant, Viamque scelerati & ad extremum de-
mentis Consilii arripiunt: Reginam RICKSCHAM cum Filio CAZIMIRO, ne
quoque adultus Morum maternorum foret Sectator, expellunt, Damnatio-
neque injustâ atque indignâ, neque Sexui, neque Conditioni, neque Æta-
ti parcentes, utrumque exsiliant: nihilque infestius unquam de se & Pa-
tria, de Templis, Delubris, Focis & Pignoribus consulendo acerbius. Ibi-
dem post quædam: *Crebris itaque Injuriis & Molestiis RICKSCHA Regi-*
na Poloniæ â Proceribus & Militibus Polonorum affecta, & ne in se & Fi-
lium suum CAZIMIRUM Polonorum Vis gravius quicquam consuleret, ve-
rita, de Polonia in Saxoniam, in Maideburg & Brunsuig, pulsa excedit,
Filium quoque suum CAZIMIRUM secum educit. Sed neque his contenta,
omnem in Auro, Argento, Gemmis & Lapidibus pretiosis Supellectilem, per
BOLESLAUM & MIECSLAUM Poloniæ Reges congestam, magnique Ponde-
ris & Valoris duas Coronas, quibus Reges & Uxor Boleslai Primi Regis, &
tandem ipsa RICKSCHA coronati erant, sed & plura alia Clenodia, Moni-
lia, Vasa & Insignia, charis & præstantissimis Gemmis, Unionibus fulgentia.
Item Pecuniæ Regiæ ex Thesauro grandem Quantitatem aufert & asportat,
Poloniæque Regnum ingenti Thesauro spoliat. In Saxoniam autem perve-
niens, Imperatorem primum adiit, â quô officiosè & venerabiliter suscepta
dua-

ANNO 1036.

GERMANORUM Romanus Imperator CONRADUS II.
SILESIORUM â POLONIS ſeparatorum
Cæſareus Præfectus Germanus.

duabus Coronis, quas ſecum ex Polonia duxerat, Imperatorem honoravit, & de Injuriis, quibus â Polonis afflicta fuiſſet, queſta, ſeipſum & Filium ſuum CAZIMIRUM in Tutelam & Gubernationem Imperatoris commendavit.

LXXXVII. Eadem paulô aliter, quibusdam & in POLONORUM Decus omiſſis, & in GERMANORUM Dedecus additis, commemorat Gentis ſuæ ſtudioſisſimus Martinus Cromerus, de Polonorum Rebus, Initiô Libri IV: *Interim penes RIXAM Reginam Pueri Matrem Regia Poteſtas relinquitur: quâ abuſa Mulier, pia alioqui & religioſa, quemadmodum videri volebat: cæterum audax & avara, variis & gravibus Exactionibus vivo Marito inſtitutis, Homines magis ac magis premebat: novas Rationes cogendæ Pecuniæ exquirebat: POLONOS Deſpicatui habebat: THEUTONAS ſuos in Conſilium adhibebat: hos ad Honores & Magiſtratus evehebat: hos Divitiis & Poſſeſſionibus augebat, etiamſi nullum Induſtriæ & Virtutis Specimen præ ſe ferrent. Indignè hæc ferre Poloni: orare Reginam, ut, quorum Armis atque Sanguine Regnum defenderetur, & ad tantam Amplitudinem, quanta regnante Boleslao fuit, perductum eſſet, eorum majorem quam externorum, quamque ſuæ Cupiditatis Rationem duceret. Multa Polonos Principibus ſuis concedere & indulgere, aſperioris Dominatus inſuetos eſſe: externis Hominibus, in quibus aliquid modo Ingenii Virtutisque ſit, majorem, quam Gens ulla habeat, Honorem habere. Sed poſthaberi ſe omnino in Patria ſua, dignisque indignos præferri non oportere. Cæterum, ubi vident, orando apud Reginam ſe nihil proficere: fremebant inter ſe vulgo, atque adeo palam etiam loquebantur: non ferendum eſſe Viris tam grave & contumelioſum externæ Mulieris Imperium. Contemnebant viciſſim Potentiores Iuſſa Reginæ, & Regias Poſſeſſiones atque Reditus nonnulli invadebant: atque ut inter quosque Simultates & clandeſtina Odia ante id Tempus fuerant, tunc in apertam Hoſtilitatem erumpebant. Comparabantur Factiones & omnia Diſſidiis atque Seditionibus plena erant. Regina verita, ne in tanta Licentia & irritatis in ſe Hominum Animis majus*

ali-

ANNO 1036.

GERMANORUM Romanus Imperator CONRADUS II.
SILESIORUM à POLONIS ſeparatorum
Cæſareus Præfectus Germanus.

aliquod Malum in ſe redundaret, Conſilium Fugæ cum Filio atque Theutonibus ſuis clam iniit: Regium Fiſcum, in quo cum pretioſæ Res multæ, tum duo Diademata Regis & Reginæ erant, compilat: Regno excedens in Saxoniam ſe contulit.

LXXXVIII. Simplicius & Sileſiorum Chronicis antiquis MStis convenientius hæc in ſuis Annalibus Ioachimus Curæus ita exponit: *Mortuo MIESLAO, cum Filius propter Ætatem teneriorem nondum aptus eſſet ad Gubernationem, Regnum commendatum eſt RIXÆ Reginæ. Sed ea jam tunc invisa erat Polonis, & crevit deinde Odium in ipſam. Etſi autem Hiſtoria Polonica eam accuſat propter Avaritiam, tamen Annales alii valde vetuſti MSti laudant ejus Pietatem & Iuſtitiam: ſcribunt autem eam in ſe concitaſſe Odia Gentis, quod Exemplo Boleslai Soceri coerceret nimiam Licentiam Nobilitatis, quæ partim adhuc implicata idololatricis Cultibus, partim ex Feritate Morum, graſſabatur in Eccleſias, exercebat Tyrannidem in Subditos & aſpernabatur Autoritatem Reginæ. In iſta Anarchia cum Mulier prudens & ſancta, ſicut ipſi fatentur Poloni, Inſidiis & manifeſtâ Vi ſe peti videret, profecta eſt in Exſilium ad CONRADUM Cæſarem in Germaniam: cui, ut IUS ſuum in POLONIAM ſervaret integrum, transmiſit utrumque Diadema Regis & Reginæ: aſportavit etiam nobilem Theſaurum ex Polonia pro Viatico & Alimento.*

LXXXIX. Hanc POLONORUM adverſus GERMANOS Injuriam Cæſar CONRADUS II. Anno 1036 vindicaturus quidem mittebat Exercitum in Poloniam, mox tamen inde potioribus in Burgundiam & Italiam Expeditionibus revocabatur. Ioannes Dlugoſſus in Hiſtoria Polonica, Lib. II. ad Annum 1036: *Et Imperator quidem* [Conradus] *miſſo in Fines Poloniæ Exercitu, Injuriam ejus ſuperficietenus vindicare viſus eſt.*

XC. Tum Seditionibus perpetuis, quas nullius Ducis, Legis nullius Autoritas componere valebat, Patriam ſuam POLONI devaſtabant: SILESII, quantum partim ex præcedentibus Narrationibus, partim ex MStis Chronicis colligi poteſt, à Polonis, Germanos ſummâ & Nauſeâ, & Violentiâ proſequentibus, ſeparati, non ſolum CONRADUM II. Impe-

ANNO 1036.
GERMANORUM Romanus Imperator CONRADUS II.
SILESIORUM â POLONIS ſeparatorum
Cæſareus Præfectus Germanus.

peratorem, ejusque Filium HENRICUM III. deſignatum Succeſſorem, quibus erat ſummum in SILESIAM, ipſamque POLONIAM, etſi fortaſſis non univerſam, Ius: ſed etiam MIESLAI II. Polonorum Ducis Hæredem Filium CASIMIRUM ejusque Matrem RIXAM, quos Germanis benigniſſimos ſciebant, Conſiliis Actionibusque ſuis reſpicientes, brevi Pace gaudebant: intra quam ſpeculabantur Anarchiæ Polonicæ dubium Eventum.

ANNO 1038.
GERMANORUM Romanus Imperator CONRADUS II.
SILESIORUM â POLONIS ſeparatorum
Cæſareus Præfectus Germanus.
SILESIORUM cum BOHEMIS Bellum.

XCI. BRETISLAUS, aliis BRATISLAUS, aliis aliter dictus, Bohemorum Dux, nihil veritus Imperatorem CONRADUM II, cui ſubjectus erat, Ultorem, Polonis Hoſtem, gravioribus Expeditionibus intentum, POLONOS ingentibus Diſſidiorum Cladibus ſe prorſus enervantes oppreſſurus, Anno 1038, ut Viam ſibi faceret commodam, prius SILESIOS, antehac Polonorum in Bohemiam irrumpentium Socios, invadebat. Horum expugnabat, diripiebat, incendebat [ſed tamen retinebat] Urbem VRATISLAVIAM. Hinc majorem in POLONIAM progreſſus, pari Calamitati ſubjiciebat POSNANIAM & GNESNAM. Ioannes Dlugoſſus in Hiſtoria Polonica, Lib.II. ad Annum 1038: *Anno Domini M.XXXVIII. civili & plusquam civili, Nobilium videlicet & Popularium Furore, Regnum Poloniæ BRETISLAUS, Boemiæ Dux, intelligens dilaceratum & colliſum, & ſuo Rege atque Principe deſtitutum, invadere illud, velut paratam Prædam, & amplioribus Incommodis afficere, nullam illinc ſciens Reſiſtentiam, conſtituit. Ad quod illum non ſolum acceptæ in Excæcatione Avi ſui Boleslai Ducis Boemiæ per Boleslaum Chrobri, Facti Memoriâ, Injuriæ, ſed Livor & Odium, ſimulque occupandi Regni alieni, aut ſaltim exterminandi ſtimulabat Ambitio & prava Voluptas. Collectâ itaque Nobilium & agreſtium*

Mul-

ANNO 1038.

GERMANORUM Romanus Imperator CONRADUS II.

SILESIORUM à POLONIS separatorum Cæsareus Præfectus Germanus.

Multitudine, POLONIAM ingressus, Civitates ejus opulentas & insignes, WRATISLAVIAM [tum non amplius Duci POLONORUM, sed GERMANORUM Imperatori soli addictam] *videlicet, & POSNANIAM, Oppidaque, Vicos & Villas, quas civilis Stridor nondum deleverat, diripit & exurit. Ad GNESNAM tandem POLONORUM Metropolin perveniens, illam quæ nec Situ, nec Arte munita erat, sed neque Defensores habebat, facile capit.* Eadem Matthias Michovius commemorat in Poloniæ Chronico, Lib. II. Cap. XIII. Martinus Cromerus de Polonorum Rebus, Lib. IV. ad Annum 1038: *PRÆDISLAUS Boëmus, cum, post Ulderici Patris Mortem, Iaromiro cæco Patruo concedente, Principatum suscepisset, cum valido Exercitu, Ferro & Igni, SILESIAM, quæ sic posterius dicta est, & majorem POLONIAM quam longissimè populatus est. WRATISLAVIAM, POSNANIAM aliaque minora Oppida diripuit & incendit: nulli neque Sexui, neque Ætati Hominum pepercit: nec à Templis impias & Sacrilegas Manus abstinuit:* [*nam de CRACOVIA Sylvio & Hageco non assentimur, refellitque eos Locorum Ratio*] *GNESNAM Metropolin, nec Manu munitam, & Habitatoribus Defensoribusque vacuam primo Impetu cepit.* Ioannes Dubravius in Historia Bohemica, Lib. VIII. ad Annum 1038: de Bretislao: *Atque in tanta Victoria hoc sibi præclarum in primis putavit, quod quatuor insignes Urbes, GNESNAM, CRACOVIAM, POZNANIAM, VRATISLAVIAM non totâ Æstate transactâ expugnasset.* Ioachimus Curæus in Silesiorum Annalibus, ad Annum 1038: *BISETISLAUS Bohemorum Princeps, ulturus veteres Injurias, cum Exercitu infesto SILESIAM & POLONIAM invasit. Cepit, sicut dicitur, nominatim VRATISLAVIAM, &, ut scribit Sylvius, CRACOVIAM: deinde POSNANIAM, atque etiam Sedem Regiam GNESNAM.* Eadem Nicolaus Polius in Incendiorum Historia commemorat, Num. II. ad Annum 1038.

XCII. At non diu Victor BRETISLAUS in SILESIA & POLONIA commorabatur: ex quibus per Imperatorem CONRADUM II. Bohemiam ingressum revocabatur: non tamen universam relinquebat, neque PO-

ANNO 1038.

GERMANORUM Romanus Imperator CONRADUS II.

SILESIORUM à POLONIS ſeparatorum Cæſareus Præfectus Germanus.

POLONIAM, neque SILESIAM: in quâ retinebat, cum alia Loca, tum etiam VRATISLAVIAM: quod ex ſubſequentibus patebit. Martinus Cromerus de Polonorum Rebus, Lib. IV. ad Annum 1038: *Gravioribus etiam fortaſſe Incommodis ferox Bohemus* [Bretislaus] *POLONIAM tunc affeciſſet, ni Metus domeſtici Belli à CONRADO quidem Imperatore intentati, ab HENRICO autem Filio & Succeſſore ejus illati, eum repreſſiſſet.* Ioachimus Curæus in Sileſiorum Annalibus, ad Annum 1038: de Bretislao: *Nec reliquiſſet POLONIAM Bohemus, niſi CONRADUS Imperator, exoratus Precibus Reginæ RIXÆ Exſulis, quæ Populi ſui, quamvis ingrati, movebatur interitu, eum Vi & Armis retraxiſſet.*

ANNO 1040.

GERMANORUM Romanus Imperator HENRICUS III.

SILESIORUM à POLONIS ſeparatorum Gubernator BRETISLAUS.

XCIII. Poſt CONRADUM II, Anno 1039, vivis exemtum, Succeſſor HENRICUS III. Cognomentô NIGER, Imperator GERMANIS præerat. Tum POLONI, poſt MIESLAUM II. Anno 1034 mortuum, Duce carentes adhuc diſſidebant.

XCIV. BRETISLAUS, Bohemorum Dux, etſi per CONRADUM II. in Bohemiam ex Polonia & Sileſia prævalidis Armis revocatus, tamen utramque totam nondum deſuerat: ut ſupra diximus, & infra demonſtrabimus. Certè magnam, ſi non maximam, SILESIÆ Partem, in eâque VRATISLAVIAM Urbem militaribus Præſidiis adhuc tenebat obſtrictam. Quamobrem SILESIIS Cæſareo, tam Præfectô, quam Auxiliô, quod ſufficeret, deſtitutis, cohibendæ POLONORUM tumultuantium Irruptioni per ſe non paribus, tantô ut æquiorem, ſic faciliorem in Modum tolerabatur interea Bohemus, non tam Dominator, quam Gubernator, præſertim Vratislavienſis Urbis optatus Inſtaurator.

XCV. HENRICUS III. Imperator cœptum à CONRADO II. Bellum contra BRETISLAUM, ob SILESIAM & POLONIAM, Imperii

ANNO 1040.

GERMANORUM Romanus Imperator HENRICUS III. SILESIORUM à POLONIS separatorum Gubernator BRETISLAUS.

rii Romani Provincias devastatas, Anno 1040 continuabat. Antonius Bonfinius de Rebus Hungaricis, Decade II. Lib. II: *HENRICUS igitur Tertius graviter indignatus, quod* [Bretislaus] *POLONIAM Injussu suo devastarit, Odalrico, Filioque* [Bretislao] *Bellum indixit: quia Romano Imperio Ducatus ille* [Polonorum] *subjectus erat, quotannisque Boves centum & viginti, item Argenti pustulati quinquaginta pendere cogebantur.*

XCVI. Sed parum felix erat HENRICI hæc adversus BRETISLAUM Expeditio. De quâ Hermannus Contractus in Chronico ad Annum 1040: *HENRICUS Rex* [Imperator] *Boemiæ Ducem Bello petit: sed multis Proceribus & Militibus in Præstructione Sylvæ citra & ultra occisis vel captis nihil dignum efficere potuit.* Eadem, partim eundem, partim etiam pleniorem in Modum commemorant, Marianus Scotus in Chronico ad Annum 1041. Conradus Urspergensis in Chronico ad Annum 1041. Ioannes Dlugossus in Historia Polonica, Lib. III. ad Annum 1041. Ioannes Dubravius in Historia Bohemica, Lib. VII.

ANNO 1041.

GERMANORUM Romanus Imperator HENRICUS III. SILESIORUM à POLONIS separatorum Gubernator BRETISLAUS. POLONORUM Dux CASIMIRUS I.

XCVII. Iam, ut Statum SILESIORUM postea mutatum eô melius exponere possimus, Necessitas nos jubet. Eventum Anarchiæ Polonicæ prius indicare notabilem: qui novam SILESIIS afferebat Vicem. POLONI, per Septennium Duce carentes, cum tandem se, non tantum suis, verum exteris quoque Latrociniis Prædam fecisse dolerent, in Malorum suorum Remedium statuebant, MIESLAI II. Ducis Filium CASIMIRUM Exsulem pro Capite patriis Terris reddendum. Hunc, passim Germaniam & Italiam perlustrare gavisum, in Gallia Biennio Parisiis eruditum, jam Cluniacensem Ordinis Benedictini Monachum Decanum, multis ad ipsum, ad Matrem RIXAM, ad Pontificem Romanum, ad Impe-

ANNO 1041.

GERMANORUM Romanus Imperator HENRICUS III.
SILESIORUM à POLONIS ſeparatorum
Gubernator BRETISLAUS.

ratorem HENRICUM, cui defendendum contra BRETISLAI Bohemorum Ducis Injuriam, & in Terrarum per eum ablatarum Poſſeſſionem reſtituendum commendabant, Legationibus & Precibus difficulter obtinebant. CASIMIRUS, Conſenſu HENRICI Cæſaris in Poloniam reverſus, ſexcentis Germanis Equitibus præmunitus, Gneſnæ ſolenniter, Anno 1041, Dux POLONORUM agnoſcebatur: quibus ſe mitem, &, ut decebat, ſimul religioſum, ſimul doctum exhibiturus, Injurias Oblivioni tradebat. Hæc, ut ſolet, diffuſius quidem, diſtinctius tamen narrat Ioannes Dlugoſſus in Hiſtoria Polonica, Lib. II. ad Annum 1038: CAZIMIRUS, *Filius MIECSLAI Polonorum Regis, qui & CAROLUS nominatus eſt, dum in Pariſienſi Schola integro Biennio Studiis Operam, Matre Regina RIKSCHA Impenſas largas miniſtrante, dediſſet, & plures coætaneos ſuos, tam Ingenio & Arte, quam Formâ excederet, cœpit apud univerſos Opinione & Famâ celebris haberi.* Lib. III. ad Annum 1041: *Dux CASIMIRUS Polonorum Legatis, religioſô Veſtitu amotô, ſeculari & Regiô amictus redditur. Novum Metamorphoſis Genus, & nullis umquam viſum Sæculis, nec ab Ovidio in Libris decantatum, ex Monacho Rex, ex Religioſo Sæcularis, ex Diacono Miles, ex Continentiam perpetuam profeſſo Maritus, ex paupere dives, ex contemplativo activus.* Ibidem poſt multa: *Rebus ſuis CAZIMIRUS Poloniæ Dux apud HENRICUM III. Romanorum Regem pro Voto ſtabilitis, Licentiâ â Rege & Genitrice RIKSCHA Regina obtentâ ex Miſnia verſus Poloniam diſcedebat.* Ibidem poſt quædam: de Caſimiro: *Ille id* [Injuriarum Veniam] *Animo ſuo inſediſſe præcipuum* [Legatis, â quibus intra Poloniam excipiebatur] *reſpondit, eâque de Cauſâ dulcem Religionis Cultum ſe reliquiſſe, & in Poloniam cum Almannorum* [Germanorum] *non contemnendis Copiis ſe rediiſſe docet, ut Reſpublica ex Calamitate eam detinente, & mediis quoque, quibus jactata eſt, penequе merſa Fluctibus, in tutum evadat, declarat ſe invitantibus Polonorum Legatis, Papa quoque, non permittente ſolum, ſed & jubente, in Poloniam pro Polonici Populi & Regni Salute & Inſtauratione adveniſſe: non ſolum non repetiturum Pœnas â ſuis & Genitricis ſuæ Ejectoribus, ſed*

etiam

ANNO 1041.
GERMANORUM Romanus Imperator HENRICUS III.
SILESIORUM à POLONIS separatorum
Gubernator BRETISLAUS.

etiam omnibus offensis perpetuam Oblivionem daturum, ut non tam Autoritate, quam Benignitate & Facilitate cunctis imperet. Excepti sunt & à Polonis Almanorum, qui cum CAZIMIRO advenerant, Milites & magnus illis Favor & Honor, pro omnium Tempore, quô Militiam agebant, in Polonia habitus. Martinus Cromerus de Polonorum Rebus, Lib. IV: *Ad HENRICUM deinde Imperatorem* [Legati Polonorum] *adeunt, orant, ut Diademata, quæ RIXA è Polonia sublata CONRADO Patri ipsius donarat, propinquo Regi reddat, eumque Socium ac Amicum Romani Imperii tuendum ac defendendum suscipiat: Boemum Ducem* [Bretislaum] *ab inferendo Polonis Bello cohibeat: & ad reddenda, quæ superiore Tempore abstulerat, cogat. Non difficilem se in iis, quæ petebantur, HENRICUS præbuit. Nam & Coronas reddidit, & sexcentorum Equitum Præsidium CAZIMIRO deducendo addidit: & de Boemo, cum quo Bellum tunc gerebat, Curæ sibi fore promisit. Igitur auctus Comitatu CAZIMIRUS & plenus bonæ Spei, salutato Imperatore in Poloniam contendit.* Ibidem post quædam: *Ita densissimis Lætitiaque exsultantibus Hominum Catervis præcedentibus & subsequentibus, Gnesnam honorificentissimè deducitur, Anno septimo, postquam excesserat.*

XCVIII. Is CASIMIRI Ducis ad POLONOS Imperio suo regendos in Patriam Reditus, ob peculiares Circumstantias SILESIIS ad Historiarum suarum tantô exactiorem Notitiam Momenta quædam suggerit.

XCIX. Primum notabiles sunt Leges, secundum quas Pontifex Romanus [incertum, quis, ob plurium eâ Ætate Romanum Episcopatum affectantium & occupantium Dissensionem] CASIMIRUM Polonis ê Monasterio dimisit. Quarum Prima fuit, ut omnes, exceptis Clericis & Equitibus, pro Tributariorum Consuetudine, quotannis Ærario Romano Ecclesiastico Nummum [S. PETRI nominatum DENARIUM] in Lucernam perpetuam solverent. Secunda fuit, ut omnes, in Monachorum Morem, quamvis non Clerici, Tonsuram Capillorum rotundam reciperent. Tertia fuit, ut Equites, ad Sacerdotum Instar, præcipuis Diebus festis, dum Sacra peraguntur, candidam Fasciam ê Collo suspensam ge-

ANNO 1041.

GERMANORUM Romanus Imperator HENRICUS III.
SILESIORUM à POLONIS ſeparatorum
Gubernator BRETISLAUS.

rerent. Ioannes Dlugoſſus in Hiſtoria Polonica, Lib. III. ad Annum 1040: *Tum Polonorum Regiones & Regnum in Signum præſtiti per Sedem Apoſtolicam, acceptique in magno ſuæ Neceſſitatis Articulo Beneficii, Beato Petro & Succeſſoribus ſuis Romanis Pontificibus de quolibet Capite, Nobilium Capitibus circumſcriptis, uſualem Nummum Annis ſingulis ſolvere: Cæſariem Capitis & Comam barbaro More non nutrire, ſed Auriculis patentibus, ad Inſtar Catholicarum & Latinarum Nationum, tonſuratum Caput geſtare, & in præcipuis Chriſti & Virginis Matris ejus Feſtivitatibus, Panno lineo albo, in Stolæ Modum, dependente Cervicem exornare perpetuo redduntur adſtricti.* Martinus Cromerus de Polonorum Rebus, Lib. IV: *Pro hoc Polonis, quô Beneficium Sedis Apoſtolicæ agnoſcant, injunctum: primum, ut de ſingulis Capitibus, exceptis Nobilibus ſive Equitibus, & qui ſacris addicti ſunt, quotannis Obolus unus in Lucernam perpetuo in Æde Divi Petri Romæ arſuram pendatur: qui etiamnum Sancti Petri Nummus dicitur.* Ibidem poſt quædam: *Deinde præſcriptum eſt, ut omnes Poloni rotundâ, in Morem Monachorum, Tonſurâ Capillorum utantur, nec infra Auriculas, Ritu barbarico, quisquam omnino Comam promittat: Feſtis ſolennibus, dum ſacra peraguntur, ut ſinguli Equites Faſciam lineam candidam in Modum Stolæ, quâ in Sacris utuntur Sacerdotes atque Diaconi, ê Collo ſuſpenſam ferant. Suſcipiunt non gravatim Præcepta & Leges Pontificis Oratores, & Poloniam omnem ad ſervanda hæc obſtringunt.* Horum Mentionem faciunt, præter alios Polonicorum Annalium Conditores, Ioannes Dubravius in Hiſtoria Bohemica, Lib. VII. & Sileſiacarum Rerum Scriptores, Ioachimus Curæus, Iacobus Schickfuſius, Gothofredus Ferdinandus Buckiſius, Fridericus Lucæ, de Caſimiro agentes.

C. His Legibus POLONI, ſed non SILESII [quanquam eos ob diu ſervatam cum Polonis Societatem Ætas illa Polonis annumerabat] tum non ſub CASIMIRI, Polonorum Ducis, ſed ſub BRETISLAI, Bohemorum Ducis, Regimine viventes, obligati fuerunt.

CI. Præterea memorabiles ſunt Conditiones, ſecundum quas Imperator HENRICUS III. Poloniam CASIMIRO Duci conceſſit. Eas quidem

ANNO 1041.

GERMANORUM Romanus Imperator HENRICUS III. SILESIORUM à POLONIS ſeparatorum Gubernator BRETISLAUS.

dem non invenimus evidenter annotatas: ſed Dubium non eſt, quin CASIMIRUS Imperatori ad vetuſtas Leges in Subjectionem fuerit obſtrictus. Ioachimus Curæus in Sileſiorum Annalibus, ad Annum 1041: *CASIMIRUS renovatis cum Cæſare veteribus Pactis, rediit in Poloniam Anno 1041.* Imò CASIMIRUS præſtabat HENRICO fideliter Obſequium ad Tempus, quô hæc Wippo Presbyter de Cæſaris Conradi II. Vita ſcripſit ad Henricum III. Imperatorem, Cap. XXIX: *Defuncto Miſecone, CASIMIRUS Filius ejus FIDELITER SERVIEBAT usque huc Imperatoribus noſtris.* Poſt hæc quidem [ut infra dicemus, ad Annum 1051, §. CXVII.] CASIMIRUS eandem Fidem HENRICO per complures Annos ſervatam violaturus dicebatur, ſed aut falſo accuſatus, aut Armis deterritus redintegrabat.

SILESIORUM Epiſcopatus ex Smograno BICINENSIS.

CII. Tum CASIMIRUS, quanquam POLONORUM, tamen nondum SILESIORUM Dux erat: quos BRETISLAUS Bohemorum Dux adhuc tenebat Belli Iure ſibi devinctos: ſed non univerſos. Etenim, quod partim aliunde, partim ê Chronicis noſtris MStis conſtat, CASIMIRO Imperator HENRICUS III. cum POLONIAM, in quam Ius ſummum habebat, concedebat: ſimul aliquam, eamque Polonorum Finibus adſitam SILESIÆ Partem, quam BRETISLAUS ſibi non ſubjecerat, permittebat. Ea, præter SMOGRAM, olim Oppidum, hodie Pagum, continebat Oppidum BICINAM. Ideo SILESIORUM Epiſcopus Smogrenſis LEONHARDUS, in Motibus Polonorum internis, Bohemorum externis, multa Securitatis & Utilitatis Damna perpesſus, â Polonorum Duce CASIMIRO, & Literis, & Sacris dedito, non ita pridem in Patriam reverſo, cum Annus 1041 ageretur, impetrabat, ut Epiſcopatus, quem ab Anno 1036 adminiſtraverat, SMOGRA BICINAM, in Urbem hodie Ducatui Bregenſi adjacentem transferretur. Ioachimus Curæus in Sileſiorum Annalibus, de Epiſcopis, in Leonhardo: *Poſt Bellum Anno 1041, cum*

ANNO 1041.

GERMANORUM Romanus Imperator HENRICUS III.
SILESIORUM à POLONIS ſeparatorum
Gubernator BRETISLAUS.

cum rediiſſet in Regnum CASIMIRUS, migravit in vicinum Oppidulum BICINAM.

ANNO 1042.

GERMANORUM Romanus Imperator HENRICUS III.
SILESIORUM à POLONIS ſeparatorum
Gubernator BRETISLAUS

CIII. BRETISLAUM, Bohemorum Ducem, SILESIÆ POLONIÆque, Provinciarum Germanico Imperio ſubditarum Invaſorem, partimque Poſſeſſorem, Imperator HENRICUS III. iterum Armis aggreſſus ita ſuperabat, ut ſupplex Imperatori ad Obſequium priſtinum ſe ſubjiceret, atque Polonico Terrarum Corpori, poſt MIESLAI II Ducis Obitum, ablata, ſed intra POLONIAM, non intra SILESIAM, Filio CASIMIRO tandem reſtitueret. Eam HENRICUS Imperator cum BRETISLAO Pacem, non, ut quidam referunt, 1052, ſed, ut antiquiores melioresque commemorant, & potioribus è Circumſtantiis patet, 1042 Anno, inibat. Hermannus Contractus in Chronico ad Annum 1041: *HENRICUS Rex* [Imperator] *Boemiam cum Exercitu ingreſſus, Igne Prædâque cuncta devaſtat, & REBELLEM Ducem Obſides dare, & ipſum poſt ſe Ratiſponam ad DEDITIONEM humiliter venire, ſibique Iurejurando FIDELITATEM SERVITIUMque confirmare coarctat.* Eadem leguntur apud Marianum Scotum in Chronico ad Annum 1042: & apud Conradum Urſpergenſem in Chronico ad Annum 1042. Coſmas Pragenſis in Bohemiæ Chronico ad Annum 1042: *HENRICUS Imperator, ſemper magnificus Triumphator, volens ulciſci ſuorum Ruinam inclytorum, intrat tribus Itineribus Terram Boemorum, & eam ferè totam hoſtiliter devaſtat, ac multas Civitates, quas illi defendere nonvalentes deſeruerant, Igne ſuccendit.* Ibidem poſt quædam: *Quod videns Dux BRECISLAUS, neſcit quid faciat: Mentem Dolor undique turbat. Iam pænitet eum, olim pugnaſſe contra Cæſarem: jam pœnitet eum, ſpreviſſe Monita Ducis Okardi: jam mavult Precibus pugnare, & eum Precibus ſuperare, quem olim pugnando ſuperarat, atque*

bis

ANNO 1042.

GERMANORUM Romanus Imperator HENRICUS III.

SILESIORUM à POLONIS ſeparatorum Gubernator BRETISLAUS.

his Verbis tentat diram deflectere Cæſaris Iram: Bella geris, Cæſar, nullos habitura Triumphos. Nam Terra tua eſt Camera, nosque tui ſumus, & eſſe tui cupimus. Eadem narrat Æneas Sylvius in Hiſtoria Bohemica, Cap. XIX: & Ioannes Dlugoſſus in Polonica Hiſtoria, Lib. III. ad Annum 1042: quibus ad ultimum hæc ſubjungit: *HENRICUS autem Rex ſatis ſe ultum ſuas ſuperiores Injurias advertens, oblatam Deditionem acceptat, Ducem BRETISLAUM Bohemiæ primum dare Obſides, deinde Caſtris & Munitionibus, quas in Regno POLONIÆ aut occupaverat, aut erexerat, cedere, & CASIMIRO Regi reddere imperat. Poſtremo duobus Millibus Marcarum Argenti puri, & quinquaginta Auri mulctat. Quibus omnibus dum BRETISLAUS paruiſſet, HENRICUS Rex humilitatis Bohemis Obſidionem ſolvens in Almaniam eſt egreſſus, Ducem BRETISLAUM Bohemiæ Ratisbonam Deditionem innovaturum, & Iurejurando FIDELITATEM præſtiturum ſeſe qui coarctans.*

SILESIORUM Germanico Imperio ſubjectorum, Dux BRETISLAUS.

CIV. Afferebat hæc Imperatoris HENRICI cum BRETISLAO Bohemorum Duce Pax novam SILESIIS Mutationem. Hos enim [ut §. LXXVIII. indicavimus] CONRADUS II. Imperator MIESLAO II. [quem Poloniæ Ducem Triarcham, hoc eſt, tertiæ Partis Dominum fecerat] ereptos, Præfecto Cæſareo Germano, cum Annus 1036 ageretur, gubernandos ſubjecerat: quos eidem, itaque non POLONIS, poſt MIESLAUM II. Anno 1034 mortuum, ejectumque Filium CASIMIRUM, Duce carentibus, ſed GERMANIS, ad Imperium Romanum pertinentibus, Anno 1038, BRETISLAUS Bohemorum Dux, per injuſtam Vim ademtos, ad Annum 1042, Bohemis conjunctos, per Imperatoris Tolerantiam, pro Temporum illorum ſtatu revera Præfectus magis, quam Dominus, Licentiâ bellicâ retinuerat. Tum autem HENRICUS III. Cæſar expetitam BRETISLAO Pacem indulgens relinquebat occupatam SILESIÆ Partem, in eaque VRATISLAVIAM Urbem: [de quâ dicemus ad Annum 1052] ſub

ANNO 1042.

GERMANORUM Romanus Imperator HENRICUS III.
SILESIORUM Dux BRETISLAUS.

ſub Auri & Argenti annuo Tributo, quod BRETISLAUS Imperatori penderet. Æneas Sylvius in Hiſtoria Bohemica, Cap. XIX: *Fractus Animo BISETISLAUS errati Veniam petiit: dictæ ſunt Pacis Leges, quas voluit Imperator, & trium Annorum Tributum penſum. SLESIA ſub Annuo Tributo Auri XXX. Argenti CL. Marcarum, Bohemiæ Principi tradita.* Ioachimus Curæus in Sileſiorum Annalibus: *Adjicit Sylvius, tunc ex Sententia Imperatoris SILESIAM fuiſſe relictam BISETISLAO aut Prædislao, ut alii eum nominant, ita, ut quotannis Provinciæ hujus Nomine Tributum Imperio Romano penderet: quod fuit Auri XXX, Argenti CL Librarum.* Ei conſentit Iacobus Schickfuſius in Sileſiæ Chronico, Lib. I. Cap. XIV. Prorſus eadem commemorat Martinus Boregkius in Bohemiæ Chronico, ad Annum 1052.

CV. His contrarium, eumque malum Sylvii Verborum Interpretem agit Ioannes Dubravius, cum in Hiſtoria Bohemica ſcribit, CASIMIRUM Polonorum Ducem BRETISLAO Bohemorum Duci ſolviſſe Tributum, quod indicavimus. *Interea Temporis*, ait, Lib. VII, *cuncta fere in Polonia ad CASIMIRI Reditum mutata erant. POLONIS videlicet à BRETISLAO, domi Tumultu Hungarico impedito, ad præſentem Caſimirum certatim deſciſcentibus: paucæ retentæ in SLESIA à Præſidio Bojemorum Arces, & ex Urbibus ſola VRATISLAVIA: quam, ut rurſus aſſequeretur CASIMIRUS, ne Stipendiarii quidem & vectigalis Principis Conditionem ſuſtinere gravabatur. Vectigal BRETISLAO in ſingulos Annos Auri XXX, Argenti CL Libras appendebat.*

CVI. Eandem Sylvii ſententiam deteriore Modo pervertit Martinus Cromerus, de Polonorum Rebus Lib. IV: ubi ſtatuit, ab HENRICO III. Imperatore traditam BRETISLAO Bohemorum Duci, ſub Tributi Onere, non SILESIAM, ſed MORAVIAM poſſidendam. *Neque enim*, ait, *exiſtimandum eſt, POLONIAM tunc in Ditione Romanorum Imperatorum fuiſſe. Nam, quod addit Sylvius, SILESIAM Boemis ab Imperatore, impoſitô Tributô traditam eſſe, de MORAVIA id rectius accipitur. SILESIAM enim etiam tunc in Polonorum Ditione manſiſſe, vel S. PETRI Nummus, cujus dudum Mentionem fecimus, Argumento eſt. Nam eum*

SI-

ANNO 1042.

GERMANORUM Romanus Imperator HENRICUS III. SILESIORUM Dux BRETISLAUS

SILESII quoque, itidem ac cœteri omnes, qui tunc Regno Polonico continebantur, etiam nunc pendunt. Ibidem post pauca: *Adde, quod posterius, CAZIMIRUS Rex Polonorum, cujus Tempora nunc prosequimur, SMOGORZOVIENSEM sive BICINENSEM Cathedram & Episcopatum WRATISLAVIAM transtulit: quæ Urbs in Umbilico SILEIÆ sita est.*

CVII. At Interpretatonis hujus, citra Testes, imò etiam contra Testes pro Sententiâ contrariâ productos, revera non aliud habet Fundamentum, nisi vulgarem, quam Cromerus Nervis omnibus defendere conatur, omnino falsam Opinionem: ne SILESIAM quidem, Poloniæ conjunctam Provinciam, adeo non ipsam POLONIAM cuiquam Extero fuisse tributariam. Rationes duas, quas Assertioni suæ Colorem additurus, priorem de S. PETRI Denario, quem ad Regionum Polonicarum Legem SILESIA solverit: posteriorem, de SILESIORUM Episcopatu BICINENSI, quem CASIMIRUS Polonorum Dux VRATISLAVIAM transtulerit: non demonstrare, quod demonstrandum erat, ex iis luculenter patebit, quæ postea proferemus ad Annum 1045. §. CXIV.

ANNO 1044.

GERMANORUM Romanus Imperator HENRICUS III. SILESIORUM Dux BRETISLAUS

SILESIORUM Monasterium primum LEUBUSINUM.

CVIII. CASIMIRUS Polonorum Dux, antea Ordinis Benedictini Monachus apud Gallos Cluniacensis, Amorem suis ad eandem Vitæ sanctioris Regulam obstrictis olim Fratibus Ope monstraturus, duo ejusdem Ordinis excitabat Monasteria: prius intra minorem POLONIAM, ad Fluvium VISTULAM, Urbi CRACOVIÆ propinquum, TINECINUM: [quod hodie Abbatem, quinque Civitatum & centum Villarum Dominum habet, Canonicum perpetuum Cracoviensem:] posterius intra SILESIAM inferiorem, [cujus Partem BRETISLAUS sibi non habebat subjectam] ad VIADRUM Amnem, duobus à WOLAVIA Milliari-

ANNO 1044.

GERMANORUM Romanus Imperator HENRICUS III.
SILESIORUM Dux BRETISLAUS.

ribus, LEUBUSINUM: cui Dotem satis amplam, Oppidum, Villas, perpetuum Piscationis, Venationis, Telonii Ius addidit. Annum, quo ædificabatur, nec Ioachimo Curæo, neque Iacobo Schickfusio, neque Gotfrido Ferdinando Buckisio, neque Friderico Lucæ, Silesiorum Historicis: neque Caspari Iongelino, Monasteriorum Scriptori, aut exploratum, aut annotatum, primus indicavit cum aliis eò spectantibus, posteaquam de Monasterio Tinecino Narrationem finierat, Ioannes Dlugossus in Historia Polonica, Lib. III. ad Annum 1044. de Casimiro: *Exstruxit & aliud Cœnobium ejusdem Ordinis & Professionis ad Flumen ODRA, in Loco, qui Iulii Mons [Stativa enim quondam Iulius Cæsar habuisse fertur] â Polonis verò Voce Latinâ LUBENS appellatur. Regiam quoque & liberalem ei assignat Dotem, donando eidem Monasterio Oppidum LUBENS, Novum Forum, Bogunow, Dobrogostow, Napstir, Stepin, Vickschino, Nalibin & plures alias Villas, Possessiones, Reditus, Census, Telonia & Introitus, atque in Flumine ODRA Piscationes, & Naulum, in Silvis verò Mellificia & Venationes.* Matthias Michovius in Poloniæ Chronico, Lib. II. Cap. XIV: de Casimiro, ad Annum 1044: *Cœnobium eodem Anno supra ODRAM Fluvium in LUBENS exstruxit, & Dote liberali ac sufficienti providit, prælibatis Fratribus Cluniacensis Ordinis.* Ioachimus Curæus in Silesiorum Annalibus: *CASIMIRUS etiam, ut gratus esset suis Nutriciis, Colonias Monachorum Benedicti in Poloniam deduxit, & Sodalitium unum collocavit LEUBUSIUM in SILESIAM ad VIADRI Ripam, ubi olim fuerat celebris Cultus Idoli Ethnici.* Caspar Iongelinus in Abbatiarum Ordinis Cisterciensis Notitia, Libro V: de Silesiæ Monasterio Leubusiensi, quod Lubense vocat: *Hic* [Casimirus] *Ordinis S. Benedicti, quem antea professus erat, non ingratus esse volens, ejusdem aliquot Monachos ex Polonia in SILESIAM transtulit, & Monasterium in Loco dicto LUBENS exstruxit; ubi Iulius Cæsar olim Castra locasse dicitur, & ubi Idolorum fuit Templum, cujus Vestigia hodie adhuc inibi monstrantur.* Ibidem post quædam: *Monasterium sanè peramplum, magnificum: ubi adhuc hodie monstratur primum Benedictinorum Templum & Conventus, â suprâ dicto CASIMIRO erectum.*

ANNO 1044.

GERMANORUM Romanus Imperator HENRICUS III. SILESIORUM Dux BRETISLAUS.

CIX. Idem Monasterium, Anno 1044 per CASIMIRUM Polonorem Ducem Benedictinis ad Annum 1175, postea Cisterciensibus recentioris Ordinis Monachis per BOLESLAUM Altum Silesiorum Ducem Lignicensem, ad nostram Ætatem in Proprietatem contigit. De quô ibidem Caspar Iongelinus: *Est verò LUBENSE Cœnobium hodie in tota SILESIA, sui & aliorum Ordinum primarium, utpote cujus Prælatus semper solet esse Visitator & Vicarius Generalis.* Cœterum, quô Modô CASIMIRUS, Polonorum Dux, hoc Cœnobium intra SILESIAM, quæ tum BRETISLAO Bohemorum Duci parebat, condere potuerit, ostendimus ad Annum 1042, §. CIV.

ANNO 1045.

GERMANORUM Romanus Imperator HENRICUS III. SILESIORUM Dux BRETISLAUS. SILESIORUM Episcopus VI. BICINENSIS, TIMOTHEUS Italus.

CX. LEONHARDUS, Bicinensis Episcopus, variis Molestiis bellicis obnoxius, per novem Annos Ephoriâ in Ecclesias & Scholas defunctus, quartanâ Febre superatus, Anno 1045 excedebat. Tum Episcopatus Bicinensis evidentioribus valebat Opibus. De quibus Ioannes Dlugossus in Vratislaviensium Episcoporum Vitis MStis, Num. VI: *Creverant Providentiâ & Curâ superiorum Episcoporum Bona temporalia Episcopatus PITZINENSIS.* Tantô pluribus igitur Ambitione solitâ expetebatur. De quibus Ioachimus Curæus in Silesiorum Annalibus, inter Episcopos de Timotheo: *Crescentibus Opibus crevit Ambitio. Plures igitur tunc Locum illum, qui antea fuerat spretus, appetebant: & mutabatur tota Forma Electionis.*

CXI. Posthabitis aliis, LEONHARDO Successor Calendis Martiis â Bicinensibus Canonicis eligebatur eorum Præpositus, TIMOTHEUS, Natione Italus, Stirpe Nobilis, Legum Pontificiarum peritus: quem Stephanus Gnesnensium Archiepiscopus, non in Bicinensium, sed in Gnesnensium Templo Cathedrali solenniter Die XII Martii consecrabat: ut ibidem Dlugossus refert.

ANNO 1045.

GERMANORUM Romanus Imperator HENRICUS III. SILESIORUM Dux BRETISLAUS.

CXII. Erat TIMOTHEUS Vir castus & beneficus. De quô laudatus Dlugossus Locô dictô: *Vir pudicæ Vitæ, Castitatem magnopere in se & aliis diligens & observans.* Ibidem post quædam, quibus Silesiorum Calamitates indicat: *Episcopus tamen omnibus desolatis & afflictis de suis liberaliter subveniebat Facultatibus.* Cœtera de Timotheo dicemus ad Annum 1051, §. CXVIII.

Sancti PETRI Denarius POLONIS, Non SILESIIS imperatus.

CXIII. Eodem 1045 Anno, CASIMIRUS Polonorum Dux ad promissum Pontifici Romano Denarium [cujus Mentionem ad Annum 1041, §. XCIX. fecimus] solvendum, per Nuncium urgebatur. Quare, partim Obligatione, quam Poloni Pollicitatione liberâ sibi attraxerant: partim Reverentiâ in summum Occidentis Episcopum adductus, Capita Imperio suo addicta reddebat Romano Ærario Pontificio tributaria. Ioannes Dlugossus, quem VRATISLAVIENSIBUS etiam Denarium illum præceptum commemorare mireris, in Historia Polonica, Libro III, ad Annum 1045: *Misso autem ad CAZIMIRUM Regem* [Romani Pontificis Benedicti IX] *speciali Nuncio, requirit illum, ut juxta Legatorum Polonorum Apostolicam sedem pro sui Regis Dispensatione, plurimis Instantiis flagitantium, Sponsionem & suam subsecutam Confirmationem, Capitis Census de universis Regni Poloniæ Provinciis conquisitis & conquirendis mandaret pro Beato PETRO & suo Successore Papa Romano Collectoribus Apostolicis, singulis Annis, exhiberi. Volens CAZIMIRUS Rex Poloniæ Pacis, summo Pontifici Benedicto primum per Legatos Polonorum, deinde per se promissis satisfacere, generalem omnium suarum Provinciarum indicit Conventum. In quo & Pollicitatio Apostolicæ Sedi per Legatos Polonorum facta Concordia, omnium Devotione & Consensu, decreta & innovata est, & universali Mandato Solutio unius usualis Obuli de Capite, tam Civitates & Oppida, quam Vicos & Rura colentium in duabus Provinciis Gnesnensi & Cracoviensi, & Diœcesibus iisdem subjectis, videlicet Posnaniensi, Plocensi, Crusuicen-*

ANNO 1045.

GERMANORUM Romanus Imperator HENRICUS III.
SILESIORUM Dux BRETISLAUS.

censi, *WRATISLAVIENSI*, *Lubiecensi*, *Culmensi & Camencensi imperata.*

CXIV. Sed non est, ut mireris, quemadmodum CASIMIRUS Polonorum Dux VRATISLAVIENSIBUS, per illud Tempus BRETISLAO Bohemorum Duci, tam Belli Iure, quam Pacis Lege subjectis, Denarium Pontifici Romano tribuendum imponere potuerit. Multô minus est, ut inde colligas, CASIMIRO tum in Obsequium addictos fuisse VRATISLAVIENSES. Nam Dlugossus de Polonicarum Terrarum Episcopatibus Anno 1045 exsistentibus loquens, per VRATISLAVIENSEM intelligit BICINENSEM, demum Anno 1052 conversum in VRATISLAVIENSEM Episcopatum. Ea Nominum Permutatio familiaris est Dlugosso: qua Episcopatum prius SMOGRENSEM, ad Annum 1041: postea BICINENSEM, ad Annum 1052: denique VRATISLAVIENSEM, tum etiam nuncupare solet Vratislaviensem, cum nondum Vratislauiensis, sed adhuc vel Smogrensis, vel Bicinensis fuit. Nam Lib. II. ad Annum 966, cum de Ortu Episcopatuum ad Poloniam pertinentium primo Verba fecisset: *Duæ autem*, inquit, *Suffraganeæ* [Ecclesiæ] *quas nominavimus*, *SMOGORZOVIENSIS & Crusuiciensis propter Locorum Transmutationem etiam Titulos suos variare coactæ sunt. SMOGORZOVIENSIS enim primum in BYCZINAM Oppidum Districtus Brzegiensis, sed propter uberiorem Situm tandem in WRATISLAVIAM translata est, & ultimi Loci sortita est Appellationem.* Tamen ibidem ad eundem Annum, Episcopum SMOGRENSEM primum nominat VRATISLAVIENSEM: *Ordinatus est autem*, inquiens, *in Gnesnensi Ecclesia primus Archiepiscopus Vibalinus: in Cracouiensi verò primus Archiepiscopus Prochorius: in Posnaniensi primus Iordanus: in WRATISLAVIENSI primus Gotfridus.* Ad Annum 983: *Primus WRATISLAVIENSIS Episcopus*, *qui SMOGORZOVIENSIS tunc intitulabatur*, *Gotfridus.* Proinde pari Dlugossus Licentiâ Episcopatum, nondum Vratislaviensem, sed adhuc BICINENSEM, appellavit VRATISLAVIENSEM. Ideoque CASIMIRUS, quanquam POLONORUM, non SILESIORUM Dux, tamen, quoniam SILESIÆ Partem aliquam [ut supra indicavimus ad Annum 1042, §. CIV.] Polonis addictam, in eâque

ANNO 1045.

GERMANORUM Romanus Imperator HENRICUS III.
SILESIORUM Dux BRETISLAUS.

BICINENSEM, tum Civitatem, tum Episcopatum possedit, BICINENSIBUS quidem, non autem VRATISLAVIENSIBUS cœterisque SILESIIS omnibus Denarium, de quo agimus, imperare potuit.

CXV. Occurrit aliud, quo SILESIOS ad S. PETRI Denarium Pontifici Romano tribuendum non adstrictos fuisse monstrari possit. Anno 1041, quo POLONI tandem concordes CASIMIRUM ex Monacho Ducem constituturi, Pollicitis faciles, â Pontifice Romano redimebant, SILESII non amplius POLONIS, Ducem nullum habentibus, sed jam BOHEMIS sub eorum Duce BRETISLAO annexi, non in Polonicam, nec Ducis Electionem, nec Tributi Promissionem consenserant. Quare CASIMIRUS solvendum S. PETRI Denarium, cum imperavit POLONIS, non potuit imperare SILESIIS, nisi paucissimis, forsan nullis, nisi BICINENSIBUS.

ANNO 1051.

GERMANORUM Romanus Imperator HENRICUS III.
SILESIORUM Dux BRETISLAUS.

CXVI. SILESII, quemadmodum diximus, â POLONIS separati, cum BOHEMIS conjuncti, Anno 1051, adhuc Romano GERMANORUM Imperio subditi erant: cui non tantum CASIMIRUS Polonorum, verum etiam BRETISLAUS Bohemorum Dux, ad Obsequium erat obligatus.

CXVII. CASIMIRUS, Polonorum Dux, Imperatori HENRICO III. subjectus, tanquam non amplius Fidem antiquam præstiturus, sed in Cæsaris Præjudicium, BRETISLAO Bohemorum Duci permissam SILESIAM erepturus, intra Goslariam commoranti reddebatur suspectus. At innocens, seu quod esset, seu quod crederetur, declaratus, in Gratiam Imperatoris, adversus POLONOS Bellum aggressuri, sed ægrotantis, [ad quem CASIMIRUS vel ipse profectus erat, vel Legatos miserat] redibat. Hermannus Contractus in Chronico ad Annum 1051: de Henco III: *Imperator contra GAZMERUM Ducem Polonorum, REBELLIONEM molientem, Expeditionem parat: gravique Infirmitate detentus, Pacem PACTUMque eum petentem suscipiens discessit:* hoc est, dimisit. Ioannes

ANNO 1051.

GERMANORUM Romanus Imperator HENRICUS III.
SILESIORUM Dux BRETISLAUS.

nes Dlugossus in Historia Polonica Lib. III. ad Annum 1051: *Grandi Indignatione HENRICUS Romanorum Imperator contra CAZIMIRUM Poloniæ Regem, BRETISLAI Ducis Bohemiæ provocatus Suggestione, quasi Andreæ Hungariæ Regis Partes enixius promovisset, & REBELLIONEM contra Imperatorem molitus, Imperii Regiones Bello affligere conaretur, Expeditionem contra Poloniam parabat. Sed interim gravi Infirmitate obrutus, Legatis Polonorum Regis CAZIMIRI ad eum venientibus, & Causas Accusationesque falsas monstrantibus, & Indignationem, & Apparatum bellicum depofuit.* Ioannes Aventinus in Bojorum Annalibus, Lib. V: *Rumor erat, CATHOMARUM* [Casimirum] *Polonorum Regulum, SILESIAM, ab Augusto Boiemio Præsidi datam, Armis affectare. CATHOMARUS, ubi isthæc accepit, ad Imperatorem venit, Rumorem de se temere natum coarguit. Cæsar excusatum eum habuit, Domumque redire jussit.* Cyriacus Spangenbergius in Saxoniæ Chronico, Cap. CLXXIV: ad Annum 1050: *Es kam aber umb diese Zeit auch das Geschrey, als solte Kœnig CASIMIR zu Polen in die SCHLESIEN einen Einfall gethan haben. Derwegen der Keyser ein sonderlich Kriegsvolck, solchs zu wehren, zu Goslar versamlete. Aber der Kœnig kam selbst, und entschuldigte sich der Auflage, und ward in Gute wider vom Keyser abgefertigt.*

SILESIORUM Episcopus VII. BICINENSIS,
HIERONYMUS Italus.

CXVIII. TIMOTHEUS sex Annos Episcopatu Bicinensi functus, è vivis Anno 1051 excedebat: in Templo, ubi docuerat, sepultus. Huic succedebat HIERONYMUS, Natione Italus, Stemmate Nobilis, hactenus inter Bicinensis Ecclesiæ Canonicos Cantor, Iuris Pontificii peritus, à Collegis per Scrutinium Die I. Iulii electus: postea per Stephanum Archiepiscopum Gnesnensem consecratus. Ioannes Dlugossus in Episcoporum Vratislaviensium Vitis MStis, Num. VII: *Post Mortem TIMOTHEI, Pitzinensis Episcopi, primo Calendas Iulii, HIERONYMUS, Pitzinensis Ecclesiæ Cantor & Canonicus, Iuris Pontificalis peritus, à Capitularibus per*

ANNO 1051.

GERMANORUM Romanus Imperator HENRICUS III.

SILESIORUM Dux BRETISLAUS.

Scrutinium unanimiter eligitur, & à Stephano Archiepiscopo Gnesnensi Anno Domini M.LI, confirmatur, ac in Pitzinensem Episcopum consecratur: Vir Italus, ex Romana Curia nobilem ducens Ortum. Plura de Hieronymo dicemus ad Annum 1052, §.CXX.

ANNO 1052.

GERMANORUM Romanus Imperator HENRICUS III.

SILESIORUM Dux CASIMIRUS I.

CXIX. CASIMIRUS, Polonorum Dux, à BRETISLAO, Bohemorum Duce, tandem cœteris Polonicis Terris, quas occupaverat, recuperatis, residuam SILESIÆ Partem, in eâque VRATISLAVIENSEM Urbem Pactô impetrabat. Sunt, quibus id Anno 1054 accidisse scribitur: sed, quod è Circumstantiis patet, rectius aliis ad Annum 1052 refertur. Cosmas Pragensis Decanus in Bohemiæ Chronico, Lib.I. ad Annum 1054: *Urbs WRATISLAI & aliæ Civitates à Duce BRECISLAO redditæ sunt Polonis, eâ Conditione, ut quam sibi, tam suis Successoribus quingentas Marcas Argenti, & triginta Auri annuatim solverent.* Eadem Wenceslaus Hagecius in Chronicon suum Bohemicum transtulit, ad Annum 1054. Ioachimus Curæus in Silesiorum Annalibus, de Casimiro: *Scribunt, illi à Bohemis sub certis Conditionibus redditam esse SILESIAM: quam CASIMIRUS exornavit & munivit.* Eadem Iacobus Schickfusius in Silesiæ Chronico, Lib. I. Cap. XIV. annotavit.

SILESIORUM Episcopatus ex Bicinensi VRATISLAVIENSIS.

CXX. CASIMIRUS, jam etiam SILESIORUM, non tantum POLONORUM Dux, quemadmodum in Clericos & doctos, ipse quondam Clericus, & pro Sæculi Habitu satis doctus, maximè propensus erat: ita SILESIORUM Episcopatum SMOGRENSEM aliquantô melioribus Conditionibus in BICINENSEM Anno 1041 conversum esse, non contentus: Bicinensem Anno 1052 efficiebat VRATISLAVIENSEM: quem ad Viadri commodam Insulam, S. IOHANNIS Vocabulo designatam, colloca-

ca-

ANNO 1052.

GERMANORUM Romanus Imperator HENRICUS III.
SILESIORUM Dux CASIMIRUS I.

catum, multô amplioribus Oppidorum, Prædiorum & Redituum Accessionibus donabat. Huic tum præerat HIERONYMUS Episcopus: cujus Mentionem fecimus §.CXVIII. Ioannes Dlugossus in Historia Polonica, Lib. III. ad Annum 1052: *Conditionem SMOGORZOVIENSIS, tum BYCZINENSIS Ecclesiæ, CAZIMIRUS Poloniæ Rex, satagens efficere meliorem, Locum WRATISLAVIENSIS Civitatis intelligens propter Fluorem ODRÆ habere Situm, multis Commoditatibus refertum, illam de BYCZINA, velut Loco tum obscuro & agresti, in quem altera jam Vice de SMOGORZOW fuerat translata, in WRATISLAVIAM transtulit: & Locum amplissimum, Castro suo WRATISLAVIENSI proximum & cognitivum, in Circuitu quoque cætera Loca pro Pontifice & Prælatis atque Canonicis assignavit: ab eôque Tempore, Nomine priori abrogato & mutato, WRATISLAVIENSIS cœpit vocitari. Primus ejusdem Ecclesiæ Episcopus, ex quô de BYCZINA in WRATISLAVIENSEM translata est, fuit HIERONYMUS.* Ibidem exponit & refutat Errorem, qui Casimirum ob præsignem Munificentiam Episcopatui VRATISLAVIENSI non Instauratorem, sed Conditorem fuisse tradunt. *Translata autem,* inquit, *Ecclesia memorata per CAZIMIRUM Poloniæ primum Regem & procurata Causam dedit Errori, ut CAZIMIRUS ipse Rex in non nullis Annalibus & Historiis inscribatur & referatur primarius Ecclesiæ WRATISLAVIENSIS Fundator, cum tantummodo illius fuerit Translator. Fundatio enim præfatæ SMOGORZOVIENSIS seu WRATISLAVIENSIS Ecclesiæ* [quod supra ostendimus Cap. VII. §. XII.] *sub uno eodemque Tempore* [Anno 966] *cum Gnesnensi, Cracoviensi, Posnaniensi, Plocensi, Crusuicensi, Culmensi & Camenecensi Ecclesiis, quarum Diœcesibus in plerisque Locis confirmatis, â Miecslao primo Polonorum Catholico Principe & Monarcha cœpta & perfecta est. Neque enim Polonorum Pontifices, aut aliquos ex illis adeo negligentes & deliros, & suarum Injuriarum ignaros Repressores credi fas est, ut intra Fines suarum Diœcesium novam Cathedralem Ecclesiam, tam diffusos Terminos, quales nunc VVRATISLAVIENSEM obtinere novimus, habentem erigi, & suas Diœceses coarctari, & Usum Perceptionemque Decimarum Manipularium, in quibus Ecclesia ipsa, quemadmodum & cæteræ Polonicales Ecclesiæ fundatæ*

ANNO 1052.
GERMANORUM Romanus Imperator HENRICUS III.
SILESIORUM Dux CASIMIRUS I.

datæ sunt, adimi passæ fuerint. Poterat & ad priorem Erroris præfati Causam etiam altera accedere. Dum CAZIMIRUS Rex Poloniæ præfatus, in Translatione hujusmodi, Oppidorum & Villarum prædictorum liberalem Donationem, priore multô superiorem Ecclesiæ VVRATISLAVIENSI adjiciens, per Donationem munificam, & Translationem providam â plerisque habitus creditusque est, habito ad priscam Tenuitatem Ecclesiæ Respectu, Fundator ipsius verius, quam Translator. Matthias Michovius in Poloniæ Chronico, Lib. II. Cap, XIV: de Casimiro: *Ecclesiam RICINENSEM, olim SMOGORZOVIENSEM, cupiens meliorare, in VVRATISLAVIAM transtulit: assignans Loca pro Pontifice & Canonicis. Exinde putabatur ab aliquibus, Cathedram VVRATISLAVIENSEM fundasse. Fuit illo Tempore HIERONYMUS Episcopus VVRATISLAVIENSIS: post quem deinceps cœteri Præsules WRATISLAVIENSES titulantur in hanc Diem.* Ioachimus Curæus in Silesiorum Annalibus, de Episcopis: *Ut Homo Romanus* [Hieronymus] *quæsivit Incrementa Opum & Dignitatis. Migravit cum suo Collegio ad Ripam Viadri in Urbem VRATISLAVIAM. Casimirus Rex, qui viderat Splendorem Italicum & Gallicum, multa huic Episcopo donavit.*

CXXI. At Episcopatui tamen VRATISLAVIENSI, quantus etiam Opulentiæ Cumulus accesserat, tum adhuc erat Ligneum & Pedum, & Templum: S. IOHANNI Baptistæ, sicut olim Smogrense, nuper Bicinense, consecratum. Ioannes Dlugossus in Episcoporum Vratislaviensium Vitis MStis, Num, VII: de Hieronymo: *Primus in Ecclesia VRATISLAVIENSI ex Ligno fabricata Pedum Pontificale gessit.* Ibidem post quædam: *Sepultus est VRATISLAVIÆ in Cathedrali Ecclesia Lignea tunc temporis.* Ioachimus Curæus in Silesiorum Annalibus, de Casimiro: *Regebat tunc Ecclesiam hanc* [Vratislaviensem] *HIERONYMUS Romanus, qui sepultus est VRATISLAVIÆ in Æde sacra Lignea & vili, dicata Divo IOHANNI.* De Silesiorum Episcopis, Num. VII: de Hieronymo: *Templum tamen fuit fabricatum ex Ligno, & Ligneum etiam Pedum gestabat Pastor.* Id eis consentientes affirmant, Iacobus Schickfusius in Silesiæ Chronico, Lib. III. Cap. II. Num. VII. Nicolaus Polius in Incendiorum Historia, Num. II. ad

An-

ANNO 1052.

GERMANORUM Romanus Imperator HENRICUS III.

SILESIORUM Dux CASIMIRUS I.

Annum 1052. Gothofredus Ferdinandus Buckisius in Ecclesiasticæ Silesiorum Historiæ Prolegomenis, Cap. I. §. XI. Fridericus Lucæ in Silesiorum Memorabilibus, Parte II. Cap. I. Num. VII.

ANNO 1056.

GERMANORUM Romanus Imperator HENRICUS IV.

SILESIORUM Dux CASIMIRUS I.

CXXII. GERMANIS post Henricum III. HENRICUS IV. ab Anno 1056, ad 1077 Imperator: CASIMIRUS Polonis ab Anno 1041: SILESIIS ab Anno 1052 ad 1058 Dux præfuit. SILESIOS per Ducem Casimirum Henrico IV. Imperatori ad Annum 1056 subjectos fuisse, constat ex præcedentibus. Eosdem, per eundem Ducem Casimirum, quamdiu vixit, hoc est, ad Annum 1058, Henrico IV. parem in Modum obligatos permansisse, Causa dubitandi nulla se prodit, omnes Circumstantias prudenter intuentibus.

ANNO 1058.

GERMANORUM Romanus Imperator HENRICUS IV.

SILESIORUM Dux BOLESLAUS II.

SILESII Romano GERMANORUM Imperio subjecti.

CXXIII. Post Casimirum, Anno 1058, Die XXVIII Novembris, mortuum, Filius BOLESLAUS II, Cognomento aliis AUDAX, aliis EFFERUS, præfuit SILESIIS Polonisque Dux ad Annum 1081. Erat quidem Libertatis studiosissimus Amator, sed tamen non adeo validus Affectator, ut Imperatori Henrico IV. debitum Obsequium denegare sustineret, ad Annum usque 1077: ad quem SILESIOS Romano GERMANORUM Imperio subjectos fuisse mox dicemus.

ANNO 1062.

GERMANORUM Romanus Imperator HENRICUS IV.

SILESIORUM Dux BOLESLAUS II.

SILESIORUM cum BOHEMIS Bellum.

CXXIV. BRETISLAUS, Bohemorum Dux, quinque Filios, Spitigneum, Vratislaum, Ottonem, Conradum & Iaromirum reliquerat:

ANNO 1062.
GERMANORUM Romanus Imperator HENRICUS IV.
SILESIORUM Dux BOLESLAUS II.

ex quibus Spitigneo Imperium, Iaromiro Sacerdotium, tribus mediis Moraviam destinaverat. Mortui Spitignei Successor VRATISLAUS Bohemorum Dux Iaromiro, Hæreditatem sibi denegatam non perpessuro, nihil, nisi Episcopatum permissurus, extrema tentandi Necessitatem afferebat. Ideo Iaromirus, ex Diacono Miles, cum paucis Comitibus ad BOLESLAUM Silesiorum Polonorumque Ducem confugiebat: à quo receptus Auxilium obtinebat. Hinc VRATISLAUS iratus BOLESLAO, Iaromiri Patrono, cujus metuebat Bellum, Bellum inferebat: Exercitu amplissimo ferè totam SILESIAM diripiebat & devastabat: ibique GLACIUM [quod tum erat, imò etiamnum est SILESIORUM Regionis, quanquam est hodie BOHEMORUM Ditionis] Oppidum expugnabat. Ioannes Dlugossus in Historia Polonica, Lib. III. ad Annum 1062: *Fugam Iaromiri Fratris sui in Poloniam WRATISLAUS Bohemiæ Dux irato & molesto Animo ferens, cum Sugillationis & Ignominiæ haberet plurimum, & Suspicionis non parum. Verebatur enim WRATISLAUS Bohemiæ Dux, ne Poloniæ Regis BOLESLAI & Polonorum Suffragiis, Iaromirus Frater suus stipatus, Bohemiam invasurus adveniret, & Bohemorum Gentem ad Defectionem inclinaret. Et cum à Iaromiro Pœnas clandestini Discessus exigere non poterat, omnes Iras, quas pro Fuga hujusmodi conceperat, in Regem Poloniæ BOLESLAUM & Polonos, qui Iaromirum Iure & Honore Hospitii susceperant, vertit. Quapropter cum omnibus Gentium suarum Agminibus ulturus fugitivi Fratris Receptionem, Poloniam invadens, Flammis & Spoliis affligere cœpit, nullâ Hostilitatis Denunciatione præmissâ: â Silvis quoque Hyrciniis, quæ Poloniam â Bohemis disterminant, Oram omnem, quæ nunc SILESIA appellatur, vastabat.* Matthias Michovius in Poloniæ Chronico, Lib. II. Cap. XVI: *BOLESLAUM WRATISLAUS Dux Bohemiæ irato Animo sugillabat, quod Germanum ipsius Iaromirum [Gradu Diaconatus rejecto, & Habitu Laicali assumto] profugum ex Bohemia, & exsulantem Iure Hospitii susceperit. Veritusque ne aliquando Ducatum ejus, Polonorum Suffragiis stipatus ad Defectionem declinaret. Cum tota Potentia Regnum Poloniæ ingrediens, vastabat eam Oram, quæ SLESIA dicitur.* Martinus Cromerus de Polonorum Rebus Lib. IV: *WRATISLAUS ergo permolestè ferens,*

Re-

ANNO 1062.
GERMANORUM Romanus Imperator HENRICUS IV.
SILESIORUM Dux BOLESLAUS II.

Receptum ex Fuga Fratri ſuo Iaromiro patere, veritusque, ne quid ille novi contra ſe, Polonorum Favore & Auxiliis fretus moliretur, cum infeſto Exercitu in Fines Poloniæ ingreſſus eſt: Oram eam ferè omnem, quæ poſtea SILESIÆ Nomen accepit, populatus, Igni Ferroque vaſtavit. Ioannes Dubravius in Hiſtoria Bohemica, Lib. VIII: de Vratislao: *Compertâ deinde, Polonos denuo adverſus Boiemos in SLESIA graſſari, decernit & ipſe Delectum Militum, eisque Oppidum GLACIUM nominat, ad quod præſtituto Die conveniant. Nam hoc Oppidum in SLESIAM totum prominet, utpote ultra Boiemiæ Montes in plano Situm, quondamque numeratum inter SLESIACA Oppida: quibus tunc magna ex Parte Poloni dominabantur, aſſiduo ſatagentes, ut GLACIO quoque rurſus potiri poſſent.* Repentinus erat hujus Direptionis Exitus. VRATISLAUS, ex SILESIA in Poloniam digreſſus, â BOLESLAO ad repetendas Bohemiæ Silvas in Fugam depulſus, Bellum in Pacem mutabat.

ANNO 1063.
GERMANORUM Romanus Imperator HENRICUS IV.
SILESIORUM Dux BOLESLAUS II.
SILESIORUM Epiſcopus VIII. VRATISLAVIENSIS, IOHANNES I. Polonus.

CXXV. HIERONYMUS per undecim Annos Epiſcopatu, prius BICINENSIUM, deinde VRATISLAVIENSIUM defunctus, in horum Cathedrali Templo primus ex Epiſcopis Sepulcrum intrabat, Anno 1062. Hactenus SILESIIS Ars Romanæ Curiæ Pontificiæ non alios, niſi Romanos, certè Italos, Epiſcopos, ab Anno 966, dederat: quorum Ope faciliorem in Modum ad Regimen intentum perſuaſerat Obſequia: non, quaſi nullus è Canonicis vel Polonus, vel Sileſius eâdem Cathedra inveniretur dignus.

CXXVI. Hoc non diutius ferendum cenſentes Canonici VRATISLAVIENSES, partim SILESII, partim POLONI, tandem BOLESLAI Sileſio-

ANNO 1063.

GERMANORUM Romanus Imperator HENRICUS IV.
SILESIORUM Dux BOLESLAUS II.

lesiorum Polonorumque Ducis assumtâ in Præsidium Autoritate, Suffragiis Italorum prævalebant: eligebantque, non Silesium quidem, sed tamen Polonum. Erat ille IOHANNES Cognomento ACCIPITER, nobili Familiâ progenitus, Canonicus Vratislaviensis. Huic collatum, à Pontifice Romano Alexandro II approbatum, Petrus I. Gnesnensis Anno 1063 publicabat Episcopatum, non in Vratislaviensium, sed in Gnesnensium Cathedrali Templo, per consuetam Solennitatem, quam ipse BOLESLAUS Dux Præsentiâ suâ condecorabat. Ioannes Dlugossus in Historia Polonica, Lib. III. ad Annum 1062: *Suffectus autem est in Locum Hieronymi IOANNES Canonicus Wratislaviensis. Qui cum esset â majori Parte Capituli Wratislaviensis electus, BOLESLAO Poloniæ Rege Electionem suam acceptante approbanteque, ab Alexandro II. Papa Romano Electio sua fuit confirmata. Et ipse Anno in sequenti in Episcopum Wratislaviensem ordinatus, & â Petro primo Gnesnensi Archiepiscopo, in Gnesnensi Ecclesia, BOLESLAO Rege præsente, consecratus. Genere hic nobilis de Domo ACCIPITRUM, & qui primus ex Polonis, abrogatis Italis, Pontificale Pedum in Wratislaviensi Ecclesia gessit.* Et in Vratislaviensium Episcoporum Vitis MStis, Num. VIII: *In Locum Hieronymi, Vratislaviensis Episcopi, noviter defuncti, Prælati & Capitulares, tam Itali, quam Poloni, qui tunc Ratione Electionis aliquo Modo differentes fuere, ob Interventum BOLESLAI Poloniæ Regis, IOANNEM, Canonicum Vratislaviensem, unanimiter eligunt, Virum generosum, de Domo & Familia ACCIPITRUM: qui pro Insigni Soleam ferream, Cruce in Medio positâ, in Campo cæruleo gestant, ducens Stirpem. Is per Petrum primum, Gnesnensem Archiepiscopum, in Præsentia BOLESLAI Poloniæ Regis prædicti, in Gnesnensi Ecclesia consecratus, & ab Alexandro Papa II. feliciter approbatus est.* Ioachimus Curæus in Silesiorum Annalibus, de Ioanne I. Episcopo: *Commendatum fuit huic Munus Episcopi, jubente Rege BOLESLAO.*

CXXII. Ne tam facilis esset in posterum ad Episcopatum Vratislaviensem Exteris Via, IOHANNES Episcopus decedentibus, seu per Mortem, seu per aliam Mutationem Canonicis, POLONOS, quantum poterat, Successores facere studebat. Ioannes Dlugossus in Vratislaviensibus

ANNO 1063.

GERMANORUM Romanus Imperator HENRICUS IV.

SILESIORUM Dux BOLESLAUS II.

sibus Episcopis, Num. VIII. de Iohanne I: *Hic inter Polonos Nomine & Natione primus fuit, qui Episcopalem obtinuit Vratislaviensis Ecclesiæ Dignitatem: qui etiam summopere conatus est in Locum abeuntium & defunctorum Canonicorum Compatriotas substituere.* Ioachimus Curæus in Silesiorum Annalibus, de Iohanne I: *Fuit nobilis Polonus: & tantum hoc annotatum est, egisse eum magno Studio, ut in Collegium solum reciperentur Homines Poloni, non Exteri.* Post hæc, durabili Consuetudinis Lege, cui magnum Robur ipse plurimorum Silesiæ Ducum firmus Consensus addidit, non eligebatur Vratislaviensis Episcopus, nisi vel Polonus, vel Silesius. Plura de Iohanne dicemus ad Annum 1072. §. CXXIX.

ANNO 1071.

GERMANORUM Romanus Imperator HENRICUS IV.

SILESIORUM Dux BOLESLAUS II.

SILESII Romano GERMANORUM Imperio subjecti.

CXXVIII. His Temporibus SILESIOS, imo etiam POLONOS, Romano GERMANORUM Imperio Subjectos fuisse docet HENRICI IV. Cæsaris Autoritas: quâ dissidentibus BOLESLAO II Polonorum, & VRATISLAO Bohemorum Ducibus, in Germanicam Misnensium Urbem Misenam convocatis, ut Terrarum suarum Terminis contenti Pacem colerent, non ut electus Arbiter & Amicus suasit, sed ut communis Iudex & Ultor præcepit. Lambertus Schafnaburgensis de Germanorum [sui Temporis] Rebus, ad Annum 1071: *Inter Ducem POLONORUM & Ducem BEHEIMORUM infestissima Dissensio erat: propter quod eos Rex in Civitatem Misenæ Autumnali Tempore evocatos DURIUS CORRIPUIT: &, ut deinceps suis singuli Terminis contenti essent, nec se vicissim temerariis Incursionibus lacesserent, sub Obtentu Regiæ Majestatis PRÆCEPIT: alioquin se Hostem & Vindicem experturus foret, qui prior alteri Arma intulisset.*

ANNO 1072.

GERMANORUM Romanus Imperator HENRICUS IV.

SILESIORUM Dux BOLESLAUS II.

SILESIORUM Episcopus IX. VRATISLAVIENSIS, PETRUS I. Polonus.

CXXIX. IOHANNES I. ACCIPITER, decem Annis Episcopus Vratislaviensis, Anno 1072, Doloribus Calculi superatus, decedebat. Hujus Sedem occupare jubebatur PETRUS I. VULPINUS, Natione Polonus, Stirpe nobilis, inter Canonicos Vratislavienses Scholasticus: rarâ Suffragiorum Concordiâ inter BOLESLAUM II. Silesiorum Ducem, Vratislaviensesque Canonicos electus: non in Vratislaviensium, sed in Gnesnensium Cathedrali Templo, per Petrum Primum, Archiepiscopum Gnesnensem, consecratus. Ioannes Dlugossus in Historia Polonica, Lib. III. ad Annum 1072: *IOANNES, Wratislaviensis Episcopus, cum Annis X Cathedræ præsedisset, â Calculo correptus, mortuus est, & in Wratislaviensi Ecclesia sepultus, PETRUM, Wratislaviensem Scholasticum habuit Successorem. Et Electio sua quoniam uniformis erat, & illi præsens aderat, â Petro Gnesnensi Archiepiscopo in Gnesnensi Ecclesia confirmata, & Consecrationis Munus illi ab eodem Archiepiscopo ibidem, BOLESLAO, Polonorum Rege, qui Electioni aderat, consentiente, impensum, Nobilis de Domo VULPIUM.* Et in Vratislaviensium Episcoporum Vitis MStis, Num. IX. de Petro: *Interventu BOLESLAI II. Poloniæ Regis, PETRUS Scholasticus Vratislaviensis â Capitularibus ibidem concorditer electus est in Pastorem: Genus inter Nobiles ducens Polonos, ex Familiâ VULPINA, geminatam Crucem, Sagitta Cruci appositâ, in Campo rubeo deferens, pro Insigni habens.* Ioachimus Curæus in Silesiorum Annalibus, de Episcopis, Petro I: *Fuerat Ecclesiæ Vratislaviensis Scholasticus: natus est Familiâ nobili in Polonia: creatus est Episcopus ex Autoritate BOLESLAI II. Poloniæ Regis.* Plura de Petro dicemus ad Annum 1092. Cap. IX. §. XIII.

ANNO 1077.

GERMANORUM Romanus Imperator HENRICUS IV.

SILESIORUM Dux BOLESLAUS II.

SILESII Romano GERMANORUM Imperio subtracti.

CXXX. Diu SILESII per BOLESLAUM II. Ducem Romano GERMA-

ANNO 1077.
GERMANORUM Romanus Imperator HENRICUS IV.
SILESIORUM Dux BOLESLAUS II.

MANORUM Imperio subditum addicti fuerant: denique per eundem à Subjectione, quam eidem Imperio seu præstiterant, seu debuerant, retrahebantur. Hactenus enim BOLESLAUS Polonorum etiam, non tantum Silesiorum, DUX, non REX [quamvis Rerum Polonicarum plerisque Scriptoribus dici haberique solitus] agnitus erat, tum ab aliis, tum ab ipso Gregorio VII, Pontifice Romano: cujus ad hunc Boleslaum Anno 1075 scriptam Epistolam LXXIII, nobis exhibet Pontificiarum Epistolarum Tomus III: Conciliorum, quæ Philippus Labbæus & Gabriel Cossartius ediderunt, Tomus X. In eâ, *Gregorius*, inquit, *Servus Servorum Dei, BOLESLAO, Polonorum DUCI, Salutem & Apostolicam Benedictionem.* Post illa verò BOLESLAUS, ut erat quoque, non solum cogominabatur, AUDAX, internis Romanum Germanorum Imperium Bellis defatigantibus, quod repudiato HENRICO IV. à potentioribus RUDOLPHO Suevo dabatur, securus, sibi REGIS & Nomen, & Ius [quod, cum verum est, absolutum est, superiorisque Potestati non subjacet] applicare non veritus, Imperatori HENRICO IV. subtrahebat Obsequium. De quo Lambertus Schafnaburgensis in Germanorum Rebus, ad Annum 1077, quô vixit: *DUX POLONORUM, qui per multos jam Annos Regibus* [Imperatoribus] *TEUTONICIS TRIBUTARIUS fuerat, cujusque Regnum jam olim Teutonicorum Virtute subactum atque in Provinciam redactum fuerat, repente in Superbiam elatus, propterea, quod Principes Teutonicos cerneret domesticis Seditionibus occupatos, nequaquam ad inferenda exteris Gentibus Arma vacare, REGIAM Dignitatem, REGIUMque Nomen sibi usurpavit, Diadema imposuit, atque ipso Die Natalis Domini, à XV Episcopis in REGEM est consecratus. Quæ brevi post comperta, Principes Teutonicos, quibus Reipublicæ Dignitas Curæ fuit, graviter affecere, sibique invicem succensebant, quod, dum intestinis in se atque in sua Viscera Odiis sævirent, & digladiarentur, Potentiam Opesque Barbarorum in tantum aluissent, ut jam tertio Dux Boemicus Regnum Teutonicum Ferro & Igne populabundus peragrasset: & nunc Dux POLONORUM in Ignominiam Regni Teutonici, contra LEGES ac IURA Majorum, Regium Nomen, Regiumque Diadema affectasset.*

CXXXI. Hoc, quanquam illorum Temporum, quibus BOLESLAUS

ANNO 1077.

GERMANORUM Romanus Imperator HENRICUS IV.
SILESIORUM Dux BOLESLAUS II.

LAUS II, Silesiorum Polonorumque Dux vivebat, Scriptoris Testimonium, tanquam fictum, rejicitur â quibusdam, magis Polonorum, quam Germanorum Existimationi faventibus. Martinus Cromerus, Lamberti Narrationem miratus, duplici Ratione falsam declarat: non tantum, quia REGIS Titulum inter Polonorum Duces primus, non BOLESLAUS II assumserit, sed olim BOLESLAUS I. ab Imperatore OTTONE III. acceperit: verum etiam, quia neque tunc, neque postea Poloni habuerint Episcopos XV, â quibus Rex coronari potuerit. Ideo Lamberti Verbis hæc subjungit, de Polonorum Rebus Lib. IV. extremo: *Atqui plus septuaginta Annis ante hoc Tempus Polonia REGEM cum habuisset, & quidem OTTONIS Rufi Germani Imperatoris Beneficio, per hoc Tempus habere desiit. Iam verò QUINDECIM Episcopos Poloniam non modo tunc, sed unquam omnino habuisse, ipsâ Rei Evidentiâ falsum esse convincitur.* Eadem Stanislaus Sarnicius profert in Annalibus Polonicis, Lib. VI. ad Annum 1068. Duriores, Lambertum Fide prorsus indignum statuentes, quicquid de Polonis narrat, vel Amori, quem in Germanos, & Odio, quod in Polonos, gesserit: vel Ignorantiæ, quam circa Res exteras habuerit, adscribunt. Horum Partes agit præcipuus Patronus, Iohannes Schultzius, in Polonia nunquam Tributaria, Sectione VI, §. VIII: *Sanè,* inquiens, *ut plerosque mediæ Ætatis Scriptores, ita & hunc* [Lambertum] *forte Torrente quodam Affectus in Patriam intensioris aut Odii in Gentem nostram, Libertatis suæ tenacem, ne dicam, crassæ in Exteris Ignorantiæ abreptum innuit pompatica illa Iuris Imp. in Poloniam Deductio, nullis certè Fundamentis innixa, nec prævalentis HENRICI Potentiæ Augmento firmata.*

CXXXII. Sed habitô ad illa, quæ sunt hactenus in medium de Polonis, maximè Silesiis, allata, Respectu: hæc tanti non sunt, ut omnem Lamberto Fidem in narratis adimant. Nam primum, quod Titulum REGIS attinet, quem OTTO III. Imperator BOLESLAO I. Polonorum Duci contulisse, quibusdam creditur, aliis negatur: quamvis concedamus Boleslao I. attributum: an non idem Boleslaus mox amisit, ob violatam cum eodem Imperatore stabilitam in certas Leges Amicitiam? De quô Sententiam nostram indicavimus Cap. VIII. ad Annum 1001, §. XIII.

ANNO 1077.

GERMANORUM Romanus Imperator HENRICUS IV. SILESIORUM Dux BOLESLAUS II.

XIII. & XXI. Deinde, circa Episcoporum NUMERUM Error, utrum Lamberto, an Librario imputandus sit, dubium est. Sit Lamberti, non Librarii: num tota ideo Narratio Fidem amittit? Præterea, quoniam nullus Temeritatis, nullus Falsitatis, nisi cujus possit convinci, accusandus est Autor: quare Lambertus sit, vel illius, vel hujus Nævi postulandus, Caussam justam nondum videmus.

ANNO 1079.

GERMANORUM Romanus Imperator HENRICUS IV. SILESIORUM Dux BOLESLAUS II.

SILESIORUM publicus DEI Cultus impeditus.

CXXXIII. BOLESLAUS II, Polonorum Silesiorumque Dux, ad ultimum nimis AUDAX, enormium Criminum, non à Petro Primo, Gnesnensium Archiepiscopo, ad quem id Ecclesiasticum Officium pertinebat, sed à Stanislao, Cracoviensium Episcopo, admonebatur. Cujus, quô crebrioribus, quô durioribus, eô magis ab obstinato rejectis Exprobrationibus, præsertim & Diris devotus, & Sacris prohibitus, adeo irritabatur, ut Anno 1079, Die Maji VIII, Stanislaum in Templo ad Aram, Sacrificio, quod Missam vocant, intentum ipse trucidaret, devorandum Bestiis objici juberet. Huic ne mortuo quidem parcebat, quem non Pontificem, sed Prolificem: Pistorem, non Pastorem: Oppressorem, non Præsulem: Opiscopum [id est, Opibus deditum] non Episcopum: Spiculatorem, non Speculatorem appellabat: Facinori suo daturus Colorem. Quæ multo exactius & copiosius describunt, Vincentius Kadlubko in Poloniæ Chronico, Lib. II. Epist. XXI. Ioannes Dlugossus in Historia Polonica, Lib. III. ad Annum 1074. & 1077. Matthias Michovius in Poloniæ Chronico, Lib. II. Cap. XX. Martinus Cromerus de Polonorum Rebus, Lib. IV. in Boleslao II. Ioannes Herburtus in Historia Polonica, Lib. III. Cap. VIII. Salomon Neugebauerus in Historia Polonica, Lib. III. de Boleslao II.

CXXXIV. Hanc Stanislai Cædem ulturus Gregorius VII. Pontifex Romanus, non solum BOLESLAUM Ducem Imperio penitus indignum

ANNO 1079.

GERMANORUM Romanus Imperator HENRICUS IV.
SILESIORUM Dux BOLESLAUS II.

declarabat, verum etiam per omnes Polonorum Provincias Templa obserari & Sacra omitti præcipiebat: Delictum tam in committente, quam in detestantibus graviter puniturus. Ioannes Dlugossus in Historia Polonica, Lib. III. ad Annum 1079: *Archiepiscopus autem Gnesnensis Petrus & omnes Poloniæ Ecclesiarum Episcopi, Mandatis Apostolicis acceptis, etsi grandia & amara videbantur, prævaricari tamen summi Pontificis Mandatum non ausi, Interdictum summi Pontificis publicant, & in Ecclesiis singulis obseratis, Laudum Divinarum Organa, non sine suo gravi & Populi Ejulatu suspendunt.* Martinus Cromerus de Polonorum Rebus Lib. IV. extremo: *Hæc ubi Romæ nunciata sunt, Pontifex Maximus ejus Nominis septimus, Atrocitate rei commotus, toti Poloniæ Sacris interdixit: BOLESLAUM Diris devovit.* Ioachimus Curæus in Silesiorum Annalibus, de Boleslao II: *Fuit hæc quidem Sævitia Regis injusta: etsi & Zelus Episcopi potuit excedere Modum: tamen Seditio, quæ contra ipsum Furiis Sacerdotum accensa est, non potest excusari. Nam, cum Sacerdotes Querimoniam detulissent Romam ad Pontificem, ille totum Regnum Fulmine suo feriit, jussit claudere omnia Templa.* Ibidem post quædam: *Fuit autem is Pontifex Hildebrandus, qui etiam nostræ Germaniæ fuit fatalis, cum sub HENRICO IV. Majestatem & Potentiam Imperii Germanici suis Consiliis insidiosis everteret, & Monarchiam Romanam stabiliret.*

CXXXV. Tum etiam VRATISLAVIENSIS Episcopus PETRUS I, Stanislai Martyris Amicus intimus, Pontificio Edicto satisfacturus innocentes SILESIOS ubique clausis Templis, pressisque Sacris affligebat. Ioannes Dlugossus in Episcoporum Vratislaviensium Vitis MStis, Num. VIII. de Petro I: *Coætaneus hic fuit, & B. Stanislao Cracoviensi Episcopo singulari Familiaritate conjunctus fuit.* Ibidem post quædam: *Eo etiam Tempore B. Stanislaus Martyr feliciter occubuit: ob cujus Mortem Interdictum Ecclesiasticum, à Petro Gnesnensi Archiepiscopo, in universa Polonicæ Ecclesiæ Provincia, quam primum feliciter fuerat consummatus, Martyrio positum, studiosè conatus est observari.* Ioachimus Curæus in Silesiorum Annalibus, de Episcopis, in Petro I: *Ob cujus* [Stanislai] *Necem, cum totum Regnum Fulmine Anathematis ferirent Episcopi, Regem ejicerent, & Titu-*

ANNO 1079.

GERMANORUM Romanus Imperator HENRICUS IV.
SILESIORUM Dux BOLESLAUS II.

Titulum etiam Regium Poloniæ detraherent, secutæ sunt Confusiones miserabiles: ut quidem in Historia relatum est. *PETRUS* [Vratislaviensis Episcopus] *scribitur in primis valde rigidè Censuram illam observasse: etsi miser Populus, cui tam graves Laquei injiciebantur, nihil deliquerat.*

CXXXVI. Hac Occasione [quod in Silesiorum Chronicis MStis reperitur] VRATISLAVIENSIS Episcopus PETRUS experiebatur, SILESIOS, anxiè Sacrorum, aut Restitutionem integram, aut meliorem Administrationem urgentes, magis Animarum, quam Nummorum [quibus Rigorem cohibebant Ecclesiasticum] Amatores. Id annotandum etiam Fridericus Lucæ judicavit in Silesiorum Memorabilibus, Parte II. Cap. I. Num. VIII. de Petro. Sed tamen hinc & aliunde conquisitas Divitias PETRUS in publicas Utilitates convertebat: plura emendo Prædia, in Episcopalium Redituum annuorum majus Incrementum. Quo fretus auxit, & Canonicorum, & Vicariorum Vratislaviensium Numerum, quibus lautiorem præparabat Mensam. Ioannes Dlugossus in Episcoporum Vratislaviensium Vitis MStis, Num. IX. de Petro I: *Coëmit aliquot Villas in Sortem Vratislaviensis Ecclesiæ, & Numerum Canonicorum & Vicariorum Vratislaviensium notabiliter auxit, dans illis de Mensa sua Episcopali in Decimis Manipularibus Dotem.* Ioachimus Curæus in Silesiorum Annalibus, de Episcopis, Petro I: *Ipse Episcopus locupletavit Ecclesiam Opibus, emtis multis Prædiis. Auxit etiam Numerum Personarum sacrarum in Collegio: & tenuioribus dedit Victum ex suis Reditibus.*

ANNO 1081.

GERMANORM Romanus Imperator HENRICUS IV.
SILESIORUM Dux BOLESLAUS II.

CXXXVII. BOLESLAUS omnia pro se frustra conatus agere, tandem se unum neque Romani Pontificis, neque Sacerdotum, neque Procerum, neque Populorum suorum Odio superando esse videns, cum Mieslao Filio in Exsilium, Anno 1081, Sponte sua discedebat. In quô, incertum, quibus in Terris, Mieslaus Anno 1089, Boleslaus Anno 1091 periit. De quibus diversa diversi Scriptores Polonici aliique commemorant.

CAPUT IX.
SILESIORUM RES.

ANNO 1082.

GERMANORUM Romanus Imperator HENRICUS IV.

SILESIORUM Dux VLADISLAUS I.

SILESIORUM Capitaneus I. VRATISLAVIENSIS, MAGNUS Comes.

I.

ANno 1082, post digressum è Patria BOLESLAUM II Ducem, Interregnô, quanquam brevi, Polonicus Silesiacusque Populus aliam Imperii Formam recipiebat. Terris omnibus in Provincias divisis peculiarem singulis Gubernatorem præficiebat. Ioannes Dlugossus in Historia Polonica, Lib. IV. ad Annum 1082: *Ab eo siquidem Tempore, quô Viri B. Stanislai Cracoviensis Episcopi Occisio per Boleslaum Poloniæ Regem & suos Milites patrata obvenerat, & Honor Regius Poloniæ detractus est, & ipsa in plures Principatus multipliciter, Ducum Successione divisâ, Corporis robusti & uni Formam amisit, & in Conditionem depressam & servilem transiit.*

II. Hos Gubernatores, quos à Provincia desumtum Cognomen invicem distinguebat, reperimus in Polonicis & Silesiacis Annalibus plerumque CAPITANEORUM Vocabulo denotatos. Tum SILESIIS, è Proceribus Germanis electus MAGNUS Comes præponebatur, etiam Virtute, non Genere tantum illustris, eruditus & humanus: qui Sedem in Vratislaviensium Urbe, jam conspectioribus Munimentorum, Domorum, Civium, Opum Accessionibus alias, etsi antiquiores, superante, nactus, ideo CAPITANEUS VRATISLAVIENSIS appellabatur. Ioannes Dlugossus in Historia Polonica, Lib. IV. ad Annum 1096: *MAGNUS Comes WRATISLAVIENSIS CAPITANEUS.* Ioachimus Curæus in Silesiorum Annalibus, de Vladislao I: *Solebant vero tunc Principes Poloni in SILESIAM collocare Gubernatorem, qui Sedem suam habebat VRATISLAVIÆ. Is tunc erat quidam Comes, quem nominant MAGNUM.* De quo plura commemorabimus ad Annum 1096, §. XXVI.

ANNO 1082.

GERMANORUM Romanus Imperator HENRICUS IV.
SILESIORUM Dux VLADISLAUS I.

III. In hos CAPITANEOS Provinciis præpositos, Anno 1082, Imperium à Proceribus supremum accipiebat VLADISLAUS I. Casimiri I. Filius, Boleslai II. Frater, Cognomento Germanico HERMANNUS: quem plurimis Ducem, cœteris vel Ethnarcham, vel Monarcham, non Regem invenimus Scriptoribus Polonicis nominatum. Ioannes Dlugossus in Historia Polonica, Lib. IV. ad Annum 1082: *Prælatis & Baronibus ad formandum Reipublicæ novum Statum conversis, WLADISLAUS ex Filiis Regis CAZIMIRI residuus, & BOLESLAI Regis Germanus, Cognomento HERMANNUS, Consensu omnium concordi, in Boleslai Locum suffectus est.*

IV. VLADISLAUS, Appellatione DUCIS contentus, REGIS Titulô, quem Frater BOLESLAUS assumserat, non præter Rationem abstinebat: seu, quia Gregorius VII. Pontifex Romanus Episcopis Polonis, ne quem Regem, citra Indulgentiam suam, coronarent, prohibuerat: seu, quoniam Vladislaus, Fratrem fortassis rediturum arbitratus, Imperii tantum Administrator, nondum Possessor haberi volebat: quemadmodum Scriptores Polonici tradunt. Ioannes Dlugossus Loco dicto, de Vladislao: *Qui, etsi in primis, ut Rex habitus & cultus sit, & licet ab omnibus Regis appelletur Nomine, ipse tamen sibi Titulum & Decus Regium non usurpare duxit: sive, quod Majorum More coronatus & unctus non fuerat, Pontificibus Regiam illi Benedictionem conferre, ne Apostolicum prævaricarentur Mandatum, detrectantibus: sive quod Fratrem suum BOLESLAUM Regem aliquando sperabat rediturum: & tamen non DUCEM tantummodo Poloniæ, sed Regni Poloniæ HÆREDEM se titulavit: tanquam Fasces Regiæ & Decus Regium Homini, non Provinciæ tributa essent.* Martinus Cromerus de Polonorum Rebus, Lib. V: in Vladislao I: *Et suscepit is quidem Principatum: sed tamen REGEM se appellari passus non est: vel quod inunctus & coronatus, solenni Regum Ritu, non esset: vel quod reversurum aliquando BOLESLAUM, Regnumque repetiturum existimaret. Principis verò & Hæredis Regni Polonici Nomen sibi sumsit.*

V. Sed neutra Tituli Regii deinde posthabiti Causa Veritati satis respondet. Nam primum Gregorius VII, Pontifex Romanus, ob Stanislai Episcopi Cracoviensis Cædem, Episcopis intra Polonicas Terras, cum Sa-

ANNO 1082.

GERMANORUM Romanus Imperator HENRICUS IV.
SILESIORUM Dux VLADISLAUS I.

Sacra, tum etiam Coronationem prohibuerat quidem, mox tamen interdicta concedebat. Ioannes Dlugossus in Historia Polonica, Lib. IV. ad Annum 1082: de Vladislao I: *Et quia Interdicti Censura ex Sedis Apostolicæ Autoritate pervenerat, Nuncios solennes Ecclesiasticos & Sæculares Romam ad Gregorium VII. mittit. Quorum humillimis & sedulis Precibus Gregorius VII. motus, cum & Boleslaum Regem Sancti Viri Occisorem pro comperto accepisset, de Poloniæ Regno exsulasse, & Fratrem suum WLADISLAUM Principem raræ Devotionis successisse, Interdictum hactenus in Ecclesia Polonica sustulit.* Matthias Michovius in Poloniæ Chronico, Lib. III. Cap. I. de Vladislao I: *Misit insuper ad Gregorium Papam septimum, ad tollendum Interdictum in Ultionem Occisionis sancti Præsulis Stanislai latum: quod & fecit.* Martinus Cromerus de Polonorum Rebus, Lib. V: in Vladislao I: *Ad Pontificem Maximum de tollendo Interdicto, quô Polonia universa, ob Necem Stanislai Episcopi, obnoxia Sacris se abstinebat, Oratorem misit, Virum eruditum & eloquentem, Lampertum, Equestri apud Polonos ortum Familiâ, Canonicum Cracoviensem, quem Pontifex divo Stanislao Successorem dedit, & sublato Interdicto Episcopum remisit.* Tum igitur auferebatur, quod Regiam Coronationem hactenus impediverat.

VI. Nec est, ut Sacra quidem, non autem Coronationis Iura Polonis restituta putes: quemadmodum Ioachimus Pastorius in Floro Polonico refert, Lib. II. Cap. V: de Vladislao I: *REGIS Titulum refugiebat, seu spe Fratris redituri [nam Mors ejus serius demum vel secuta est, vel innotuit:] seu Metu Pontificis, qui Poloniæ, ut Sacris, ita REGIS creandi Potestate interdixerat. Prima ergo illi Cura fuit, Pontificis Interdicta tollere, misitque in id Legatum: qui tamen nihil amplius, quam Libertatem Sacrorum impetrare tum potuit.* Nam Gregorius Pontifex contra Polonos Interdictum, non Interdicti Partem, sustulisse commemoratur: quorum posterius neque Dlugossus, neque Michovius, neque Cromerus, ut ex adductis Verbis constat, nec alius eorum, quos consuluimus, indicat.

VII. Præterea, cum Boleslaus II. Anno 1091, ejusque Filius Mieslaus ante Patrem, Anno 1089 exstinctus esset: VLADISLAUS non habebat, cur

ANNO 1082.

GERMANORUM Romanus Imperator HENRICUS IV.

SILESIORUM Dux VLADISLAUS I.

cur vel ob exspectandum Boleslai Reditum, vel ob metuendam Mieslai Postulationem, differret Coronationis Regiæ Solennitatem, ad Annum 1102 superstes.

VIII. Quantum igitur perspicere possumus: Polonorum Duces, Romano Germanorum Imperio ad Tributum & Obsequium obligati, repudiabant ideo Regium Titulum, ne, quod aliquoties contigerat, eô, tanquam Potestatis absolutæ Signô, irritarent ad Bella Germanicos Imperatores. Et VLADISLAO I. quidem ad eam Modestiam Stimulus peculiaris esse potuit Matrimonium secundum, quô Cæsarum HENRICI III. Filiam, HENRICI IV. Sororem, Salomonis Hungarorum Regis Viduam, Anno 1088, sibi conjunxerat. Cœterum, intra eosdem Reverentiæ Cancellos se continuerunt sequentes Polonorum Duces, ultra duorum Sæculorum Spatium, ad Annum 1295: quô Præmislus Titulô Regiô se condecorabat.

SILESII Romano GERMANORUM Imperio subjecti.

IX. Erat utique VLADISLAUS I. ut SILESIORUM, imò etiam ut POLONORUM Dux, ad Boleslai II. Fratris Exemplum, Romano GERMANORUM Imperio & tributarius, & subjectus: per quem pari Obligatione SILESII tenebantur. Idque nos Cæsar HENRICUS IV ipse docet: cujus Acta mox narrabimus.

ANNO 1086.

GERMANORUM Romanus Imperator HENRICUS IV.

SILESIORUM Dux VLADISLAUS I.

X. VLADISLAUS I, quanquam Titulo Regis non usus, GERMANIS, quoniam Tributum non exsolverat, itaque justum Obsequii Documentum non exhibuerat, ingens Odium contra se concitaverat. Hinc, Anno 1086, Imperator HENRICUS IV. in publicis Comitiis Moguntinis, VRATISLAO [cujus Filiam Iuditham Vladislaus I. Uxorem primam habuerat, eodem Anno mortuam] Bohemorum Duci, quem REGEM creabat, POLONIAM, si non universam, ut quidam commemorant, certè, quatenus secundum illorum Temporum loquendi Consuetudinem, SI-

ANNO 1086.

GERMANORUM Romanus Imperator HENRICUS IV.

SILESIORUM Dux VLADISLAUS I.

SILESIAM, Poloniæ connexam, denotat, tanquam Criminis ream, conferebat occupandam. Cosmas Pragensis Decanus in Bohemiæ Chronico [quod octogenarius, Anno 1125 superstes, absolvit] Lib. II. ad Annum 1086: de Comitiis Moguntinis [quibus ipse Cosmas interfuit]: *Iubente & peragente Romanorum Imperatore Tertio* [Quarto, si Henricus Auceps primus habeatur] *HENRICO Augusto, celebrata est Synodus magna in Urbe Moguntia. Ubi quatuor Archiepiscopi & duodecim Præsules, quorum Nomina post docebimus, simul cum Abbatibus Monasteriorum & cæteris Fidelibus residentes, plurima Decreta super Statu sanctæ Ecclesiæ scriptis roboraverunt. In quô Conventu idem Cæsar omnibus sui Regni Optimatibus, Ducibus, Marchionibus, Satrapis, Episcopis assentientibus & collaudantibus, Ducem Boemorum WRATISLAUM tam Boemiæ, quam POLONIÆ præfecit: imponens Capiti ejus, Manu sua Regalem Circulum, jussit Archiepiscopum Trevirensem Nomine Egilbertum, ut eum in Sede sua Metropoli Praga in REGEM ungat, & Diadema Capiti ejus imponat.* Ibidem post quædam: *Interea Egilbertus Trevirensis Archiepiscopus Iussis obtemperans Imperatoris, adveniens Metropolim Pragam XVII. Calendas Iulii, inter sacra Missarum solennia Regalibus Fascibus indutum unxit in REGEM WRATISLAUM, & imposuit Diadema super Caput tam ipsius, quam ejus Conjugis Zuatavæ, Cyclade Regiâ amictæ, Clericis & universis Satrapis ter acclamantibus: WRATISLAO REGI quam BOEMICO, tam POLONICO, magnifico & pacifico, â Deo coronato, Vita, Salus & Victoria.*

XI. Non his contradicit, quibus tamen faciendis Ius defuisse putat, Martinus Cromerus de Polonorum Rebus Lib. V: in Vladislao I: *WRATISLAUM Boemorum Principem HENRICUS IV. Imperator de Consilii Sententia Maguntiæ, REGEM appellaverat, Anno post Christum natum 1087: eique & posteris ejus omnem POLONIAM, in quâ uterque ne tantillum quidem habebat, quantum Pedis Vestigio calcare posset, attribuerat.*

XII. Cæterum ea, quæ Cosmas refert, alii narrant expressius, SILESIAM â POLONIA distinguentes. Æneas Sylvius in Historia Bohemica, Cap. XXII: *Post hæc Anno sexto & octogesimo supra Mille, ab Ortu Salvatoris Christi, apud Maguntiam in Concilio Principum ab Imperatore HENRI-*

ANNO 1086.

GERMANORUM Romanus Imperator HENRICUS IV.
SILESIORUM Dux VLADISLAUS I.

RICO ejus Nominis Quarto, VRATISLAUS REX declaratur, Moravorum Regno [quod supra exstinctum diximus] in Bohemiam translato: POLONIA, SLESIA, Lusacia, Moravia Bohemorum Imperio adjectæ. Antonius Bonfinius in Rebus Hungaricis, Decade II. Lib. V: *VRADISLAUS, Othonis & Conradi Filius, populatâ Austriâ, ad Maguntiam habito Conventu, ab HENRICO IV. Rex Boemiæ primus declaratur, ac Imperatoris Autoritate Principumque Decretô, Boemiæ Regno Moravia, POLONIA, SLESIA, Lusacia est adjecta.* Paulus Langius in Chronico Citizensi, ad Annum 1086: *Apud Moguntiam, in Concilio Principum, HENRICUS Imperator VRATISLAUM Ducem Bohemiæ REGEM fecit: Moravorum Regno pridem exstincto, in Bohemiam translato, POLONIAM, SLESIAM, Lusatiam Bohemorum Imperio adjiciens.* Ioachimus Curæus in Silesiorum Annalibus, de Vladislao I: *Bohemicum Bellum suscitatum est, & sunt concitati Bohemi in Polonos ab HENRICO Quarto Imperatore: qui Anno 1086, VRATISLAO Principi Bohemorum, Moguntiæ in Conventu Imperii, tribuit Nomen & Dignitatem Regiam, & simul adjudicavit illi Moraviam, tanquam Provinciam Regni: fecitque illi Potestatem, ut SILESIAM, Lusatiam, & totam POLONIAM ad se traduceret. Cujus Concessionis Causam nullam aliam reperio, quam quod Cæsar querebatur, Imperio non exsolvi Pensiones constitutas & promissas recens suo Patri â Casimiro* [Silesiorum & Polonorum Duce, antea] *Monacho: deinde, quod VRATISLAI fideli Operâ utebatur in Bello civili contra Saxones.* Eadem commemorant, Iacobus Schickfusius in Silesiæ Chronico, Lib. I. Cap. XVI. & Nicolaus Polius in Incendiorum Historia, Num. III. ad Annum 1086.

ANNO 1092.

GERMANORUM Romanus Imperator HENRICUS IV.
SILESIORUM Dux VLADISLAUS I.

SILESIORUM Episcopus X. VRATISLAVIENSIS,
ZYROSLAUS I. Polonus.

XIII. PETRUS I. VULPINUS, transactis in Episcopatu XXI Annis, Anno 1091, Spiritum edebat: in Cathedrali Vratislaviensium Tem-

ANNO 1092.

GERMANORUM Romanus Imperator HENRICUS IV.
SILESIORUM Dux VLADISLAUS I.

plo sepultus. Consequebatur Successorem ZYROSLAUM I. ROSAM, Natione Polonum, Prosapiâ nobilem, Doctrinâ celebrem, in Canonicis Vratislaviensibus Præpositum. VLADISLAI I. Silesiorum Ducis Consensu, ab Ecclesiæ Canonicis, eodem Anno 1091 electus, Martinum I. Gnesnensem Archiepiscopum, non in Vratislaviensium, nec in Gnesnensium, sed in Calisiensium intra Poloniam Templô, habebat usitatâ Solennitatis Ceremoniâ publicum Anno 1092 Præconem. Ioannes Dlugossus in Episcoporum Vratislaviensium Vitis MStis, Num. X. de Zyroslao I: *Canonici Capitulares, Die Sancti Martini Confessoris, pro Electione instituta, ZYROSLAUM Præpositum Vratislaviensem per Scrutinium eligunt in Episcopum. Genere hic nobilis erat, de Domo & Familia ROSARUM, Rosam albam in Campo rubeo deferentium, ex Provincia Cujaviæ ortus.* Idem in Historia Polonica, Lib. IV. ad Annum 1091: *ZIROSLAUM* Primum, Wratislaviensem Præpositum, Genere nobilem, de Domo ROZA, in *Terra Cracoviensi* [legendum, Cujaviensi] *ortum, Viâ Scrutinii electum, habuit Successorem. Cui facile & WLADISLAUS, appellatus HERMANNUS, Dux & Monarcha Regni Poloniæ, Filius Casimiri, & Germanus Boleslai, Poloniæ Regum, assensus est. A Martino Primo, Archiepiscopo Gnesnensi, in Anno subsequenti ipse ZIROSLAUS apud Civitatem Kalisz fuit consecratus.* Ioachimus Curæus in Silesiorum Annalibus, de Zyroslao I: *Natus fuit in nobili Familia, in illa Poloniæ Parte, quam patriâ Linguâ nominant Cujaviam. Erat Ecclesiæ Præpositus.*

XIV. Fuit peculiaris sub ZYROSLAO inter Prælatos Canonicosque Cracovienses & Vratislavienses Amicitia: quæ nec hos illis ob Vratislaviensia, nec illos his ob Cracoviensia Beneficia Ecclesiastica quodam Invidiæ Stimulo permittebat fieri molestos. Ioannes Dlugossus in Episcoporum Vratislaviensium Vitis MStis, Num. X. de Zyroslao I: *Vigebat eodem Tempore inter Prælatos & Canonicos Vratislaviensis & Cracoviensis Ecclesiæ tam ardens Favor, ut pauci ex Vratislaviensibus Prælatis & Canonicis exsisterent, qui in Cracoviensi Ecclesia Præbendas & Beneficia, & contra, non obtinerent.*

XV. Templis Ornamenta, Ceremonias, jucundioresque cantandi Mo-

ANNO 1092.

GERMANORUM Romanus Imperator HENRICUS IV. SILESIORUM Dux VLADISLAUS I.

Modos addebat ZYROSLAUS, Vratislavienses Cracoviensibus accommodans Ritibus. Ioachimus Curæus in Silesiorum Annalibus, de Zyroslao I: *Amavit Ceremonias & sacros Ritus: instituit in Templis Ordinem Lectionum & Cantus usitatum in Ecclesia Cracoviensi.* De quo plura dicemus ad Annum 1096. §. XXX. & Annum 1120, Cap. X. §. XLIII.

ANNO 1093.

GERMANORUM Romanus Imperator HENRICUS IV. SILESIORUM Dux VLADISLAUS I.

SILESIORUM cum BOHEMIS Bellum.

XVI. VRATISLAUS, Bohemorum Dux, cui [quemadmodum §. X. diximus] Imperator HENRICUS IV. Regi declarato SILESIAM, imò POLONIAM quoque subigendam, & in Posteros hæreditariâ Lege transmittendam concesserat, Anno 1093 Mortem obierat. Successor Filius BRETISLAUS, patrio Iure statim usurus, eô Tempore, quo Vladislaus, Silesiorum Polonorumque Dux, omne Robur militare Prutenis & Pomeranis debellandis applicuerat, invadebat SILESIAM. Hujus jacentes ad dexterum VIADRI Latus Regiones, exigendis duorum Annorum Tributis accinctus, â BECCERO Arce [cujus etiamnum Pagus, intra Ducatum Vratislaviensem, Finibus Territorii Bregensis cohærentem, superest] enormiter per XXV Milliaria Germanica depopulabatur, ad Urbem usque GLOGOVIAM: ubi duobus hærebat Mensibus, donec in Bohemiam cum Spoliis amplissimis rediret. Ioannes Dlugossus in Historia Polonica, Lib. IV. ad Annum 1093: de Bretislao: *Vacuas quoque eas* [Polonorum Terras] *tunc Militibus reperiens, cum Hostilitatem suam WLADISLAUS Dux Poloniæ minimè suspicatus, ex omnibus Principatibus suis Milites in Pomeranicum* [Prutenico junctum] *Bellum asciverat, liberius Vastationi ejus intenderat. A Castro quoque Grecz supra Albim sito, quod Iuris Polonorum erat, Initium sumens, usque ad Fluenta ODRÆ grassabatur. Causam licet falsè Belli confingens, Oram illam Daciam quandam debitam* [id est, Tributum quoddam debitum] *non pendisse: Re autem vera Spoliis Regionis, eâ Tempestate, Pecore opulente, suam & suorum Esuriem, visâ Op-*

ANNO 1093.

GERMANORUM Romanus Imperator HENRICUS IV. SILESIORUM Dux VLADISLAUS I.

portunitate, impleturus. Ioannes Dubravius in Historia Bohemica, Lib. IX: *Scripsit hinc Militem BRETISLAUS, quem adversus VLADISLAUM, Poloniæ Regem, debitum Annorum duorum Tributum non persolventem, [Mille Argenti, & Triginta Drachmæ Auri fuerunt] duceret. Ad Rhædecium Oppidum, juxta Albim situm, lustratus Exercitus est: & inde porro in SLESIAM, Polonis tunc subjectam, abductus ad Arcem, cui BECERI Vocabulum: unde populari SLESIA â Boiemis cœpta, secundum ODERAM Flumen, usque Glogoviam: tantâ Populatione, ut in medio Locorum Intervallo neque Iumentum, neque Hominem facile reperires. Duos deinde Menses prope GLOGOVIAM stativa habita, ut, si quis ex Polonia Ultor se offerret, Copia illi dimicandi haud deesset. Nemine comparente, cum longè majoribus Spoliis, quam Census erat debitus, in Boiemiam est reditum.* Ioachimus Curæus in Silesiorum Annalibus, de Vladislao I: *Narratur expressè, hanc Partem SILESIÆ, quæ nominatur Inferior, tunc ex diuturnâ Pace bene cultam, crudeliter â Bohemis fuisse direptam & vastatam.* Eadem Nicolaus Polius in Incendiorum Historia commemorat Num. IV. ad Annum 1094.

ANNO 1094.

GERMANORUM Romanus Imperator HENRICUS IV. SILESIORUM Dux VLADISLAUS I.

XVII. Ideo VLADISLAUS, Silesiorum Dux, BRETISLAO, Bohemorum Duci, parem in Moravia, quæ Bohemis tum parebat, Cladem inferre conabatur: non per se, cui Morbus obstabat, sed per Secechum Palatinum Cracoviensem, cui Boleslaum Filium, novennem Puerum, præpropero Belli Ardore stimulatum, quasi Genitoris Vicarium, addebat. Joannes Dlugossus in Historia Polonica, Lib. IV. ad Annum 1094: de Sececho, quem Setegium vocat: *Universâ Moraviâ, Igne & Spoliis vehementer afflictâ, magnam secum vehens Prædam, magnum quoque captivorum Numerum [quippe in aliquot particularibus Dimicationibus de Moravis triumphans] in Poloniam cum novo Tirunculo Boleslao, universo Exercitu certatim Tirocinium Boleslai efferente, reversus est.*

XVIII. A

ANNO 1094.

GERMANORUM Romanus Imperator HENRICUS IV. SILESIORUM Dux VLADISLAUS I.

XVIII. A Dlugoſſo in quibusdam diſſentit Joannes Dubravius in Hiſtoria Bohemica, Lib. IX. de Sececho: *Rector* [Sechechus] *Iuſſa Regis* [Vladislai] *promtius accepit, quam exſecutus eſt: non auſus ultra extremos Moraviæ Fines & SLESIÆ conterminos progredi, ne quis forte intra penitiorem Moraviam Caſus Iuveni Regulo contingeret: ob quem ipſe, qvantumvis inſons, Noxæ dederetur. Paucis itaque Pagis incenſis, Pecoribusque abactis, retrahit Copias, ac Patri Filium, quaſi Victorem, reſtituit.*

XIX. Contra Dlugoſſo majorem in Modum reſpondet Martinus Cromerus de Polonorum Rebus, Lib. V: *Vaſtatâ Igni Ferrôque aliquò usque Moraviâ, & paucis Hoſtium Turmis, quæ ſeſe noſtris tulerant obvias, aliquot Prœliis profligatis* [*Munitionum enim Oppugnatione abſtinere VLADISLAUS juſſerat*] *reduxit cum Boleslao Copias Sechechus Prædâ onuſtus.*

SILESIORUM Caſtrum CAMENCIUM à BOHEMIS conditum.

XX. Hac Polonorum in Moraviam Irruptione non debilitatus, ſed irritatus BRETISLAUS, eodem Anno 1094, VLADISLAUM oppugnaturus SILESIAM ingrediebatur. Hujus Incolis, ad NISSÆ Fluminis utramque Ripam hærentibus, Calamitatem priore non minorem inferebat. Ad VIADRUM Amnem, Vi occupatam Urbem Arcemque BREGENSEM diripiebat & devaſtabat. Intra MONSTERBERGENSEM Ducatum, ad Fluvium NISSAM, exſtruebat in Saxo Arcem [cui poſtea Cœnobium acceſſit] CAMENCIUM: ut inde faciliorem in cœteros SILESIOS Impetum facturus, Viam ſuis præpararet, quod divulgabat Rumor, ad obſidendam VRATISLAVIAM. Quô Vratislavienſes moniti ſolicitabant VLADISLAUM, ut territis vel potentiùs Periculô Auxilium afferret, vel renovata BRETISLAUM Amicitiâ ſemoveret Hoſtem. Ioannes Dubravius in Hiſtoria Bohemica, Lib. IX: *At BRETISLAUS intimam rurſus SLESIAM percurſat, ſimilemque priori Calamitatem Incolis, cis ultraque NYSSAM Fluvium incolentibus affert. Ac mox Arcem BRIGAM,*

ANNO 1094.

GERMANORUM Romanus Imperator HENRICUS IV. SILESIORUM Dux VLADISLAUS I.

GAM, Ripæ ODERÆ impositam, cum ipso Oppido Vi accipit, Militique illam diripiendam demoliendamque tradit. Ipse haud procul inde novam sibi construit Arcem, indito illi Nomine CAMENCE [nunc ibi Cœnobium visitur] sparsôque Rumore, se ex ea Arce Castra VRATISLAVIÆ esse admoturum. Unde multum VRATISLAVIENSES territi, multis cum VLADISLAO Precibus agunt, ut vel Periculum, quod imminet, ab illis amoveat, vel cum BRETISLAO, tanquam Affine suo, in antiquam redeat Concordiam.

XXI. Obstinatum BRETISLAUM, nisi post Tributum acceptum, nec ê SILESIA discessisse, nec cum VLADISLAO Pacem iniisse, Scriptores Bohemici narrant. Ioannes Dubravius Loco dicto: Misit tamen in præsens VLADISLAUS Pacis conciliandæ Legatos, atque illi Rem turbatam prius in tranquillum conferre nequiverunt, quam collata & annumerata fuisset Pecunia, quâ uno & altero Anno Pensionem interruptam sarciret. Cum quô Wenceslaus Hagecius in Bohemiæ Chronico ad Annum 1094 consentit.

XXII. At hæc Polonis molesta Figmentis adscribit Martinus Cromerus de Polonorum Rebus, Lib. V. in Vladislao I: *Hagecus More suo fingit, VLADISLAUM illa tam acri PRÆDISLAI* [Bretislai] *in Ditionem suam Invasione consternatum, statim avertendi Belli Causa Oratores ad eum cum Tributo duorum Annorum misisse, deincepsque perpetuo se & Posteros suos Boemorum Principibus vectigales fore promisisse, atque ita Pacem impetrasse.*

ANNO 1096.

GERMANORUM Romanus Imperator HENRICUS IV. SILESIORUM Dux VLADISLAUS I.

SILESIORUM cum POLONIS Dissidium.

XXIII. Ærumnas SILESIIS, quas BOHEMI concitaverant, nondum obliteratas, POLONI renovabant: potissimum inter hos SECECHUS & SBIGNEUS.

XXIV. SECECHUS, Cracoviensium Palatinus, VLADISLAI Silesio-

ANNO 1096.

GERMANORUM Romanus Imperator HENRICUS IV.

SILESIORUM Dux VLADISLAUS I.

lesiorum Polonorumque Ducis, quem Consiliis regebat, intimus Amicus, versâ in Superbiam Potentiâ, multos, quibus malè cupiebat, alios Vi, alios Metu coactos fecerat Exsules, in Bohemiam sub BRETISLAI Ducis Præsidium digressos. Ioannes Dlugossus in Historia Polonica, Lib. IV. ad Annum 1096: *Erant præterea ex Militibus Polonorum plures Numero fugitivi & Exsules: qui vel Ære alieno, vel in Iudiciis scelere damnati, aut Potentia & Livore SETEGII Palatini Cracoviensis pulsi: qui Autoritate pro eâ Tempestate apud WLADISLAUM Polonorum Ducem solus cæteris neglectis pollebat arroganter & superbè erga singulos usus: multos Nobiles, quos suæ Conditioni obstare videbat, injustis Decretis & Iudiciis gravaverat, aut Possessionibus exturbaverat, Bohemiam impleverant.* Martinus Cromerus de Polonorum Rebus, Lib. V: *Valebat plurimum apud eum* [Vladislaum] *Gratiâ & Autoritate SECECHIUS, idque non nullo suo Merito: magnamque Potentiam sibi compararat, ita, ut ex ejus ferè Nutu Respublica omnis & ferè Princeps ipse pendere videretur. Magnam ea Res ipsi apud Nobilitatem Polonam Invidiam conciliaverat: majus ipse sibi indies Odium intolerabili Fastu suo, & immoderato Dominatu conflabat. Itaque complures ab eo Bonis exuti, proscripti, aut aliqua insigni Injuria vel Contumelia affecti: multi item Potentiam & Importunitatem ejus reformidantes, aut Necessarios afflictos secuti, solum verterant. Quibus omnibus apud Boemos tutus erat Receptus, PRÆDISLAO Principe comiter & benignè eos recolligente.* Ioachimus Curæus in Silesiorum Annalibus, de Vladislao I: *In Aula ex Successu Militiæ creverat quidam Palatinus Cracoviensis, SECECHIUS. Is, sicut in Rebus secundis Homines raro manent modesti, abusus sua Fortuna & Gratia apud Principem, multos ex Nobilitate & Plebe injustè afflixit: ita ut plurimi, etiam potentes Viri, in voluntarium Exsilium, in Bohemiam proficiscerentur.*

XXV. SBIGNEUS autem, VLADISLAI Silesiorum Polonorumque Ducis ante susceptum Imperium ex Concubina procreatus Filius, ne BOLESLAO, ex Iuditha Uxore, VRATISLAI Bohemorum Ducis Filia, legitimo Fratri noceret, post Novercæ Iudithæ, cujus Odium passus erat, Mortem, â Genitore compulsus, aliquandiu in Saxonia Monachum egerat.

ANNO 1096.

GERMANORUM Romanus Imperator HENRICUS IV.
SILESIORUM Dux VLADISLAUS I.

rat. Huic BRETISLAUS, Vratislai Filius, Bohemorum Dux, Polonorum Hostis, Auxilium pollicitus persuadebat, ut Exulum Polonicorum Caput, armatus Patriam repetiturus, tam Germanicis, quam Bohemicis Copiis munitus, ingrederetur SILESIAM, ibi quoddam in Asylum habiturus Civitatem VRATISLAVIAM. Ioannes Dlugossus in Historia Polonica, Lib. IV. ad Annum 1096: de Sbigneo: *Ne Tempore procedente cum Filio legitimo in Participationem paternæ Hæreditatis veniret, in Saxoniam, Duce WLADISLAO ordinante, deductus, in Monachum tonsus & Monasterio traditus est.* Ibidem post quædam: *Hos* [& invitos, & voluntarios Exsules Polonicos] *BRETISLAUS Bohemiæ Dux, Vir callidus in Perniciem Poloniæ, tam Consilio, quam Largitione subornans, suadet illis, & facilis erat apud Animos frementes & exulceratos Persuasio, quatenus ZBIGNEUM Filium WLADISLAI Polonorum Ducis in Monasterio, non sua sponte, sed Imperio Patris contravenire non auso delitescentem assumant, sibique pro Duce constituto, vicinam Bohemis WRATISLAVIENSEM Oram occupent, non adversam aliquam Impugnationem ex Bohemia, sed Fidem & efficax sui Propositi Suffragium habituri. Callida & speciosa pro Odio, quod BRETISLAUS Dux Bohemiæ in Polonos gerebat, magis, quam salubria & tuta danti Consilia [quippe non aliter se de Polonia, quam civili disseminata Procella, ultum iri arbitrabatur] universus fugitivorum & Exsulum Grex facile Verbis dolosis Spe impleturus, assensus est. Extemploque Monasterio, in quo ZBIGNEUS manebat, adito Zbigneo, ut versus WRATISLAVIAM, ad occupandam Civitatem, Oramque illius Regionis secum consentiret, ire suaserant: quem tandem Persuasione hujusmodi peractâ, è Monasterio, Monachis nequicquam adversantibus, extrahunt, &, ut BRETISLAUS Bohemiæ Dux suaserat, ad WRATISLAVIAM perducunt.* Eadem Martinus Cromerus commemorat de Polonorum Rebus Lib. V. in Vladislao. Ioachimus Curæus in Silesiorum Annalibus, de Vladislao I. *Susceperat Vladislaus Filium nothum SBIGNEUM, Animi, ut apparet, quidem generosi, sed turbulenti, nimisque ambitiosi. Sed eum, cum legitimum haberet ex Iuditha Uxore BOLESLAUM bonæ Indolis Principem, ablegarat in Saxoniam, ut ibi viveret in Monasterio.* Ibidem post quædam: *Exsules tamen, instigati à Bohemis, SBIGNEUM cum aliqua Manu Germanorum,*

ANNO 1096.

GERMANORUM Romanus Imperator HENRICUS IV.
SILESIORUM Dux VLADISLAUS I.

norum, Monasterio eductum, ad se accersunt, atque ipso Duce petunt SILESIAM.

XXVI. Tum SILESIIS, Odium in SECECHUM, cujus & Insolentiam, & Injustitiam senserant, constanter alentibus, MAGNUS Comes, Capitaneus VRATISLAVIENSIUM fidus [cujus Mentionem supra fecimus §. II.] præerat. Per eum, apud VRATISLAVIENSES, in quorum Civitatem, non ut VLADISLAI Ducis Hostes, sed ut SECECHI Tyranni Exsules, recipi cupiebant: imò apud SILESIOS universos Auxilium contra iniquissimum Persecutoris Dominatum, quærebant per Legatos: quorum Orationem ad Vratislaviensem Capitaneum Ioannes Dlugossus in Historia Polonica nobis exhibet consignatam Lib. IV. ad Annum 1096. Hujus Orationis Summam, ut solet, aptiorem in Modum exponit Martinus Cromerus de Polonorum Rebus Lib. V: *Obtinebat*, inquiens, *Præfecturam WRATISLAVIENSEM MAGNUS, Comes illustris, & spectatæ Probitatis, cui Simultas etiam non nulla cum SECECHO intercesserat. Ad eum præmittunt Exsules Legationem, recipi se & SBIGNEUM Principis Filium postulantes. Nolle se Patriæ Bellum facere, neque Principi optimo & mitissimo: Parentum, Conjugum, Liberorum, Tectorum ac Domorum suarum, ipsius denique Patriæ Aspectui jucundissimo diutius carere non posse. Unde non ob aliquod Scelus suum, neque justa Principis Indignatione, sed per summam SECECHI Injuriam & impotentem superbiam ejecti essent. Ipsum quoque MAGNUM, multo præstantiorem digniöremque SECECHO Virum, scire se tamen haud penitus expertem esse illius Injuriæ. Ne pateretur se in Exsilio consenescere: néve ipse deterioris Dominatum ferret, suâque Patientiâ aleret. Miseraretur vel SBIGNEUM Principis Filium, qui SECECHI Operâ suasuque ab Oculis Patris avulsus, & in Monasterium, quasi in Carcerem quendam ærumnosum, retrusus esset. Cavendum esse, ne Homo ambitiosus eâdem Audaciâ alterum quoque Principis Filium circumveniat, Dominatumque Poloniæ, non exspectata etiam WLADISLAI Morte invadat. Frangendis SECECHI Conatibus atque Potentiæ neminem aptiorem fore, quam Principis Filium, Iuvenem magni Animi Consiliique, & SECECHO infensum. Eum igitur MAGNUS necessario illo ipsius Tempore*

ANNO 1096.

GERMANORUM Romanus Imperator HENRICUS IV.
SILESIORUM Dux VLADISLAUS I.

Beneficio suo devinciret: per quem eum Locum adipisci posset, quem tunc SECECHIUS obtineret. Quieturos se cum illo esse WRATISLAVIÆ, quò facilius è propinquo Revocationem à benigno & clemente Principe impetrare possent, & revocati accurrerent. Ioachimus Curæus in Silesiorum Annalibus, de Vladislao I: *SBIGNEUS igitur cum Exsulibus accedens ad VRATISLAVIAM, nunciat Gubernatori, se non venire, ut Hostem Patris sui, sed ut frangerent Tyrannidem SECECHI, qui sese & totum Regnum per Vim opprimeret: contra quem Auxilia à SILESIIS peterent.*

XXVII. Tum SILESII, partim VLADISLAI Ducis, partim SECECHI Dominatoris, cujus ille, dum non vetabat, probabat, imò committebat in subditos Nefas, intolerabilem Perversitatem in Consiliis habentes, poterant quoddam pristinæ, cum ostendendæ Fortitudinis, tum obtinendæ Libertatis edere Documentum: externis Auxiliis non destituti, quæ non tantum BRETISLAUS, Bohemorum Dux, juratus POLONORUM Adversarius, verum etiam Cæsar HENRICUS IV, supremus SILESIORUM Princeps, suppeditaturus erat: sed intra Verecundiæ submissioris Cancellos se continebant. Ut tantò rectius simul Conscientiæ, simul Famæ suæ consulerent, intra Civitatem VRATISLAVIAM congregatis totius SILESIORUM Regionis Ordinibus, deliberabant eò diutius, quo tutius agere volebant, quod agendum erat. Nam & SECECHI cohibendas Injurias, & innocentibus partim consanguineis Exsulibus Opem suggerendam, neque SBIGNEUM afflictum prorsus deserendum: sed tamen ferre, quam negare Suppetias expetentibus periculosum censebant: quia ferentes VLADISLAO, negantes SBIGNEO essent conversuri amicum in hostilem Animum. Ioannes Dlugossus in Historia Polonica, Lib. IV. ad Annum 1096: *Hac Legatione à fugitivis & Exsulibus, inter quos plures erant, qui sibi stricta Necessitate juncti erant, MAGNUS Comes, WRATISLAVIENSIS Capitaneus accepta, longo Tempore, quid ageret, hæsitavit. Hinc enim eum agebat Spes & Odium, hinc repugnabat Fides & Honestas. In ambiguo itaque rotatus, accitis WRATISLAVIENSIS Regionis Primoribus, quid facto sit opus, singulorum Consilia exquirit.* Plenius Deliberationis Momenta proponit Martinus Cromerus de Polono-

ANNO 1096.

GERMANORUM Romanus Imperator HENRICUS IV.
SILESIORUM Dux VLADISLAUS I.

norum Rebus Lib. V: *Hac Legatorum Postulatione, justa in Speciem & honesta, aliquantum permotus MAGNUS, tamen, ne quid imprudens contra Fidem & Officium suum faceret, Conventu WRATISLAVIENSIS Territorii Civitatisque celeriter convocato, rogat ea de Re Sententiam. Exosum erat Vulgo SECECHI Nomen: miserabantur Exsulum gentilium plerique & necessariorum suorum: miserabantur SBIGNEI: audierant magna esse Principem erga suos Indulgentia, non oportere sese in Patrem & Filium medios interponere. Alioqui hunc offensuros, ab illo autem parvam vel nullam Gratiam inituros. Tum autem verebantur, ne Hostes eos in Agris experirentur, quos Hospites & Amicos recusarent.*

XXVIII. Tandem victi & Precibus, & Rationibus SILESII, quos VRATISLAVIENSIUM Vocabulo designatos reperimus, in Tutelam quidem SBIGNEUM cum Sociis, & insontibus, & supplicibus, annuente Capitaneo MAGNO Comite, singularis Ingenuitatis, Probitatis, Eruditionis & Humanitatis Viro, in Urbem Vratislaviensem, cujus Arx commodum Sbigneo fiebat Hospitium, recipiebant, sed Iuramento adstrictum, ne quid vel in Patrem, vel in Patriam iniquum committeret. Tali promissum Advenis Lege Subsidium à Fide, quâ se VLADISLAO Duci obligatos fatebantur, non alienum esse judicabant. Ioannes Dlugossus in Historia Polonica, Lib. IV. ad Annum 1096: *At illi* [Silesii Vratislaviam convocati] *ut erant in SETEGIUM novandarumque Rerum Studium vehementer incensi, veriti, ne eorum Regioni per ZBIGNEUM Ducem Exsulesque & fugitivos Vis aliqua fieret, ZBIGNEUM cum Exsulibus & fugitivis suscipiendum unanimi Voto decernunt, Iurejurando tamen adstrictum, ut nihil contra Patrem & Patriam moliatur. In hunc Modum MAGNUS Comes persuasus, Vir alioqui Fide & Humanitate egregius, & multis Artibus bonis præditus, partim sibi, partim Patriæ prospiciens, ZBIGNEUM & universos fugitivos & Exsules excipit, & Ducali illum veneratus Honore in Arce WRATISLAVIENSI locat: singulorum illi Victualium necessaria, & his, qui secum una venerant, administrant.* Matthias Michovius in Poloniæ Chronico, Lib. III. Cap. III. de Exsulibus: *Et componentes cum Capitaneo WRATISLAVIENSI nuncupato MAGNUS, Viro probatæ Fidei, pro SBIGNEO tamen & ex-*

ANNO 1096.

GERMANORUM Romanus Imperator HENRICUS IV.
SILESIORUM Dux VLADISLAUS I.

pulsis inclinato & stante, ingressi sunt Castrum WRATISLAVIENSE. Martinus Cromerus de Polonorum Rebus, Lib. V: *De Conventus Sententia, MAGNUS Exsulibus advenientibus Portas Urbis aperit: SBIGNEUM honorificè in Arcem deducit, omniaque ad Victum abundè ipsi suppeditat.*

XXIX. SECECHUS hæc in suæ Potestatis Decrementum acta, quô magis sentiebat, eô vehementius in VRATISLAVIENSES concitabat VLADISLAUM: cujus Nuntiis, Indignationem VLADISLAI, Excusationem SECECHI, gestorum Perversitatem indicantibus, Dimissionem Exsulum postulantibus SILESII respondebant: se VLADISLAO fidos, SECECHO invisos, nullius Rebellionis, nullius Criminis reos, Innocentiam defendere cognatorum Exsulum, quibus, in Polonici Regiminis Dedecus, imposita sit Necessitas, in exteris Terris agendi Mendicorum Personas, contra impiam Persecutionem, contra Dominatorem crudelem, Principis Ministrum, quem plus posse, quam ipsum Principem, neque Principi gloriosum, neque Populo salutare sit. Cæterum, Plebs ægrè contineri poterat, quô minus Excusationem SECECHI vanissimam, cujus Oratores non pudebat, Figmentorum impatientior, ad extremum refutaret non Rationibus, sed Lapidibus. Ioannes Dlugossus in Historia Polonica, Lib. IV. ad Annum 1096: de Sececho: *Susceptione ZBIGNEI Ducis & fugitivorum Exsulumque per MAGNUM, WRATISLAVIENSEM Capitaneum factâ, ad Notitiam Ducis WLADISLAI perlatâ, vehementes in eum Amaritudinis & Indignationis concitavit Aculeos: se contemtum apud suos iri, & Bellum sibi â naturali Filio, & â fugitivis Exsulibusque Bohemorum auxiliaribus intermixtis moveri depromentem. Altius tamen omnis Ira & Amaritudo in Pectore SETEGII Palatini Cracoviensis insedit, qui sui Odio & Invidia, & multorum Militum Fugam Exsiliumque, & eam, quæ apud WRATISLAVIENSES contigerat, Rebellionem, probè noverat celebratam.* Ibidem post quædam: *Mittitur ob eam Rem in WRATISLAVIAM â Duce VVLADISLAO Nuncius, & Temeritatem MAGNI Capitanei, Nobiliumque & Civium VVRATISLAVIENSIUM pro admisso ZBIGNEO in Arcem, fugitivis & Exsulibus correpturus, & SETE-*

ANNO 1096.

GERMANORUM Romanus Imperator HENRICUS IV.
SILESIORUM Dux VLADISLAUS I.

TEGII excusaturus Innocentiam. Is dicendi sibi Copia, adstante VVRATISLAVIENSI Multitudine, mirari Ducem VVLADISLAUM & magis dolere declarat, cur ejus Hostes, videlicet ZBIGNEUM, in externas Oras relegatum, & fugitivos Exsules suis ferè Factis depravatos, Arce & Urbe exceperint, & Domino suo naturali & hæreditario deserto ac inconsulto illos sibi conjunxerint, quærere & scire velle. Pro Rebellibusné eos, & Patriam communem Bohemi Hostibus infestis prodere volentibus, an pro subditis & devotis debeat æstimare. Quibus ibidem subjicit Orationem, pro SILESIIS, maximè VRATISLAVIENSIBUS, ab eorum Capitaneo, MAGNO Comite, ad VLADISLAI Ducis Nuntios habitam. *A MAGNO Capitaneo*, inquit, *& WRATISLAVIENSI Comite, Responsum Ducali Nuntio datum est. Non se Temeritate aliquâ aut Rebellione, sed bono Respectu permotos, neque prodendæ Bohemis Patriæ Gratiâ, quorum Hostilitatem, Odium & Vafriciem ipsi Vicini experiri nossent, ZBIGNEUM Filium Ducis naturalem, & Exsules fugitivosque in suam Communionem Urbemque recepisse: non ut Ducales Patriæque Hostes, sed Naufragii communis per SETEGIUM procurati Reliquias, ne in Patriæ & Generis Polonici universalem Contumeliam & Ludibrium in externis Oris Stipem alienam efflagitare compellerentur. Se quidem ab Obedientia & Fide WLADISLAI Ducis, & Filii sui Boleslai illustris nullo Pacto, nullâ Conditione discessuros: SETEGII tamen Improbitatem & Arrogantiam, Ducis sui Gesta & Opera damnantis, & amplius suis Calliditatibus depravaturi, diutius se ferre non posse. Cum autem Ducalis Nuntius, ut sibi imperatum fuit, Factiones SETEGII conaretur diffuso Sermone diluere, tantas Iras Odio SETEGII in illum Multitudo concepit, ut, nisi Capitaneus MAGNUS cum Primoribus intercessisset, fuisset Nuntius ipse â Multitudine, quæ jam ad lapidandum Nuntium Saxa corripuerat, fœdè violatus.* Martinus Cromerus de Polonorum Rebus, Lib. V: *Quæ cum ad WLADISLAUM Principem perlata essent, commotus Animo majorem in Modum, mittit certos Homines, qui MAGNUM & WRATISLAVIENSES suis Verbis castigent, Fideique & Officii admoneant, eoque Prætextu otiosè & accuratè Rem omnem & Consilia Exsulum cognoscant. Responsum est a WRATISLAVIENSIBUS:*

ANNO 1096.

GERMANORUM Romanus Imperator HENRICUS IV.

SILESIORUM Dux VLADISLAUS I.

ſe non Hoſtem, ſed Filium Principis recepiſſe: putaſſeque gratum id fore Principi, â cujus Fide non receſſiſſent, neque avelli ſe â quoquam paſſuri eſſent. De Exſulibus autem orare, ut optimus Princeps calamitoſos Homines Clementiâ ſuâ, Redituque in Patriam dignaretur, néve Deſperatione Salutis ad duriora Conſilia capeſſenda eos cogeret. De SECECHI Crudelitate eos queri: eum, ne plus pateretur poſſe, quam ipſe ſibi ſumat Princeps: ne omnium Voluntates propter unum Hominem, qui Dominatum omnem ad ſe tranſtuliſſet, pergat offendere. Hæc miſſi Principi referunt. His addunt, parum ſe abfuiſſe, ut lapidarentur â Conventu, cum SECECHUM purgare vellent. Ioachimus Curæus in Sileſiorum Annalibus, de Vladislao I: *VLADISLAUS Pater miſſâ Legatione mandat VRATISLAVIENSIBUS, ut SBIGNEUM ejiciant: ſed illi profitentur, nunquam ſeſe diſceſſiſſe â Fide Principis, ſed orare tantum, ut Exſules, Homines honeſtos, non ſinat ita crudeliter opprimi.*

XXX. VLADISLAUS novo Irritamento ſuſcitatus, Expeditionem, SECECHO urgente, ſuſcipiebat in VRATISLAVIENSES, præcipuos Exſulum Defenſores. Hos ut eô facilius â SBIGNEO averteret, alios quidem Minis, alios autem Donis proniores ſibi reddebat. VRATISLAVIENSES pridie, quam ſuis Mœnibus imminere VLADISLAUM conſpicerent, SBIGNEO cum Exſulibus dimiſſis, in Urbem Poloniæ Cruſuicienſem digreſſuris, Animô ad mitiora converſo, quantum adverſus inflammatam Ultoris Acrimoniam opportuna Modeſtiæ ſubmiſſio valeat, intelligentes, ne ſibi Damnum, præter Neceſſitatem, attraherent, VLADISLAUM, per ſe non durum, ſed flexilem, efficacibus non Armis, ſed Precibus ad Clementiam revocabant. Propinquum excipiebant obviam venientes Ordinis Equeſtris & Civilis Homines, quibus ZYROSLAUS Epiſcopus cum Clericorum Cœtu præibat: placabilem Arce, quam MAGNUS Comes tenebat, recipiebant. Remiſſâ, quam imputabat, VRATISLAVIENSIBUS Culpâ: non parem Capitaneo Veniam tribuebat, quem â Præfecturâ removebat. Non diu VRATISLAVIÆ commoratus, ad perſequendos cum SBIGNEO Exſules diſcedebat. Anonymus Autor [cujus Mentionem fecimus Cap. III. §. I.] in Poloniæ Chronico MSto,

150

ANNO 1096.

GERMANORUM Romanus Imperator HENRICUS IV.

SILESIORUM Dux VLADISLAUS I.

MSto, Cap. XVI: de Vladislao I: *Ut Tumorem Filii superbientis perdomaret, illius fiducialisſima Præsidia cautè diſsolvere cogitavit, & Primates SLESINORUM, quosdam Viribus, quosdam Arte Donariorum ab ipso retraxit. Propter quod SBIGNEUS in Patrem Furore exardescens, WRATISLAVIA secessit, & deinde Crusuiciam robuſtorum Manu collecta festinè properat.* Ioannes Dlugoſſus in Hiſtoria Polonica, Lib. IV. ad Annum 1096: *Nuncio ex WRATISLAVIA reverso, & omnibus, quæ secum acta erant, quæque Capitaneus MAGNUS, Barones & Populus respondiſſet, ex Ordine narratis: WLADISLAUS Dux, quamvis jam Annis, militaribus quoque & civilibus Muneribus gravis abscesſiſſet, vigente tamen in Senili Corpore, Animi Consiliique Vi, non ultra cunctandum ratus, Armis correptis, & Expeditione indicta gliscentem in Dies Exsulum & fugitivorum Seditionem oppresſurus, Filio Boleslao Cracoviæ relicto, WRATISLAVIAM contendit, Castris & Munitionibus, & eorum Præsidibus in Circuitu WRATISLAVIENSIS Civitatis consiſtentibus, ad WLADISLAI Ducis sui Obedientiam & Fidelitatem certatim occurrentibus. Cum poſtremo ad WRATISLAVIAM ventum fuiſſet, Præsul WRATISLAVIENSIS ZEROSLAUS cum singulari Ecclesiarum, Ordinum & Statuum Procesſione, WLADISLAO Duci, velut Domino suo, Patrono & naturali Hæredi, occurrit, & ipsum debito Honore ad Urbem deduxit. Patuit & Arx, quam MAGNUS Comes tenebat: in eam quoque WLADISLAUS Dux cum omni Militia sua, à Capitaneo ejus MAGNO, cum omni Humilitate & Devotione exceptus. Ex qua poſtridie*[legendum, pridie] *ZBIGNEUS singulique fugitivi & Exsules, non tam WLADISLAI Ducis Adventum, cujus Pectus Clementia refertum noverant, quam Truculentiam SETEGII veriti, omnium WRATISLAVIENSIUM, ipsiusque MAGNI Comitis subtracta sibi videntes Suffragia, in Caſtrum & Civitatem Crusuicensem, eatenus Frequentia Civium & Populorum refertam, ac Exsulibus & fugitivis occupatam perfugerunt. Pauco illic Tempore WLADISLAUS Dux commoratus, MAGNO Capitaneo & Nobilibus Civibusque WRATISLAVIENSIBUS, quod se inconsulto ZBIGNEUM & Exsules fugitivosque recepiſſent, clementius objurgatis, MAGNO Comite à Gubernatione Caſtri & Provinciæ WRATISLAVIENSIS, pro commiſſo Facinore, deſtituto.* Eadem Matthias

Mi-

ANNO 1096.

GERMANORUM Romanus Imperator HENRICUS IV.
SILESIORUM Dux VLADISLAUS I.

Michovius in Poloniæ Chronico, Lib. III. Cap. III. commemorat. Martinus Cromerus de Polonorum Rebus, Lib. V: *Non cessandum sibi ratus WLADISLAUS, neque Patientiâ suâ confirmandum Vires & Ausa Exsulum, raptim, quantas potest, Copias cogit: cum iis ipse, quamvis infirmus, proficiscitur.* Ibidem post quædam: *Ubi de Principis Adventu WRATISLAVIENSES certiores facti sunt, universa Multitudo Nobilium pariter & Oppidanorum obviam ei sese effudit, cum ZIROSLAO Episcopo, Veniam errati petens. Resalutatâ comiter pro Tempore Multitudine, Princeps patens Oppidum & Arcem ingreditur. Deinde advocatâ Concione, clementer objurgatis omnibus, Culpam remisit: cæterum MAGNUM â Præfecturâ amovit.* Iterum post quædam: *Pridie, quam WRATISLAVIAM adveniret WLADISLAUS, SBIGNEUS cum suis inde profugerat, & Crusuiciam contendit, frequens adhuc eâ Tempestate Oppidum. Eum igitur WLADISLAUS, Dies aliquot commoratus WRATISLAVIÆ, persecutus est.* Ioachimus Curæus in Silesiorum Annalibus, de Vladislao I: *Princeps cum Exercitu ad Urbem* [Vratislaviam] *accedit. Ibi cum Populus, præeunte Episcopo ZIROSLAO, ipsi prodiisset obviam, & supplex Veniam petiisset, rediit cum illis in Gratiam.* Eadem Nicolaus Polius narrat in Incendiorum Historia, Num. V. ad Annum 1095.

XXXI. Tum â VLADISLAO Duce nondum placato VRATISLAVIAM obsessam fuisse, Iacobus Schickfusius in Silesiæ Chronico, Lib. I. Cap. XVI. narrat: quem Fridericus Lucæ in Silesiorum Memorabilibus, Parte I. Cap. III. Num. X. sequitur. Sed obsidendam videntur obsessam dixisse VRATISLAVIAM: de quâ obsessâ nihil, nec in Polonorum, nec in Silesiorum Historiis tam editis, quam ineditis annotatum invenimus.

SILESIORUM Capitaneus II. VRATISLAVIENSIS,
VOISLAUS.

XXXII. VLADISLAUS, post MAGNUM Comitem, SILESIIS Provincialem Capitaneum VRATISLAVIENSEM dabat VOISLAUM: quem BOLESLAUS, Vladislai Filius, Magistrum habuerat. Martinus Cromerus de Polonorum Rebus, Lib. V. in Vladislao I: *Reliquit eum* [Boleslaum Filium] *Cracoviæ cum VOISLAO, quem Puero Custodem & Curatorem,*

&

ANNO 1096.

GERMANORUM Romanus Imperator HENRICUS IV.

SILESIORUM Dux VLADISLAUS I.

& quasi Magistrum dederat. Ibidem post quædam: *MAGNUM* [Capitaneum Vratislaviensem] *à Præfectura amovit, & pro eo VOISLAUM, Boleslai Pædagogum absentem illis præfecit.*

XXXIII. Sunt, qui Præfecturam SILESIORUM VRATISLAVIENSEM, MAGNO Comiti ademtam, à VLADISLAO etiam Filio BOLESLAO, quanquam decenni Puero [in Honoris aliquod Signum] non uni VOISLAO commissam referunt. Ioannes Dlugossus in Historia Polonica, Lib. I. ad Annum 1096: *MAGNO Comite à Gubernatione Castri & Provinciæ WRATISLAVIENSIS, pro commisso Facinore, destituto, Filio suo BOLESLAO & VISLAO* [Voislao] *ejus Curatori eam dat tenendam.* Matthias Michovius in Poloniæ Chronico, Lib. III. Cap. III: *Indignatus VLADISLAUS Capitaneo MAGNO, prius eum objurgans, Capitaneatum WRATISLAVIENSEM ei abstulit: pro eôque surrogavit BOLESLAUM Filium suum cum VOISLAO Curatore ejus.*

SILESIORUM cum BOHEMIS Bellum.

XXXIV. BRETISLAUS, Bohemorum Dux, non assecutus, quod intenderat, cum à VLADISLAO Silesiorum Duce dispersos Exsules, SBIGNEUM captum, SECECHUM in Custodiam traditum percepisset, promissorum Auxiliorum memor, arrepto Exercitu SILESIAM invadit, VRATISLAVIAM progreditur, Terram NISSÆ Fluvio adsitam devastat: ibi Castrum BARDUM Flammis delet, Arcem CAMENCIAM [non, ut Ioannes Dlugossus & Martinus Cromerus narrant, condit, sed jam Anno 1094 à se conditam, ut suprà pluribus jam indicavimus §. XX.] munit, Præsidio instruit, & in Bohemiam redit. Ioannes Dlugossus in Historia Polonica, Lib. IV. ad Annum 1096: *Opportunitatem Rei, quam conflaverat BRETISLAUS Bohemiæ Dux, ut magis coalesceret, ita enim recedentibus à se Polonorum fugitivis & Exsulibus spoponderat, adjuturus, versus WRATISLAVIAM exercitualiter processit, & sub eo Tempore, quô ad Krusuiciam inter Patrem & Filium dimicatum est, eam Partem Poloniæ* [Silesiæ] *quæ circa Fluminis NISSÆ consistit Oram, invadens, Spoliis & Incendiis agrestes affligebat, & Castrum BARDO ad Ripas NISSÆ situm, vacuum enim Defensoribus erat, occupavit & Igne conflagravit. Repertâ autem, haud*

Mm pro-

ANNO 1096.

GERMANORUM Romanus Imperator HENRICUS IV.
SILESIORUM Dux VLADISLAUS I.

procul inferius Fluvium NISSA descendendo, Rupe, cujus Moles in singulis circumquaque Locis abrupta, velut turrita consurgebat. Quæ dum in basso [imô, humili, depressô] *larga esset, ad Sublimitatem coarctata, Speciem naturalis Castri effecerat. Hac BRETISLAUS, Bohemiæ Dux, Lignorum Constructione amplius communita, Castrum in ea exstruxit, & KAMINIEC illud, quod Nomen in præsens retinet, cum in Saxo situm sit, appellat, Præsidiôque Loco impositô, quod postea Virtutem BOLESLAI, Filii WLADISLAI Ducis Polonorum admiratus restituit, Bohemiam vadit.* Martinus Cromerus de Polonorum Rebus, Lib. V: *Interea dum WLADISLAUS SBIGNEUM Crusuiciam persecutus erat, PRÆDISLAUS Bohemorum Dux, ad omnem Occasionem, quâ Polonis noceret, attentus, simul ut Exsulibus Promissum præstaret, cum tumultuaria suorum Manu raptim ad eam Oram, quæ ad NYSSAM Fluvium est, prædabundus Excursionem fecit. BARDUM Arcem Defensoribus vacuam, ut in Pace, nullo Negotio cepit & exussit. Aliam ipse in Rupe quadam eminenti & undique prærupta, Loco opportuno celeriter construxit, & CAMENCIAM appellavit: relictôque ibi aliquantô Præsidiô, cum reliquis Copiis Domum se recepit.* Ioachimus Curæus in Silesiorum Annalibus, de Vladislao I: *Eadem Ætate Bohemi rursus aggressi sunt SILESIAM & ad WRATISLAVIAM usque processerunt: tandem, ut haberent stabilem Receptum CAMENZIUM Arcem ad Ripam NISSÆ, ubi postea Cœnobium constructum est, munierunt.* Eadem Nicolaus Polius in Incendiorum Historia commemorat Num. VI. ad Annum 1096.

ANNO 1097.

GERMANORUM Romanus Imperator HENRICUS IV.
SILESIORUM Dux VLADISLAUS I.

XXXV. Huic SILESIORUM cum BOHEMIS Bello miscebatur intestinum POLONORUM Dissidium. Indulgentissimo Patri VLADISLAO Duci conciliatus Filius SBIGNEUS parem cum Fratre BOLESLAO se Gratiam debere gaudebat. Inter hos Litigium, ne suscitaret mortuus, VLADISLAUS Consilium arripiebat, sed quô suscitabat vivus. Provin-

cias

ANNO 1097.

GERMANORUM Romanus Imperator HENRICUS IV.
SILESIORUM Dux VLADISLAUS I.

cias suas, dum esset superstes, retenturus, dividebat in duas Partes, Filiis obtinendas: quarum minorem notho SBIGNEO, majorem legitimo BOLESLAO adscribebat. Huic destinabat Siradiam, Sandomiriam, Cracoviam, VRATISLAVIAM: non Urbes, sed Urbium Nominibus denotatas Provincias, in Polonia quidem majore Siradiensem, minore cum Sandomiriensem, tum Cracoviensem: in Germania verò VRATISLAVIENSEM, id est, SILESIAM. Ioannes Dlugossus in Historia Polonica, Lib. IV. ad Annum 1097: cum à Vladislao Filios, Sbigneum & Boleslaum de Primatu Imperii discordes, ex Pomerania reversos indicavisset: *Pater Amore Filiorum Certamen ferens, veritus, eos Morte suâ secutâ, ampliore Dissidio certaturos: Poloniæ Regnum inter eos dividit: & BOLESLAO quidem legitimo Filio Cracoviam, WRATISLAVIAM, Sandomiriam, Siradiam, & quæ meliora, cessura decernit: ZBIGNEO Pomeraniam, Partemque Poloniæ majoris, Lanciciam, Cujaviam & Masoviam assignat: omnium prædictarum Terrarum Usu & Administratione sibi ad Vitam reservatâ: se absumto sine Litigio suam quilibet sortem apprehensurus.* Matthias Michovius in Poloniæ Chronico, Lib. III. Cap. III: de Vladislai duobus Filiis: *Pater, ne inter eos Scissio major oriretur post ipsius Mortem, jam enim senuerat, divisit Dominia Poloniæ in hunc Modum. BOLESLAO meliorem assignavit, scilicet Terras Cracoviensem, Sandomiriensem, Siradiensem, SLESIAM cum WRATISLAVIA. SBIGNEO naturali Filio Mazoviam, majorem Poloniam, Pomeraniam & Prussiam.*

XXXVI. Fuit hæc omnium prima Polonicarum Provinciarum, non Præfectis, sed Ducibus attribuendarum Divisio. De qua, præter Matthiam Michovium agunt, Martinus Cromerus in Polonorum Rebus Lib. V. & Ioachimus Curæus in Silesiorum Annalibus, de Vladislao I.

ANNO 1098.

GERMANORUM Romanus Imperator HENRICUS IV.
SILESIORUM Dux VLADISLAUS I.

XXXVII. Tum Filiis VLADISLAI concordibus formidabilis SE-

ANNO 1098.

GERMANORUM Romanus Imperator HENRICUS IV.
SILESIORUM Dux VLADISLAUS I.

CECHUS, magis BOLESLAO, quam SBIGNEO, quem tamen ante gravius offenderat, invisus, utrique, tanquam Principatui Polonorum consequendo intentus, miro Casu reddebatur maximè suspectus. Ficta quidem, at celer Fama, cujus Autor SECECHUS credebatur, divulgabat: BRETISLAUM, Bohemorum Ducem, imminere SILESIIS Hostem. Eum, Patre VLADISLAO jubente, BOLESLAUS quidem VRATISLAVIENSIBUS cum VOISLAO præfectus, expedito, quem contrahere poterat, Exercitu à Finibus depulsurus, VRATISLAVIA discedebat: VOISLAUS autem Capitaneus ibidem BOLESLAO duodecenni periculosam Expeditionem suscipienti Comes non aderat: incertum, quò VRATISLAVIA digressus. Hinc Suspicionem VOISLAUS incurrebat, se cum SECECHO, cujus erat cognatus, ad quem abiisse putabatur, parare BOLESLAO & SBIGNEO Insidias. Ioannes Dlugossus in Historia Polonica, Lib. IV. ad Annum 1098: de Vladislao: *Illi velox Nuncius allatus, BRETISLAUM, Bohemiæ Ducem, Copias congregasse, clandestinè Poloniam & WRATISLAVIENSEM Regionem invasurus. Id cum WLADISLAUS Dux BOLESLAO, WRATISLAVIAM & vicinam ei Oram gubernanti insinuasset, & Arma contra Bohemos Resistentiam facturus expedienda mandasset: paritum illico à BOLESLAO est, & Exercitus ad Confinia Regnorum deductus. In quô cum WOISLAI Pædagogi Absentia notata fuisset, ingens Suspicio inter Milites BOLESLAI primum, subsequenter privatum Murmur, & tandem aperta Vociferatio coorta est: unquoque semel ortam Suspicionem augente: differensque, non abs Re WOISLAUM in suo Comitatu deesse, & Alumnum suum BOLESLAUM Ducem in tam difficili Necessitatis Articulo deseruisse: omniumque consonâ Voce credebatur WOISLAUS BOLESLAO deserto ad SETEGIUM Palatinum Cracoviensem defecisse: & utriusque Calliditate & Ingenio ad agendum contra Bohemos Bellum, apud quos missi Exploratores quieta omnia nunciabant, BOLESLAO & sibi, SETEGII & WOISLAI Versutiâ, à Patre Arma ad Proditionem aut Interitum BOLESLAI imperata fuisse.* Martinus Cromerus de Polonorum Rebus, Lib. V: cum Boleslai Promtitudinem in Bohemos repellendos declaratam, irritumque Successum commemoravisset: *Ibi*

Ru-

ANNO 1098.
GERMANORUM Romanus Imperator HENRICUS IV.
SILESIORUM Dux VLADISLAUS I.

Rumor à paucis [*ex Invidiâne vel Odio confictus, an ex vero Timore ortus, nescio*] *mox tota pervasit Castra: unoquoque, ut fit, addente aliquid iis, quæ ab aliis acceperat: nimirum Famam illam de Motu Boemorum à SECECHO sparsam esse, ut conflatô Adolescentis Temeritate Bellô, Periculo ipsum objiceret, aut à Patre duntaxat sejungeret: ipse interim liberius Potentiam suam stabiliret, omniaque ad invadendum Principatum & ad Exitium absentis BOLESLAI compararet.* Ibidem post nonnulla, quibus Secechi Vafritiem, Potentiam, Superbiam depingit: *Augebat Suspicionem* [Boleslai contra Secechum] *& illud, quod VOISLAUS BOLESLAO de More ad Expeditionem illam Comes non iverat. Nam & is SECECHI Cognatus erat.* Iterum post quædam de Sececho: *Fremitur totis Castris: indignum esse Facinus, ab uno sic omnes ludificari: non ferendum esse diutius impotentem ejus Dominatum, & intentas in Capita Principum suorum Insidias.*

XXXVIII. Mox igitur hi duo Fratres BOLESLAUS & SBIGNEUS, quos in Auxilia mutua Iuramentum constrinxerat, in Fœdus renovandum, ad SILESIORUM Civitatem VRATISLAVIENSEM properant. Ibi convocant SILESIÆ totius MILITES, id est, EQUITES.

XXXIX. EQUITES enim, Bonorum, quæ Iuris Doctoribus recentioribus Feuda nominantur, Possessores rudior Scriptorum Ætas Voce MILITUM designat. De quô ne dubites, id Testimoniis confirmabimus. Rogerius, Neapolitanorum Rex, in Constitutionibus Neapolitanis [quas in Legum Antiquarum Codice Fridericus Lindenbrogius edidit] Libro III, Titulo XIV, de Dotariis constituendis in Feudis & Castris, Lege I: *Si quis Baro vel MILES Uxorem duxerit, & tria Feuda habuerit, liceat ei unum Dotarium Uxori suæ de tribus Feudis constituere.* Fridericus I. Imperator ibidem Lege III: *Licentiam Baronibus & MILITIBUS impertimur, posse etiam de duobus Feudis Dotarium constituere.* Idem Imperator ibidem, Tit. XIX. Lege I: *Comitibus, Baronibus ac universis MILITIBUS Regni nostri, qui Feuda tenent, concedimus Facultatem.*

ANNO 1098.

GERMANORUM Romanus Imperator HENRICUS IV.
SILESIORUM Dux VLADISLAUS I.

XL. Ut proinde clarius exponamus, quæ diximus: laudati Fratres in Urbe VRATISLAVIA congregant totius Provinciæ VRATISLAVIENSIS, hoc est, SILESIÆ, non Militarem, sed Equestrem Ordinem. Ioannes Dlugossus in Historia Polonica, Lib. IV. ad Annum 1098: *Ad cujus* [Secechi] *frustrandos Conatus, BOLESLAUS & SBIGNEUS Fratres stricto se Fœdere & Iurejurando adstrinxerant, unus alteri fideliter & sincerè auxiliaturos. Militibus itaque, se & BOLESLAUM, non ad Bellum gerendum accitos, sed ad Periculum subeundum expositos, Ingeminatione continua querentibus, Bello ocius pro evitando machinato Periculo discedere & Auxiliatorem ZBIGNEUM placuit accersire. Quô, juxta Pactum, cum Festinatione adveniente, ad WRATISLAVIENSEM Civitatem, ne ipsa â SETEGIO vel suis occupetur, Agmine citato itum est. Ubi universis Regionis & Civitatis WRATISLAVIENSIS convocatis MILITIBUS, BOLESLAUS Dux ita apud illos concionatus est.*

XLI. VRATISLAVIÆ conjunctos SILESIORUM Proceres BOLESLAUS [ad quem, ut Hæreditas futura, spectabat universa SILESIA] Documentô Fiduciæ magnô, quam in Urbis VRATISLAVIENSIS certam sinceramque Fidem ponebat, in Præsidium contra SECECHUM implorabat: Germanis plus tribuere visus, quam Polonis. Hoc evidenter apud laudatum Dlugossum Locô dictô patefacit, Oratione, quâ, suo & Sbignei Nomine habitâ, Silesios dudum Sececho inimicos alloquitur: *Quam latè*, inquiens, *quamque callide & vafrè SETEGII Palatini Cracoviensis grassaretur Temeritas, unicuique Vestrum patefactum esse non ambigo. Qui Patre nostro, sive illud causet suum grandævum Senium, sive SETEGII Dolus & Versutia ad omnia, quæ libet, pertractô & pene vinctô, & infascinatô, facile sibi Principatum Regni Poloniæ, Castris & Munitionibus sui Iuris & Potestatis effectis, Patre nostro absumto, repromittit. Et, quod sine Indignatione Rei vix eloqui valeo, Lachrimæ quoque ipsæ, quas Dolor & Acerbitas elicit, ut coram cernitis* [*rigabat autem Fletu immenso Genas*] *Testes sunt, quomodo uterque nostrum in Spem Regni hujus genitus intereat, magnâ providet Curâ, juxtaque nostra, velut immanium Hostium aut Barbarorum licitatur Capita. In hac Urbe, qua nondum suâ Tyrannide attacta & infe-*

cta

ANNO 1098.
GERMANORUM Romanus Imperator HENRICUS IV.
SILESIORUM Dux VLADISLAUS I.

cta est, nos salvari posse, propter dudum expertam Fidem, confidimus: in Vobis spes nobis suprema videtur relicta: Vestram erga nos Fidem percepturi, huc nos ex cœteris Locis profligati contulimus, vobis sinceritatem Fidei nobis servantibus tuti, donec superimpendens SETEGII Furia tonat, quiescemus: reliquas Sedes Regni Poloniæ declinare cogimur, comparatam nobis Necem subituri. Si autem nec hic Hæredibus manere licet, in externas Oras abeundum est: Vitaque, quam SETEGIUS eripere contendit, salvanda Exsiliô.

XLII. Hac Oratione SILESII Proceres, Civesque VRATISLAVIENSES, ad Propensionem invitati, quantô infestiores SECECHUM detestabantur, tantô faciliores duobus VLADISLAI, Ducis sui, Filiis BOLESLAO & SBIGNEO Auxilium fidum pollicebantur. Idem Dlugossus ibidem: *Commota erant omnium* [Vratislaviæ congregatorum] *ad Misericordiam Filiis Ducalibus ferendam Viscera, tantumque apud universos & Miseratio Adolescentum, & Odium SETEGII valuit, ut Clamore sublato omnem Fidem, subjectionem & Devotionem, Duci WLADISLAO Patri eorum hactenus præstitam, in eorum Profectus & Commoda pollicerentur conversuros.*

XLIII. Dum hæc aguntur, VOISLAUS, Capitaneus SILESIORUM Vratislaviensis, redux in Urbem VRATISLAVIAM, cui, propter Cognationem Amicitiamque cum SECECHO, maximè propter Absentiam, quâ BOLESLAUM fidelis Adjutor & Gubernator custodire jussus, deseruerat, suspectus erat, BOLESLAO & SBIGNEO ibidem adhuc præsentibus, non intromittebatur. Sæpe laudatus Dlugossus Locô indicatô: *Interea, dum hæc WRATISLAVIÆ aguntur, WOISLAUS Boleslai Comes advenit, & omnium, quæ gerebantur, ignarus, mitti se in Urbem petit, Sedulitatem suam suo Alumno exhibiturus. Sed cum illi propterea, quod SETEGIO propinquâ Cognatione junctus esset, & secum una Necem Ducis moliri, pro suspecto haberetur, Accessio Civitatis denegaretur, ille se contra purgare, & non Necem, sed Honorem & Gloriam Alumno suo summopere cupere, nihilque sibi commune cum Setegio fore differens, iniquis Auribus, Odio Setegi carentibus auditus.* Martinus Cromerus de Polonorum Rebus, Lib. V: in

Vla-

ANNO 1098.

GERMANORUM Romanus Imperator HENRICUS IV.
SILESIORUM Dux VLADISLAUS I.

Vladislao, de Boleslao & Sbigneo: *WRATISLAVIAM in primis in Potestatem suam redigunt, propterea, quod VOISLAUM Præfectum ejus Urbis cum SECECHO sentire credebant. Ibi, dum cætera comparant, venientem forte VOISLAUM, Rerum omnium ignarum, Urbis Aditu prohibent. Miranti & Causam sciscitanti, Proditio & Insidiæ objiciuntur. Purgare Crimen cupiens, non auditur.*

XLIV. Post hæc BOLESLAUS & SBIGNEUS, Exercitu instructi, VLADISLAUM, in Masovia hærentem, Rationibus speciosis & continuis Precibus per Legatos solicitare non prius desinebant, quam SECECHUM, ab omni Magistratuum Genere dimotum, omni Potestate publicâ, privaret. Eum in Arcem suam Secechoviam bene munitam digressum persequi tum demum cessabant, cum Exsulem, Consensu Patris, fecissent, in Russiam progressum. Cujus Aulici, quem Astutia potentem, Potentia superbum, superbia injurium, Injuria miserum reddiderat, Fatum, præter alios, describunt Ioannes Dlugossus in Historia Polonica, Lib. IV. ad Annum 1098. & Martinus Cromerus de Polonorum Rebus, Lib. V. in Vladislao I.

ANNO 1099.

GERMANORUM Romanus Imperator HENRICUS IV.
SILESIORUM Dux VLADISLAUS I.
SILESIORUM Castrum CAMENCIUM
â BOHEMIS redditum.

XLV. VLADISLAUS Dux CAMENCIAM, recentem SILESIORUM Arcem, ad NISSAM Fluvium, intra MONSTERBERGENSEM Ducatum, â Bohemis Anno 1094 conditam: Anno 1096 munitam [ut §. XX. & XXXIV. indicavimus] hactenus retentam, Anno 1099 accipiebat: quam BOLESLAO Filio, multis Ætatem superantibus Indolis generosæ Documentis jam celebri, ad se in Bohemiam vocato, Avunculus BRETISLAUS Bohemorum Dux, in Amoris Tesseram donaverat. Ioannes Dlugossus in Historia Polonica, Lib. IV. ad Annum 1099: *Avunculus* illius [Boleslai] *Germanus Bohemorum Dux BRETISLAUS, spectata*

ANNO 1099.

GERMANORUM Romanus Imperator HENRICUS IV.
SILESIORUM Dux VLADISLAUS I.

ta Adolescentis Virtute, coram se sæpius recitatâ delectatus, missis Nunciis eum ad se venire invitavit, charissimoque Affectu honoratum remisit: Arcemque KAMINIEC prope Flumen MOISZA sitam ei restituit.

XLVI. Quo in Loco non est, ut per KAMINIEC ad Flumen MOISZA nobile PODOLIORUM Castrum CAMINIECIUM, non autem SILESIORUM Arcem CAMENCIAM ad NISSAM intelligi putes. Nam Podoliorum Castrum CAMINIECIUM ad Flumen non MOISZAM, sed SMOTRICAM situm est: ut Alexander Guagninus in Sarmatia Europæa indicat. Præterea id ab Olgerdi, Lithuanorum Ducis, ex Fratre Filiis, exstructum est post Annum 1331: ut Albertus Kojalouicius in Historia Lithuana, Parte I. Lib. VIII. ad Annum 1331 commemorat. Quare pro *KAMINIEC prope Flumen MOISZA*, legendum, ut eodem Libro IV, ad Annum 1096, Dlugossus locutus erat, *KAMINIEC prope Flumen NISSÆ.*

XLVII. Confirmat hoc Martinus Cromerus de Polonorum Rebus, Lib. IV, in Vladislao I: *Celebris jam erat BOLESLAI Fama apud Exteros. Cujus Admiratione ductus PRÆDISLAUS Bohemorum Princeps, Avunculus ipsius, Conspectum ejus expetebat. Fecit ille satis Desiderio ejus, & â Santoco rectâ ad eum profectus est. Nec minuit Famam veniens: paucosque Dies apud Avunculum commoratus, majore Benevolentiâ & Charitate eum sibi devinxit: & CAMENECIA Arce, quam supra NYSSAM Amnem â PRÆDISLAO munitam esse, superius memoravimus, ab eo donatus, magnisque præterea Muneribus ornatus, quæ tamen ille pleraque omnia inter Milites distribuit, in Poloniam ad Patrem revertit.* Ioachimus Curæus in Silesiorum Annalibus, de Vladislao I: *Illam tamen* [Arcem Camenciam] *paucis Annis post Rex Bohemicus Nepoti suo ex Sorore BOLESLAO, Filio VLADISLAI, restituit.*

CAPUT X.

SILESIORUM RES.

ANNO 1102.

GERMANORUM Romanus Imperator HENRICUS V. SILESIORUM Dux BOLESLAUS III.

SILESII Romano GERMANORUM Imperio subjecti.

I.

SILESIIS & Polonis post VLADISLAUM I. Anno 1102, Ætatis LIX, Die V. Iunii, exstinctum, Filius BOLESLAUS III, propter obliquum Os, Cognomine Polonico CRIVOUSTUS, Latino aut CURVUS, aut DISTORTUS, Dux ad Annum 1139: GERMANIS autem, post HENRICUM IV, Anno 1106 mortuum, Filius HENRICUS V. Imperator, ad Annum 1125 præfuit.

II. POLONIAM, certè SILESIAM, Scriptoribus priscis usitato POLONIÆ Vocabulo denotari solitam, Imperio HENRICI V. Germanico, quamdiu BOLESLAUS III. Silesiorum Polonorumque Dux vixit, hoc est, ab Anno 1102, ad 1139, subditam fuisse, nos dubitare non sinit par SILESIÆ sub antecedentibus Imperatoribus Conditio: quam mutatam nusquam reperimus. Accedit, quod HENRICUS V. ob Tributum POLONICUM, id est, ut interpretabimur, SILESIACUM, non exsolutum, BOLESLAO III. tanquam Rebelli, Bellum intulerit: de quo deinde commemorabimus ad Annum 1109, §. VI.

ANNO 1105.

GERMANORUM Romanus Imperator HENRICUS V. SILESIORUM Dux BOLESLAUS III.

III. BOLESLAUS Bohemico & Moravico Bello defunctus, Pomeranicum & Cassubicum aggrediebatur. Per Rapinas, Stimulatore SBIGNEO, Fratre BOLESLAI notho, injurios in Poloniam Pomeranos, securos ex improviso invasurus, se rursus Bohemos petiturum simulabat. Omnibus in SILESIA Copiis ad Urbem GLOGOVIAM, circa VIADRUM

ANNO 1105.

GERMANORM Romanus Imperator HENRICUS V. SILESIORUM Dux BOLESLAUS III.

DRUM Amnem congregatis, mox clandestinis per Silvas & Montes Itineribus, in Pomerania Colbergam occupaturus, discedebat. Ioannes Dlugossus in Historia Polonica, Lib. IV. ad Annum 1105: *Secretam & cautelosam Expeditionem paucis consciis in Pomeranos, Terminos Principatuum suorum lacessentes, ZBIGNEO eos ad id crebris, clandestinis tamen Avisamentis & Promissionibus incitante, BOLESLAUS Dux Polonorum acturus, Copias equestres tantummodo in GLOGOW, Speciem Expeditionis in Bohemiam, quò & ZBIGNEUM & Pomeranos falleret, jussit convenire. Omnibus tandem, quæ illi Expeditioni rebantur sufficere, comparatis, Exercitum per quinque integros Dies, per Silvarum opaca, & Colles invios, ne Propositum suum prodi possit, versus Goltberg* [legendum Colberg] *Civitatem eâ Tempestate famosam, duxit.* Martinus Cromerus de Polonorum Rebus, Lib. V: *Cassubios & Pomeranos è Polonia Prædas agentes coërcere & insigniter ulcisci cupiens, Æstate sequenti in Boemos Expeditionem simulat. Ad GLOGOVIAM convenire Milites jubet. Inde converso Itinere per densas Silvas septimis Castris ad Colbergam, frequens & opulentum eâ Tempestate Oppidum maritimum pervenit.*

ANNO 1107.

GERMANORUM Romanus Imperator HENRICUS V. SILESIORUM Dux BOLESLAUS III.

IV. Interea, dum BOLESLAUS in Pomerania versatur, Arce munitum Oppidum intra SILESIAM, prope Viadrum, COSLA, quod jam in OPPOLIENSIUM Ducatu Locum habet, Bohemorum & Moravorum Incursionibus coercendis opportunum, devastatur Incendiô: dubitatur, utrum per Incuriam Præfecti, an à Bohemis, Polonorum Hostibus, excitatô. Ut postea neque Bohemis, neque Moravis, ad SILESIOS invadendos servire posset, si occupatum instauraretur: BOLESLAUS Pomeranico Bello intentus, ad id reparandum, Opem Fratris SBIGNEI expetebat. SBIGNEUS autem, partim felicium in Bellis successuum, semper BOLESLAI Famam extendentium Invidiâ correptus, partim Epistolæ Stylo irritatus, Vim aut inferebat, aut minabatur Legatis

ANNO 1107.

GERMANORUM Romanus Imperator HENRICUS V.
SILESIORUM Dux BOLESLAUS III.

asperrimus: adeo neque Nuntiis, neque Literis BOLESLAI parebat. Hinc BOLESLAUS è Pomerania in SILESIAM cum paucis reversus, COSLAM ipse muniebat & integrabat, priusquam rediret in Pomeraniam. Vincentius Kadlubko in Polonica Historia, Lib.II. Epistola XXIX: *Est autem Oppidum KOTZLE Finibus conterminum Bohemiæ, quod non ab Hoste, sed Præsidum in Curia* [in MSto Vratislaviensi legitur, *Præsidum*, id est, ut ibi Scholiastes addit, *Capitaneorum Incuriâ*] *Igne neglecto concrematur. Veretur BOLESLAUS, ne ab Hostibus muniendum occupetur. Illo itaque ocius accelerat, Fratris Ope subsidiari postulat.* Ibidem, post Literas, quibus Boleslaus Sbigneum irritaverat: *Ad hæc ille* [Sbigneus] *sinistimus Interpres stomachatur, consternatur, Legatos Vinculis convincit.* Antiquus Autor [cujus Mentionem fecimus Cap.III. §.I.] in Poloniæ Chronico MSto, Cap. XIX: *Interim autem Castrum COZLE in Ducatu OPPOLIENSI, Moraviæ Finibus vicinum, per Dissidiam Præsidis proprio Incendio fuit exustum. Inde Rex BOLESLAUS, ne per Moravos occupatum muniretur, festinus ad reædificandum accelerat, Fratrique SBIGNEO, non quod sui egeret Auxilio, sed ut Fiduciam & Sponsionem illam utrimque habitam experiri possit, supplicat, ut ipsum in reædificando Castro juvare festinet.* Ibidem post quædam: *SBIGNEUS vero non solum Fratri Subsidia præbere contemnit, sed Legatos capi faciens, in Vincula retrudit.* Ioannes Dlugossus in Historia Polonica, Lib.IV. ad Annum 1107: *KOZLE Castrum versus Moravica Confinia, Loco magis, quam Arte munitum. ODRA enim Fluvius facit illud suo Fluore & Stagnis robustum, dum fortuito conflagrasset, Nunciô Conflagrationis Polonorum Dux BOLESLAUS acceptô, Dolositate Bohemicâ credens Incendium provenisse, & Arcem in Bohemorum Ditionem ex hoc redigi debere, paucis Militibus se sequi jussis, illuc accurrit, Arcemque à Fundamento reficere adorsus, nulli Labori aut Fatigæ se subtraxit. Veritus autem, ne Bohemorum Incursione in Loco adusto & minus tuto opprimeretur, ad Fratrem SBIGNEUM Nuncios mittit, ut sibi cum aliquot Militum Agminibus in Præsidium veniat.* Ibidem post pauca: *ZBIGNEUS verò tum Odii Flammas in BOLESLAUM, propter ejus ubique sonoram Gloriam, &*

Suc-

ANNO 1107.

GERMANORUM Romanus Imperator HENRICUS V. SILESIORUM Dux BOLESLAUS III.

Successuum Felicitatem vomens, arroganti dato Responso, etiam Nuncios ipsos, Iuris Hospitii oblitus, minus honestè tractat, & Probris in Fratrem acerbius sparsis, redeuntes prope violat. Hujus tamen Contumeliæ fraternæ Genus BOLESLAUS Patientiâ devincens, & Exustionem Castri KOZLE celeri supposito Ædificio in integrum restituit, & suam suorumque Nunciorum Injuriam Dissimulationis Tolerantiâ absolvit. Martinus Cromerus de Polonorum Rebus, Lib. V: *COZLE Oppidum supra ODERAM situm, ad reprimendas Boemorum sive Moravorum Incursiones peropportunum conflagraverat. Suspicabatur BOLESLAUS, Dolô Boemorum, Incendium id conflatum esse: eosque mox Locum denuo munituros, & Præsidio firmaturos, ni ipse anteverteret: nec tamen eum, quem in Pomeraniam duxerat, Exercitum, longo Itinere & Labore Belli defatigatum, nondum confecto eo Bello, deducere & novo Labore conficere volebat. SBIGNEUM Fratrem Auxilia, cum quibus ad instaurandum COZLE iret, poposcit. At ille non modo non fecit postulata, verum etiam Legatis Fratris superbo & pleno Contumeliæ Responso oneratis, vix Manus abstinuit. Permolestè id tulit: itaque cum paucis voluntariis, summâ Celeritate confecto Itinere, restauratô Oppidô COZLE, ac mox receptô Ciarnivocô* [Pomeranorum Oppidô] *quod Hiems jam instabat, dimisit Exercitum.*

ANNO 1109.

GERMANORUM Romanus Imperator HENRICUS V. SILESIORUM Dux BOLESLAUS III.

SILESIORUM cum cæteris GERMANIS Pro POLONIS Bellum.

V. BOLESLAUS III. Dux HENRICUM V. Cæsarem irritaverat, partim contra eum missis ad Calomannum Hungarorum Regem Auxiliis: partim Bohemos Imperio Germanico subditos, ne Imperatori succurrerent, Irruptionibus cohibens. Ioannes Dlugossus in Hi-

ANNO 1109.

GERMANORUM Romanus Imperator HENRICUS V.

SILESIORUM Dux BOLESLAUS III.

Historia Polonica, Lib. IV, ad Annum 1109: *Omnem Culpam malè â se in Pannoniis gesti Belli HENRICUS Imperator in BOLESLAUM Poloniæ Ducem referens, quod & Colomanno Ungarorum Regi, Militum suorum præstitisset Auxilia, & Regem Pannoniorum enixius validiusque adjuvisset, & per seipsum Bohemiam gravi Vastitate affecisset.* Martinus Cromerus de Polonorum Rebus, Lib. V. ad Annum 1109: *Adjutos â Polonis Ungaros & vexatos retractosque â suis Castris Boemos ipse per se indignè ferens HENRICUS Cæsar, magis etiam â Boemis contra Polonos incitabatur.* Ioachimus Curæus in Silesiorum Annalibus: *Irascebatur HENRICUS Cæsar BOLESLAO propter Auxilia missa ab eo Regi Hungarico, & propter devastatam Bohemiam.*

VI. His Belli Causis, quod HENRICUS Cæsar Ducem BOLESLAUM castigaturus, cum Polonis, maximè cum SILESIIS intra SILESIAM gessit, addendum, quod Imperio Germanico diu BOLESLAUS negaverat, residuum TRIBUTUM, seu pro SILESIA, quæ tum POLONIA vocabatur, seu pro reliqua etiam Polonia solvendum. Vincentius Kadlubko in Historia Polonica, Lib. III. Epist. XIX: ubi Boleslaus cum Henrico Prælium initurus: *TRIBUTUM,* inquit, *exigis: exigebat enim* [Henricus]: *cruentum in crastino TRIBUTUM præstolare. Nam quid â quô exigere debeas, meo cras Munere condisces.* Conradus Urspergensis in Chronico ad Annum 1109: de Henrico V. Imperatore: *Post hæc ad Poloniam, Gentem longinquam, movit Exercitum, multoque ibi ac diutino Labore, diu negatum â Terra illa TRIBUTI exegit debitum.* Henricus Mutius in Germaniæ Chronico, ad Annum 1108: *Sequenti Anno iterum Francofordiæ conveniunt Principes & Imperator, deliberantque de Bello suscipiendo contra Polonos, qui TRIBUTUM Imperatori debitum dare recusabant: Regemque sibi* [aliquoties antehac] *elegerant, ipsique Coronam imposuerant: qui tum Imperatoris erat summus Contemtus. Quare conscripto Exercitu in eos proficiscitur.* Ioannes Nauclerus in Chronographia, Volum. II. Generat. XXXVII. ad Annum 1109: de Henrico V. Imperatore: *Post hæc ad Poloniam movit, multoque ibi desudans Labore diu negatum â Terra illa exe-*

ANNO 1109.

GERMANORUM Romanus Imperator HENRICUS V.
SILESIORUM Dux BOLESLAUS III.

git *TRIBUTUM debitum.* Eandem Belli Causam indicat Cyriacus Spangenbergius in Saxoniæ Chronico, Cap. CCXI.

VII. Fuit autem hæc non ultima, sed præcipua Belli Causa. De qua Joachimus Curæus in Silesiorum Annalibus: *Existimare igitur possumus, concurrisse Causas Belli plures: inter quas tamen hæc fuit præcipua, quod Poloni Pensionem constitutam sub OTTONE, & renovatam sub CASIMIRO Monacho negarent.*

VIII. Cæsar igitur HENRICUS omissum nec TRIBUTUM, nec OBSEQUIUM in Polonis ferendum censebat: quem SBIGNEUS, Frater BOLESLAI Ducis nothus, Parte Provinciarum suâ, per VLADISLAUM Patrem assignatâ, non contentus, ideoque BOLESLAO, quantas poterat, Insidias struens, ad se Polonos sub adventum primum certatim defecturos asserens, Poloniam Negotio facillimo subigendi Spe totum repleverat. Eâ fretus HENRICUS, magno ex Saxonibus, Bavaris, Suevis, Thuringis, Francis, Misnensibus, Bohemis [quorum Dux Suatoplucus erat] aliisque collecto Exercitu intrabat SILESIAM. Cosmas Pragensis in Boemiæ Chronico Lib. III. ad Annum 1109: de Imperatore Henrico V, quem, omisso Henrico I. Aucupe, Quartum nominat: *Iter agens per Saxoniam, duxit secum Bavarios simul & Alamannos* [Suevos] *atque Francos Orientales, & eos, qui sunt circa Rhenum, infra Agrippinam Coloniam, usque ad Occidentales sui Imperii Terminos. Nec defuerunt Saxones Saxis rigidiores cum longis Hastis, quibus & Boemis adjunctis, Mense Septembri intrat Poloniam:* id est, SILESIAM. Ioannes Dlugossus in Historia Polonica, Lib. IV. ad Annum 1109: *Polonico Regno gravi Odio infensus* [Henricus V. Imperator] *in Ultionem tantarum Injuriarum, Expeditionem Saxonibus, Bavaris, Suevis, Turingis, Franconibus, Misnensibus & aliarum Nationum Gentibus indicit: Suantopelkone Duce Bohemiæ & SBIGNEO Fratre naturali BOLESLAI Polonorum Ducis, qui in Odium suum â Suantopelkone fovebatur, sua Sponte exulceratum Cæsaris Animum amplioribus Suggestionibus inflammantibus: adjiciente SBIGNEO, quod plures ex Polonis ad ipsum, velut legitimum Hæredem, essent defecturi, & Castra ac Munitiones absque Negotio tradituri. Itaque primo Æstatis Tempore, HENRICUS Imperator* cum

ANNO 1109.

GERMANORUM Romanus Imperator HENRICUS V.

SILESIORUM Dux BOLESLAUS III.

cum validissimo Exercitu, Suantopelkone Bohemiæ Duce, & in Favorem Cæsaris, & in Odium BOLESLAI Ducis, tam pedestri, quam equestri Milite, in magna Frequentia Cæsaris Exercitum augente, Poloniam invadit, & eam Oram Poloniæ, quæ nunc SILESIA & Saxonia [Marchia Brandenburgensis] *dicitur, Incendiis, Prædis & Depopulatione contorquet.* Ioannes Dubravius in Historia Bohemica, Lib. X. ad Annum 1109: *Suatoplucus Polonos statuit petere, adversus quos Cæsar, promissi memor, suum quoque Exercitum ex Germania superiore inferioreque conflatum, in SLESIAM adduxit: quippe SLESIA tunc Polono adhuc parebat.* Martinus Cromerus de Polonorum Rebus, Lib. V: cum Sbignei Bellum Henrico suadentis, facilemque Victoriam pollicentis, Mentionem fecisset: de Henrico Imperatore: *Igitur Initiô Æstatis, quæ Ungaricum Bellum consecuta est, cum maximis Copiis atque Viribus totius Germaniæ & Boemiæ, Poloniam, quà Saxonibus atque Turingis confinis est, & nunc Marchiæ Brandenburgensis ac SILESIÆ Nomen habet, ingreditur.* Ioachimus Curæus in Silesiorum Annalibus: *SBIGNEUS Exsul assiduis Precibus Opem à Cæsare implorabat. HENRICUS collecto Exercitu, quem sequebatur Suantopultus Bohemorum Princeps cum suis Copiis, & SBIGNEUS cum Exsulibus, SILESIAM, quæ tunc Poloniæ parebat, ingreditur.*

IX. Post LEUBUSIUM, Marchiæ Brandenburgensis ad Oderam Oppidum, eô Tempore munitissimum, Polonisque subditum, feliciter captum, HENRICUS Imperator Fines SILESIÆ transgressus, non pari Successu BETHANIAM Oppidum [quod BYTHONIA non nullis, aliis BEUTHENA dicitur] in GLOGOVIENSI Ducatu situm, cui tum Arx celsa fuit, occupare poterat. Hinc ab eo, quod fortissimo Præsidio defendebatur, difficulter expugnabili, seu quod Tempori, seu quod Militi potioribus impendendo, parcere mallet, recedebat. Vincentius Kadlubko in Historia Polonica, Lib. III. Epist. XIX: *Imperator HENRICUS susceptæ non immemor Injuriæ, BYTHOMIENSE Municipium multis*

ANNO 1109.

GERMANORUM Romanus Imperator HENRICUS V.
SILESIORUM Dux BOLESLAUS III.

tis Conatibus attentaverat: quod quoniam & Viris tutum, & Situ vidit pene inaccessibile, circa Urbem GLOGOW Copias explicat. Ioannes Dlugossus in Historia Polonica, Lib. IV. ad Annum 1109: de Henrico Cæsare: *In Polonia* [Silesiæ] *ulteriora processit, & continuo Gradu ad Territorium BITOMIENSE pervenit. Ubi Oppidum BITOMIENSE plus Arte, quam Situ difficile, contemplans ad expugnandum, illud per Deditionem conquirere tentabat. Sed Militibus, qui in Præsidio erant, continuas Excursiones & Duella adeo, ut etiam Cæsari Admirationem injicerent, contra suum Exercitum facientibus, torvo Oculo SBIGNEUM intuens Cæsar: Sicciné, inquit, verificari video Promissa tua, quibus Urbes, Gentes & Castra, tui Contemplatione, in meam Ditionem ventura promittebas: infesta quippe nobis & adversa omnia video, & singulos Polonorum erga BOLESLAUM Fratrem tuum unius Fidei, uniusque Tenoris experior.* Matthias Michovius in Poloniæ Chronico, Lib. III. Cap. IX. de Henrico Cæsare: *Processit ad interiora SLESIÆ, usque ad BITHOM: &, cum aliquot Excursiones ex BITHOM Milites Polonorum in Exercitum Imperatoris fecissent, sine Expugnatione discessit.* Martinus Cromerus de Polonorum Rebus, Lib. V. ad Annum 1109: *BYTHOMIAM deinde in illo ipso Tractu sitam, aliam ab ea, quæ media est inter Cracoviam & Oppoliam, tentat: Sed à Polonis audacter ex Oppido erumpentibus, Spei suæ & SBIGNEI pollicitis non respondere Eventum iniquius tulit, & omissa atque in aliud Tempus reservata BYTHOMIA, ad interiora contendit.* Ioachimus Curæus in Silesiorum Annalibus, de Henrico V: *Deinde accedens ad Viadrum, adoritur BYTHONIAM, quæ habebat Arcem tunc munitam, hodie vero illa diruta est, & Oppidum in alium Locum translatum: ea verò à Præsidio Polonico fortiter defensa est ita, ut Imperator non sine Clade Castra inde moverit.*

X. Per SUATOPLUCUM Bohemorum Ducem, quos suis Copiis adjunxerat, HENRICUS Arcem GURAM [quam & GORAM, & GERAM priscis nominatam reperimus] in GLOGOVIENSIUM Ducatu sitam, expugnabat, &

ANNO 1109.

GERMANORUM Romanus Imperator HENRICUS V.
SILESIORUM Dux BOLESLAUS III.

& ob gravem Militum strenuorum Iacturam, Solo æquabat. Ioannes Dubravius in Historia Bohemica, Lib. X. ad Annum 1109: *Expugnat & SUATOPLUCUS, quâ ibat Viâ, Arcem GERAM: amisso ad eam Milite Manu strenuo, cujus Morte commotus, Arcem solo adæquat.*

XI. HENRICUS ipse cum SILESIORUM Oppida quædam cepisset, & RECENUM Castrum [cujus hodie nihil, præter Nomen, superest] destruxisset, GLOGOVIAM Urbem ad Viadrum, per quem VadôMilites trajecerat, Die XXIV. Sextilis, obsidendam aggrediebatur: quam BOLESLAUS, Transitum HENRICO per Oderam prohibiturus, validissimo Silesiorum & Polonorum Præsidio instruxerat. Cosmas Pragensis in Bohemiæ Chronico, Lib.III. ad Annum 1109: de Imperatore Henrico V: quem, omisso Henrico I. Aucupe, Quartum vocat: *Mense Septembri intrat Poloniam* [Silesiam] *& circa primum ejus Oppidum GLOGOU disposita Obsidione, devastat eam ex utraque Parte Fluminis ODRÆ, à prædicto Oppido usque ad Castrum RECEN, & iterum cum magna Præda reversus est ad Castra.* Vincentius Kadlubko in Historia Polonica, Lib.III.Epist. XIX: de Henrico: *Circa Urbem GLOGOW Copias explicat, Cives improvisos Obsidionibus cingit, & quasi quibusdam Torcularibus includit.* Ioannes Dlugossus in Historia Polonica, Lib.IV. ad Annum 1109: *Magnâ Parte SILELÆ peragratâ vastatâque, non nullisque Munitionibus ignobilioribus captis, Castrô etiam RZECENSI expugnatô & per Ignem demolitô, HENRICUS Cæsar ad Urbem GLOGOW, quam ODRA unus ex principalibus Poloniæ* [Silesiæ] *Fluviis præterfluit, cum Copiis suis in Die S. Bartholomæi pervenit. Et quamvis BOLESLAUS Polonorum Dux positis Militibus Vada ODRÆ & ejus Ripas ubique communisset, obstruxissetque Transitum Cæsari omni Nisu prohibiturus, Cæsar tamen prope GLOGOVIENSIS Civitatis Mœnia Vadum, nunquam etiam antea Indigenis cognitum reperiens, Fluvium ODRA superavit, multam Pecorum Hominumque Prædam, sed & nonnullos BOLESLAI Milites, qui passim vagabantur, inopinatè detinuit.* Matthias Michovius in Poloniæ Chronico, Lib.III. Cap.IX. de Henrico: *Ad GLOGOVIAM singula obvia vastando, in Die S. Bartholomæi pervenit, eam Machinis & Expugnatione afficiens.* Ioannes Dubravius in Historia Bohe-

ANNO 1109.

GERMANORUM Romanus Imperator HENRICUS V.

SILESIORUM Dux BOLESLAUS III.

hemica, Lib. X. ad Annum 1109: de Suatopulco Bohemorum Duce: *se cum ipso Cæsare ad oppugnandam GLOGOVIAM Mœnibus, Arce, Flumine ODERA munitam convertit. Inerat præterea validissimum ex Polonis & SLESITIS Præsidium, tum etiam Commeatu copioso abundabat.* Martinus Cromerus de Polonorum Rebus, Lib. V. ad Annum 1109: de Imperatore Henrico: *RECENUM recepit: inde ad GLOGOVIAM duxit. Iam eò BOLESLAUS Partem Copiarum præmiserat, quæ Hostem Transitu ODRÆ Fluvii prohiberent, dum ipse Russorum & Ungarorum Auxilia exspectat. Verum Cæsar inventô Vadô haud ita procul â GLOGOVIA traducit Exercitum ad nonum Calendas Septembris, peneque nostros ultra ODRAM stativa habentes oppressit: paucos quidem Milites vagantes & magnam agrestium Pecudumque Prædam cepit. Reliqua Militum Manus partim in Oppidum se recepit, partim Fugâ dissipata est.* Ioachimus Curæus in Silesiorum Annalibus: *Deinde* [Imperator Henricus V.] *adortus est GLOGOVIAM. Fuit autem ipsi difficile superare Flumen ODERÆ, cum Ripam adversam ad Urbem BOLESLAI Copiæ tuerentur. Cæsar tamen, novo Vado invento, non procul ab Urbe, Die S. Bartholomæi ante Meridiem, dum Populus adstat Missæ theatricæ, Exercitum in alteram Ripam traduxit, & multos ex Agmine BOLESLAI incautos oppressit, magna tamen Copiarum Pars in Urbem evasit.*

XII. GLOGOVIENSES multiplicem Oppugnationem Clademque diu passi, tandem Viribus suis diffidentes, ab Hoste valido simul & irato metuebant extrema. Honestô igitur Modô Exitium â suis declinaturi, ab HENRICO expetebant & impetrabant quinque Dierum Inducias: nisi BOLESLAUM intra eas Liberatorem consequerentur, HENRICO facturi Deditionem. In cujus Fidem, Primores intra Civitatem Filios suos, natu majores, HENRICO dabant Obsides: interea Muros concussos reficiebant. Ioannes Dlugossus in Historia Polonica, Lib. IV. ad Annum 1109: *Eam* [Glogoviam Henricus] *cum Obsidione cinxisset, & multorum Dierum Intervallo, Projectione Bombardarum, Civitatem humiles Muros & debiles Turres atque Propugnacula tunc habentem conquassasset: veriti Cives, ne in Potestatem Cæsaris vivi capta Urbe venirent, & Excidium suum,*

ANNO 1109.

GERMANORUM Romanus Imperator HENRICUS V.
SILESIORUM Dux BOLESLAUS III.

& suorum experirentur, de Urbe dedenda sub cæteris Conditionibus, sivi-delicet Dux BOLESLAUS intra quinque Dierum Spatium obsessis non succurrat, missis Nunciis cum Imperatore paciscuntur. Imperator non quinque solum Dies, sed & plures se illis concessurum respondet, certus, BOLESLAUM Poloniæ Ducem secum decernere nullatenus ausurum: dum modò in Spem futuræ Deditionis Filios eorum Civium, qui natu majores in Civitate haberentur, pro Obsidibus & in Pignus futuræ Deditionis sibi consignent. Necessitate urgente, GLOGOVIENSES Filios Cæsari pro Obsidibus tradunt, & Cæsar certus, eos Pacta servaturos, ab Oppugnatione Urbis Milites cessare jussit. Matthias Michovius in Poloniæ Chronico, Lib. III. Cap. IX: *Postularunt GLOGOVIENSES sub Pacto Inducias quinque Dierum: in quibus si Dux BOLESLAUS, Dominus ipsorum, non præstaret eis Auxilium, cederent sub Iugum & Potestatem Imperatoris: quod ille annuit, dummodo Primores Civitatis GLOGOVIENSIS darent Filios suos natu majores in Obsides: quod & fecerunt.* Martinus Cromerus de Polonorum Rebus, Lib. V. ad Annum 1109: *Magna Vi oppugnatur Oppidum* [Glogovia] *frequens quidem eâ Tempestate, sed non munitissimum. Oppidani veriti, ne captô per Vim Oppidô extrema quæque ab irato Hoste paterentur, quinque Dierum Inducias petunt: quibus, nisi succursum sibi esset, Deditionem promittunt: Obsides dant primorum Civium Liberos.* Ioachimus Curæus in Silesiorum Annalibus: *Oppidani petierunt â Cæsare Inducias quinque Dierum, ut Principi possent significare de sua Conditione, & promiserunt, si ipsis intra illud Tempus præsto non esset, se se dedituros Urbem: & Cæsare hoc postulante, præcipuorum Civium & Nobilium Filios miserunt in Castra pro Obsidibus. Interea ipsi reficiunt Muros.*

XIII. BOLESLAUS, cui suum obsessi Statum indicaverant, GLOGOVIENSIBUS Auxilium pollicitus, quamvis, ob Hungaros & Russos advocatos nondum præsentes, ante finitas Inducias non afferret, tamen promissam Deditionem prohibebat, ulterioremque Defensionem præcipiebat, non obtemperaturis Exitium jurabat omnibus: omnino salutarius esse, Liberos amittere, quam universos perire, monitis. Vincentius Kad-

ANNO 1109.

GERMANORUM Romanus Imperator HENRICUS V.
SILESIORUM Dux BOLESLAUS III.

Kadlubko in Historia Polonica, Lib. III. Epist. XIX: de Glogoviensibus: *Suas interim BOLESLAO & exponunt, & deplangunt Angustias. Obsides præstitos, non tam dedendi Animô, sed differendi Remediô. Quibus rescribit BOLESLAUS: Imo* [in Vratislaviensi MSto legitur, *Fuco*] *nihil ignavius, nihil mitius vermiculoso Favigena: uterque tamen, iste ab Alveo, ille â Fucinio arcet Vespadios. Potius itaque Obsidibus, quam Libertate carendum. Tutius enim est, paucorum Saluti non parcere, quam Pusillanimitatis Ignaviâ plurimos in Discrimen adducere.* Ioannes Dlugossus in Historia Polonica, Lib. IV. ad Annum 1109: *Mittunt interim GLOGOVIENSES ad Ducem & Dominum suum BOLESLAUM, Poloniæ Regni Monarcham, &, in quanto versentur Periculo, nisi saniori Consilio Pactis usi fuissent, denunciant, supplicantque, ut aut illos ab Oppugnatione Obsessioneque hostili liberet, aut Pacta rata habens, impleri ea permittat.* Ibidem post pauca: *Collaudatis itaque GLOGOVIENSIBUS Nunciis & Civibus, quod prudenti usi Consilio, Civitatem maturè perituram, in eam Diem servassent: discretissimè prohibet, ne quicquam de his, quæ cum Imperatore pacti erant, observent, malintque Filiis, quam se & Patriam Libertate orbari: se in Tempore adfuturum, & obsessis Opem laturum, respondet. Et, quò constantiores essent, si Prohibitionem suam in dedenda Urbe Imperatori transgrederentur, jurat, se illos & cum Filiis, Imperatore discedente, exterminaturos.* Matthias Michovius in Poloniæ Chronico, Lib. III. Cap. IX: *BOLESLAUS verò Dominus GLOGOVIENSES, auditâ eorum Legatione, laudavit Fidelitatem ad Constantiam eorum: ne quoque subjicerent se quovis Modo Imperatori, sub Interminatione prohibuit, asserens, plus valere Bonum Reipublicæ, quam Filios primævorum GLOGOVIÆ: juravitque Dux BOLESLAUS, nisi GLOGOVIENSES in Fide manerent, omnes crudeliter, post Discessum Imperatoris, exterminare velle.* Martinus Cromerus eodem commemorat de Polonorum Rebus Lib. V. ad Annum 1109. Ioachimus Curæus in Silesiorum Annalibus: *BOLESLAUS nunciavit GLOGOVIENSIBUS, fortiter agerent in Defensione Patriæ: se ipsis adfuturum in Tempore. Si tamen, quod adhuc exspectaret Auxilia Hungarica & Ruthenica, intra quintum Diem non veniret,*

ANNO 1109.

GERMANORUM Romanus Imperator HENRICUS V.
SILESIORUM Dux BOLESLAUS III.

niret, ne propterea Cæsarem reciperent: sed potius Liberorum Obsidum Necem Excidio Patriæ anteferrent: si secus facerent, se ipsos, finito Bello, cum suis Regno ejecturum.

XII. Tantas sub Angustias redacti GLOGOVIENSES in ambiguo hærebant. Utrumque videbant sibi suisque Filiis dubio Eventu periculosum: seu BOLESLAI Ducis mandatum, si non iniquum, certè nimis durum, obsequiosi facerent: seu contra Fidem HENRICO Imperatori datam obstinati agerent. Utrum eligerent, se Damnis obnoxios: præterea, si majoris & Libertatis, & Commoditatis, & Dignitatis Spe, Imperium Germanorum reciperent, Polonis: & si repudiarent, Germanis futuros magnis expositos Opprobriis. His, si non accessit, accedere potuit: Conscientiæ Curam non esse posthabendam: quæ doceat, SILESIOS non suo Duci tantum, verum etiam Imperatori suo, cui Dux ad Tributum, Subjectionem, Fidemque sit obligatus, quamvis esse nolit, debere justum Obsequium. Sed fortassis GLOGOVIENSES, aut, quoniam Dux BOLESLAUS Imperatori HENRICO se aut tributarium, aut subditum negabat, ab eo quidem Vinculo se liberos crediderunt: aut Fidem bellicam civili non in omnibus parem esse judicantes, Deditionem tacitâ, licet non expressâ Conditione, si BOLESLAUS ei Consensum, quem præsumebant, indulgeret, promiserunt.

XV. Certè Rationibus magis Polonos, quam Germanos respicientibus adducti, BOLESLAO Duci, quam HENRICO Imperatori parere malebant. Quamobrem notabili Exemplo, Filiis Obsidibus posthabitis, quamvis summo Periculo subjectis, Constantiâ mirâ, Nervis omnibus se diu contra incredibilem Vim Hostium, quibus potissimum elusa Deditionis Spes, violataque Pacti Conditio Iram in Furorem converterat, defendebant. Nec Impetum Adversariorum indeclinabilem ad extremum nimis defatigati sustinuissent, nisi BOLESLAUS frequentissimis, etsi levioribus Præliis, HENRICO per Dies Noctesque Damnum intulisset: atque primarium Auxiliatorem SUATOPLUCUM, Bohemorum Ducem, Manu Percussoris subornati peremtum [Die XXI Septembris] abstu-

ANNO 1109.

GERMANORUM Romanus Imperator HENRICUS V. SILESIORUM Dux BOLESLAUS III.

ſtuliſſet. Vincentius Kadlubko in Hiſtoria Polonica, Lib. III. Epiſt. IX: *Hujus* [Boleslai] *Mandati GLOGOVIENSES informantur Fiduciâ, Vires colligunt, Urbem hi muniunt, Ruinas illi reſarciunt. Sed Cæſaris Caſtra, inde Cives, illinc BOLESLAUS continuis ſolicitant Incurſibus.* Ibidem poſt pauca: *Cæſar fragoſo Urbem Turbine involvit, Molibus Tormentorum circumtonat, Nimbis Telorum obruere contendit, Saxea Tempeſtate grandinat, Fulminibus Ignium coruſcat: quæ illi aut Induſtriæ Studio declinant, aut in Cæſaris Damna retorquent. O verè viriles, ô ferreos Animos, ô transmiræ Viros Conſtantiæ: quos nec Auri ſplendor demulcet, nec Imperatoriæ Numen inclinat Majeſtatis, non Hoſtium terret illos Impetus: non Laborum frangit Aſperitas, non ipſa Parvulorum Pietas emollit. Quia enim Patres obliti Filiorum acerrimè rebellant, nunc Machinis eorum Parvuli exponuntur, nunc omni Tormentorum Genere, paterno ſub Aſpectu, territantur: ſed incaſſum. Stat enim inconcuſſo fixa Robore Patrum Sententia: tutius eſſe, Patres Prole defungi, quam Patria Cives exui, & honeſtius Libertati, quam Liberis conſulitur.*

XVI. Hanc GLOGOVIENSIUM admirandam Fortitudinem Ioannes Dlugoſſus in Hiſtoria Polonica, Lib. IV. ad Annum 1109, prolixius quidem, diſtinctius tamen exponit: *Mandato*, inquiens, *BOLESLAI Ducis Poloniæ per Nuncios ad GLOGOVIENSES relato, dum univerſa Civitas grandi Mœrore conſternata eſſet: [nam hinc Metus, hinc Pietas, hinc Charitas Pignorum objecta, quid agerent, Conſilii inopes collidebantur] publicam tamen Pietatem ſingulis approbantibus magis, quam privatam, BOLESLAO Duci ſe parituros, & Mortem potius ſubituros, quam Deditionem pactam ſervaturos devovent. Non Hoſtium illos terret Impetus, non Laboris frangit Aſperitas, nec Filiorum avertit Pietas: omnibus in commune unus eſt Animus, Patriam & Urbem Sanguine tutari. Quapropter ab univerſis in commune ad Ruinas inſtaurandas tantâ Curâ, tantâ Diligentiâ concurſum eſt, tantaque Sedulitas in Reſtauratione collapſorum monſtrata, ut intra Biduum, quo Induciæ â Cæſare datæ nondum exſpiraverant, omnis neceſſaria Inſtauratio abſoluta fuerit. Cæſar cum Die quinta Urbem ſibi juxta Pa-*

cta

ANNO 1109.

GERMANORUM Romanus Imperator HENRICUS V.
SILESIORUM Dux BOLESLAUS III.

cta dedi requisivisset, existimavit, se, Civibus ultro Portas aperientibus, Civitatem ingressurum. Cum verò offenderet contra, atque ipse ratus, resisti, Adversarios infestos GLOGOVIENSES habiturus, quos jam deditos crediderat, More Ingenii humani, Pacta in Spem meliorum Successuum variantes, à Civibus contrarium Responsum accepisset, in Indignationem non mediocrem versus, quia Pacta non reservassent, ad expugnandam Urbem armari universum Exercitum jubet, & ab omni Parte Expugnationem disponit, credens, & Civitatem se facile capturum, & Transgressoribus Pœnas dignas illaturum. Magna itaque Vi ab Almanis [Germanis] *& Bohemis Civitatem undique Imperatore spectante & adhortante Militibus impugnantibus, non minori Vi ab Oppidanis resistebatur. Credens autem Imperator Pietate Filiorum nullatenus Cives in sua Pignora Telis aut Operibus sævituros, sed Charitate Obsidum obsessos magis quam Armis expugnari posse, Filios GLOGOVIENSES in Propugnaculis de Asseribus ordinatis, quò Milites ad Oppugnationem transituri appetebantur, distendi jussit. Sed tum ne sic GLOGOVIENSES molliri posse videt, sed in eos Filios, qui distenti erant, Sudes & Iacula emittere, & egregie in quoslibet Tela contorquere: propter quod Cæsareani temere ad Mœnia subeuntes de superioribus Locis percussi cadebant. Imperator vero innocenti Ætati misertus, illo Genere Expugnationis, velut crudeli & infami, omisso, Milites Muros Civitatis & Turres subire, & Expugnationi totâ Die vacare jussit. Maximo Conatu atque Labore utrinque certatum est: Cæsareos Milites Indignatio ex Violatione Pactorum orta, & frequens Militum continuè ad Pugnam profligatis recedentibus, & sanis ac integris pro sauciis succedentium Numerus, Oppidanos extrema Desperatio animabat. Tantus autem utrisque, his quidem conquirendi Urbem, illis defendendi Ardor injectus erat, ut nullum Genus, utrinque aut Hostes expugnandi, aut Cives repellendi omiserint. Et cum Almani & Bohemi audacius Civitatis Mœnia subeuntes, Projectione Lapidum supernè obruerentur, Aqua tamen & Pice fervente plures Læsuram incurrerant: multi, qui Scalis appositis Muros conscenderant, Civium Robore exinde præcipitati, Animas, inspectante Cæsare, exhalabant.* Ibidem post quædam: *GLOGOVIENSIUM obsidione durante, nulla Dies absumta*

ANNO 1109.

GERMANORUM Romanus Imperator HENRICUS V.
SILESIORUM Dux BOLESLAUS III.

ſumta eſt, ſub quâ BOLESLAUS, Polonorum Dux, nunc â Dextra, nunc â Siniſtrâ, nocturnis pariter atque diurnis Horis, gravi Moleſtiâ, continua Aggreſſione, Imperatoris Caſtra non afficeret. Propter quod Imperator nunquam cum univerſo Exercitu ad Urbem expugnandam potuit intendere, ſed majorem Partem Militum in campeſtri Statione, ad pugnam ordinatam, ne BOLESLAUS â Tergo Caſtra invaderet, opponebat. Certus enim erat, niſi hæc providiſſet, ſe â BOLESLAO Diſcrimen incurſurum. Ibidem, cum narraviſſet, quemadmodum Boleslaus ſuſtinendis Germanorum Viribus tandem minimè par, præcipuo eorum Auxiliatori Suatopluco, Bohemorum Duci, multas ob Cauſas, ideo etiam, quia Cæſari Germano Slavus Bohemus adverſus Slavos Polonos Opem adeo magnam ferre nihil veritus erat, iratus paraverit funeſtas Inſidias, per Ioannem Ciſtem, Bohemum Equitem, trucidando: *Cum autem, Die XXI. Septembris, SUANTOPELK Dux Bohemiæ in Papilione* [id eſt, Tentorio] *Cæſaris conſiſteret, Ioannes præfatus in Ducem ipſum ſtantem ante Cæſarem Lancea acutiſſima tam fortiter impegit, ut ejus utrumque Latus proſcinderet, & SUANTOPELKUS Dux in Terram illico palpitans, nec una Voce quidem emiſſa, exſpirarit.*

XVII. Eadem Chronographus Saxo in Chronico ad Annum 1110, Matthias Michovius in Poloniæ Chronico, Lib. III. Cap. IX. Ioannes Dubravius in Hiſtoria Bohemica, Lib. X. ad Annum 1109. Martinus Cromerus de Polonorum Rebus, Lib. V. ad Annum 1109. commemorant. Ioachimus Curæus in Sileſiorum Annalibus: *Obtemperarunt Cives* [Glogovienſes Boleslao] *ſuo Principi. Cæſar iratus terribilem inſtituit Oppugnationem: & tandem, ut obſeſſos acerrimè ſe ſe defendentes flecteret, Obſides Senatorum & Nobilium Liberos Machinis alligatos Telis ſuorum objecit. Non pepercerunt his Cives, ſed extrema quæque ſubeuntes, Hoſtem rejiciunt.* Ibidem poſt quædam: *Interea BOLESLAUS auctus Acceſſione novorum Auxiliorum ex diverſis Partibus ſe ſe Cæſari oſtendit, & ſubitis Incurſionibus ita eum retinuit, ut nunquam univerſum Exercitum Mœnibus Urbis poſſet admovere. Cogitavit etiam, quomodo Cæſari detraheret Auxilia Bohemica, quæ ſciebat eſſe Robur in Exercitu. SUANTOPULTO igitur ſubornat Percuſ-*

ANNO 1109.

GERMANORUM Romanus Imperator HENRICUS V.
SILESIORUM Dux BOLESLAUS III.

forem, qui sub Specie Transfugæ Principem in Castris, & quidem in Tentorio Cæsaris, Hastâ transfixum occidit, Die Septembris XXI.

XVIII. HENRICUS, Bohemis post SUATOPLUCUM eorum Ducem occisum in Patriam reversis, crebrisque Polonorum Incursionibus ultra duos Menses intra SILESIAM debilitatus, ad solvendam Urbis GLOGOVIENSIS Obsidionem pronior videbatur. BOLESLAUS igitur HENRICUM ad Pacem majore Fiduciâ per Legatos solicitabat. His promittebat HENRICUS, sed duas in Leges, se Pacem initurum: Si BOLESLAUS non modo cum POLONIS [certè SILESIIS, si non & aliis Polonico Regimini addictis] Germanico Imperio subjectus, debitum Tributum soluturus, verum etiam SBIGNEO Fratri notho [quem in Castris Henricus Clientem habebat] Hæreditatem paternam restituturus esset. Ioannes Dlugossus in Historia Polonica, Lib. IV. ad Annum 1109: *SUANTOPELKONE Bohemiæ Duce totaliter, ut præmisimus, occiso, & Exercitu Bohemico in Bohemiam remeante, HENRICUS Imperator Consilio advocato, an in Obsidione Urbis GLOGOVIENSIS persistendum esset, vel in Almaniam* [Germaniam] *redeundum, deliberat. Sed, cum singuli probassent, Obsidionem Cladibus & Funeribus magis, quam Victoriis insignem, omittendam esse, neque in Bello malè auspicato diutius commorandum: Nuncii Polonorum Ducis BOLESLAI* [*misit quippe illos BOLESLAUS, sperans SUANTOPELKONE Duce Bohemiæ interfecto, facile Animum Cæsareum ad Pacem inclinaturum*] *adveniunt, petentes, ut Romanorum Rex, & Obsidionem GLOGOVIENSEM tollat, & ab Agro Polonico* [Silesiaco] *Exercitum abducat.* Ibidem post quædam: *His à Cæsare responsum est: si Polonorum Dux BOLESLAUS & Poloni IMPERIO & TRIBUTIS subjecti esse velunt, SBIGNEUMque ad Portionem suam restituere: Petitionem eorum facile esset admissurus.* Martinus Cromerus de Polonorum Rebus, Lib. V. ad Annum 1109: cum & Suatopluci occisi. & Bohemorum dimissorum Mentionem fecisset: *BOLESLAUS ratus, Cæsarem non satis auspicati Belli jam pertæsum, simul quod Hiems instabat, faciliorem placidioremque fore, Legatos ad eum de Pace misit. Edit ille Pacis Conditiones, ut SBIGNEUS in Principatum suum restituatur, & ut Poloni TRIBUTARII sint Romano Imperatori.* Ioachimus

Cu-

ANNO 1109.

GERMANORUM Romanus Imperator HENRICUS V.

SILESIORUM Dux BOLESLAUS II.

Curæus in Silesiorum Annalibus: *In Castra* [Cæsaris Henrici] *venerunt Legati Polonorum, petentes Pacem. Cæsar, Re deliberata, illis respondet, daturum se Pacem BOLESLAO, si velit exsolvere Pensionem, quam deberet Imperio, & SBIGNEO suum Patrimonium reddere.*

XIX. At BOLESLAUS, semper Libertatis studiosissimus, neque Romano Imperatori subjectus solvere Tributum, neque SBIGNEO Fratri reddere Patrimonium volebat: intentus Armis, quibus HENRICO Pacem extorqueret. Ioannes Dlugossus in Historia Polonica, Lib. IV. ad Annum 1109: *Nuncii Ducem suum BOLESLAUM & Polonos nullo Pacto DITIONI suæ SERVITUROS & TRIBUTA pensuros, sed neque SBIGNEUM, velut Hostem infensissimum Patriæ, in Gremium suum, certam Perniciem iterum illi allaturum, assumturos respondebant.* Martinus Cromerus de Polonorum Rebus, Lib. V. ad Annum 1109: *Reversi ad BOLESLAUM Legati Mandata Cæsaris referunt. Mirari ille Confidentiam Cæsaris, & Iniquitatem Conditionum: quasi Victor victis Leges imponeret: ac non dubia adhuc esset Martis Alea. Itaque, quam non impetrabat, Pacem, Vi & Armis extorquere pergit, ac majoribus, quam prius, Damnis & Incommodis Hostem afficit, minus aptum per se, abductis Boemorum Auxiliis, ad nostrorum Insultus diurnos atque nocturnos reprimendos: nec ullum ei dat lignandi, pabulandi, Commeatus petendi atque adeo ê Castris prodeundi Facultatem.* Ioachimus Curæus in Silesiorum Annalibus: *Illi* [Legati, quos Boleslaus ad Henricum miserant] *respondent, nunquam Polonos ignobilem toleraturos SERVITUTEM, nec SBIGNEO, Homini infido, amplius habituros Fidem.*

XX. Tandem GLOGOVIENSES, Urbem suam ultra tres Menses adversus Imperatorem defendere nihil veriti, â SILESIIS cœteris, maximè Polonis adjuti, cogebant HENRICUM, non tam Silesiorum Polonorumque parvis Præliis, quam simul & Famis, & Pestis majoribus Malis fractum, Obsidioni, quam indecorum deserere, noxium continuare putabat, subtrahere Copias. Ioannes Dlugossus in Historia Polonica, Lib. IV. ad Annum 1109: *Paucis post hæc Diebus, dum BOLESLAI Polonorum Ducis Legatos Pacem petentes dimisisset, Obsidione GLOGOVIENSI Cæsar mora-*

ANNO 1109.

GERMANORUM Romanus Imperator HENRICUS V.
SILESIORUM Dux BOLESLAUS III.

tus, Obsidionem [victus suorum Prece & Consilio] dissolvit. Matthias Michovius in Poloniæ Chronico, Lib. III. Cap. IX: *Infecta Legatione Imperator remisit Legatos, & ipse, suadentibus suis Præfectis, discessit, non expugnata GLOGOVIA: sub quâ tot Pericula, tum in Militibus, tum in Swatopolkonis Ducis Nece acceperat.* Martinus Cromerus de Polonorum Rebus, Lib. V. ad Annum 1109: *His Malis fatigati Germani, majoraque metuentes, aliô transferre Bellum statuunt, ut Loci Mutatione & Aura meliore & Pabulatione Commeatuque laxiore uterentur.* Alexander Guagninus in Chronicorum Polonicorum Compendio, de Boleslao III: *GLOGOVIAM Urbem, Glogoviensis Ducatus Sedem, acerrimè, frustra tamen oppugnavit: magna & crudeli Strage in Militibus acceptâ.*

XXI. Tamen Imperator HENRICUS â SILESIIS, Polonos defendentibus, porro debellandis, non abstinebat. Cognitô, SILESIOS â Provinciæ suæ Finibus, quos reliquerant nudos, ad BOLESLAUM in tantô melius Præsidium digressos, HENRICUS in faciliorem majoremque Successum Fiduciâ erectus, ad interiora SILESIÆ progressus, VRATISLAVIAM, si posset, oppugnaturus, ab eâ, per Milliaris unius Distantiam, in Planicie magna, Locum Castris & Præliis aptum occupabat. BOLESLAUS ibi, assumtis ad Polonos in Subsidium SILESIIS, acerrimum ab Horis matutinis ad pomeridianas, imo vespertinas, cum HENRICO Prælium committebat: in quô SILESII Polonis jam in Fugam propensis, ad Constantiam, in Magnanimitatis Exemplum, prævii, confertam Hostium Aciem fortissimô Virium Impetu perfregerunt & dissolverunt. Vincentius Kadlubko in Historia Polonica, Lib. III. Epist. XIX: *Frustratis igitur* [HENRICI ad Obsidionem Glogoviensem] *Viribus, Arte nimis indigna in* [pro quibus, in MSto Vratislaviensi legitur, *Minis, in divinam*] *SILEUCII* [Silesii] *Provinciam Signa surgunt bellica, sed Omine infaustissimo & aliter fausto* [in MSto exstat, *finistimo*, id est, *finisterrimo*, maximè *finistro*]. *Illa enim SILEUCIANA* [Silesiaca] *Strenuitas, quæ clarissimis ubique Triumphis enituit, quod magno quondam Alexandro Tributum non solvit, eadem* [ibidem exstat, *idem*] *& Lemanno:* id est, Alemanno, Germano]. *Qui* [Scholiastes addit, SLEZITÆ] *ægrè ferentes tantum Hostem suæ incumbere Provinciæ, orant*

ANNO 1109.

GERMANORUM Romanus Imperator HENRICUS V.
SILESIORUM Dux BOLESLAUS III.

rant BOLESLAUM, ne Prælium differat, quia Mora trahit in se Periculum, & satius esse semel cadere, quam semper pendere. Ibidem post quædam: *Ut ergo primum Dies illuxit, præcurrunt hinc inde Velites, ut Numero, sic Animositate dispares: ex adverso Acies consistunt: &, quantum Lemmanos auget Numerositas, tanto Polonos animosior acuit Audacia. Interea SILEUCIORUM* [Silesiorum] *non pauca Manus á Tergo prositit: non paucos ex Hostibus in se convertunt, Fugam ex Industriâ simulant, â Terminis* [in MSto, â *Turmis,*] *illos* [Scholiastes addit, Lemmanos] *eliciunt longius provocant, in provocatos reflectuntur, & obliquato Cuspidum Vibramine, præporrectas illorum Lanceas simul repellunt & feriunt. Quibus prostratis advolant alii Subsidio & occiduntur: rursus alii item, itemque alii, donec omnes pene extremorum Exercitus convertuntur. Unde non tam mediæ, quam primæ turbantur Acies: quæ, cum Tumultus Causam ignorant, suos fugere, non persequi autumant* [Poloni]: *quos hinc Pudor, inde BOLESLAUS consistere impellit. Ut ergo erant primæ Pragitarum* [Pragensium, Bohemorum *Phalanges*] *primo Congressu succumbunt. Deinde illæ Giganteæ Lemmanorum Regiones, hæ â BOLESLAO, illæ â SILEUCIIS prosternuntur.* Anonymus in Polonorum Chronico MSto, quod in Vratislaviensium Bibliotheca publica Rehdigeriana reperitur, Cap. XXV: *Intelligens autem Bohemorum* [residuorum in Cæsareanis Castris] *Dux, SLESIANOS â suis Finibus egressos in Subsidium BOLESLAI advenisse, Imperatori suggerit, ut Partem sui Exercitus ad capiendam Urbem WRATISLAVIENSEM transmittat.* Ioannes Dlugossus in Historia Polonica, Lib. IV. ad Annum 1109: de Imperatore Henrico: *Versus WRATISLAVIAM processit, Expugnationem WRATISLAVIÆ, si forte illic sibi melior proveniret Fortuna, tentaturus. Sed, dum ad unius Milliaris Spatium â WRASISLAVIA Stativa posuisset: BOLESLAUS Polonorum Dux omnibus Potentiis Dominiorum suorum quanta potuit Celeritate, ordinatis, magna insuper agrestium* [*ut Speciem validi Exercitus Hostibus objiceret*] *auctus Turbâ, Agmen Exercitus sui Cursus magis, quam Itineris Modô, persequendo Imperatorem ducit, adeo, ut nec nocturnâ quidem Quiete, â diurnis reficerentur Laboribus. HENRICUM Romanorum Regem persequi, & cum illo decernere statuit. Quem cum in dictis*

ANNO 1109.

GERMANORUM Romanus Imperator HENRICUS V. SILESIORUM Dux BOLESLAUS III.

His Stativis uno tantummodo Milliari à WRATISLAVIA distantibus consecutus fuisset, ordinatis Aciebus, paucis Milites adhortatus: quatenus suæ Nobilitatis & Originis memores, quam fortissimè pro Patria ac Libertate dimicarent, perpetuam Gloriam, si Orbis Terrarum Imperatorem, veterem eis Libertatem adimere, & TRIBUTIS eos subjicere conantem sternerent. Ibidem post pauca: *Concurrunt validissimo Impetu & Clamore utraque Acies, & utraque pro Victoria adnitente, durissimo Marte, dum mane Pugna cœpisset, usque ad Vesperam certatum est. Cadentibus ex utraque Parte pluribus Mortalibus sæpenumero Cæsareani Milites, cum Numero superiores essent, etiam in Pugna prævalebant. Nutabat Polonica Acies, plerique ex Pugnatoribus POLONIS spectabant ad Fugam, ni solicitè BOLESLAUS qualibet Loca circumiens & novos fessis substituens, suorum in Locis aliquot labentem Pugnam restituisset: & confirmatis suis, pulsis Adversariis, erectis Militum Animis, Prælium ex integro reparasset. In ipso autem Fervore Pugnæ, SILESIANORUM Militum Acies, quam in Subsidiis BOLESLAUS locaverat, ejus Iussu erumpens, in Latus Exercitus Imperialis, quam fortissimè potuit, impegit, & Ordines Almanorum* [Germanorum] *disrumpens, cæteris Militibus Pugnatoribusque Viam ad irrumpendum in Hostes & ad comprehendendum Victoriæ Bravium* [Brabeum] *aperuit.*

XXII. Hæc antiquiores ita commemorant: quorum Testimoniis recentiores contrarii non sunt. Id è potioribus patebit, quorum Narrationes de hoc famosissimo intra Silesiam Prælio in medium afferemus. Matthias Michovius in Poloniæ Chronico, Lib.III. Cap.IX: *In Furore autem Pugnæ, Dux BOLESLAUS Aciem SLESITANORUM, quam usque ad illud Tempus in Subsidiis reservaverat, in Latus Cæsareanorum quam fortissimè induxit, & Ordinem Cæsareanorum dirupit: tum Exercitus BOLESLAI esse melior, & Cæsaris fugere cœpit.* Martinus Cromerus de Polonorum Rebus, Lib. V. ad Annum 1109: de Henrico: *Soluta igitur GLOGOVIÆ Obsidione, ad interiora Poloniæ* [Silesiæ] *WRATISLAVIAM Urbem instructa Acie contendunt. Invadit a Tergo carpitque extremos Hostium BOLESLAUS, turbat Ordines, impedit Iter.* Ibidem post quædam: *Cæsar magno cum Labore & Cæde suorum ægrè in Conspectum WRATISLAVIÆ venit.*

Est

ANNO 1109.

GERMANORUM Romanus Imperator HENRICUS V.

SILESIORUM Dux BOLESLAUS III.

Est circa WRATISLAVIAM latè patens Planicies. HENRICO Locus visus est peropportunus ad Dimicationem Prælii, & nostris propter levem Armaturam & Pernicitatem Equorum, Equitumque Multitudinem, quam Hostibus commodior. Iterum post quædam: *Prælium fermè ex Oriente Sole initum, duravit usque ad Meridiem. Et inclinabat quidem ad Hostes Victoria: reprimebantur nostri Equites gravi illorum Armatura, nec densas Peditum Phalanges perrumpere poterant, sed quasi in Murum incurrebant, majore suo, quam Hostium Detrimento: jamque audacius illi vicissim Signa inferebant: nutabant POLONI.* Iterum post quædam: *Ad extremum* [Boleslaus] *Cohortes aliquot SILESIORUM, facto Cuneo ab aperto Latere Curriculo in hostiles Acies invehi jussit. Quod ubi factum est, celeriter invadentibus nostris in adversos & inopinantes, perturbari cœpere Hostium Ordines. Nostri alacriores, mutuâ Significatione & Clamore se se cohortati, instare utrinque trepidantibus, nec Spatium colligendi se se dare. Acrius tamen adhuc à Fronte nostrorum Impetum sustinebant Hostes.* Alexander Guagninus in Poloniæ Chronicorum Compendio, de Boleslao III: *HENRICUS tamen Imperator magna Damna Polonis in SILESIA exercuit: quem cum BOLESLAUS ad Amicitiam justis Conditionibus perducere non posset, armato Polonorum Milite accinctus, in Aurora Impetum in Cæsareanos fecit, Distantia unius Milliaris à WRATISLAVIA Urbe SILESIÆ: sicque ad Vesperam usque acriter decertabant.* Ioachimus Curæus in Silesiorum Annalibus: *Cæsar discedens GLOGOVIA, deflexit VRATISLAVIAM versus, eam etiam tentaturus. In Itinere BOLESLAUS confirmatis Auxiliis Sociorum subinde carpebat extremum Agmen Cæsaris, nec Die, nec Nocte Requiem illis concedens. Tandem, cum Exercitum Cæsaris multis parvis Præliis, Discessione Bohemorum & ex Contagiis esse factum imbecilliorem, cum eo justa Acie non procul à VRATISLAVIA conflixit. Fuit acerrima Pugna & dubio cum Eventu. Sed SILESII ex Insidiis adorti mediam Aciem Cæsaris, Ordines turbarunt, & fecerunt Inclinationem Prælii.*

XXIII. Ejusdem Prælii non ab omnibus æqualem in Modum narratur Eventus. Quidam nec HENRICO, nec BOLESLAO Palmam tribuunt. Inter quos ex antiquioribus est Albertus Stadensis in Chronico

ANNO 1109.

GERMANORUM Romanus Imperator HENRICUS V.
SILESIORUM Dux BOLESLAUS III.

ad Annum 1109: *HENRICUS Rex* [Imperator] *Poloniam* [Silesiam] *cum Exercitu ingreditur, eaque vastata, revertitur.* Chronographus Saxo in Chronico ad Annum 1110: *HENRICUS Rex Poloniam cum Exercitu ingreditur, eamque Præda & Incendio depopulatus revertitur.*

XXIV. Alii BOLESLAUM victum, HENRICUM Victorem in Terras suas reversum commemorant. Inter hos est Huldericus Mutius in Germaniæ Chronico ad Annum 1109: de Bello inter Henricum & Boleslaum: *Pugnatur aliquoties multô utrorumque Sanguine: ad extremum verò vicit Imperator, Milite Germano fretus & Potentia sua.* Imo quidam scribunt, ab HENRICO Imperatore non tantum POLONOS victos, sed eorum quoque Ducem BOLESLAUM captum. De quo videantur, quæ proferemus §. XXVII.

XXV. Plerique Victoriam SILESIIS & POLONIS adscribunt: quam non nulli satis, imò nimis extollunt. Vincentius Kadlubko in Historia Polonica, Lib. III. Epist. XIX: *Exiles tamen & confractas eorum* [Cæsareanorum] *Reliquias mœsta recollegit Lemmania* [Germania]: *qui Vitam Cæsaris pro Munere, & Fugam coluere pro Triumpho.* Ioannes Dlugossus in Historia Polonica, Lib. IV. ad Annum 1109: *Cæsar suorum Aciem inclinatam perpendens, illico suorum Monitu, in Fugam se* [*Insignibus Imperii, ne fugientem proderent, abjectis*] *convertit.* Matthias Michovius in Poloniæ Chronico, Lib. III. Cap. IX: cum Cæsareanorum, ipsiusque Cæsaris Fugam descripsisset: *In hunc Modum BOLESLAUS gloriosam Victoriam de HENRICO Imperatore strenuè reportavit, & tanquam Hannibal post Cannensem Pugnam est celebratus.* Martinus Cromerus de Polonorum Rebus, Lib. V. ad Annum 1109: *Ubi suos* [Cæsareani] *a Tergo cedere nostris urgentibus respexere, in Fugam sese omnes conjiciunt: in primisque Cæsar ipse, nequicquam revocare fugientes conatus.* Alexander Guagninus in Poloniæ Chronicorum Compendio: *BOLESLAUS autem cum fortiore Agmine POLONORUM & SILESIANORUM in Acies Cæsareanas a Latere irruit, totumque Exercitum dispersit, fugavit, & ad Internecionem prostravit, ut ipse Imperator Fuga sibi consulens, uno duntaxat Servo comitatus vix evaserit. Poloni verò Spoliis Exuviisque occisorum ditati, Victoriæ Pal-*

ANNO 1109.

GERMANORUM Romanus Imperator HENRICUS IV.
SILESIORUM Dux BOLESLAUS III.

Palmam obtinuerunt. Ioachimus Curæus in Silesiorum Annalibus: *SILESII ex Insidiis adorti Cæsaris Aciem, Ordines turbarunt, & fecerunt Inclinationem Prælii, ita ut Cæsareani effusa Fuga dilaberentur. Ipse enim Cæsar abjectis Ornamentis ægrè evasit.* Ibidem post pauca: *Hæc referuntur in Chronicis Polonicis.*

XXVI. Locus, in quo Prælium hoc peractum fuit, Urbi VRATISLAVIÆ propinquus, à Multitudine Canum, quos occisorum non POLONORUM, sed GERMANORUM Hostium insepulta Corpora eò invitaverint, CANINUS CAMPUS dicitur appellatus: quibus Vocabulis etiam denotatur ibidem conditum Oppidum: quod Polonis PSIEPOLE, *Canum Planities*, HUNDESFELDA Germanis vocatur. Vincentius Kadlubko in Historia Polonica, Lib. III. Epist. XIX: *Superest Argumento Loci Appellatio, ad quem tanta Canum confluxerat Numerositas, qui tanto Cadaverum Esu in quandam Feritatem prorupere limphaticam, ut nullis illò pateret Commeatus. Ideoque CANINUM CAMPESTRE Locus ille nuncupatur.* Commentator vetus ad hunc Locum: *Quod quidem Prælium commissum est prope WRATISLAVIAM in Campo, qui modo CAMPUS CANINUS appellatur: Anno Domini M.C.X.* Ioannes Dlugossus in Historia Polonica, Lib. IV. ad Annum 1109: *Tanta autem fuit in Certaminis Loco Cadaverum Copia, ut ex omni propinqua Regione Multitudo Canum illuc ad vorandas humanas Carnes concurrens, periculosum aliquanto Tempore omnibus parvo Comitatu illac proficiscentibus Iter efficeret. Unde & Locus ipse in hodiernum usque Diem CANINUS CAMPUS Vocabulum sortitus, Argumentum relatæ tunc per BOLESLAUM de Cæsare tam famosæ Victoriæ sua Nuncupatione renovat & conservat.* Matthias Michovius in Poloniæ Chronico, Lib. III. Cap. IX: *Ad Locum autem Certaminis tanta confluxit ad Cadavera Canum Copia, ut Iter agentibus suo Morsu diu noceret. Idcirco usque in hodiernam Diem Vicus ille PSIEPOLE, quod sonat CAMPUS CANUM, nominatus est.* Martinus Cromerus de Polonorum Rebus, Lib. V. ad Annum 1109: *Campus, ubi pugnatum erat, plenus Cadaverum, acerbum & miserabile Spectaculum exhibebat. Ac nostri quidem conquisiti & sepulti sunt: Germani verò insepulti Canibus & Volucribus*

ANNO 1109.

GERMANORUM Romanus Imperator HENRICUS V.
SILESIORUM Dux BOLESLAUS III.

Esca jacuere. Inde cum eò tanta Vis Canum convenisset, ut difficilem Transitum præberet Iter facientibus, CANINUS CAMPUS à Polonis atque Germanis Locus ille dictus est: & in hodiernum usque Diem utrâque Linguâ Nomen hoc is, qui ibi est, Vicus retinet. Abest autem uno à WRATISLAVIA Milliario. Alexander Guagninus in Poloniæ Chronicorum Compendio: *Adhuc Locus, in quo Conflictus erat, Polonicè PSIEPOLE, id est, CANINUS CAMPUS appellatur. Nam illic Multitudo Canum ad Cadavera humana confluxerat, ut multo Tempore vix prætereuntes transire possent.* Ioachimus Curæus in Silesiorum Annalibus: *Partâ Victoriâ, Polonorum Cadavera sepulta sunt, sed Germanorum Bestiis discerpenda relicta sunt. Post paucos igitur Dies, cum numerosi Greges Canum eò undique accurrerent, & tanta eorum esset Rabies, ut Viatores tuto Locum illum prætergredi non possent: multi enim à Canibus lacerabantur: in utraque Lingua CAMPUS ille CANINUS dicitur, HUNDSFELD.* Hæc referuntur in Chronicis Polonicis. Nicolaus Henelius in Silesiographia, Cap. IV: *HUNDSFELDA, Hundsfeld, CAMPUS CANINUS, Oppidulum uno à VRATISLAVIA Milliario, eò in Loco situm, ubi HENRICUS V. Imperator, cum GLOGOVIAM diu, sed frustra obsedisset, à BOLESLAO Polono victus & fugatus, Anno M.C.IX.* Eadem Nicolaus Polius in Hemerologio Silesiaco ad Diem Augusti XXIV: & in Historia Incendiorum ad Annum 1109, Num. VII. commemorat.

XXVII. Est tamen, cur ab omnibus, quorum Testimonia protulimus, dissentire possis: si Chronicis MStis potius, quam editis habeas Fidem. Nam illa his contraria referunt: CAMPO CANINO, non ob Canum rabidorum Abundantiam, sed ob Germanorum fortissimorum Sævitiam, à Polonis, magnam ibi Cladem passis, Ducem BOLESLAUM Imperatori HENRICO captum dolentibus, Hostesque CANES vocantibus, inditum esse Nomen. Iohannes [cujus supra fecimus Mentionem Cap. III. §. XVIII.] in Poloniæ Chronico MSto: *Deinde* [Imperator Henricus V.] *in Campestribus WRATISLAVIÆ BOLESLAUM capit: Inducias dandis Pecuniis* [ad redimendum Boleslaum] *in Loco, qui dicitur PSIEPOLE, id est, CAMPUS CANUM: Tentoria Castrorum figit. Ubi dum per*

Dece-

ANNO 1109.
GERMANORUM Romanus Imperator HENRICUS V. SILESIORUM Dux BOLESLAUS III.

Deceptionem [Boleslaus] *captus fuisset, & multi suorum corrüissent, POLONI ob Odium occisorum ibi, & Castrorum Loco Nomen præmissum indiderunt, THEUTONICOS CANES appellantes.* Franciscus Faber, ille Sabothi clarissimus Scriptor, in Silesiæ Chronico, quod Senatu Civitatis Vratislaviensis [cujus Notarius fuit] jubente consignavit, MSto: *Aber eine alte Schlesische Chronica sezt, das der Keyser HEINRICH BOLESLAUM, der sein Lager umb den HUNDSFELD gehabt, gefangen, die Polacken weidlich aufs Maul geschlagen: darumb solten die Polacken aus Zorn und Has, das es ihnen alda so ubel ergangen, den Flecken das HUNDSFELD genennet haben.*

XXVIII. Præterea, tum ob magnam in SILESIA subsistentium Convenarum ex Germanis Saxonibus, Bavaris, Suevis, Thuringis, Francis, Misnensibus, Bohemis & aliis [de quibus egimus §. VIII.] Copiam, SILESIOS, antea POLONOS appellatos, primum SLEZACOS, id est, ê multorum Confluxu ortum Populum, Linguâ Polonicâ dictos: unde postea SILESIORUM Nomen provenerit, non nulli commemorant. Horum Opinioni, cujus Autor videtur, subscribit Martinus Cromerus de Polonorum Rebus, Lib. VI. ad Annum 1163: *SILESIÆ vero Nomen*, inquiens, *â Confluxu multorum Populorum inditum esse videtur: sive tunc, sive aliquantô prius, nempe postquam Sbigneus nothus Vladislai primi Principis Filius cum Boëmis & Saxonibus eam Oram invasit, ita ut SILESII sive SLEZACI quasi Convenæ dicantur Linguâ Polonicâ.*

XXIX. Nos eam SILESIORUM Nominis, multô vetustioris, Originem fictam ostendimus in Antiquitatibus de Silesiorum Nominibus, Cap. VI. Cæterum, quemadmodum SILESIIS certos clarosque Natales, non tantum in Antiquitatibus de Silesiorum Majoribus, potissimum Cap. XXI: verum etiam supra in hoc Libro, Cap. I. §. XXXVIII, & subsequentibus, contra dissentientium vanam Sententiam demonstravimus: ita minimè par esse statuimus, attribuere SILESIIS hodiernis, per obliquam Nominis Originem, dubios obscurosque Progenitores.

XXX. SILESIIS, maximè GLOGOVIENSIBUS hoc Bello multum POLONI debuerunt. Nam si Polonos Silesii periculosissimo Rerum Sta-

ANNO 1109.

GERMANORUM Romanus Imperator HENRICUS V.
SILESIORUM Dux BOLESLAUS III.

Statu, quem in antecedentibus delineavimus, deserere maluissent, ad Germanorum, tanquam & vicini, & cognati Populi, cum quô multis Sæculis, ante Slavorum in Teutonicas Regiones Adventum, cohæserant, transituri Partes: omnino, quantum ê Circumstantiis colligi potest, Polonicô abjectô, Germanicum Imperium solum, & faciliter, & feliciter subire potuissent. Æquum proinde fuit, ut POLONIS, ob tam memorabilem Constantiam, & tam opportunum Auxilium, eô gratior esset, tum SILESIORUM Populus, tum GLOGOVIENSIUM Civitas. De quo Ioannes Dlugossus in Historia Polonica, Lib. IV. ad Annum 1109: *GLOGOVIENSES siquidem erga BOLESLAUM Principem suum tam fervido Cordis ferebantur Affectu, & tam firmam Constantiam Fidemque monstrarunt sinceram, ut maluerint & Personas & charissima Pignora gravissimis subjicere Periculis, quam ad hostilem Deditionem detorqueri. Unde non immerito eorum Fides & sincera Devotio, etiam in hanc Diem apud Polonos honorifico sidere fulgent.* Ioachimus Curæus in Silesiorum Annalibus: *Civitas GLOGOVIENSIS propter hanc Fidem & Constantiam erga Polonos multis Sæculis post semper Genti illi fuit cara.*

ANNO 1110.

GERMANORUM Romanus Imperator HENRICUS V.
SILESIORUM Dux BOLESLAUS III.

XXXI. Post illud in Canino ad VRATISLAVIAM Campo inter Imperatorem HENRICUM & Ducem BOLESLAUM notabile Prælium, Pax diversô impetrata Modô narratur. Nam, primô sunt, qui Pacis hujus Autorem BOLESLAUM statuunt. HENRICUS in Germaniam suam reversus, convocatis undique Copiis parabat novam Expeditionem, quâ Polonos, jam Bello fractos, valentiore Manu oppugnandos subigeret: acceptam illatâ porro ulturus Cladem. Quem in Finem missis Nunciis Germanos ê nobilioribus captos, citra Pretium, â Polonis reddendos exigebat. BOLESLAUS igitur, fidô Amicorum Consiliô admonitus, propensum ad Concordiam Animum, ne Discordiâ sibi majus attraheret Malum, Literis HENRICO patefaciebat: se priores, Imperatoribus Roma-

ANNO 1110.

GERMANORUM Romanus Imperator HENRICUS V.
SILESIORUM Dux BOLESLAUS III.

manis, & Polonis Ducibus placitas, Conditiones [per quas illis ad Obsequium & Tributum hi obligabantur] amplexurum. Cyriacus Spangenbergius in Saxoniæ Chronico, Cap. CCXII: ad Annum 1110: *Als Herzog BOLESLAF so einen blutigen Sieg, mit grosser Verlust der Seinen, erobert hatte, und erfahren muste, es mœchte der Keyser sich in Teutschland stercken, und mit grœsser Macht, denn zuvor, ihn uberziehn, den empfangenen Schimpf und Schaden zu rechen: sonderlich, weil ihm auch gewisse Zeitung von neuer Rustung und Bestallung aus Teutschland zukommen: und der Keyser darzu an ihn gesandt hette und begeret, die gefangenen Teutschen Adelspersonen und andere Kriegsleute, ohne Entgeltnus, ihm wieder los zu geben: hat er, auf guter Leute Rath und Anregen, an den Keyser geschrieben, und sich erbotten, mit ihm Bundnus und Friedstand [wie der zuvor zwischen den Rœmischen Keysern und den Kœnigen und Herzogen zu Polen gewesen] aufzurichten und zu erhalten.*

XXXII. Deinde sunt, qui Pacis ejusdem Autorem HENRICUM indicant. Ex horum Mente, Circumstantiis non nihil mutatis, HENRICUS ad Ultionem quidem à Polonis capiendam, simul tamen ad Italicum Iter suscipiendum propensissimus, Militiæ Primores nuperrimè captos, adhuc in Polonia detentos, suo & illorum, tam Dedecori delendo, quam obtinendo Commodo, repetebat. Eadem Occasione satis opportunâ, Germanicas, Poloniæ vicinas, Provincias suas, dum abesset, Polonis devastandas non relicturus, BOLESLAO per subornatos Desiderium Pacis, quam petenti non denegaturus esset, aperiebat. Ioannes Dlugossus in Historia Polonica, Lib. IV. ad Annum 1110: *Cladem apud WRATISLAVIAM in PSIEPOLE, Vico ignobili, HENRICUS Rex, Romanorum Imperator, acceptam, etsi molestissimè ferret, alteram quoque in Poloniam meditaretur Expeditionem, Ignominiam suorum detersurus, Negotiis tamen Imperii & Itinere, quod pro suscipienda Imperiali Corona Anno futuro Romæ faciendum erat, avertebatur: simul, quod BOLESLAI Ducis Polonorum Animum expertus probè noverat, aut secum congressurum, aut, si congredi propter Imbecillitatem metueret, Exercitum suum gravibus Dispendiis & Incommodis clandestinis, & subitis Incursionibus lacessiturum. Vereba-*

ANNO 1110.

GERMANORUM Romanus Imperator HENRICUS V.
SILESIORUM Dux BOLESLAUS III.

batur insuper, ne se absente BOLESLAUS Polonorum Dux suas & Imperii Terras naturales, Regno Poloniæ vicinas, in Ultionem Belli â se contra Poloniam gesti, invadens vastaret atque exueret. Multorum etiam sui Imperii nobilium Militum, qui superiori Bello per BOLESLAUM Ducem Polonorum captivitati erant, ipsum vexabat Detentio: quos, antequam Romam iret, solvere magnopere, ne eorum Captivitas in majorem suam Ignominiam recideret, satagebat. His Curis maximè velicatus atque distentus, secundiorem compendiosioremque Partem assumens, Pacem â BOLESLAO Polonorum Duce, superiori Anno petitam, & â se negatam, dare eidem, suadentibus id Consiliariis, disposuit. Martinus Cromerus de Polonorum Rebus, Lib. V: *Cum HENRICUS Cæsar acceptam â Polonis apud Caninum Campum Cladem ulcisci in sequenti Æstate pararet, minus alacres Militum Animos ad eam Expeditionem habuit: & Res Italicæ præterea eum ab illa Cogitatione avertebant. Verebatur autem, ne se in Italiam profecto, Poloni Vicinam sibi Germaniam infestis Armis invaderent. Adhæc sciebat, multos nobiles & egregios Tribunos Militum, Centuriones, Turmarum & Alarum Præfectos, quorum præclara Opera in illa Italica Expeditione uti posset, captivos â Polonis detineri. Et Pacem quidem cum BOLESLAO facere cupiebat: sed offerre eam ultro, quam dudum â se petitam negarat, turpe ducebat. Tandem communes Amicos subornavit, qui BOLESLAO persuaderent, ut ipse eam â Cæsare peteret, ac de Voluntate ipsius illi prolixè pollicerentur.*

XXXIII. BOLESLAUS seu propriô & spontaneô, seu alieno & commendato adductus Consilio, ad HENRICUM, Bambergam, Orientalium Francorum Urbem, longissimo, plus minus octoginta Milliarium Germanicorum, Itinere contendebat, expetiturus Pacem. Ioannes Dlugossus in Historia Polonica, Lib. IV. ad Annum 1110: de Henrico: *Quod* [ineundæ Pacis Negotium] *ut honestius proveniret, per communes egit Amicos, ut BOLESLAUS Polonorum Dux mutatum Animum Cæsaris intelligeret, & ad se in Bamberg personaliter veniret, neque Pacem, neque Amicitiam, neque quicquam aliud se dignum sibi negaturum. Diu ad Cæsarem ire BOLESLAUS Dux Polonorum deliberans, multis tamen suis & Domini sui Utilitatibus, quæ ex Profectione sua secuturæ erant, pensatis, in Apparatu suo pulcher-*

cherrimo ad HENRICUM Romanorum Regem in Bamberg venit, & Verbis honestis atque ad persuadendum compositis, eam Pacem petiit, quæ sibi & Genti suæ non in Infamiam, sed in Gloriam & Decus verteretur. Martinus Cromerus de Polonorum Rebus Lib. V: *Vicit Animum suum BOLESLAUS, ut ipse ad Cæsarem Babenbergam, quæ Urbs est Franconiæ, splendido Apparatu & Comitatu proficisceretur. Adveniens comiter & honorifice acceptus est â Cæsare.*

XXXIV. Obtenta Pacis Conditio præcipua fuit Renovatio Pacti, quod Imperator OTTO III. cum BOLESLAO I. Polonorum Duce quondam confecerat. Ad cujus Pacti Leges BOLESLAUS III. Polonorum Dux ab HENRICO V. Imperatore in Gratiam receptus, Imperii Romani Amicus habebatur. Ioannes Dlugossus in Historia Polonica, Lib. IV. ad Annum 1110: *Orabat deinde BOLESLAUS Cæsarem, ut illum Amicum Imperii sui, quam Hostem habere malit. HENRICUS Rex BOLESLAO benignè appellato, & omnem Indignationem ab Invidia, contra illum apud se concitatam, se illi offert, liberaliter remissurum, & cum inter Principes Catholicos justo Honore, velut suum & Imperii Amicum habiturum, & quæcunque honesta petere vellet, largiturum.* Martinus Cromerus de Polonorum Rebus, Lib. V: *Ibi* [Henricus & Boleslaus] *multis inter se Sermonibus habitis, & Causis Offensarum & Inimicitiarum discussis atque sublatis, Pacem inter se fecerunt æquis Conditionibus. Renovantur vetera Primi BOLESLAI cum OTTONE Tertio Imperatore Fœdera.*

XXXV. Illud Pactum, quod Imperator OTTO III. cum BOLESLAO I. Polonorum Duce fecerat, ab HENRICO V. Imperatore cum BOLESLAO III, Polonorum Duce non totum, sed eâ solum Parte fuit renovatum, quâ, sicut BOLESLAUS I. ab OTTONE III: ita BOLESLAUS III. ab HENRICO V. fuit AMICUS IMPERII ROMANI habitus; non secundum cæteras Conditiones, quatenus BOLESLAUS I. Polonorum Dux ab Imperatore OTTONE III. simul & Polonorum REX, & in posterum tam ab OBSEQUIO, quam TRIBUTO, ad quod Imperio Romano præstandum antea tenebatur, solutus declarabatur. Sanè universum hoc Pactum, non OTTONIS III, sed BOLESLAI I. Culpâ mox destructum pro nullo habebatur:

ANNO 1110.

GERMANORUM Romanus Imperator HENRICUS V.
SILESIORUM Dux BOLESLAUS III.

tur: quemadmodum Cap.VIII. §.XXI. indicavimus. Hinc BOLESLAUS I, ab Imperatore HENRICO II, quem OTTO III. Succeſſorem habuit, ſub priorem Conditionem redactus, Romano Germanorum Imperio ſubeſſe cogebatur. Ex quo Tempore nullus Polonorum Dux ad BOLESLAUM III. vel à Tributo, vel ab Obſequio Germanis præſtando, ſeu unicè, ſeu maximè propter SILESIAM, Germaniæ quondam ereptam Provinciam, prorſus fuit exemtus: ut ex antecedentibus conſtat.

XXXVI. Quare ſubleſta Fides Scriptoribus iis eſt, qui GERMANIS unquam POLONOS ſeu ad Obſequium, ſeu ad Tributum obligatos fuiſſe, nimis, ut generaliter, ſic audacter negant: ſpecioſis, quibus Aſſertionem ſuam exornant, confidentes Coloribus. In Exemplum ex antiquioribus adducemus Ioannem Dlugoſſum, qui BOLESLAUM III. Polonorum Ducem ad HENRICUM V. Imperatorem dixiſſe narrat in Hiſtoria Polonica, Lib.IV. ad Annum 1110: *Se de Sanguine Regum Poloniæ ſatum, omnia communia cum Regibus, præter Nomen, retinuiſſe. Scire ſe & Poloniam, & ejus Reges atque Principes nunquam Tributis ſerviviſſe, ſed plena ſemper Libertate uſos in eam Diem fuiſſe: pro qua tenenda ſervandaque, & Arma Neceſſitate impulſum ſumſiſſe, & contra Cæſarem dimicaſſe: prius quoque omnia ſe, & Gentem ſuam extrema paſſurum, quam Regnum ſuum & Gentem Tributis dediturum.* Eadem Matthias Michovius in Poloniæ Chronico tradit, Lib.III. Cap.X.

XXXVII. At omnino [ut aliis nunc abſtineamus Argumentis] BOLESLAUM III. Polonorum Ducem ab Imperatore HENRICO V. in Pacis Legibus ad priſcam & Tributi, & Obſequii Conditionem, ſi non ob alias etiam, Polonis addictas Provincias, certè ob SILESIAM, revocatum fuiſſe, docet Imperatoris HENRICI V. Succeſſor LOTHARIUS Saxo. Nam in Bambergenſibus Comitiis BOLESLAUM III. ad ſe vocatum [à quo Tributi, quod ad Annum 1122 ſolverat, reſiduam Partem ad Annum 1134, & poſcebat, & accipiebat] Romano Germanorum Imperio ad perpetuam Subjectionem Fide juratâ obligabat. De quo videantur, quæ proferemus, ad Annum 1135, §.LIII.

XXXVIII. Cæterum, in Pacis Stabilimentum, omnes, ut BOLES-

ANNO 1110.

GERMANORUM Romanus Imperator HENRICUS V.
SILESIORUM Dux BOLESLAUS III.

LESLAUS HENRICO retentos captivos, sic HENRICUS BOLESLAO Terras subactas restituebat. Ioannes Dlugossus in Historia Polonica, Lib. IV. ad Annum 1110: de Boleslao: *Omnes captivos Almanornm* [Germanorum] *in Prælio & Guerra* [Bello] *captos HENRICO Regi Romanorum remisit: magnaque extunc & deinceps Pacis Charitatisque Amœnitas inter Dominia Imperii & Polonorum Terras, eorumque subditos viguit: & HENRICUS Romanorum Rex Castris & Terris in Polonia conquisitis, & signanter Castro Lubusz, quod ab eo in Dominationem perpetuam Maideburgensis Archiepiscopus acceperat, expresse renunciavit.* Martinus Cromerus de Polonorum Rebus, Lib. V: de Boleslao: *Captivos Cæsari liberaliter remisit, & ab eo vicissim Oppida capta superiore Bello recepit.*

XXXIX. Ex Franconia in Silesiam reversus BOLESLAUS Glogoviam, cujus invictâ Constantiâ mirum in Modum oblectabatur, Præsentiâ suâ recreatam, singulari Providentiâ reparabat. Ioachimus Curæus in Silesiorum Annalibus: *BOLESLAUM reversum â Cæsare, reperio aliquandiu commoratum esse GLOGOVIÆ: quam Urbem quassatam priori Bello restituit & ornavit.*

ANNO 1112.

GERMANORUM Romanus Imperator HENRICUS V.
SILESIORUM Dux BOLESLAUS III.
SILESIORUM per SBIGNEI Poloni Bohemicos Milites Oppugnatio.

XL. Dum BOLESLAUS Pomeranos & Borussos per Mazoviam Prædis & Incendiis grassantes, Ope Magni Comitis, olim Silesiorum, tum Mazoviorum Præfecti, coercet: SBIGNEUS, Boleslai Frater nothus, Exsul in Bohemia, per Milites in Rapinam missos SILESIAM devastat. Eos, in justam erecti Ultionem Silesii aut Vitâ privant, aut Carceri tradunt. Ioannes Dlugossus in Historia Polonica, Lib. IV. ad Annum 1112: de Pomeranis & Borussis subactis locutus: *Eadem Fortunæ Facies apud SILESIENSES affulsit: qui Zbignei Milites & Satellites, Prædas & Spolia apud eos agentes & Incendia, singulari Certamine superatos aut exstinxerunt, aut in Captivitatem*

ANNO 1112.

GERMANORUM Romanus Imperator HENRICUS V.
SILESIORUM Dux BOLESLAUS III.

vitatem diram conjecerunt. Matthias Michovius in Poloniæ Chronico, Lib.III. Cap. XI: *Similis Victoria eodem Anno obtigit SLESITANIS: qui Satellites Sbignei Fratris naturalis Boleslai, SLESIAM deprædantes conflixerunt, & in Vincula dira conjecerunt.* Ioachimus Curæus in Silesiorum Annalibus, ad Annum 1111: de Boleslao III: *Ad quod* [Bellum Prutenicum] *cum Anno sequenti esset profectus, interea Agmen quoddam prædabundum à Sbigneo emissum SILESIAM afflixit: quod tamen Virtute Incolarum deletum est.* Ejusdem Irruptionis meminit etiam Nicolaus Polius in Historia Incendiorum ad Annum 1112.

ANNO 1114.

GERMANORUM Romanus Imperator HENRICUS V.
SILESIORUM Dux BOLESLAUS III.

SILESIÆ Glacensem Regionem, BOHEMIS subjectam, BOLESLAUS oppugnat & devastat.

XLI. Sobieslaum, Uladislai Bohemorum Ducis ejectum Fratrem, in Bohemiam reducturus, BOLESLAUS oppugnabat Uladislaum: à quô Sbigneus, Boleslai Frater nothus, è Polonia pulsus, defendebatur. Tum SILESIÆ Glacensem, & Urbem, & Terram [quam Silesiis, Boleslaum I. Ducem habentibus, Anno 1001, à Boleslao III. Bohemorum Duce raptam, ad eundem Annum, Cap. VIII. §. XXX. indicavimus] Bohemis subditam, BOLESLAUS Polonis exurendam depopulandamque concedebat. Ioannes Dlugossus in Historia Polonica, Lib. IV. ad Annum 1114: *Oppido KLOCKO* [Glacio] *& Villis Vicisque in Circuitu Igne consumtis, rectiori Via in Poloniam itum est, Depopulatioque Agrorum & Villarum non intermissa, Militum speciali Catervâ eos, qui ad populandum Agros urendumque recta decurrerent, providè tutante.* Ioannes Dubravius in Historia Bohemica, Lib.XI: *Ne tamen â Maleficio intactam Poloni, vel post Fugam, relinquerent Böemiam, GLACIUM prætereuntes, Ædificiis, quæ circum Mœnia erant, Ignem subdunt: unde mox totum arsit.* Martinus Cromerus de Polonorum Rebus Lib. V: *Eum* [Sbigneum, respondit Uladislaus] *si BOLESLAUS in*

Par-

ANNO 1114.

GERMANORUM Romanus Imperator HENRICUS V. SILESIORUM Dux BOLESLAUS III.

Partem Principatus à Patre attributam restituat: neque se recusaturum de Sobeslao. BOLESLAUS, cum nihil impetraret, Boëmiam cum infesto Exercitu ingreditur: obvia quæque vastat, CLOSCUM Oppidum exurit, & in Prædam dat Militibus: nequicquam, ne id faceret, orante Sobeslao.

ANNO 1115.

GERMANORM Romanus Imperator HENRICUS V. SILESIORUM Dux BOLESLAUS III.

BOLESLAI cum Uladislao Bohemorum Duce Pax intra SILESIAM composita.

XLII. Post hæc, inter BOLESLAUM Polonorum & Uladislaum Bohemorum Duces, ob Sobieslaum Uladislai Fratrem, â Terris Bohemicis omnibus in Patrimonium postulatis exclusum, intra Poloniam Exsulem, quem Boleslaus defendebat, alterum parabatur Bellum. Huic Uladislaus impar, Conditiones Pacis æquas Boleslao per Legatos offerebat. Ea, præsentibus Boleslao, Uladislao & Sobieslao, ad Fluvium NISSAM intra SILESIAM componebatur. Cosmas Pragensis Decanus in Bohemiæ Chronico, Lib. III. ad Annum 1115: *Ejusdem Anni Mense Iulio, Dux Wladislaus & Frater ejus Otto & Sobeslaus, juxta Fluenta Amnis NIZZAM cum Duce Poloniorum Boleslao in dictum conveniunt ad Placitum, atque inter se datis & acceptis Sacramentis confirmant Fœdera Pacis.* Ioannes Dlugossus in Historia Polonica, Lib. IV. ad Annum 1115: *Ad inferendum alterum Bohemiæ Duci Wladislao Bellum, Boleslaus Polonorum Rex Expeditionem Militibus indixerat, non prius quieturus, donec Sobieslaus alter Dux Bohemiæ apud eum in Polonia exsulans, in Ducatus Bohemiæ Sortem æquo Iure admissus esset. Quod cum Wladislaus Bohemiæ Dux agnovisset, neque enim eum pluribus Bohemis in Polonia pro Exsulibus manentibus futuri Belli Bohemiæ inferendi latere poterat Apparatus: mittit ad Boleslaum Polonorum Ducem Nuncios, offerens Pacis æquas Conditiones, & pollicens sub illis, Sobieslaum Fratrem suum ad certam Sortem Ducatus Bohemici admissurum.* Ibidem post quædam: *Cum de Die & Loco inter Wladislaum Bohemiæ Ducem & Nuncios Boleslai Polonorum Ducis convenisset, pro Die S. Procopii ad Flumen NISSA, tam Wladis-*

ANNO 1115.

GERMANORUM Romanus Imperator HENRICUS V.
SILESIORUM Dux BOLESLAUS III.

dislaus Bohemiæ Dux, quam Sobieslaus cum Boleslao Polonorum Duce conveniunt, Pacemque ſtatuunt, firmant, & corporali interpoſito Sacramento roborant. Martinus Cromerus de Polonorum Rebus, Lib.V: ad Annum 1115: *Cum parari rurſus in ſe à Polonis Expeditionem Wladislaus Bohemus accepiſſet, fractus Animô, de Pace Legationem ad Boleslaum mittit, Sobeslao Fratri Partem Principatus & Oblivionem ſuperiorum Offenſarum promittit: conſtitutoque Loco ac Tempore conveniunt Principes apud NISSAM Fluvium. Ibi Pax inter Fratres & Ottonem Marchionem Moraviæ Patruelem, quem Wladislaus paulo ante è Carcere dimiſerat, Autore Polono, certis Conditionibus atque Iurejurando utrinque dato, redintegrata eſt.*

ANNO 1120.

GERMANORUM Romanus Imperator HENRICUS V.
SILESIORUM Dux BOLESLAUS III.
SILESIORUM Epiſcopus XI. VRATISLAVIENSIS,
IMISLAUS LESCITA, Polonus.

XLIII. ZYROSLAUS primus, Vratislavienſis per XXVIII Annos Epiſcopus, Vratislaviæ mortuus, ibidem intra S. Iohannis Inſulam in Cathedrali Templo ſepeliebatur. Ioannes Dlugoſſus in Hiſtoria Polonica, Lib. IV. ad Annum 1120: *ZIROSLAUS Wratislavienſis Epiſcopus ſolvens Naturæ debitum Wratislaviæ moritur, & in Eccleſia Wratislavienſi ſepelitur, cum Annis octo & viginti Eccleſiam Wratislavienſem providè & modeſtè rexiſſet.*

XLIV. Eodem Anno, Calendis Novembris, præcipuô Ducis BOLESLAI Suffragio, ſimul per Legatos & Literas expoſitô, Vratislavienſibus Canonicis conſentientibus, deſignabatur ZYROSLAO Succeſſor IMISLAUS, aliis YMISLAUS, etiam vel HAIMO, vel HEIMO, vel HEYMO dictus, Natione Polonus, Genere Nobilis, è Familia LESCITARUM, quibus, ob Acervum in Inſignibus, Cognomen ACERVORUM erat impoſitum. Ioannes Dlugoſſus in Epiſcopis Vratislavienſibus MStis, Num. XI: *Prima Die Menſis Novembris pro Electione inſtituta, Vratislavienſes Capitula-*

ANNO 1120.

GERMANORUM Romanus Imperator HENRICUS V.
SILESIORUM Dux BOLESLAUS III.

lares IMISLAUM, *alias HAYMO nuncupatum*, *per Viam Scrutinii à majori Parte designatum, electum pronunciant. Genere hic Polonus erat*, *nobilem Stirpem ex Domo & Familia LESCITARUM*, *Acervum pro Insigni deferentem, ducens.* Et in Historia Polonica Lib. IV. ad Annum 1120: *In ejus* [Zyroslai] *Locum per Calixtum secundum HEYMO*, *alias IMISLAUS, Natione Polonus*, *de Domo LESCITARUM*, *alias ACERVORUM successit: Duce Polonorum BOLESLAO ejus Personam per Nuncios & Literas*, *velut unico Patrono, promovente.*

XLV. Solenniter, intra Poloniæ majoris Oppidum Znenam, per Iacobum primum, Gnesnensem Archiepiscopum, cujus Ditioni Znena suberat, consecrabatur. Ioannes Dlugossus in Episcopis Vratislaviensibus MStis, Num. XI. de Imislao: *Fuit autem in Ecclesia sua per Iacobum primum, Gnesnensem Archiepiscopum*, *annuente BOLESLAO*, *totius Regni Poloniæ Principe & Monarcha*, *licet difficulter*, *apud Znynam confirmatus*, *& ipse IMISLAUS ibidem in Vratislaviensem Episcopum consecratus & ordinatus est.*

XLVI. Pro Sæculi sui Genio eruditus, ad Castitatem Viris Ecclesiasticis prævius, in Levamentum egenis suggerendum promtus, ad Votum liberali Manu liberalibus Animis respondebat. Idem Dlugossus ibidem: *Vir Literaturæ simplicioris*, *sed Vitæ pudicæ & virtuosæ, Osor Avaritiæ, liberalis erga pauperes*, *munificus, Ecclesiæ Proventus ad Utilitatem & pauperum Necessitatem convertens.* Ibidem post quædam: *Castam Vitam ducentium Ecclesiasticorum benignus Fautor & Amator.*

SILESIORUM Collegii GLOGOVIENSIS
Canonicorum Origo.

XLVII. In quoddam singularis & Fortitudinis & Constantiæ, quâ GLOGOVIENSES Anno 1109 [ut §. XI. & XV. indicavimus] Obsidionem Imperatoris HENRICI V. sustinuerant, Præmium, BOLESLAUS Dux postea GLOGOVIAM, quam ad alteram Viadri fœcundiorem jucundioremque Ripam collocabat, & ornatiorem, & ampliorem reddebat. Ibi, cum Annus 1120 ageretur, ut in Eruditionis Pietatisque conspectius inter

ANNO 1120.

GERMANORUM Romanus Imperator HENRICUS V. SILESIORUM Dux BOLESLAUS III.

SILESIOS Augmentum, novam Canonicorum Societatem constitueret, quam Collegio Canonicorum VRATISLAVIENSI, tanquam Corpori Partem, connectebat, Consilio & Impulsu IMISLAI Episcopi Vratislaviensis adducebatur. Ioannes Dlugossus in Episcopis Vratislaviensibus MStis, Num. XI: quod Duci BOLESLAO adscribendum erat, Episcopo IMISLAO adscribens: *GLOGOVIÆ majoris Collegium primo fundavit: cui Duces postea ibidem quasdam Præbendas addiderunt.* Rectius Ioachimus Curæus in Silesiorum Annalibus, ubi de Glogoviensium Rebus speciatim agit: ad Annum 1110: *Tunc igitur* [Boleslaus] *Urbem ex illa Loci Angustia, quæ Frequentiam Civium non bene capiebat, & ex illo Sabulo transtulit in hanc Ripam uberiorem & amœniorem. Descripsit Formam Urbis ampliorem, eamque ut ornaret, & Cœtibus Religiosorum augeret, assentiente & juvante HAYMO Episcopo Vratislaviense, instituit Collegium Sacerdotum ad Doctrinam & Exercitia Pietatis: illudque cum Vratislaviensi, tanquam cum suo Corpore, conjunxit.* His consentientia memorant, Iacobus Schickfusius in Silesiæ Chronico, Lib. III. Cap. II. Num. XI. & Gotfridus Ferdinandus Buckisius in Ecclesiasticæ Silesiorum Historiæ Prolegomenis, Cap. I. §. XX.

ANNO 1123.

GERMANORUM Romanus Imperator HENRICUS V. SILESIORUM Dux BOLESLAUS III.

VOISLAI, GLOGOVIENSIUM Præfecti, Auxilium Adversus Latrones Peregrinatoribus præstitum.

XLVIII. Sobieslaus, Vladislai Bohemorum Ducis Frater, in Exsilium depulsus, ad BOLESLAUM in Poloniam mittebat Stephanum Comitem, omnium Consiliorum suorum participem. Hic, cum per Silvam inter Lusatiam & Poloniam, hoc est, intra Silesiam Iter faceret, in Latrones armatos quinquaginta incidebat. Ipse Propugnatoribus non nisi quatuor præditus, memorabili cum Hostibus Certamine, quorum alios trucidaverant, alios vulnaverant, Vitam sibi suisque conservabat. Ex quibus Presbyter profugus à GLOGOVIENSIUM in Silesia Præfecto ad Viadrum VOISLAO Auxilium Stephano impetrabat. Stephanus, ex mediis Bo-

ANNO 1123.

GERMANORUM Romanus Imperator HENRICUS V, SILESIORUM Dux BOLESLAUS III.

Boberi Aquis, in quas projectus ab Adversariis erat, ad Frutices hærens, ab Interitu quidem liberabatur, sed jam Morti præparatus, GLOGOVIAM, velut ex Naufragio in Portum, cum semivivis Sociis transferebatur: ubi supremum Fatum obibat Die Maji XXX. Cosmas Pragensis in Bohemiæ Chronico, Lib. III. ad Annum 1123: de Sobieslao: *Et exinde misit ad Poloniæ Principem, Stephanum Comitem: per hunc enim sua omnia disponebat Consilia. Qui cum transiret Silvam, quæ est inter Saxoniam & Poloniam* [id est, ut Res ipsa docet, Lusatiam & Poloniam, in Silesia] *incidit in armatas Latronum Manus. Qui à longe stantes inquiunt ad eos: Parcimus & miserescimus vobis, atque concedimus Vitam: ite vestram cum Pace Viam. Equos autem & omnia, quæ portatis, linquite nobis. Neque enim pauci multis resistere aut fugere quitis. Quibus Stephanus imperteritus, Parvum, inquit, date Spatium inire Consilium.* Ibidem, cum Stephanum & Socios Fidei Barbarorum diffidentes, maluisse potius extrema subire, quam se tam dubiæ Sorti committere, narravisset: *Quos ut viderunt pagani magis ad Pugnam, quam in Fugam aptare Arma, repente irruunt super eos. Fit monstruosa Pugna inter quinque Ancilia & inter quinquaginta fortium Scuta. Presbyter autem ex iis, cui Animas suas commendaverant, habens Arcum & Pharetram, fugit. Quem unus ex Latronibus videns Virum inermem, insequitur fugientem. At ille non valens evadere, misit retro Sagittam, & percussit Equum in mediam Frontem, ceciditque Equus & Ascensor ejus retro. Sicque solus Presbyter evasit, & nunciavit in Urbe GLOGOU, quæ facta fuerant. Præfectus autem illius Urbis, Nomine VOYZLAU, cum multis accelerans illuc armatis, invenit Stephanum semivivum in media Aqua Boler* [legendum, Bober] *super Frutices hærentem. Nam barbari, ut viderunt multos de suis interfectos, & alios vulneratos, irati valdè præcipitarunt eum in prædictum Fluvium. Quem præfatus Præfectus suscipiens, & ejus Socios adhuc semivivos, tulit in Castrum suum: ibique Stephanus tertia Calendas Iunii, Dominica Die, moritur.*

ANNO 1125.

GERMANORUM Romanus Imperator LOTHARIUS II.

SILESIORUM Dux BOLESLAUS III.

SILESII Romano GERMANORUM Imperio ſubjecti.

XLIX. GERMANIS poſt Henricum V. LOTHARIUS II. Cognomento SAXO, ab Anno 1125 ad 1137 Imperator: SILESIIS Poloniſque porro Dux BOLESLAUS III, Cognomine DISTORTUS ad Annum 1139 præerat. Tum etiam, id eſt, Imperatori Lothario SILESIOS fuiſſe tributarios, imò ſubjectos, indicabunt, quæ poſtea proferemus de Lothario II. & Boleslao III, ad Annum

ANNO 1126.

GERMANORUM Romanus Imperator LOTHARIUS II.

SILESIORUM Dux BOLESLAUS III.

SILESIORUM Epiſcopus XII. VRATISLAVIENSIS RUPERTUS KORABITA, Polonus.

L. IMISLAUS, aliis HEIMO, Sileſiorum Epiſcopatu Vratislavienſi per Annos ſex ad 1126, fungebatur: quô Vratislaviæ ſuum obibat Diem. Exſtincti Provinciam ſuſcipiebat RUPERTUS, aliis ROBERTUS, Stemmate KORABITA, Gente Polonus, nobili Ortu progenitus, inter Canonicos hactenus Vratislavienſis Eccleſiæ Cuſtos. Dignitatem ſuam Epiſcopalem debebat non tantum Canonicis, Die XIV. Auguſti electus: verum etiam BOLESLAO Duci, cujus Favor Eccleſiaſticis Calculis politicum addebat Pondus. Ioannes Dlugoſſus in Hiſtoria Polonica, Lib. IV. ad Annum 1126: *In cujus* [Heimonis] *Locum, BOLESLAO Polonorum Principe favente & conſentiente, ROBERTUS, alias ROPETIUS, Cuſtos Wratislavienſis, per Electionem Capitularem, Viâ Scrutinii celebratam, ſuccedit.* Ibidem poſt quædam: *Polonus Genere, ex Familia KORABITARUM ortus.* Et in Epiſcopis Vratislavienſibus MStis, Num. XII: *Prælati & Canonici Vratislavienſes in Locum defuncti IMISLAI Epiſcopi ROBERTUM, Cuſtodem Vratislavienſem, Scrutinio ſervato, Die decima quarta Menſis Auguſti, unanimiter eligunt.* Ibidem poſt quædam: *Natione Polonus, de Domo & Familia Militum* [Equitum] *Poloniæ, qui Galeam ſive Navem magnam marinam pro Inſigni deferunt, ducens Ortum.*

LI.

ANNO 1126.

GERMANORUM Romanus Imperator LOTHARIUS II. SILESIORUM Dux BOLESLAUS III.

LI. Eum Iacobus primus, Gnesnensium Archiepiscopus, in Poloniæ majoris Urbe Calissio, usitatis Cerimoniis Ornamentisque solenniter consecrabat. Ioannes Dlugossus in Historia Polonica, Lib. IV. ad Annum 1126: *A Iacobo primo, Gnesnensi Archiepiscopo, BOLESLAO Duce Poloniæ & Monarcha in Electionem suam consentiente, in Opatow confirmatus, & in Calisiensi Ecclesia consecratus.* Et in Episcopis Vratislaviensibus MStis, Num. XII: de Ruperto: *Cujus Electionem Iacobus primus, Archiepiscopus Gnesnensis, de Voluntate BOLESLAI, Principis & Monarchæ totius Regni Poloniæ, qui victoriosus & Krzywousky, id est, curvatum Os habens, appellatus est propter Curvitatem Oris, in Oppido Willagio exsistens sive continens, faciliter confirmat. Munus deinde Consecrationis in Ecclesia Calischensi suscepit.* Videantur, quæ dicemus ad Annum 1141, Cap. XI. §. XI.

ANNO 1132.

GERMANORUM Romanus Imperator LOTHARIUS II. SILESIORUM Dux BOLESLAUS III.

SILESIÆ Regionem VRATISLAVIENSEM Sobieslaus Bohemorum Dux oppugnat & devastat.

LII. Hungari mortuo Stephano Regi Belam dederant Successorem, posthabitis Filiis relictis. His, patriô Regnô defraudatis, suis ex Sorore Nepotibus, BOLESLAUS in Auxilium venturus, debellabat Hungaros. Hungaris autem Suppetias laturus Sobieslaus, olim Exsul, tum Bohemorum Dux, â Polonis per Triennium & sustentatus, & defensus, adversus eos ingratissimus, in SILESIAM irrumpebat, Terramque VRATISLAVIENSEM hostili Devastatione graviter affligebat: denique, priusquam BOLESLAUS, id ulturus, ex Hungariâ in Poloniam rediret, cum Spoliis repetebat Bohemiam. Ioannes Dlugossus in Historia Polonica, Lib. IV. ad Annum 1132: *Ad Budam ergo BOLESLAUS Rex Polonorum Exercitum suum ducturus, jam penè medium Iter exegerat, cum Sobieslaus, Bohemiæ Dux, Iuris Hospitii, Iuris quoque Affinitatis, quâ BOLESLAUM Poloniæ Ducem contingebat, oblitus, Fœdere cum Bela Hungariæ Rege icto, satisfacturus,*

ANNO 1131.

GERMANORUM Romanus Imperator LOTHARIUS II.
SILESIORUM Dux BOLESLAUS III.

Poloniæ Regnum ingressus, illud in WRATISLAVIENSI Regione pervastat, depopulatur & exurit. Quod novum ad BOLESLAUM in Hungariam perlatum, diu, quid ageret, quóve Exercitum verteret, deliberantem in ambiguo tenuit. Vicit tandem vicinior & utilior Causa, Polonis quoque omnibus satius propria, quam aliena tueri conclamantibus, ex Hungaria reditum est, non sine Filiorum Stephani Regis, qui & ipsi in Castris jam tunc cum eo militabant, magna Tristitia & Mœrore. Ac contra Sobieslaum Bohemiæ Ducem directiori Viâ, Hungariâ relictâ, eundum erat. Sed Agmen grave, longum etiam Terrarum Spatium emensum tardius progressum, Sobieslao Bohemiæ Duci Spatium dedit, ut se cum suis & Prædâ in Bohemiam reciperet. Martinus Cromerus de Polonorum Rebus, Lib. V. ad Annum 1132: *Duxit deinde ad Budam Metropolin BOLESLAUS: sed in Itinere certior fit: Sobeslaum Boëmum, in Gratiam Ungarorum, Excursionem in Poloniam* [Silesiam] *fecisse, & WRATISLAVIENSEM Tractum Ferro & Igni vastare. Advocato castrensi Consilio, consulitur in medium, quid facto opus sit, vicitque ea Sententia, quæ propria defendenda potius, quam aliena vindicanda esse censebat. Itaque intermissò in præsens Ungarico Bello, BOLESLAUS magnis Itineribus adversus Boëmum, sua invadentem, rectâ per Moraviam contendit. Verum Boëmus, cognito BOLESLAI Adventu, Domum se cum Prædâ raptim recepit: nec Anni Tempus Spatium nostris dabat, ingratum & perfidum Hostem ulciscendi.*

ANNO 1133.

GERMANORUM Romanus Imperator LOTHARIUS II.
SILESIORUM Dux BOLESLAUS III.

LIII. BOLESLAUS Sobieslaum intra Moraviam, Bohemis subditam, oppugnaturus, ut potius Clientibus suis Hungaris succurreret, persuadebatur. Interim, quantum poterat, Præsidium in Defensionem contra Hostes VRATISLAVIENSIBUS relinquebat. Sobieslaus hoc non satis validum majoribus Copiis aggressus vincebat: SILESIAM circa Viadrum longè lateque vastabat: ne sacris Ædibus quidem Monasteriisque parcens, Ruinam Vicis & Villis plusquam trecentis per Ignes afferebat: ex qui-

ANNO 1133.

GERMANORUM Romanus Imperator LOTHARIUS II. SILESIORUM Dux BOLESLAUS III.

quibus magnam Prædam in Bohemiam reportabat. Ioannes Dlugossus in Historia Polonica, Lib. IV. ad Annum 1133: *In Bohemiæ Bellum inferendum, BOLESLAUM Polonorum Ducem magno Comitatu, magnâque & justâ Ira intentum, Filii Stephani Hungariæ Regis, & non nulli Barones & Nobiles, qui Belâ Rege deserto ad Filios Stephani Hungariæ Regis se contulerant, magnis Precibus expugnatum pervincunt, ut cum his Gentibus, quas contra Bohemiam paraverat, in Hungariam potius trajiceret. Provinciæ itaque WRATISLAVIENSI Militibus, ad opponendum Resistentiam Bohemis, relictis, ipse in Hungariam cum Copiis ire pergit.* Ibidem post pauca: *Sobieslaus interim cum omnibus Bohemiæ & Moraviæ Copiis in Poloniam* [Silesiam] *ingreditur, & WRATISLAVIENSES Milites Impetum ejus sustinere nonposse rati, in Castra è Campo delabuntur. Sobieslaus autem Bohemiæ Dux Beneficia BOLESLAI Polonorum Ducis, quibus illum olim Exsulem & calamitosum, Fratris sui Wladislai Bohemiæ Ducis fugientem Conspectum obligaverat, uberius repensurus, Monasteriis plerisque & Ecclesiis ac trecentis & amplius Villis, in SILESIA & WRATISLAVIENSI Regione, una cum Ædibus sacris Incendio conflagratis, Prædâ etiam Pecorum magnâ & Spoliorum abductâ in Bohemiam rediit.* Martinus Cromerus de Polonorum Rebus, Lib. V. ad Annum 1133: de Boleslao: *Æstate, quæ consecuta est, parantem eum in Boëmos Arma magnis precibus expugnant Exsules Ungari, qui ad Stephani Liberorum Partes multi indies perfugiebant, ut cœptam potius in Ungariam Expeditionem persequeretur. Itaque WRATISLAVIENSI Conventu & Comitatu omni Præsidio ad tutandos Fines suos adversus Vim Boëmorum relicto, cum reliquis Copiis & auxiliaribus Russis Ungariam ingreditur.* Ibidem post pauca: *Interim cognoscit, Boemos majore Vi SILESIAM rursus, recedentibus suis, qui relicti erant in Præsidio, nec sustinere Vim Hostium valentibus, crudeliter divexare. Itaque omissis iterum Ungaris, transmissisque celeriter Montibus atque Sylvis, quæ Moraviam ab Ungaria disterminant, magnam Moraviæ Partem, ut par pari referret, depopulatus est, vastatisque Agris abactâ ingenti Prædâ in Poloniam revertit. Nec deinceps Reductionem Nepotum & Ungarorum Exsulum tentavit, ne majorem, quam pro Viribus, Belli Molem in se attraheret.* Ioachimus Curæus in Si-

ANNO 1133.

GERMANORUM Romanus Imperator LOTHARIUS II.
SILESIORUM Dux BOLESLAUS III.

Silesiorum Annalibus, ad Annum 1133: de Boleslao III: *Proficiscitur ad Bellum Hungaricum, ut reduceret in Regnum Nepotes suos ex Sorore, &, cum metueret Bellum Bohemicum, munivit VRATISLAVIAM Præsidio: sed Bohemi irrumpentes in SILESIAM, plures quam trecentos Vicos & Pagos exusserunt, abductâ ingenti Prædâ.* Eadem Nicolaus Polius in Historia Incendiorum ad Annum 1133, commemorat.

LIV. Tantam Sobieslao per Bohemos & Moravos in SILESIOS exercendam Sævitiam suscitaverat, ut quidam referunt, BOLESLAUS, non tantum retento ex Silesia Tributo, quod Germanico Imperio debitum Romanus Imperator Duci Bohemorum concesserat: verum etiam Responso acuto, quod Legatis Tributa postulantibus dederat: Venisse missos, ut pro illatis Damnis, non præstarent, sed exigerent Satisfactionem: quos Impendia pro Sobieslai Exsulis, intra Poloniam, ultra Triennium, Victu apportaturos esse putaverat. Ioannes Dubravius in Historia Bohemica, Lib. XI. ad Annum 1133: *Nec interim Sobieslaus Ferias agere, sed ferox infestusque VRATISLAVIENSEM in SILESIA Regionem persultare, quod ei jam â Triennio per BOLESLAUM non solveretur Tributum ex VRATISLAVIA debitum. Subdebat Stimulos ludicrum Responsum, Legatis hanc Causam apud BOLESLAUM agentibus redditum, BOLESLAO per Ludibrium ita respondente: se existimasse, Legatos idcirco ad se missos esse, ut Pretium referrent Alimoniæ, quâ plus Triennium Exsul Sobieslaus in Polonia sustentatus fuerit: non autem, ut quicquam auferrent: cum antea ê Gnesna atque aliis sacris profanisque Locis tantum abstulerint Boiemi, ut in hunc Diem illata Damna resarciri nequeant. Cœterum, mox cognito, quæ in SILESIA, tum adhuc POLONIA cognominata, designaverit Sobieslaus, colligit & ipse* [Boleslaus] *tumultuarium Militem, eumque in Moraviam mittit, ut totidem Plagis affligeret Moravos. Ergo multô, quam prius, infestior Sobieslaus SLESIAM repetit duobus Exercitibus, duobusque Itineribus, altero Boiemi, altero Moravi ibant, pro se utrique Itinere suo Maleficia, quanta poterant, facientes. Et postquam conjuncti sunt, totum illum Tractum, qua ODERA ambit, in tantam Vastitatem adducentes, ut ex trecentis Pagis & Vicis ne unus quidem superfuerit integer reliquus. Tan-*

ANNO 1133.

GERMANORUM Romanus Imperator LOTHARIUS II.

SILESIORUM Dux BOLESLAUS III.

ti BOLESLAUM constitit Cavillus, quô facetus videri adversus Sobieslaum volebat. Eadem Martinus Boregkius in Bohemiæ Chronico, Parte I, ad Annum 1132, narrat.

ANNO 1134.

GERMANORUM Romanus Imperator LOTHARIUS II.

SILESIORUM Dux BOLESLAUS III.

LV. Nec SILESIÆ Calamitatibus his contentus erat Sobieslaus. Nam pluribus & Bohemis & Moravis iterum collectis, cum BOLESLAUS in Bohemia Villas, Vicos, Oppida perderet, Sobieslaus in SILESIA rursus Viadrinas Oras depopulari gaudebat. Ioannes Dlugossus in Historia Polonica, Lib. IV. ad Annum 1134: *Magnâ igitur Parte Bohemiæ depopulatâ & exustâ, dum neque vastandis Agris, neque urendis Tectis, cum non Villæ solum, sed frequentes quoque Vici Incendiis fumarent, BOLESLAUS Polonorum Dux Bohemos ad Pugnam elicere posset, cum Prædâ & Captivis in Poloniam feliciter remeavit. Graviter eam Ignominiam & Exustionem Sobieslaus Dux Bohemiæ ferens, Bohemis & Moravis, in quanto majori Numero poterat, contractis, Polonico Exercitu in diversa Loca abeunte & disperso, in Poloniam* [Silesiam] *Agmine citato & torrenti, non nullos Vicos & Villas Bohemicali Oræ viciniores & versus Fluvium ODRAM porrectos, tumultuario magis, quam justo Bello* [*BOLESLAI enim Reditum verebatur*] *vastavit. Nec BOLESLAUS Vastationem tam repentinam prohibere potuit, & sua data Licentia dilapsis, & Anno jam in Hiemem porrecto.* Martinus Cromerus de Polonorum Rebus, Lib. V. ad Annum 1134: cum Boleslai Expeditionem in Bohemiam descripsisset: *Noster* [Boleslaus] *Agris, Vicis, & Oppidis hostilibus fœdè vastatis, cum ad Pugnam elicere Hostem non posset, ingenti Prædâ onustum Exercitum reduxit atque dimisit. Nec multô post Böemus* [Sobieslaus] *citato Agmine eam POLONIÆ sive SILESIÆ Oram, quæ ad ODRAM est, aliquantisper depopulatus, raptim se inde Domum recepit, veritus ne BOLESLAUS revocato, quem dimiserat Exercitu, Reditum suum impediret.* Eadem Wenceslaus Hagecius & Martinus Boregkius in Bohemiæ Chronicis ad Annum 1134 narrant.

ANNO 1135.

GERMANORUM Romanus Imperator LOTHARIUS II. SILESIORUM Dux BOLESLAUS III.

LVI. Toties iteratis Polonorum & Bohemorum non tam Bellis, quam Irruptionibus, Provincias Imperio Germanico subjectas, potissimum SILESIAM devastantibus, ad Ultionem suscitatus LOTHARIUS Imperator, Dissidium inter BOLESLAUM Polonorum & Sobieslaum Bohemorum Duces, æquis Legibus tandem compositurus, utrumque Bambergam, Franconiæ Civitatem, ubi Comitia indixerat, evocabat: quò adveniebant. Ioannes Dubravius in Historia Bohemica, Lib. XI. de Boleslao & Sobieslao: *Cum inter discordes sibique invicem implacabiles, nullus mutui Belli Finis exspectaretur, & Cæsar Lotharius Auxilio utriusque, ad sedandos Italiæ varios & graves Motus, opus haberet, utrumque Bambergam vocat, ut dissidentes in veterem Amicitiam restituat.* Ioachimus Curæus in Silesiorum Annalibus, cum Sobieslaum contra Boleslaum à Cæsare Lothario Auxilium petiisse dixisset: *BOLESLAUS jam senex, ideoque minus animosus, & cum peteretur Bello Moscovitico, ad Imperatorem profectus est Bambergam Anno 1135.*

LVII. Quô Cæsar Lotharius Titulô Duces Boleslaum & Sobieslaum, an utrumque, tanquam Romano Imperio ad Obsequia devinctum, Bambergam convocaverit: Germani Polonique dissentiunt.

LVIII. Poloni, qui Duces suos Imperatoribus Germanicis unquam vel subjectos, vel tributarios fuisse, nunquam non negant, confidentius, incertum, an securius asserunt: Boleslaum & Sobieslaum Ratione dispari Bambergam venire jussos ab Imperatore Lothario, ut Sobieslai supremo Iudice quidem, Boleslai autem voluntario Arbitro, tam suis, quam certantium Commodis, à quorum utroque Subsidium adversus Italos intenderit, studiosissimo. Ioannes Dlugossus in Historia Polonica, Lib. IV. ad Annum 1135: *Majoribus Copiis, majoreque Instructione & Apparatu in Bellum Bohemicum BOLESLAO Polonorum Duci ultum suas Injurias profecturo, Literæ & Nuncii à Lotargio* [Lothario] *Romanorum Rege afferuntur: quibus BOLESLAUS ipse benignè petebatur, quatenus Bello Bohemico omisso ad se venire personaliter non conctetur, offerens se inter eum & Ducem æquis Conditionibus Pacem compositurum. Lotargio autem Romanorum Regi prædicto, in Italiam ad Res Ecclesiæ turbatas ordinandas,*

ANNO 1135.

GERMANORUM Romanus Imperator LOTHARIUS II.
SILESIORUM Dux BOLESLAUS III.

& pro Adoptione Imperialis Coronæ ituro, à Sobieslao Bohemiæ Duce suggestum fuit, ut Dissidium horrendi prius Belli inter se & Polonos tolleret: neque enim Modum se reperturum, quô Lotargium in Italiam proficiscentem debito è suis Gentibus Subsidio juvare posset, Bello vicino implicatus. BOLESLAUS autem Polonorum Dux Lotargio Regi Romanorum suæque favorabili Invitationi, cum id frequens Consilium Polonorum probaret, gesturus Morem, in Comitiva insigni & notabili ad Lotargium Romanorum Regem in Almaniam in Bamberg transiit. Martinus Cromerus de Polonorum Rebus, Lib. V. ad Annum 1135: de Boleslao: *Majore Apparatu ad Bohemicum Bellum se se accingebat. Hoc agentem, Legati Lotharii Cæsaris Romani conveniunt: postulant, ut Iudicio sive Arbitrio Cæsaris potius, quam Armis cum Boëmo de Injuriis disceptet: illum Cæsaris esse Clientem ac Tributarium: à Cæsare ad æqua omnia coactum iri, si Legatos ad Cæsarem cum summa Potestate mitteret: aut, si ipse eo proficisci dignaretur, quod quidem futurum esset Cæsari gratissimum. Hoc eò faciebat Lotharius, quod in Italiam festinabat, nec volebat Boemum Polonico Bello distineri, quô minus Auxilia ex Fœdere sibi mitteret. Proficiscitur BOLESLAUS ipse Bambergam ad Cæsarem perquam splendido Comitatu. Venerat eodem & Boëmus.*

LIX. His Scriptores Polonici addunt: Imperatori Lothario, cum HOMAGIUM ob Pomeraniam & Rugiam, tum etiam TRIBUTUM, si non etiam ob has Terras, certè ob SILESIAM, Germanicas Provincias, exigenti, BOLESLAUM & Homagium & Tributum denegavisse: quam Lotharius Animo quieto Repulsam tulerit. De quô in vetustioribus Ioannes Dlugossus in Polonica Historia, Lib. IV. ad Annum 1136: de Imperatore Lothario: *Quem BOLESLAUS Polonorum Dux apud Bamberg offendens, plurimis illum & insignibus excepit honoravitque Muneribus: quibus ab eo acceptis Lotargius Imperator petebat, ut de Pomeranorum & Rugianorum Terris, quæ BOLESLAO Polonorum Duci parebant, sibi faceret Homagium: & redderet Tributum. Sed BOLESLAO Polonorum Duce, Pomeraniæ & Rugiæ Terras suas & Polonorum nativas esse, monstrante, Cæsaris quievit Impetitio.*

LX.

ANNO 1135.

GERMANORUM Romanus Imperator LOTHARIUS II. SILESIORUM Dux BOLESLAUS III.

LX. Ita verò Historici Polonici, quæ Romanis Cæsaribus in Polonicas Terras, fortassis non universas, omnino SILESIACAS, summam Potestatem asserunt, aut voluntario Silentio transeunt, aut in alienum Sensum deflectunt, defendendis Polonicæ Libertatis Honoribus obnixè studentes. E Contrario planè diversas Circumstantias recensent Scriptores Germanici, partim Antiquitate, partim Sinceritate potiores: secundum quos, etiam in BOLESLAUM, non in Sobieslaum solum, Lotharius Potestatem summam & habebat, & exercebat. Quamobrem, in Bellum contra Polonos, si non etiam ob Pomeraniam & Rugiam, certè ob SILESIAM, Germanicas Provincias, & Tributum, & Obsequium Germanico Imperio denegantes, jam præparatus, Occasione commodissimâ Ius suum obtenturus, BOLESLAUM præsentem non admittebat, nisi residuô duodecim Annorum TRIBUTO [quod ad Annum 1122 solverat: sed ad Annum 1134 debebat] exhibitô: & præstitô in PERPETUAM Romanis Cæsaribus declarandam SUBIECTIONEM Iuramentô. Otto Frisingensis in Chronico, Lib. VII. Cap. XIX: de Lothario ex Italia in Germaniam reverso: *Inde in Saxoniam divertens, Polonorum Ducem cum multis Muneribus obvium habuit: quem tamen non ante dignatus est suo Conspectui præsentari, quam Tributum duodecim Annorum, hoc est, quingentas Libras ad singulos Annos persolveret: & de Pomeranis & Rugis* [quos Boleslaus subegerat] *HOMAGIUM sibi faceret, SUBIECTIONEMque PERPETUAM Sacramentô confirmaret.* Eadem, propemodum iisdem Verbis Theodorus Engelhusius, & Albericus trium Fontium Monachus in Chronica sua retulerunt: nisi quod Engelhusius *quinquaginta Libras*, pro *Libris quingentis:* Albericus *Marcas quinquaginta*, pro *quingentis Libris*, persolutas scribunt. Huldericus Mutius de Germanorum Rebus, Lib. XVII: de Lothario: *Per Germaniam Pace florente, nullis palam discordantibus, parat Expeditionem in Polonos, qui REBELLANT, & TRIBUTUM deinde dare recusabant. Poloni verò, Bellum timentes, Imperatori obviam mittunt Ducem suum cum magnis Muneribus: quem occurrentem in Saxonia ad se admittere noluit, nisi TRIBUTUM prius persolveret, quod duodecim Annis non solvebant: debebant autem singulis Annis quin-*

gen-

ANNO 1135.

GERMANORUM Romanus Imperator LOTHARIUS II
SILESIORUM Dux BOLESLAUS III.

gentas Libras: præterea jurarent, se OBTEMPERATUROS IMPERIO IN PERPETUUM. Hæc omnia Dux fecit, & præterea Dona dedit magna: atque in hunc Modum Pacem fecit cum Polonis.

LXI. Quamobrem his, quæ narravimus, non repugnat: Ducem BOLESLAUM Lothario Imperatori, post dictum Sacramentum, aulicum præstitisse MILITIS, hoc est, EQUITIS ARMIGERI Officium: quale Boleslaus I. Silesiorum Polonorumque Dux olim Henrico II. Imperatori præstiterat: de quô diximus ad Annum 1013, Cap. VIII. §. XLIV. Chronographus Saxo ad Annum 1135: cum Lotharium Bambergâ Quedlinburgum, Magdeburgum, tandem Martisburgum discessisse commemoravisset: *Illuc confluebant cum primariis Regni BOLIZLAUS atque Othelricus Duces, & Legati Græcorum Imperatoris, honorifica secum Munera ferentes, Pacem ab Imperatore & Amicitiam ac Auxilia contra Rukerum* [Ruthenum] *Tyrannum poscentes: qui Partem Romani Imperii & etiam Terram Græcorum nimis vexaverat. Quibus decenter remuneratis cum suis Legatis Havelbergensi Anselmo & cœteris eis remisit in propria. BOLIZLAUS verò post SACRAMENTA in Die sancto Manibus applicatis MILES ejus efficitur, & Cæsari ad Ecclesiam processuro GLADIUM illius ante ipsum PORTAVIT.*

LXII. Cæterum in Bambergensibus Comitiis inter Imperii Romani Duces quidem tam Boleslaus Polonus, quam Sobieslaus Bohemus sedebant: Boleslaus autem â cœteris separato Loco, quem fastidiebat: si non errat Ioannes Dubravius in Bohemica Historia, Lib. XI: *Sed mirum in Modum Boleslaus abalienato Animo erat â Sobieslao: illudque multum præterea illi doluit, quod Cæsar jussò sibi assidere Sobieslao in Ordine aliorum Principum, ei seorsim ê Regione Subsellium apposuerit. Id namque ille in deteriorem vertit Partem.*

LXIII. Præterea ibidem Lotharius, ad Italicum Iter, quod differre nolebat, Ære Boleslai, Sobieslai Milite juvari cupidus [quô utroque potitus est] dissidentium Boleslai & Sobieslai obstinatis Animis, quoniam repudiabatur Pax, interea, dum reverteretur, Inducias ad Triennium seu persuadebat, seu præcipiebat. Ioannes Dlugossus in Historia Polonica, Lib. IV. ad Annum 1135: *Quò* [Bambergam] *cum una & Sobies-*

ANNO 1135.
GERMANORUM Romanus Imperator LOTHARIUS II.
SILESIORUM Dux BOLESLAUS III.

laus Bohemiæ Dux advenisset, pluribus Diebus de Pace, inter Boleslaum Polonorum & Sobieslaum Bohemorum Duces reformanda, Lotargio Rege mediante, casso Labore certatum est, neque Pax æquis Conditionibus, utroque Duce plus justô suas æstimante Injurias, componi poterat. Ne tamen Negotio infecto, & plus Animis his, quæ utrinque jactata fuerant, Probris irritatis, quam pacatis, Discessio Ducum fieret, ipse quoque Lotargius, ne Bohemicali Subsidio frustraretur, prudenti Consilio usus, Boleslaum Polonorum Ducem Instantiis & Precibus multifariis pervicit, ut Bellum triennali Treuga [Pace] *quoad ipse ex Italia rediret, suspenderet. In hanc itaque Conditionem Boleslaus Polonorum Dux Romanorum Regis Lotargii Desideriis pertractus, Sufferentias Triennales, Autoritate Lotargii firmatas, acceptat.* Ioannes Dubravius in Historia Bohemica, Lib. XI. de Boleslao & Sobieslao: *Quando igitur Pax inter illos conciliari non potuit, Induciæ in Triennium utrinque pactæ sunt, Polonusque Ære, Boiemus autem Milite Cæsaris Expeditionem fecere expeditiorem.* Martinus Cromerus de Polonorum Rebus, Lib. V: *Tentatur Pax inter diffidentes Principes* [Boleslaum & Sobieslaum]: *quæ cum coire non posset, tamen, ne magis irritatis Animis ii discederent, trium Annorum Inducias, instante maximè & orante Cæsare, inter se paciscuntur.* Ioachimus Curæus in Silesiorum Annalibus, de Boleslao: *Ad Imperatorem profectus est Bambergam, Anno 1135. Eum datis Muneribus placavit: cum Bohemo pactus est Inducias trium Annorum.*

ANNO 1137.
GERMANORUM Romanus Imperator LOTHARIUS II.
SILESIORUM Dux BOLESLAUS III.

Inter BOLESLAUM Polonorum & SOBIESLAUM Bohemorum Duces Pax intra SILESIAM.

LXIV. Nondum transierat Induciarum Triennium, cum inter BOLESLAUM Polonorum, & SOBIESLAUM Bohemorum Duces, Proceribus ex utroque Populo præsentibus, intra SILESIAM, in Urbe, quam Germani GLACIUM, Poloni CLOSCUM aliterque vocant, Pax compo-

ANNO 1137.

GERMANORUM Romanus Imperator LOTHARIUS II.
SILESIORUM Dux BOLESLAUS III.

ponebatur. Ioannes Dlugossus in Historia Polonica, Lib. IV, ad Annum 1137: *Priusquam Triennales Treugæ* [Induciæ] *cum Sobieslao Bohemiæ Duce, per Lotargium* [Lotharium] *Romanorum Imperatorem confectæ exspirarent, communibus Baronibus, tam Poloniæ, quam Bohemiæ agentibus, de Pace perpetua inter Regna & Duces firmanda, Tractatus haberi cæpti sunt. Post quos utraque Parte in Pacem conspirante expedire visum est, ut Principes personalem agerent Conventionem: cui KLOCZKO Oppidum consignatum fuit, utroque Duce illuc adveniente. BOLESLAUS Polonorum Dux coram communibus Baronibus plurima se indigna â Sobieslao Bohemiæ Duce, pro multifariis in eum præstitis Beneficiis, passum deduxit: Sobieslao vero Bohemiæ Duce objecta purgante, in BOLESLAUM Poloniæ Ducem suas quoque Injurias jactante, Interpositione communium Baronum omnes veteres Inimicitiæ, Contentiones, Querelæ, Injuriæ & Æmulationes, Damna quoque hinc inde secuta, inter illos sedantur, complanantur & compensantur: & Pax perpetua inter eos eorumque Regna & Dominia stabilitur.* Ibidem post pauca: *In hanc Pacem BOLESLAUM Poloniæ Ducem ideo tam facile constabat consensisse, ut Ora SLESITITICA pacata, &, Bello Bohemico exstincto, cumulatius contra Rutenos Bellum gerere posset.* Ioannes Dubravius in Historia Bohemica, Lib. XI: *Sed ea mox BOLESLAI Animum subiit Pœnitentia rejectæ Pacificationis, ut nec tertium Mensem* [Annum] *â Reditu in Poloniam transire passus fuerit, quin ultro per Legatos suos Sobieslaum occuparet, atque eum ad Pacem perpetuo confirmandam invitaret. Pollicitus hujus Rei Gratiâ, se venturum è VRATISLAVIA ad Oppidum Sobieslai GLATIUM, ibique ex bona Fide omnes Offensiones coram depositurum.* Martinus Cromerus de Polonorum Rebus, Lib. V. extremo: cum narravisset Boleslai Cladem â Russis acceptam, quâ stimulatus, Pacem cum Bohemis ineundam statuerat: *cum Sobeslao Boëmorum Principe CLOSCI Conventum egit, Pacemque fecit, Arbitris utriusque Populi Proceribus.*

Caput XI.

SILESIORUM RES.

ANNO 1139.

GERMANORUM Romanus Imperator CONRADUS III.
Post divisas POLONIÆ Provincias,
SILESIORUM Dux VLADISLAUS II.
Romano GERMANORUM Imperio subjectus.

I.

HÆc Provinciarum ad POLONIAM spectantium Divisio maximè notabilis, ex quâ novus Regiminis Modus provenit, POLONIS plures, SILESIIS peculiares attulit DUCES. Quare Laboris præsentis, quod restat, Pensum majore Cura peragendum statuimus, ut hinc evidentius perfectiusque Principia Mutationis pateant, quam deinde SILESIA suum in Commodum Ornamentumque convertit: quô longius â POLONIÆ tum Moribus, tum Iuribus recedens, eô propius ad GERMANIÆ tam Consuetudines, quam Leges revertens.

II. GERMANIS post LOTHARIUM II. SAXONEM, Anno 1137 mortuum, CONRADUS III. ab Anno 1138 ad 1152 Imperator: SILESIIS post BOLESLAUM III. Anno 1139, Ætatis LV. exstinctum, VLADISLAUS II. Cognomento SPUTATOR, Filius, inter Fratres Poloniæ Tetrarchas primarius, ad Annum 1146 Dux præerat. Per eum SILESIOS fuisse CONRADO III. Imperatori subjectos, cum aliunde colligi potest, tum etiam Vladislai II. Successor BOLESLAUS IV, Silesiorum Dux, qui se cum duobus Fratribus eidem Cæsari subditos demonstravit, docet. De quo videantur, quæ proferemus ad Annum 1146 & sequentes.

III. BOLESLAUS III, Dux, imminente Fato supremo, quinque Filiis, VLADISLAO, BOLESLAO, MIESLAO, HENRICO, & CASIMIRO, ne Dissidiorum Materiam relinqueret, præsentibus Proceribus, dividebat Provincias suas. Ex his attribuebat in patriam Hæreditatem Proprietatemque VLADISLAO, qui natu maximus erat, SILESIACAM, Cra-

ANNO 1139.

GERMANORUM Romanus Imperator CONRADUS III.
SILESIORUM Dux VLADISLAUS II.

Cracoviensem, Siradiensem, Lanciciensem: cui addebat in cæteros Fratres Imperium: BOLESLAO Masoviensem, Dobrinensem, Cujaviensem, Culmensem: MIESLAO Gnesnensem, Posnaniensem, Calissiensem, Pomeranicam: HENRICO Sandomiriensem & Lublinensem. CASIMIRO, tenerrimo Puero, quem Vladislao educandum commiserat, nihil assignatum mirantibus, Causam exponebat: Currus, inquiens, non nisi quatuor habet Rotas. Hæ superimpositum gerentes insidenti commodum præbent Locum. Eo fruetur quintus Filius.

IV. Paucis hæc tangit ê Germanis Chronographus Saxo ad Annum 1138: *Eodem Anno obiit BOLIZLAUS Dux Polanorum, relinquens quinque Filios superstites, quibus & divisit Hæreditatem suam coram Episcopis & Principibus illius Terræ.* Plenius ea commemorat ê Polonis Vincentius Kadlubko in Historia Polonica, Lib. III. Epist. XXVII: de Boleslao III: *Qui dum fatale Munus jam â se exigi sentiret, testamentales mandat conscribi Codicillos: in quibus & avitarum Vices Virtutum, & Regni Successionem quatuor Filiis legat: certos Tetrarchiarum Limites disterminans, eatenus, ut penes majorem natu & Cracoviensis Provinciæ Principatus, & Autoritas resideret principandi. De quô si quid humanitus obtigisset, semper Ætatis Majoribus & Primogenituræ Ratio Litem Successionis decideret. Suggeritur ei de quinto Filio adhuc Infantulo, cur illius non meminit: cur nullâ illum Legatorum Portione subscripserit. Quibus ille: Imo, inquit, longius præmemini & legam:* [in Vratislaviensi MSto legitur, legavi.] *Stupentibus illis, quænam quinta esse possit Portio inter quartas* [quatuor]? *Quidam* [legendum videtur, Tum idem: quoniam Responsio, quæ subjungitur, ab aliis Boleslao Ipsi adscribitur] *nescio jocolariter, an serio, subintulit: Non cernitis quatuor Tetrarchis Quadrigam Tetrarchiæ fabricatam. Sic isti Parvulo quintæ in Quadriga Rotæ legatur Successio.*

V. Eadem, quô diffusius, eô clarius describit Ioannes Dlugossus in Historia Polonica, Lib. IV. ad Annum 1139: de Boleslao III. jam morituro: *Ne inter Filios pro Regno, se absumtô, Bella, Odia aut Contentiones contingant, Poloniæ Regnum, cujus ipse in eam Diem unus fuit Princeps & Monarcha, inter Filios dividit. Et primogenito quidem WLADISLAO, ex Rutena*

ANNO 1139.

GERMANORUM Romanus Imperator CONRADUS III.
SILESIORUM Dux VLADISLAUS II.

tena suscepto, Cracoviensem, Siradiensem, Lancitiensem, SILESIAMque & Pomeraniam Terras legat: decernens, ut circa eum Primogenituræ Iure Superioritas & principandi major & prima Autoritas consistat, omnibus aliis Fratribus sibi parere & intendere jussis; asserens, in Polonorum Regno nisi unus fuerit, ad quem totius Summæ Cura referatur, universa in Ruinam solutum iri. BOLESLAO verò CRISPO Masoviensem, Dobrzinensem, Cujaviensem & Culmensem: MIECSLAO SENI Gnesnensem, Posnaniensem & Calissensem. HENRICO Primo Sandomiriensem & Lublinensem Terras, Districtus & Regiones pro Sortibus consignat. Restabat quintus Filius CAZIMIRUS, Anno superiori genitus, Infantulus, & Cunas adhuc observans: cui, cum omnibus Terris & Provinciis in quatuor Filios distributis, nullam Sortem reliquisset, Oblivione hæc illum aut Morbo neglectum fecisse, omnibus, qui Ordinationi ejus aderant, autumantibus, Nomen & Memoria quinti Filii CAZIMIRI Infantuli suggesta est, monitusque, ut & illi, velut teneriori, æquam inter Fratres Portionem relinqueret; respondet: Iam dudum illi Sortem suam delegavi. Admirantibus cunctis, & quænam quinta Sors esset, scrupulosè inter se sciscitantibus: Non advertitis, inquit, inter quatuor Rotas Sedem quintam, quæ in Polonico Wasag appellatur, consistere, & in medio positam esse Partem nobiliorem, & â Natura Partium Appellationem derivatam usurpasse. Sic & huic Infanti, inter quatuor Tetrarchas Fratres, delegatur Successio, plus Venerationis & Amplitudinis, quam aliqua earum habitura.

VI. In cæteris consimilia, sed pauló aliter Provinciarum Divisionem Martinus Cromerus indicat: ex iis Pomeranicam, VLADISLAO ademtam, MIESLAO attribuens; & Lublinensem HENRICO assignatam omittens: in Polonorum Rebus, Lib. V. de Boleslao III: *Ubi Mortem appropinquare sibi sensit, convocatis Proceribus, qui Officii Causa undique convenerant, & quatuor Filiis adstantibus, de Concordia apud eos Verba fecit: partitusque omnia, quæ tunc erant Polonicæ Ditionis, inter quatuor Filios, Principatum & Summam Rerum penes WLADISLAUM, natu maximum constituit, cæteros ejus Autoritatem sequi jussit. In Partitione quintum Filium, qui superiore Anno natus erat, præterierat. Id eum Proceres Oblivione*

ANNO 1139.

GERMANORUM Romanus Imperator CONRADUS III. SILESIORUM Dux VLADISLAUS II.

vione fecisse existimabant. Itaque admonent, ut ne illum exsortem Patrimonii relinquat. Respondit Princeps: Iam illi quoque Portionem suam esse designatam. Admirantibus cunctis: Non advertitis, inquit, in Curru inter quatuor Rotas quintam eam esse Partem Currus, cui Homines insident, & Onera imponunt: quæ quidem à Rotis sustentatur atque portatur? Eam igitur Locum inter quatuor Fratres quintus obtinebit, illisque suo Tempore succedet. Ibidem Lib. VI: *Partitione Regni, secundum Descriptionem Patris factâ, WLADISLAO quidem natu maximo Cracoviensis, Siradiensis & Lenciciensis Tractus, itemque SILESIA obtigere: BOLESLAO, qui CRISPUS appellatus est, Masovia & Cujavia, Culmensisque ac Dobrinensis Tractus: MIECISLAO Gnesnensis, Posnaniensis, Calissiensis & Pomerania: HENRICO Sendomiriensis. CAZIMIRUS vero Infans exsors, quemadmodum Pater voluerat, à WLADISLAO curandus atque educandus susceptus est.*

VII. Præterea Divisionis hujus Mentionem è Silesiis facit Ioachimus Curæus in eorum Annalibus, de Boleslao III: *Reliquit superstites Filios quinque: VLADISLAUM, cui attribuit Ditionem Cracoviensem & SILESIAM cum summa Autoritate, ut esset Ethnarcha. BOLESLAO CRISPO assignavit Masoviam & vicinas Oras: MIESLAO Poloniam majorem: HENRICO Puero Oram Lublinensem. Præteriit autem Filium Infantem CASIMIRUM, natum paucis Mensibus ante suum Excessum. Rogatus Causam, respondit: Currum gestari à quatuor Rotis, sed suum CASIMIRUM in Medio Currus sessurum, & tandem ad istum Summam Rerum perventuram.*

ANNO 1140.

GERMANORUM Romanus Imperator CONRADUS III. SILESIORUM Dux VLADISLAUS II.

VIII. Hi quatuor Fratres, VLADISLAUS II. Sputator, BOLESLAUS IV. Crispus, MIESLAUS Senex, & HENRICUS Primus, designati Polonicarum Provinciarum Duces, ob earum ex Patris Sententiâ Dispositionem, in Comitiis Cracoviensibus erant inter Initia quidem discordes,

uni

ANNO 1140.

GERMANORUM Romanus Imperator CONRADUS III.
SILESIORUM Dux VLADISLAUS II.

uni ſummum Regimen in univerſa nequaquam conceſſuri: ſed tamen ad ultimum in certas Leges conſentiebant, ſecundum quas Provinciis ſuis præeſſent. VLADISLAO, tanquam Primogenito, permanebat in cæteros Fratres Imperium: committebaturque CASIMIRUS II, Cognomento Iuſtus, educandus. Quod cum Eccleſiaſtici, tum Politici Proceres omnes approbabant. Ioannes Dlugoſſus in Hiſtoria Polonica, Lib. V. ad Annum 1140: *Poſtquam deinde Rerum publicarum Vacillatio, Principibus diverſa ſentientibus, diverſaque jubentibus, oriri cœpit, & Principes quatuor Filii Boleslai juxta paternam Ordinationem ad Ducatus & Terras eis deſignatas ſe admitti flagitarent: fit apud Cracoviam omnium Terrarum generalis Conventus. Ibi poſt varios Tractatus & Deliberationes, WLADISLAUS Primogenitus & natu major Boleslai Patri in Monarcham, omnium Prælatorum & Baronum Aſſenſu & Ordinatione, ſucceſſurus decernitur: utque circa ipſum Primævitas & Superioritas remaneat, ſtatuunt. Ipſe quoque cæteris Fratribus, videlicet BOLESLAO, MIECZLAO & HENRICO parentibus imperitet. Bella conformiter & ex æquo gerant, ſed aſſumendi ea circa WLADISLAUM Autoritas conſiſtat: cæteris non inferendi, ſed repellendi Poteſtas permiſſa. His taliter ordinatis, tribus Principibus in ſuas Sortes, BOLESLAO CRISPO in Maſoviam, MIECZLAO SENE in Poſnaniam, HENRICO PRIMO in Sendomiriam ſecedentibus, WLADISLAUS Dux & Monarcha in Cracovia relictus eſt: & illic ſtando alios ſuos Principatus & Dominia, Remque publicam diſponebat. Apud illum quoque CASIMIRUS Infans & quintus Dux relictus eſt, ſibique illius Cura, tam à cæteris Fratribus Ducibus, quam à cæteris Poloniæ Satrapis & Conſiliariis mandata. In hunc Modum Corpus Poloniæ in plures Partes ſciſſum eſt.* Martinus Cromerus de Polonorum Rebus Lib. VI: *Tum demum Conventu apud Cracoviam inſtituto, cum Flagitatio Fratrum Studiaque & Factiones comparatæ, ad unum deferri univerſam Rerum Summam non paterentur, nec rectius quicquam in Mentem cuiquam veniret: neceſſario Boleslai Conſtitutio approbatur, ut Iuvenes certis ac definitis à Patre Finibus dominarentur: Principatus verò & ſumma Belli Pacisque Autoritas penes natu maximum eſſet.* Ibidem, cum diviſarum Polonicarum Mentionem feciſſet: *Ita ad ſuas quisque*

ANNO 1140.

GERMANORUM Romanus Imperator CONRADUS III.
SILESIORUM Dux VLADISLAUS II.

que Ditiones, & quasi Satrapias, discessere, ut Wladislaum tamen Principem agnoscerent, ejusque Majestatem comiter conservarent: qui jam sextum ac trigesimum agebat Annum. Nam hæc Anno Christi 1140 acta sunt.

IX. Itaque, cum Reipublicæ Polonicæ Corpus dissolveretur, inter BOLESLAI III. quatuor Filios Hæredes, Primogenitus VLADILAUS II. jam XXXVI Ætatis Annum ingressus, in cæteros Fratres Imperium, non Patris solum Testamento, verum etiam Procerum omnium, ex diversis Populis, quos repræsentabant, ad Comitia missorum, ipsorumque Fratrum Consensu Pactoque nactus, SILESIIS Dux contigit.

X. Cæterum VLADISLAUS, quanquam inter Fratres Principatum, in eosque magnam Potestatem nactus: attamen, si non etiam, quatenus SIRADIENSIUM & LANCICIENSIUM, certè quatenus CRACOVIENSIUM & SILESIORUM Dux, Romano GERMANORUM Imperio subjectus erat: quemadmodum postea demonstrabimus. Quô Pactô SILESIORUM CRACOVIENSIUMque Populus veterem subiit Statum. Etenim jam olim, ante Slavorum POLONORUM ad Germanos SILESIOS Accessum, Imperio Germanico tam in CRACOVIENSIUM, quam in SILESIORUM Terras, GERMANIÆ Finibus comprehensas, Ius idque summum erat: quarum utraque, sub QUADIS & LYGIIS, fuit Germaniæ Pars Occidentalis. Post illa, mutatis passim & Regionibus, & Nominibus, antiqua SILESIA, quæ Vistulam pro Limite suo ad Occidentem habebat, in duas Provincias distinguebatur: quarum altera quidem CRACOVIENSIS, altera vero, quamvis omnino SILESIA, ideo, quia Poloniæ connexa Gubernatores suspiciebat Polonos, plerisque POLONIA vocabatur. Earum, tanquam diversarum, Mentio jam Sæculo XI facta reperitur. Ademarus Chabannensis [Anno 1030 superstes] in Chronico, quod Philippus Labbeus in MStorum Librorum Bibliotheca, Tomo II edidit, ad Annum 983: quô Cæsar Otto II. mortuus est: *Adalbertus convertit ad Fidem Christi quatuor istas Provincias, quæ antiquo Paganorum Errore detinebantur: scilicet POLLIANAM* [Poloniam, id est, Silesiam] *Sclavaniam, Waredoniam, CRACOVIAM.* Hinc & SILESIAM, & CRACOVIAM

ANNO 1140.

GERMANORUM Romanus Imperator CONRADUS III.

SILESIORUM Dux VLADISLAUS II.

AM, tanquam veteris Silesiæ Plagam, Terris Germanicis adscriptas invenimus: quamvis hodiernæ Poloniæ minoris Portio Cracovia censeatur. Gobelinus Persona in Cosmodromio, Ætate I.Cap.V: *Ab Oriente incipiendo versus Meridiem Provinciæ GERMANIÆ sunt: CRACOVIA, POLONIA* [id est, SILESIA] *Bohemia, Sclavonia: quæ Provinciæ omnes utuntur Lingua Gothica* [Germanica] *vel Sclavonica.*

SILESIORUM per SOBIESLAUM Bohemorum Ducem Oppugnatio.

XI. Post Ducis BOLESLAI III. Excessum, divisis Poloniæ Provinciis, mutatâque Gubernaculi Formâ, primus in Exteris SOBIESLAUS, Bohemorum Dux, implacabilis Polonorum Hostis, posthabito Pacis Fœdere, SILESIAM peragrando vastabat: eamque totam sibi, vel ut propriam, vel ut tributariam, subjicere conabatur. In eâ fixam Bohemis Sedem, unde SILESIOS aggredi & subigere possent, daturus, ad COSCENUM Vicum, inter Paludes, opportunum conditurus erat Oppidum, Munimentô Præsidiôque firmandum. At Proposito Successum speratum intercipiebat Mors, ulteriorem SOBIESLAO denegans Vitam. Ioannes Dlugossus in Historia Polonica, Lib.V.ad Annum 1140: *SOBIESLAUS Bohemiæ Dux audiens BOLESLAUM Polonorum Ducem obiisse, & Polonorum Regnum quadrifariam scissum esse, Pactum & Fœdus, quod cum BOLESLAO Polonorum Duce Iurisjurandi Obstrictione pepigerat, prævaricatus, Regnum Poloniæ & SILESITICAM Oram invadit, depopulatur & vastat. Sed neque Vastatione hostili contentus, cum WLADISLAUS Poloniæ Dux, cui ea Ora obvenerat, Injuriæ opportunus videretur, in Animum inducit, ut Oram SILESITICAM sibi faciat aut tributariam, aut proprietariam. Quapropter in Vico KOSCIAN vocato, undique Paludibus & Lacubus septo, & naturali Situ plurimum munito, Oppidum & Munitionem construere, & illi suum Præsidium imponere satagens, plures Dies in Opere moliendo consumit. Verum Ultio divina, quæ quoslibet Fœderum Transgressores ferire solita est, illico illum percussit. Nam Febribus correptus, cœpto abscedere compulsus, & â suis Ambi-*

ANNO 1140.

GERMANORUM Romanus Imperator CONRADUS III.
SILESIORUM Dux VLADISLAUS II.

bitionem suam carpentibus Pragam reductus, invalescente Febre, XVI. Calendas Martii, mortuus. Matthias Michovius in Poloniæ Chronico, Lib. III. Cap. XVIII: ad Annum 1140: *Eodem Anno SOBIESLAUS Dux Bohemiæ sciens, BOLESLAUM Krzyuousti Vitâ functum, SLESIAM vastavit, Principibus Poloniæ quadrifariam divisis, nequicquam tamen repugnantibus: & eam sibi totam appropriare cupiens, Vicum KOSCZAN, undique Paludibus septum, instanter munire cœpit: Præsidium eidem imponere volens, sed acutis correptus Febribus, in Pragamque delatus, Diem obiit.* Martinus Cromerus de Polonorum Rebus, Lib. VI. ad Annum 1140: *Exstincto Victore ac Terrore Gentium BOLESLAO Criuousto, mutatâque, uti diximus, Formâ Reipublicæ, non diu vicinorum Arma quievere. Primus omnium SOBESLAUS, Boëmorum Dux, immemor Fœderum, quæ cum eo Principe & universa Polonia, Iurisjurandi Religione interpositâ, dudum icerat, nondum exactô â Morte BOLESLAI Anno, SILESIAM infesto Exercitu longè lateque populatus est. Nec eâ Prædâ, quamvis magnâ contentus, ad subigendam omnem eam Oram Animum adjecit. Et, quô facilius id faciat, Locum opportunum apud Vicum COSCENIUM inter Lacus & Paludes Munitione & Præsidio firmare adoritur. Sed hoc molientem Vindicta Divina, justâ violati Fœderis & Iurisjurandi Ultione, perculit. Nam validâ Febre correptus, incœpto desistere coactus est: relatusque Pragam, non multô post invalescente Morbo exstinctus est.* Ioachimus Curæus in Silesiorum Annalibus, de Vladislao II: *Initio statim Bohemi vastarunt SILESIAM.* Ibidem post pauca: *Bellum tamen hoc tunc cito desiit, Principe Bohemorum mortuo.* Præterea Irruptionis hujus meminerunt, Iacobus Schickfusius in Silesiæ Chronico, Lib. I. Cap. XVIII. & Nicolaus Polius in Historia Incendiorum, ad Annum 1140.

ANNO 1141.

GERMANORUM Romanus Imperator CONRADUS III.
SILESIORUM Dux VLADISLAUS II.

SILESIORUM Episcopus XIII. VRATISLAVIENSIS,
MAGNUS ZAREMBA, Polonus.

XII. RUPERTUS KORABITA, Episcopus Vratislaviensis in XV Annum, Rebus Silesiorum Ecclesiasticis laudabiliter præfuerat. De quô Ioannes Dlugossus in Episcopis Vratislaviensibus MStis, Num. XII: *Non solum spiritualia religiose administrans, verum etiam Temporalia animosè defendens, & in omnibus providus fuit Præsul.*

XIII. Cum Gaudentius, qui Radostus aliis vocatur, Polonorum Cracoviensis Episcopus Anno 1141, Die Ianuarii XIX, vivis exemtus esset: clarus Meritis RUPERTUS noster, de VLADISLAI, tam Cracoviensium, quam SILESIORUM Ducis Sententiâ, Cracoviensibus dabatur Episcopus. Ioannes Dlugossus in Historia Polonica, Lib. V. ad Annum 1141: *Cracoviensis Antistes Radostus, XIX. Ianuarii, cum Annis XXV Cracoviensem Ecclesiam rexisset, tum demortuus est, & in Ecclesia Cracoviensi sepultus. Huic ROBERTUS seu RUPERTUS, Episcopus WRATISLAVIENSIS in Sedem Cracoviensis ab Innocentio Papa Secundo translatus, per Ordinationem Ducis WLADISLAI, qui & Cracoviensem, & Wratislaviensem regebat Principatus, successit.* Et in Episcopis Vratislaviensibus MStis, Num. XII: *Post Mortem Radosti, sive secundum alios, Gaudentii, apud Kalisch Oppidum, Anno Domini 1141, decima nona Mensis Ianuarii, defuncti, ordinante VLADISLAO Duce Regni Poloniæ & Monarcha: in cujus Principatu Vratislaviensis & Cracoviensis consistebant Civitates, per Innocentium Papam II, eodem Anno, Capitulo Cracoviensi illum per Postulationem deposcente, ex Vratislaviensi in Cracoviensem translatus est Ecclesiam.*

XIV. Tum Canonici VRATISLAVIENSES, ad quos cæteroquin Episcopum eligendi Ius spectabat, Legum Ecclesiasticarum observantes, eligendum ab Innocentio II, Pontifice Romano exspectabant Episcopum. Ioannes Dlugossus in Episcopis Vratislaviensibus MStis, Num. XIII: *Post Translationem itaque RUPERTI, Vratislaviensis Episcopi, visum est omnibus ab Electione & Postulatione qualibet abstinere, cum Ecclesia tunc non ex Morte sui Pontificis vacaret, sed in Cracoviensem Ecclesiam Translatione RUPER-*

ANNO 1141.

GERMANORUM Romanus Imperator CONRADUS III.
SILESIORUM Dux VLADISLAUS II.

PERTI factâ, in solius summi Pontificis Provisionem Ecclesia VRATISLAVIENSIS recideret.

XV. VLADISLAO Silesiorum Duci tum Cancellarius erat MAGNUS, Natione Polonus, intra Calissiensium Provinciam nobili Familiâ progenitus, quæ ZAREMBARUM, aliis ZARAMBIORUM, aut ZAROMBARUM dicitur: de quâ Simon Okolskius in Orbe Polono, de Sarmatarum Gentilitiis Armis, Tomo III, prolixè agit. Erat verò simul Canonicus Gnesnensis, Cracoviensis, Vratislaviensis, Ecclesiæ Custos. Huic VLADISLAI Ducis Autoritas, cui facilis Canonicorum Vratislaviensium Consensus accedebat, per Innocentium II. Romanum Pontificem, conciliabat Episcopatum. Ioannes Dlugossus in Historia Polonica, Lib. V. ad Annum 1141: *Ad Ecclesiam verò WRATISLAVIENSEM, per hujuscemodi Translationem vacantem, MAGNUS in Episcopum Custos Gnesnensis, Wratislaviensis & Cracoviensis Canonicus, Ducalis Cancellarius, Genere nobilis, de Domo ZAREMBA, per Innocentium Secundum est promotus.* Et in Episcop. Vratisl. MStis, Num. XIII: *Romanus itaque Pontifex Innocentius II. Literis & Pactionibus VLADISLAI Ducis Poloniæ & Capituli Vratislaviensis permotus, RUPERTO in Cracoviensem Ecclesiam translato, & MAGNO Vratislaviensi & Cracoviensi Canonico, & Gnesnensis Ecclesiæ Custodi, atque ejusdem VLADISLAI Ducis Ducatus Cancellario, Anno Domini 1141, de Vratislaviensi providit Ecclesia.* Ibidem post quædam: *Hic Natione Polonus, ex Terra Calischiensi Ortum ducens, nobilis de Domo & Familia, quæ se appellat ZAROMBA.* Ioachimus Curæus in Silesiorum Annalibus, de Vratislaviensibus Episcopis: *Natus fuit ex Stirpe nobili ZARAMBIORUM, collocatus in Ecclesiam ex Aula. Fuit enim Principis Cancellarius.*

XVI. Non in Vratislaviensium, sed ad præcedentium Episcoporum nondum mutatum Exemplum, in extero Gnesnensium Templo, per Iacobum I. Gnesnensem Archiepiscopum, consueta Solennitate consecrabatur. Ioannes Dlugossus in Episcop. Vratisl. MStis, Num. XIII: de Magno: *Iacobus I. Gnesnensis Archiepiscopus, de summi Pontificis Consensu, illum in Ecclesia Gnesnensi consecrat.*

XVII. Vir eruditus, in suos liberalis, ad Honores proclivis, ab Ira

ANNO 1141.

GERMANORUM Romanus Imperator CONRADUS III. SILESIORUM Dux VLADISLAUS II.

non alienus erat. Ioannes Dlugossus ibidem: *Vir in Literis Divinis & humanis eruditus, ad Iram proclivis, in Cognatos & Nepotes liberalior, quorum aliquos parum dignos in Honores & Dignitates Ecclesiæ promoverat.* Ioachimus Curæus in Silesiorum Annalibus, de Vratisl. Episcopis: *Ut Vir politicus, quæsivit Dignitates, locupletavit suos Cognatos. Commendabat eum Eruditio.*

VLADISLAI II. SILESIORUM Ducis cum Fratribus Dissidium.

XVIII. VLADISLAUS II, non SILESIORUM tantum, sed POLONORUM etiam Dux, in Provinciis suis Germanicam, eamque Romano GERMANORUM Imperio subjectam SILESIAM, velut Beneficium, quod Cæsari CONRADO III. debebat, consecutus, non eâ, non cæteris, quas intra Poloniam obtinuerat, Terris contentus, Fratres assignatis occupatisque Provinciis orbare cupiebat, ex Asse futurus Patris Hæres. Chronographus Saxo ad Annum 1146: *CUNRADUS Rex dum Cumæ Curiam haberet, WLODISCLAZO* [Vladislaus] *qui erat Senior inter Fratres, & qui Sororem* [Cognatam] *Regis habebat in Conjugio, Regem adiit, ac suscepta Patria, ut solus Ducatum obtineret, exhæredare conatus est.* Aliquantò clarius hæc profert Anonymus Autor [Anno 1225 superstes] in Montis Sereni, hoc est, Lauterbergensis intra Diœcesin Magdeburgicam Monasterii Chronico, quod Ioachimus Iohannes Maderus primum edidit, ad Annum 1146: *CONRADUS Rex cum Conventum haberet, WLADISLAUS Gener* [Affinis] *ejus ipsum adiit, & recepto ab eo POLONIÆ* [SILESIÆ] *Ducatu, Fratres suos exhæredare conatus est.* Ioannes Dlugossus in Historia Polonica Lib. V. ad Annum 1141: *Regni Poloniæ quadrifaria, quam demonstravimus, Scissura, haud multo Tempore æquis Animis poterat perferri: sed pene in ipso sui Initio intestinorum Bellorum excivit Stridores. WLADISLAUS siquidem Polonorum Dux primogenitus & natu major, etsi inter Fratres potiorem & magis insignem Portionem, Cracoviensem videlicet Ducatum accepisset, & tam Patris, dum viveret, quam Prælatorum, Baronum & Procerum Poloniæ Designatione,*

ANNO 1141.

GERMANORUM Romanus Imperator CONRADUS III.
SILESIORUM Dux VLADISLAUS II.

Fratrum insuper Consensu Superioritas & Monarchia Regni circa eum consisteret: omnes tamen eos Principatus & Dominia, quæ in Fratrum Sortem cesserant, detracta & erepta sibi ratus, multifariis Angoribus Anxietatibusque Spiritum gestabat turbulentum & afflictum, frequentesque Amicis hujus suæ Ignominiæ & Spolii repetebat Querelas.

XIX. Istius Culpæ, quam VLADISLAUS II. omnes Fratribus Provincias erepturus incurrit, Partem maximam Poloni transferunt in Uxorem, cujus ille paruerit Consiliis. Hujus verum & Nomen, & Stemma plurimos latet. Utrumque diu occultum, ut ex Umbris tandem in Lucem prodeat, majore Cura perquiremus & proferemus: maximè, quoniam VLADISLAUS noster II, BOLESLAI III, Cognomine Distorti, ex SUISLAVA, SUATOPOLCI Ducis Kioviensis Filia, Uxore primâ, Filius, trium Filiorum, quos SILESIA primos in propriis & hæreditariis habuit DUCES, Progenitor est.

XX. Nonnulli VLADISLAO Uxorem GERTRUDEM conjungunt, LEOPOLDI Marchionis Austriaci Filiam: cui Mater Agnes, Cæsarum HENRICI III. Filia, HENRICI V. Soror, FRIDERICI I. Cognata fuit. Inter hos Autores primarius est Radevicus Frisingensis, de Imperatoris Friderici I. Rebus gestis, Lib. I. Cap. II. Eum sequitur Guntherus in Ligurino, id est, Poemate, quod de Imperatoris ejusdem Vita composuit, Lib. V. Versu 59: de Vladislao nostro:

Dux erat, & Nuptam cognatam Regis habebat,
Nomine GERTRUDEM, LEOPOLDO Patre creatam.

Quibus Assensum præbet Ioannes Pistorius, & in Poloniæ Principum, & in Silesiæ Ducum Genealogia.

XXI. Cæteri, quos in hac Re consuluimus, omnes VLADISLAO assignant Conjugem Nomine CHRISTINAM, Cæsarum HENRICI V. Filiam, HENRICI IV. Neptem. In quâ Sententiâ sunt, præter Ioannem Dlugossum, Matthias Michovius in Poloniæ Chronico, Lib. III. Cap. X.

ANNO 1141.

GERMANORUM Romanus Imperator CONRADUS III. SILESIORUM Dux VLADISLAUS II.

X. Martinus Cromerus de Polonorum Rebus Lib. V. Iohannes Herburtus in Historia Polonica, Lib. IV. Cap. V. & IX. Alexander Guagninus in Poloniæ Chronicorum Compendio, de Boleslao III. Stanislaus Sarnicius in Polonorum Annalibus, Lib. VI. ad Annum 1140. Salomon Neugebauerus in Historia Polonica, Lib. III. in Boleslao III. ad Annum 1110: & in Vladislao II. ad Annum 1140. Ioannes Dubravius in Historia Bohemica, Lib. XI. ad Annum 1152. Cyriacus Spangenbergius in Saxoniæ Chronico, Cap. CCXVII. Hieronymus Henninges in Genealogia Poloniæ Ducum, Boleslao III. Curvo: & Silesiæ Ducum, Boleslao Procero. Christianus Matthias in Theatro Historico, Imp. Henrico V. Cap. II. Ioannes Isacius Pontanus Lib. V. Rerum Danicarum, in Canuto Rege LXXV. post Annum 1157. Philippus Iacobus Spenerus in Sylloge Genealogico-Historica, Familia Piasteo-Polonica, Boleslao III. Distorto: & Familia Piasteo-Silesiaca, Vladislao II. Bohuslaus Balbinus in Miscellaneis, Decade II. Lib. II. Parte I. Tabula Silesiæ Ducum Genealogica. Georgius Crugerius in Pulveribus sacris, Mense Februario, ad Diem XVII. Ioachimus Curæus in Silesiorum Annalibus, ad Annum 1140. Iohannes Schrammius in Silesiæ Ducum Genealogia. Elias Reusnerus in Opere Genealogico, Parte V. in Piastea Stirpe, Boleslao III. & Vladislao II. Iohannes Mollerus in Ducum Lignicensium Historia, Lib. I. Cap. XI. Iacobus Schickfusius in Silesiæ Chronico, Lib. I. Cap. XVIII. Daniel Zepko in Gynæceo Silesiaco. Gotfridus Ferdinandus Buckisius in Ecclesiasticæ Silesiorum Historiæ Prolegomenis, Cap. I. §. XXI. Fridericus Lucæ in Silesiæ Memorabilibus, Parte I. Cap. III. Num. XII. Gothofredus Rhonius de quibusdam ineditis Historiæ Silesiacæ Scriptoribus, Epistola III.

XXII. His ad Errorem, quantum perspicere possumus, Viam præivit Ioannes Dlugossus, omnibus, quos citavimus, antiquior. Quem si audimus: post Bellum [cujus Mentionem supra fecimus] inter HENRICUM V. Cæsarem, & BOLESLAUM III. Silesiorum Ducem, Anno 1109 gestum: Anno 1110, in Pacis Stabilimentum, intra Germaniæ Bambergensia Comitia, pro gemino Vinculo nectebatur geminum Matrimonium: quod

ANNO 1141.

GERMANORUM Romanus Imperator CONRADUS III.
SILESIORUM Dux VLADISLAUS II.

quod BOLESLAUS quidem cum Cæsarum, HENRICI IV. Filia, HENRICI V. Sorore, ADELHEIDE, Viduus mox ibidem iniit: VLADISLAUS autem sex Annorum Puer [Anno 1104 natus, ut idem Dlugossus ad hunc Annum refert] cum CHRISTINA, Imperatoris HENRICI V. Filia, quondam ineundum promisit: quam BOLESLAUS ideo Bambergâ secum traductam, in Polonia educari curavit. Ea commemorat in Historia Polonica, Lib. IV. ad Annum 1110: *BOLESLAUS*, inquiens, *Polonorum Dux, Sororem Regis* [Imperatoris HENRICI V.] *sibi in Sponsam, Filio vero suo WLADISLAO ex Rutena genito, Filiam Regis HENRICI CRISTINAM Nomine, Virginem Formâ venustam, cœpit petere in Uxorem. Quæ omnia HENRICUS REX sine Cunctatione concessit, & celebratis in Bamberg Nuptiis cum Sorore Cæsaris tam novam Nuptam sibi, quam Filio WLADISLAO Virginem CRISTINAM Iuvenculam cum Dote duplici, comitatus Militibus Cæsareis, in Poloniam deduxit.*

XXIII. Certè VLADISLAI nostri Conjux, nec Imperatoris HENRICI V. Filia, nec CHRISTINÆ Vocabulo nuncupata fuit.

XXIV. Nam primum, an Cæsar HENRICUS V. ex Mathilde, Henrici Primi, Anglorum Regis Filia, quam solam Tori Consortem habuit, Prolem ullam susceperit, controversum est. Sunt, quibus non quidem nullos Liberos, nullum tamen Filium reliquisse statuitur. Ioannes Dlugossus in Historia Polonica, Lib IV. ad Annum 1126: de Imperatoris Henrici V. Obitu locutus: *Nullum Filium post se reliquit Hæredem. Quæ illi Orbitas ideo justâ Divinâ Ultione æstimata est accidisse, qui Patrem suum Henricum Imperatorem, quem Præcepto Dominico honorare debuerat, captivans & in Carcerem recludens, eum in Carcere mori fecit. In hoc HENRICO Imperatore QUINTO Henricorum Progenies â Saxonibus descendentium in totum exstincta est.* Huic Sententiæ subscribit Daniel Zepko in Gynæceo Silesiaco. Contra, nullam omnino Subolem Cæsari HENRICO V. fuisse tradunt in recentioribus Iacobus Spiegelius in Scholiis ad Guntheri Ligurinum, Lib. VI. Versum 60. Martinus Crusius in Annalibus Suevicis, Parte II. Lib. IX. Cap. XI. Henricus Meibomius in Michaelis Sachsii Chronico, Parte III. de Henrico V. Cæsare, Cap. III. Horum Assertionem [quam Teste nullo stabiliunt] in vetustissimis confirmat Gaufredus Prior Vosiensis [Anno

ANNO 1141.

GERMANORUM Romanus Imperator CONRADUS III.

SILESIORUM Dux VLADISLAUS II.

1183 superstes] in Chronico [quod Philippus Labbeus in nova Bibliotheca MStorum Librorum, Tomo II. publicavit] Cap. XLIII: *Imperator HENRIcus accepit Mathildem, Filiam primi Henrici Regis Anglorum, quam ei genuerat nobilis Filia Regis Scotorum, qui dictus est David.* Ibidem post pauca: *Ipsa ex Imperatore nullam suscepit Prolem.*

XX. Deinde VLADISLAUS, septendecim Annorum Iuvenis, jam nubilem CHRISTINAM, Imperatoris HENRICI V. Filiam, Anno 1121, in Thalamum solenniter recepit. Quod, præter alios, Ioannes Dlugossus in Historia Polonica, Lib. IV. ad Annum 1121 narrat: *Annos nubiles CRISTINA Filia HENRICI Imperatoris QUINTI dum implevisset: quam BOLESLAUS Polonorum Dux Filio suo, natu majori, primi Matrimonii, WLADISLAO desponsaverat: quamque in Polonia ex Almania devectam, Decennio jam exacto nutrierat, eô Tempore BOLESLAUS Poloniæ Dux Diem designans Nuptiarum, Stephanum Ungariæ Regem, Generum suum, cum Baronibus Ungariæ ac Primoribus, Iaroslaum Ducem Wladimiriensem, Socerum suum, item alios Principes Russiæ, suique Regni Poloniæ Prælatos, Barones & Proceres ad hujusmodi Nuptiarum Solennitatem, Nunciis & Literis invitat.* At verò Cæsar HENRICUS V. ipse Nuptias Anno 1114 celebravit. Quod, inter antiquissimos, Dodechinus in Appendice ad Mariani Scoti Chronicon: Robertus Montensis in Appendice ad Sigeberti Gemblacensis Chronicon: Conradus Urspergensis in Chronico ad Annum 1114 indicant. Quomodo igitur VLADISLAUS noster CHRISTINAM, Imperatoris HENRICI V. Filiam, ante Patris Nuptias, accipere potuit Anno 1110 quidem Sponsam: Anno autem 1121 Uxorem, sex Annorum Puellam?

XXVI. Ut igitur verum & Nomen, & Patrem Uxoris, quæ VLADISLAUM III, Silesiorum Ducem, trium Filiorum, BOLESLAI, MIESLAI, CONRADI, Genitorem fecit, in medium afferamus: ea quidem non CHRISTINA, sed ADELHEIDA fuit appellata: nisi forte suspiceris, ADELHEIDAM CHRISTINAM prius dictam, postea Vocabulô aliis priore, aliis posteriore abjecto, suis ADELHEIDAM, Polonis CHRISTINAM esse vocatam. Quæ tamen Conjectura, sicuti nullum, cui acquiescat, Fundamentum habet: ita Probabilitatis excedit Fidem. Præterea fuit ab Impe-

ANNO 1141.

GERMANORUM Romanus Imperator CONRADUS III.
SILESIORUM Dux VLADISLAUS II.

peratore quidem HENRICO, non autem QUINTO, sed QUARTO, progenita.

XXVII. Utrumque nos ipse VLADISLAI Filius natu maximus, BOLESLAUS Cognomine PROCERUS, aliis ALTUS, Silesiorum Dux, qui Matrem suam ignorare non potuit, omnium certissimus Testis, luculenter docet in diversis Privilegiis, quæ Locis Sacris intra Silesiam contulit. Unum allegabimus, quod Leubusino Monasterio, cum Annus 1179 ageretur, Lignicii dedit: nobis [ut arbitramur, nondum editum] integrum per Amici Manum, ex Archivo descriptum videre contigit. Ibi reperias hæc sub Initium: *In Nomine sanctæ & Individuæ Trinitatis. Ego BOLESLAUS Dux ZLESIÆ, Filius primogenitus illustris quondam Principis WLADISLAI, maximi Ducis ZLESIÆ, inclytæque Dominæ ADELHEIDIS, Filiæ Imperatoris HENRICI QUARTI, universis Christi Fidelibus, tam futuris, quam præsentibus, Salutem & Prosperitatem Vitæ præsentis pariter & futuræ.* Sub finem: *Acta sunt hæc publicè & data in Legenitz, Anno ab Incarnatione Domini M.C.LXXVIII.*

XXVIII. ADELHEIDA proinde fuit Originis GERMANICÆ, quam Prærogativæ singulares ornaverunt, Augusta Princeps: cui Proavus Imperator CONRADUS II. Salicus: Avus Imperator HENRICUS III: Pater Imperator HENRICUS IV: Mater ADELHEIDA, Dux Russica: Patris Uxor posterior. Prior erat BERTHA, Ottonis Marchionis Italici Filia, Imperatoris HENRICI V. Mater: cujus Germana Soror AGNES, Friderici Suevorum Ducis, Hohenstuffiorum Comitis Uxor, non tantum Imperatoris CONRADI III. verum etiam Friderici Lusci, Suevicorum Ducum Mater, Imperatoris FRIDERICI I. Ænobarbi Avia fuit.

XXIX. Hanc VLADISLAI nostri Conjugem ADELHEIDAM, non CHRISTINAM, Imperatoris HENRICI QUARTI, non QUINTI, Filiam, Poloni Causam potiorem ingentis Calamitatis, quam SILESIA, potissimum POLONIA, Bellis agitata civilibus diu sensit, donec SILESII à POLONIS, non in solidæ quidem Secessionis Complementum, sed in magnæ tamen Libertatis Augmentum, se monstraverunt separabiles, tandem ad-

ANNO 1141.

GERMANORUM Romanus Imperator CONRADUS III.
SILESIORUM Dux VLADISLAUS II.

adepti, Genitore VLADISLAO II procreatos, tres & proprios, & hæreditarios, nullisque, nisi naturalibus, Legibus obstrictæ Potestatis Duces. Summa, dubites, Convitiorum potius, an Vitiorum, quibus Poloni suam CHRISTINAM, [non à Christo CHRISTINAM, sed à Crista CRISTINAM nominare soliti] nostram ADELHEIDAM notant, hæc est: Fuisse quidem callidissimam Fœminam, POLONOS autem fastidientem, GERMANOS evehentem, Cæsareo Familiæ Spiritu celsiora semper intendentem, Monarchæ, non Tetrarchæ futuro nuptam, Mariti reverâ Dominam. Ioannes Dlugossus in Historia Polonica, Lib. V. ad Annum 1141: *Animum autem WLADISLAI Ducis suâpte hujusmodi Ambitionis & Livoris Peste flagrantem & infectum, superbum & immitem, Consortis suæ Ducissæ CRISTINÆ, Sororis Imperatoris Henrici, Sermones Contumeliis & Improperiis* [Convitiis] *referti, ad hauriendam ampliorem in Facinus Bilem inflammabat. Non in hanc, inquit, tam truncatam & tenuem, quæ tibi relicta est, Portionem, sed in totius Poloniæ Regni Spem, unius Filia Cæsaris exsistens, & alterius Soror, Sponsa Ætate viridis tibi tradebar: potentiori & ditiori, nisi hæc Spes Genitorem Cæsarem fefellisset, desponsanda.* Ibidem post quædam: *Ex eo siquidem Regno, in quo demorituri Patris Voluntas, & major Sanguis, splendidumque, quod ex me nactus es, Conjugium, Hæredem & Monarcham efficiunt, in quartam tantummodo Partem es detrusus, lacerato que tuo Principatu, & in tres alios Fratres, quos magis tibi servire, & tuo parere Imperio, quam ex æquo principari, translato, non nisi Semiprinceps mereris vocari, tribus Filiis in Spem Regni Poloniæ genitis, exiguam Sortem, & obscuriores Fasces atque Titulos relicturus. Eligibilius mihi fuisset, Fatis absumi, quam in tam ignobile Connubium, Generis mei Splendorem obfuscaturum, prolapsam esse. Expergiscere itaque, & tam fœdam Conditionem, tibi & Proli tuæ perpetuum Dedecus dissolve, omnesque Principatus â Fratribus occupatos, iterum & repete, & tam tuæ, quam meæ præsenti & futuræ Ignominiæ, si Virum te censes, non Fœminam, dum licet, consule.* His respondentia commemorat Martinus Cromerus de Polonorum Rebus, Lib. VI: de Vladislao II: *Ægrum sua Sponte ejus Animum Uxor CHRISTINA superba, avara & ambitiosa Mulier, & quæ POLONOS omnes in Porcorum Loco habebat, nec eos ad*

Mi-

ANNO 1141.

GERMANORUM Romanus Imperator CONRADUS III.
SILESIORUM Dux VLADISLAUS II.

Ministerium, ac vix ad Conspectum suum admittebat, GERMANIS suis impendio delectata, magis etiam inflammavit: quod eum præter Mores Iuraque Gentium ad quartam modo Partem Principatus detrusum esse dictitaret, qui in universum Principatum Patri, utpote natu maximus, succedere debuisset. Se Cæsaris Filiam, Cæsaris Neptem, ex incluta Familia, cum amplissima Dote, in Spem universi Principatus ipsi nupsisse: nunc vero ad exiguam Sortem cum Liberis communibus redigi: qui quidem, post Patris Mortem ad Egestatem, indignam suo Genere & ipsorum Ordine redituri essent. Quod si ille Vir esse pergeret, nec â Moribus & Virtute paterna degeneraret, brevi se visuram esse domi totum Regnum.

XXX. Speciatim ADELHEIDÆ, quam CHRISTINAM nominat, Mores à Polonicis, quibus Germanicos prætulit, prorsus abhorrentes exponit Ioannes Dubravius in Historia Bohemica, Lib. XI. ad Annum 1152: *Nec in Conventu transigi Negotium potuit, non tam VLADISLAO, quam CHRISTINA Uxore, apud POLONOS implacabili Odio laborante, propter Fastidium ejus Gentis, quam sic fastidiosè despiciebat, ut ne quidem Ministerio ullo in Aula sua GERMANIS referta, dignos duceret, sed abigendos eos ab illa curaret, quasi agrestes inconcinnosque, & Haris potius ob Sordes, uti dicebat, quam Aulis aptiores.* Similia de Christina profert Matthias Miechovius in Poloniæ Chronico, Lib. III. Cap. XVII.

XXXI. Contra, Miseriæ, quam VLADISLAUS Imperium Polonicum solus affectare gavisus, tandem subiit, Causam non postremam GERMANI, potissimum SILESII, quemadmodum eorum MSta Chronica docent, adscribunt POLONIS: partim VLADISLAI Credulitatem Patientiamque nimiam in enormem Licentiæ Superbiam, Germanis noxiam, convertentibus: partim vero ADELHEIDÆ, cui Nomen CHRISTINÆ solet imponi, talia, [quibus in humaniores delicatioresque Mores composita irritabatur] detestantis irritantisque Stirpem, ipsiusque Potestatem Cæsaris contemnentibus. De quibus Ioachimus Curæus in Silesiorum Annalibus, de Fratrum Polonicorum Dissidio:

ANNO 1141.

GERMANORUM Romanus Imperator CONRADUS III.
SILESIORUM Dux VLADISLAUS II.

Culpam hujus Rei Poloni transferunt in CHRISTINAM Uxorem, VLADISLAI, Filiam Henrici Quinti, cui tribuunt Fastum intolerabilem, Ambitionem, Avaritiam, & inprimis Contemtum Gentis Polonicæ. Fuit quidem Fœmina nobilissima, cujus Proavus, Avus, Pater imperaverant, & ipse CONRADUS Cæsar, qui fuit natus ex Sorore Henrici Quinti, propinquo Gradu Cognationis eam attingebat. Hæc tanta Claritas fortassis muliebri Animo auxit Spiritus: sed fuit certè Superbia & Contumacia Nobilitatis Polonicæ flagitiosa, quæ & ipsam, & Cæsarem quoque fastidiebat, & VLADISLAI Patientiâ & Credulitate abutebatur. Eadem Iacobus Schickfusius in Silesiæ Chronico, Lib. I. Cap. XVIII. refert.

XXXII. Ideo Scriptores Polonici reperiuntur, qui Odiis Frena plus æquô laxantes, tantum non omnia, quæ VLADISLAUS & ADELHEIDA gesserunt, Opprobriis excipiunt: &, partim quæ dubia sunt, quamvis meliorem in Sententiam verti possint, non ex Animo, sed in Speciem suscepta judicant: partim, quæ fuerunt quidem injusta, sed tamen, pro Circumstantiarum Habitu, Censuram leniorem promerentur, asperrimis durissimisque Vocabulis notant. Proinde non mireris Testimonia quædam, non tam ex Vero, quam ex Affectu profecta, quibus VLADISLAI Acta confirmabimus.

ANNO 1142.

GERMANORUM Romanus Imperator CONRADUS III.
SILESIORUM Dux VLADISLAUS II.

XXXIII. Certè VLADISLAUS, seu propriô, seu Uxoris Consiliô, partim Modestiæ, partim etiam Prudentiæ Documentum edebat, cum Monarchiam Terris Polonicis redditurus, advocatis Cracoviam Proceribus, præsente Conjuge monstrabat, peractam Provinciarum Divisionem Polonico Imperio allaturam Periculum, imò Exitium. Ioannes Dlugossus in Historia Polonica, Lib. V. ad Annum 1142: *Ad occupandum Germanorum suorum, BOLESLAI, MIECSLAI & HENRICI Sortes & Principatus, WLADISLAUS Poloniæ Dux Animum dietim intendendum jam muliebribus subjectionibus inescatus, ad Exsecutionem Propositi procedere decrevisset, frequenti*

ti

ANNO 1142.

GERMANORUM Romanus Imperator CONRADUS III.
SILESIORUM Dux VLADISLAUS II.

ti Numero Prælatorum & Baronum in Cracoviam advocat, an cogitata per eum prosequenda sint, cum illis deliberat. Adhibita est ad id Consilium, quô in Votum Ducale Consiliariorum Mentes & Sententiæ facilius irent, Ducissa CHRISTINA [ADELHEIDA] pleraque & colorandum Ambitionis Fervorem callido Ingenio proposita, inter quæ, id unum præcipuum erat, expedire Reipublicæ Polonorum, unum esse Principem, unum Rectorem, unum Monarcham, Divisionemque Principatuum inter Fratres celebratam, pro Salute totius Corporis, rescindendam: & Fratres, non Provinciis, non Principatibus, sed aliquibus Oppidis & Villagiis donandos, eosque non pares, sed subjectos & obsequentes WLADISLAO, velut Monarchæ, â Patre & universo Consilio Polonorum designato, fieri oportere. Secus Re actâ, & Corpore Regni Poloniæ in plures Sortes scisso, & Poloniam perditum eversumque iri, & in Prædam vicinis Regionibus opportunè, Virtute debilitatâ, concludebat exponi. Martinus Cromerus de Polonorum Rebus, Lib. VI. de Vladislao: *Ut sub honesto Prætextu lateret Scelus, & quô facilius vel adjuvante, vel non adversante Multitudine Suorum, cogitata perficeret, Senatum convocat. Queritur, perniciosam & exitialem esse Reipublicæ Partitionem Principatus â Patre suo institutam, propterea, quod Multitudo Principum cum Hostes ad invadendum audaciores, tum Cives ad resistendum infirmiores redderet.* Ibidem post quædam: *Neque verò diu quietam esse posse ab intestinis Discordiis atque civilibus Bellis eam Rempublicam, quæ â pluribus exæquato Dominatu, non certis Legibus, sed Arbitrio cujusque gubernetur. Nec diu Majestatem unius cujuspiam ab iis conservari solere, qui non modo Genere, sed Viribus etiam & Potentiâ uni illi pares se esse sentirent.* Iterum post quædam: *Quocirca vellent, juberent, ut penes unum se, quem Primogeniti Prærogativa cæteris Fratribus prætulisset, verè esset Regnum. Attributurum se esse Fratribus, aut definitos è Fisco suo Reditus, aut verò Agros nonnullos & Territoria: in quibus illi Vitam honestè sustentare queant, nec tamen calcitrandi Materiam aut Occasionem habeant. Multô esse præstabilius, paucos quosdam Incommodo ac Detrimento affici, quam universos perire.* Postea, quid pro Exemplo Adelheida, quam Christinam vocat, Mariti confirmatura Sententiam, subjecerit, commemorat. His addit: *CHRISTINA [aderat enim in Senatu,*

ANNO 1142.

GERMANORUM Romanus Imperator CONRADUS III.
SILESIORUM Dux VLADISLAUS II.

tu, quô minus liberè, ejus Intuitu, Sententiæ dicerentur] *cum alia, quæ videbantur, tum, sic in sua Germania, sic apud alias Gentes, quæ Cultu Vitæ, Ingeniis & Sapientia præcellerent, Moribus atque Legibus receptum esse, ut maximus natu in Bona paterna succedat, cœteris Fratribus paululum aliquid præ Manibus det, unde vivant.*

XXXIV. Poterant hæc, ut salutaria, sub commodam Exsecutionis Formam redigenda, tum VLADISLAI Fratribus, tum Poloniæ Proceribus admitti: quæ tamen pluribus displicebant: multis naturali Genio ductis, â quô sæpe Licentia, quamvis noxia, speciosum Libertatis Nomen accipit: sub plurium, quam unius Regimine, solutiores Cives statuentibus: maximè, quos nec inanis, & inveterata Suspicio tenebat, VLADISLAUM non tam suô Polonicô, quam Uxoris Germanicô Ingeniô regi solitum, Mores alios, aliam Vitam subjectis, Exemplô prævium, Imperio prævalidum, quod Præsidio Fratrum effugere non possent, præscripturum. Neque commovebat eos divisa Potentia, qui malebant adversus communes Hostes conjungendis, quam conjunctis gaudere Viribus. Adhæc, Fratres ipsos aut immemores, aut incuriosos, minimè solicitos habebat Irreverentia simul & Contumacia prior, quam nondum in VLADISLAI Animo deleverat Oblivio, cum Provincias divisuri, se patrio Testamento minus addictos patefacerent, Primogenito Fratri destinatum in juniores Imperium ægrè concedentes: de quo diximus §. VII. Unde VLADISLAUS, quoniam in Fratrum Constantia firmum ponere Momentum non potuit, magis fuit excusabilis, cum veterem Imperii Polonici Formam, quam sibi, quam cæteris omnibus aptiorem feliciore mque judicavit, solennibus in Comitiis, non per Minas importunas, sed per sapientes Rationes intendit.

XXXV. At enim, melior Causa Proceribus iis commendabat Dissensum, qui, pro Temporis præsentis Statu, VLADISLAI Fratribus, ad Genitoris Mentem, jam obtentas Provincias repugnaturis nonnisi per intestinum Bellum extorqueri posse videbant. Hinc easdem, quas Voluntati Patris adhærentibus Consilio subtrahendas desperabant, Vi eripiendas utique prudenter VLADISLAO dissuadebant. Ioannes Dlugossus in Historia Polonica, Lib. V. ad Annum 1142: *Requisitis deinde Consiliariorum Sententen-*

ANNO 1142.

GERMANORUM Romanus Imperator CONRADUS III.

SILESIORUM Dux VLADISLAUS II.

tentiis, Primores omnes fere Propositum Ducale detestabantur, impium adstruebant & crudele, & ab Humanitate alienum, Fratres de suis Sedibus atque Sortibus exturbari, Iuraque Gentium & Instituta tam divinarum, quam humanarum Legum pessundari & confundi: nil sancti, nil pensi, nil justi inter Homines hoc Exemplo relinqui. Nec eam Rem impune cessuram, sed Divinitatem Parti læsæ contra Ius Fasque patrocinaturam. Ibidem post quædam: *Orabant deinde WLADISLAUM Ducem, quatenus a tam exitiali Crimine, sibi & suis nocituro, Animum averteret, & Germanitatis Memoriam subire in Pectus pateretur.* Martinus Cromerus de Polonorum Rebus Lib. VI: *Sententias rogati Senatores, cum stupefacti Rei Novitate, aliquandiu Silentium tenuissent, tandem omnes, paucis a CRISTINA* [Adelheida] *subornatis exceptis, impium & crudele Principis Consilium detestari, orare, monere, ne Patris ultimam Voluntatem irritam faciat: ne universæ Poloniæ Consensum aspernetur: ne Leges Naturæ labefaciat.* Ibidem post quædam: *Magis autem consultum esse Reipublicæ, si plurium ea Consiliis & Armis conjunctis defendatur, quam si ex unius Iudicio & Propugnatione dependeat.*

XXXVI. Victus his Argumentis VLADISLAUS, nihil Rerum novarum moliturus plerisque videbatur, sed videbatur. Mox enim [ut Partium Polonicarum Sectatores affirmant] tum ab Uxore, tum ab aliis per Rationes contrarias in Scopum semel præfixum directus, tanquam ex ipso Patris Testamento, cui parere par censebat, & Primatum, & Imperium in Fratres nactus, horum Patientiam Obedientiamque judicabat tentandam, cum ab iis eorumque Provinciis pecuniarium Subsidium posceret; seu, ut Reverentiam experiretur, qua recedere juberetur à Proposito, seu, ut Causam consequeretur, ob quam perseveraret, tum in præscriptæ Subjectionis, tum in Securitatis plenæ Diffidentia, contumacibusque tantô justius inferret Bellum. Ioannes Dlugossus in Historia Polonica, Lib. V. ad Annum 1142: *In hanc* [de Patrimonio Fratribus relinquendo] *Sententiam cum pene omnes Consiliarii Pedibus iissent, Dux etiam WLADISLAUS illam secuturus sperabatur, Naturæ tamen Impotentia, & Uxoris Amor, & paucorum Consiliariorum*

ANNO 1142.

GERMANORUM Romanus Imperator CONRADUS III.

SILESIORUM Dux VLADISLAUS II.

Respectus, qui assentando magis, quam consulendo in Rem ibant, modestum ejus Propositum & labefactavit & pervicit. Itaque tam Uxoris Consiliis, quam Precibus & Improperiis [Convitiis] *expugnatus, in Facinus dudum cogitatum consentiens, primum quidem, ne Tyrannis sua ab omnibus notaretur, Subjectionem & Tributum ab omnibus Principatibus, qui in Fratrum suorum Sortem cesserant, jubet sibi, tanquam Polonorum Monarchæ, persolvi.* Martinus Cromerus de Polonorum Rebus Lib. VI: *His & aliis Dictis propemodum ad Sanitatem revocata erat Mens Principis, nisi violentior Uxoris Amor, nocturnæque ejus Persuasiones & Blanditiæ, quæ plurimum apud uxorios Viros valent, tantôque pestilentiores sunt, quantô plus potest is, quem superant, præcipitem egissent. Deliberato Scelere, Tributum sive Subsidium pecuniarium Fratribus & fraternis Ditionibus primum imperat, ut eorum tentaret Patientiam: &, si renuerent, justum haberet Belli ipsis inferendi Prætextum.*

XXXVII. Num hac Occasione Fratres, postulatam Nummorum Summam, seu recusantes, seu conferentes, quoddam Subjectionis Specimen VLADISLAO ediderint: an potius, vel importunâ Repugnantiâ, vel immodicâ Rixâ, Bilem tantô magis commoverint, non habemus cognitum. Certè posthabitis mandatis, graviorem in Modum irritatus videtur VLADISLAUS, quoniam deinde violenter à Fratribus eorumque Populis exegit & Obsequium, & Tributum. Imperata recusantes, aut Verberibus, aut Vinculis, aut Mulctis terruit: tandem Possessionibus paternis tantum non omnibus, quas pro fiduciariis habebat, spoliare Fratres aggressus. Ioannes Dlugossus in Historia Polonica, Lib. V. ad Annum 1142: de Vladislao: *Mox deinde jubet sibi & nulli alteri per singulas Regiones parere, rebelles & contumaces aut Verbere, aut Carcere, aut Bonorum Ademtione percelli. Et quoniam Polonorum Proceres Nobilesque ad id facinus tutò perpetrandum, rebatur sibi parum fidos: ex Rutenis, cum & ipse Matre Rutena genitus sit, quosdam auxiliares accersit, eorumque Ministerio Occupationem Bonorum fraternorum peregit: eò quoque processit Injuriæ, ut ex omnibus Possessionibus Fratres deturbaret.* Eadem Martinus Cromerus de Polonorum Rebus Lib. VI. aliique commemorant.

ANNO

ANNO 1143.

GERMANORUM Romanus Imperator CONRADUS III. SILESIORUM Dux VLADISLAUS II.

XXXVIII. Tum demum Fratres videntes VLADISLAO se non pares, ab Armis ad Preces confugiebant: quibus nihil ab ADELHEIDA [Polonis CHRISTINA dicta] VLADISLAI Conjuge simul & Rectrice poterant impetrare, nisi Monitum, quô parere VLADISLAO, tanquam Monarchæ, jubebantur, & in suam, & in publicam Salutem. Ioannes Dlugossus in Historia Polonica, Lib. V. ad Annum 1143: *Gliscente indies WLADISLAI Polonorum Ducis in Fratres suos BOLESLAUM, MIECZLAUM & HENRICUM Duces sævâ Tyrannide, cumque jam Fratres ii pluribus Castris, Civitatibus, Oppidis, Munitionibus & Possessionibus â præfato WLADISLAO Duce, quem suæ pupillaris Conditionis Protectorem speraverant, exuti forent, quid agant, quò se vertant, cujus Opem implorent, resistantne Fratri Duci WLADISLAO, an suos Principatus occupari sinant, prorsus ignorant. In publicum quidem venire cum Fratre Certamen, & Ætas infirmior, & Fratris WLADISLAI Potentia, illorum Viribus longè superior, eos, qui ab illorum Partibus erant, prohibebat.* Ibidem post quædam: *In Misericordia itaque & Precibus omnem Spem reponendam censebant, & orandum WLADISLAUM Ducem, ut sua Sorte contentus, Fratrem se gereret, non Hostem. Primum tamen Consortem illius Ducissam CHRISTINAM* [Adelheidam] *omnium eorum, quæ tum agebantur, Commentricem, adire suadebant. Eâ enim placatâ, & Virum Pietate flecti posse: muliebri verò Irâ non expugnatâ, & Maritum inexorabilem fore.* Quibus ibidem, cum lamentabiles Fratrum Preces in medium attulisset, ADELHEIDÆ, quam CHRISTINAM vocat, cui plus, quam virilem Animi Duritiem fuisse commemorat, Responsum annectit: *Non,* inquiens, *movit trucem Fœminam, neque jacentium ad Pedes suos Ducum & Levirorum Fratrum etiam suorum Respectus, non Preces, non Lachrimæ, non Ejulatus, obstinato ad hæc omnia Pectore Preces Pupillorum repudians: WLADISLAUM, Virum suum, respondit, justam & necessariam Rem egisse: neque ob id carpendum fore, cum Status Reipublicæ Polonorum, nisi Regno reunito, servari & prosperari non possit. Scissionem ejus, si & ipsi sapere possent, cunctis exitialem esse. Salutarius eos atque magis sensatè acturos, si se & sua Arbitrio & Voluntati Ducis WLADISLAI, velut natu majoris, permitterent, Rebellionem quamlibet & Resistentiam in Capita eorum,*

ANNO 1143.

GERMANORUM Romanus Imperator CONRADUS III.
SILESIORUM Dux VLADISLAUS II.

quique illis adhærerent, recisuram. His consimilia profert Martinus Cromerus de Polonorum Rebus Lib. VI. ut alios Silentiô prætereamus.

ANNO 1145.

GERMANORUM Romanus Imperator CONRADUS III.
SILESIORUM Dux VLADISLAUS II.

XXXIX. VLADISLAUS, ad quem multi Proceres Poloni, seu Fortunâ, seu Causâ ducti, â pressis Fratribus defecerant, BOLESLAUM & HENRICUM Terris suis orbaverat. Supererat MIESLAUS pari Conditione subigendus, ad quem in majorem Poloniam BOLESLAUS & HENRICUS confugiebant. Ibi munitam Urbis Posnaniensis Arcem Militibus instruebant, se contra VLADISLAUM Nervis omnibus defensuri. Ioannes Dlugossus in Historia Polonica, Lib. V. cum Boleslaum & Henricum ê Dominiis suis expulsos narravisset: *Unus tantummodo MIECSLAUS Senex vocatus restabat, Gnesnensis, Posnaniensis & majoris Poloniæ Dux: ad quem hi duo Fratres, BOLESLAUS Crispus Masoviæ, & HENRICUS Sendomiriensis Duces Sedibus suis pulsi diffugerant, Arcemque Posnaniensem omnes tres adeuntes etiam Viris Armisque eam munierant, Resistentiam Duci WLADISLAO, si illic quoque impeterentur, oppositurі.*

XL. Quare VLADISLAUS Fratres Posnaniæ conjunctos celerrimo Adventu capturus, quos in Deditionem non experiebatur faciles, obsidebat. Illi veriti, ne sub Potestatem redactos inhumanius tractaret, missis ad eum Legatis, non violentis, ut Hostes, Armis oppugnari, sed concessis, ut Fratres, Patrimoniis recreari cupiebant. Non impetrantes Pacem, ad sui Tutelam, ipsâ Desperatione stimulati, fortius incitabantur. Idem Dlugossus ibidem: *Quod ubi Dux WLADISLAUS agnovit, ocius illic ire pergit, celeriori quoque, quô potest, Cursu, Exercitum admovit, & Posnaniense Castrum fortissima Obsidione vallavit, universos Fratres uno Loco, unaque Obsidione debellaturus & comprehensurus.* Ibidem post quædam: *Principes autem, BOLESLAUS, MIECSLAUS & HENRICUS, videntes, se per Obsidionem illam plurimum coarctatos, ne vivi in Manus hostiles venirent, ne quoque in captos quicquam gravius statui contingeret, mittunt nuncios ad WLADIS-*

ANNO 1145.

GERMANORUM Romanus Imperator CONRADUS III.
SILESIORUM Dux VLADISLAUS II.

DISLAUM Poloniæ Ducem, rogantes, ut Nubilô suæ Indignationis mitigatô, illos hostiliter impetere, & Principatus eorum occupare desineret, solveretque Obsidionem, & Fratrem se atque Defensorem, non Hostem gereret, Sorteque sua contentos esse, neque in Exterminium eorum, qui eodem Patre essent geniti, & æquale in Poloniæ Regno Ius cum eo haberent, adspiraret, memor humanarum Rerum, & suam Fortunam modestè regeret, & aliena ne urgeret. Iterum post quædam, cum Vladislaum his Argumentis ab Obsidione non revocatum dixisset: *Dux WLADISLAUS non aliter existimabatur quieturus, donec cum Fratrum Exterminio plenum illi Regimen Regni Poloniæ proveniret, perseverare in Obsidione, eamque tolerare & omnia extrema pati definiunt.* His plura, quæ contigerunt, dum Obsidio duravit, subjungunt, Matthias Michovius in Poloniæ Chronico, Lib. III. Cap. XVII. & Martinus Cromerus de Polonorum Rebus, Lib. VI.

XLI. Dum obsessi Fratres ab Excursionibus, quibus VLADISLAO nocuerant, ob Præsidii Tenuitatem abstinent. In Castris VLADISLAUS Insidiatores Proditoresque multos habet: securiores Poloni, maximè Russi, Prædis, Ludis, Conviviis, Somnis potius, quam Excubiis vacantes, ab Oppidanis, tam supinæ militaris Negligentiæ consciis, ex improviso invaduntur, accensis Tabernaculis in Terrorem acti opprimuntur, inque Fugam dispelluntur. Paucis hæc tangit vetus Autor in Montis Sereni Chronico, ad Annum 1146: de Vladislao II: *Fratres suos exhæredare conatus est. Denique cum* [â Cæsare Conrado III] *reversus Civitatem Posnam cum Exercitu obsideret, Fratres ejus collectis paucis ex improviso ei irruentes multos de Exercitu ejus prostraverunt.* Pleniorem in Modum describit eadem Ioannes Dlugossus, in Historia Polonica, Lib. V. ad Annum 1145: cum Velitationum inter obsessos & obsidentes meminisset: *Pluribus deinde Diebus ab obsessis nil movebatur, Principesque obsessi omnes suos intra Arcem continebant, cum lacessendi magis, quam sustinendi Hostes levibus Certaminibus Experientiam accepissent, nulla Parte Viribus Hostium pares. Dilapsi Hostes ex Stationibus Custodiâque Operum, ac cæteri WLADISLAI Milites, postquam ab obsessis Copia Pugnæ non fieret, Corpora curabant, aut Luxui Ebrietatique operam dabant, omniaque in Castris WLADISLAI, quasi victi & expugnati Hostes,*

 stes,

ANNO 1145.

GERMANORUM Romanus Imperator CONRADUS III.
SILESIORUM Dux VLADISLAUS II.

stes, solutiora forent: fractos quoque & ultima Desperatione fatigatos Principes, BOLESLAUM, MIECYSLAUM & HENRICUM, eosque, qui secum unà obsidebantur, ratus, lætus & gloriabundus Deditionem eorum WLADISLAUS Dux operiebatur. Contemtus deinde Hostium, Negligentia in Exercitu WLADISLAI, velut Re prosperè succedente & successura haberi cœptus est. Paucis ad Stationes & Opera relictis, cæteri se in varia Loca sparserant, plerique in Lasciviam explendam abierant, Pars aut Ludo, aut Comessationi vacabat: quidam hesternam eructantes Crapulam Somno strati jacebant, inermes, inordinati, ut quibus velut pro comperto erat, obsessos de cætero nil hostile moturos. Ibidem post quædam, cum Eruptionem Oppidanorum repentinam & ingentem Hostium Consternationem narravisset: *Pauci itaque inermes Equis utcunque correptis, dum ordinatis & armatis occurrerent, facile trucidantur sparsi, & ferè omnes opprimuntur.* Iterum post quædam: *In castra hostilia Igne ingesto, Incendium latè diffundi cœpit.* Porro interpositis paucis: *Et dum in omnes Partes capessunt Fugam, Equites fugientes persecuti, magnam Cædem in fugientibus, Rutenis præsertim, ediderunt.* Eadem non multô aliter commemorant, Matthias Michovius in Poloniæ Chronico, Lib. III. Cap. XVII. & Martinus Cromerus de Polonorum Rebus, Lib. VI. Ioachimus Curæus in Silesiorum Annalibus: *Obsedit VLADISLAUS Fratres in Urbe Posnaniensi, Anno 1145.* Ibidem post quædam: *Tandem cum sui negligenter custodirent Castra, & omnia circa ipsum plena essent Proditionum & Insidiarum, obsessi eruperunt, & Exercitum Internecione deleverunt.*

XLII. Ipse VLADISLAUS, à suis Partem maximam profugis desertus, in Poloniam minorem secedebat; ubi Cracoviam Securitati suæ commodam credebat Sedem. Ioannes Dlugossus in Historia Polonica, Lib. V. ad Annum 1145: *WLADISLAUS Polonorum Dux cum Rutenorum Ducibus & paucis quibusdam effugiens, versus Cracoviam à suis desertus concessit, mœrensque & Calamitate plenus Equos mutando, Cracoviam sine Militum Frequentia, perinde, atque privatus foret, advenit.* Eadem Matthias Michovius in Poloniæ Chronico, Lib. III. Cap. XVII. & Martinus Cromerus de Polonorum Rebus Lib. VI. tradunt.

ANNO 1145.

GERMANORUM Romanus Imperator CONRADUS III.
SILESIORUM Dux VLADISLAUS II.

XLIII. Dum VLADISLAUS in Urbe Cracovia hæret, multis, ut fieri solet, eò se convertentibus, quò Fortuna propendet, â victo ad Victores transgressis, Fratres BOLESLAUS, MIESLAUS & HENRICUS majore Potentiâ conspicui, Provincias suas recuperant. Ioannes Dlugossus in Historia Polonica, Lib. V. ad Annum 1145: *Ex eôque Tempore Res eorum contra WLADISLAUM prosperatæ sunt, & omnia, quæ illis abstulerat, brevi sunt recuperata.* Martinus Cromerus de Polonorum Rebus, Lib. VI. ad Annum 1145: *Magna fit statim eâ* [Fratrum] *Victoriâ Rerum Commutatio. Defluebant omnes passim â victo ad Victores, & augebant eorum Exercitum: Arces & Munitiones interceptæ, & in Fidem & Potestatem pristinorum Dominorum ultro redibant.*

ANNO 1146.

GERMANORUM Romanus Imperator CONRADUS III.
SILESIORUM Dux VLADISLAUS II.

XLIV. Hinc subverso Rerum Statu, BOLESLAUS, MIESLAUS, HENRICUS Fratres, Provinciis suis receptis, VLADISLAUM, quô intra Poloniam vivente, sibi suisque nullam Securitatem promittebant, ex Urbe Cracoviensi depellere properabant. Otto Frisingensis in Chronico, Lib. VII. Cap. XXIV. ad Annum 1146: *In Polonia etiam inter* III. [IIII.] *Fratres Terræ Principes miserabilis auditur Tumultuatio.* Quæ suum in Chronicon transtulit Albericus trium Montium Monachus, ad Annum 1146. Ioannes Dlugossus in Historia Polonica, Lib. V. ad Annum 1146: *Principatibus propriis BOLESLAUS, MIECZLAUS & HENRICUS, miro omnium Baronum & Nobilium Favore & Consensu recuperatis, cum præter insitam Invidiam & Exsecrationem, quâ erga WLADISLAUM Ducem Occupatorem injustum Milites Poloniæ tenebantur, etiam in eam Partem versi sunt, quò se jam Fortuna inclinarat, collectis tam equestribus, quam pedestribus Copiis, ad Cracoviensem Urbem & Arcem, in quâ WLADISLAUS post Fugam delitescebat, procedunt, WLADISLAUM inde propulsaturi, & suas Injurias Damnaque, antequam ex Clade apud Posnaniam accepta se reficeret, ulturi:* rati,

ANNO 1146.

GERMANORUM Romanus Imperator CONRADUS III.
SILESIORUM Dux VLADISLAUS II.

rati, eô Monarchiam Polonorum obtinente, novis Bellis cum Rutenorum Assistentiâ, se quandoque infestaturos. Matthias Michovius in Poloniæ Chronico, Lib. III. Cap. XVII: *Duces verò, utpote BOLESLAUS Crispus, HENRICUS & Senex MIECZLAUS, ex Manubiis utriusque Exercitus, tum Polonici, tum Ruthenici, ditati, plures ex forensibus Milites armaverunt, propriosque omnes asciverunt, & WLADISLAUM insequentes Cracoviam pervenerunt.*

XLV. VLADISLAUS, Posnaniensem Fortunam veritus, â plurimis desertus, non in Urbe, non in Arce Cracoviensi tutum se ratus, nec in Fratrum Clementia, quibus eam ex Diffidentiâ denegaverat, Fiduciam reponere sustinens, ibi ADELHEIDA Uxore, tribusque Filiis, BOLESLAO, MIESLAO, CONRADO relictis, Fugam, optimum Salutis Præsidium, arripiebat. SILESIAM, Provinciam suam ingressus, per ejus RATIBORENSEM Terram Exsul Auxilia quæsiturus, in Germaniam ulteriorem, ad Imperatorem CONRADUM III. Affinem suum contendebat. Ioannes Dlugossus in Historia Polonica, Lib. V. ad Annum 1146: *WLADISLAUS autem Dux Clade Posnaniensi perculsus, & tam Militibus, quam Fortunis Armisque exutus cum & Homines omnes, omnia Loca, Animis ab eo alienatis, suspecta haberet, nec satis cuiquam fideret, de Cracoviâ in RATIBOR, & exinde in Almaniam* [Germaniam] *per SILESIÆ Oram ad CONRADUM Romanorum Regem Auxilia sua imploraturus, ne in iratorum & pro suo Merito sibi infestorum Fratrum Manus incideret, confugit: Uxore & tribus Liberis in Arce Cracoviensi relictis.* Martinus Cromerus de Polonorum Rebus Lib. VI: *Quod* [Fratres Cracoviam tendere] *cum WLADISLAO nunciatum esset, diffisus Munitioni Arcis, suorum Studiis & Voluntatibus, & Fratrum desperatâ Misericordiâ, quippe quos ipse supplices nullâ Misericordiâ dignatus esset, relicta Cracoviæ Uxore, ac tribus Filiis, per SILESIAM in Germaniam profugit: CONRADI III. Cæsaris, Uxoris suæ Sobrini, Opem imploraturus.* Ioachimus Curæus in Silesiorum Annalibus: *Ipse VLADISLAUS desertus ab omnibus suis, profectus est in Germaniam ad CONRADUM, petiturus ab ipso Auxilia.*

XLVI. Cracoviensium prius Urbs, deinceps Arx, cum aliquandiu Obses-

ANNO 1146.

GERMANORUM Romanus Imperator CONRADUS III.
SILESIORUM Dux VLADISLAUS II.

ſeſſoribus Fratribus reſtitiſſet, per Deditionem ſub eorum Poteſtatem redigebatur. Victores hinc, tum ADELHEIDAM, tum Filios, BOLESLAUM, MIESLAUM, CONRADUM, non inhumaniter habitos, ad Maritum Patremque VLADISLAUM in Germaniam, permiſſâ Bonorum Supellectili, non citra Præſidium additum, diſcedere jubebant. Ioannes Dlugoſſus in Hiſtoria Polonica, Lib. V. ad Annum 1146: *Cracovienſes autem Cives, cum Ducibus BOLESLAO, MIECSLAO & HENRICO Urbem obſidentibus aliquantis Diebus obſtitiſſent, tandem, dum nil Spei in WLADISLAO & Filiis ejus ſibi viderent ſupereſſe, Portas aperiunt, timentes, ne quid hoſtile paterentur. Nec ita poſt multos Dies Arx cum Uxore & Filiis WLADISLAI dedita eſt.* Ibidem poſt quædam: *Neque animadverſum quicquam, neque ſævitum eſt: ſed ſine Injuria, ſine Contumelia* [Uxor Vladislai] *habita eſt: & omnis illi Honos ab exacerbatis, juſtâque Irâ candentibus Victoribus Ducibus & Leviris ſervatus.* Ibidem poſt quædam: *In Almaniam* [Germaniam] *cum tribus Filiis ſuis ex WLADISLAO ſuſceptis, BOLESLAO Alto, MIECZLAO & CONRADO Loripede ad Virum ſuum deducta eſt.* Martinus Cromerus de Polonorum Rebus Lib. VI: *Cracovienſes, cum primum advenientibus BOLESLAO, MIECISLAO, & HENRICO Portas clauſiſſent, cognitâ Principis longiore Fuga, & Conſenſu totius Poloniæ* [videtur legendum, Populi] *aperuere: nec multò poſt Arx etiam deditur. In quâ recipiendâ ſumma Animorum Moderatione Iuvenes uſi ſunt. Liberos & Uxorem WLADISLAI, quamvis infeſtam ſibi, & quæ Origo Malorum illorum fuerat, ab omni Injuria & Contumelia iratorum Militum atque Procerum defenderunt: & cum omni Supellectili in Germaniam, aut quò vellent, additis, Præſidii Cauſa, qui abeuntes deducerent, dimiſerunt.* Paucioribus hæc tangit Matthias Michovius in Poloniæ Chronico, Lib. III. Cap. XIV. Parem in Modum Ioachimus Curæus in Sileſiorum Annalibus: *Poloni CHRISTINAM* [Adelheidam] *Conjugem VLADISLAI, Dominam ipſorum cum parvis Liberis, nullâ habitâ Ratione Sexus & Ætatis, ejecerunt.*

XLVII. Admiratione tantam excipias in Hoſtis VLADISLAI Fratribus erga deditos Uxorem & Filios Clementiam, quamvis & Victoribus, & Iuvenibus. At ea quidem Humanitas non habuit nativas ſingularis Virtutis Radices.

ANNO 1146.

GERMANORUM Romanus Imperator CONRADUS III. SILESIORUM Dux VLADISLAUS II.

XLVIII. Nam primum, quibus Conditionibus Cracoviensis Arx Deditionem obsidentibus fecerit, non invenimus consignatum. Credibile, VLADISLAI & Uxorem, & Filios liberum in Germaniam ex Pacto impetravisse Transitum. Quare VLADISLAI Fratres, cum ad Exsilium destinatos, & illæsos, & Præsidio in Tutelam instructos, ad Germanicas Terras progredi permiserunt: Iustitiæ, non Misericordiæ videntur meruisse Laudem.

XLIX. Deinde Victores, Commodis suis studentes, tutius esse judicabant, dimittere, quam retinere VLADISLAI tum Filios, tum in primis Conjugem, ingeniosissimam Fœminam, novas Res Arte, quas Marte non posset, perniciosioribus Consiliis, quam Armis, facile suscitaturam. Quod innuit Ioannes Dlugossus in Historia Polonica, Lib. V. ad Annum 1146: de Vladislai Uxore: *Liquebat, ea in Polonia manente, Poloniam satis pacificam esse non posse.*

L. Accedit illa quoque Causa, quod Victoribus in VLADISLAI Uxorem Filiosque pro Sævitia Lenitatem suadere potuerit Cæsaris CONRADI III. & Autoritas, & Potentia: quem ultra Modum irritare non sustinuerint, VLADISLAO per Affinitatem, Uxori & Filiis per Consanguinitatem annexum: maximè, quoniam eundem alio etiam Titulo verendum habebant Ultorem. Nam in hujus manifestam Injuriam, VLADISLAUM, Romani Germanorum Imperii, ob SILESIAM, Germaniæ Provinciam, fortassis cœteras etiam Terras, in Polonia sitas, Fiduciarium Ducem, nondum ab ordinario supremoque Iudicio vel auditum, adeo neque convictum, neque damnatum, & Fratrem, & Primogenitum, cui subesse, cui parere, non tantum ipso Patris Testamento, verum etiam omnium Poloniæ Procerum Populorumque Consensu, ex confirmato sub novi Regiminis Principium Pacto, jubebantur, à suis desertum, per Vim, Arbitrio magis privato, quam publico, tandem universo Patrimonio Principatuque spoliabant: itaque Superiorem neminem, nullam Legem patientibus Armis superato, & sub extremam Periculi Necessitatem redacto miserum Exsilii Iugum imponebant.

LI.

ANNO 1146.

GERMANORUM Romanus Imperator CONRADUS III.

SILESIORUM Dux VLADISLAUS II.

LI. Quò respicere videtur Scriptor illius Temporis, quo VLADISLAUS in Exilium abiit, superstes, Radevicus, Frisingensis Canonicus [de quo videatur §. LIII.] quid inter Vladislaum II. ejusque Fratres contigerit, narraturus, cum de Polonis grave Iudicium fert in Chronico, Lib. I. Cap. I: *Nec Principibus suis*, inquiens, *Fidem*, *nec Naturâ propinquis debitam inveniuntur Gratiam conservare.*

LII. Præterea prorsus diversum Rebus Polonicis, quas ê Polonicis potissimum Antiquitatibus in medium hactenus attulimus, Habitum induit, cum in VLADISLAI, non Germanicam Uxorem, sed iniquissimos Fratres Culpam civilis Belli, & quicquid ex eo provenit, transfert Guntherus in Ligurino, id est, Poematum Libris, quos de Friderici I. Cæsaris [ab Anno 1152 ad 1190 imperantis] Rebus ad ipsum Fridericum scripsit: ubi hæc Lib. VI. Versu 54 & sequentibus, de Polonia & in eâ gestis refert:

Hæc siquidem Tellus communi Iure tenenda
Funiculi sub Sorte, tribus [quatuor] *devenerat olim*
Fratribus egregii Generis: sed Nomina nostris
Barbara legitimè nequeunt accedere Libris.
Horum, qui reliquos Ortu præcesserat, unus
Dux erat, & nuptam cognatam Regis habebat.
Cujus ob Invidiam Fratres Cervice rebelli
Abjecere Iugum, pulsumque ê Sede paterna
Compulerunt totâ profugum discedere Terrâ.
Ille suâ pariter fugiens cum Conjuge, Regem
CHUNRADUM petiit: scelerataque Facta suorum,
Ærumnasque suas, ereptaque Iura Ducatus
Affini Regique suo deflebat. - - -

SILESIORUM Dux BOLESLAUS IV.

SILESII Romano GERMANORUM Imperio subjecti.

LIII. VLADISLAO II, in Exsilium depulso, Frater natu proximus BOLES-

ANNO 1146.

GERMANORUM Romanus Imperator CONRADUS III.
SILESIORUM Dux BOLESLAUS IV.

LESLAUS IV. ob Capillos Cognomento CRISPUS, consentientibus & Fratribus, & Proceribus, Primatum & Imperium in Fratres consecutus, retentis Masoviensium, Dobrinensium, Cujaviensium, Culmensium, quas in Patrimonium acceperat, Terris: omnes VLADISLAI Provincias, SILESIORUM, Cracoviensium, Siradensium, Lenciciensium acquirebat: eâ Lege tamen, ut CASIMIRUM natu minimum Fratrem, cui nullum â Genitore Patrimonium erat destinatum, suis Opibus educaret atque sustentaret. Ioannes Dlugossus in Historia Polonica, Lib. V. ad Annum 1146: *Pulso WLADISLAO Duce ex Polonia, pulsa tandem Ducissa CRISTINA* [Adelheida] *Consorte sua, pulsis Filiis, dum integra per omnes Regiones Poloniæ Quies affulsisset, BOLESLAUS CRISPUS Cognomine, inter Fratres secundi Matrimonii natu major, & Fratrum Prælatorumque, & omnium Baronum Militariumque Consensu, majorem Principatum & Monarchiam Polonorum obtinuit: & Sorte sua, videlicet Ducatu Masoviæ & Cujaviæ, & ejus Ditione integrè remanente, etiam Cracoviensis Principatus illi ita, ut Fratrem minimum natu CASIMIRUM, cui â Patre nulla Sors relicta erat, curaret, adjectus est.* Martinus Cromerus de Polonorum Rebus, Lib. VI: *Exacto cum Uxore & Liberis WLADISLAO Principe, concordi Fratrum juxta ac Procerum Nobilitatisque Sententiâ, ad BOLESLAUM, qui WLADISLAO natu proximus erat, Principatus & Summa Rerum defertur, & quæcunque in Ditione WLADISLAI fuerant. CAZIMIRUS etiam, natu minimus Frater, ejus Curæ commendatus est.* Ioachimus Curæus in Silesiorum Annalibus, de Boleslao IV: *Creatus est Ethnarcha, pulso Fratre, Anno 1146. Fuit Princeps bonus & fortis, sed, ut apparet, Offensionum tenax & vafer.*

LIV. Tum SILESIOS, Ducem BOLESLAUM IV. nactos, etiam Germanico Imperio subjectos fuisse docet Otto, Frisingensis Episcopus, qui Chronicon suum Anno 1146 scripsit. Nam Lib. VII. Cap. XXXIV: *Mutabilium*, inquit, *Rerum ab Adam usque in præsentem Annum, qui ab Incarnatione Domini 1146, ab Urbe condita 1918, CONRADI nonagesimi quarti ab Augusto, nonus, Eugenii tertii, summi Pontificis, secundus est, Seriem qualitercunque percensui.* De Polonia vero narrat hæc, Lib. VI. Cap. XXVIII, ad Annum 1025: *Exhinc Provincia illa Regibus* [Imperatoribus] *nostris sub-*

ANNO 1146.

GERMANORUM Romanus Imperator CONRADUS III.

SILESIORUM Dux BOLESLAUS IV.

sub TRIBUTO servire cognoscitur. Videantur, quæ proferemus ad Annum 1148. §. LXIX.

SILESIORUM Episcopus XIV. VRATISLAVIENSIS, IOHANNES II. GRYPHUS, Polonus.

LV. MAGNUS ZAREMBA, per Annos quinque supremus SILESIORUM Præsul VRATISLAVIENSIS, Febre correptus, Anno 1146 edebat Spiritum: in Vratislaviensium Ecclesia sepulcrum nactus. Ioannes Dlugossus in Historia Polonica, Lib. V. ad Annum 1146: *Moritur eo Anno MAGNUS Wratislaviensis Episcopus, cum paulo plus, quam Lustro uno Cathedræ Wratislaviensi præsedisset.* Et in Episcopis Vratislaviensibus MStis, Num. XIII: *Cum Annis quinque & Dimidio in Vratislaviensi Ecclesia sedisset, in Febrim quartanam incidit, & Anno Domini 1146 moritur, in Ecclesia Vratislaviensi sepultus.*

LVI. Ad BOLESLAI Ducis Mentem, Successor â concorde Canonicorum Vratislaviensium Collegio eligebatur, quibusdam IANICUS, aliis IANISLAUS, plerisque IOHANNES dictus, Familiâ GRYPHUS, Clementis & Annæ Filius, in Poloniæ minoris Provincia Sendomiriensi natus, Patria BRENIZANUS, Ortu nobilis, Officio Præpositus Vratislaviensis, Canonicus Cracoviensis & Gnesnensis. Ioannes Dlugossus in Historia Polonica, Lib. V. ad Annum 1146: *IOANNES Secundus vocatus IANIK concorditer â Capitularibus electus, de Consensu & Favore BOLESLAI CRISPI, Polonorum Ducis & Monarchæ, succedens.* Ibidem post quædam: *Natione Polonus & Genere nobilis, de Domo GRIPHONUM.* Et in Episcopis Vratisl. MStis, Num. XIV: *MAGNO Vratislaviensi Episcopo absumto, Prælati & Canonici Capitulares, Scrutinii Viâ, tanquam modestiori, probatâ, IOANNEM de BRZESNIZA, qui & IANICK, alias IANISLAUS vocabatur, Præpositum Vratislaviensem, & Canonicum Cracoviensem & Gnesnensem, ob Intercessionem BOLESLAI CRISPI Ducis & Monarchæ Poloniæ, conformiter eligunt in Successorem.* Ibidem post quædam: *Hic ex Terra Sandomiriensi & Brzesniza Ortum ducens, nobilis de Domo & Familia GRYPHORUM, Gryphem album in Campo rubeo pro Insigni deferentium, Clemente & Matre*

ANNO 1146.

GERMANORUM Romanus Imperator CONRADUS III. SILESIORUM Dux BOLESLAUS IV.

Anna genitus. Martinus Cromerus de Polonorum Rebus, Lib. VI. ad An. 1145: *IANICUS, qui postea Wratislaviensis Episcopus, ac deinde Archiepiscopus Gnesnensis fuit, IANISLAUSque dictus est.*

LVII. More solitô, per Archiepiscopum Gnesnensem, Iacobum Primum, obtinebat publicam novi Muneris sui Declarationem. De qua Ioannes Dlugossus in Episcopis Vratislaviensibus MStis, Num. XIV: *Electionem conformem & Consensum Principis nactus, â Iacobo Gnesnensi Archiepiscopo facile Confirmationem suæ Electionis consecutus est, & Ordinis Episcopalis Benedictionem.* De quo plura dicemus ad Annum 1148. §. LXIV.

ANNO 1147.

GERMANORUM Romanus Imperator CONRADUS III. SILESIORUM Dux BOLESLAUS IV.

LVIII. Imperator CONRADUS III, Exsulem VLADISLAUM II, Silesiorum Polonorumque Ducem, cum ADELHEIDA, quæ Polonis CHRISTINA dicitur, Uxore, tribusque Filiis, BOLESLAO, MIESLAO, CONRADO, receptos, â quibus ad ferendam Opem continuis Precibus solicitabatur, erigebat quidem in Restitutionis Spem, at eam implere statim non poterat: tum potioribus Imperii Negotiis addictus, Expeditionemque pro Christianis adversus Barbaros in Palæstinam suscepturus. Ioannes Dlugossus in Historia Polonica, Lib. V. ad Annum 1147: *Venientem ad se WLADISLAUM Polonorum Ducem CONRADUS Romanorum Imperator primo benignè comiterque excipiens, cum Adventus Causas intellexisset, Spe bona data, Animum bonum VVLADISLAO Polonorum Duci habere jussit. Postquam vero VVLADISLAI Ducis Consors Ducissa CRISTINA cum tribus Filiis, â Leviris de Polonia expulsa, suos & Mariti Filiorumque Casus & Ærumnas longo Sermone CONRADO Romanorum Regi narravisset, ut sui & Filiorum suorum misereri dignaretur, per Ius Sanguinis & per Officium Imperatorium, adjectis Lachrimis, precabatur. VVLADISLAUS autem Polonorum Dux & per seipsum, & per Aulicos Regis sedulis Precibus CONRADUM Regem, ut suæ Calamitati præstaret Auxilium, & se cum Uxore & Filiis in Exsilio consene-*

ANNO 1147.

GERMANORUM Romanus Imperator CONRADUS III.
SILESIORUM Dux BOLESLAUS IV.

senescere non sineret, fatigabat. Ibidem post quædam: *CONRADUS autem Romanorum Rex, etsi Precibus WLADISLAI Polonorum Ducis & Consortis suæ CRISTINÆ Ducissæ motus, auxiliaturum se eorum Causæ, & restituturum in Regnum pollicitus frequentius fuisset, Rebus tamen Imperii & Calamitatibus, quæ Terræ sanctæ & Christianis in ea habitantibus inferebantur, pluribusque aliis, privatis & publicis Negotiis, ne, quam pollicitus fuerat, Fidem WLADISLAO præstaret, avertebatur.* Horum Mentionem quoque facit Martinus Cromerus de Polonorum Rebus, Lib. VI.

LIX. Sed tamen CONRADUS Imperator VLADISLAO Exsuli ne prorsus deesse videretur, instructo Militibus Germanis, duo intra SILESIAM Castra, NIMECIUM [quod etiam Nemicium, NEMCIUM, NIMPTSCHIUM dicitur] & GRODISIUM, [quod etiam GREDISIUM, GREDISBERGA, GROTHECIUM vocatur] intra Bregensem Ducatum reparanda concedebat: unde VLADISLAUS in reliquas Silesiæ Plagas, ipsamque Poloniam sæpe faciebat Impetum. Ioannes Dlugossus in Historia Polonica, Lib. V. ad Annum 1147: *Ne autem CONRADUS Romanorum Rex Causam WLADISLAI Polonorum Ducis prorsus deseruisse & ex Animo remisisse putaretur, primum quidem Gentes Almanorum* [Germanorum] *illi concessit, quorum Adjutorio Castra duo NIEMCE & GREDIS construens, pluribus Excursionibus Poloniam lacessebat.*

LX. VLADISLAUS tamen, citra Dubium, invisus ibidem Polonis plurimis, quanquam Silesiis non nullis acceptus, his Castris non diu videtur gavisus: quoniam in Aula Cæsaris eum postea commoratum fuisse constat. Videantur, quæ proferemus ad Annum 1152, §. LXXV.

LXI. Præterea CONRADUS Cæsar Legatis, ad BOLESLAUM Silesiorum Polonorumque Ducem missis, Provincias VLADISLAO Fratri ereptas restituere conabatur. Id Sponte suâ non præstituro BOLESLAO Bellum minabatur, VLADISLAUM, & Affinem, & calamitosum, & supplicem non deserturus. At BOLESLAUS Nomine suo & Fratrum, & Procerum respondebat: VLADISLAUM Fratribus injuriosum, Polonis noxium, neu-

ANNO 1147.

GERMANORUM Romanus Imperator CONRADUS III.
SILESIORUM Dux BOLESLAUS IV.

neutris posse, nisi Perniciem indeclinabilem admissuris, recipi: ab omnibus ob inemendabilem Vitam, Sententiâ justâ semel damnatum & ejectum, nunquam recipiendum. Ita verò, quanquam SILESIÆ, quanquam Provinciarum aliarum Polonicarum supremus PRINCEPS, nihil à suis fiduciariis Ducibus, Imperator CONRADUS, aut Precibus, aut Præceptis, aut Minis obtinebat. Guntherus in Ligurino, Lib. VI. Versu 67: de Conrado III. Imperatore:

- - - - - - - - At ille
Imperiosa satis Regni Mandata Minasque
Misit, & ereptos [Vladislao] *reddi præcepit Honores.*
Intumuere truces, nec Regia Jussa, nec acres
Exaudire Minas, nec jam parere jubenti
Curabant. - - - - -

Ioannes Dlugossus in Historia Polonica, Lib. V. ad Annum 1147: *Deinde* [Conradus Imperator] *Nunciis & Literis apud BOLESLAUM CRISPUM Polonorum Ducem & Monarcham, Fratresque suos institit, quatenus Sors WLADISLAUM contingens sibi redderetur, sibi quoque adimeretur Necessitas, & Affinem, & oppressum adjuvandi. Huic Legationi à BOLESLAO CRISPO Polonorum Duce & Fratribus modestum Responsum editum est.* Hoc Responsum, ibi subjectum, Verbis Martini Cromeri, eadem Libro VI. commemorantis, referre malumus: *Ne tamen WLADISLAI Causam penitus deseruisse videretur Cæsar, misit Legationem ad BOLESLAUM cæterosque Fratres, ut WLADISLAO ereptum Patrimonium & Principatum sua Sponte redderent potius, quam Arma sua experirentur. Neque enim se rectè & Affini, & calamitoso ac supplici Principi deesse posse. Cui Legationi BOLESLAUS Princeps, de Sententia Fratrum & Procerum, ita respondit: Nulla à se Fratribusque suis Injuriâ affectum esse WLADISLAUM: se, nequicquam deprecantes, impio Bello ab eo petitos, & attributis à Patre & ab universa Republica Possessionibus ac Dominationibus jam pene exutos, cum Pacem tamen nullis æquis Conditionibus impetrare possent, Vitam defendisse suam, illum-*

ANNO 1147.

GERMANORUM Romanus Imperator CONRADUS III.

SILESIORUM Dux BOLESLAUS IV.

illumque omnis divini & humani Iuris Violatorem, Fratres insontes & obsequentissimos ejicientem, intolerabilemque in liberos Populos Dominatum usurpantem, non tam ipsorum Viribus, quam divinâ Ultione perculsum fugientemque, universo Poloniæ Consensu, sempiterno Exsilio damnatum esse. Recipere eum talem, tamque justè Consensu publico pulsum, neque sibi tutum esse, neque Polonis expedire. Ne ergo Cæsar id â se postularet, néve ab invitis extorquere pergeret, quod sine Periculo & sine magno Malo Reipublicæ facere nonpossent. Ioachimus Curæus hæc paucissimis tangit in Silesiorum Annalibus, de Boleslao IV. Crispo: *Magno Studio apud ipsum contendebat CONRADUS Suevus Cæsar, ut restitueret Fratrem cum Conjuge & Liberis, sed frustra.*

LXII. Post hæc CONRADUS Cæsar, in Asiam progressurus, cum ob breviorem tutioremque Viam, per SILESIAM & POLONIAM, ad Pontum Euxinum tenderet, ipse BOLESLAO ejusque Fratribus gravis Autor erat, ut VLADISLAUM in sua restitueret. Sed â contumacibus, &, recepto VLADISLAO, pessima seu timentibus, seu timenda prætendentibus, id obtinere non poterat: qui tum ad nobilius Opus Arma destinaverat. Ea nihilo secius metuentes, ut BOLESLAUS, ita MIESLAUS & HENRICUS, in Subjectionis Documentum, ex Asia reverso Imperatori OBSEQUIUM promittebant. Ioannes Dlugossus in Historia Polonica, Lib. V. ad Annum 1147: cum Cæsaris Conradi Adventum in Poloniam descripsisset: *Egit tamen Romanorum Rex WLADISLAI Ducis Polonorum apud BOLESLAUM & Fratres suos, HENRICUM & MIECSLAUM, Causam, instareque, quamdiu in Polonia moratus est, non desiit, ut BOLESLAUS Polonorum Dux, & Fratres sui, præteritarum Injuriarum obliti, cum WLADISLAO in Amicitiam redirent. Nec Cæsar solum, sed & Wladislaus Bohemiæ Dux, cæterique Almaniæ* [Germaniæ] *Principes, ut cum Fratre WLADISLAO Duce in Gratiam redirent, BOLESLAUM & Fratres ejus crebris Obsecrationibus perurgebant. BOLESLAUS contra hæc, etsi multis Facinoribus, quibus â WLADISLAO Duce ipse & Fratres ejus afficiebantur, enarratis, omnem Reconciliationem, majores Actus, pernicioresque utrisque Simultates, Livores, Bellorumque Stridores suscitaturam respondisset: in CÆSARIS tamen POTESTATE, postquam Passagio* [Itinere] *prosperè acto rediret, se & Fratres suos futurum polli-*

ANNO 1147.

GERMANORUM Romanus Imperator CONRADUS III.
SILESIORUM Dux BOLESLAUS IV.

pollicebatur. Quæ postrema Ioachimus Curæus in Silesiorum Annalibus clariorem in Modum exponit: *Anno 1147, CONRADUS Polonis minatus est Bellum: sed cum Poloni, præsertim distracti in plures Dominos, urgerentur Bello Moscovitico, promiserunt se futuros in POTESTATE CÆSARIS & PARITUROS IURI.* Martinus autem Cromerus eadem Verba obscuriorem in Sensum flectit, Lib. VI. Rerum Polonicarum, de Conrado Imperatore: *Cæterum,* inquiens, *de Reconciliatione nihil tunc aliud impetravit, nisi quod pollicitus est BOLESLAUS cum Fratribus, se, cum revertisset ab illa Expeditione Cæsar, quæ is VELLET, facturum esse.*

LXIII. Tum in hoc Responso acquiescentem CONRADUM Cæsarem, ut securiorem sibique propensiorem BOLESLAUS, MIESLAUS & HENRICUS facerent, quem satis reverenter exceperant venientem, præsentemque liberaliter tractaverant [quod, præter Ioannem Dlugossum, Martinus Cromerus indicat] per suas Terras ad Urbem Constantinopolitanam digressurum comitabantur. Matthias Michovius in Poloniæ Chronico, Lib. III. Cap. XIX: *Dumque CONRADUS Anno 1147, pro Subsidio Terræ sanctæ ferendo iret per Poloniam, cum frequentissima suorum Principum & Militum Multitudine: & BOLESLAUS Crispus cum Germanis MYECSLAO & HENRICO in Metis* [Finibus] *ei personaliter occurrentes cum magna Veneratione præfatum Romanorum Regem & ipsius Exercitum per Poloniam conducentes, omnes sumtus & Expensas liberaliter tribuerunt: Pontes & Passagia* [Vias] *refecerunt: ad extremumque Constantinopolin versus deduxerunt.*

ANNO 1148.

GERMANORUM Romanus Imperator CONRADUS III.
SILESIORUM Dux BOLESLAUS IV.

SILESIORUM Episcopus XV. VRATISLAVIENSIS,
WALTHERUS ZADORA, Polonus.

LXIV. In Polonia Gnesnenses, Anno 1148, Archiepiscopum suum Iacobum I. amiserant. Hujus in Cathedram per BOLESLAUM Silesiorum Ducem IOHANNES GRYPHUS, duobus Annis Episcopus Vratisla-

ANNO 1148.

GERMANORUM Romanus Imperator CONRADUS III.
SILESIORUM Dux BOLESLAUS IV.

lavienſis, evehebatur. Ioannes Dlugoſſus in Hiſtoria Polonica, Lib. V. ad Annum 1148: *Abſumtus eſt eo Anno Iacobus Gneſnenſis Archiepiſcopus, Vir optimus & grandævus, qui in Eccleſiæ Gneſnenſis Regimine multas de ſe Probitates & Virtutes Annis XXVIII vivens monſtraverat, in Eccleſia Gneſnenſi Pontificali Honore tumulatus. Succeſſit autem ei IOANNES, alias IANIK ſive IANISLAUS, Wratislavienſis Epiſcopus, de Eccleſia Wratislavienſi, ordinante BOLESLAO Criſpo Polonorum Duce, à Papa Eugenio III. translatus.* Martinus Cromerus de Polonorum Rebus Lib. VI. ad Annum 1147: *Per hoc Tempus Iacobus Archiepiſcopus Gneſnenſis mortuus, IANICUM ſive IANISLAUM, cujus paulo ante Mentionem fecimus, è Wratislavienſi Epiſcopa evocatum, BOLESLAI Principis Studio adjutum, Succeſſorem accepit.*

LXV. De Ciſtercienſis Ordinis Andreovienſi Monaſterio, quod IOHANNES GRYPHUS, cum Fratre ſuo Clemente, intra Poloniæ minoris Cracovienſem Terram, in patrio Fundo BRESNICA, ſeu ante Vratislavienſem Epiſcopatum, Anno 1146: ſeu poſt Gneſnenſem Archiepiſcopatum Anno 1148 ſuſceptum, condidit, agunt Ioannes Dlugoſſus in Hiſtoria Polonica, Lib. V. ad Annum 1140 & 1146. Et in Epiſcopis Vratislavienſibus MStis, Num. XIV. Matthias Michovius in Poloniæ Chronico, Lib. III. Cap. XVIII. Martinus Cromerus de Polonorum Rebus, Lib. VI. in Vladislao II. Caſpar Iongelinus in Ordinis Ciſtercienſis Abbatiarum Notitia, Lib. IV. de Poloniæ Monaſteriis. Chryſoſtomus Henriquezius in Ciſtercienſi Menologio, ad Februarii II. & Iunii XIII Diem.

LXVI. In IOHANNIS GRYPHI Epiſcopatum Vratislavienſem BOLESLAUS CRISPUS, id eſt, Quartus, Sileſiorum Dux, [non, ut quidam ſcribunt, BOLESLAUS PROCERUS, aliis ALTUS: quem Sileſii demum Anno 1163 Ducem acceperunt] provehebat Cancellarium ſuum, WALTHERUM, aliis VALTHERUM dictum, Equeſtri ZADOREORUM Proſapiâ Polonum: Canonicum Vratislavienſem, Cracovienſemque Scholaſticum: quem Iohannes Gryphus, Archiepiſcopus Gneſnenſis conſecrabat. Ioannes Dlugoſſus in Hiſtoria Polonica, Lib. V. ad Annum 1148: *WRATIS-*

ANNO 1148.

GERMANORUM Romanus Imperator CONRADUS III.
SILESIORUM Dux BOLESLAUS IV.

LAVIENSI verò Ecclesiæ, ex Translatione hujusmodi vacanti, VALTHERUS Polonus Genere, præfectus est, Scholasticus Cracoviensis & Canonicus Wratislaviensis, à Gnesnensi Archiepiscopo Ioanne, juxta Electionem Canonicam, confirmatus & consecratus, Nobilis de Domo ZADORA. Et in Episcopis Vratislaviensibus MStis, Num. XV: *Translato IOANNE Secundo, Vratislaviensi Episcopo ad Gnesnam, WALTHERUS, Vir laudatissimus, ex Equestri ZADOREORUM Familia, Scholasticus Cracoviensis, Canonicus Vratislaviensis, & Ducis BOLESLAI ALTI* [legendum, Crispi] *Cancellarius, per Eugenium Papam III, ad Petitionem & Intercessionem præfati BOLESLAI ALTI, Ducis Poloniæ, ad Vratislaviensem Ecclesiam Anno Domini 1148 suffectus est, & à Gnesnensi Archiepiscopo Ioanne in Episcopum VRATISLAVIENSEM consecratus.* Ioachimus Curæus in Silesiorum Annalibus, ad Annum 1148: *Electus est in Episcopum VRATISLAVIENSEM nobilis Polonus VALTHERUS.* Ibidem in Vratislaviensibus Episcopis, de Walthero: *Etiam iste fuit Cancellarius Principis BOLESLAI PROCERI.* Pro quo legendum, CRISPI.

LXVII. Res in Gallia, Studiis addictus, observatas in SILESIAM tum reflorescentem introducendas censuit: cum peregrini Splendoris Amator, VRATISLAVIENSIUM Cathedrale Templum ex Ligneo Lapideum formavit, quale nunc Temporis conspicitur, XXII Annorum Labore constructum: Ecclesiam pro Cerimoniis Poloniæ Cracoviensibus [quas Episcopus ZYROSLAUS I. instituerat] Lugdunensibus Galliæ Ritibus condecoravit: Insigniumque suorum Clypeo Lilia primus indidit. Ioannes Dlugossus in Historia Polonica, Lib. V. ad Annum 1148: de Walthero: *Ecclesiam WRATISLAVIENSEM ad id Tempus ligneam Muro fabricavit, & Ecclesiæ Lugdunensis ex Galliis Habitum & Cultum in eam introduxit.* Ibidem ad Annum 1170: *WRATISLAVIENSEM Ecclesiam ligneam reperiens, pulcherrimo Muro fabricavit, & Lugdunensis Galliarum Ecclesiæ Ceremonias, Ordinem & Cantum introduxit.* Et in Episcopis Vratislaviensibus MStis, Num. XV: *Hic primo veterem destructam Ecclesiam VRATISLAVIENSEM novam ex quadrato & lateritio Lapide & ampliore Area, quæ nunc videtur, toto Pontificatus sui Tempore, perceptis ad hoc compluribus Contributionibus, robusto*

Opere,

ANNO 1148.

GERMANORUM Romanus Imperator CONRADUS III.
SILESIORUM Dux BOLESLAUS IV.

Opere, videlicet XXII Annis consummavit, Observantias, Cantum, Ritum & Habitum Ecclesiæ Lugdunensis, una cum VI. Liliorum Insignibus ex Francia introduxit. Martinus Cromerus de Polonorum Rebus, Lib. VI. ad Annum 1147: de Iohanne Grypho: *Huic verò WALTHERUS, Equestri ZADOREORUM ortus Familia, successit: qui Basilicam WRATISLAVIENSEM ligneam ad id Tempus, Muro exædificavit, Ritusque Lugdunensis Basilicæ in eam induxit.* Ioachimus Curæus in Silesiorum Annalibus, ad Annum 1148: *Is, cum SILESIA eâ Ætate subinde excoleretur, etiam suum Collegium emendavit. Templum Cathedrale ex Lapide construxit, & instituit Ritus in Ceremoniis & Vestitu, quas attulisse dicitur Lugduno ex Gallia.* Ibidem de Vratislaviensibus Episcopis: *Induit aliam Formam Ecclesiæ suæ. Voluit imitari Splendorem Gallicum. Nam in illud Regnum tunc nostri Homines proficiscebantur ad Studia. Usurpavit Insignia Gallica Liliorum, & Lugduno accersivit Ordinem Ceremoniarum Cantus & Vestitus in sua Collegia. Totos Annos XXII, quamdiu fuit in Gubernatione, consumsit in Constructione Templi Cathedralis. Forma Ædificationis nunc etiam conspicitur. Fecit graves sumtus. Nam, ut Homo Aulicus, amabat Pompam: & SILESIA jam propemodum alienatâ â Polonia, voluit etiam Distinctionem in Ritibus servari.*

LXVIII. Diu in Ecclesiasticis Rebus ad majorem Ornatum & Cultum evehendis omnes Vires impendere conatus, impar superandis Colicæ Doloribus succubuit, Die XXVII Ianuarii: Anno quidem 1170: ut Ioannes Dlugossus in Historia Polonica, Lib. V. ad Annum 1170: Anno autem 1176: ut Iacobus Schickfusius in Silesiæ Chronico, Lib. I. Cap. XIX. at perperam uterque tradit. Waltherus enim noster adhuc vivebat Anno 1178: quô, ad illius Preces, BOLESLAUS Procerus, Silesiorum Dux, Monasterio Leubusino Privilegium donabat: cujus Mentionem fecimus ad Annum 1141, §. XXVII.

Imperatoris CONRADI III.
Pro VLADISLAO II. contra BOLESLAUM IV.
in SILESIAM Adventus.

LXIX. CONRADUS Imperator, ex Asia reversus, ab Exsule VLADIS-

ANNO 1148.

GERMANORUM Romanus Imperator CONRADUS III.
SILESIORUM Dux BOLESLAUS IV.

DISLAO admonitus, tanquam summus Provinciarum Polonicarum, potissimum SILESIÆ Princeps, [ut ex antecedentibus patet] iterum exigebat per Nuncios, ut BOLELAUS Promissi memor, quô, in Obedientiæ quandam velut Tesseram, suum Cæsareo Arbitrium subjecerat, VLADISLAO, jam satis Ærumnarum, in perperam commissorum Pœnam, perpesso, ereptas Provincias, inter quas SILESIA fuerat, obsequiosum in Modum redderet. Ioannes Dlugossus in Historia Polonica, Lib. V. ad Annum 1148: *CONRADUM itaque Romanorum Regem ex Passagio* [Itinere] *prædicto reversum, WLADISLAUS Polonorum Dux Exsilium in Almania* [Germania] *agens, accedit, & ut Rebus suis Filiorumque suorum consulat, flagitare cœpit. CONRADUS verò, quia in sua ad Terram sanctam Profectione, ex BOLESLAI Polonorum Ducis Verbis, Spe certificatus erat, singula pro ARBITRIO suo BOLESLAUM Polonorum Ducem in ea Re OBEDIENTER facturum, WLADISLAUM Ducem & ipse, quibus Verbis potest, eam Spem sequi confirmat. Mittuntur itaque â CONRADO Romanorum Rege ad Polonorum Ducem BOLESLAUM Nuncii, qui BOLESLAO apud Cracoviam offenso MANDATA edicunt: precanturque, ut Pollicitationi suæ præstita Fide, WLADISLAUM Polonorum Ducem in Sortem suam, Cracoviensem videlicet & SILESITICUM Principatum restituat, Commiserationemque Fratri tanto Tempore cum Uxore & Filiis exsulanti impendat, satis eum Pœnæ, pro Temeritate & Piaculo exsolvisse.* Matthias Michovius in Poloniæ Chronico, Lib. III. Cap. XIX: *Reversus tandem post medium Annum CONRADUS, per WLADISLAUMque solicitatus, per suos Oratores adhortatus est, ut BOLESLAUS suæ Promissionis memor, WLADISLAUM in Principatus ad eum spectantes recollectos reacceptaret.*

LXX. BOLESLAUS Polonus se non Germanâ Fide, quamvis Germanico Cæsari CONRADO, in Asiam discessuro, quem forsan hinc non rediturum crediderat, Restitutionem VLADISLAI promisisse, patefaciebat, Legatis respondens: CONRADO quidem nec se, nec Fratres suos repugnaturos, at certos esse, Poloniam receptô VLADISLAO, Bellum inter Fratres cruentum sensuram: quod ipsi Damnum Cæsari procreaturum sit. Radevicus Frisingensis in Chronico, Lib. I. Cap. II: *Quô* [Vladislaô] *â Fratribus*

ANNO 1148.

GERMANORUM Romanus Imperator CONRADUS III.
SILESIORUM Dux BOLESLAUS IV.

tribus per Vim, cum Regalis Sanguinis Uxore, projectô, & ad CONRADUM Romani Imperii tunc Principem, Perfuga profectô, & clementer receptô: missa ad prænominatos Tyrannos crebra Legatione, ut in pristinum Statum Fratrem reciperent, Rex spretus est. Guntherus in Ligurino, Lib. VI. Versu 71, & sequentibus, de Conrado:

- - Nec jam parere jubenti
Curabant: missisque aliis, iterumque remissis
Spernebant tumidi, fraternaque Iura tenebant.

Ioannes Dlugossus in Historia Polonica, Lib. V. ad Annum 1148: *BOLESLAUS autem Polonorum Dux Legatis Cæsareis magnifico sumtu, magnificisque Donariis tractatis, ambiguum dat Responsum. Restitutionem WLADISLAI Ducis Poloniæ in Regnum sibi quidem & Fratribus suis MIECISLAO & HENRICO, ajens, non adversam esse: pro Honoreque & Benevolentia Cæsaris, Desiderio & Voluntati suæ & Fratres suos Morem gesturos: verum probè sibi perspectum ac notum esse, Reditum WLADISLAI Ducis Statum Regni Poloniæ hactenus pacificum turbaturum, Cladibusque & Sanguine civili fœdaturum. Proinde in Re tali, cum pari Sanguine omnes Fratres Cæsari jungantur, Cæsarem prospicere æquum censebat: ne, dum suæ Instantiæ & Decreto paritum sit, bellicus Furor inter Fratres altius serpens, mutuâ Collisione Regnum Poloniæ, horrendâ Pernicie, ipsum Cæsarem miserabiliter involvat.* Matthias Michovius in Poloniæ Chronico, Lib. III. Cap. XIX: *BOLESLAUS verò CONRADUM certiorem reddidit, Fratris WLADISLAI Reassumtionem non abnuere, dum modò Regni Scissio, novaque Bella exinde non orirentur: quod non evenire, haud esse verisimile affirmabat.*

ANNO 1149.

GERMANORUM Romanus Imperator CONRADUS III.
SILESIORUM Dux BOLESLAUS IV.

LXXI. Hac BOLESLAI & Fratrum Obstinatione, contra Fidem, contra Obsequium, prorsus inflexibili, graviter irritatus CONRADUS, non am-

ANNO 1148.

GERMANORUM Romanus Imperator CONRADUS III.
SILESIORUM Dux BOLESLAUS IV.

amplius Verbis, ſed tandem Armis BOLESLAUM ad Terras Clienti ſuo VLADISLAO ademtas, ſæpius repetitas, omnino reddendas, adigendum eſſe ſtatuebat. In quem Finem adductô ſecum VLADISLAO, cum Exercitu SILESIAM intrabat. Inde progreſſurus, circa VIADRUM, quem, ob Alvei Tumorem, tranſire prohibebatur, de novis Germaniæ Motibus acceptô Nunciô, an pergeret, dubius, geminâ Neceſſitate compulſus hærebat. BOLESLAUS ſe cum Fratribus impares tanto Adverſario videntes, Ingenium CONRADI & placidum, & ſimplex in ſuum ſuorumque Commodum vertebant. Ex iis BOLESLAUS, promiſſâ Fide publicâ tutus, ad Colloquium in Caſtris admiſſus, CONRADI partim Animum, partim Aulam, & Rationibus, & Rationes facientibus ponderoſiores Muneribus vincebat: Iram Polonis Bellum illaturam leniebat: efficiebatque ſolerter, ut Imperatori Proceres, jam in Germaniam reverſuro, Litem inter Fratres non Bellô, ſed Iudiciô dirimendam perſuaderent: potiſſimum renovatô Fallaciæ Conſiliô, cum ſe BOLESLAUS ejusque Fratres ad æquam Cæſaris Sententiam amplectendam proclives offerrent. Ioannes Dlugoſſus in Hiſtoria Polonica, Lib. V. ad Annum 1149: *CONRADUS itaque Romanorum Rex non amplius differendum ratus, Expeditionem contra Poloniam indicit, ex Regionibusque Almaniæ* [Germaniæ] *Imperio ſubjectis, tam equeſtribus, quum pedeſtribus Copiis collectis, Poloniam invaſurus, & WLADISLAUM Ducem Exſulem ſecum præſentem reſtituturus procedit.* Ibidem poſt quædam: *Iam ad Metas* [id eſt, Fines] *perventum erat. ODRA quoque Fluvius tunc ſolitô plus Undis inflatus, & quidam Motus ex Almania nunciati, CONRADUM Regem & ſuum Exercitum, ne trajiceret, diſtinebant.* Iterum poſt quædam, de Boleslao: *Verum, antequam Res ad Ferrum & Arma veniret, Ingeniis Verbisque magis, quam Acie dimicaturus, & ſuper imminentem bellicam Molem, cui ſe nequaquam videbat parem, diſſoluturus: in Cæſarea Caſtra, petitâ & præſtitâ Securitate pervenit, in frequentique Concilio â Cæſare dato, fraternis Facinoribus, Ducis videlicet WLADISLAI expoſitis, adeo de Iuſtitia ſua atque Æquitate diſſeruit, ut Cæſar & Principes Reſponſione WLADISLAI Ducis ſatis facile â concepto Furore lenteſcerent, & de Pace magis, quam de Bello agendum, componendasque fraternas Diſcordias pu-*

ANNO 1149.

GERMANORUM Romanus Imperator CONRADUS III.
SILESIORUM Dux BOLESLAUS IV.

putarent. Iterum post pauca: *Verbis extemplo BOLESLAUS Polonorum Dux Res adjecit, & primum CONRADUM Regem, deinde Primores Principum & Baronum, eos præsertim, quorum Consiliis & Monitis didicerat, Regem agi, sumtuosâ Largitione & Donatione pervicit, effecitque, ut Discessionem Reversionemque frequentes decernerent: nec in eo Bello, quod non solum inter Domesticos, sed etiam Germanos gerendum erat, BOLESLAO Polonorum Duce & Fratribus ejus, quicquid Cæsar æquum censeret, acceptare se offerentibus, immorandum.* Eadem Matthias Michovius in Poloniæ Chronico, Lib. III. Cap. XIX: & Martinus Cromerus de Polonorum Rebus, Lib. VI. narrant. Alexander Guagninus in Poloniæ Chronicorum Compendio, ad Annum 1146: *BOLESLAUS Crispus â Capillis contortis dictus, Fratre WLADISLAO seditioso expulso, Habenas Regni suscepit. A CONRADO Imperatore frequenter solicitabatur, ut aliquam Regionem Fratri concederet: quod ille strenuè repugnabat. Quâ de Causâ Imperator in SILESIAM Exercitum duxit.* Ioachimus Curæus in Silesiorum Annalibus, ad Annum 1149, de Boleslao: *CONRADUS Cæsar conatus est reducere VLADISLAUM Exsulem. BOLESLAUS, Vir callidus, Excursionibus repentinis interclusit Cæsari Commeatum, & tandem, cum ad VIADRUM, qui tunc valdè Aquâ intumuerat, Castra haberet, venit ad Cæsarem cum Fratribus: ubi cum denuo Causam se æquo Iudicio Cæsaris permissurum responderet, Cæsar, qui erat Ingenio non solum placido, verum etiam simplici, promisit illi Pacem, & reduxit Exercitum: neque tamen â BOLESLAO Conditiones impletæ sunt.*

LXXI. Hac Occasione quidam Saxonum Duces, intra Poloniam Imperatori CONRADO adhærentes, cum BOLESLAO ejusque Fratribus Amicitiam in Poloniæ majoris Urbe Crusuicia inibant. Chronographus Saxo ad Annum 1149: *Magdeburgi Archiepiscopus Fridericus & quidam alii Principes Saxoniæ Polonicis Ducibus BOLIZLAVO & MISECONI in Epiphania Domini occurrentes in Crusawice Fœdus Amicitiæ cum eis inierunt.*

ANNO 1150.

GERMANORUM Romanus Imperator CONRADUS III.
SILESIORUM Dux BOLESLAUS IV.

LXXII. Ita sæpius intentâ, nunc iterum vanâ Restitutionis Spe, Ludibrium à conjuratis Fratrum Odiis passus VLADISLAUS, in qualecunque Solatium, ab Imperatore CONRADO, per iteratam in Polonicas Terras Expeditionem, ad ferendum efficacius Auxilium, non Valetudine tantum Sinistrâ, sed gravioribus etiam Negotiis hactenus impedito, quasdam obtinebat intra Germaniam Possessiones, dum in meliorem transferretur Statum. Ioannes Dlugossus in Historia Polonica, Lib. V. ad Annum 1150: *Non quievit tamen WLADISLAI Poloniæ Ducis Instantia: quin CONRADUM Romanorum Regem in novam Expeditionem Poloniæ inferendam accenderet. Consecutusque WLADISLAUS Polonorum Dux suarum Molitionum Effectum fuisset, nisi interim CONRADUM Regem Valetudo adversa oppressisset: cujus diuturnus Languor WLADISLAUM Ducem Instantiam suam remittere coegit. Non nullas tamen Possessiones & Reditus WLADISLAO Duci Cæsar largitus est: quô & æquanimius Restitutionem suam, Bellumque contra Poloniam instaurandum ferret, & Honestati atque Conditioni suæ congruum Statum ageret.* Martinus Cromerus de Polonorum Rebus, Lib. VI: *WLADISLAUS Exsul, quamvis Desiderio & Spe sua frustratus iterum atque iterum, pergebat tamen molestus esse Cæsari de Reductione sua: & commovebat quidem Cæsarem, cum assidua Flagitatione & Querimonia, tum Aspectu ipso miserabili, ac tantâ Fortunæ Commutatione. Pudor etiam cum Indignatione mixtus Cæsarem stimulabat, quod contemni & postulata, & Minas suas, nec promissa præstari â Polonis Principibus, Majestate sua indignum judicaret. Sed tamen Exsulem reducere non potuit, partim adversa Valetudine ac diuturno Morbo impeditus, partim etiam propriis & necessariis Negotiis, & non nulla Imperii Perturbatione distentus.*

ANNO 1152.

GERMANORUM Romanus Imperator CONRADUS III.
SILESIORUM Dux BOLESLAUS IV.

LXXIII. Tandem ad majus Exsilii sui adeo diuturni Lenimentum VLADISLAUS in suam, Uxoris & Filiorum, partim Defensionem, partim Sustentationem, ab Imperatore CONRADO accipiebat Germanicos Milites:

ANNO 1152.

GERMANORUM Romanus Imperator CONRADUS III.
SILESIORUM Dux BOLESLAUS IV.

lites: quorum Ope duas intra SILESIAM cum Oppidis Arces, NEMICIUM & GREDISIUM antea munitas, sed relictas occuparet atque firmaret. Ex quibus, sicut antea, vicinam Civitatem Terramque VRATISLAVIENSEM, ipsamque Poloniam sæpius affligebat. Ioannes Dlugossus in Historia Polonica, Lib. V. ad Annum 1152: *Moram itaque tam longam atque continuatam WLADISLAUS non ferens, Militiam saltem sibi à CONRADO Rege dari petiit. Quam cum Liberalitate Cæsaris impetravisset, in Poloniam* [Silesiam] *venit, & duo Castra superiori Tempore à se constructa, videlicet GREDISZ & NIEMCE ex Trabibus Roboribusque fortificat, Fossisque & Vallis munivit, & Militum Præsidio utrique imposito, WRATISLAVIENSEM Civitatem, quæ vicinior exstabat, cæterasque Polonici Regni Oras affligere & infestare cœpit.* Matthias Michovius in Poloniæ Chronico, Lib. III. Cap. XIX: *VLADISLAUS Promissis BOLESLAI ludificatus, acceptis ab Imperatore Militum Subsidiis, & SLESIÆ applicans, nec Gratiam Fratrum reperiens, duo ædificavit Castra, NYMCZE & GREDIS: ex quibus Spolia & Incursiones agere cœpit.* Martinus Cromerus de Polonorum Rebus, Lib. VI: *Verum, quò levius interea WLADISLAUS ferret Exsilium, Possessiones quasdam ei dedit utendas fruendas, unde se & Uxorem Liberosque sustentaret: adjunxitque exiguas Equitum Peditumque Copias, cum quibus ille crebris Excursionibus WRATISLAVIENSEM Tractum & Viciniam illam omnem, exstructis in Confinio duabus Arcibus NEMCIO & GROTHECIO, quò se tuto recipiebat, infestavit.*

LXXIV. At infelix semper VLADISLAUS eò duriorem postea sentiebat BOLESLAUM Fratrem. Nam ille Suppetias SILESIIS ferens, conjunctis suis & Fratrum Copiis Arces illas obsidebat: easque, dum VLADISLAUS in Germaniam conquirendis Auxiliis ad CONRADUM Cæsarem digressus, Moras longiores facit, ab Obsessis Famem Morbumque patientibus, per Deditionem, nihil amplius hostile subituris, sub Potestatem suam redigebat. Ita pristinam Exsilii Conditionem VLADISLAUS obire cogebatur. Ioannes Dlugossus in Historia Polonica, Lib. V. ad Annum 1152: *Non tulit eam BOLESLAUS Polonorum Monarcha Injuriam, sed cum utroque Germano, MIECYSLAO videlicet & HENRICO, & Exerci-*

ANNO 1152.

GERMANORUM Romanus Imperator CONRADUS III.
SILESIORUM Dux BOLESLAUS IV.

tu Dominiorum suorum consurgens, utrumque Castrum Obsidione vallavit, Populationemque Regni sui prohibuit. WLADISLAUS Dux super imminentem non ferens, sed strenuis Militibus in Castris relictis ad CONRADUM pro Auxilio Militum, quo Obsidione solvi posset, rediit. Et quamvis Milites WLADISLAI animosè Castra suæ Fidei credita tutati fuissent: longâ tamen Morâ Obsidionis fracti, dum ex Almania [Germania] *ferendum Subsidium Spes eorum fefellisset, & Fames primum, Morbi deinde in Corpora succrescerent, Castra BOLESLAO Crispo Duci & Monarchæ, pacti, ne quid hostile paterentur, tradunt.* Matthius Michovius in Poloniæ Chronico, Lib. III. Cap. XIX: *BOLESLAUS autem cum Fratribus & suis pro tunc habitis Militibus Castra occupavit. WLADISLAO verò pro Auxilio ad CONRADUM redeunte, quod antequam per eum adductum esset, obsessi Milites ex Pacto cum Principibus inito, ne quid hostile paterentur, in Germaniam abierunt.* Martinus Cromerus de Polonorum Rebus, Lib. VI: *Non tulit hoc BOLESLAUS. Nam coacto Exercitu ad Prædatores illos persequendos & Arces evertendas profectus est. Id ubi cognovit VLADISLAUS, munitis Præsidio Militum Arcibus, in Germaniam se recepit, sive Metu sive Auxiliorum petendorum Gratiâ. Qui in Præsidiis relicti erant, Germani sive Boëmi, sustinuerunt aliquandiu Impetum & Obsidionem Polonorum, tandem deficiente Annona & Morbis invalescentibus ac desperatis Auxiliis Deditionem fecere.*

GERMANORUM Romanus Imperator FRIDERICUS I.
SILESIORUM Dux BOLESLAUS IV.

SILESII Romano GERMANORUM Imperio subjecti.

LXXV. GERMANIS, post CONRADUM III. Anno 1152 exstinctum, FRIDERICUS I. Cognomento vel BARBAROSSA, vel ÆNOBARDUS, ad Annum 1190 Imperator: BOLESLAUS IV. Cognomento CRISPUS, postea Sortem mutatam expertus, SILESIIS ad Annum 1163: POLONIS ad Annum 1174 Dux præfuit. His etiam Temporibus SILESIOS Romano GERMANORUM Imperio subjectos atque tributarios fuisse luculenter indicat Helmoldus, Bosoviensis Presbyter, Friderici I Cæsaris Ætate superstes, Anno 1170 mortuus, in Slavorum Chronico,

Lib.

ANNO 1152.

GERMANORUM Romanus Imperator FRIDERICUS I.
SILESIORUM Dux BOLESLAUS IV.

Lib.I. Cap.I. §.IX: de Polonia, magna Slavorum Provincia: *Quondam habuit Regem, NUNC autem* [divisa] *DUCIBUS gubernatur. SERVIT & ipsa, sicut Boëmia, SUB TRIBUTO Imperatoriæ Majestati.* Confirmat hoc ipse Fridericus I. Cæsar: cujus Verba referemus ad Annum 1158. §. CXXX.

ANNO 1153.

GERMANORUM Romanus Imperator FRIDERICUS I.
SILESIORUM Dux BOLESLAUS IV.
PETRUS DANUS, Comes POLONORUM Scrinnensis,
SILESIORUM Præfectus VRATISLAVIENSIS,
Et mutus, & cæcus è vivis decedit.

LXXVI. PETRUS ille, cujus Vitam ex Annalibus tam Polonorum, quam Germanorum concinnabimus, variis denotatur Cognomentis, tum in Monumentis antiquis, tum in recentioribus Historiis. Reperitur enim dictus interdum PETRUS VLASTIUS, quod è Vlastiorum Familia fuerit progenitus: sæpe numero PETRUS DANUS. Id Cognomentum corrumpentibus aut PETRUS DUNINUS, aut PETRUS DURINUS, aut PETRUS DUVINUS: ex Vocabulo autem uno facientibus duo, aliis PETRUS DUNINUS DANUS, aliis PETRUS DURINUS DANUS, aliis PETRUS DUVINUS DANUS appellatur. Martinus Cromerus de Polonorum Rebus, Lib.V. ad Annum 1124: *Florent adhuc in Polonia hujus ipsius PETRI Posteri, Cygno in Rubro Scuto Insigni utentes: indeque LABENCIORUM Nomen habet ea Familia. Non nulli etiam peculiariter DUNINI, hoc est, DANI vocantur.* De quorum Nominibus & Familiis agit Simon Okolskius in Orbis Poloni Tomo II, de Labenciis.

LXXVII. Patre GUILIELMO, in Daniæ Proceribus eminente, maximis Rebus præfecto, natus, singulari Exterorum Notitia ducebatur. Poloniam ingressus, non tam ob Danorum Regis commendatitias Literas, quam per Ingenii Solertiam, Morum Suavitatem, Officiorum & Promtitudinem, & Dexteritatem, ita se Polonorum Silesiorumque Duci approbabat, ut

ANNO 1153.

GERMANORUM Romanus Imperator FRIDERICUS I.
SILESIORUM Dux BOLESLAUS IV.

ut ab eo magnas Possessiones, in iisque Comitatum minoris Poloniæ Scrinnensem adeptus, denique MARIAM, VLODOMIRI Russorum Ducis Filiam, Uxorem nactus, in Affinitatem admitteretur: totusque, potissimum ob feliciter acquisitos, cum Linguæ, tum Indolis Polonicæ Characteres, videretur Polonus. De quô hæc commemorant, præter alios, Ioannes Dlugossus in Historia Polonica, Lib. IV. ad Annum 1124. Martinus Cromerus de Polonorum Rebus, Lib. V. ad Annum 1124. Cœterum Petro quidem Mariam Uxorem, non autem Russicam, sed Germanicam, Francorum Ducis Filiam ditissimam, [nullo Vetustatis, unde hauserint, Indicio] attribuunt ê junioribus, Ephraimus Ignatius Naso in Suidnicensis & Iaurovienisis Ducatuum Phœnice redivivo, de Zobteno & Furstenberga Oppidis. Et Gotfridus Ferdinandus Buckisius in Ecclesiasticæ Silesiorum Historiæ Prolegomenis, Cap. I. §. XVIII.

LXXVIII. Quando PETRUS in Poloniam venerit, maximè dubium est. Nam ex quibus probabiliter colligi possit Tempus, ea cœteris contraria sunt Circumstantiis. Petri Genitor GUILIELMUS, quem non prius Filio ex Dania in Poloniam discessisse constat, jam Anno 1103 in Silesiorum Monte Sabotho habebat Domicilium: quemadmodum Iacobus Schickfusius in Silesiæ Chronico, Lib. I. Cap. XVII. & Lib. IV. Cap. XIII, refert. Sicut autem Ioannes Dlugossus & Martinus Cromerus [quos alii sequuntur] statuunt: PETRUS Rege Danorum HENRICO vixit: quem ABELUS Frater occiderit: contra quem BOLESLAO III, Polonorum Silesiorumque Duci suaserit Expeditionem in Danicas Terras, Anno 1124 susceptam: quô Petri Pater ipse migraverit in Poloniam.

LXXIX. At nullus unquam Rex Danis HENRICUS fuit, quibus ERICI plures fuerunt. Ex his ERICUS IV. Cognomento Emundus, legitimo Filio destitutus, violentâ quidem Morte fuit exstinctus: eum verò non Anno 1124, sed 1139: non ABELUS Frater, sed PLOCUS Sicarius interemit. ERICUM VI. trucidavit quidem Frater ABELUS, sed Anno 1250. De quibus consentiunt, partim Chronologi, Iohannes Henricus Alstedius in Chronologico Thesauro, Chronologia XXV. Ioannes Baptista Ricciolus in Chronologia Reformata, Tomo III. Catalogo XLII. Iohan-

ANNO 1153.

GERMANORUM Romanus Imperator FRIDERICUS I.
SILESIORUM Dux BOLESLAUS IV.

hannes Suaningus in Chronologia Danica, ad Annum 1139. & 1250. Partim Danicarum Historiarum Scriptores, Ioannes Meursius inter priores Lib. V. & inter posteriores, Lib. I. in Erico IV. & VI. Iohannes Isacius Pontanus Lib. V. ad Annum 1139. & Lib. VII. ad Annum 1250. Quare citati Polonicorum Annalium Conditores, Ericum VI. Danorum Regem intelligentes, manifestum, majoremque toto Sæculo Errorem committunt. Non tamen ideo PETRI Adventus in Poloniam ipse dubius est, quoniam ejus incertum est Tempus.

LXXX. Nec est, cur raras PETRI Opes in Controversiam vocemus: quas Effectus in Polonia Silesiaque satis etiamnum conspicuus omnino magnas loquitur. Harum Fontem, sicut in Polonicis Chronicis descriptum invenimus, intuendum monstrabimus. GUILIELMUS, PETRI Genitor, Regio Thesauro, cujus ipse propemodum solus habebat Conscientiam, præfectus, post Regis Cædem, turbatissimo Daniæ Statu, Consilium Filio dabat, quemadmodum tanta Pecunia, Regicidæ subtrahenda, posset transferri clam in Poloniam. Id secutus PETRUS facile BOLESLAO III, Polonorum Silesiorumque Duci persuadebat, ut, quasi Danis adversus Regis Parricidam ultro in Auxilium venturus, Dantisco cum Exercitu in Daniam profectus, relictis Arbitrio suo dissidentibus Danis, ex eâ GUILIELMUM, Cognatos, ipsosque Nummos in Poloniam reportaret: quo Pacto inter Poloniæ Proceres omnium ditissimus evaserit PETRUS. Hæc narrant, Ioannes Dlugossus in Historia Polonica, Lib. V. ad Annum 1124. Ioachimus Curæus in Silesiorum Annalibus, ad Annum 1124. Præterea Iohannes Isacius Pontanus de Rebus Danicis, Lib. V. in Canuto Rege LXXV. post Annum 1157. & Lib. VII. in Abelo Rege LXXXIII. ad Annum 1251: ubi de narratis fert hoc Iudicium: *Cum ista BOLESLAO III. cui Cruovisto Cognomen fuit, quique Anno M.C.XXXIV.* [legendum, M.C.XXXIX.] *id est, integro plus Sæculo, antequam ad Regnum promoveretur, imo natus esset ABELUS, in Fata concesserat, attribuant: quomodo ad hos Annos M.CC.L. aut Res Abelis pertineant, non video: nisi Res & Tempora hic esse confusa, ac veris falsa commixta dicamus. Danici Annales nihil ejusmodi vel isto, aut alio etiam Tempore accidisse commemorant.*

LXXXI.

ANNO 1153.

GERMANORUM Romanus Imperator FRIDERICUS I.
SILESIORUM Dux BOLESLAUS IV.

LXXXI. PETRI Genitor GUILIELMUS intra SILESIAM in Monte SABOTHO Sedem formabat ſibi commodam: cujus meminit Iacobus Schickfuſius in Sileſiæ Chronico, Lib. I. Cap. XVII. Patris hoc Caſtrum Filio Petro attribuitur in vetuſto MSto, quod ibidem Lib. IV. Cap. VIII. & in Nicolai Henelii Breslographia, Cap. III. editum reperitur, de Regularibus Sileſiæ Canonicis: *Prius habitabant in Monte SILENTII, alias SABOTHKA, à Vratislavienſi Civitate diſtante per Milliaria quinque: ubi PETRUS Comes in Vertice ipſius Montis ſuum habebat Caſtrum: prout exſtant adhuc Reliquiæ Caſtri ejusdem.*

LXXXII. Cæterum PETRUS illam, de quâ diximus, Solertiæ Vitiô partam Opulentiam, in laudabilem, ſanè laudatam Virtutis Materiam convertebat. Romæ, pro Criminum ſuorum ſeu Copia, ſeu Magnitudine, juſſus, in Satisfactionis Partem, Templa ſeptem condere, condebat ſeptuaginta ſeptem. Id commemorant, Ioannes Dlugoſſus in Hiſtoria Polonica, Lib. V. ad Annum 1124. & 1144, Matthias Michovius in Poloniæ Chronico, Lib. III. Cap. XVII. Martinus Cromerus de Polonorum Rebus, Lib. V. ad Annum 1124. Ioachimus Curæus in Sileſiorum Annalibus, ad Annum 1140. Iacobus Schickfuſius in Sileſiæ Chronico, Lib. I. Cap. XVIII. Nicolaus Polius in Hemerologio Sileſiaco, ad Aprilis Diem XXII. Gotfridus Ferdinandus Buckiſius in Eccleſiaſticæ Sileſiorum Hiſtoriæ Prolegomenis, Cap. I. §. XIX.

LXXXIII. In tot Ædibus ſacris, quarum plerisque Poloniam fecit conſpectiorem, nos tantum intra SILESIAM excitatas recenſebimus: quarum tres VRATISLAVIENSIBUS proprias eſſe voluit.

LXXXIV. Inter has primarium Templum, cui Monaſterium addidit, ante Portam Urbis VRATISLAVIENSIS Arenariam, totum lapideum exſtruxit, S. VINCENTIO dicavit, magnis Reditibus dotavit. Monachis hoc [ut ejus Antiquitates, quas MStas obtinuimus, indicant] BENEDICTINIS contulit: quorum primus Abbas, cum id per WALTHERUM Zadoram, Epiſcopum Vratislavienſem, præſente Matthia, Cracovienſium Epiſcopo, Anno 1149, conſecraretur, Rudolphus erat: pro quibus BENEDICTINIS nigris candidos PRÆMONSTRATENSES Anno 1219 ſu-

ANNO 1153.

GERMANORUM Romanus Imperator FRIDERICUS I.
SILESIORUM Dux BOLESLAUS IV.

1219 suscepit: Anno 1529, Turcis Viennam obsidentibus, in VRATISLAVIÆ tantô majorem Securitatem, destructum, intra ipsam Urbem, Locum magis tutum accepit. Quare statim ab ipso PETRO Præmonstratensibus traditum credentes falluntur. Ioannes Dlugossus in Historia Polonica, Lib.IV. ad Annum 1124: de Petro: *Aliud* [Monasterium] *S. VINCENTII extra Muros WRATISLAVIENSES, quadrato etiam Lapide, sumtuosè ædificatum, de Ordine PRÆMONSTRATENSI, qui sub eo Tempore, velut novus, multum Venerationis habebat, Duce BOLESLAO Polonorum permittente, fundat & munificè dotat.* Martinus Cromerus de Polonorum Rebus, Lib.V. ad Annum 1124: de Petro: *Duo Monasteria* [exstruxit] *iis, qui se PRÆMONSTRATENSES vocant, qui tunc primum exstiterunt: alterum quidem Puellis in Vladislaviensi Diœcesi, in Chalino Pago, quod postea Strelnum transtulit: alterum verò Viris, in Suburbanis VRATISLAVIENSIBUS, Titulo S. VINCENTII.* Ioachimus Curæus in Silesiorum Annalibus, ad Annum 1139: *Iste PETRUS condidit Monasterium S. VINCENTII, in quod collocavit Monachos PRÆMONSTRATENSES.* Ibidem post quædam: *Illud Metu Belli Turcici Senatus VRATISLAVIENSIS demolitus est. Monumenta Fundationis Monasterii Vincentini edita sunt Anno 1139.* Eadem refert Iacobus Schickfusius in Silesiæ Chronico, Lib. I, Cap. XVIII.

LXXXV. Alterum Templum PETRUS ad VRATISLAVIAM, intra Insulam, quæ Nomen ARENÆ sustinet, S. MARIÆ dicavit: cui postea Cœnobium per PETRI Uxorem MARIAM, Vlodomiri Russorum Ducis Filiam, ejusque Filium SUENTOSLAUM accessit, Regularium Ordinis Augustiniani Canonicorum Monachis concessum. In eo spectabile Monumentum, quod S. Mariam, Christi Matrem, sedentem repræsentat. Huic ad Dexteram Maria, Petri Uxor, Templum offert: ad Sinistram Filius Suentoslaus adstat supplex: additis Versibus:

Has, Mater Veniæ, Tibi do MARIA MARIÆ:
Has adfert Ædes SUENTOSLAUS mea Proles.

LXXXVI. Tertium Templum PETRUS ad VRATISLAVIAM, ante

ANNO 1153.

GERMANORUM Romanus Imperator FRIDERICUS I.
SILESIORUM Dux BOLESLAUS IV.

ante Portam Arenariam, S. MICHAELI dedicavit: ut indicant, quos §. LXXXVII. citabimus. Illius verò Structuram Inscriptio vetus non ad PETRUM, sed ad IAXAM, Serborum Ducem, ejusque Conjugem, Petri Filiam, refert:

IAXA Principium Templi fuit hujus & Autor:
Post Obitum cujus Operi Finem dedit Uxor.
Presbyter ejusdem fuit OTTO primus: & idem
Est bis Ierusalem peregrè progressus ad Urbem.
IAXA Decus Morum, Recti Via, Forma Bonorum.
Assit Lux Christi tibi, Bustum cujus adisti.

LXXXVII. Quartum Templum PETRUS ad VRATISLAVIAM, intra S. Iohannis Insulam, S. MARTINO attribuit: quod deinceps OMNIBUS SANCTIS est adscriptum. Horum quatuor à Petro excitatorum Templorum Vratislaviensium Mentionem faciunt, Ioannes Dlugossus in Historia Polonica Lib. V. ad Annum 1144. Matthias Michovius in Poloniæ Chronico, Lib. III. Cap. XVII. Ioachimus Curæus in Silesiorum Annalibus, ad Annum 1140. Nicolaus Henelius in Breslographia, Cap. III. Iacobus Schickfusius in Silesiæ Chronico, Lib. I. Cap. XVIII.

LXXXVIII. Præterea PETRO debuerunt SILESII & Templum, & Cœnobium in Monte SABOTHO conditum, Regularibus S. Augustini Canonicis donatum: ex quo, asperioris Aeris impatientes, in Vratislaviense Monasterium S. Mariæ, quod in Arena reperitur, migraverunt. Quæ nobis ex Antiquitatibus MStis de Monasteriis Vratislaviensibus innotuerunt. Cæterum de hoc Sabothi Cœnobio deserto nihil tandem Posteritati reliquit Temporum Injuria.

LXXXIX. PETRUS igitur supra omnes Largitionibus in Ecclesiam nobilis, in Aula Consiliis præpotens, Honoribus in Populo eminens, tot Prærogativis cum sibi, tum aliis videbatur satis beatus: sub Polonorum Silesiorumque Ducibus, BOLESLAO III quidem duarum in Polonia Provinciarum, Calissiensis & Crusuiciensis Administrator: sub VLADISLAO II au-

ANNO 1153.

GERMANORUM Romanus Imperator FRIDERICUS I.
SILESIORUM Dux BOLESLAUS IV.

II autem SILESIORUM Præfectus VRATISLAVIENSIS. Martinus Cromerus de Polonorum Rebus Lib.VI. ad Annum 1144: *Erat enim Vir ingenti Spiritu PETRUS, summâque Potentia præditus: quippe, qui præter privatas Opes & Facultates amplissimas, Calissiensem Crusuicensemque Tractum omnem, BOLESLAI Crivousti Nomine administrasset: tunc autem VRATISLAVIENSI præesset.* Ideo Petrum Capitaneis Silesiorum Vratislaviensibus annumerat Nicolaus Polius in Urbis Vratislaviensis Descriptione, quam Incendiorum Historiis addidit.

XC. Sed, quô plus Felicitatis possederat, eô plus Calamitatis subibat. Diu tam Duci VLADISLAO II, quam ipsius Uxori ADELHEIDÆ, quam Poloni solent CHRISTINAM vocare, charissimus: tandem utrique fiebat exosus. ADELHEIDÆ Favorem imminuerat, partim, cum tenaciorem, honoraria Subditorum Munera in necessaria Tributorum Onera mutantem, culparet: partim, cum severiorem, VLADISLAO in Fratres duriora sæpe suadentem mitioribus Monitis, ne, quos premebat, opprimeret, cohiberet. Accedebat, quod ADELHEIDA Iuvenem in Aula DOBESSUM, Germanum, Stirpis Equestris, præcellentis Formæ, cum quo familiarius agere consueverat, Polonis invisum, reddiderat suspectum. Inde mirus fatalisque provenit PETRO Casus.

XCI. VLADISLAUS in Consortium assumto PETRO, Feris persequendis per totum Diem in Silva defatigatus, sub Noctem vili Cœna Corpus reficiebat. Humum pro Lecto pressurus, liberiore Ioco PETRUM compellabat: *Molliorem,* inquiens, *Uxor tua cum ABBATE Scrinnensi capiet Quietem. Et tua fortassis,* respondebat PETRUS *cum DOBESSO.* Quæ par, sed ad disparem inverecundior Licentia cruciabat dissimulantem Dolores VLADISLAUM. Hinc ADELHEIDA, cui VLADISLAUS internum Pectoris Vulnus, post Tristitiæ Causam, Blanditiis placentibus investigatam, detexerat, in Ultionem Injuriæ capitalem accendebatur. Ad eam obtinendam, utebatur Operâ DOBESSI: quem & promissi Magniutdo Præmii fortiter movebat, & Scommatis hujus Infamia juveniliter [ut ADELHEIDAM muliebriter] mordebat.

XCII. PETRUS Filiæ, quam Serborum Dux IAXA Conjugem sibi dele-

ANNO 1153.

GERMANORUM Romanus Imperator FRIDERICUS I.
SILESIORUM Dux BOLESLAUS IV.

delegerat, Nuptias in VRATISLAVIENSIUM Civitate solennes adornabat. Ibi DOBESSUS, Sodalibus in Auxilium instructus, PETRUM, à Ministris aliud peragentibus nudum conspicatus, nihil tale cogitantem arripiebat, & dispositis Equis celeriter impositum VLADISLAO adducebat. Is tanti & Amici, & Affinis, tum Merita publica, tum popularem Gratiam reveritus, quid ageret aliquandiu hærebat dubius. Tandem Uxoris, quæ tam enorme Probrum impune pati non poterat, perpetuis Stimulis vincebatur: maximè, cum & Divortium minaretur, & Periculum ostenderet, quod subiturus esset: quoniam dimissus PETRUS, in posterum Hostis, ob suam prius Conjugem eâdem Adulterii Maculâ conspersam, graviter irritatus, audacemque Iocum Ioco simili ausus castigare, jam violenter captus, à Vindicta non temere futurus sit revocabilis. Sic VLADISLAO & ADELHEIDA consentientibus, Anno 1144, ad Pœnam Morte graviorem damnatus PETRUS, & Linguam, & Oculos amittebat: suôque partim sentiebat, partim docebat Exemplô, nunquam Humanæ, quamvis maximæ, Gratiæ nimis esse confidendum.

XCIII. Hæc, quæ summatim exposuimus, longè prolixius commemorant, præter alios, duo primarii Rerum Polonicarum Scriptores. Quorum Testimoniis posteriora solùm, prioribus notabiliora, confirmabimus. Ioannes Dlugossus in Historia Polonica, Lib. V. ad Annum 1144: *PETRUS, Skrzynensis Comes, Filiam suam IAXÆ Duci Serbiæ nuptum dat, Celebrationemque Nuptiarum in WRATISLAVIENSI Civitate, ut Receptaculum Hospitibus esset, & Hastarum Ludos Præmio proposito Victoribus indixerat. Illic DOBIESZ, Frequentiâ Satellitum fulsus, accedens, PETRUM, Comitem Skrzynensem, incautius se in Hospitis Morem gerentem, captivat, vinctumque ex WRATISLAVIA educit, & WLADISLAO præsentat, Nuptiarumque Solennitatem perturbans, Convivium fœdat. Diu in eum WLADISLAUS Dux quicquam gravius consulere cunctabatur: & Innocentia Viri, & Meritorum ejus in se & Patrem Patriamque Recordatione deterritus. Verita Ducissa CRISTINA, ne Misericordia Viri captivum PETRUM absolvisset, non Precibus solum & Consiliis, sed Minis, discessuram se ab eo, si violatam suam Honestatem à PETRO inultum iri sineret, contestans, perpulit Virum, ut* *Sup-*

ANNO 1153.

GERMANORUM Romanus Imperator FRIDERICUS I.

SILESIORUM Dux BOLESLAUS IV.

Supplicium de optimo atque bene merito Milite sumeretur. Missi Carnifices, qui Linguam illi præcidant, & utroque Lumine PETRUM cœcant. Martinus Cromerus de Polonorum Rebus, Lib.VI. ad Annum 1144: *Subornat tandem DOBESSUM CRISTINA, partim Probri Infamiâ irritatum, partim Pollicitatione Bonorum PETRI illectum, ut eum quovis Modo vel caperet, vel interficeret. Non est tamen ausus DOBESSUS Hominem apertâ Vi aggredi: sed observabat Tempus, quo per Fraudem eum incautum opprimeret. Forte PETRUS Nuptias Filiæ, quam IAXÆ Serborum sive Vinidarum Duci in Matrimonium collocabat, WRATISLAVIÆ insigni Pompa atque Celebritate apparabat. Eò se DOBESSUS quoque magno Comitatu confert, securumque & nihil ejusmodi suspicantem PETRUM solum forte conspicatus, dum Ministri circa apparandas Nuptias & Hospites comiter accipiendos satagunt, correptum celeriter paratis & dispositis ad hoc Equis asportat, & ad Principem adducit. Diu, quid eo faceret, WLADISLAUS Animi dubius fuit. Reverebatur Hominis Dignitatem Gratiamque popularem: reminiscebatur, quo is Honore apud Patrem fuisset. Contra suggerebat CRISTINA, si incolumis PETRUS dimittatur, acerbiorem eum capitalemque Hostem fore Principi, Injuriâ illa exacerbatum. Ubi cunctari Virum videt, minatur, se ab eo discessuram, ubi impune Probro prostitutæ Pudicitiæ afficeretur. Vicit tandem perfecitque, ut indicta Causa, Lingua PETRO præcideretur atque Oculi effoderentur.*

XCIV. Eadem VLADISLAI & PETRI Facta, quemadmodum Ioachimus Curæus in Silesiorum Annalibus ad Annum 1144 commemorat, integra subjungemus: *Fuerat PETRUS comitatus Principem* [Vladislaum] *ad Venationes, Ubi, cum Nox eos in Sylvis oppressisset, in Cespite parcè cœnati sunt, & deinde super vile Stragulum se se projecerunt. Ibi Princeps per Iocum appellans PETRUM, inquit: Amice, tua Uxor hac Nocte cum ABBATE Scrinensi longè melius cubat. PETRUS, in quo fuit Fastus magnus, ut Principem rursus morderet, respondit: Fortassis, Domine, & tua cum DOBIESSO mollius quiescit. Erat autem DOBIESSUS nobilis Germanus, quem Poloni oderant, & vulgo spargebant, parum honestam illi cum Domina esse Familiaritatem. Hoc Scomma petulantius valde vulneravit Pectus Principis, ad*

ANNO 1153.

GERMANORUM Romanus Imperator FRIDERICUS I.
SILESIORUM Dux BOLESLAUS IV.

quem prius Rumores hujus Rei erant delati. Tunc quidem tacuit, sed cum Conjugi Solicitudinem suam exponeret, illa, sicut par est, graves in PETRUM concepit Iras. Ex Occasione autem hujus Dissensionis, cum minus charus etiam esset Principi, Conjux Maritum Principem persuasit, ut eum ex Urbe VRATISLAVIENSI, ubi Filiæ suæ celebrabat Nuptias, rapi curaret: deinde Linguam & Oculos exsecuit. Accidit hoc Anno 1144.

XCV. Ita PETRUS simul & mutus, & cœcus, in quem Annum residuam Vitæ miserrimæ Partem protraxerit, non inter omnes convenit. Post Linguam & Oculos Anno 1144 ablatos Quinquennio superstitem, & quod inde colligas, Anno 1149 mortuum fuisse, plures tradunt. Martinus Cromerus de Polonorum Rebus, Lib. V. ad Annum 1144: *Vixit tamen, post eam Calamitatem, PETRUS quinque Annos.* Ioachimus Curæus in Silesiorum Annalibus, ad Annum 1144: *Fuit post hanc Calamitatem superstes Quinquennium.* Iohannes Isacius Pontanus in Rerum Danicarum Historia, Lib. V. Rege LXXV. Canuto, ad Annum 1157: *Eumque in Modum mutilatus deformatusque integro adhuc Quinquennio superfuit, mortuus scilicet Anno M. C.XLIX, cum illud sub Initium Imperii Suenoniani, Annum circiter M. C. XLIV. contigisset.*

XCVI. Sed videtur hos in Errorem duxisse Ioannes Dlugossus, cum narrat, PETRUM, ob multa piæ Liberalitatis Documenta, post plenam cum videndi, tum etiam loquendi Facultatem, singulari quodam Miraculo, instauratis cum Linguâ Oculis, recuperatam: non autem post eam in Organis amissam: Quinquennio adhuc vivum, maximè Locis sacris à se conditis largas contulisse Donationes. Hunc enim omnino Sensum habere possunt, quæ scribit in Historia Polonica, Lib. V. ad Annum 1144: *A Scriptoribus Polonorum tantum uni huic Viro tribuitur, ut pro insigni suæ Innocentiæ atque Virtutis Memoria referatur, Divina* [Dei] *Propitiatione & Miraculo, in quem tot Pietatis Facinora contulerat, & Oculos plenamque Potentiam Visionis, & integram Loquelam, Lingua instauratâ, illum recuperasse, & Quinquennio, quo post vixit, Monasteriis, Ecclesiis & piis Locis, his præsertim, quæ ipse fabricaverat, & fundaverat, largas Donationes fecisse.*

XCVII. Nam, quod Antiquitates de Vratislaviensibus Monasteriis MSta

ANNO 1153.

GERMANORUM Romanus Imperator FRIDERICUS I.

SILESIORUM Dux BOLESLAUS IV.

MSta confirmant, rectius PETRUM Anno 1153, Die XXII Aprilis mortuum commemorant, Nicolaus Polius in Hemerologio Silesiaco ad Aprilis Diem XXII. & Iacobus Schickfusius in Silesiæ Chronico, Lib. I. Cap. XVIII. Quos sequitur Fridericus Lucæ in Silesiorum Memorabilibus, Parte I. Cap. III. Num. XII.

XCVIII. Cœterum PETRUS, superstite GUILIELMO Patre, intra Silesiæ VRATISLAVIAM, si Mortem non subiit, tamen obtinuit Sepulcrum, in S. VINCENTII Monasterio, quod ipse condiderat: ibi honorificas Exsequias, & cum Uxore MARIA Monumentum consecutus marmoreum, cujus hæc Inscriptio:

Hic Situs est PETRUS, MARIA Conjuge fretus:

Marmore splendente, Patre WILHELMO peragente.

Ioannes Dlugossus in Historia Polonica, Lib. V. ad Annum 1144: *Celebrem decedens habuit in Monasterio S. VINCENTII extra Muros WRATISLAVIENSES Ordinis Præmonstratensis, quod ipse vivens fundaverat, in Chori Medio, Terræ mandatus Sepulturam, magna Polonorum* [Silesiorum] *Frequentiâ ejus honestante Exsequias, ipsisque Funebriis monstrante, quantum vivum amaverant: sed & in hanc Diem PETRI Comitis Skrynensis Nomen apud Polonos exstat sonorum ac celebre. Consors sua MARIA expost Fatis intercepta, in eadem, qua PETRUS, Urna Mariti consocianda Cineribus condita est. Duo insuper Versus hujusmodi inscripti Sepulcro, utriusque attestante Sepulturam, qui tales sunt:*

Hic situs est PETRUS, MARIA Consorte [legendum, Conjuge] *fretus:*

Marmore splendente, Patre VILHELMO peragente.

Martinus Cromerus de Polonorum Rebus, Lib. VI. ad Annum 1144: *Mortuus apud WRATISLAVIAM in S. VINCENTII, quod Templum & Monasterium ipse condiderat, honorificè sepultus est.* Narrant eadem Matthias Michovius in Poloniæ Chronico, Lib. III. Cap. XVII. & Ioachimus Curæus in Silesiæ Annalibus, ad Annum 1144.

FRI-

ANNO 1153.

GERMANORUM Romanus Imperator FRIDERICUS I.
SILESIORUM Dux BOLESLAUS IV.

FRIDERICI I. Cæſaris pro SILESIORUM Duce VLADISLAO II.
In Provincias hæreditarias reſtituendo,
Adverſus BOLESLAUM IV. ejusque Fratres,
In Sileſia & Polonia Bellum.

XCIX. FRIDERICUS I. Imperator, ex Italia in Germaniam reverſus, Herbipolenſibus in Franconia Comitiis vacabat. Ab eo, cujus Opem nunquam defatigatus imploraverat, VLADISLAUS, Sileſiorum & Polonorum Dux, in XII Annum Exſul, Reſtitutionem in patrias Poloniæ Provincias ſummo Studio expetebat. Ibi, revocatis ad Animum Injuriis, quas in CONRADUM III Cæſarem Fratres Poloni Duces commiſerant, imperata miris Technis eludentes, ipſe multo celſioris Ingenii, & acriore Spiritu, quam ut obſtinatum contemtum perferre poſſet, conſentientibus Imperii Germanici Proceribus, quos VLADISLAUS ſibi Familiaritate longa propenſos fecerat, FRIDERICUS ſtatuebat, Polonorum Ducibus, BOLESLAO IV, MIESLAO & HENRICO, Fratribus, tanquam rebellibus, inferendum Bellum: partim ob neglectum FIDELITATIS Iuramentum, partim ob intermiſſam TRIBUTI Solutionem: ſingillatim, ob denegatam VLADISLAO Fratri Exſuli, quam dudum CONRADUS III. Cæſar imperaverat, ereptarum Terrarum, quò SILESIA pertinebat, Reſtitutionem. Radevicus Friſingenſis de Friderici I. Geſtis, Lib.I. Cap.I: *Anno itaque ab incarnatione Domini M.C.LVII. Menſe Auguſto, contra Polonos Procinctum movet.* Ibidem Cap. II. de Vladislai Fratribus, Polonorum Ducibus: *Divo autem Principe FRIDERICO Rerum Summam gubernante, pari Modo* [ut CONRADI Cæſaris de VLADISLAO in priſtinum Statum reponendo] *Mandatum ejus Flocci pendere ſibi impune arbitrabantur. Ceſſit verò his ſecus, ac rati ſunt. Nam & altioris Spiritus, & acrioris Ingenii Principem, multiplicatæ Injuriæ ulterius diſſimulare Facinus non ſinebant. Acceſſit ſiquidem ad hæc, quod vel debitum FIDELITATIS Sacramentum offerre, vel ſolitum ſingulis Annis TRIBUTUM quingentarum Marcarum publico Ærario inferre jam deſueverant; talibusque Indiciis apertè ſe ab Imperio deſciviſſe, & non clanculam, ſed evidentem REBELLIONEM moliri proteſtabantur.*

C. Ho-

ANNO 1157.

GERMANORUM Romanus Imperator FRIDERICUS I.
SILESIORUM Dux BOLESLAUS IV.

C. Horum, ſed omiſſis, quæ diſplicuerunt, Mentionem faciunt etiam Hiſtoriarum Polonicarum Scriptores. Inter hos Princeps, Ioannes Dlugoſſus Lib. V. ad Annum 1157: *Ex Italia & Galliis FRIDERICUS Imperator diſcedens, & in Almaniam* [Germaniam] *rediens, omnium Principum Almaniæ in Wiercburg, alias Herbipoli, pro Pentecoſtes Feſto Die agit Conventum.* Ibidem poſt quædam: *Inter hæc & WLADISLAUS Polonorum Dux coram Cæſare & Principibus Cauſam ſuam agere cœpit. Duodecimus, inquit, Cæſar optime, labitur Annus, ex quo cum Conjuge & Liberis, per Fratrum Odium & Livorem Patriâ pulſus ſum: in Terris tuis indignum Exſilium ago: nec Spei meæ Pollicitationique Cæſareæ aliquis Effectus reſpondit. Prædeceſſor quidem tuus, CONRADUS, dum crebris Legationibus Reſtitutionem mei efficere nequiret, Armis illam effecturus, Legiones in Poloniam duxerat, ſed â Fratribus meis, Poloniæ Ducibus, falſis Promiſſis & Blanditiis victus, Campoque detractus eſt: neque poſt hæc Curis Imperii & Languore diſtentus, Arma in mei Reſtitutionem, licet id crebro polliceretur, reſumſit.* Ibidem, interpoſitis aliis, ad Commiſerationem & Reſtitutionem, quam Vladislaus expetebat, ſpectantibus: *Tres Filios jam Adoleſcentiam transgreſſos, pulcherrimæ & raræ Indolis Iuvenes, Pedibus Imperatoris, quô facilius eum in Miſerationem flecteret, admovit. Extorrem ſe factum Habitationis patriæ ſubintulit. Terram, in quâ ſit natus, negari ſibi. BOLESLAUM, MIECYSLAUM, & HENRICUM incubare Principatibus ſuis, qui ſibi & Filiis per Scelus erepti forent. Dux deinde Bohemiæ, Wladislaus, Livoris magis in Polonos, uam Pietatis in Exſulem Reſpectu, ne id Ludibrium ferat Cæſar, Pertinaciamque Poloniæ Principum ſuo Calcaneo adverſantium domaret, admonuit. Univerſi deinde Principes Almaniæ, huic Petitioni aſſenſi, ut Reſtitutionem WLADISLAI Polonorum Ducis efficeret, Cæſarem Conſiliis Precibusque impellebant. WLADISLAUS enim Polonorum Dux, & ex continuo Contubernio, ex diutina Mora, ferè omnium ſibi Almaniæ Principum & Familiaritates & Amicitias meruerat.*

CI. Eadem, ſed in breviorem Formam redacta proferunt, Martinus Cromerus de Polonorum Rebus, Lib. VI: *Reverſum autem* [Fridericum Imperatorem] *in Germaniam, & Conventum totius*

ANNO 1153.

GERMANORUM Romanus Imperator FRIDERICUS I.
SILESIORUM Dux BOLESLAUS IV.

Germaniæ agentem, Virceburgi sive Herbipoli, supplex adit WLADISLAUS, orat de Reductione sua: &, quô magis eum ad Misericordiam flecteret, tres Filios Iuvenes Pedibus propinqui Imperatoris admovit. Idem pro eo petiit Wladislaus Princeps Boëmorum, Fastum Polonorum & Contemtionem Cæsareæ Majestatis & Autoritatis exaggerans. Idem plerique Germanorum Principes atque Duces, quibus jam WLADISLAUS Exsul diuturna Consuetudine familiaris factus erat, quosque ea de Re prehensaverat. Ioachimus Curæus in Silesiorum Annalibus: *Cum autem* [Fridericus Cæsar] *reversus esset in Germaniam, & Conventum Principum convocasset Herbipolin: VLADISLAUS Exsul, quem tunc alebant Reditus aliqui donati ipsi â CONRADO, cum tribus Filiis Adolescentulis, supplex factus est Imperatori, & petivit Opem contra Injurias Polonorum. FRIDERICUM suâ Sponte, sicut fuit in eo Animus excelsus, incensum hortabantur Principes Germani, ne Imperii & Propinquorum suorum Miserias negligeret.* Eadem Cyriacus Spangenbergius in Chronico Saxonico, Cap. CCXXV. commemorat.

CII. Quare FRIDERICUS, quamvis ad Bellum Mediolanensibus inferendum proclivis, tot Precibus Monitisque victus, VLADISLAO statim succurrendum censebat. Prius Verbis, quam Armis Polonos ad Obsequium instigaturus, ê Comitiis Herbipolensibus BOLESLAUM, MIESLAUM & HENRICUM Fratres, Polonorum Duces, urgebat per Nuncios, Cracoviam missos, ut Imperatori HOMAGIUM præstarent, & TRIBUTUM solverent: VLADISLAO Fratri Patrimonium redderent. BOLESLAUS cum Fratribus Cracoviam in Deliberationem convocatis respondebat: se nec turbulentum Fratrem VLADISLAUM recepturos, nec præscriptum HOMAGIUM præstituros, neque postulatum TRIBUTUM soluturos.

CIII. Horum, quæ diximus, nec omnium, & paucis meminit Guntherus in Ligurino, de Imperatoris Friderici I. Rebus gestis, Lib. VI. Versu 76 & subsequentibus: in præcedentibus de Conrado III. Cæsare, cujus Imperio Fidem Tributumque Poloni denegaverant, locutus:

Ast

ANNO 1153.

GERMANORUM Romanus Imperator FRIDERICUS I.

SILESIORUM Dux BOLESLAUS IV.

Ast ubi felici FRIDERICUS Regia gessit
Sceptra Manu, Patruique Loco suscepit agendum,
Quicquid inexpletum dubiumvè reliquerat ille.
Sæpius admoniti, nec tunc quoque rapta jubentem
Reddere Germano, timuerunt spernere Regem:
Nec jurare FIDEM, nec prisco More TRIBUTA
Annua, quingentas curabant pendere Marcas.

CIV. Eadem verò secundum Circumstantias plures, at contra Germaniæ Ius priscum, in Poloniæ novum Decus applicata commemorat Ioannes Dlugossus, in Historia Polonica, Lib. V. ad Annum 1157: *FRIDERICUS autem Cæsar, cum & suapte ad ferendum Exsuli Subsidium moveretur, frequentibus tamen Principum Consiliis, Sententiis & Precibus adeo pervictus accensusque est, ut prius in Polonos, quam in Mediolanenses, Expeditionem indiceret, & Exsulis Causam citius agi, quam propriam mallet. Verum, quia Æstate illa Expeditio ipsa minimè propter Temporis Defectum proventura videbatur, quo justior Belli Causa esset, mitti primum ad Duces Poloniæ, qui Nomine Cæsaris Restitutionem Exsulis admonerent, Belloque inferendo terrerent, placuit Legatos. Hi cum ex eodem Conventu in Wieczburg habito missi essent, BOLESLAUM quoque Ducem & Monarcham Cracoviæ offendissent, Imperialia Mandata, ut erant instructi & jussi, coram eo & duobus reliquis Fratribus, MIECYSLAO & HENRICO, quos Gratia audiendæ Legationis præfatæ, BOLESLAUS Cracoviam acciverat, edicunt.* Ibidem post quædam, cum postulatæ solius Restitutionis meminisset: *BOLESLAUS autem Polonorum Dux & Monarcha, Fratrum & Consiliariorum Deliberatione Legationem Cæsaream expendens, respondit: Nullius se & Fratres suos in WLADISLAUM Ducem admissi Facinoris conscios, neque se Fratri Bellum intulisse, sed illatum propulsasse.* Quibusdam iterum interjectis: *Se quidem non tam impios esse, ut non velint Fratri, tanto Tempore Exsuli, misereri, sed vereri, ne restitutus ad Exterminium eorum ardentius, dum ambitioso Animo exulceratus accesserit, intendat. Rogarent proinde Cæsarem, ut erga illos Indigna-*

 tio-

ANNO 1157.

GERMANORUM Romanus Imperator FRIDERICUS I.
SILESIORUM Dux BOLESLAUS IV.

tionem non moveret: Restitutionem Fratris civile Bellum, Cædemque & Exterminium multorum effecturam. Quibus post pauca, quid Polonorum Duces Imperatori de Iuramento requisito & Tributo exacto responderint, [Historicorum Germanicorum Assertioni, More Polonorum, contrarius] addit: *Imperatori autem Sacramentum FIDELITATIS præstare, & TRIBUTUM quingentarum Marcarum Argenti, Annis singulis, publico Ærario Imperii offerre, ab eis exigenti negabant: satius ducentes mori, quam Poloniæ Regnum subjici Tributis, apertisque & evidentibus Responsis, nunquam se sub Imperio aut Tributis fuisse, & non clanculariam, sed manifestam Oppositionem se pro Libertate facturos moliebantur.*

CV. Ioannis Dlugossi Vestigiis Matthias Michovius non omnibus insistens, Restitutionis & Tributi meminit, Iuramentum autem Silentio transit in Poloniæ Chronico, Lib. III. Cap. XIX: *Advenere,* inquiens, *Legati Imperatoris FRIDERICI Barbarussæ ex Herbipoli, requirentes prædictos Duces Poloniæ, ut WLADISLAO apud Imperatorem exsulanti redderent Hæreditatem: & ut quingentas Marcas Argenti singulis Annis ad Ærarium Cæsaris inferrent. Respondit Dux BOLESLAUS cum suis Germanis: ex Restitutione Fratris Bellum civile, & Exterminium Patriæ futurum esse. Sub Imperatore verò & Tributis nunquam fuisse Regnum Poloniæ. Rogarent proinde Cæsarem Nuncii, ut contra Duces Indignatione non moveretur.*

CVI. Eadem aggressus narrare Martinus Cromerus, & Iuramentum omittit, neque Tributum, nisi quod FRIDERICO VLADISLAUS Exsul fortasse promiserit, postulatum [certè, pro Sagacitate, quâ pollet, minus congruenter] adjicit: de Polonorum Rebus Lib. VI: *Quanquam autem,* inquiens, *rebellarant Imperatori Mediolanenses cum Sociis suis, tamen exoratus FRIDERICUS, priorem in Polonos Expeditionem, de amplissimi Senatus Sententiâ, decernit. Ac Legatos quidem statim ex illis Comitiis ad BOLESLAUM Principem & Fratres ejus misit, qui ipsis, nisi reciperent WLADISLAUM, aut nisi ipsi TRIBUTUM, quod fortasse pollicebatur WLADISLAUS, Imperatori Romano penderent, Bellum denuncient: ipse vero Hiemem illam in Apparatu Belli consumsit. Reversi Cracovia Legati, non dissimile ejus, quod CONRADO datum erat, Responsum retulerunt: cujus ea Vis erat, ut quid-*

ANNO 1157.

GERMANORUM Romanus Imperator FRIDERICUS I. SILESIORUM Dux BOLESLAUS IV.

quidvis potius passuri Poloni Principes [qui ea de Re Cracoviam ad BOLESLAUM convenerant] quam aut tam immanem ac turbulentum Fratrem accepturi, aut TRIBUTUM cuiquam pensuri viderentur.

CVII. Alium in Modum, etiam Tributi, non Restitutionis tantum, Mentionem facit Ioachimus Curæus in Silesiorum Annalibus, de Friderico I: *Etsi igitur stulti Motus Mediolanensium eum vocabant: tamen prius Bellum in Poloniam decrevit. Missis verò Legatis in Poloniam, jubebat, ut aut VLADISLAUM cum Filiis restituerent, Imperiò solverent TRIBUTUM, aut exspectarent Bellum. Ipse, cum Poloni in Sententia persisterent, Hiemem in Apparatu Belli consumsit.*

CVIII. Triplicem Legationis Causam [quam Radevicus Frisingensis, ut §. XCVIII. diximus, delineat] simul & HOMAGII Præstationem, & TRIBUTI Solutionem, & VLADISLAI Restitutionem postulandas, indicat Cyriacus Spangenbergius in Chronico Saxonico, Cap. CCXXV: *Solches* [dem Vladislao zu seinem væterlichen Erbe zu verhelfen] *hat im der Keyser zugesagt, und eine Legation an die andern Bruder abgefertigt, und inen ernstlich auferlegt und befohlen, iren Bruder Herzog LASLEN und seinen Kindern, ir ERBTHEIL one weitern Aufzug einzuræumen: die LEHEN bey dem Reich zu suchen, und gebuhrliche Huldung zu thun, und die 500 Marck jæhrlichs TRIBUTS zu erlegen: oder eines andern Ernstes zu erwarten. Aber dieses ward von den Polnischen Fursten alles verachtet und in Wind geschlagen.*

ANNO 1158.

GERMANORUM Romanus Imperator FRIDERICUS I. SILESIORUM Dux BOLESLAUS IV.

CIX. His tantô magis ad Vindictam contra Polonos excitatus Imperator FRIDERICUS, collecto ex Suevis, Lotharingis, Rhenensibus, Francis, Bavaris, Bohemis, Moravis, Misnensibus, Saxonibus Exercitu, SILESIAM ingressus, VIADRUM, Die XXII Sextilis, nemine prohibente, trajiciebat: per SILESIORUM VRATISLAVIENSES, & POLONORUM POSNANIENSES Agros impune grassabatur. Ra-

ANNO 1158.

GERMANORUM Romanus Imperator FRIDERICUS I.
SILESIORUM Dux BOLESLAUS IV.

devicus Frisingensis Lib. I. de Friderici Cæsaris Rebus gestis, Cap. III: *Imperator ergo cum magnis Copiis Poloniam, quamvis Arte & Natura admodum munita sit, ita, ut priores Reges seu Imperatores vix magna Difficultate ad Fluvium ODERAM pervenissent: fretus Ope Divinâ, quæ visibiliter Exercitum præcessit, Clausuras illorum, quas in angustis Locis, præcisa Densitate Sylvarum, fecerant, & magna Mole ingeniosè obstruxerant, penetravit: & XI. Kalendas Septembris, prænominatum Amnem, qui ex illa Parte totam Poloniam, quasi Murus, ambit, & Profunditate sui Gurgitis omnes excludit Aditus, præter Opinionem Incolarum, cum magno Exercitu transvadavit. Tantum enim omnes tenebat transeundi Desiderium, ut alii natandi, alii quodlibet Instrumentum Fors obtulisset, eô pro Navicula utendo transirent.* Quæ sic exprimit Guntherus in Ligurino, Lib. VI. Versu 83 & sequentibus, de Friderico I. Cæsare:

- - Nam, postquam sæpe Repulsâ
Infremuit justâ Patientia nobilis Irâ,
Agmina confestim rapiens per iniqua Viarum,
Difficilesque Locos, & quos præstruxerat Hostis,
Obicibus vastis Aditus, pervenit ad usque
ODERA Germanos quà separat atque Polonos.
Hanc neque CHUNRADUS, neque Regum Tempore prisco
Distantem Ripis, tumidamque rapacibus Undis
Armatâ transire Manu tentaverat ullus.
At Rex invictum, quod suscepisset agendum,
Nil patiens, ipsam, quæ cunctis imperat, acri
Ingenio fervens, Naturam vincere tentat.
Protinus innumeras Sociis contexere Puppes
Imperat, ut rapidum toto simul Agmine Flumen
Exsuperet, pariterque Viros transmittat Equosque.

CX. His antiquissimis subjungemus recentiora Testimonia, plures

ANNO 1158.

GERMANORUM Romanus Imperator FRIDERICUS I.
SILESIORUM Dux BOLESLAUS IV.

Circumstantias indicantia. Ioannes Dlugossus in Historia Polonica, Lib. V. ad Annum 1158: *BOLESLAI Monarchæ Ducisque Polonorum & Fratrum suorum, MIECSLAI & HENRICI Responsione FRIDERICUS Romanorum Imperator irritatus magnas concepit Iras, & suo in Herbipoli condito Decreto satisfacturus, Expeditionem in Poloniam movet, maximumque tam ex equestribus, quam ex pedestribus Copiis, Mense Augusto, per Saxoniam traducens, illam ingreditur, cum in Saxoniæ Finibus, Wladislaus Bohemiæ Dux cum Bohemis Moravisque se conjungit, & Exercitum Imperatoris per se magnum efficit ampliorem. Omnes enim Imperii Vires, & omnem Almanicam Nationem, Francos, Suevos, Rinenses, Bavaros, Saxones, Lotharingos, Misnenses, quod magnæ Exsecrationis poterat videri, ipsos etiam Moravos & Bohemos unius pene Nationis cum Polonis & Linguæ, contra Polonos vidisses infesta Arma induisse. Imperator itaque FRIDERICUS contra Polonos Exercitum movens, cum maximis Copiis ad Fluvium ODRAM, cum magna Difficultate penetravit, & undecimo Kalendas Septembris ODRAM cum Exercitu præter Opinionem transnatavit.* Eadem Matthias Michovius in Poloniæ Chronico, Lib. III. Cap. XIX. Martinus Cromerus de Polonorum Rebus Lib. VI. Cyriacus Spangenbergius in Chronico Saxonico, Cap. CCXXV. narrant. Ioachimus Curæus in Silesiorum Annalibus, ad Annum 1158: *FRIDERICUS Viadrum XXII. Augusti, nemine prohibente, transiit: vagatur impune in Agris Posnaniensibus & VRATISLAVIENSIBUS.*

CXI. Tot depellendis Germanorum Copiis tres Polonorum Duces, licet amplissimis Russorum, Tartarorum, Prussorum & Pomeranorum Auxiliis ad hoc Bellum convocatis gavisi, tamen sibi suisque Provinciis Exitium metuentes, neque Robur suum audentes opponere, Salutem in Fuga sola quærebant. Hostibus, & Pabulum, & Sedem ablaturi, ut nocerent, nocebant suis, cum Poloniæ, tum etiam SILESIÆ Partem magnam devastantes: in qua duas Urbes, GLOGOVIAM & BEUTHENAM Viadro adsitas subjectis Flammis delebant. Radevicus Frisingensis de Friderici I. Cæsaris Rebus gestis, Lib. I. Cap. III: *Poloni de tam improviso Malo perculsi & vehementer exterriti, cum jam nihil, præter Exitium sui, & Destructionem Terræ, superesse viderent, quamvis Auxilia vicinarum Gentium, Ruthenorum*

vide-

ANNO 1158.

GERMANORUM Romanus Imperator FRIDERICUS I.
SILESIORUM Dux BOLELAUS IV.

videlicet, Parthorum [id eſt, Tartarorum] *Pruſchorum & Pomeranorum maximum collegiſſent Exercitum, in ſola Fuga Spem Vitæ conſtituunt: adeo Deſperatione correpti, ut proprium Solum, propriam Patriam, ſuis Manibus incendendo devaſtarent, inſuper & Arces ac Munitiones deſtruerent. Inter quas munitiſſima Caſtra, GLOGOVIA videlicet & BITUM, quæ prius ab Hoſte capta non fuerant, ne à noſtris ibidem Præſidia ponerentur, cremaverunt.* Guntherus in Ligurino, Lib. VI. Verſu 98 & ſequentibus, de Polonis:

Obſtupuere Rei, poſtquam ſua Rura tenere,
Et Ripam cunctis intactam Regibus ante
Conſpexere Virum, Vexillaque Regia Campis
Irradiare ſuis: pavidique fugacia turpi
Terga dedere Fugæ: quamvis ea Caſtra Polonos,
Pomerios, Bruſcos, Parthos ſimul atque Rutenos,
Atque truces Populos Scythiæ totius haberent:
Neve ſecuturis optata Cibaria Tellus
Præſidiumvé ferat, Villas atque Oppida tuta,
Caſtraque per longos vix expugnanda Labores
Exurunt Flammis, ſpoliataque Rura relinquunt.

CXII. Ab his non diſſentientia commemorant, è Scriptoribus Polonicis, Ioannes Dlugoſſus, Lib. V. ad Annum 1158: *BOLESLAUS itaque, MIECSLAUS & HENRICUS Polonorum Duces, quamvis & ipſi cum ſuorum Militum exercitatiſſimo Robore Imperatori FRIDERICO occurriſſent: Vires tamen ſuas metiendo, dum illas conſtaret hoſtilibus multo inferiores & diſpares, Hoſtem ex Inſidiis & paludinoſis, & iniquis Locis laceſſentes, in Diſcrimen notorium univerſæ Dimicationis veniunt. Turmis quoque Militum, & Belli Muneribus inter ſe partitis, in Loca diverſa abeunt: atque ex illis Hoſtes incautius prædatum aut pabulatum progreſſos, aut ca-*

ANNO 1158.

GERMANORUM Romanus Imperator FRIDERICUS I.
SILESIORUM Dux BOLESLAUS IV.

capiunt, aut interimunt. Omnia insuper Loca, per quæ Imperatoris Exercitus transiturus erat, ab eis viciniora, interque Castra & Oppida munita, videlicet GLOGOW & BITOM Igne injecto consumunt: quæ Res in magnas Difficultates, Commeatu & Pabulo deficiente, Imperatorium Exercitum induxit. Martinus Cromerus Lib. VI. ad Annum 1158: cum Fridericum Cæsarem, superato Viadro, per Silesiam in Poloniam penetravisse dixisset: *Poloni Principes, etsi non contemnendam & ipsi Manum habebant: nusquam tamen ausi sunt apertè eam tanto ac tam valido Exercitui opponere: sed Munera inter se Copiasque partiti, quod Equitatu abundarent, & levi Armatura uterentur, partim in Prædatores & Pabulatores ex Insidiis Vim faciebant: partim Villas & Oppida sua, quà iter facturum esse Imperatorem suspicabantur, ipsi comburebant: partim etiam Munitiones dejiciebant, ita ut neque progredi rectè Imperator, propter Pabuli & Commeatus Inopiam, neque Vestigium ponere firmo aliquo & munito Loco posset. Eo nostrorum Incendio tunc BYTHOMIA, cujus etiam superius Mentio facta est, atque GLOGOVIA, non obscura Oppida, conflagraverunt.*

CXIII. Ex Scriptoribus Germanicis recentioribus, Ioachimus Curæus in Silesiorum Annalibus, ad Annum 1158: *BOLESLAUS etiam in illo diuturno Metu Belli Germanici magnas contraxerat Copias, & habebat Auxilia vicinarum Gentium valida: tamen ratus, se se imparem futurum Robori Germanico, SILESIAM ultra VIADRUM miserabiliter exussit: ut ita Hosti Copiam Commeatuum præcideret. Conflagrarunt tunc BYTHONIA, GLOGOVIA & alia bona Oppida, incensa à suis.* Eadem Cyriacus Spangenbergius in Chronico Saxonico, Cap. CCXXV. Iacobus Schickfusius in Silesiæ Chronico, Lib. I. Cap. XIX. & Nicolaus Polius in Incendiorum Historia, Num. XII. ad Annum 1158. recensent.

CXIV. Germani Polonos, ne suis quidem parcentes, velut imitaturi, passim eorum Terras, in SILESIA VRATISLAVIENSES, in Polonia Posnanienses, potissimum Episcopatui utrique proprias, Spoliis & Incendiis devastabant. Radevicus Frisingensis Lib. I.

ANNO 1158.

GERMANORUM Romanus Imperator FRIDERICUS I.
SILESIORUM Dux BOLESLAUS IV.

Cap. III: de Friderico I: *Imperator fugientes* [Polonos] *insecutus, & Territorium Episcopii, quod vocatur VRATISLAVIA, transcurrens, in Episcopatum Posnaniensem, totamque Terram etiam ipse Igne & Gladio depopulatus est: indignum æstimans, eis parcere, qui in seipsos tam crudeles Hostes inventi essent.* Guntherus in Ligurino, Lib. VI. Versu 109, & sequentibus, de Friderico I:

Nec minus à Tergo quæcunque illæsa manebant,
Vastabat Princeps: his, qui sibi Mente feroci
Parcere noluerant, indignum parcere ducens.

Æneas Sylvius in Friderici III. Cæsaris Rerum Historia, quam Ioannes Henricus Bœclerus edendam curavit, Ioannes Georgius Kulpisius primum edidit: de Friderico I. Imperatore: *Quiescentibus Germaniæ Rebus, Albim atque ODERAM & Viscellam* [Vistulam] *Fluvios prætergressus, in Agro Sarmatarum, Polonos, Pomeranos, Ruthenosque solo Adventus sui Nomine Fugam arripere compulit: Regionem usque Posnaniam longè lateque populatus.* Ioannes Dlugossus in Historia Polonica, Lib. V. ad Annum 1158: de Friderico I: *Quid tamen ageret, aut quem Fructum ex Bello hujusmodi sperare posset, cum Poloni in Aciem non prodirent, assidua angebatur Perplexitate. Sed nec Expugnationi Castrorum aut Urbium intendere poterat: quippe Urbes raræ & Castra apud Polonos eâ Tempestate habebantur: sed & plerasque Poloni, sub Adventu Cæsaris, proprio Igne deleverant, ad paludinosaque & invia Loca nonnullis desertis diverterant. Sola itaque Agrorum Populatione tam validus & numerosus Exercitus contentus, Tectis innocuis Ignem injiciebat. Territoria quoque & Districtus WRATISLAVIENSEM & Posnaniensem Incendio & Spolio devastabant.* Horum meminit etiam Cyriacus Spangenbergius in Chronico Saxonico, Cap. XXV.

CXV. Hujus Belli Eventus plane disparem in Modum consignatus reperitur. Secundum Polonicos Scriptores: FRIDERICUS, Militibus Famem Morbumque patientibus, infelicem Sarmaticam Expeditionem detestantibus, summâ Necessitate compulsus, ut nec invitos, si persisteret, Italicis Mediolanensium Plagis oppugnandis promtiores à Bello magis necessario

ANNO 1158.

GERMANORUM Romanus Imperator FRIDERICUS I.
SILESIORUM Dux BOLESLAUS IV.

sario retraheret: neque digressus, Germanicas Provincias Incursionibus Polonicis obnoxias redderet: id per subornatos, in primis per Vladislaum Bohemorum Ducem, agebat, ut BOLESLAO ubique non ad Pugnam, sed ad Fugam propenso, innotesceret: Pacem, quam Dignitatis observantissimus offerre nolebat, ne, aut videretur victus, aut haberetur contemtus, petituro se non denegaturum. Ioannes Dlugossus in Historia Polonica, Lib. V. ad Annum 1158: cum Indigentiam Miseriamque Militum Cæsareanorum descripsisset: *Inter hæc solertissimus Imperator, & Expeditionem illam, cujus illum sæpe pœnitebat, & Discessionem suam, quam Fames & Morborum Pernicies, Militumque Clamor & Vociferatio exigebat, honestaturus, per Wladislaum Bohemiæ Ducem, velut communem Partium Amicum, egit, ut Polonorum Duces BOLESLAUS, MIECSLAUS & HENRICUS Pacem à Cæsare expeterent, Certitudine facta, eos Pacem consecuturos.* Martinus Cromerus de Polonorum Rebus, Lib. VI. ad Annum 1158: *Erat in magna Difficultate Res Germanorum: quippe quibus neque Frumentum, neque Pecudes ad vescendum, neque Vinum aut Cerevisia ad bibendum suppeteret, omnia Itinera nostris obsidentibus. Itaque Intestinorum Dolore laborari vulgo cœptum, quo Morbo multi Mortales absumti sunt. Iamque non mussitabant Milites, sed apertis Convitiis & Maledictis Imperatorem incessebant, quod ab eo inauspicatum Bellum ob Rem alienam educti essent. Quibus Rebus permotus FRIDERICUS, simul quod Res Italicæ Discessu ejus turbatæ, eum ad se revocabant, de reducendo Exercitu cogitare cœpit. Verum metuebat, si nulla Pace facta retrocederet, ut satis tuto id facere posset: quod non dubitabat, nostros Terga revertentium pressuros, & aliquam Germaniæ Oram, dimisso à se Exercitu, vicissim invasuros ac devastaturos esse. Sin Pacis Mentionem prior fecisset, pro victo se habitum atque contemtum iri: utrumque autem non ex Dignitate Imperatoria fore.* Ibidem post pauca: *Eum* [de Pace Polonis danda] *Sensum Imperatoris, cum probe calleret Boëmorum Princeps, sive jussus, sive pertæsus & ipse Belli, agit cum Polonis, ut de Pace ad Imperatorem mittant, aut ipsi veniant: sperare se ac recipere, æquis Conditionibus eam iri compositum. Placabiliorem enim ipsis FRIDERICUM se reddidisse.*

ANNO 1158.

GERMANORUM Romanus Imperator FRIDERICUS I.
SILESIORUM Dux BOLESLAUS IV.

CXVI. Contra, secundum Germanicos, eosque multo antiquiores Scriptores, FRIDERICUS, etsi variis presso Malis Exercitu, se tamen à Polonis opprimendis averti Heroico Spiritu non patiebatur. BOLESLAUS verò à Germanis tandem summas in Angustias redactus, cum extremum sibi suoque Populo Periculum imminere videret, Obstinationis Pœnitentiâ ductus, Sponte sua, Precibus & Donis præcipuos Aulicos, maximè Principes quosdam Germanicos, & Vladislaum Bohemorum Ducem solicitabat, ut per eos Cæsari commendatus in Gratiam reciperetur, futurus posthac subjectus. Sic BOLESLAO Deditionem facturo FRIDERICUS se propitium pollicebatur. Radevicus Frisingensis Lib.I. Cap.IV: *BOLESLAUS Dux Rebus suis ultimum Fatum cernens imminere, cum totam Terram Populumque suum periclitari, & prope esse ad Interitum cerneret: Barones & Principes nostros, tum per Nuncios, tum in propria Persona sua conveniens, multis Precibus, multis Lachrimis, multis quoque Promissionibus, ut sub Iugum Romanæ Ditionis & Gratiam Principis recipi mereretur, postulavit. Salutare secutus Consilium, ante intolerabilem Calamitatem, REBELLIONIS mutare Sententiam: debere autem dedignari Dominos humiliores, non eum, cujus in Poteſtate sit Romanum Imperium. Imperator jam dudum edoctus hanc Nobilitatem,*

Parcere prostratis, & debellare superbos,

præmaturam, subitam & à Deo datam nolens cruentare Victoriam, Ducem ad Deditionem recipiendum decrevit. Guntherus in Ligurino, Lib.VI. Versu 112, & sequentibus: de Boleslao Polonorum Duce:

Tum demum tumidis è Fratribus alter, iniquâ
Qui profugi Fratris Sedem Ditione tenebat,
Ut videt Interitum tandem certumque gravemque
Advenisse suis, irato Principe, Rebus,
Clamque palamque suos mittens, iterumque remittens,
Sæpius accitos Affatu supplice cœpit

Com-

ANNO 1158.

GERMANORUM Romanus Imperator FRIDERICUS I.
SILESIORUM Dux BOLESLAUS IV.

Compellare Patres, & Deditionis aperta
Principis Arbitrio Legem Veniamque pacisci.

Otto de S. Blasio in Appendice, quam ad Ottonis Frisingensis de Friderici I. Cæsaris Rebus gestis Chronicon composuit [Anno 1210 superstes] Cap. VI: *FRIDERICUS Rex contra Ducem Polonorum Procinctum movens, Regionem ipsius armata Manu ingressus est: transitôque præter Spem quodam Fluvio cum Exercitu, Regione devastatâ, ipsum ad Deditionem coegit.*

CXVII. Eadem proinde, non citra Vetustatis evidentissimum, idque multiplex Testimonium recentiores scribunt. Anonymus Autor in Montis Sereni Chronico, quod Ioachimus Iohannes Maderus edidit, de Friderico I. ad Annum 1157: *Imperator cum Saxonibus Poloniam hostiliter ingressus, ad Deditionem eos* [Polonos] *compulit.* Ioachimus Curæus in Silesiorum Annalibus, ad Annum 1158: de Friderico I: *Exercitum quidem Cæsaris, ex malu Victu & Inopia Rerum necessariarum, invasit Morbus contagiosus, præsertim Dysentericus: ipse tamen, ut Vir Heroicus, nihil de Ardore suo remittebat.* Cyriacus Spangenbergius in Chronico Saxonico, Cap. CCXXV: *Wiewol die rote Ruhre unter das Keyserliche Kriegsvolck kam: lies er doch nit ab von seinem furgenommenen Ernst, die Polen entweder zu Gehorsam zu bringen, oder das Land gar zu verterben. Als nun die Herzogen solchen Ernst vermerckten: haben sie durch den Herzogen zu Behem, und etliche Deutsche Fursten, mit bitten und flehen, Gaben und Geschencken, so viel erhalten, das sie der Keyser fur sich kommen lassen.*

CXVIII. Hinc, cum maximè circa Res sub Imperatore FRIDERICO I. gestas Poloni à Germanis planè dissentiant: nos Germanis, extra justam Suspicionem positis, præsertim antiquioribus quam Polonorum quisquam Historiis Populi sui consignandis Manum admovit, non immerito Calculum addendum esse judicamus. Sanè, quas porro sagacioribus Veritatis Æstimatoribus intuendas proponemus Germanorum Narrationes Polonicis contrarias, per se magis, ut credibiles, sic probabiles, confirmabunt ea, quæ mox in medium afferemus.

ANNO 1158.

GERMANORUM Romanus Imperator FRIDERICUS I.
SILESIORUM Dux BOLESLAUS IV.

CXIX. Tum FRIDERICUS Cæsar intra Poloniæ majoris Posnaniensem Provinciam commorabatur. Ad eum tres Polonorum Duces Fratres, BOLESLAUS, MIESLAUS & HENRICUS, obtenturi Pacem in Castra veniebant. Ioannes Dlugossus Lib. V. ad Annum 1158: de tribus Polonorum Ducibus jam indicatis: *Sub Securitatis Conductu, in Cæsarea Castra apud Villam Kriszogove Stativa habenti perveniunt, & in Tabernaculum Imperiale, ubi frequens Consiliariorum Numerus convenerat, deducti, per Organum BOLESLAI, Verba faciunt. Si scrupulosius, inquit, Cæsar optime, & nostram, & Fratris nostri WLADISLAI, in cujus Restitutionem & Favorem, Bellum nobis infers, Causam examinasses, nequaquam contra nos hostilem Animum induisses. Eâ enim Iustitiâ Causam nostram conspiceres esse præditam, ut magis illi Defensio, quam Vexatio debeatur.* Ibidem post quædam: *Et quamvis plurimis Damnis Patriam nostram sine Demerito afflixeris, in Castra tua venimus, singulis Causis & Querelis, quibus nos injuste coram Cæsarea tua Majestate oneravit, in Faciem præsentes responsuri. His dictis FRIDERICUS Romanorum Imperator Ducibus Poloniæ sereno Vultu exceptis benignè respondens, ait: Fratris vestri WLADISLAI Calamitate, cui nullam Miserationem à nobis & Prædecessore nostro CONRADO rogati, præstare voluistis, moti in præsens Bellum descendimus.* Iterum post quædam: *Interponuntur post hæc de Pace & Reconciliatione Tractatus inter Imperatorem FRIDERICUM & Duces Polonorum.*

CXX. Hæc innuere videntur, Pacem inter Polonos & Germanos haud difficulter initam, Polonorum potius, quam Germanorum Æquitati adscribendam: quoniam illos vel nulla, vel longè minor, quam hos impulerit ad Bellum componendum Necessitas. At verò, nec Autoritatis, nec Fiduciæ tantum, quantum habuisse dicuntur, habebant tres Polonorum Duces BOLESLAUS, MIESLAUS & HENRICUS: si credimus Germanorum Antiquitatibus: quorum Fidem Circumstantiæ stabiliunt. Nam hæ vix, ac ne vix quidem admittunt, ut idoneis Iudicibus persuadeatur: Polonorum Duces, antehac Imperatori CONRADO, quem minus timebant, obstinatissimos, jam Hostium Robur, aut Insidiis, aut Defectibus enervatum, jam FRIDERICO Ruinam ex Morbis, & Dissensionibus Militum præsentissimam

ANNO 1158.

GERMANORUM Romanus Imperator FRIDERICUS I.
SILESIORUM Dux BOLESLAUS IV.

mam imminere videntes, in Pacem adeo fuisse proclives: nisi ad eam stimulavisset suorum aut miser Status, aut celer Metus Oppressionis: cæteroquin Exemplum notabile statuturos, ne porro Germani, frustra Viribus suis confisi, suam incurrerent, dum intenderent Polonis Perniciem: qui semper maluerunt fieri Solertiâ, cum non valuerunt esse Potentiâ, Victores.

CXXI. Certè, sicut & Germanorum & aliorum Annales commemorant: sæpius indicati Polonorum Duces, quò majus sibi suisque Provinciis Malum appropinquare conspiciebant: eò Pacis appetentiores, eòque Submissionis observantiores FRIDERICO Deditionem faciebant: à quô humaniter quidem, sed præscriptis adstricti Conditionibus in Gratiam suscipiebantur. Radevicus Frisingensis Lib. I. Cap. V: *Itaque in prædicto Territorio Episcopatus Posnaniensis, circa Partes Crisgovæ, præfatus* [Boleslaus, Polonorum] *Dux Pedibus Imperatoris provolutus, Interventu Principum, hoc Tenore* [quem deinceps indicat] *receptus est.* Autor Anonymus [ante 1209 Annum superstes] in Chronico Stederburgensi, quod Henricus Meibomius in Rerum Germanicarum Scriptoribus, Tomo I, edidit: ad Annum 1157: *FRIDERICUS Imperator in Poloniam profectus Provinciam cum Duce suo in Deditionem honorifice suscepit.* Æneas Sylvius in Historia de Friderici III. Cæsaris Rebus, cum ab Imperatore Friderico I. Boleslaum ejusque Fratres victos indicavisset: *Supplices & ad Genua sua prostratos petere Pacem compulit.* Cyriacus Spangenbergius in Chronico Saxonico Cap. CCXXV: cum Polonorum Duces ad Cæsarem Fridericum admissos narravisset: *Deme sie einen Fusfall gethan, Gnade begeret, und sich aller Unterthænigkeit erbotten.*

CXXII. Eadem igitur Silesiorum Historiæ non citra Fundamentum indicant. Ioachimus Curæus in Silesiæ Annalibus ad Annum 1158: *Ipsi Principes Fratres, metuentes suis Provinciis, impetratâ Potestate adeundi Cæsarem per Bohemum, profecti sunt in Castra Cæsaris, & supplices ad Genua ipsius prostrati, Veniam & Pacem petierunt.* His subscribit Iacobus Schickfusius in Silesiæ Chronico, Lib. I. Cap. XIX.

CXXIII. Quibus Legibus Imperator FRIDERICUS, Bellum compositu-

ANNO 1158.

GERMANORUM Romanus Imperator FRIDERICUS I.
SILESIORUM Dux BOLESLAUS IV.

siturus, tres Polonorum Duces, BOLESLAUM, MIESLAUM & HENRICUM, Fratres, in Gratiam receptos, Pace donaverit, Historici Germani Polonique non in omnibus consentiunt. Nos eas Leges singulas Ordine proferemus, Testimoniisque confirmabimus.

CXXIV. Prima Lex erat, ut BOLESLAUS, MIESLAUS & HENRICUS Fratres Iurejurando testarentur, â se VLADISLAUM Fratrem, Silesiorum Polonorumque Ducem, non in Romani Germanorum Imperii [cujus erat fiduciarius, Cæsari subjectus & tributarius Princeps] Contumeliam, ê Provinciis patriis ejectum. Eô defungebantur in Cæsareanis Castris Officio. Radevicus Frisingensis Lib. I. Cap. V: *Primo* [Boleslaus] *juravit pro se & pro omnibus Polonis, quod Frater suus Exsul ad Ignominiam Romani Imperii non fuerit expulsus.* Guntherus in Ligurino, Lib. VI. Versu 129 & 130: ubi refert, Boleslaum inter alia jussum, ut

Nec se de Solio Fratrem pepulisse paterno
Dedecus ob Regni jurando Iure probaret.

Ioannes Dlugossus in Historia Polonica, Lib. V. ad Annum 1158: *Purgavit etiam tunc se BOLESLAUS Poloniæ Dux cum Fratribus Iurejurando, quod Fratrem suum WLADISLAUM non ad Ignominiam Imperii expulisset.* Ioachimus Curæus in Silesiorum Annalibus, ad Annum 1158: *FRIDERICUS, ut consuleret Honori Imperii, coegit BOLESLAUM, primum Iuramentô se purgare, quod non ad Contumeliam Imperii, sed aliis de Causis Fratrem ejecisset.* Conditionis hujus meminit etiam Cyriacus Spangenbergius in Chronico Saxonico, Cap. CCXXV. & Iacobus Schickfusius in Silesiæ Chronico, Lib. I. Cap. XIX.

CXXV. Secunda Lex obligabat BOLESLAUM, ut circa proximum Festum Christo nato sacrum, [tanquam Romano Imperio subjectus] Germanico Magdeburgensium Iudicio præsens, ob expulsum VLADISLAUM, redderet Rationem, & secundum Sententiam â Polonis & Bohemis pronunciatam, præstaret Obsequium. Id pariter juratus promittebat. Radevicus Frisingensis Lib. I. Cap. V: *Deinde* [Boleslaus] *juravit, ut in proxima Nativitate Domini, ad Curiam Magdeburg celebrandam venire deberet, juxta Iudi-*

ANNO 1158.

GERMANORUM Romanus Imperator FRIDERICUS I.
SILESIORUM Dux BOLESLAUS IV.

Iudicium & Sententiam Polonorum & Boëmorum, super Querimonia Fratris expulsi plenariè responsurus. Guntherus in Ligurino, Lib. VI. Versu 130 & 131: ubi narrat, Boleslaum adactum, ut

Denique Virgineam se præsentaret in Urbem,
Staturus Fratri, summo sub Iudice Regni.

Ioannes Dlugossus in Historia Polonica, Lib. V. ad Annum 1158: *Pollicitus* [Friderico Boleslaus] *pro Die Nativitatis Christi, ad Curiam in Maideburg personaliter venire, & juxta Iudicium & Sententiam Polonorum & Bohemorum super Expulsione Fratris sui WLADISLAI respondere & parere.* Conditionis hujus meminit etiam Ioachimus Curæus in Silesiorum Annalibus, ad Annum 1158. Cyriacus Spangenbergius in Chronico Saxonico, Cap. CCXXV. Iacobus Schickfusius in Silesiæ Chronico, Lib. I. Cap. XIX.

CXXVI. At his Promissis [ut aliis, de quibus postea dicemus] etsi Iurejurando firmatis, BOLESLAUS non satisfaciebat: citra Dubium veritus, partim, ne Subjectionem suam, toti Germaniæ conspicuam, Populis exteris patefaceret: partim, ne VLADISLAO Victore, caderet Causa, Pœnamque commissorum pateretur. Radevicus Frisingensis Lib. I. Cap. V: de Boleslao: *Nec ad Curiam venit, nec sufficientes pro se Procuratores misit.* Quibus adeo conveniunt, ut ex Radevico hausta videantur, quæ Ioannes Dlugossus in Historia Polonica, Lib. V. ad Annum 1158, de Boleslao scribit: *Omnibus tamen, quæ promiserat, neglectis, nec ad Curiam Cæsaris pro Die constituto venit, nec sufficientes pro se Procuratores misit.*

CXXVII. Tertia Lex imperabat BOLESLAO, MIESLAO & HENRICO, ut VLADISLAO Exsuli restituerent Patrimonium. Hoc integrum [sicut indicavimus §. III.] non tantum in Germania Silesiam, verum etiam in Polonia minore Cracoviensem, majore Siradiensem & Lanciciensem Provinciam complectebatur. Ioannes Dlugossus Loco dicto: *Pax* [inter Fridericum Cæsarem, & Boleslaum, Mieslaum, Henricum, Polonorum Duces] *componitur, ut videlicet Fratrem WLADISLAUM suis Ducatibus Polonorum restituant.* Matthias Michovius in Poloniæ Chronico, Lib. III. Cap. XIX: *Turpe ratus Cæsar, absque Fructu discedere, per Medium Wladislai*

ANNO 1158.

GERMANORUM Romanus Imperator FRIDERICUS I.
SILESIORUM Dux BOLESLAUS IV.

lai Ducis Bohemiæ, circa Villam Crisgowe, inter Wratislaviam & Posnaniam consistentem, in hunc Modum cum Principibus Polonorum convenit, ut Fratrem eorum WLADISLAUM Exsulem in suos Ducatus restituerent. Conditionis hujus etiam meminit Cyriacus Spangenbergius in Chronico Saxonico, Cap. CCXXV. & Iacobus Schickfusius in Silesiæ Chronico, Lib. I. Cap. XIX.

CXXVIII. His Autoribus contrarius est Martinus Cromerus, Imperatorem FRIDERICUM Exsuli VLADISLAO tantum SILESIAM, non simul Cracoviensem, Siradiensem, Lanciciensem Provinciam, [quibus totum Patrimonium constabat] restituendam in Pacis Conditionibus obtinuisse scribens, de Polonorum Rebus, Lib. VI: *Multis ultro citroque habitis* [inter Fridericum Cæsarem, & Boleslaum ejusque Fratres] *Sermonibus, Pax tandem his Legibus constituitur: ut WLADISLAUS ad SILESIÆ Dominatum modo restituatur, cæteris se abstineat.* Cromerum sequuntur [ut in plerisque solent] Historiographi Polonici Ioannes Herburtus Lib. I. Cap. VI. & Salomon Neugebauerus Lib. III. in Boleslao IV. ad Annum 1158.

CXXIX. Quarta Lex BOLESLAO, cum in Censum per aliquot Annos residuum, tum etiam in Pœnam, ob neglectam Cæsaream Curiam, quò, tanquam Dux Romano Imperio subjectus, ad præstandum Fidei Sacramentum, venire posthabuerat, præscribebat ponderosas Pecuniarum Summas, partim Cæsari, partim Augustæ, partim Aulicis, partim militantibus Proceribus solvendas. Radevicus Frisingensis Lib. I. Cap. V. de Boleslao: *Deinde pollicitus est dare duo Millia Marcarum Imperatori, & Principibus Mille, Imperatrici Viginti Marcas Auri, Curiæ Ducentas Marcas Argenti, ob eam Negligentiam, quod ad Curiam non venerat, nec de Terra debitam fecerat Fidelitatem.* Guntherus in Ligurino, Lib. V. Versu 120, & sequentibus, de Boleslao:

Quam miser hoc Pacto tandem tulit, ut duo Regi
Millia Marcarum, bis centum verò Ministris
Penderet Argenti Marcas, bis mille probati:
Mille alias Proceres Studiorum Præmia ferrent,
Bis centum sacræ daret Officialibus Aulæ.
At tibi, quæ rutilo fulgebas digna Metallo,

Cor-

220

ANNO 1158.

GERMANORUM Romanus Imperator FRIDERICUS I.
SILESIORUM Dux BOLESLAUS IV.

Corporis ad Cultum, generosi Germinis, Aurum
Viginti magnas daret, Uxor Regia, Marcas.

Otto de S. Blasio in Appendice ad Ottonis Frisingensis de Friderici I. Cæsaris Rebus Chronicon, Cap. VII: *Ipsum* [Boleslaum Fridericus] *ad Deditionem coegit, ac Censum jam per aliquot Annos neglectum, reddere compellens.* Huldericus Mutius in Germaniæ Chronico, Lib. XVIII, de Boleslao: *Polonorum Dux, Fœdus & Fidem Imperatori non servans, vincitur & sub Iugum mittitur, cogiturque Tributum dare majus, quam antea unquam.* Ioachimus Curæus in Silesiorum Annalibus, ad Annum 1158: de Pacis inter Fridericum & Boleslaum Conditionibus: *Imperatori, Mulctæ Nomine, solvat bis Mille Libras Argenti: Principibus, qui Cæsari militarunt, Libras mille: Aulicis ipsius Ducentas: Conjugi vero Cæsaris Viginti Libras Auri.* Conditionis hujus etiam meminit Cyriacus Spangenbergius in Chronico Saxonico, Cap. CCXXV. & Iacobus Schickfusius in Silesiæ Chronico, Lib I. Cap. XIX.

CXXX. Quinta Lex jubebat BOLESLAUM ejusque duos Fratres [ad Principum aliorum, Romano Imperio subditorum, Exemplum] Cæsari FRIDERICO in Bellum Italicum, contra Mediolanenses, mittere pro Auxilio Impendiis suis trecentos Equites hastatos. Radevicus Frisingensis Lib. I. Cap. V: de Boleslao: *Iuravit quoque* [Friderico] *Italicam Expeditionem.* Hoc Guntherus in Ligurino, Lib. VI. Versu 133. & 134, ita explicat:

Signaque trans Alpes devotus regia Miles
Prævaricatricem Ligurum sequeretur ad Urbem.

Ioannes Dlugossus in Historia Polonica, Lib. V. ad Annum 1158: *Pax componitur, ut videlicet Fratrem WLADISLAUM suis Ducatibus Duces Polonorum restituant, & trecentas Lanceas Cæsari mittant.* Martinus Cromerus de Polonorum Rebus, Lib. VI. ad Annum 1158: cum dixisset, Pax componitur inter Fridericum & Boleslaum, *Ut BOLESLAUS una cum Fratribus trecentos hastatos Equites FRIDERICO in Auxilium ad Mediolanense sive Longobardicum Bellum mittat.* Ioachimus Curæus in Silesiorum Annalibus, ad Annum 1158: de Pacis inter Fridericum & Boleslaum Conditionibus: *Postremo* [Boleslaus] *Imperatori proficiscenti ad Bellum Italicum, suo Sumtu mit-*

ANNO 1158.

GERMANORUM Romanus Imperator FRIDERICUS I.
SILESIORUM Dux BOLESLAUS IV.

mittat in Auxilium trecentos Equites. Conditionis hujus etiam meminit Cyriacus Spangenbergius in Chronico Saxonico, Cap. CCXXV. & Iacobus Schickfusius in Silesiæ Chronico, Lib. I. Cap. XIX.

CXXXI. Huic Legi BOLESLAUM satisfecisse, Dlugossus affirmat, cum cœteras neglexisse dixisset: *Italicam tamen Expeditionem adimplevit, magnificè & animosè.* Radevicus autem id negat: *Italicam quoque Expeditionem, violatô Sacramentô, mentitus est.* Fortassis hæ duæ contrariæ Sententiæ sic conciliabiles sunt: BOLESLAUM misisse quidem promissos Milites, non autem ipsum eorum Ducem adfuisse FRIDERICO.

CXXXII. Sexta Lex ad ultimum poscebat, ut BOLESLAUS Silesiorum Polonorumque Dux [suo certè, si non & Fratrum Nomine] FIDEM SUBIECTIONEMque Romano Germanorum Imperio præstandam juraret: quam etiam se præstiturum jurabat. In has Leges Pacem inter FRIDERICUM Cæsarem & BOLESLAUM, MIESLAUM, HENRICUM Duces, initam Obsides, in primis CASIMIRUS, natu minimus Frater, FRIDERICO traditus, confirmabant. Radevicus Frisingensis Lib. I. Cap. V: *IURATA Principi* [Cæsari Friderico à Boleslao] *FIDELITATE, sicut mos est, &, de supra dictis omnibus fideliter adimplendis, acceptis Obsidibus, CAZIMIRO videlicet, Fratre Ducis, & aliis Nobilibus, gloriosam adeptus Victoriam, Deo Duce, feliciter Augustus revertitur.* Guntherus in Ligurino, Lib. V. Versu 128: inter Pacis Conditiones Boleslaum eò impulsum indicat, ut

Iuraretque FIDEM Regi [Cæsari] *dignumque Favorem.*

Otto de S. Blasio in Appendice ad Ottonis Frisingensis Chronicon, Cap. VII: de Friderico: *Expeditionem Italicam ipsi* [Boleslao] *indicens, OMNIMODAM SUBIECTIONEM Sacramento sibi firmari fecit.* Æneas Sylvius in Historia de Imperatoris Friderici III. Rebus: ubi de Polonorum tribus Ducibus, à Cæsare Friderico I. victis agit: *De Lite fraterna Iudicium sibi retinuit: IURAMENTA FIDELITATIS: & ad eas Res justos accepit Obsides: inter quos juniorem Fratrem CASIMIRUM.*

CXXXIII. Hanc Polonis Pacem, utique difficillimum in Modum obtentam, duo Marchiones, Albertus Brandenburgicus & Conradus Misnensis conciliabant. Anonymus Autor in Lauterbergico, id est, Montis Sereni

ANNO 1158.

GERMANORUM Romanus Imperator FRIDERICUS I.
SILESIORUM Dux BOLESLAUS IV.

reni Chronico, ficut editum reperitur, ad Annum 1146: de Conradi III. Cæfaris Rebus: quibus autem Res fub Imperatore Friderico I. geftas fubjungit: cum de Polonorum Ducibus, etfi Fratribus, tamen maximè difcordibus quædam retuliffet: *Tandem Confilio Adelberti & Conradi Marchionis, Obfidibus viciffim datis, Regem* [Imperatorem Fridericum] *adeunt, & promiffâ Pecuniâ, Patriam* [Poloniam] *ab ipfo fufcipiunt, juniore Fratre* [Cafimiro] *Obfide dato.*

CXXXIV. Hæc ex eodem Chronico, tum nondum edito, aliisque Monumentis antiquis, evidentius, quanquam non citra Errores, forfan Librario imputandos, Georgius Fabricius in Saxonicis Originibus, Lib. V. ad Annum 1146, profert: cum Expeditionis, quam Conradus III. Imperator adverfus Polonos fufcepit, meminiffet: *Eandem Expeditionem poftea renovat FRIDERICUS Barbaroffa: in quâ, illâ Caufâ, fæpius agitatâ, tandem Marchionum Alberti Brandenburgii & Conradi Mifnenfis componitur Prudentiâ, & BOLESLAI, qui Regnum* [Imperium VLADISLAO II. ereptum] *fraternum tenebat, Humanitate & Liberalitate. Fratres alteri duo Boleslaus & Mizeslaus* [legendum, Mizeslaus & Henricus] *Imperatori fupplices efficiunt, ut Poffeffio paterna eis confirmetur: qui Henricum* [legendum, Cafimirum] *Fratrem natu minimum ad Tempus dant Obfidem.*

CXXXV. At BOLESLAUS, MIESLAUS & HENRICUS, Polonorum Duces, nihil horum, quæ promiferant, præftabant vel in Cæfarem FRIDERICUM, vel in Fratrem VLADISLAUM fincerâ Fide: quam, digreffo ad Burgundos FRIDERICO, quamvis juratam, pofthabebant: Magdeburgum, ad implenda, quæ fpoponderant, venire fuperfedentes. Radevicus Frifingenfis Lib. I. Cap. V: *Ipfe tamen Dux* [Boleslaus] *plenus Dotis, & acerbam Dominationis Cupidinem Mente gerens, jam jam fuis Promiffionibus* [*ut poftmodum patuit*] *moliebatur Infidias.* Ibidem, Cap. XII: de Friderico: *In Saxoniam Iter* [è Burgundia] *flectit: Diesque Nativitatis Domini in Civitate Magdeburg celebravit, Experimentum accipiens de Polonis, qui* [*ut præfati fumus*] *fuis Negotiis tunc Finem facere debuerant, quod ipfi Avaritiâ pariter & Ambitione cœcati, de Promiffis Fidem & Sacramenta vile quid judicarent.* Guntherus in Ligurino, Lib. VI. Verfu 135, & fequentibus: de Boleslao:

ANNO 1158.

GERMANORUM Romanus Imperator FRIDERICUS I.
SILESIORUM Dux BOLESLAUS IV.

Hæc ubi jurando firmavit, & Obside multo,
Rursus ad obscœnos Mores Vitiumque recurrens,
Rupit, & Æoliis dedit irrita ferre Procellis.

Ibidem, Versu 396, & sequentibus, de Friderico:

Iamque tuos Cæsar peragrans, Germania, Campos
Saxoniæ Fines, claramque intraverat Urbem,
Quam prius infidis indixerat ille Polonis:
Quos ubi velle Dolum, jurataque pendere parvi
Indefensa Fidem cunctis Absentia fecit,
Signa Ratisbonam sua fert. ——

Otto de S. Blasio in Appendice ad Ottonis Frisingensis Chronicon, Cap. VII: de Boleslao: *Post Regressum Regis* [Imperatoris Friderici] *perjurus effectus, nec Expeditioni interfuit, nec cætera, quæ Sacramentis firmaverat, custodiens, Iram denuo Regis promeruit.*

CXXXVI. Tam enormen in BOLESLAO Defectum Fidei non diffitetur è Polonis Ioannes Dlugossus in Historia Polonica, Lib. V. ad Annum 1158: de Boleslao: *Omnibus tamen, quæ promiserat, neglectis, nec ad Curiam Cæsaris pro Die constituto venit, nec sufficientes pro se Procuratores misit.* Ubi tamen solam Expeditionem Italicam, cui Boleslaus satisfecerit, excipit: de quâ diximus §. CXXX. Quare nihil â verô alienum Ioachimus Curæus in Silesiorum Annalibus, ad Annum 1158, narrat: *His Conditionibus, quamvis durissimis, transegit* [cum Friderico] *BOLESLAUS, adductus Metu extremorum Malorum: Fidem tamen deinde in eo fuisse desideratam, multi scribunt.*

ANNO 1159.

GERMANORUM Romanus Imperator FRIDERICUS I.
SILESIORUM Dux BOLESLAUS IV.

CXXXVII. Ideo FRIDERICUS Cæsar BOLESLAO Duci, ob Fidem adeo irreverenter violatam, iratus, TRIBUTUM [fortassis unicè, si non maximè, propter SILESIAM, Germanicam Provinciam] Imperio Germanico debitum, quod Imperatores aliquoties Bohemorum Ducibus dona-

ANNO 1159.

GERMANORUM Romanus Imperator FRIDERICUS I.
SILESIORUM Dux BOLESLAUS IV.

naverant, in Comitiis Ratisbonensibus, Anno 1159 celebratis, VLADISLAO, Bohemorum Duci, quem creabat Regem, in Auxilii contra Polonos præstiti quoddam Præmium, Die XVIII Ianuarii, concedebat. Radevicus Frisingensis Lib. I. Cap. XIII: *In eâdem* [Ratisbonensium] *Curia Dux Boëmorum LABEZLAUS* [Vladislaus] *Vir Ingenio validus, Viribus præpollens, Consilio, Manu, Audaciâque magnus, cujus antehac Industriæ, Obsequii multa præcesserant Experimenta, maximeque nuper in Expeditione Polonica, magna Virtus claruerat, adeo, ut ob Merita sua omnibus charus esset, ab Imperatore ac Imperii Primis, ex Duce Rex creatur, Anno ab Incarnatione Domini M.C.LIIX:* pro quo legendum, LIX. Ipse Fridericus I. Cæsar in Privilegio, quod Bohemorum Duci, VLADISLAO, præter Dignitatem Regiam, Tributum Polonicum, XV. Calendas Februarii, Anno M. C. LIX. in Ratisbonensium Civitate, contulit: Melchior Goldastus, in Appendice Commentariorum de Bohemia, Documentum XCII esse voluit:] *Ad hæc prædicto Duci Bohemiæ & Successoribus ejus addimus & concedimus CENSUM de Terra POLONIÆ, quem Antecessores ejus Duces Bohemiæ â POLONIS, retro actis Temporibus accipere solebant.* Quibus Verbis Bohuslaus Balbinus in Bohemiæ Miscellaneis Decade I. Libro VIII. Volumine I. ad Marginem addit: *POLONIÆ Nomine, hoc Loco, SILESIA, ut putamus, accipienda est.*

VLADISLAI II. Silesiorum Ducis Exsulis
ultimum Fatum.

CXXXVIII. VLADISLAUS II. Boleslai III, Cognomento Polonico Crivousti, hoc est, Distorti, Filius primogenitus, ad Testamenti patrii Legem, divisis Poloniæ Provinciis, summum in Fratres Imperium nactus, SILESIORUM, Cracoviensium, Siradiensium, Lanciciensium Dux, amissis omnibus Terris, nunquam recuperatis, per tredecim Annos Exsul, Anno 1159, Ætais LV, Die IV. Iulii, claudebat Vitam: incertum, quo Loco.

CXXXIX. Plerique narrant, jam Itineri ad recipiendas Provincias suas

ANNO 1159.

GERMANORUM Romanus Imperator FRIDERICUS I.
SILESIORUM Dux BOLELAUS IV.

ſuas præparatum, in Holſatia mortuum, Oldenburgi ſepultum: cujus etiam deinceps ibidem Uxor ADELHEIDA, quæ Polonis vocatur CHRISTINA, vivis exceſſerit. Ioannes Dlugoſſus in Hiſtoria Polonica, Lib. V. ad Annum 1159: *Ad Patriam & Principatus ſuos ex diuturno calamitoſoque Exſilio, quod in Almaniæ* [Germaniæ] *Oris, Annis XIII. cum Conjuge & Liberis, Stipe alienâ & precario vivens WLADISLAUS Polonorum Dux pertulerat: quos ſibi Fratrum Benignitas, juxta Fœdus cum FRIDERICO Cæſare ictum, reſtituendos ſpoponderant, reverſurus, Arma, Equos, Quadrigasque & Subvectiones cœteras, quibus Sarcinæ deferri poſſent, & Reverſionis in Patriam, & Rehabitationis Dominiorum cupidus, expediebat, cum interim Languor graviſſimus illum occupat: â quô Hebdomadis aliquot cruciatus, quarto Nonas Iulii, tandem Animam exhalat, & in Aldemburg accepit Sepulturam. Quem quidem Locum Conſors ſua CRISTINA usquequo Fatis intercepta eſt, incoluit.* Matthias Michovius in Poloniæ Chronico, Lib. III. Cap. XIX: *Poſt Fœdus & hujusmodi Promiſſa, de reſtituendo WLADISLAO facta, WLADISLAUS de calamitoſo Exſilio redire volens, parabat neceſſaria Commeatui, ſed graviſſimo correptus Morbo, quarto Nonas Iunii, Anno Chriſti 1159, Animam exhalavit, & in Aldemburg Sepulturam percepit: ubi & ſua Conſors CHRISTINA commorans, poſtea Fato ex humanis rapta, Marito eſt appoſita.* Martinus Cromerus de Polonorum Rebus Lib. VI: *Apparabat jam WLADISLAUS Reditum in Patriam, Operâ & Beneficio FRIDERICI Imperatoris impetratum, poſt tredecim Annorum Exſilium. Verum in ipſo Apparatu exſtinctus, & Aldenburgi in Holſatia, quæ Urbs â Slavis condita, Starigardum olim dicta fuit, ſepultus eſt.* Ibidem poſt quædam: *Vixit autem WLADISLAUS LV, præfuit Polonis non totos VI. Annos.* Iterum poſt quædam: *CRISTINA verò WLADISLAI Uxor, Aldenburgi in Exſilio conſenuit, & Vitam cum Morte commutavit.*

CXL. Quidam verò tradunt, VLADISLAUM in SILESIAM reverſum, tres ibidem Arces, WOLAVIENSEM, GREDESIENSEM, NIMICENSEM, Impendiis Cæſareis munitas, poſſidentem, in Maſoviæ Ploçenſem Urbem â ſuis Fratribus, quibus Bellum intulerit, Spe Pa-

cis

ANNO 1159.

GERMANORUM Romanus Imperator FRIDERICUS I.
SILESIORUM Dux BOLESLAUS IV.

cis evocatum, Veneno peremtum, ibique conditum. Ioannes Dlugossus in Historia Polonica, Lib. V. ad Annum 1159: *Esto, quod nulli asserant, WLADISLAUM præfatum Ducem in Poloniam* [Silesiam] *cum Pignoribus & Supellectili tunc reversum, tria Castra, Imperatoris Sumtibus & Suffragio, videlicet WELEN, GROTECZ, & NIEMCZE ædificasse, Bellumque Fratribus intulisse: pro quo rescindendo, dum ad Colloquium Plocko cum Fratribus venisset, Veneno exstinctum fuisse.* Matthias Michovius in Poloniæ Chronico, Lib. III. Cap. XIX: *Refert alia Polonorum Historia, WLADISLAUM in Fines Poloniæ venisse, & innovatis Castris, GROTECZ, VELEN, NIEMCZE, Poloniam continuis Invasionibus perturbasse, evocatusque per Fratres ad Colloquium in Ploczko, Veneno sumto occubuisse, & in eodem Ploczko Sepulturam habuisse.* Alexander Guagninus in Polonicorum Chronicorum Compendio, de Boleslao IV: *Eadem de Causa cum FRIDERICO Barbarossa Imperatore BOLESLAUS Bella gessit: Inimicitiisque utrinque compositis, WLADISLAUM Fratrem ex Germania revocatum, in Gratiam accepit: qui, postquam advenit, in Ploczko Civitate, non sine Veneni Suspicione, Spiritum exhalavit.*

CXLI. His partim consentit, partim dissentit Ioachimus Curæus in Silesiorum Annalibus, ad Annum 1159: *VLADISLAUS post Exsilium tredecim Annorum, Reditum in Patriam paravit: seu Morbo, seu Veneno â Fratribus dato, ut aliqui scribunt, exstinguitur. Sepultus est Aldenburgi: ubi etiam CHRISTINA* [Adelheida] *Uxor consenuit: quæ nunquam amplius Poloniam appetivit.*

VLADISLAI II. Silesiorum Ducis Exsulis
Relictorum trium Filiorum
BOLESLAI, MIESLAI, CONRADI
Status.

CXLII. Quemadmodum, ubi VLADISLAUS exspiraverit, sic ubi tum ipsius tres Filii, BOLESLAUS, MIESLAUS, CONRADUS vixerint, dubium est. Quantum perspicere possumus, extra SILESIAM subsistentes, Cæsare FRIDERICO adhuc intra Italiam bellicis Actionibus districto,

ANNO 1159.

GERMANORUM Romanus Imperator FRIDERICUS I.
SILESIORUM Dux BOLESLAUS IV.

Patruis suis BOLESLAO, MIESLAO, HENRICO, factam cum Imperatore Pactionem, quasi VLADISLAUS Morte sua dissolvisset, tantô minus attendentibus diffidentes, ad ereptum recipiendumque Patrimonium in Patriam redire nondum audebant. Ioannes Dlugossus in Historia Polonica, Lib. V. ad Annum 1159: *Post cujus* [Vladislai] *è Vita Excessum, tres Filii, videlicet BOLESLAUS, MIECYSLAUS & CONRADUS Loripes, Principes ab eo relicti, Poloniam redire cunctabantur, veriti, ne pro paterno Facinore â Patruis grave aliquid in eos statui contigisset, ut non in Patrem solum, sed etiam in Filios diffunderetur sceleris Animadversio.* Ioachimus Curæus in Silesiorum Annalibus, ad Annum 1159: *Mortuo Patre* [Vladislao, Fratres] *Principes Poloni, Nepotes Orphanos etiam contra Pacta non receperunt.*

ANNO 1161.

GERMANORUM Romanus Imperator FRIDERICUS I.
SILESIORUM Dux BOLESLAUS IV.

BOLESLAUS, Vladislai II. Filius, Cognomine PROCERUS, Mediolanensium Gigantis Victor.

CXLIII. Interea, dum Eventum præstolabatur, BOLESLAUS Cognomento aliis PROCERUS, aliis ALTUS, inter Fratres simul Ætate, simul Virtute maximus, inertem Desidiæ Mollitiem, cujus impatientior erat, strenuo Armorum Usu permutaturus, ADELHEIDÆ Matri Fratribus MIESLAO & CONRADO in Curam soli permissis, ad FRIDERICUM Cæsarem in Italia Mediolanenses oppugnantem, transibat. Ioannes Dlugossus in Historia Polonica, Lib. V. ad Annum 1161: *FRIDERICUS ipse nova Expeditione indictâ, Mediolanum fortissimâ Militiâ obsidere cœpit, tantôque, contra Mediolanenses Gratia & Misericordia suâ abusos, Fervore incanduit, ut jurasset, se ab Obsidione, non nisi victa Mediolano, discessurum. BOLESLAUS itaque ALTUS Polonorum Dux, WLADISLAI Ducis & Exsulis primogenitus, ne Otio & Desidia torperet, cum in Patriam & Principatus suos, duobus Germanis, MIECSLAO & CONRADO, sub Cura Genitricis suæ CRISTINÆ* [Adelheidæ] *in Almania* [Germania] *relictis, in Italiam se contulit, & in*

ANNO 1161.

GERMANORUM Romanus Imperator FRIDERICUS I.
SILESIORUM Dux BOLESLAUS IV.

in Castra Imperatoris, Mediolanum obsidentis, pervenit, Militiam suam & Animositatem, ubi facto opus foret, monstraturus.

CXLIV. Tum quidam Eques, inusitatâ Corporis Proceritate conspicuus, Mediolano egressus, Fiducia Virium nimiâ sæpius ad singularem Pugnam Germanos ignominiosis Vocibus provocare gaudebat. Radevicus Frisingensis Lib. I. Cap. XXXVII: *Illud etiam non ab Re est memorare, quod quidam ex Oppidanis Vir in Oculis suis sibi placitus, progressus versus Castra Imperatoris, velut Imperitiam equitandi nostris exprobrans, quædam superba prolocutus est: & quemlibet fortissimum ac equitandi peritissimum ad singulare Certamen provocavit: cœpitque vertibilem Equum modò Impetu vehementi dimittere, modò strictis Habenis in Gyrum, ut huic Negotio Mos est, revocare: moxque varios perplexosque per Anfractus discurrere.* Guntherus in Ligurino, Lib. VII. Versu 666 & sequentibus:

Non mihi cujusdam Liguris reticenda videtur
Improbitas, stultæque ferox Vesania Mentis,
Qui rapido fremendus Equo, fulgentibus Armis
Conspicuus longè, nostris illudere Castris,
Militiæque rudes, equitandi Lege carentes
Dicere Teutonicos, probrosaque multa pudendis
Gaudebat jactare Sonis, vanamque superbus
Ostentans Artem; rapido modo Turbine vectus
Quadrupedantis Equi, nunc certa Lege reductis
In Gyrum Frænis sinuosa Volumina torquens:
Unum de multis, potiusvé ex omnibus unum
Electum, dignumque sibi concurrere, crebro
Poscebat, captosque Metu ridebat inani.

Ioannes Dlugossus in Historia Polonica, Lib. V. ad Annum 1161: *Sub ipso au-*

ANNO 1161.

GERMANORUM Romanus Imperator FRIDERICUS I.
SILESIORUM Dux BOLESLAUS IV.

autem obsidionis Tempore, Miles quidam Mediolanensis, & Roboris & Staturæ singularis, & qui ad Cyclopum Staturam accedebat, Eques ex Mediolano prodibat, provocans Cæsareanos Milites, de Viribus Corporis fretus ad singulare Certamen. Cumque pluribus Diebus Provocationem ipsam repeteret, & omnes evidens Periculum declinarent: Miles ipse Improperiis [Convitiis] *erga Cæsareanos usus, Timiditatem illis & Mollitiem Pectoris exprobrabat.*

CXLV. Hunc Equitem, tanquam Goliathum Mediolanensem, quisnam ex Cæsareanis, quasi Davides, seu vicerit, seu etiam occiderit, non inter Autores convenit. Sunt, quibus ab Alberto, Tirolinensi Comite prostratus, sed [quoniam eâ Victor Gloriâ contentus fuerit] non interfectus scribitur. Radevicus Frisingensis Loco dicto: *Cum autem diu nemo procederet, multaque ille nostrorum Timiditati illuderet, nobilis Comes Albertus de Tyrol, ad omnem Virtutis Commendationem idoneus, inermis & Palefrido sedens, solo Clypeo accepto & Hasta, præfato Liguri obviam venit, eumque tripudiantem & vana jactantem dejecit, cadentemque dedignatur occidere, contentus ad tandem, quia visus est potuisse.* Guntherus etiam Loco dicto:

Non tulit elatæ Comes Ostentamina Mentis
[*Albertus Tyrolensis erat*] *vanamque superbi*
Stultitiam Liguris digna compescere Pœna,
Teutonicæque parat Gentis removere Pudorem.
Non tamen aut Galea muniri Tempora curat,
Aut Gladio Lumbos, aut Ferro Pectora texit,
Aut Cursoris Equi, quo Prælia semper agebat,
Officio fungi: Clypeo contentus & Hasta
Terga minora premens, vibratâ Cuspide, segnem
Impulit, armatumque Solo dejecit inermis.
Sed neque degeneri dignatus tingere Ferrum
Sanguine, non Spoliis nullo Discrimine partis
Victrices ornare Manus, Tellure jacentem

Li-

ANNO 1161.

GERMANORUM Romanus Imperator FRIDERICUS I.
SILESIORUM Dux BOLESLAUS IV.

Liquit: & hoc aliis magni reputantibus, ipse
Negligit, & modico factum metitur Honore.

Cum quibus consentit Carolus Sigonius de Italiæ Regno, Lib. XII. ad Annum 1159.

CXLVI. An idem Gigas, licet victus Opprobriumque factus, majore tamen Audacia Provocationem iterare sustinuerit, non reperimus apud Scriptores, neque citatos, nec alios: quo cum dissentientibus conciliari possent.

CXLVII. Nam contra sunt, quibus non ALBERTUS Comes Tirolinensis, sed BOLESLAUS, Vladislai II. Silesiorum Ducis Filius, Cognomentô Staturâque PROCERUS, Roboris raro, rarioris Fortitudinis Specimine, dicitur Gigantem illum Mediolanensem, tam superavisse, quam occidisse: cujus opima Spolia reportaverit, singularem in toto Germanorum Exercitu Gloriam, toto Cæsaris Palatio Gratiam promeritus Victor. Ioannes Dlugossus in Historia Polonica, Lib. V. ad Annum 1161: cum Mediolanensis Equitis Iactantiam descripsisset: *Quæ Res ad demonstrandam Heroici Animi Virtutem BOLESLAO Poloniæ Duci, Audaciam cum Fortunæ Ingenio subministravit. Ipse siquidem BOLESLAUS Polonorum Dux, Gloriæ Famæque avidus, cum & de Corporis Virtute satis fideret, & nulla Re alia, quam in hujusmodi singulari Certamine Audaciam & Virtutem suam æquè explicari, atque apud Imperatorem, Nomen & Gratiam mereri posse videret: Imperatore etiam FRIDERICO inconsulto & Injussu ejus, in Certamen singulare cum Milite Gigante iturus, Equum & ipse conscendit, magnumque Spectaculum utrique Exercitui præbuit, cum & Imperatorii Milites ex Castris effusi, & Mediolanenses ex Turribus & Mœniis Eventum futuri Certaminis cum Silentio & magna omnium Admiratione spectaturi convenissent. Subibat autem Cæsareanos Milites vehemens Indignatio atque Cura, cur tam periculosum, difficile & dispar Certamen BOLESLAUS Polonorum Dux, Injussu Imperatoris & suorum Præfectorum suscepisset, & se aperto injecisset Periculo, magnum Dedecus non tam sibi, quam Imperatori & universo Exercitui, si eum vinci contigerit, incussurus. Dissimulante tamen magis, quam pro-*

ANNO 1161.

GERMANORUM Romanus Imperator FRIDERICUS I.
SILESIORUM Dux BOLESLAUS IV.

probante Imperiali Exercitu, singulare inter utrumque Certamen initur, & rapacissimo Equorum Cursu, infestisque Lanceis primum concurrunt, & Mediolanensi Milite, frustra sine Ictu currente, BOLESLAUS Polonorum Dux, adeo illum Lancea accepit, vibravitque, ut lethali Vulnere Gigas excepto, moribundus ex Equo in Terram cecidisset. At BOLESLAUS nil cunctatus, cum Vir raræ Agilitatis esset, ex Equo & ipse in Terram desiliit, & jacentem Gigantem obtruncat, Armisque spoliatum, Cadaver exanime in Palæstræ Medio relinquit. Ibidem post quædam: *Cui & tum, & deinceps, & â Cæsare, & â Principibus suis atque universo Exercitu maximus prô devicto Hoste Honos habitus est, in altumque Gradum sua crescere & ascendere cœpit Æstimatio.* Martinus Cromerus de Polonorum Rebus, Lib. VI: *Præclarum Virtutis suæ Specimen in Exercitu ipsius* [Cæsaris Friderici] *apud Mediolanum ediderat. Nam cum Eques quispiam vasto Corpore & gigantea Statura Mediolano prodiens, identidem Cæsareanos contumeliosis Verbis ad singulare Certamen provocaret, nec prodiret quispiam: prodiit hic BOLESLAUS, inconsulto Imperatore, & insciis omnibus, non ferens universi Exercitus Ignominiam. Cumque infestis Hastis concurrissent, effuso ad Spectaculum omni Exercitu, obsessis quoque de Mœnibus prospectantibus, & utrisque Eventum Pugnæ exspectantibus: primo Impetu dejecit noster Hostem, humique prostratum celeriter de Equo desiliens confecit, & cum opimis Spoliis Victor in Castra reversus est, acclamante & applaudente universo Exercitu, & BOLESLAI Virtutem ad Sidera efferente.* Ioachimus Curæus in Silesiorum Annalibus, de Vladislai relictis Filiis, Patrimonium non consecutis: *BOLESLAUS, qui erat Iuvenis egregius, secutus est Cæsarem ad Bellum Italicum, & in Obsidione Mediolanensi ex Provocatione dimicavit cum Equite Longobardo, Staturæ & Roboris validissimi, quem superatum occidit.* Iohannes Schrammius in Silesiæ Ducum Lignicensium Genealogia, Cap. XIII: *Quanta BOLESLAI Virtus fuerit, vel inde liquet. Cum apud FRIDERICUM Imperatorem, qui Mediolanum obsederat, in Castris esset adhuc Iuvenis: & quidam Militum Mediolanensium, vasto & immani Corpore, tanquam Goliath, è Cæsaris Exercitu Antagonistam provocaret, atque ad Monomachiam deposceret: BOLESLAUS impavido Animo, cum eo congressus fortiterque confligens, victum interfecit.*

ANNO 1161.

GERMANORUM Romanus Imperator FRIDERICUS I.
SILESIORUM Dux BOLESLAUS IV.

cit. Elias Reusnerus in Opere Genealogico, Parte V. Piastea Stirpe, Stemmate II: *BOLESLAUS ALTUS sive PROCERUS apud FRIDERICUM I. Imperatorem, in Expeditione Mediolanensi, Stipendia merens: præclarum istic Virtutis suæ Specimen edidit, occiso Equite giganteæ Staturæ, Verbis contumeliosis Cæsareanos ad Monomachiam provocante.* Iohannes Mollerus in Ducum Lignicensium Historia Lib. II. Cap. II: de Boleslao Procero:

Acer hic ad Palmæ summos cursurus Honores,
Cæsarem in Italiam sponte secutus erat.

Ibidem post quædam:

Quotidie Insubrium hic erumpens Urbe, Duellum
Ad grave Germanos sollicitabat Eques:
Barba cui Nomen dedit olim longa, vel ipsos
Herculis exæquans Mole minace Toros.
Hunc alacri, congressus Equo, Mavorte peremit
Dux tener, & Victor læta Trophea tulit.

CAPUT XII.

SILESIORUM RES.

ANNO 1163.

GERMANORUM Romanus Imperator FRIDERICUS I.
Post divisas POLONIÆ Provincias,
Peculiares SILESIORUM Duces,
BOLESLAUS Procerus, MIESLAUS,
CONRADUS Loripes.

I.

SUperest, ut proferamus, quos denique SILESIA, Terris POLONIÆ divisis, post VLADISLAUM II, in Germania quidem SILESIORUM, in

ANNO 1163.

GERMANORUM Romanus Imperator FRIDERICUS I
SILESIORUM Duces BOLESLAUS, MIESLAUS, CONRADUS.

in Polonia vero simul Cracoviensium, Siradiensium, Lanciciensium Ducem Exsulem, Anno 1159 mortuum, peculiares, cum Polonis adhuc connexos, non tamen ex Polonorum Arbitrio pendentem, sed absolutam Potestatem habentes, acceperit Duces. Reliquerat ille VLADISLAUS ex ADELHEIDA, [non CHRISTINA, quemadmodum Polonis vocatur] Cæsarum HENRICI IV. Filia, HENRICI III. Nepte, CONRADI II. Pronepte, Filios tres: BOLESLAUM, ob Staturam Cognomento vel PROCERUM, vel ALTUM: [de quo diximus ad Annum 1161. Cap. XI. §. CXLII. & CXLVI:] MIESLAUM & CONRADUM ob Crura Cognomento aut LORIPEDEM, aut LASCONOGUM. Ad eos, sicut Capite præcedente commemoravimus, Patrimonium spectabat integrum: quod ipsi Patri VLADISLAO reddendum FRIDERICUS Cæsar BOLESLAO IV. Crispo, MIESLAO Seni, & HENRICO Primo, Fratribus, Polonorum Ducibus, tanquam injustis Possessoribus, præceperat quidem: hactenus tamen, perpetuo in Fratrem Odio ducti, qualibet in Moram Occasione stimulati, reddere distulerant.

II. Tandem igitur FRIDERICUS Imperator, capto funditusque subverso Mediolano, ex Italia in Germaniam reversus, BOLESLAO Crispo, MIESLAO Seni & HENRICO Primo, Fratribus, Polonorum Ducibus, ad Obstinationem, contra Fidem, Subjectionem, Obedientiamque juratam, per Quinquennium prorsus induratis, Autor erat per Literas & Nuncios, ut VLADISLAI Fratris Exsulis defunctisque tribus Filiis, BOLESLAO, [quem Cæsar secum ex Italia in Germaniam reduxerat] MIESLAO & CONRADO hæreditarias Provincias omnes, adeoque totum Patrimonium, ex Pacto nuper inito, restituerent. Monitis addebat Minas: nisi parerent, non Clementiâ, sed Potentiâ se contumacibus Obsequia persuasurum. Quæ partim jam supra in medium allatis respondent: partim in MStis Silesiorum Chronicis clarum in Modum exposita reperiuntur.

III. Tamen, More suo, quibusdam vel omissis, vel inflexis eadem Ioannes Dlugossus in Historia Polonica, Lib. V. ad Annum 1163, tradit: cum Bel-

ANNO 1163.

GERMANORUM Romanus Imperator FRIDERICUS I.
SILESIORUM Duces BOLESLAUS, MIESLAUS, CONRADUS.

Bellum Mediolanense finitum attigisset: *Imperatorque* [Fridericus] *Victoriâ potitus, Principes & Gentes auxiliares, pro majori Parte in Domos remisit: inter quos & BOLESLAUS Polonorum Dux Spolia victi â se Gigantis, Imperatorisque Dona referens, remeabat. Scripsit autem FRIDERICUS Imperator BOLESLAO Crispo Polonorum Duci & Monarchæ, scripsit & MIECSLAO, HENRICOque Ducibus Polonorum, Patruis ejus Germanis, in Favorem BOLESLAI Alti Literas, Virtutem ejus magnopere commendans, petens, & Vigore Pactorum secum initorum requirens, ut præfatum BOLESLAUM, & Fratres suos MIECSLAUM & CONRADUM ad suos PRINCIPATUS & DOMINIA restituerent: præsertim cum Pater eorum WLADISLAUS, non Exsilio tantum diuturno, sed & Morte Scelus in eos admissum expiasset. Nec Literis solum contentus, etiam Nuncios, qui hoc ingeminarent, &, si Preces & Adhortationes parum proficerent, terrerent, ad Polonorum Duces transmittit.*

IV. Sincerius hæc narrat Ioachimus Curæus in Silesiorum Annalibus, ad Annum 1163: FRIDERICUS igitur capto & tandem deleto Mediolano reversus in Germaniam, Anno 1163, Principibus Poloniæ SERIO MANDAVIT, ut, secundum Pacta, Nepotibus Patrimonium redderent. Iohannes Mollerus in Ducum Lignicensium Historia, Lib. II. Cap. I:

Ergo REBELLANDO rursum Fas omne resignat,
Exsulibus CRISPUS Regna negando sua:
Donec ab Italico Cæsar Mavorte reversus
[*Quâ Genus Insubrium moverat Arma ferox*]
Bella resistenti Mortemque minando, paterna
Cogeret hunc Natis restituisse Bona.

Quibus consentanea scribit Iacobus Schickfusius in Silesiæ Chronico, Lib. I. Cap. XIX.

V. Tum VLADISLAI II. tres Fratres, BOLESLAUS Crispus, Mies-

ANNO 1163.

GERMANORUM Romanus Imperator FRIDERICUS I.
SILESIORUM Duces BOLESLAUS, MIESLAUS, CONRADUS.

laus Senex, HENRICUS Primus in ambiguis hærebant Consiliis: quorum Momenta, si non fuerunt, certè potuerunt, imò debuerunt esse potissimum ea, quæ paucis delineabimus.

VI. Primum, Anno 1139, BOLESLAUS III. Distortus, Pater, omnium ad Poloniam Ætate suâ pertinentium Provinciarum Dux, eas divisurus, consentientibus Proceribus, earundem Populos repræsentantibus, Testamentum condiderat: per quod primogenito Filio VLADISLAO II. in Germania quidem SILESIORUM, in Polonia verò CRACOVIENSIUM, SIRADIENSIUM & LANCICIENSIUM Terram, cum Imperio in cœteros Fratres [citra Dubium, si Germanicum, cui BOLESLAUS ipse Distortus, tanquam fiduciarius Princeps, subjectus erat, excipias] summo, destinaverat: ut ostendimus ad Annum 1138: Cap.XI. §.III.

VII. Secundô, iidem Fratres hanc Genitoris ultimam Voluntatem, cum, secundum eam, Provincias, Anno 1140, & dividerent, & occuparent, comprobabant: ut ibidem ostendimus ad Annum 1140, §.VII. Sic Testamentum BOLESLAI Distorti reddebatur Regiminis intra Polonicam Rempublicam inposterum retinendi Fundamentum.

VIII. Tertiô, id quidem, Anno 1141, Primogenitus VLADISLAUS II. subvertere conabatur: sed non satis constat, utrum maximè suâ, Imperium nimis extendere cupientis, an potius Fratrum debitam Reverentiam exuentium, Obedientiamque justam recusantium, Culpâ: quoniam Historiæ Pars ea, secundum Circumstantias singulares, propemodum è Scriptoribus Polonicis solis [crebro, quæ displicent, aut omittentibus, aut mutantibus, ut ex antecedentibus liquet] haurienda, multas, ut Suspiciones, sic Dubitationes admittit. Quare Ius in VLADISLAUM, à Proposito suo retrahendum, Fratres inter Initia consequebantur ex solo Patris Testamento: contra quod vel agebat, vel agere judicabatur.

IX. Quartô, hinc videbantur quidem novum obtinere Ius, quod violenter opprimendis Lex naturalis in Defensionem sui necessariam concedit: at eô gaudere propterea non poterant, quoniam & certaturi, & certantes supra se communem habebant Iudicem, CONRADUM III. Imperato-

ANNO 1163.

GERMANORUM Romanus Imperator FRIDERICUS I.
SILESIORUM Duces BOLESLAUS, MIESLAUS, CONRADUS.

ratorem. Ad hunc enim Ius ſpectabat ſupremum in Poloniæ Provincias, ſi non univerſas, certè quas VLADISLAUS acceperat hæreditarias, Ortu Germanicas, potiſſimum SILESIAM, à Romano Germanorum Imperio in Beneficium hactenus Poloniæ Ducibus conceſſas. De quo egimus ad Annum 1141, Cap. XI. §. XVII, & ſequentibus.

X. Quintò, cum VLADISLAUS Bellum excitaviſſet inteſtinum, Exſul quidem Iacturam faciebat omnium ſuarum Provinciarum, ſed à ſolis Fratribus, Autoritate propriâ, per Vim ereptarum: citra Conſenſum Cæſaris CONRADI III: cui, tanquam ſummo Principi, [ne quid jam de Provinciis cœteris addam] SILESIAM ſubjectam fuiſſe conſtat. Quamobrem VLADISLAO, in Exſilium depulſo, Frater natu proximus BOLESLAUS IV. Criſpus, omnium Fratris ejecti Provinciarum, à ſolis Fratribus MIESLAO & HENRICO declaratus, Anno 1145, Dominus, magis Uſurpator, quam Poſſeſſor erat: cui obſtinatiſſimo ſæpe CONRADUS III. Cæſar imperabat Reſtitutionem: ut indicavimus ad Annum 1147, Cap. XI. §. LX, & ſequentibus.

XI. Sexto: BOLESLAUS IV. Criſpus, ab Imperatoris CONRADI III. Succeſſore FRIDERICO I. Ænobarbo, in Comitiis Herbipolenſibus Anno 1157 celebratis, ad reddendam de Provinciis VLADISLAO Fratri ablatis Rationem, in Curiam Magdeburgicam evocatus, non veniebat: tantum aberat, ut iterum præceptam Reſtitutionem præſtaret: propterea Romano Germanorum Imperio Rebellis habitus. Tum igitur, cum adhuc eſſet ſub Iudice, non Provinciarum jam imperata Reſtitutio, ſed earum præpoſtera Ereptio: per eam commiſſa Germanici Iuris, in publicum Cæſaris Dedecus, Violatio: & ob utramque Satisfactio: VLADISLAUS Exſul in amiſſas Provincias Ius ſuum nondum perdiderat. Videantur, quæ diximus ad Annum 1152. Cap. XI. §. XCVIII. & CI.

XII. Septimò: idem BOLESLAUS IV. Criſpus, ejusque Fratres MIESLAUS & HENRICUS tandem FRIDERICO Armis ſuperati, ſe non tantum generatim ad præſtandam in poſterum Germanico Imperio Fidem atque ſubjectionem: verum etiam ſingillatim ad reſtituendum VLA-

ANNO 1163.

GERMANORUM Romanus Imperator FRIDERICUS I.
SILESIORUM Duces BOLESLAUS, MIESLAUS, CONRADUS.

DISLAO Fratri Patrimonium, per Iuramenta obligaverant. Id proinde VLADISLAO, quod Iudice FRIDERICO Imperatore, jurati promiserant, perjuri negabant. De quo agit ad Annum 1158, Caput XL. §. CXXVI.

XIII. Quæ cum ita se haberent: &, Anno 1163, FRIDERICUS Cæsar BOLESLAUM IV. Crispum, MIESLAUM & HENRICUM, ad Provincias dudum VLADISLAO debitas, post ipsius Fatum supremum, tribus Filiis, BOLESLAO Procero, MIESLAO & CONRADO restituendas urgeret: num omnes, an nullam restituerent, arduâ Quæstionis Materiâ exercebantur non bonæ Fidei Possessores. Nihil reddere, quid aliud videri poterat, nisi fortem, acrem, potentemque suis advocare Provinciis Adversarium Cæsarem, Injuriarum semper impatientissimum? Cujus senserant prævalidam invictamque Manum, satis jam Promissis Sacramentisque vanis exulcerato Animo Frenos laxaturam, non temere commovendam in multô graviorem Vindictam. Omnia reddere, judicabant Polonico Regimini, cujus Habenas potiores BOLESLAUS IV. Crispus tenebat, eô magis noxium, quô minores ille Vires, post Silesiorum, Cracoviensium, Siradiensium, Lanciciensium amissam Terram, retineret, sibi Fratribusque suis defendendis necessarias: revocante Propensionem, quam in Restitutionem suscitare poterat Æquitas, Metu, ne Patruelibus, Nervos Rerum gerendarum potiores nactis, præsertim vel Cognatorum, vel Affinium Germanorum Auxilia consecutis, tantô facilius ad Inimicos ulciscendos opprimendosque patrius revivisceret Spiritus.

XIV. Quare BOLESLAUS IV. Crispus, MIESLAUS Senex, & HENRICUS Primus, in solidum VLADISLAI Fratris Patrimonium Filiis relictis non reddendum conspirantes: intra POLONIAUM tribus, CRACOVIENSIUM, SIRADIENSIUM, LANCICIENSIUM Provinciis retentis [quantumvis ad veterem QUADORUM LYGIORUMque SILESIAM, cujus ad Orientem Vistula, & in Septentrionem Varta pro Limite fuit, pertinentibus] solam in Germania recentiorem SILESIAM, tum Poloniæ, Moraviæ, Bohemiæ, Misniæ [non Lusatiæ, cujus Pars superior, Ditioni Po-

ANNO 1163.

GERMANORUM Romanus Imperator FRIDERICUS I. SILESIORUM Duces BOLESLAUS, MIESLAUS, CONRADUS.

Polonorum ſubdita, propter Viciniam, ad Sileſiam referebatur] & Marchiæ Brandenburgicæ Finibus circumdatam, ſuis Patruelibus, BOLESLAO Procero, MIESLAO & CONRADO, ab Exſilio in Sileſiam reverſis, concedendam, in perpetuam Proprietatem, omnes ad Poſteros hæreditario Iure transmittendam, offerebant.

XV. Offerebant vero SILESIAM, non univerſam, ſed quibusdam retentis Urbibus, Patrui Patruelibus, non, ut Debitum in Solutionis Partem, ſed ut Donum, in Gratiæ Signum: ad Imperatoris FRIDERICI, non præſcriptas Leges ſed iteratas Preces: quemadmodum Polonicarum Partium Aſſeclæ ſcribunt. Vincentius Kadlubko in Hiſtoria Polonica, Lib. III. Epiſt. XXXI: *Quia verò Natura Pietatis eſt Imperatrix, & Pietas Gratiæ Collacta,* [Nutrix]: *BOLESLAUS* [IV. Criſpus] *qui ab Imperatore vinci non potuit, Naturæ non dedignatur obedire Imperio, & gratuito Amplexu Fraternos* [Patrueles] *ab Exſilio excipit: quorum Nomina, adultioris BOLESLAUS, minoris MIESKO, minimi CONRADUS. Eosque ſacra SILENCII* [Sileſiæ] *donat Provinciâ, tam ob Gratiæ Inſigne, quam ob Orbitatis Solatium.* Ubi vetus Commentator: *Ejusdem BOLESLAI* [IV. Criſpi] *naturalem Pietatem explicat: quia Pietate naturali, mortuo Fratre WLADISLAO Exſule, motus BOLESLAUS, Filios dicti Fratris ſui mortui, BOLESLAUM videlicet, MIESZKONEM, CONRADUMque Loripedem ad ſe advocat, & gratè accipit. Quibus Provinciam SILENCIAM* [Sileſiam] *gratioſè ad Conſolationem Orbitatis, certis cum Civitatibus ſibi exceptis, condonavit.* Ioannes Dlugoſſus in Hiſtoria Polonica, Lib. V. ad Annum 1163: *His* [Legati, quem Cæſar Fridericus ad Boleslaum IV. Criſpum ejusque Fratres, ob reſtituendas Patruelibus Provincias, in Poloniam miſerat, §. II. allegatis] *Verbis BOLESLAUS* [IV. Criſpus] *Monarcha, MIECSLAUS & HENRICUS, Polonorum Duces permoti, cum & Cæſaris formidarent Iram, &* [ſuorum ex Fratre Vladislao] *Nepotum, BOLESLAI* [Proceri] *præcipuè, majoris natu, propter Virtutes illius & Decora, Miſericordiâ commoverentur, Petitionibus Cæſaris acquieverunt, Veniamque Nepotibus ſe daturos, patratum Scelus ignoſcituros, promittunt: &, ut intelligeret illos Cæſar ſuis juſtis*

ANNO 1163.

GERMANORUM Romanus Imperator FRIDERICUS I.
SILESIORUM Duces BOLESLAUS, MIESLAUS, CONRADUS.

stis Intercessionibus morigeros, respondent: Fratri [Vladislao] *ideo se non ignovisse, ne, eô susceptô, Bella & Seditiones pejores prioribus fuissent. Responsis hujusmodi datis Facta amicitiora adjiciunt, Viaticum conferunt, Oram SLESIÆ, quam ODRA Fluvius percurrit, usque ad Terminos Saxonicos & Bohemicos protensam, duas habentem insignes WRATISLAVIENSEM & LUBUCENSEM Diœceses, in Sortem perpetuæ Hæreditatis illis attribuunt, cæterosque Milites, qui Nepotes prædictos ex Almania* [Germania] *reducerent, transmittunt. Quos advenientes, benignè & comiter appellatos excipiunt, ac universam SLESIÆ Regionem usque ad Alpes & Sylvas Hercynias, Poloniam dividentes, â Bohemia se protendentem in perpetuam illis Possessionem atque Sortem tradunt.* Matthias Michovius in Poloniæ Chronico, Lib. III. Cap. XIX: *Post cujus* [Vladislai Patris] *è Vita Excessum, tres Filii ipsius, BOLESLAUS ALTUS, MYECZLAUS & CONRADUS Loripes, ad Promomotionem Imperatoris FRIDERICI Barbarussæ per BOLESLAUM Crispum & ejus Fratres, Adolescentum Patruos, SLESIA precariè dotati sunt.* Martinus Cromerus de Polonorum Rebus, Lib. VI. ad Annum 1163: *Instante Precibus atque Minis apud BOLESLAUM* [IV. Crispum] *FRIDERICO, cum is ab Italica Expeditione, capto eversoque Mediolano revertisset, revocati* [Patrueles] *SILESIAM omnem, quæ continentibus Sylvis â reliqua Polonia dirimitur, usque ad Boëmorum, Mysnensium, Saxonumque Fines, in Ditionem acceperunt.*

XVI. At non est, cur his Testimoniis omnino credamus. Certè BOLESLAUS Procerus, MIESLAUS & CONRADUS in SILESIAM, ceu Donum, ex Patruorum Gratiâ, recipiendam [præsertim, cum BOLESLAUS Crispus non nullas sibi reservaturus Silesiorum Urbes exciperet] minimè consentiebant: quia per iniquam Vim Provinciis spoliati Genitoris VLADISLAI Personam repræsentantes, par esse judicabant, ut, tanquam legitimi Hæredes, in Patrimonium integrum restituerentur. Hoc cœteris antiquior, Vincentius Kadlubko ipse commemorat in Historia Polonica, Lib. III. Epist. XXXI: *Quia verò quasdam illius Provinciæ* [Silesiæ] *Urbes ad abundantiorem Cautelam Donationi exceperat: multorum ea Res Malorum*

ANNO 1163.

GERMANORUM Romanus Imperator FRIDERICUS I.
SILESIORUM Duces BOLESLAUS, MIESLAUS, CONRADUS.

rum peperit Occasionem, & fovit Incentivum Pœnæ: Siquidem in ipso Ingressus Vestibulo, non DONATIONIS, non BENEFICII Titulo, sed HÆREDIBUS utpote LEGITIMIS, SUCCESSIONE LEGITIMA dicta sibi accessisse asserunt [Patrueles] *VLADISLAIDÆ: imò ad Similitudinem postliminio reversorum, IURE POSTLIMINII, Restitutionem petunt. Submovetur illorum Intentio Transactionis Exceptione. Renunciastis, inquit* [Boleslaus Crispus] *Princeps, hac in Parte Iuri vestro: cum sit Iuris exploratissimi, omnibus licere, quæ pro se indulta sunt, renunciare. Probationem illi* [Patrueles] *Exceptionis non exigunt, sed replicant: Renunciasse nos fatemur, sed exspoliatos, sed coactos: ideoque IUS RESTITUTIONIS nobis competere. Qua pendente, nolunt pendere, sed exspoliatorum IURE poscunt restitui: ne, quod Ius non patitur, inviti agere cogantur.*

XVII. Patrueles igitur, BOLESLAUS Procerus, MIESLAUS & CONRADUS, quia Provinciarum omnium Restitutionem â suis Patruis obtinere non valebant: SILESIA & sola, nec universa, potiri, quam toto Patrimonio carere malebant. Hanc, etsi non, ut Donum, sed, ut Debitum, quô tamen Animô, quem plura consequendi Spes non nihil erigebat, susceperint, cogitari facilius, quam dici potest. Nam eos id facere jubebat, Cæsare FRIDERICO Italicis Germanicisque Negotiis occupatissimo, aliunde Subsidiis sperandis orbatos, severa Temporis Necessitas, non necessaria Iuris Severitas: cum Genti Polonorum cederent plus in restituendis, quam in restitutis accipiebant. Ioachimus Curæus in Silesiorum Annalibus, ad Annum 1163: *Cum autem Cæsar* [Fridericus] *gravissimo Bello implicaretur, Fraude & Scelere Alexandri Pontificis, ita ut Filii VLADISLAI ab eo non possent sperare Opem: transegerunt cum Patruis, ut omissa Polonia minori, contenti essent eâ Provinciâ, quæ SILESIÆ Nomine censebatur.*

XVIII. Sic Patrui, BOLESLAUS Crispus, MIESLAUS & HENRICUS, contra Fidem, licet juratam: contra Æquitatem, licet imperatam: nullo Pactionis, nullo Consanguinitatis Respectu, audacter plus sibi reservantes, quam BOLESLAO Procero, MIESLAO & CONRADO, Patruelibus reddentes, quâ Fronte, quô Iudiciô ad Imperatoris FRIDERICI non

ANNO 1163.

GERMANORUM Romanus Imperator FRIDERICUS I.
SILESIORUM Duces BOLESLAUS, MIESLAUS, CONRADUS.

non Leges, sed Preces, ut Propinquis benefacerent, non ut satisfacerent, dici possunt præstitisse, quicquid præstiterunt: ne ob Iustitiam quidem, adeo non ob Munificentiam commendabiles?

XIX. Conditiones, quibus recentes SILESIORUM Duces, BOLESLAUS Procerus, MIESLAUS & CONRADUS, solâ eâque non universa SILESIA pro Tempore, contenti fuerint, speciatim consignatas non reperimus.

XX. Si Polonicos audimus Historicos: illi tres Fratres, ad BOLESLAUM IV. Crispum, inter Patruos natu maximum, tanquam Reipublicæ Polonicæ Caput, cui, velut Membra, cohærebant, non tantum Reverentiâ, ut Patruum inter Fratres, Polonorum Duces, Primatu eminentem; verum etiam, ut Monarcham, Subjectione colendum, obligari se patiebantur. Id, præter alios narrat Ioannes Dlugossus in Historia Polonica, Lib. V. ad Annum 1163: *Monet illos* [Boleslaum Procerum, Mieslaum & Conradum, Silesiorum Duces] *BOLESLAUS* [Crispus] *Polonorum Dux & Monarcha, quatenus pacifici, sibique, velut Monarchæ, subjecti vivant: paternam quoque Tyrannidem caveant imitari, ne Calamitate paternâ involvantur ob Temeritatem: neque Principatus â se & Fratribus ejus largitos Iure, sed precario se arbitrentur adeptos, Benignitate Patronorum donatos potius, quam redditos. Quod se illi cum Patronorum Sinceritate custodituros & impleturos spoponderant.*

XXI. At hujus Generis Narrationes [quales in antecedentibus Refutatione dignas judicavimus] quia Defectu laborantis Satisfactionis Officium, ab Imperatore FRIDERICO mandatum, denique Minis extortum, in Spontaneum ingenuæ Liberalitatis Munus convertentes, falsa veris admiscent, quam obtinere possunt apud sagaciores Fidem?

XXII. Nos sanè Causam reperire non possumus, quæ natos SILESIORUM Duces jusserit, se BOLESLAO IV. Crispo, Polonorum Duci, quantumvis & Patruo, & inter Fratres Primatum consecuto, ut Monarchæ, subjectos seu profiteri, seu facere, propter non datam, sed redditam, ad formidabilis Cæsaris antehac efficaces Minas, legitimis Hæredibus SILESIAM,

Ger-

ANNO 1163.

GERMANORUM Romanus Imperator FRIDERICUS I.
SILESIORUM Duces BOLESLAUS, MIESLAUS, CONRADUS.

Germaniæ Provinciam, ab ipsius CAROLI Magni Temporibus, ad FRIDERICI Ænobarbi Ævum, Imperatoribus Germanis Devotione plurimum, semper Obligatione subjectam: ob quam, eique connexam Poloniam, maximè FRIDERICUS Ænobarbus, se POLONORUM etiam, non tantum SILESIORUM esse MONARCHAM, luculentis hactenus Indiciis & Polonos, & Silesios docuerat. Non enim Veritatis probabilem habet Speciem, hos Germanis addictissimos SILESIORUM Duces, contra Cæsaris Autoritatem, nimiâ, eâque non necessariâ Submissione, majus in POLONORUM sperandis Beneficiis, quam obtinendis GERMANORUM Auxiliis, posuisse Momentum: satis & conscios, & memores, ad restituendam ê quatuor patriis Provinciis unam, non nisi Germanorum Arma, diu reluctantibus extremam Perniciem inferendo, pronas effecisse Polonis Dexteras.

XXIII. Accedit huc, quod tres illi Fratres, SILESIORUM Duces, integrum Patrimonium suum obtinere non valentes, Iura sua, donec simul & proponendis, & exsequendis justis Desideriis suis essent pares, reservaverint: ideoque BOLESLAUM Crispum adhuc magnum Debitorem habentes, ad plurium Restitutionem solicitaverint: tandem Occasione commodâ, Viribus Polonorum debilitatis, Silesiorum adauctis, ad retentam SILESIÆ Partem reddendam, Bello adegerint: ut ê dicendis patebit, ad Annum 1169: §. XXXIX.

ANNO 1164.

GERMANORUM Romanus Imperator FRIDERICUS I.
SILESIORUM Duces BOLESLAUS, MIESLAUS, CONRADUS,

Cum POLONORUM Ducibus conjuncti
Bellum gerunt adversus BORUSSOS.

XXIV. Tum SILESIORUM Duces, quorum Libertas neminem, nisi GERMANORUM Romanum Imperatorem superiorem in Terris agno-

ANNO 1164.

GERMANORUM Romanus Imperator FRIDERICUS I.
SILESIORUM Duces BOLESLAUS, MIESLAUS, CONRADUS.

gnoſcebat, quamlibet à cœteris Populis omnibus diſtinctam Rempublicam ſibi formare poterant, omnino à POLONORUM Ducibus ſeparabiles: ſe tamen non ſeparandos cenſebant ob Viciniam, potiſſimum ob Conſanguinitatem propinquam: ex quâ pendebat, ob reſiduam Patrimonii Partem, in Damni, quod perferebant, ſi non plenam Reparationem, tamen Allevationem quandam, intenta plurium Terrarum ſeu Hæreditatis, ſeu Occupationis Spes. Idque partim Rationes probabiles, partim MSta Sileſiorum Chronica, non tantum Eventus ipſe, docet.

XXV. Mox igitur SILESIORUM Duces, in Societatis cum POLONORUM Ducibus initæ publicum Documentum, ad Comitia, quæ BOLESLAUS IV. Criſpus ob Bellum adverſus Boruſſos ſuſcipiendum indixerat, vocati veniebant: in quô Vires ſuas Polonicis conjungebant SILESII. Ioannes Dlugoſſus in Hiſtoria Polonica, Lib. V. ad Annum 1164: *Hoſtili Metu, qui à Cæſare Almanisque propter Ducis WLADISLAI & Filiorum ſuorum Propulſionem & Exſilium ſuperimpendere videbatur, ſublato: cum & ex reliquis Regionibus Poloniæ Regno vicinis nihil timeretur hoſtile: BOLESLAUS Polonorum Dux & Monarcha, communicato Fratrum ſuorum* [Mieslaï & Henrici] *&* [ex Fratre Vladislao] *Nepotum Principum Poloniæ* [Sileſiæ] *Conſiliô, Expeditionem contra Pruſſicam Gentem, Idololatriæ in eam Diem deditam, indicit, Fidei ſacræ Catholicæ, & ſuæ Ditioni illam ſubjugaturus.* Martinus Cromerus de Polonorum Rebus, Lib. VI: *Reſtitutis WLADISLAI Filiis, ſublatôque omni Metu Belli, BOLESLAUS Criſpus, Princeps Polonorum, ex Fratrum, & Fratris Filiorum, Conſiliique totius Sententiâ, Pruſſis, qui jam inde à Boleslai Crivouſti Morte, à Fide Principum Poloniæ, & à Religione Chriſtiana deſciverant, Bellum facit.* Ioachimus Curæus in Sileſiorum Annalibus, ad Annum 1164: *SILESII igitur conjuncti cum POLONIS moverunt Bellum in Prutenos, qui aſpernabantur Imperium Polonorum, & ſimul Religionem Chriſtianam projecerant.*

ANNO

ANNO 1169.

GERMANORUM Romanus Imperator FRIDERICUS I. SILESIORUM Duces BOLESLAUS, MIESLAUS, CONRADUS.

Retentam SILESIÆ, Patrimonii sui, Partem, Bello Victores, Ducibus POLONORUM eripiunt.

XXVI. In Borussico Bello HENRICUS Polonorum Dux Anno 1167 perierat. Hinc, quoniam Cœlebs Vitam peregerat, de Sandomiriensium & Lublinensium Terris, ab eo relictis, BOLESLAUS IV. Crispus, & MIESLAUS Senex, Fratres, in Comitiis Cracoviensibus Anno 1168 deliberabant. Ad ea non invitatis Patruelibus, SILESIORUM Ducibus, BOLESLAO Procero, MIESLAO & CONRADO, statuebant per se, cum Asseclis suis Proceribus, utramque Provinciam, prius BOLESLAO Crispo, in publicorum Impendiorum quoddam Levamentum, concedendam: postea, cum ille vivis excessisset, ad CASIMIRUM Fratrem natu minimum, Patrimonio destitutum, jam XX Annis majorem, hæreditario Iure transferendam. Ioannes Dlugossus in Historia Polonica, Lib. V. ad Annum 1168: *De ordinando tandem duarum Terrarum & Principatuum, Sandomiriensis & Lublinensis Statu, quorum Vacatio ex Morte illustris Viri HENRICI inciderat, Conventus per utrumque Principem BOLESLAUM & MIECSLAUM, Prælatosque & Barones Poloniæ apud Cracoviam habitus est, ut provideretur, cui eorundem Principatuum deberetur Successio, cum Dux HENRICUS cœlibem in illud Tempus Vitam agens, nullam Prolem reliquerit. Et quamvis longa Concertatio, de partiendis hujusmodi Terris, BOLESLAUM & MIECSLAUM Duces tenuerit: id tamen post multos Tractatus super Re hujusmodi interpositos, communi Consensu & Decreto acceptum est, ut quintus Ducis BOLESLAI Krzywousti Filius Princeps CAZIMIRUS Annum XX supergressus, cui Pater moriturus in Divisione Filiis facta nullam Sortem inter Fratres reliquerat, in vacantes succederet Sandomiriensem & Lublinensem Ducatus, qui in id Tempus nullam propriam & firmam Sedem retinens, BOLESLAI Ducis Cracoviensis & Monarchæ Liberalitate alebatur. Verum, quia præfatus Dux Cracoviensis BOLESLAUS in administranda Monarchia querebatur, se singulis suis Introitibus exhaustum & multipliciter gravatum extenuatumque esse, elegantior Pars Ducatus Sandomiriensis, Civitas scilicet Sandomiria cum suis Teloneis & Districtibus: Duce etiam CAZIMIRO, pro fraterna Charitate,*

ANNO 1169.

GERMANORUM Romanus Imperator FRIDERICUS I.

SILESIORUM Duces BOLESLAUS, MIESLAUS, CONRADUS.

ultro assentiente, sibi decreta & ad Vitæ suæ duntaxat Tempora, donata est: eô absumtô, ad CAZIMIRUM recisura. Martinus Cromerus de Polonorum Rebus, Lib. VI. ad Annum 1167: *Sub Finem ejusdem Anni edixit Comitia Cracoviam BOLESLAUS, cum aliis de Rebus, tum de Sendomiriensi Dominatu, HENRICO sine Liberis exstincto, quid fieri oporteret. Post longam Consultationem placuit, ut CAZIMIRO minimo de Filiis BOLESLAI Crivousti, qui ad Diem exsors Patrimonii fuerat, Principatus ille mandaretur: tametsi Sendomiriensis Urbs cum Territorio & aliis quibusdam proximis Oppidis, consentiente CAZIMIRO, BOLESLAO Crispo concessa est, quoad viveret: quô commodius Onera Principatus posset sustinere.* Ioachimus Curæus in Silesiorum Annalibus, ad Annum 1169: *Regio ipsius* [Henrici Polonorum Ducis] *attributa est CASIMIRO, qui fuit natu minimus inter Filios BOLESLAI Distorti.*

XXVII. Hoc trium Poloniæ Ducum, BOLESLAI Crispi, MIESLAI & CASIMIRI Decretô, se posthabitis factô, irritabantur SILESIÆ Duces, BOLESLAUS Procerus, MIESLAUS & CONRADUS: quibus Nefas recentissimum veteres in Patrem, nuperrimas in seipsos Injurias, redintegratô justi Doloris Sensu, reddebat intolerabiles. Nam conquerebantur: BOLESLAUM Crispum, solo Fratrum, non suo Patruelium, Consensu, tenere Primatum: ad se, tanquam Primogeniti, cui fuerit cum Terris ereptus, Filios pertinentem: porro retinere cum Siradiensem, Lanciciensem, Cracoviensem Provincias, tum etiam nonnullas intra SILESIAM Urbes, in quas nullum Patrui, evidentissimum ipsi Patrueles Ius Hæreditatis habeant: præterea, se insciis, duas HENRICI Fratris exstincti Regiones adjudicavisse prius sibi, deinde CASIMIRO Fratri possidendas: in quas Iure Successionis non destituantur Patrueles. Ideoque contra iniquos Patruos, Anno 1169, parabant Bellum: ad quod meliore Fortuna gerendum, non suis tantum, verum etiam vicinis Germanorum Copiis, partim Amicitia conquisitis, partim Ære collectis, tam equestribus, quam pedestribus plenum componebant Exercitum. Ioannes Dlugossus in Historia Polonica, Lib. V. ad Annum 1169: *Nondum Prutenicæ Cladis inflictum Vulnus Re aut Tem-*

pore

ANNO 1169.

GERMANORUM Romanus Imperator FRIDERICUS I.
SILESIORUM Duces BOLESLAUS, MIESLAUS, CONRADUS.

pore curari cœptum erat, dum BOLESLAUM Polonorum Ducem & Monarcham novum & intestinum excipit Bellum. Nepotes [ex Fratre] *siquidem sui, BOLESLAUS Altus, & MIECSLAUS, Filii WLADISLAI, quibus de Exsilio Almanico* [Germanico] *revocatis, SLESITICAM Oram partitus erat, & paternas, & suas in BOLESLAO Crispo Monarcha Injurias ultum iri satagentes, Arma adversus illum expediunt, & Bellum indicunt. Causas Injuriarum & Belli exponunt: quod & Cracoviensem Ducatum ad illos pertinentem detineat: & Monarchiæ Principatum, qui illis Successione paterna debeatur, usurpet: & non nullas in SLESIA Urbes, quas sibi BOLESLAUS Crispus in Signum Monarchiæ & superioris Principatus retinuerat, in eam Diem teneat occupatas: satis equidem superque se pressos, & Injurias longi Exsilii perpessos esse. Nec post tam diuturnam Calamitatem, quod justum atque æquum foret, ullam Gratiam ab iratis Patruis percepisse: qui etiam se in Vacatione Ducatuum, Sandomiriensis & Lublinensis, neglexissent, cum illorum æqua eis contingeret Successio. Nec tantummodo propriis Militibus ad id Bellum gerendum contenti, auxiliares quosdam ex Almania* [Germania] *propter materni Sanguinis Affinitatem eis faventes, partim Prece & Benevolentia, partim Pretio acciverant: justoque Exercitu tam ex equestribus, quam pedestribus confecto, civile & domesticum Bellum, Prutenico perniciosius, oriebatur.* Martinus Cromerus de Polonorum Rebus, Lib. VI: *Displicuerat id, quod factum erat, de Sendomiriensi Ditione, Filiis WLADISLAI: existimabantque ii, Partem ejus aliquam, post Patrui Mortem, Agnationis Iure ad se pertinere. Et jam ante alienioribus erant Animis á BOLESLAO Patruo, quod is Munitiones quasdam in SILESIA, cum eam ipsis traderet, in Potestate sua retinuisset. Residebant etiam in Animis eorum Iræ veteres & Dolor Exsilii, ereptique summi Principatus, & Cracoviensis Ditionis: quæ utraque hæreditario Iure sibi arrogabant.* Ibidem post quædam: *Itaque apertè querebantur de Injuriis BOLESLAI Principis: Arma Bellumque civile non dissimulanter parabant: é Germania Auxilia & mercenarios Milites accersebant.* Ioachimus Curæus in Silesiorum Annalibus, de Rebus Anni 1167 locutus: *Post Biennium Principes SILESII pararunt Bellum in BOLESLAUM Ethnarcham* [Polonorum] *propter veteres & recentes Injurias.*

ANNO 1169.

GERMANORUM Romanus Imperator FRIDERICUS I.

SILESIORUM Duces BOLESLAUS, MIESLAUS, CONRADUS.

XXVIII. Eidem ſuſcipiendo Bello ſerviebat Odium Polonorum in Ducem BOLESLAUM Criſpum, Belli Boruſſici, quô miſerabilem in Modum enervata Polonia Viribus carebat, Autorem: cui vel Interitum, vel Exſilium clandeſtinis Motibus præſertim Proceres intentabant: ideo ſatis ad eos avertendos opprimendosque ſolicito & occupato. Martinus Cromerus de Polonorum Rebus, Lib. VI: *Hæc* [â Boleslao Criſpo] *omnia repetendi percommodam Occaſionem oblatam ſibi eſſe* [Sileſiorum Duces] *arbitrabantur, quod inviſum eſſe Offenſione illa & Re malè atque inconſideratè geſtâ Imperium Nomenque BOLESLAI Proceribus & Equitibus plerisque animadvertebant.* De quibus agit copioſius Ioannes Dlugoſſus in Hiſtoria Polonica, Lib. V. ad Annum 1167. & 1170.

XXIX. SILESIORUM ergo Duces tantô acrioribus Animis, felicioribusque Succeſſibus primum retentas intra SILESIAM Urbes BOLESLAO Criſpo Duci Polonorum eripiebant. Hoc ille non tantum perferebat, verum etiam comprobabat, æquior ad extremum, quam ſub Initium Obſervator Iuris. Vincentius Kadlubko in Hiſtoria Polonica, Lib. III. Epiſt. XXXI: *Urgentioribus interea occupato Principe* [BOLESLAO IV. Criſpo] *occupant illi* [Duces Sileſiorum] *Municipia, Arte muniunt, roborant Præſidiis. Quod pius Princeps æquanimiter tulit: aſſerens, nihil Honoribus, nihil Utilitati Reipublicæ hac in Re detractum: ſi, quæ ſunt aliena, reddantur.* Ad quem Locum Commentator vetus: *Diſcordias & Bella inter præfatos Filios WLADISLAI Exſulis, videlicet BOLESLAUM* [Procerum,] *MIESKONEM &* [Conradum] *LORIPEDEM Parte ex una: & BOLESLAUM* [Criſpum] *Regem* [Ducem] *Poloniæ, Parte ex altera proſequitur. Quapropter dictarum Civitatum in SILENCIA* [Sileſia] *ad abundantiorem Cautelam per BOLESLAUM exceptarum, â Poſſeſſione Nepotum* [Patruelium] *Ortum habuerunt. Quas ipſi habere geſtientes, prædictas Diſcordias & Bella crebrius inflixerunt: & tandem ipſas Civitates exceptas BOLESLAO, circa magis ardua occupato, obtinuerunt.*

XXXI. Hæc ſi vera ſunt, quæ Vincentius Kadlubko, Temporibus, de quibus agimus, proximus [Anno 1208 Cracovienſis Epiſcopus creatus] ſcripſit:

me

ANNO 1169.

GERMANORUM Romanus Imperator FRIDERICUS I.
SILESIORUM Duces BOLESLAUS, MIESLAUS, CONRADUS.

merito mireris, imo indigneris, pluribus Sæculis juniores Annalium Polonicorum Conditores, non citra enormem, aut nullius, aut subleſtæ Fidei Notam, commemorare: POLONOS, in eam Diem, quâ cedebant, retentas intra SILESIAM Urbes, quaſi nondum â SILESIIS ſubactas, itaque tum demum evocatis Præſidiis Polonicis nudatas, DONAVISSE Ducibus SILESIORUM: qui eas fortiter expugnatas, duplici Iure, tum Patrimonii, tum etiam Belli, jam poſſidebant.

XXXI. Quare fallit, ut interdum ſolet, Martinus Cromerus, cum in Polonorum Rebus Lib. VI. de BOLESLAO Criſpo narrat, eum reſpondiſſe Patruelibus, SILESIORUM Ducibus, Pacem inituris: *LIBERALITER ſe eis remittere & CONDONARE, quæ ad eam Diem in SILESIA retinuiſſet, quo majorem in ſe Patrui Benignitatem agnoſcerent.*

XXXII. Cujus Generis recentioribus Teſtimoniis etiam Ioachimus Curæus deceptus, in Sileſiorum Annalibus tradit, ob Pacem inter Sileſios & Polonos initam, ex retentis Urbibus Sileſiacis â BOLESLAO Criſpo evocata Præſidia Polonica fuiſſe: quaſi â SILESIORUM Ducibus ante Pacem initam, ſeu ejecta, ſeu oppreſſa non fuiſſent. Nam, *BOLESLAUS Criſpus*, inquit, *qui venerat in Odium Nobilitatis & Populi, Interceſſione Sacerdotum, confecit cum illis* [Sileſiorum Ducibus] *Pacem, Præſidiis ſuis ex tota SILESIA deductis.* In quam Curæi Sententiam ſecuriores iverunt, Iacobus Schickfuſius in Sileſiæ Chronico, Lib. I. Cap. XIX. & Fridericus Lucæ in Sileſiorum Memorabilibus, Parte I. Cap. II. Num. XIII.

XXXIII. Certè SILESIIS per Vim obtentas intra SILESIAM reſiduas Urbes Sponte ſua reddere nolentibus eripere Manu armata non audebant POLONI, tum in extremas per Boruſſicum Bellum Anguſtias redacti. Quamobrem, nondum his contenti Progreſſibus, excitatiores SILESIORUM Duces, in majore Polonia Poſnanienſem MIESLAI Ducis, Cognomento Senis, Provinciam invadebant & devaſtabant. Ioannes Dlugoſſus in Hiſtoria Polonica, Lib. V. ad Annum 1169: de Sileſiorum Ducibus: *Poſnanienſemque Diſtrictum & Regionem vaſtabant: cum ad id, præter inſitam Animorum Irritationem, etiam Temporis Opportunitate, quod recens Prutenica Clades Legiones, Fortunas & Vires Polonorum abſumſiſſet, ſolicitantur.*

XXXIV.

ANNO 1169.

GERMANORUM Romanus Imperator FRIDERICUS I.
SILESIORUM Duces BOLESLAUS, MIESLAUS, CONRADUS.

XXXIV. Hinc, ne majores Incendium Belli jam ortum Vires caperet, in primis Flammis exstiguendum ratus BOLESLAUS IV. Crispus, Victores, SILESIORUM Duces, quos Armis superare non poterat, Injuriis exacerbatos, Rationibus delinitos in Pacem flectere studebat. Quos, ut vinceret tantô faciliùs Verbis, Ecclesiasticos etiam, non tantum Politicos Viros, in Consiliorum Auxiliorumque Partem adhibebat: hos Scientiam, illos Conscientiam Patruelium ad Concordiam dispposituros. Ioannes Dlugossus in Historia Polonica, Lib. V. ad Annum 1169: *BOLESLAUS autem Crispus Polonorum Dux Monarcha, cum se nuper & Militibus, & Armis exutum nosset, & eos, qui superstites remanserant, ægrè in Militiam cogi posse intelligeret: de Pace per communes Consiliarios Ecclesiasticos & Sæculares agendum duxit, & cum Nepotibus* [Patruelibus] *pro Die constituto conveniens, Belli Causas brevi & prudenti extenuabat Responsione.* Martinus Cromerus in Polonorum Rebus, Lib. VI: de Boleslao Crispo: *Virium suarum & Offensionis popularis sibi conscius, ac veritus, ne latius Incendium illud diffunderetur, neu certa finitimarum Gentium Fiducia Rem illam Iuvenes inceptarent* [pro quo, ut ex antecedentibus constat, nisi maluisset dissimulare displicentia, rectius scripsisset, inceptam prosequerentur:] *per Proceres & Consiliarios communes de componendis Rebus agit.*

XXXV. Primum BOLESLAUS IV. Crispus asserebat, seu vero, seu falso Iuris Colore, Polonicum inter Duces Primatum, ad Patris BOLESLAI III. Distorti, Provincias Polonicas dividentis, Mentem, Cracoviensi Territorio esse proprium & perpetuum. Se Ducem Cracoviensium non posse non esse Polonorum Principem, cœteris Polonico Regimini addictis superiorem Ducibus. Accedere, quod VLADISLAO, Primogenito Fratri mortuo sit natu proximus: ad quem hoc etiam Iure Primatus pertineat: Consensu Polonorum omnium sibi confirmatus. Ioannes Dlugossus Loco dicto: de Boleslao Crispo: *Ducatum siquidem Cracoviensem extra Sortem fore, & nonnisi à Monarcha obtineri rite posse declaravit. Ius verò Monarchiæ, etiamsi Pater eorum ab eo dejectus non fuisset, illo tamen mortuo, in se Iure decidisse, quod & natu major esset, & universali Consensu electus, docuit.* Martinus

Cro

ANNO 1169.

GERMANORUM Romanus Imperator FRIDERICUS I.
SILESIORUM Duces BOLESLAUS, MIESLAUS, CONRADUS.

Cromerus etiam Loco dicto: de Boleslao Crispo: *De summo quidem Principatu, ac de Cracoviensi itemque Sendomiriensi Ditione Postulata Filiorum Fratris modestè refutavit: quod Cracoviensem Ditionem cum summo Principatu, totius Poloniæ Consensu, conjunctam esse diceret: Principatum autem justè ejecto Patre eorum, summâ omnium Voluntate, ad se delatum: & alioqui illo è vivis sublato, ad se, qui illi esset natu proximus, non merito attinere.*

XXXVI. Nobis hæc ad SILESIORUM Duces in Pacem propensiores faciendos aut nihil, aut parum Nervorum habuisse videntur. Nam primum, in Quæstionem venit: num BOLESLAUS III. Distortus VLADISLAO II. Primogenito Filio Primatum contulerit, ad Filios, an ad Fratres suos hæreditario Iure transmittendum. De quo, cum & Testamentum desideretur, & Antiquitas sileat, nihil certum statui potest. Deinde fac, Primatum ab eodem BOLESLAO Distorto ad solam Cracoviensem Provinciam restrictum fuisse: cujus Possessor agnoscendus fuerit cœterorum Ducum Princeps. Non eâ de Causâ Primatum BOLESLAUS Crispus sibi attribuere poterat: quoniam non bona Fide Cracoviensem Provinciam tenebat, VLADISLAO Fratri, per intestinum Bellum, citra supremi Iudicis, Romani Cæsaris Consensum, ademtam: Iuramentô ad Restitutionem obligatus: nihilô secius sibi retinere nihil veritus: per manifestum Nefas: etsi fortassis omnibus ad id Polonis consentientibus: sicut ex antecedentibus patet.

XXXVII. Præterea BOLESLAUS Crispus Patruelibus ostendebat, æquum fuisse, CASIMIRO Fratri suo minimo, nullam è patriis Terris Partem unquam consecuto, quem Genitor Hæredem Fratrum absque Liberis excedentium declaraverit, Sandomiriensem atque Lublinensem destinare Provinciam: quarum interim Reditibus ipse quidem fruatur, sed in publicam, non in domesticam Utilitatem: non invito Fratre CASIMIRO. Ioannes Dlugossus in Historia Polonica, Lib. V. ad Annum 1169: de Boleslao Crispo: *Ducatum Sandomiriensem & Lublinensem, Portionem soli Duci CASIMIRO, quia solus in eam Diem Portionis paternæ expers erat, justè cessisse disseruit.* Martinus Cromerus in Polonorum Rebus, Lib. VI. de Boleslao Crispo, qui Acta sua defensurus dixerit: *Porro Sendomiriensem* [eoque spectantem Lublinensem] *Ditionem rectè Fratri CAZIMIRO datam: quem non opor-*

ANNO 1169.

GERMANORUM Romanus Imperator FRIDERICUS I.
SILESIORUM Duces BOLESLAUS, MIESLAUS, CONRADUS,

oporteret exſortem eſſe Patrimonii. Eam fuiſſe Mentem Patris, ut is cœteris Fratribus absque Liberis decedentibus ſuccederet. De Sendomirienſi non nihil ſe Voluntate ejus detraxiſſe, quô rectius Onera ac Dignitatem Principatus ſuſtineret.

XXXVIII. At credibile vix eſt, SILESIORUM Duces, contra Teſtamentum Avi, quod certè non ignoraverint, & Primatum Patris, & Patrui Hæreditatem poſtulaviſſe tam confidenter, tam conſtanter inhiantes alienis, nondum in ſuis omnia conſecutos: Terram Siradienſem & Lancicienſem, præter Cracovienſem, adhuc deſiderantes. Præterea BOLESLAI Criſpi non erat, connivente MIESLAO Fratre ſolo, Sendomirienſem & Lublinenſem Provinciam prius ſibi, deinde CASIMIRO deſtinare poſſidendam, ſine Patruelium, SILESIÆ Ducum, jam in renovatam Imperii Polonici Societatem receptorum, Suffragiis Cracovienſe Patruorum confirmantibus Decretum.

XXXIX. Denique BOLESLAUS Criſpus nondum quieſcentibus SILESIORUM Ducibus permittebat, ut à ſe quidem hactenus reſervatas, nunc autem ab ipſis Bello acquiſitas intra SILESIAM Urbes ſibi retinerent: itaque tota SILESIA potitis ſuadebat, ut cum Polonis Pacem colerent. Ioannes Dlugoſſus in Hiſtoria Polonica, Lib. V. ad Annum 1169: *Et, quamvis Iudicio Conſiliariorum communium BOLESLAI Ducis Reſponſio, ſingulas Nepotum* [Patruelium] *Querelas ita confutaſſet, ut Bellum motum & movendum injuſtum ſibi videri pronunciaſſent: iisdem tamen communibus agentibus Conſiliariis, BOLESLAUS Monarcha Nepotes quietaturus, de Urbibus, quas in SLESIA tenuerat, ceſſit, & eas inter Nepotes ſortiri conſenſit.*

XL. Tum videntes SILESIORUM Duces, non aliâ Lege Pacem à duriſſimis Patruis, ad extrema quæque propendentibus, impetrabilem: pro infelici Temporis Habitu, admittere prudentius eſſe jüdicabant, quam Succeſſui Armorum proſpero ulterius confidere: potiſſimum, quia de FRIDERICI tum occupatiſſimi Cæſaris majoribus in Opem Copiis, propter afflictum Imperii Romani Statum, aut ſero, aut nunquam conſequendis dubitantes, Propoſitum ſuum exſequi totum non ſuſtinebant.

XLI. Quæ cum ita ſint: ut evidenter à nobis expoſita indicant: non habebant POLONORUM Duces, cur reſtitutam, quaſi donatam, SILE-

SIO-

ANNO 1169.

GERMANORUM Romanus Imperator FRIDERICUS I.
SILESIORUM Duces BOLESLAUS, MESLAUS, CONRADUS.

SIORUM Ducibus tandem universam SILESIAM in Gentis suæ Laudem converterent: non, quicquid præstabant, præstantes quadam in Patrueles Clementiâ ducti, sed ob Cladem Borussicam invalidi, adhæc timendorum GERMANORUM auxiliarium Potentiâ territi: quâ SILESIORUM Duces in Polonia residuas, Siradiensem, Lanciciensem, Cracoviensem, Provincias, se Potestati suæ fortiter subjecturos sperabant.

XLII. Tantæ Molis, tanti Laboris erat, SILESIOS â POLONIS, quanquam invito magis, quam voluntario, tamen pro Circumstantiarum Momentis, cordato Assensu, certiora dubiis, tutiora periculosis anteponentes, non, ut Vanitas Hostium gloriatur, in quoddam Liberalitatis Munus, sed, ut ipsa Rerum Veritas loquitur, in Satisfactionis quoddam Pignus, acquirere suis Ducibus universam SILESIAM.

SILESIORUM Duces BOLESLAUS, MIESLAUS, CONRADUS universam inter se dividunt SILESIAM.

XLIII. Hanc inter se dividentes SILESIORUM DUCES, acceperunt: Mediam BOLESLAUS, ob Staturam Corporis celsam, Cognomento vel PROCERUS, vel ALTUS, vel LONGUS, Dux Vratislaviensium, Lignicensium, Bregensium, Suidnicensium, Iavorensium, Olsnensium: Superiorem, partim majori Poloniæ, partim Moraviæ propinquam, MIESLAUS, Dux Oppoliensium, Ratiborensium, Teschinensium, Carnoviensium, Troppaviensium: Inferiorem, partim Poloniæ minori, partim Marchiæ Brandenburgicæ vicinam, CONRADUS, ob Crurum Gracilitatem, Cognomento aut LORIPES, aut LASCONOGUS, Dux Glogoviensium, Saganensium, Crosnensium: ad quorum Terras, quicquid hodie Locorum Silesiacorum Nominibus indicari solet, pertinebat. Quicquid autem LUSATIÆ, quam sibi Marchiones Misnenses totam vindicabant, tum ad SILESIAM spectabat, donec Litigium ideo subortum inter Silesios & Misnenses finiretur, indivisum relinquebatur.

XLIV. Ab his, POLONORUM Ducis BOLESLAI III. Cognomine Polonico CRIVOUSTI, Latino aut DISTORTI, aut CURVI, Provincias Polonicas, iisque cohærentes, in Hæreditatem inter Filios distribuentis, Nepotibus: VLADISLAI II. Cognomento SPUTATORIS, tandem Exsulis, duobus Filiis [quorum Frater CONRADUS sine Liberis obiit]

ANNO 1169.

GERMANORUM Romanus Imperator FRIDERICUS I.
SILESIORUM Duces BOLESLAUS, MIESLAUS, CONRADUS.

BOLESLAO & MIESLAO nati sunt longa serie in septimum Sæculum SILESII Duces. Ex quibus postremus BOLESLAI Proceri Nepos, GEORGIUS WILHELMUS, Lignicensium & Bregensium Dux, Stemma suum PIASTÆUM præmaturo Excessu finiit Anno M. DC. LXXV.

XLV. Ita vetus SILESIÆ POPULUS, cujus MAIORES, ab Orbe condito, in Noachicis IAPHETICOS, in Iapheticis CELTAS, in Celtis GERMANOS, in Germanis SUEVOS, in Suevis partim QUADOS, partim LYGIOS, ad Annum CHRISTI 550, in nostris Antiquitatibus delineavimus intuendos: ab eodem Anno 550, quô, etsi non amplius Suevicus, tamen adhuc GERMANICUS, partim QUADICUS, partim LYGIUS, cum peregrina dissimillimâque SARMATARUM SLAVORUM POLONORUM Gente Societatem inibat, diu alienum. prius SLAVORUM, deinde POLONORUM Nomen, aut obscuratis, aut imminutis, præsertim laudabiliter gestis, sustinere solitus, post DC. XIII Annos, per quos cum POLONIS plerumque sub eodem Capite fuerat connexus, aliam Reipublicæ Formam recipiebat: pro temporariis PRÆFECTIS, perpetuos DUCES Anno 1163, eosque totius SILESIÆ Possessores Anno 1169 consecutus.

XLVI. Post ea SILESII, quanquam POLONIS adhuc per duo Sæcula, [separabiles semper, nunquam separati] non nunquam superiori, plerumque pari Iure cohæserunt: tamen longè conspectioribus Indiciis se monstrabant ex Indigenis ortos GERMANOS, sub propriis DUCIBUS, Origine patriâ quidem POLONIS, maternâ verò GERMANIS: Sedem in SILESIA fixam tenentibus: Polonicam exuentibus, induentibus Germanicam Indolem: tantôque facilius, ad Exemplum suum, exteros Incolas novô, Germanos Cives instauratô exornantibus melioris Iuris, Sermonis, Moris Habitu.

XLVII. Tot Rerum, quas in Exercitationibus his exposuimus, vario Eventu contigit, ut SILESII, potissimum ab Anno 1170, magis magisque SLAVORUM & Legem, & Linguam, & Consuetudinem dediscentes, contra propius propiusque nativorum GERMANORUM assumendis Proprietatibus accedentes, cultioribus Europæ Nationibus consimiles, ostenderent clarioribus Eruditionis, Virtutis, Libertatis, Existimationis, Felicitatis Accessionibus redintegratam SILESIAM.

INDEX

INDEX PRIMUS CAPITUM.

CAPUT I.

GRÆCORUM Romano Imperatore IUSTINIANO I.

CAPUT II.

GRÆCORUM Romano Imperatore CONSTANTINO III.

GERMANORUM Francorum Duce PIPINO I.

CAPUT III.

GERMANORUM Francorum Rege PIPINO II.

Caput IV.

Caput V.

Caput VI.

Caput VII.

Caput VIII.

GER-

Caput IX.

Anno

INDEX SECUNDUS,

SILESIÆ Ducum Genealogicus,

Ab Anno 550 ad 1170.

I.

LECHUS I. in Sarmatis SLAVUS, in Slavis POLONUS, [Zechi, Sarmatæ Slavi Bohemi Frater] veteris GERMANIÆ Provincias, QUADIAM & LYGIAM, id eſt, SILESIAM, circiter Annum 550, ingreſſus: Primus SILESIORUM cum POLONIS conjunctorum Dux, ad Annum circiter 600: nullis [ut Scriptores potiores indicant] Liberis relictis. Poſtea, quem SILESIA Gubernatorem habuerit, ad Annum 680, non invenitur.

II.

SILESIORUM cum POLONIS conjunctorum Gubernatores PALATINI, ab Anno 680 ad 700. Sub quorum Imperio SILESII à POLONIS ſeparati, Germanica Libertate gaudebant, ab Anno circiter 690 ad 710.

III.

CRACUS, incertum, Natione SLAVUS, an GERMANUS: POLONUS an SILESIUS: electus SILESIORUM ad POLONOS reverſorum Dux, Anno circiter 710, ad 745.

LECHUS II. electus SILESIORUM cum POLONIS conjunctorum Dux, Anno circiter 745: ob Fratrem natu majorem Cracum II. peremtum, in Exſilium actus, Anno circiter 750.

VENDA Virgo, electa SILESIORUM cum POLONIS conjunctorum Dux, Anno circiter 750: intra Viſtulam Morte voluntaria periit, Anno circiter 753.

IV.

SILESIORUM cum POLONIS conjunctorum Gubernatores PALATINI, ab Anno circiter 753, ad 760.

V.

LESCUS I. ante ſuſceptum Regimen PRÆMISLAUS, quibusdam LISTIGIUS dictus: incertum, Natione SLAVUS, an GERMANUS: POLONUS, an SILESIUS: electus SILESIORUM cum POLONIS conjunctorum Dux, Anno circiter 760, ad 803.

VI.

LESCUS II. incertum, Natione Slavus, an GERMANUS: POLONUS,

an SILESIUS: electus SILESIORUM cum POLONIS conjunctorum Dux, Anno circiter 804. Intra Prælium cum Romani GERMANORUM Imperatoris CAROLI Magni Filio CAROLO, ad VIADRI Fluminis Ripam, in SILESIA commissum, periit Anno 805.

LESCUS III. electus SILESIORUM cum POLONIS conjunctorum Dux, Anno 805, Romano GERMANORUM Imperatori CAROLO Magno Tributarius. †. Anno circiter 815.

A.

POPIELUS I. electus SILESIORUM cum POLONIS conjunctorum Dux, Anno circiter 815. Romano GERMANORUM Imperatori LUDOVICO Pio Tributarius. †. Anno circiter 8 0.

POPIELUS II. electus SILESIORUM cum POLONIS conjunctorum Dux, Anno circiter 830: Romano GERMANORUM Imperatori LUDOVICO Pio Tributarius. Cujus Regimen [ad quod inhabilis erat] Uxor Germanica [incertum est, cujus] vicini Germanorum Principis Filia, suo Arbitrio, sed Mariti Nomine, administrabat. †. Anno circiter 833.

VII.

SILESII, nullam cum POLONIS Societatem colentes, Ducem nullum habentes, liberrimus Populus, ab Anno 833, ad 842.

VIII.

PIASTUS, Cossiconis, Civis Crusuiciensis, in hodiernæ POLONIÆ Majoris Parte, quam SILESII veteres, non QUADI, sed ex LYGIIS ELYSII possederunt, natus: incertum, Origine POLONUS SLAVUS, an SILESIUS GERMANUS: electus SILESIORUM ad POLONOS reversorum Dux, quibusdam Rex dictus: REPICHÆ Maritus. †. Secundum eos, quibus Anno 775 natus creditur, Anno Ætatis CXX: secundum meliores Chronologos, dubiam Ætatem statuentes, Anno Regiminis XIX, Christi 861.

SEMOVITUS, electus SILESIORUM cum POLONIS conjunctorum Dux, Anno 861: Romano GERMANORUM Imperatori LUDOVICO II. Tributarius. †. Anno Regiminis XXXI, Christi 892.

LESCUS IV. electus SILESIORUM cum POLONIS conjunctorum Dux, Anno 892: Romano GERMANORUM Imperatori ARNOLPHO Tributarius. †. Anno Regiminis XXI, Christi 913. SE-

VIII.

SEMOMISLAUS, (aliis SEMOMISLUS) electus SILESIORUM cum POLONIS conjunctorum Dux, Anno 913: Romanis GERMANORUM Imperatoribus HENRICO I. & OTTONI I. subjectus. †. Anno Regiminis LI, Christi 964.

MIESLAUS I. [aliis vel MIECISLAUS, vel MIESCO, vel MISECO, vel MIESCA, vel MISCA dictus] electus SILESIORUM cum POLONIS conjunctorum Dux, Anno 964. Cœcus natus: septennis ad Tonsuræ Paganæ Ritum Visu donatus: CHRISTIANUS Anno 965, Die V. Martii, baptizatus. SILESIORUM Urbis VRATISLAVIÆ Conditor, circiter Annum 966. Romanis GERMANORUM Imperatoribus, OTTONI I. II. & III. subjectus. †. Anno Regiminis XXXV, Christi 999.

Uxor Anno 965, Die V. Martii, DAMBRONICA, Polonis DAMBROUCA, Bohemorum Ducis Boleslai I. Filia, Boleslai II. Soror, Virgo Christiana. †. Anno 977.

BOLESLAUS I. Cognomine Polonico CHROBRIUS, Latino ACER, hæreditarius SILESIORUM cum POLONIS conjunctorum Dux, Anno 999. Romanis GERMANORUM Imperatoribus OTTONI III. HENRICO II. & CONRADO II. subjectus. Natus Anno 967: †. Die III. Aprilis. Anno Regiminis XXVI, Ætatis LVIII, Christi 1024.

Uxor Anno 984. IUDITHA, Hungarorum Ducis Geysæ Filia, Stephani Soror. †. Anno 1017.

MIESLAUS II. hæreditarius SILESIORUM cum POLONIS conjunctorum Dux, Anno 1025. Romano GERMANORUM Imperatori OTTONI III. subjectus. Natus Anno 990: †. Die XV. Martii, Anno Regiminis IX, Ætatis XLIV, Christi 1034.

Uxor, Anno 1001, desponsata: Anno 1013 ducta, RIXA, Ehrenfredi [aliis Gothofredi, aut Esonis, aut Ezelini] Comitis Palatini Rhenani, & Mechtildæ [aliis Mathildæ] cui Cæsar OTTO III. fuit Frater, Filia. Mortuô Maritô à Polonis Anno 1036, cum Filio CASIMIRO [deinde Monacho] in Exsilium acta. †. Salfeldiæ Thuringorum.

OTTO, à Fratre Mieslao, cui Obsequium, quod Imperatori CONRADO II. debebat, continuandum suaserat, in Exsilium depulsus: ab eodem Imperatore, post Mieslaum profligatum, Dux Polonorum [non Silesiorum, quos Imperator sibi tenebat uni subjectos] creatus Anno 1032: ex Insidiis eodem Anno trucidatus.

IX.

SILESIORUM à POLONIS ſeparatorum, ſub Romano GERMANORUM Imperatore CONRADO II, Præfectus Germanus, ab Anno 1032, ad 1038.

X.

SILESIORUM à POLONIS ſeparatorum, à BOHEMIS ſuperatorum Gubernator, ab Anno 1038 ad 1042: poſtea, Romani GERMANORUM Imperatoris CONRADI II. Conſenſu Dux, BRETISLAUS, Bohemorum Dux, ab Anno 1042, ad 1052.

XI.

CASIMIRUS I. Cognomine MONACHUS: MIESLAI II. Sileſiorum Polonorumque Ducis Filius: electus SILESIORUM cum POLONIS conjunctorum Dux, Anno 1052: Romano GERMANORUM Imperatori HENRICO IV. ſubjectus. Natus Die XXV. Iulii, Anno 1016: †. Die XXVIII. Novembris, Anno Regiminis VII, Ætatis XLII, Chriſti 1058.

Uxor, Anno 1041, DOBROGNEVA, deinde MARIA dicta, Volodomiri, Ruſſorum Ducis, Filia. †. Poſt Mariti Exceſſum.

BOLESLAUS II. Cognomento AUDAX, aliis EFFERUS, electus SILESIORUM cum POLONIS conjunctorum Dux, Anno 1058. Romano GERMANORUM Imperatori HENRICO IV. ſubjectus. Natus Anno 1042: poſt Stanislaum Epiſcopum Cracovienſem Anno 1079 trucidatum, in Exſilium Anno 1081 actus: in quo, poſt Filium Mieslaum Anno 1089 exſtinctum, †. Anno 1091.

Uxor, Anno 1067, VISSELAVA, Viſſeslai, Ruſſorum Ducis, Filia. †. Anno 1089.

VLADISLAUS I. Cognomento Germanico HERMANNUS, electus SILESIORUM cum POLONIS conjunctorum Dux, Anno 1082. Romano GERMANORUM Imperatori HENRICO IV. ſubjectus. Natus Anno 1043: †. Die V. Iunii, Anno Regiminis XXI, Ætatis LIX, Chriſti 1102.

Uxor, Anno 1083, IUDITHA, Vratislai Bohemorum Ducis Filia. †. Die XXIV. Decembris, Anno 1084.

BOLESLAUS III. Cognomine Polonico CRIVOUSTUS, Latino aut DISTORTUS, aut CURVUS, hæreditarius SILESIORUM cum POLONIS conjunctorum Dux, Anno 1102: Romanis GERMANORUM Imperatoribus, HENRICO V. & LOTHARIO II. ſubjectus. Natus Anno 1086: †. Anno Regiminis XXXVII, Ætatis LIII, Chriſti 1139. Quo

Anno

Anno Provincias omnes Polonicas Filiis suis hæreditarium in Modum possidendas divisit.

Uxor I, Anno 1104, SUISLAVA [quibusdam SIBISLAVA] Michaelis [Suatopolci] Kioviensium Ducis Filia, †. Anno 1108.

Uxor II. ut Poloni tradunt, à quibus alii dissentiunt] Anno 1110, ADELHEIDA, Cæsarum Henrici III. Filia, Henrici IV. Soror.

A.

VLADISLAUS II. hæreditarius SILESIORUM Germanorum: POLONORUM Cracoviensium, Siradiensium Dux, Anno 1139: Romano GERMANORUM Imperatori CONRADO III. subjectus: à suis Fratribus in Exsilium depulsus, Anno 1146. Natus Anno 1104: †. Die IV. Iulii, Anno Ætatis LV, Christi 1159.

Uxor, Anno 1121, non, ut plerique statuunt, CHRISTINA, Cæsarum Henrici V. Filia, Henrici IV. Neptis: sed ADELHEIDA, Cæsarum Henrici IV. Filia, Henrici III. Neptis: CONRADI II. Proneptis: Anno 1146, à Polonis in Exsilium acta cum tribus Filiis. †. Oldenburgi Holsatorum.

B.

BOLESLAUS IV. Cognomento CRISPUS, hæreditarius POLONORUM Masoviensium, Dobrinensium, Cujaviensium: PRUSSORUM Culmensium Dux: post Fratrem VLADISLAUM II. Exsulem, Anno 1146, ex cæterorum Fratrum Sententiâ, hæreditarius, etiam SILESIORUM Germanorum: POLONORUM Cracoviensium, Siradiensium, Lanciciensium Dux. Anno 1163, retentis Cracoviensium, Siradiensium, Lanciciensium in Polonia Provinciis, solam in Germania SILESIAM, eamque non universam: tandem Anno 1169, universam Patruelibus suis Vladislai II. tribus Filiis reddere, Vi Armorum coactus. †. Die XXX. Septembris, Anno Regiminis XXIV, Ætatis XLVI, Christi 1173.

MIESLAUS III. Cognomento SENEX, hæreditarius POLONORUM Gnesnensium, Posnaniensium, Calissiensium: GERMANORUM Pomeranorum Dux, Anno 1139. Ab Imperio remotus Anno 1177: Successorem Fratrem Casimirum nactus. Natus Anno 1131. †. Anno Ætatis LXX, Christi 1202.

HENRICUS I. hæreditarius POLONORUM Sendomiriensium & Lublinensiû Dux, Anno 1139. Natus Anno 1312. †. cœlebs, Anno Ætatis XXXV Christi 1167.

CASIMIRUS, Anno 1139. natus; nihil Hæreditatis patriæ consecutus: post Fratrem Mieslaum Senem Exsulem, Anno 1177, POLONORUM Sendomiriensium & Lublinēsiû Dux. †. Anno Ætatis LVI, Christi 1194.

C.

Post hæc SILESII cum POLONIS quidem porro, per duo Sæcula, sed aliam Societatem colentes, acceperunt, Anno 1163, DUCES proprios, à Polonorum Ducibus & distinctos, & separabiles: prius quidem non nisi Ro-

Romanum GERMANORUM Imperatorem agnoſcentes ſuperiorem: poſtea verò, id eſt, poſt FRIDERICUM I. Ænobarbum, Anno 1190 mortuum, abſolutæ, ſicut Poteſtatis, ita Libertatis Germanicæ Poſſeſſores, VLADISLAI II. non tantum SILESIORUM in Germania, verum etiam CRACOVIENSIUM, SIRADIENSIUM, & LANCICIENSIUM in Polonia DUCIS relictos tres Filios: in quorum Hæreditatem tota SILESIA pervenit Anno 1169. Inde factus eſt:

BOLESLAUS Cognomine PROCERUS, aliis vel ALTUS, vel LONGUS, mediæ SILESIÆ Dux Vratislavienſis, Lignicenſis, Bregenſis, Monſterbergenſis, Suidnicenſis, Iavorenſis, Olsnenſis, Anno 1169. †. Die VI. Decembris, Anno 1201.

Hujus Poſteritas virilis in ultimo Lignicenſium & Bregenſium Duce GEORGIO WILHEMO exſpiravit, Anno 1675.

MIESLAUS ſuperioris SILESIÆ Dux Oppolienſis, Ratiborenſis, Teſchinenſis, Carnovienſis, Troppavienſis, Anno 1169. †. Die XVII. Maji, Anno 1211.

Hujus Poſteritas virilis in ultimo Teſchinenſium Duce, FRIDERICO WILHELMO exſpiravit Anno 1625.

CONRADUS, Cognomento aut LORIPES, aut LASCONOGUS, inferioris SILESIÆ Dux Glogovienſis, Saganenſis, Crosnenſis, Anno 1169. †. ſine Liberis, Anno 1178.

Hinc poſtea novam Diviſionem paſſa, in Superiorem & Inferiorem diſtingui cœpit univerſa SILESIA.

INDEX TERTIUS AUTORUM.

NUMERUS Romanus Caput: Barbarus Periodum: P. Præfationem, eique Numerus additus Periodum indicat.

Al-

B.

Iodo-

E.

F.

G.

INDEX QUARTUS RERUM.

Cam-

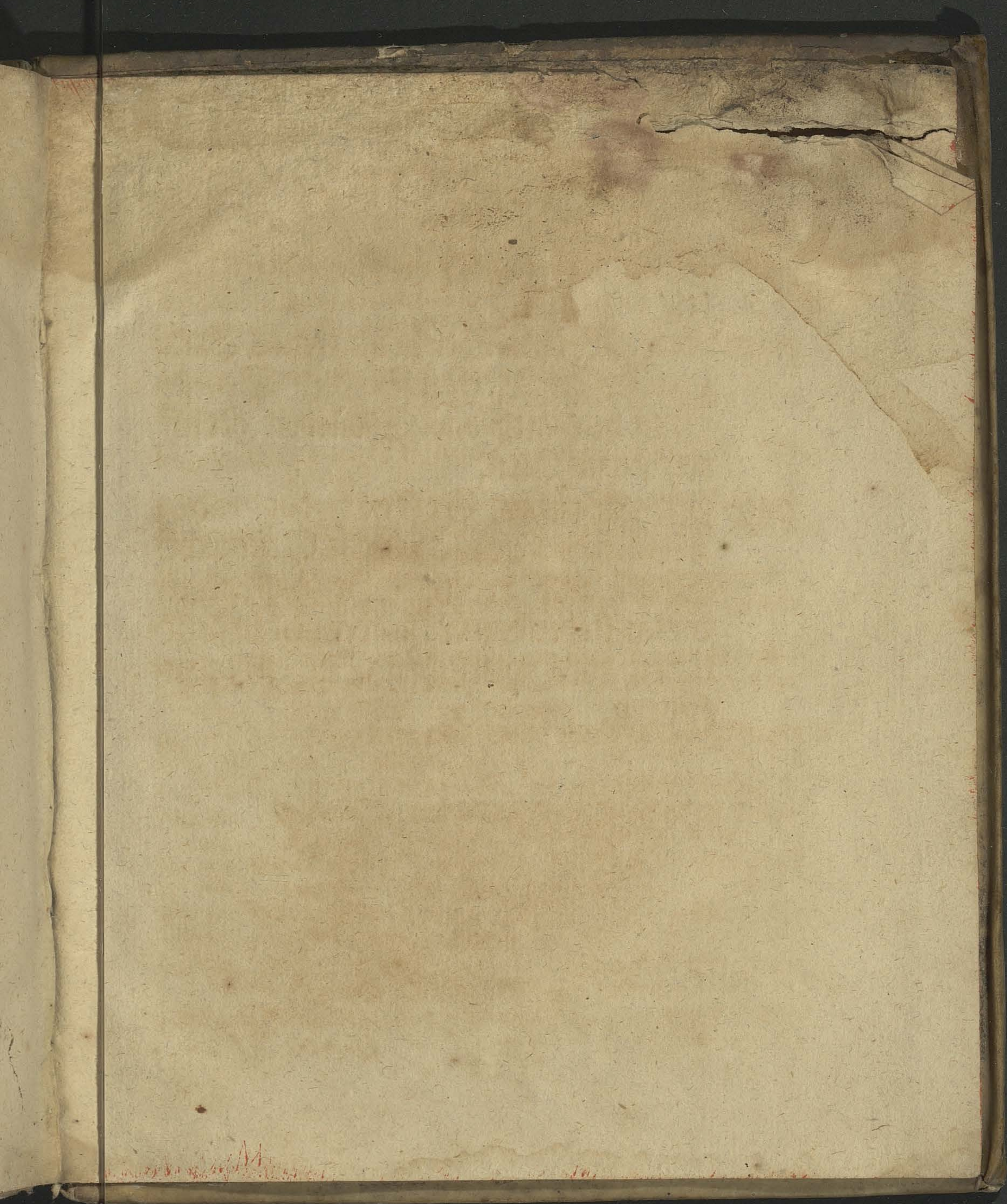
cum

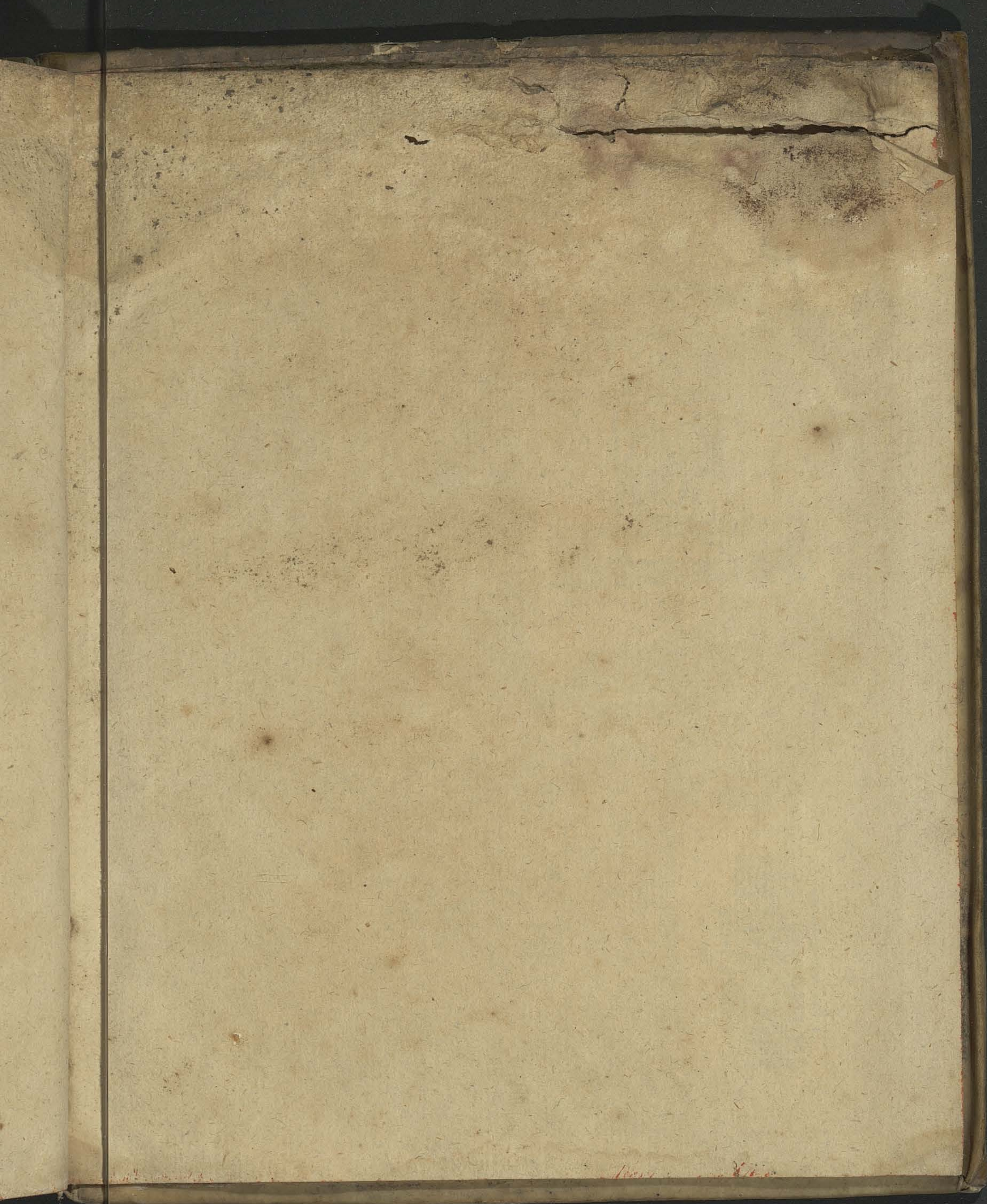
H.

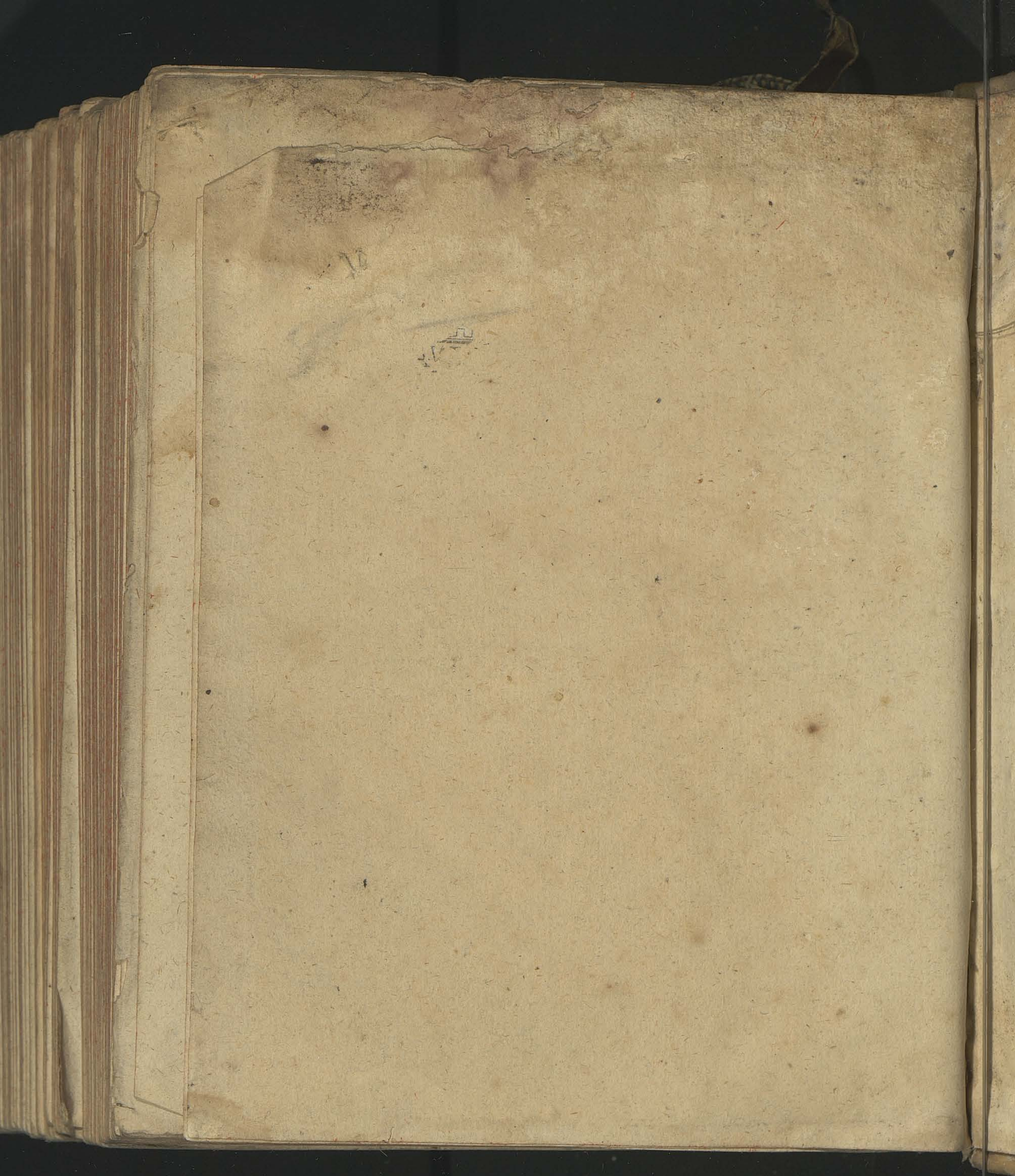
Leu-

Ma-

DOM
KSIĄŻKI
DOM

Biblioteka Jagiellońska
stdr0023328

